Nr 345.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379), m. m.; given Stockholms slott den 8 oktober 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till

1) förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379),

2) lag om ändrad lydelse av 3 och 62 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),

3) förordning angående ändrad lydelse av 21 § förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt,

4) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet,

5) lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet,

6) lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad,

7) lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm,

8) lag angående ändrad lydelse av 46 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting, samt

9) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt,

dels ock bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, *att* 3 § 3 mom., 11 §, 89 §, 102 §, 103 § och 141 § 3 mom. taxeringsförordningen[1] den 28 september 1928 skola upphöra att gälla, *att* 2 § 3 mom., 3 § 2 mom., 4 §, 5 § 2 mom., 6 § 1 mom., 7 §, 8 § 2, 3, 5 och 6 mom., 9 §, 10 §, 12—14 §§, 15 § 2 mom., 16 §, 28 §, 29 §, 32 § 2 och 3 mom., 33 §, 34 §, 35 § 2 och 3 mom., 36 § 1 och 3 mom., 38 § 3 mom., 39 § 4 mom., 41 §, 42 § 3 och 4 mom., 46 §, 49 § 4 mom., 51 §, 52 §, 55 § 1 mom., 56 § 1 mom., 57 §, 58 § 1 mom., 59 §, 62 § 1 mom., 65 §, 66 § 2 mom., 68 §, 69 § 1 och 3 mom., 70 §, 72 §, 73 §, 75—78 §§, 79 § 1 och 2 mom., 80 §, 83 § 1 mom., 85—88 §§, 90 § 2 mom., 91 § 1 och 2 mom., 92 § 1 mom., 93—95 §§, 96 § 1 mom., 97—101 §§, 104 och 105 §§, 106 § 1 och 3 mom., 107 §, 109—113 §§, 115 §, 117—119 §§, 121—124 §§, 124 a §, 125 §, 127 §, 128 § 2 mom., 129 §, 134 §, 135 §, 139 §, 140 §, 141 § 5 mom., 143 § 2 mom., 144 § 2 och 3 mom., 145 § 1—5, 7, 8 och 11 mom. samt 146 § 1 och 3 mom. nämnda förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *samt att* i samma förordning skola införas fyra nya paragrafer, benämnda 64 a §, 80 a §, 97 a § och 104 a §, av den lydelse som i det följande angives.

2 §.

3 mom. Där ej annat angives eller av sammanhanget framgår, förstås i denna förordning med *län* jämväl Stockholms stad, med *länsstyrelse* jämväl överståthållarämbetet, med *länsprövningsnämnd,* varom i 3 § 2 mom. förmäles, jämväl den i samma moment omnämnda Stockholms stads prövningsnämnd, med *landskamrerare* jämväl skattedirektören hos överståthållarämbetet samt med *taxeringsintendent* jämväl enligt 10 § förordnat allmänt

[1] Senaste lydelse, se *beträffande* 51 § 1930: 192; *beträffande* 13 § 1 mom., 36 § 1 mom., 68 §, 87 §, 100 § 1 mom., 111 § 1 mom., 117 §, 119 § 1 och 3 mom., 123 § 1 och 3 mom. 1931: 80; *beträffande* 4 § 1932: 279; *beträffande* 59 § 1 mom., 145 § 8 mom. 1932: 292; *beträffande* 15 § 2 mom., 101 §, 103 §, 124 a § 2 mom., 135 §, 145 § 1, 5 och 7 mom. 1934: 295; *beträffande* 14 § 2 mom., 32 § 3 mom., 33 §, 35 § 2 och 3 mom., 52 §, 55 § 1 mom., 79 § 1 och 2 mom., 93 §, 140 § 1935: 255; *beträffande* 8 § 3 mom. 1937: 519; *beträffande* 5 § 2 mom., 12 § 1 mom., 28 §, 29 § 1 mom., 34 §, 56 § 1 mom., 76 §, 77 §, 78 §, 80 §, 86 §, 90 § 2 mom., 91 § 2 mom., 92 § 1 mom., 98 §, 99 §, 105 §, 118 §, 119 § 2 mom., 123 § 2 mom., 124 § 2 mom., 124 a § 1 mom., 145 § 4 mom. 1938: 374; *beträffande* 95 § 1940: 141; *beträffande* 122 § 2 mom. 1941: 571; *beträffande* 42 § 4 mom. 1943: 47; samt *beträffande* 38 § 3 mom., 39 § 4 mom., 49 § 4 mom., 141 § 5 mom., 143 § 2 mom., 144 § 2 mom. 1943: 314.

ombud hos den mellankommunala prövningsnämnden ävensom i 16 § omförmäld tjänsteman. Med vederbörande länsstyrelse avses, försåvitt fråga är om den mellankommunala prövningsnämnden, överståthållarämbetet.

3 §.

2 *mom.* Beskattningsnämnder vid *årlig taxering* äro i första instans *taxeringsnämnder.* Taxeringsnämnderna äro dels *lokala,* var och en inom sitt lokala taxeringsdistrikt, och dels *särskilda,* de sistnämnda med uppgift att var och en inom sitt särskilda distrikt verkställa taxering som i 77 § 2 mom. avses. En lokal taxeringsnämnd i Stockholm förordnas årligen av överståthållarämbetet att, utöver nämnden eljest tillkommande göromål, såsom en för riket gemensam taxeringsnämnd *(den gemensamma taxeringsnämnden)* handlägga ärenden, som avses i 77 § 4 mom.

Över dessa nämnder äro *prövningsnämnder.*

Varje län — — — *(Stockholms stads prövningsnämnd).*

Därjämte finnes — — — *(den mellankommunala prövningsnämnden).*

4 §.

Indelning i beredningsdistrikt och fastighetstaxeringsdistrikt verkställes av länsstyrelsen senast den 31 augusti året näst före taxeringsåret. Senast den 30 november året näst före taxeringsåret fastställer länsstyrelsen indelningen i lokala taxeringsdistrikt och antalet särskilda taxeringsnämnder i länet, därvid tillika för varje särskild taxeringsnämnd skall angivas ej mindre vilka grupper av skattskyldiga, som skola taxeras av nämnden, än även huruvida nämndens distrikt skall utgöras av länet i dess helhet eller visst angivet område inom detsamma. För stad, som ej deltager i landsting, skall alltid utses minst en särskild taxeringsnämnd.

Åt distrikten skall givas den omfattning, som betingas av vederbörande nämnds arbetsuppgifter och anses lämplig för arbetets behöriga slutförande inom därtill anslagen tid. När skäl därtill äro, må länsstyrelsen uppdela kommun i två eller flera lokala distrikt eller förena två eller flera kommuner å landet till ett lokalt distrikt. Fastighetstaxeringsdistrikten å landet skola göras så stora, som omständigheterna lämpligen medgiva, och alltid omfatta flera beredningsdistrikt; ett beredningsdistrikt må ej uppdelas mellan olika fastighetstaxeringsdistrikt. I särskilda fall må länsstyrelsen vid uppdelning av kommun i flera lokala taxeringsdistrikt förordna, att vid taxering för inkomst eller förmögenhet beträffande viss grupp eller vissa grupper skattskyldiga eller vid särskild fastighetstaxering eller vid virkestaxering annan indelning skall tillämpas än som föreskrives för taxeringen i övrigt.

Innan länsstyrelsen — — — drätselkammaren infordras.

5 §.

2 *mom.* Besvär över val av ledamöter och suppleanter må anföras hos länsstyrelsen senast före klockan tolv å femtonde dagen efter valets förrättande; och skall i övrigt om vals överklagande i tillämpliga delar gälla vad i lagen

om kommunalstyrelse på landet är stadgat angående besvär över kommunalstämmas eller kommunalfullmäktiges beslut. Finner länsstyrelsen anledning förordna om nytt val på grund därav, att vid valet någon grupp av skattskyldiga icke, på sätt i 12 § 1 mom. tredje stycket sägs, blivit vederbörligen företrädd, har länsstyrelsen att meddela föreskrift, huru många ledamöter för varje grupp skola väljas. Varder det därefter företagna valet överklagat och befinnes detsamma icke böra fastställas, äger länsstyrelsen utse ledamöter i nämnden.

Över länsstyrelsens beslut må klagan icke föras.

6 §.

1 mom. Fastighetstaxeringsnämnd består — — — fyra ledamöter.

Ordföranden förordnas av länsstyrelsen i samband med indelningen i fastighetstaxeringsdistrikt. Ej må den, som förordnats till ordförande i någon av de till distriktet hörande beredningsnämnderna, förordnas till ordförande i fastighetstaxeringsnämnden.

Av ledamöterna förordnas en av länsstyrelsen och i övrigt inträda i nämnden:

å landet:

a) två av länets landsting valda ledamöter;

b) vederbörande beredningsnämndsordförande; ävensom

c) två kommunvis — — — vederbörande kommun;

och skola dessa ledamöter tjänstgöra, de av landsting valda i hela taxeringsdistriktet, beredningsnämndsordföranden, då fråga är om taxering av fastighet inom ordförandens beredningsdistrikt, samt de av kommun valda, då fråga är om taxering av fastighet inom kommun, för vilken de valts; samt

i stad:

tre av — — — valda ledamöter.

Val av — — — före taxeringsåret.

Om utgången — — — och länsstyrelsen.

7 §.

1 mom. Fastighetsprövningsnämnd i län skall utgöras av medlemmarna av den i 9 § omförmälda länsprövningsnämnden samt ytterligare nio ledamöter, vilka utses av länsstyrelsen senast den 15 april under taxeringsåret. Av sistnämnda ledamöter skola tre utses bland dem, som deltagit i fastighetstaxeringsnämndernas arbete under året efter förordnande av länsstyrelsen eller val av landsting, tre bland dem, som deltagit i samma arbete efter val av kommun, samt tre bland personer inom länet, som icke deltagit i nämnda arbete men genom sin verksamhet kunna antagas besitta sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering.

Enligt samma grunder, som gälla för utseende av ovannämnda nio ledamöter, utser länsstyrelsen sex suppleanter för dem.

2 mom. Ordföranden i länsprövningsnämnden skall vara fastighetsprövningsnämndens ordförande.

8 §.

2 mom. Länsstyrelsen förordnar — — — i nämnden.

Vid samma tillfälle förordnar länsstyrelsen en person *(taxeringskonsulent)* att för visst antal lokala taxeringsdistrikt inom länet fullgöra de uppgifter, som i 80 a § sägs. Sådant förordnande skall dock icke meddelas för taxeringsdistrikt, som avses i 4 § andra stycket sista punkten.

Åt taxeringskonsulents verksamhetsområde skall givas den omfattning, som betingas av hans arbetsuppgifter.

3 mom. Därjämte skola ledamöter i taxeringsnämnden ävensom suppleanter, en för varje ledamot, väljas under december månad för nästkommande år.

Här avsedda ledamöter och suppleanter i lokal taxeringsnämnd utses å landet av kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa samt i stad av stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige icke finnas, av allmän rådstuga. Antalet valda ledamöter i lokal taxeringsnämnd skall, om taxeringsdistriktet består av en kommun eller del av kommun, bestämmas i sammanhang med valet och utgöra minst tre, högst åtta. Består taxeringsdistriktet av två eller flera kommuer, bestämmes antalet ledamöter från varje kommun av länsstyrelsen i samband med indelningen i taxeringsdistrikt under iakttagande att ledamöterna skola vara högst fem från varje kommun, dock sammanlagt högst tio.

I detta mom. avsedda ledamöter och suppleanter i särskild taxeringsnämnd väljas i stad, som icke deltager i landsting eller som enligt av länsstyrelsen fastställd arbetsfördelning ensam skall utgöra verksamhetsområde för en eller flera särskilda taxeringsnämnder, av stadsfullmäktige samt eljest av vederbörande landstings förvaltningsutskott. Antalet valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd skall bestämmas i sammanhang med valet och utgöra minst fem, högst åtta, därest desamma utses av landstings förvaltningsutskott, men eljest minst tre och högst åtta. I Kalmar län skall dock för det fall, att särskild taxeringsnämnd skall vara verksam inom båda landstingsområdena, antalet ledamöter i nämnden enligt länsstyrelsens bestämmande utgöra sex eller åtta, av vilka vartdera landstingets förvaltningsutskott väljer halva antalet.

5 mom. Om utgången — — — i taxeringsnämnden.

Över valen må besvär anföras i enahanda ordning, som i 5 § 2 mom. första punkten sägs. Vad i nyssnämnda mom. i övrigt finnes stadgat skall äga motsvarande tillämpning beträffande val som här avses; dock att, där fråga är om besvär över val förrättat av landstings förvaltningsutskott, diariebevis över att klaganden besvärat sig skall ingivas till ordföranden i förvaltningsutskottet.

Finner länsstyrelsen efter besvär anledning förordna om nytt val på grund därav, att vid valet icke iakttagits bestämmelsen i 12 § 1 mom. fjärde stycket eller motsvarande bestämmelse i samma moment femte stycket första punkten, har länsstyrelsen att erinra om den ifrågavarande bestämmelsen samt att, såvitt möjligt, föreskriva vilka slag av skattskyldiga som skola väljas och antalet av varje slag.

6 mom. Vederbörande skogsvårdsstyrelse må senast den 15 februari under

taxeringsåret utse ett ombud *(skogsvårdsombud)* med rättighet att vid virkestaxering deltaga i taxeringsnämndens överläggningar men icke i dess beslut.

Har skogsvårdsombud utsetts, åligger det skogsvårdsstyrelsen att ofördröjligen därom underrätta ej mindre ombudet än även ordföranden i taxeringsnämnden och länsstyrelsen.

9 §.

Länsprövningsnämnd skall bestå av landskamreraren såsom ordförande samt minst fyra, högst åtta ledamöter jämte suppleanter för dem, en för varje ledamot. Ledamöter och suppleanter utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år bland personer, som äro valbara till ledamöter i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet. Högst halva antalet ledamöter och suppleanter må vara medlemmar i taxeringsnämnd inom distriktet.

10 §.

Den mellankommunala prövningsnämnden utgöres av ordförande och sju ledamöter, vilka utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande att vid förfall för ordföranden tjänstgöra i hans ställe. För varje ledamot utser Kungl. Maj:t en suppleant.

Kungl. Maj:t förordnar för en tid av fyra år en person att vara allmänt ombud hos den mellankommunala prövningsnämnden med skyldighet att fullgöra de åligganden, som hos annan prövningsnämnd ankomma på taxeringsintendenten, och ställer till hans förfogande lämpligt antal biträden. Kungl. Maj:t utser protokoll- och längdförare hos nämnden.

12 §.

1 mom. Till medlemmar — — — taxeringens verkställande.

Av kommun må till ledamot eller suppleant i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd utses allenast den, som är inom kommunen mantalsskriven, och av landsting må till ledamot eller suppleant i fastighetstaxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom fastighetstaxeringsdistriktet. Av landstings förvaltningsutskott må till ledamot eller suppleant i särskild taxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom nämndens verksamhetsområde; beträffande Kalmar län skall därjämte iakttagas att den, som av någotdera landstingets förvaltningsutskott väljes, skall vara mantalsskriven i kommun inom samma landstings område. Ej må annan väljas till ledamot eller suppleant än den som tillika under det år, då valet äger rum, haft att utgöra allmän kommunalskatt eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet och jämväl, i den mån utskylderna vid tiden för valet varit förfallna, erlagt desamma.

Vid kommuns val av ledamöter i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller lokal taxeringsnämnd, så ock vid förordnande av ledamöter i fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd skall tillses, att om möj-

ligt såväl ägare eller brukare av fastighet som rörelseidkare, vilka bedriva inom distriktet allmänt förekommande verksamhet, samt arbetare och andra inkomsttagare komma att tillhöra nämnden ävensom att, såvitt möjligt är, kännedom om distriktets olika delar kommer att förefinnas inom densamma.

Vid val av ledamöter och suppleanter i lokal taxeringsnämnd i distrikt, som i 4 § andra stycket sista punkten avses, skall därjämte iakttagas, att sådana personer skola utses som kunna antagas besitta särskild insikt och erfarenhet i de på nämndens handläggning ankommande taxeringsfrågorna.

Till medlemmar och suppleanter i särskild taxeringsnämnd skola utses personer, som kunna antagas besitta särskild insikt och erfarenhet i de taxeringsfrågor, som ankomma på dylik nämnds handläggning. Därjämte bör tillses, att inom nämnden kännedom såvitt möjligt kommer att förefinnas om olika delar av nämndens verksamhetsområde.

2 mom. Ej må annan avsäga sig uppdrag såsom ordförande, ledamot eller suppleant i beskattningsnämnd än:

kvinna;

ämbets- eller tjänsteman, som av sin befattning är hindrad att fullgöra uppdraget;

den som är boende utom vederbörande nämnds distrikt;

vid förordnandet eller valet den som under de fyra senaste åren, det år då förordnandet meddelas eller valet sker inberäknat, tjänstgjort såsom medlem i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd;

den som uppnått sextio års ålder; samt

den som eljest uppgiver hinder, vilket beträffande den som förordnats av Kungl. Maj:t eller länsstyrelse godkännes av Kungl. Maj:t eller länsstyrelsen och beträffande annan godkännes av den kommun, det landsting eller det landstings förvaltningsutskott, som förrättat valet.

3 mom. Medlem i beskattningsnämnd skall vara svensk medborgare.

Ej må sådant uppdrag utövas av den, som är omyndig eller försatt i konkurstillstånd, eller av den, som icke under näst föregående kalenderår haft att utgöra allmän kommunalskatt eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, ej heller av den som icke, i den mån utskylderna äro förfallna, erlagt desamma.

13 §.

1 mom. Av Kungl. Maj:t eller länsstyrelse meddelat förordnande såsom ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd kan när som helst återkallas.

Avgår medlem — — — den avgångne.

2 mom. Utebliver vald ledamot i beredningsnämnd, i fastighetstaxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd från utlyst sammanträde och finnes icke utsedd suppleant för tillfället att tillgå, äga nämndens vid sammanträdet närvarande medlemmar att, om det för taxeringsförrättningens fortgång erfordras, inkalla annan till ledamot valbar person att i förrättningen deltaga.

14 §.

1 mom. Beskattningsnämnd så ock ordförande i taxeringsnämnd må för utförande av sitt uppdrag i mån av behov åtnjuta biträde av sakkunnig, som, då fråga är om biträde åt beskattningsnämnd i första instans eller om biträde åt ordförande i taxeringsnämnd, tillkallas av vederbörande ordförande efter samråd med taxeringsintendenten men, då fråga är om biträde åt fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd, utses av vederbörande nämnd. Finner taxeringsintendent nödigt att vid handläggning av taxeringsfrågor anlita biträde av sakkunnig, må han själv tillkalla sådan.

2 mom. Länsstyrelsen skall, under iakttagande av de närmare föreskrifter Kungl. Maj:t finner nödigt meddela, träffa avtal med erforderligt antal i skogshantering sakkunniga personer att, då de därtill kallas, lämna biträde som i 1 mom. sägs. Där så prövas erforderligt, må länsstyrelsen ock träffa dylikt avtal med i bokföring sakkunniga personer.

Taxeringsintendenten meddelar de sakkunniga nödiga anvisningar för fullgörande av deras uppdrag.

15 §.

2 mom. Ordförande i beskattningsnämnd i första instans äger anlita skrivbiträde, som av ordföranden tillkallas. Vid upplåggandet och kompletterandet av de längder, som skola föras hos fastighetstaxeringsnämnd och taxeringsnämnd i stad, där magistrat finnes, skall erforderligt biträde lämnas av uppbörds- eller annan tjänsteman, som ställes till förfogande i Stockholm av överståthållarämbetet och i annan stad av magistraten. I stad utan magistrat, där debitering av kronoutskylder verkställes av annan än häradsskrivare, skall erforderligt biträde lämnas av tjänsteman, som ställes till förfogande av drätselkammaren. I övriga städer och på landet skall biträde lämnas av vederbörande häradsskrivare i den utsträckning Kungl. Maj:t föreskriver.

16 §.

Där så anses oundgängligen nödvändigt, må länsstyrelse, efter Kungl. Maj:ts medgivande, förordna person med länsbokhållares eller taxeringsrevisors kompetens att beträffande vissa taxeringsärenden eller vissa grupper av sådana ärenden fullgöra de åligganden, som enligt denna förordning åvila taxeringsintendenten.

28 §.

1 mom. Självdeklaration är dels *allmän självdeklaration,* dels *särskild självdeklaration.*

2 mom. Deklarationsskyldig, som icke är fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, skall avgiva *allmän självdeklaration* inom det län, där han är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet. Sådan deklarationsskyldig skall därjämte avgiva *särskild själv-*

deklaration i varje annat län, inom vilket han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt. Här avsedd deklarationsskyldig, som icke är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, skall avgiva särskild självdeklaration i varje län, inom vilket han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt.

Särskild självdeklaration skall dock i fall av behov efter anmaning avgivas jämväl inom det län, där allmän självdeklaration avgives, ävensom i flera exemplar.

Självdeklaration, som det åligger bostadsförening eller bostadsaktiebolag att avgiva, skall avlämnas i två exemplar, av vilka det ena är avsett för den särskilda taxeringsnämnd, som har att taxera föreningen eller bolaget, och det andra för den lokala taxeringsnämnden i den kommun, som är beskattningsort för föreningen eller bolaget.

3 mom. Deklarationsskyldig, som är fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse och som är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, skall avgiva dels i den kommun, där han är mantalsskriven eller utan att vara mantalsskriven är skattskyldig till sådan skatt, *allmän självdeklaration* till ledning vid taxering till nämnda skatter och till kommunal inkomstskatt i samma kommun, dels i varje annan kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt, *särskild självdeklaration* till ledning vid taxering till sådan skatt. Här avsedd deklarationsskyldig, som icke är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, skall avgiva *särskild självdeklaration* i varje kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt.

Finnes inom kommun administrativt område, inom vilket menighet äger utöva beskattningsrätt, och är deklarationsskyldig, som i detta mom. avses, skattskyldig för inkomst eller förmögenhet såväl inom sådant område som inom annan del av kommunen, skall, därest de delar av kommunen, varom sålunda är fråga, tillhöra olika taxeringsdistrikt, med avseende å självdeklarations avgivande så anses, som om varje sådant distrikt utgjorde särskild kommun.

29 §.

1 mom. Allmän självdeklaration — — — åligger honom.

Har skattskyldig — — — och skulder.

Svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening, som haft intäkt genom utdelning, för vilken jämlikt 7 § h) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skatteplikt icke föreligger, skall tillika lämna uppgift om utdelningens belopp.

Inländsk försäkringsanstalt, — — — 30 § kommunalskattelagen.

Utländsk försäkringsanstalt, — — — av försäkring.

Belopp, som — — — öretal bortfalla.

2 mom. Särskild självdeklaration skall för den kommun eller, i fall som avses i 28 § 3 mom. andra stycket, för det distrikt, deklarationen avser, inne-

fatta de uppgifter, som erfordras för taxeringen inom kommunen eller distriktet; och skall om sådan deklaration i tillämpliga delar gälla vad om allmän självdeklaration är stadgat.

3 mom. Beträffande sådan *allmän eller särskild självdeklaration,* som skattskyldig jämlikt 28 § 2 mom. har att avgiva inom län där skattskyldighet till kommunal inkomstskatt för honom föreligger i flera kommuner eller särskilda administrativa områden inom kommun, skall utöver vad ovan är stadgat gälla, att i deklarationen skola upptagas de uppgifter, som erfordras för taxeringen inom varje kommun eller område.

32 §.

2 mom. Efter anmaning är envar skyldig att i den omfattning, som i anmaningen angivits, meddela för egen taxering för inkomst eller förmögenhet erforderliga upplysningar utöver dem, som föranledas av deklarationsformuläret. Dylika upplysningar skola avgivas skriftligen, men må, om de infordrats av taxeringsnämndens ordförande eller taxeringskonsulent, meddelas muntligen inför ordföranden eller konsulenten. I sistnämnda händelse skola upplysningarna skriftligen avfattas av ordföranden eller taxeringskonsulenten samt undertecknas av den, som meddelat dem.

3 mom. Skattskyldig, som under beskattningsåret enligt lag varit skyldig föra handelsböcker eller, utan att sådan skyldighet förelegat, likväl fört dylika böcker i av honom bedriven rörelse, åligger att efter anmaning av taxeringsintendent, i den utsträckning denne prövar nödigt, tillhandahålla sin bokföring med därtill hörande handlingar för granskning, varom förmäles i 79 och 93 §§. Enahanda skyldighet åligger rörelseidkare, som ej fört handelsböcker, med avseende å av honom förda anteckningar rörande intäkter och utgifter inom rörelsen jämte därtill hörande handlingar.

Vad nu — — — och handlingar.

33 §.

Till ledning — — — utbetalts, angående det utbetalda beloppet.

I uppgift, som avses under a), skola vid angivandet av de åtnjutna förmånernas belopp däri inräknas skatter, försäkringsavgifter och dylikt, som arbetsgivaren erlagt för vederbörandes räkning, särskilda felräkningspenningar, ersättning för representationskostnad vid kommunal eller enskild tjänst ävensom gratifikationer i penningar eller annat, varjämte anteckning skall göras angående de förmåner i övrigt, som följt med anställning eller uppdrag, såsom fri kost, boställe, bostad eller löningsjord eller inkomst av sportler, expeditionslösen, bötes- eller beslagsandelar eller andra liknande, ej till beloppet bestämda inkomster. Avser uppgiven förmån endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått. Har från annan arbetsgivare än statlig myndighet utgått särskild resekostnads- eller traktamentsersättning, skall i uppgiften angivas beloppet av sådan ersättning jämte antalet dagar, för vilka traktamentsersättning utgått.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagarens eller hans efterlevandes pensionering, skall i uppgiften upptagas endast den återstående avlöningen men upplysning lämnas om att sådant avdrag skett.

Beträffande annan — — — för lyftning.

Vid fullgörande — — — och födelseår.

34 §.

Vanligt handelsbolag, — — — rederiet; samt

b) för varje kommun eller, i fall som avses i 28 § 3 mom. andra stycket, för varje taxeringsdistrikt, dit någon av bolaget eller rederiet innehavd förvärvskälla är att hänföra: uppgift, avfattad enligt reglerna för särskild självdeklaration, med upplysning tillika om den andel av inkomsten, som å varje delägare belöper.

Äro bolagets — — — det distriktet.

Vid uppgift, — — — där förmäles.

35 §.

2 mom. Efter anmaning är idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse skyldig avlämna uppgift om belopp, som han utbetalt till namngiven annan näringsidkare, därest beloppet är av beskaffenhet att i mottagarens hand utgöra intäkt av jordbruksfastighet eller av rörelse.

Efter anmaning av taxeringsintendent är idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse skyldig att, ändå att mottagarna icke i anmaningen namngivas, avlämna uppgift om belopp som han utbetalt till andra näringsidkare, i den mån beloppen äro av beskaffenhet som i första stycket sägs. Uppgift skall därvid lämnas jämväl om mottagarnas namn och adress.

3 mom. Utövare av rörelse, som har att avlämna uppgift enligt 33 §, är skyldig att, efter anmaning av taxeringsintendent, för kontroll av uppgifternas riktighet och fullständighet tillhandahålla sina handelsböcker med därtill hörande handlingar eller, därest handelsböcker icke förts, förda anteckningar rörande intäkter och utgifter inom rörelsen.

Har rörelseidkare — — — sådant avseende.

Angående den — — — 93 §§ sägs.

36 §.

1 mom. Självdeklaration, som — — — under taxeringsåret.

Staten, landsting — — — 31 mars.

Verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, så ock annan, som nästföregående år enligt lag varit skyldig föra handelsböcker, må tillgodonjuta anstånd med självdeklarations avlämnande till den 15 mars, därest räkenskapsåret gått till ända senare än den 31 oktober året näst före taxeringsåret.

På ansökan av deklarationsskyldig, som visar att i följd av hans förvärvskällors särskilda beskaffenhet eller verksamhetens mera betydande omfatt-

ning eller annan omständighet av säregen beskaffenhet hinder möter att avlämna självdeklaration inom ovan stadgad tid, må, om den deklarationsskyldige är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, taxeringsintendenten i det län, där den deklarationsskyldige har att avgiva allmän självdeklaration, och, om den deklarationsskyldige icke är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, taxeringsintendenten i det län, där den deklaration, ansökningen avser, skall avgivas, utsätta särskild tid för avlämnandet.

Vad i — — — eller rederi.

3 mom. Uppgifter enligt 33 § skola vara avlämnade senast den 31 januari under taxeringsåret.

Uppgifter enligt 34 § skola vara avlämnade senast den 15 februari under taxeringsåret; dock må vanligt handelsbolag, kommanditbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg under enahanda villkor, som i 1 mom. tredje och fjärde styckena sägs, åtnjuta där omförmält anstånd med avlämnande av uppgift som i detta stycke avses.

38 §.

3 mom. Vid anmanings meddelande skall iakttagas, att densamma skall innehålla föreläggande för den anmanade att, därest han avgiver självdeklaration, annan uppgift eller upplysning skriftligen, avlämna densamma till den, som utfärdat anmaningen, inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter delfåendet. Därjämte skall anmaning, som utfärdas av ordförande i taxeringsnämnd eller taxeringskonsulent, innehålla meddelande till den anmanade att, därest han vill begagna sig av medgiven rätt att muntligen avgiva uppgift eller upplysning, för sådant ändamål inställa sig inför ordföranden eller konsulenten å tid och ort, som i anmaningen angivas. Härutöver skall anmaningen innehålla underrättelse om postadressen för den, som utfärdat anmaningen, ävensom om den påföljd, som underlåtenhet att hörsamma anmaningen medför enligt 39 eller 40 § eller 141 § 2 mom.

39 §.

4 mom. Angående ansvar i vissa fall för underlåtenhet att efter anmaning avlämna självdeklaration meddelas föreskrifter i 141 § 2 mom.

41 §.

Särskild uppgift angående renskötsel, som avses i 26 § 3 mom., skall avfattas å blankett enligt formulär, som fastställes av Kungl. Maj:t i anslutning till de i 29 § 1 mom. meddelade föreskrifter. Sådan uppgift bör senast den 31 januari avlämnas antingen i den ordning, som i 37 § 1 mom. sägs, eller ock till ordningsmannen i den lappby, uppgiftslämnaren tillhör.

Det åligger ordningsman i lappby att granska till honom avlämnade uppgifter samt å desamma anteckna ej mindre det antal egna renar och skötesrenar, som för den skattskyldige finnes upptaget i senast upprättade renlängd, än även de övriga upplysningar och erinringar, som han finner av

omständigheterna påkallade. Uppgifterna skola därefter av ordningsmannen senast den 15 februari eller, om uppgift senare avlämnas, inom en vecka efter avlämnandet översändas till landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum, med åliggande för denne att ofördröjligen vidarebefordra dem till ordföranden i vederbörande taxeringsnämnd.

42 §.

3 mom. Envar, som utbekommit utdelning å svenska aktier, så ock envar, som här i riket utbekommit

a) utdelning å andelar i svensk ekonomisk förening eller från utländsk juridisk person eller

b) ränta, vilken — — — avsedd förskrivning,

är skyldig — — — kupongen förvärvats.

Uppgift avfattas — — — betalning sker.

Om ansvar — — — i 141 § 4 mom.

4 mom. Med uppgifter, — — — om kupongskatt.

Övriga enligt 3 mom. avgivna uppgifter, som avse utdelning, skola för varje år senast den 31 januari nästföljande år av den som mottagit uppgifterna avlämnas i enahanda ordning, som enligt 37 § 1 mom. är föreskriven för där omförmälda uppgifter. Har i något fall utbetalning av utdelning skett utan att uppgiftsskyldighet vederbörligen fullgjorts, skall vid uppgifternas avlämnande lämnas upplysning härom.

Enligt 3 mom. — — — de förstöras.

Om ansvar — — — motsvarande tillämpning.

46 §.

Efter anmaning — — — till vederbörande.

Efter anmaning är vidare envar skyldig att i den omfattning, som i anmaningen angives, meddela för egen taxering för avverkat virke erforderliga upplysningar utöver dem, som föranledas av deklarationsformuläret. Dylika upplysningar skola avgivas skriftligen, men må, om de infordrats av taxeringsnämndens ordförande eller taxeringskonsulent, meddelas muntligen inför ordföranden eller konsulenten. I sådan händelse skola upplysningarna skriftligen avfattas av ordföranden eller taxeringskonsulenten samt undertecknas av den, som meddelat dem.

49 §.

4 mom. Angående ansvar i vissa fall för underlåtenhet att efter anmaning avlämna virkesdeklaration meddelas föreskrifter i 141 § 2 mom.

51 §.

Skyldighet att — — — skall fullgöras

för omyndig — — — om förmynderskap,

för sådan person, för vilken god man förordnats enligt 11 kap. 3 eller 4 §

nämnda lag, av gode mannen beträffande vad han har under sin förvaltning, samt

för avliden — — — i boet.

För annan — — — annorlunda förordnar.

För bolag, — — — juridiska personer.

52 §.

För taxering erforderlig, i denna förordning icke särskilt omförmäld uppgift skall, då ordförande i beskattningsnämnd i första instans, taxeringskonsulent eller taxeringsintendent framställer begäran därom, lämnas av statligt eller kommunalt verk, allmän inrättning eller överförmyndare, därvid skola iakttagas de närmare bestämmelser angående uppgiftspliktens fullgörande, som kunna av Kungl. Maj:t meddelas.

55 §.

1 mom. Rätt att utfärda anmaning, som i 32 § 3 mom. eller 35 § 2 mom. andra stycket eller 35 § 3 mom. sägs, tillkommer taxeringsintendenten i det län, där den uppgiftsskyldiges hemortskommun är belägen, eller, om han saknar hemortskommun, taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet. I fråga om skattskyldig, vilkens taxering bragts under mellankommunala prövningsnämndens prövning, skall rätt till anmaning, som i 32 § 3 mom. avses, tillkomma jämväl allmänna ombudet hos denna nämnd.

Rätt att utfärda anmaning i andra fall än ovan sägs tillkommer taxeringsintendent samt ordföranden i vederbörande beskattningsnämnd i första instans. Samma rätt tillkommer taxeringskonsulent, i den mån så erfordras för fullgörande av honom åvilande granskning av deklaration eller annan uppgift, dock att taxeringskonsulent icke äger anmana skattskyldig att avlämna deklaration.

56 §.

1 mom. Granskning av självdeklarationer må verkställas endast av ordförande och kronoombud i vederbörande taxeringsnämnd, av den kommunvalda eller landstingsvalda ledamot i taxeringsnämnd, som nämnden därtill utser, och av tjänsteman, som omförmäles i 15 § 1 mom., vidare av ordförande och ledamöter i vederbörande prövningsnämnd samt av taxeringsintendent och vid hans granskningsarbete biträdande personer. Vid granskning inom taxeringsnämnd må i särskilda fall biträda ytterligare en ledamot, som taxeringsnämnden därtill utser. Taxeringskonsulent äger verkställa granskning av självdeklaration, varmed han jämlikt 80 a § har att taga befattning, och må han, i den mån så erfordras för fullgörande av honom åvilande granskningsskyldighet, jämväl taga del av annan självdeklaration. Jämlikt 8 § 4 mom. vald ledamot i taxeringsnämnd äger verkställa granskning av självdeklaration, i den mån så erfordras för fullgörande av ledamotens åliggande enligt 81 §. Därjämte äger sakkunnig, som biträder vid taxeringsarbetet, verkställa granskning av självdeklaration, för vars behandling hans biträde påkallas,

samt ordningsman i lappby och lappfogde verkställa granskning av självdeklaration, som lapp inom vederbörande lappby eller lappfogdedistrikt avgivit. Skrivbiträde, som av ordförande i taxeringsnämnd tillkallats, äger att i den omfattning, ordföranden bestämmer, taga del av hos ordföranden befintliga självdeklarationer.

För innehållet i självdeklaration må icke inom beskattningsnämnd lämnas vidare redogörelse än som för taxeringen erfordras. Utan den skattskyldiges skriftligen givna samtycke må självdeklaration icke i beskattningsnämnds protokoll intagas i vidare mån än som påkallas av stadgandena i 83, 87, 98, 105 och 115 §§.

Självdeklaration skall tillhandahållas de ämbets- och tjänstemän, vilka i och för sin befattning böra erhålla del därav, ävensom i erforderliga fall, med motsvarande tillämpning av vad i första stycket sägs, annan beskattningsnämnd än den, som har att verkställa taxeringen. I fall som i 124 a § sägs äger ock ombud för besvärsberättigad kommun taga del av självdeklaration, vilken legat till grund för sådan taxering av inkomst, som besvären kunna avse. Den som utför talan för kommun, församling, skoldistrikt, municipalsamhälle eller landsting i fråga om viss skattskyldigs taxering för inkomst eller förmögenhet äger likaledes taga del av självdeklaration, som avlämnats för den skattskyldige.

Då besvär — — — annan vederbörande.

Självdeklaration, som — — — oundgängligen erfordras.

I övrigt — — — sådan bearbetning.

Efter taxeringsårets — — — annorlunda föreskriver.

Vad ovan — — — anlitade medhjälpare.

57 §.

Ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd, taxeringsintendent, taxeringskonsulent eller annan, som tager del i taxeringsarbetet, får icke, utom vid vederbörande nämnds sammanträde och jämväl då endast med iakttagande av vad i 56 § sägs, yppa innehållet av de i samma paragraf angivna deklarationer och uppgifter för annan än den, som enligt samma paragraf själv må taga del av desamma. Ej heller må annan, som, utan att deltaga i taxeringsarbetet, jämlikt 56 § erhållit del av nämnda deklarationer och uppgifter, till obehörig yppa något av deras innehåll.

Under överläggningarna — — — sätt utspridas.

Om ansvar — — — i 140 §.

58 §.

1 mom. När allmän — — — och förslag.

Sedan de i första stycket angivna handlingarna inkommit till länsstyrelsen, har landskamreraren att, med erforderligt biträde av sakkunnig person, på grundval av nämnda och eljest tillgängliga handlingar samt i mån av behov inhämtade upplysningar upprätta förslag till en efter länets förhållanden avpassad tabell för utfinnande av skogsmarkens och den växande skogens

värde per hektar vid olika avkastningsförmåga och virkespris (hjälptabell) ävensom till de särskilda anvisningar för verkställande av taxering av skogsmark och växande skog, som kunna finnas erforderliga för en riktig tillämpning av de föreskrivna taxeringsgrunderna, såsom om medelbonitet och genomsnittligt rotvärde för varje kommun i länet samt om virkesprisens beräkning med hänsyn till olika utdrivningsförhållanden, olika flottnings- och andra transportkostnader, olika grovlek och därav betingat olika värde å det virke, som kan regelmässigt utvinnas å en viss bonitet, med mera dylikt. Finnes lämpligt upprätta olika hjälptabeller och anvisningar för skilda delar av länet, må sådant ske.

59 §.

1 mom. Senast den 25 oktober året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, skola efter kallelse av länsstyrelsen ordförandena i beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna å länets landsbygd ävensom de beredningsnämndsledamöter, som därtill utsetts enligt 5 § 3 mom., samt de fastighetstaxeringsnämndsledamöter, vilka enligt 6 § 1 mom. utsetts av länets landsting, sammanträda inför landskamreraren å en eller flera lämpliga orter för förberedande överläggningar rörande tillämpningen av de allmänna grunderna vid den förestående allmänna fastighetstaxeringen; och äger länsstyrelsen till dessa sammanträden kalla jämväl andra personer, vilka på grund av sin verksamhet eller eljest kunna antagas äga sakkunskap rörande fastighetsvärdena inom länet eller delar därav eller ock särskilt rörande värdering av skogsmark och skog.

Vid sådant sammanträde redogör landskamreraren för priserna vid försäljning av fastigheter inom länet under tiden efter senaste allmänna fastighetstaxering och för de slutsatser beträffande fastigheternas allmänna saluvärde, som enligt hans mening kunna dragas av dessa priser, så ock för övriga av honom kända förhållanden av beskaffenhet att inverka på nämnda värde. Därjämte skall landskamreraren framlägga jämlikt 58 § 1 mom. andra stycket upprättat förslag till hjälptabell och till särskilda anvisningar för värdering av skogsmark och växande skog ävensom, i den mån så finnes erforderligt, förslag till särskilda anvisningar jämväl i andra hänseenden, såsom angående redovisningen av olika ägoslag, värdesättning av övrig mark och bete å skogsmark med mera. Avser sammanträdet överläggning angående taxeringen inom allenast viss del av länet, skola redogörelserna och förslagen till tabell och särskilda anvisningar därefter lämpas.

För sådana — — — för taxeringen.

Till ledning för värdesättning av skogsmark och växande skog skola på grundval av de förslag, som av landskamreraren avgivas, fastställas hjälptabell ävensom de särskilda anvisningar, som kunna finnas erforderliga.

Länsstyrelsen har att skyndsamt tillställa ordförandena i beredningsnämnderna och i fastighetstaxeringsnämnderna å länets landsbygd bestyrkta avskrifter av det vid sammanträdet förda protokollet.

2 mom. Skulle för åstadkommande av en jämn och likformig taxering i

stad länsstyrelsen finna lämpligt, att sammanträde inför landskamreraren hålles med ordförande och ledamöter av stadens fastighetstaxeringsnämnder, må sådant sammanträde äga rum före taxeringsarbetets påbörjande. Därvid skola stadgandena i 1 mom. hava motsvarande tillämpning.

3 mom. Sedan sammanträde enligt 1 mom. hållits och innan beredningsnämnderna börja det egentliga arbetet, skall å landet ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden, efter samråd med landskamreraren angående tid och plats, sammankalla de av länsstyrelsen och landstinget utsedda ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnden ävensom samtliga ordförande i de till fastighetstaxeringsdistriktet hörande beredningsnämnderna till överläggningar rörande det förestående taxeringsarbetet. Vid överläggningarna bör uppmärksamhet ägnas åt åtgärder för befordrande av likformig taxering inom fastighetstaxeringsdistriktets olika delar samt åt spörsmål, som kunna förväntas vålla beredningsnämnderna svårigheter.

Vid sammanträdet — — — av protokollet.

62 §.

1 mom. Beredningsnämndens sammanträden hållas å tid och plats, som ordföranden bestämmer efter samråd med ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden. Möter för ordinarie ledamot hinder att tillstädeskomma, skall han i sitt ställe kalla sin suppleant och tillika härom underrätta ordföranden i beredningsnämnden.

Vid sammanträdena — — — två ledamöter.

64 a §.

Det åligger fastighetstaxeringsnämndens ordförande att för vinnande av jämnhet och likformighet i taxeringen följa arbetet i beredningsnämnderna inom fastighetstaxeringsdistriktet samt därvid i erforderlig utsträckning lämna anvisningar för arbetets bedrivande. Han äger övervara beredningsnämndernas sammanträden samt därunder deltaga i överläggningarna men icke i besluten.

65 §.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd *å landet* åligger huvudsakligen:

a) att följa arbetet i beredningsnämnderna inom fastighetstaxeringsdistriktet samt lämna anvisningar för arbetets bedrivande på sätt stadgas i 64 a §;

b) att före fastighetstaxeringsnämndens sammanträde granska de från beredningsnämndernas ordförande enligt 64 § inkomna längderna och övriga handlingar och därvid särskilt undersöka, huru beredningsnämnderna tillämpat de enhetsvärden, som föreslagits vid det i 59 § 1 mom. omförmälda sammanträdet, samt de värderingsgrunder i övrigt, som å detta sammanträde ansetts böra komma till användning inom vederbörande beredningsdistrikt;

c) att vidtaga åtgärder för införskaffande av de uppgifter och upplysningar, som ytterligare må finnas erforderliga för taxeringen;

d) att kalla fastighetstaxeringsnämndens ledamöter till sammanträden och om utsatt tid och ställe härför på lämpligt sätt och i god tid underrätta länsstyrelsen;

e) att leda nämndens arbete och vid sammanträdena föra ordet; samt

f) att ombesörja förandet av nämndens protokoll och längder.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd *i stad* har enahanda åligganden som i 61 § stadgas för ordförande i beredningsnämnd. Det åligger honom att om fastighetstaxeringsnämndens sammanträden lämna underrättelse som i första stycket under d) sägs.

66 §.

2 mom. Innan fastighetstaxeringsnämnd å landet börjar det egentliga arbetet, skall ordföranden, efter samråd med landskamreraren angående tid och plats, kalla de av länsstyrelsen och landstinget utsedda ledamöterna ävensom samtliga ordförande i beredningsnämnderna i de till fastighetstaxeringsdistriktet hörande beredningsdistrikten till ett förberedande sammanträde. Vid detta har ordföranden, med erforderligt biträde av beredningsnämndernas ordförande, att avgiva noggrann redogörelse för de värderingsgrunder, efter vilka varje beredningsnämnd upprättat sitt förslag, ävensom för sin egen mening, huruvida och i vad mån dessa värderingsgrunder kunna anses överensstämma med resultatet av överläggningarna vid det i 59 § 1 mom. omförmälda sammanträdet inför landskamreraren eller eljest med de priser, som erhållits vid fastighetsförsäljningar i orten. På grundval av dessa redogörelser skola de vid sammanträdet närvarande taga under övervägande och för anteckning till protokollet uttala sin mening, vilka allmänna jämkningar av beredningsnämndernas förslag finnas erforderliga för en jämn och likformig taxering i hela fastighetstaxeringsdistriktet.

Avskrift av — — — angivna sammandragen.

68 §.

Såvitt ej annat föranledes av vad i 111 § 1 mom. stadgas, må beslut icke fattas av fastighetstaxeringsnämnd *å landet,* med mindre ordföranden och föredraganden samt tillika en landstingsvald och en kommunvald ledamot äro tillstädes, ej heller av fastighetstaxeringsnämnd *i stad,* med mindre ordföranden samt minst två ledamöter äro tillstädes.

Envar ledamot — — — biträde anlitats.

69 §.

1 mom. Fastighetstaxeringsnämndens arbete bör taga sin början *å landet* senast den 1 februari under taxeringsåret och *i stad* senast den 15 december året dessförinnan. Arbetet skall vara avslutat i länen senast den 25 mars och i Stockholm senast den 15 juni under taxeringsåret.

3 mom. Fastighetslängderna, i huvudskrift eller bestyrkt avskrift, skola vara att tillgå för landskamreraren, taxeringsintendenten och fastighetsprövningsnämnden samt i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, dels tillhanda-

hållas dem, som hava att verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, dels offentligen framläggas inom vederbörande kommun under minst fjorton dagar före den 15 maj under taxeringsåret.

70 §.

1 mom. Sedan fastighetslängderna med tillhörande handlingar blivit tillgängliga för taxeringsintendenten, skall denne ingående granska längderna ävensom de hos beredningS- och fastighetstaxeringsnämnderna förda protokollen samt därefter hos fastighetsprövningsnämnden framställa yrkande om de åtgärder, som erfordras för åstadkommande av en med skatteförfattningarna överensstämmande, jämn och likformig fastighetstaxering. Landskamreraren har att sörja för införskaffandet av erforderliga yttranden över hos fastighetsprövningsnämnden anförda besvär och gjorda framställningar; där yttrandena därtill föranleda, skola påminnelser infordras från vederbörande. Taxeringsintendenten har att åvägabringa för besvärens och framställningarnas prövning eljest erforderlig utredning.

Vid granskningsarbetet må taxeringsintendenten åtnjuta nödigt biträde av, förutom vederbörande tjänstemän hos länsstyrelsen, jämväl andra personer, som av länsstyrelsen ställas till hans förfogande. Då i visst taxeringsärende utredning genom särskild sakkunnig anses erforderlig, bör taxeringsintendenten föranstalta därom.

2 mom. Länsstyrelsen äger, där så anses erforderligt, kalla ordförande eller ledamot i fastighetstaxeringsnämnd i länet eller andra i fastighetsvärdering kunniga och erfarna personer att under taxeringsintendentens granskningsarbete infinna sig för upplysningars meddelande.

72 §.

1 mom. Fastighetsprövningsnämnd granskar — — — fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

Fastighetsprövningsnämnd eller dess ordförande äger, där så anses erforderligt, kalla ordförande eller ledamot i fastighetstaxeringsnämnd i länet eller andra i fastighetsvärdering kunniga och erfarna personer att infinna sig vid sammanträde med fastighetsprövningsnämnden eller hos dess ordförande för att meddela upplysningar.

Skattskyldig må, när omständigheterna därtill föranleda, kallas att muntligen höras inför fastighetsprövningsnämnden vid äventyr att mål eller ärende avgöres på förhandenvarande skäl.

2 mom. I län sammanträder fastighetsprövningsnämnd på ordförandens kallelse i residensstaden eller, i anseende till inträffade utomordentliga händelser, å annan samlingsort å sådan tid att nämndens arbeten må vara avslutade senast den 30 juni under taxeringsåret. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen göras hos ordföranden, som inkallar suppleant i hans ställe.

Ordföranden är föredragande i nämnden, där icke för vissa mål eller ärenden annan föredragande av länsstyrelsen utsetts.

Taxeringsintendenten har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att bevaka det allmännas intresse under iakttagande tillika att de taxeringar, som åsättas, bliva med skatteförfattningarna överensstämmande samt jämna och likformiga. Han har därvid att framställa de yrkanden om påförande av eller ändring i taxering, vartill han må finna anledning.

Landshövdingen äger närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna men icke i besluten.

Efter framställning av nämnden äger Kungl. Maj:t medgiva, att i län, där med hänsyn till ärendenas antal så finnes erforderligt, nämnden sammanträder å två avdelningar, vardera bestående av landskamreraren såsom ordförande och halva antalet ledamöter i nämnden; dock att, där antalet ledamöter icke är jämnt, den ena avdelningen må utgöras av en ledamot mera än den andra. Då avdelning vid överläggning till avgörande av ärende finner, att fråga är om beslut av principiell innebörd, så ock eljest då avdelning finner så böra ske, må avdelningen besluta att ärendet skall avgöras av nämnden i dess helhet.

3 mom. Stockholms stads prövningsnämnd sammanträder för behandling av ärenden rörande allmän fastighetstaxering å tid, som ordföranden bestämmer sålunda, att behandlingen av dessa ärenden må vara avslutad senast den 31 oktober.

73 §.

Alla beslut — — — av Kungl. Maj:t.

Justering av protokollet skall för varje sammanträde verkställas inför nämnden, innan sammanträdet upplöses, eller av nämndens ordförande senast inom åtta dagar efter sammanträdets avslutande. Justeringen bestyrkes i vartdera fallet genom ett av ordföranden å protokollet tecknat intyg, däri dagen för justeringen utsättes.

Vederbörande protokollförare — — — gjorda tillägg.

75 §.

Länsstyrelsen må, innan taxeringsarbetet för året tager sin början, från varje taxeringsnämnd inom länet eller viss del därav kalla ordföranden och högst två andra medlemmar att å lämplig ort sammanträda inför landskamreraren för överläggningar rörande taxeringsarbetet, och må till dylikt sammanträde jämväl särskilda sakkunniga kallas för lämnande av upplysningar. Vid överläggningarna bör uppmärksamhet ägnas åt åtgärder för befordrande av en likformig och rättvis taxering samt åt spörsmål, som vid tidigare års taxeringar varit föremål för oriktiga avgöranden av taxeringsnämnderna eller som kunna förväntas under det förestående arbetet vålla nämnderna svårigheter.

Landskamreraren har att upprätta och för länsprövningsnämnden framlägga förslag till anvisningar för årets taxering. Därest sammanträde enligt första stycket hållits, skall förslaget uppgöras med ledning av vad som därvid förekommit. Länsprövningsnämnden har att på grundval av ifrågavarande

förslag fastställa anvisningar för årets taxering ävensom senast den 15 januari samma år överlämna anvisningarna till ordförandena i taxeringsnämnderna.

76 §.

Senast den 31 januari skola i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, till taxeringsnämndens ordförande, utom i Stockholm, överlämnas avskrifter av fastighetslängderna, inkomstlängden, förmögenhetslängden, skogsaccislängden och länsprövningsnämndens ändringslängder för nästföregående år, såvitt taxeringsdistriktet angår.

Inom samma — — — för taxeringsdistriktet.

Efter anmälan — — — hava behov.

Erfordras för — — — mellankommunala prövningsnämnden.

77 §.

1 mom. Taxeringsnämnderna hava att, med i 85 § angivet undantag och i enlighet med vad nedan i denna paragraf stadgas, verkställa taxering av de skattskyldiga.

2 mom. Särskild taxeringsnämnd verkställer, utom i fall som i 4 mom. sägs, taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt särskild skatt å förmögenhet av sådana skattskyldiga inom nämndens taxeringsdistrikt, som icke äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser.

3 mom. Lokal taxeringsnämnd verkställer taxering av de skattskyldiga inom nämndens taxeringsdistrikt, i den mån taxeringarna icke skola handhavas av särskild taxeringsnämnd eller av den i 4 mom. omförmälda gemensamma taxeringsnämnden.

4 mom. Den gemensamma taxeringsnämnden har att verkställa dels taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och särskild skatt å förmögenhet av skattskyldiga, som sakna hemortskommun i riket, ävensom av sådana i 26 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt omförmälda skattskyldiga, som jämlikt § 3 mom. 2 mantalsskrivningsförordningen skola mantalsskrivas inom Stockholms stad och S:t Nikolai församling, dels ock taxering till kommunal inkomstskatt av skattskyldiga, då sådan taxering skall ske för gemensamt kommunalt ändamål.

Taxering, som verkställes av den gemensamma taxeringsnämnden, anses äga rum å särskild ort och i särskilt taxeringsdistrikt.

78 §.

Taxeringsnämndens ordförande åligger huvudsakligen:

— —

d) att ordna och granska för taxeringen avlämnade deklarationer, uppgifter och andra handlingar, vidtaga åtgärder för felande deklarationers och andra uppgifters införskaffande samt i övrigt söka inhämta upplysningar till ledning för en noggrann och tillförlitlig taxering, dock att ordföranden icke

är skyldig att granska deklarationer, med vilka taxeringskonsulent har att taga befattning, i vidare mån än ordföranden finner erforderligt, varjämte länsstyrelsen, då särskilda skäl därtill föranleda, må för viss taxeringsnämnd visst år medgiva, att deklarationer av enkel beskaffenhet, som avse huvudsakligen inkomst av tjänst, efter ordförandens bestämmande granskas allenast av kronoombudet;

— —

h) att även i andra fall än under *e), f)* och *g)* här ovan sägs, därest under taxeringsarbetet framkommit förhållanden, som kunna antagas hava betydelse för taxering i annat distrikt, lämna vederbörande taxeringsnämndsordförande underrättelse därom;

i) att kalla taxeringsnämndens ledamöter till sammanträde och om utsatt tid och ställe härför på lämpligt sätt och i god tid underrätta länsstyrelsen och de skattskyldiga inom taxeringsdistriktet;

— —

k) att ombesörja förandet av nämndens protokoll och, i den utsträckning Kungl. Maj:t föreskriver, dess längder; samt

l) att, därest — — — vinnande behövligt.

Det åligger därjämte ordförande i lokal taxeringsnämnd att på begäran av ordförande i särskild taxeringsnämnd lämna de upplysningar till ledning för taxeringen i sistberörda nämnd, som finnas erforderliga och som av ordföranden i den lokala nämnden kunna lämnas.

79 §.

1 mom. Finner taxeringsnämndens ordförande för en behörig taxering av skattskyldig, som i 32 § 3 mom. första stycket omförmäles, vara nödigt, att granskning av den skattskyldiges bokföring verkställes, har han att till taxeringsintendenten framställa begäran om dylik granskning. Därvid skall den skattskyldiges deklaration med tillhörande handlingar överlämnas.

På taxeringsintendenten ankommer att bestämma, huruvida granskning skall äga rum, samt att antingen själv verkställa granskningen, därvid i händelse av behov biträde av sakkunnig må anlitas, eller låta granskningen verkställas av taxeringsnämndens ordförande eller av annan person, som därtill av taxeringsintendenten för varje särskilt fall utses. Så snart handläggningen av ärendet slutförts, skall, där så erfordras, underrättelse om utgången meddelas taxeringsnämndens ordförande, därvid den översända deklarationen återställes.

Vad i — — — rederiets bokföring.

2 mom. Anser taxeringsnämndens ordförande anledning föreligga att för ändamål, som i 35 § 3 mom. sägs, granskning av där omförmäld rörelseidkares bokföring äger rum, framställes begäran härom hos vederbörande taxeringsintendent, vilken har att vidare förfara på sätt i 1 mom. sägs. Framkomma vid granskningen omständigheter av beskaffenhet att kunna antagas inverka å annan taxeringsnämnds taxeringsåtgärd, skall taxeringsintendenten föranstalta om underrättelse härom till ordföranden i denna nämnd.

80 §.

Kronoombudet har med avseende å taxering för inkomst eller förmögenhet till åliggande särskilt

a) att, oavsett den ordföranden tillkommande granskningsskyldigheten, granska alla inkommande självdeklarationer, andra uppgifter och upplysningar, dock att kronoombudet icke är skyldigt att granska deklarationer, med vilka taxeringskonsulent har att taga befattning, varjämte länsstyrelsen, då särskilda skäl därtill föranleda, må för viss taxeringsnämnd visst år medgiva, att deklarationer av enkel beskaffenhet, som avse huvudsakligen inkomst av tjänst, efter ordförandens bestämmande granskas allenast av denne;

b) att vid — — — iakttaget; samt

c) att, i den mån sådant må vara erforderligt och av ordföranden påkallas, biträda honom under taxeringsarbetet och verkställa förekommande längdföring.

Med avseende å särskild fastighetstaxering och virkestaxering åligger det kronoombudet att, i den mån ordföranden det påkallar, granska inkomna deklarationer och andra för dessa taxeringar avlämnade uppgifter och upplysningar samt verkställa förekommande längdföring.

80 a §.

Taxeringskonsulent åligger att granska självdeklarationer och andra uppgifter, som avgivas av rörelseidkare vilka äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser. Han har därjämte att granska andra deklarationer och uppgifter av mera invecklad beskaffenhet, vilka taxeringsnämnd överlämnar till honom för granskning.

Taxeringskonsulent äger, då fråga är om deklaration eller annan uppgift som av honom granskats, deltaga i taxeringsnämndens överläggningar men icke i dess beslut.

83 §.

1 mom. Taxeringsnämndens sammanträden — — — underrätta ordföranden.

Vid sammanträdena — — — två ledamöter.

Ordföranden är föredragande i taxeringsnämnden; dock skall taxeringskonsulent föredraga deklaration eller annan uppgift, som av honom granskats. Vid föredragningen har ordföranden eller taxeringskonsulenten att, i den omfattning stadgandena i 56 § medgiva, tillhandahålla ledamöterna alla för taxeringen erhållna deklarationer, andra uppgifter och upplysningar samt att efter sorgfällig beredning göra de anmärkningar och framställningar, vartill ordföranden eller konsulenten för en behörig taxering finner sig äga anledning.

85 §.

Taxering till kommunal inkomstskatt på grund av 57 § 3 mom. kommunalskattelagen må icke verkställas av taxeringsnämnd. Anser sådan nämnd anledning föreligga att beträffande viss skattskyldig tillämpa berörda stadgan-

de, skall nämndens ordförande härom göra skriftlig anmälan hos taxeringsintendenten i länet, som, därest granskningen och prövningen av den skattskyldiges taxering ankomma på prövningsnämnden i länet, förfar enligt 93 §. Är däremot fråga om skattskyldig, vilkens taxering på grund av den ifrågasatta åtgärden eller av annan orsak skall bliva föremål för granskning och prövning av den mellankommunala prövningsnämnden, skall taxeringsintendenten skyndsamt med eget yttrande överlämna ordförandens anmälan till allmänna ombudet hos denna nämnd för den åtgärd, som enligt 93 § ankommer på ombudet, och samtidigt härom underrätta taxeringsintendenten i annat län, där den skattskyldige, såvitt kunnigt är, blivit taxerad till kommunal inkomstskatt.

86 §.

För varje lokalt taxeringsdistrikt eller, om sådant distrikt består av mer än en kommun, för varje kommun skola föras särskilda taxeringslängder, nämligen två längder över taxeringen av fastigheter *(fastighetslängder),* av vilka den ena skall upptaga fastigheter, som jämlikt 5 § 1, 3 eller 5 mom. kommunalskattelagen äro undantagna från skatteplikt, och den andra skall upptaga övriga fastigheter, med undantag för sådana, som avses i 5 § 2 mom. nämnda lag, en längd över taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och till kommunal inkomstskatt *(inkomstlängd),* en längd över taxeringen till särskild skatt å förmögenhet *(förmögenhetslängd)* ävensom en längd över taxeringen till skogsaccis *(skogsaccislängd).* Hos den gemensamma taxeringsnämnden skola föras särskild inkomstlängd och särskild förmögenhetslängd över taxering för inkomst eller förmögenhet av skattskyldiga, som omförmälas i 77 § 4 mom.

Hos särskild taxeringsnämnd skola föras inkomstlängd och förmögenhetslängd. Särskilda längder skola föras för varje fögderi samt för varje stad, där magistrat finnes.

De beslutade — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden antecknas särskilt

dels i avseende å statlig inkomst- och förmögenhetsskatt yrkesbeteckning för den skattskyldige, uppskattad inkomst av olika förvärvskällor, medgivet avdrag för underskott å förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst, medgivna allmänna avdrag som icke avse underskott å förvärvskälla, taxerat belopp, beloppet av medgivna ortsavdrag, dock ej såvitt angår ensamstående skattskyldig, samt beskattningsbart belopp med angivande tillika, där det ej framgår av längdens uppställning, av den punkt i 18 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, enligt vilken grundbeloppet för däri ingående bottenskatt skall beräknas;

dels i avseende å kommunal inkomstskatt taxerad inkomst, beloppet av medgivna ortsavdrag samt beskattningsbar inkomst;

dels ock, — — — här ovan.

I förmögenhetslängden — — — beskattningsbara förmögenheten.

Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.

Taxeringslängderna underskrivas — — — och ledamöter.

87 §.

Såvitt ej annat föranledes av vad i 111 § 1 mom. stadgas, må beslut icke fattas av lokal taxeringsnämnd, där taxeringsdistriktet omfattar blott en kommun eller del därav, därest icke närvarande äro ordföranden, kronoombudet och minst två kommunvalda ledamöter, ej heller, där taxeringsdistriktet omfattar två eller flera kommuner, med mindre ordföranden, kronoombudet och en ledamot från varje kommun äro tillstädes. Av särskild taxeringsnämnd må, såvitt ej annat föranledes av bestämmelserna i nyssnämnda författningsrum, beslut icke fattas, därest icke närvarande äro ordföranden, kronoombudet och minst tre eller, där fråga är om nämnd, till vilken ledamöter utsetts av stadsfullmäktige, minst två av de valda ledamöterna.

Ordföranden åligger att i alla de fall, då hans mening icke blivit följd, i vederbörande taxeringslängds anteckningskolumn särskilt upptaga den taxering, han ansett böra bestämmas. Var och en av de övriga medlemmarna av taxeringsnämnden är det obetaget att få sin särskilda mening till protokollet antecknad, om densamma skriftligen avfattad senast vid protokolljusteringen avlämnas till ordföranden. Enahanda rätt att få sin särskilda mening till protokollet antecknad tillkommer jämväl skogsvårdsombud så ock tillkallad sakkunnig beträffande taxering, för vilken hans biträde anlitats, samt lappfogde beträffande taxering av lapp för inkomst av renskötsel eller i sådan rörelse nedlagd förmögenhet.

Det åligger taxeringskonsulent att i fråga om ärenden, som av honom föredragits, låta till protokollet anteckna sin mening, om denna avviker från nämndens beslut.

88 §.

I *länen* skall lokal taxeringsnämnd hava avslutat sitt arbete, såvitt angår annan taxering än virkestaxering, senast den 15 maj och beträffande virkestaxering senast den 31 maj. Särskild taxeringsnämnd skall hava slutfört sitt arbete senast den 31 maj. På framställning av ordföranden i särskild taxeringsnämnd må länsstyrelsen medgiva utsträckning av den tid, inom vilken nämndens arbete skall vara avslutat, dock ej till senare tidpunkt än den 15 juni. Sådant medgivande må, på framställning av ordföranden, lämnas jämväl åt lokal taxeringsnämnd, därest så finnes oundgängligen erforderligt.

I *Stockholm* skall taxeringsnämnd hava avslutat sitt arbete senast den 15 juni.

90 §.

2 *mom.* Har självdeklaration — — — eller upplysning.

I enahanda ordning skall underrättelse om påförd taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke meddelas skattskyldig, som icke avgivit deklaration eller uppgift till ledning för taxeringen och som icke heller därtill anmanats.

91 §.

1 mom. Senast den 15 juni skall taxeringsnämndens ordförande till länsstyrelsen insända de deklarationer och andra skriftliga uppgifter och upplysningar, som avlämnats till ledning vid taxeringen, ävensom de enligt 76 § första, andra och tredje styckena taxeringsnämndens ordförande tillhandakomna längdavskrifterna och övriga handlingar. Har länsstyrelsen medgivit utsträckning av den tid, inom vilken taxeringsnämnds arbete skall vara avslutat, må länsstyrelsen jämväl förordna om utsträckning av förstnämnda tid, dock längst till den 30 juni.

De upprättade taxeringslängderna skola avlämnas å den tid och i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver.

2 mom. Taxeringslängderna, i huvudskrift eller avskrift, skola vara att tillgå för landskamreraren, taxeringsintendenten och länsprövningsnämnden samt i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, tillhandahållas dem, som hava att verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder.

92 §.

1 mom. Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till skilda prövningsdistrikt, skola genom vederbörande taxeringsintendents försorg, så snart ske kan efter det inkomst- och förmögenhetslängderna för året med tillhörande handlingar inkommit till länsstyrelsen och senast den 31 juli, till den mellankommunala prövningsnämnden översändas de självdeklarationer och andra handlingar, som avgivits till ledning vid den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet dels i kommun, till vilken dylik förvärvskälla är att hänföra, dels ock, därest han inom annan kommun är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, i denna kommun. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift, skola till den mellankommunala prövningsnämnden jämväl översändas de självdeklarationer och andra handlingar, som avgivits till ledning vid den andra makens taxering för inkomst eller förmögenhet i nämnda kommuner, därest 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 19 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är tillämplig å makarnas taxering. Samtidigt härmed skola överlämnas utdrag av inkomst- och förmögenhetslängderna samt taxeringsnämndernas protokoll, såvitt angår ifrågavarande taxeringar.

93 §.

Taxeringsintendenten har att i fråga om de taxeringar, som enligt 96 § skola handläggas av den prövningsnämnd, hos vilken han tjänstgör, noggrant undersöka, huruvida dessa taxeringar äro med skatteförfattningarna överensstämmande samt likformiga och rättvisa, samt för sådant ändamål granska tillgängliga handlingar rörande samma taxeringar. Härvid skall särskilt uppmärksammas, huruvida beträffande skattskyldig, som blivit för inkomst taxerad i mera än ett taxeringsdistrikt, ojämnhet förefinnes mellan de olika

taxeringarna eller huruvida beträffande viss skattskyldig anledning föreligger att tillämpa 57 § 3 mom. kommunalskattelagen.

Finner taxeringsintendenten för en behörig taxering av skattskyldig, som i 32 § 3 mom. omförmäles, vara nödigt, att granskning verkställes av den skattskyldiges bokföring eller, då den skattskyldige varit delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi, av bolagets eller rederiets bokföring, eller anser taxeringsintendenten anledning föreligga att för ändamål, som i 35 § 3 mom. sägs, granskning av där omförmäld rörelseidkares bokföring äger rum, bör taxeringsintendenten föranstalta om sådan granskning, därvid biträde av sakkunnig må anlitas. Tillkommer jämlikt 55 § 1 mom. anmaningsrätten annan taxeringsintendent, bör framställning om granskning göras hos denne. Angående granskningens utförande skall i varje fall gälla vad i 79 § 3 mom. sägs.

Jämväl i andra fall, då utredning genom särskild sakkunnig befinnes erforderlig, skall taxeringsintendenten föranstalta därom.

Finner taxeringsintendenten anledning till erinran mot viss taxering eller anser han 57 § 3 mom. kommunalskattelagen böra tillämpas beträffande viss skattskyldig, skall, efter det den skattskyldige, där så ske kan och fråga icke är allenast om uppenbar felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende, erhållit tillfälle att yttra sig, taxeringsintendenten hos prövningsnämnden framställa yrkande om de åtgärder, som erfordras för åvägabringande av en riktig taxering. Där så finnes lämpligt, skall framställningen delgivas taxeringsnämndens ordförande.

Landskamreraren har att sörja för införskaffandet av erforderliga yttranden över hos prövningsnämnden anförda besvär och gjorda framställningar; där yttrandena därtill föranleda, skola påminnelser infordras från vederbörande. Taxeringsintendenten har att åvägabringa för besvärens och framställningarnas prövning eljest erforderlig utredning.

I fråga om sådana skattskyldiga, vilka skola taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt inom visst prövningsdistrikt och därjämte till kommunal inkomstskatt inom annat prövningsdistrikt, utan att dock sådant fall föreligger, som i 96 § 2 mom. avses, böra taxeringsintendenterna i de olika distrikten samråda för åvägabringande av likformig taxering.

94 §.

1 mom. Vid fullgörande av vad i 93 § stadgas må taxeringsintendent åtnjuta nödigt biträde av, förutom till hans förfogande stående tjänstemän, jämväl andra personer, som av länsstyrelsen ställas till hans förfogande.

2 mom. Länsstyrelsen äger, där så anses erforderligt, kalla ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet att under taxeringsintendentens granskningsarhete infinna sig för meddelande av upplysningar i distriktet vidkommade taxeringsfrågor.

I fråga — — — tillkommer länsstyrelsen.

95 §.

Prövningsnämnd beslutar över anförda besvär och gjorda framställningar samt granskar och prövar årets taxeringar i övrigt.

Prövningsnämnd eller dess ordförande äger, där så anses erforderligt, kalla ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet att infinna sig vid sammanträde med prövningsnämnden eller hos dess ordförande för att meddela upplysningar i taxeringsfrågor.

Skattskyldig må, när omständigheterna därtill föranleda, kallas att muntligen höras inför prövningsnämnden vid äventyr att mål eller ärende avgöres på förhandenvarande skäl.

Om rätt — — — och 129 §.

96 §.

1 mom. Länsprövningsnämnderna hava, envar för sitt prövningsdistrikt, att taga befattning med taxeringarna därstädes, med undantag av dem som jämlikt 2 mom. falla under den mellankommunala prövningsnämndens handläggning.

97 §.

Länsprövningsnämnd sammanträder på ordförandens kallelse i residensstaden eller, i anseende till inträffade utomordentliga händelser, å annan samlingsort å tid, som ordföranden bestämmer. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen göras hos ordföranden, som inkallar suppleant i hans ställe.

Ordföranden är föredragande i nämnden, där icke för vissa mål eller ärenden annan föredragande av länsstyrelsen utsetts.

Nämnden är beslutför, då ordföranden och fyra ledamöter eller suppleanter för dem äro tillstädes.

Taxeringsintendenten har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att bevaka det allmännas intresse under iakttagande tillika att de taxeringar, som åsättas, bliva med skatteförfattningarna överensstämmande samt likformiga och rättvisa. Han har att, under iakttagande av de i 97 a § givna bestämmelserna angående den tid inom vilken dylika frågor skola väckas, hos nämnden framställa de yrkanden om påförande av eller ändring i taxering, vartill han må finna anledning.

Landshövdingen äger närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna men icke i besluten.

Efter framställning av nämnden äger Kungl. Maj:t medgiva, att i län, där med hänsyn till ärendenas antal så finnes erforderligt, nämnden sammanträder å två avdelningar, vardera bestående av landskamreraren såsom ordförande och fyra ledamöter. Avdelning är icke beslutför med mindre ordföranden och samtliga ledamöter eller suppleanter för dem äro närvarande. Då avdelning vid överläggning till avgörande av ärende finner, att fråga är om beslut av principiell innebörd, så ock eljest då avdelning finner så böra ske, må avdelningen besluta att ärendet skall avgöras av nämnden i dess helhet.

97 a §.

Efter taxeringsårets utgång må taxeringsintendent eller medlem av länsprövningsnämnd icke hos nämnden framställa yrkande, som avser samma års taxering, där ej fall föreligger, som avses i 123 §, 124 a §, 128 § 2 mom., 129 § eller 130 § denna förordning, 75 § 1 eller 2 mom. kommunalskattelagen, 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 7 § förordningen om särskild skatt å förmögenhet eller 16 § andra stycket lagen om folkpensionering; vederbörande dock obetaget att efter taxeringsårets utgång närmare angiva omfattningen av yrkande, som dessförinnan framställts.

Hava besvär jämlikt 118 § anförts rörande taxeringen av viss skattskyldig eller av viss fastighet, må taxeringsintendenten eller medlem av länsprövningsnämnden icke hos nämnden framställa yrkande rörande samma taxering efter det nämnden avgjort nyssnämnda besvär.

Mål och ärenden rörande ett års taxering skola avgöras, så snart ske kan. Där ej fall föreligger, som avses i något av de i första stycket omförmälda författningsrum, skola av skattskyldiga anhängiggjorda besvärsmål såvitt möjligt vara avgjorda i länen senast den 10 oktober och i Stockholm senast den 31 oktober under taxeringsåret. Övriga mål och ärenden skola, där ej fall föreligger som nyss sagts, vara avgjorda senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret.

98 §.

Alla beslut av länsprövningsnämnd skola, med angivande i förekommande fall av skäl för avvikelse från skattskyldigs deklaration, upptagas i nämndens protokoll, där jämväl, i händelse skattskyldig underlåtit att avgiva honom av taxeringsintendenten avfordrad uppgift eller upplysning, anteckning om sådan försummelse bör ske.

Taxering, som — — — av Kungl. Maj:t.

Justering av protokollet skall för varje sammanträde verkställas inför nämnden, innan sammanträdet upplöses, eller av nämndens ordförande senast inom åtta dagar efter sammanträdets avslutande. Justeringen bestyrkes i vartdera fallet genom ett av ordföranden å protokollet tecknat intyg, däri dagen för justeringen utsättes.

Vederbörande protokollförare — — — gjorda tillägg.

Vad i denna paragraf föreskrives om anteckningar i taxeringslängd och i ändringslängd gäller icke i fråga om sådana beslut rörande visst års taxering, som meddelas senare än den 30 juni året därpå.

99 §.

Länsprövningsnämndens ändringslängder, i huvudskrift eller bestyrkt avskrift, skola i den ordning Kungl. Maj:t föreskriver tillhandahållas dem, som verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder.

Stadgandet i denna paragraf har icke tillämpning beträffande Stockholm.

100 §.

1 mom. Det åligger protokollföraren hos länsprövningsnämnden att senast å fjortonde dagen efter den, då protokollet justerats, i rekommenderat brev med mottagningsbevis med allmänna posten tillsända dels ägare eller därmed likställd innehavare av varje sådan fastighet, vilkens taxering varit föremål för nämndens efter särskild prövning meddelade beslut, dels ock varje skattskyldig, vilkens taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke varit föremål för nämndens efter särskild prövning meddelade beslut, underrättelse om beslutet medelst utdrag av nämndens protokoll. Vad nu sagts äger icke tillämpning, då beslutet inneburit allenast, att taxering för inkomst eller förmögenhet efter yrkande av annan än den skattskyldige rättats i avseende å felaktighet vid beräkningen eller införingen i inkomstlängden av ortsavdragen.

Har i — — — jämväl klaganden.

Vad ovan är sagt om ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet skall hava avseende jämväl å annan, som i stället för ägaren eller innehavaren är skattskyldig för den fastighet, varom fråga är.

2 mom. Å protokollsutdrag, som i 1 mom. omförmäles, skall vid utlämnandet finnas tecknad underrättelse om vad den har att iakttaga, som vill anföra besvär över beslutet.

3 mom. Återkommer utsänt protokollsutdrag utan att mottagningsbevis erhållits, skall utdraget skyndsamt delgivas vederbörande på sätt i 55 § 2 mom. sägs.

101 §.

Innefattar sådant beslut rörande visst års taxering, som länsprövningsnämnd meddelat senare än den 30 juni året därpå, att taxering höjts eller överflyttats å annan, skall länsstyrelsen till dem, som hava att verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, för verkställighet översända utdrag av prövningsnämndens protokoll.

Har prövningsnämnd jämlikt 123 § 1 eller 4 mom. eller 129 § gjort ändring beträffande fastighetstaxering, skall, i den mån vederbörande icke erhållit del av beslutet jämlikt 100 §, genom länsstyrelsens försorg utdrag av nämndens protokoll rörande beslutet för kännedom tillställas, förutom klaganden, den skattskyldige och, om annan än den skattskyldige ägde fastigheten vid den tidpunkt till vilken skattskyldigheten hänför sig, jämväl denne, den kommun, där fastigheten är belägen, så ock, där den skattskyldige eller fastighetens ägare vid berörda tidpunkt hade sin hemortskommun i annat län, taxeringsintendenten i det länet.

Stadgandet i första stycket har icke tillämpning beträffande Stockholm.

104 §.

Den mellankommunala prövningsnämnden sammanträder på ordförandens kallelse i Stockholm å tid, som ordföranden bestämmer; dock må, i anseende till inträffade utomordentliga händelser, Kungl. Maj:t kunna förordna

om annan samlingsort. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen göras hos ordföranden, som inkallar suppleant i hans ställe. Vid förfall för ordföranden skall vice ordföranden underrättas samt dennes suppleant inkallas.

Ordföranden är föredragande i nämnden, där icke för vissa mål eller ärenden annan föredragande av nämnden utsetts.

Nämnden är beslutför, då fem medlemmar äro tillstädes.

Allmänna ombudet hos nämnden har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att bevaka det allmännas intresse under iakttagande tillika att de taxeringar, som åsättas, bliva med skatteförfattningarna överensstämmande samt likformiga och rättvisa. Han har att, under iakttagande av de i 104 a § givna bestämmelserna angående den tid inom vilken dylika frågor skola väckas, hos nämnden framställa de yrkanden om påförande av eller ändring i taxering, vartill han må finna anledning.

104 a §.

Efter taxeringsårets utgång må allmänna ombudet hos eller medlem av den mellankommunala prövningsnämnden icke hos nämnden framställa yrkande, som avser samma års taxering, där ej fall föreligger, som avses i 123 §, 124 a §, 128 § 2 mom. eller 130 § denna förordning, 75 § 1 eller 2 mom. kommunalskattelagen, 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 7 § förordningen om särskild skatt å förmögenhet eller 16 § andra stycket lagen om folkpensionering; vederbörande dock obetaget att efter taxeringsårets utgång närmare angiva omfattningen av yrkande, som dessförinnan framställts.

Hava besvär jämlikt 118 § anförts rörande taxeringen av viss skattskyldig, må allmänna ombudet hos eller medlem av den mellankommunala prövningsnämnden icke hos nämnden framställa yrkande rörande samma taxering efter det nämnden avgjort nyssnämnda besvär.

Mål och ärenden rörande ett års taxering skola avgöras, så snart ske kan. Där ej fall föreligger, som avses i något av de i första stycket omförmälda författningsrum, skola av skattskyldiga anhängiggjorda besvärsmål såvitt möjligt vara avgjorda senast den 5 oktober under taxeringsåret. Övriga mål och ärenden skola, där ej fall föreligger som nyss sagts, vara avgjorda senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret.

105 §.

Alla beslut — — — bör ske.

Taxering, som till följd av nämndens beslut tillkommit eller som blivit fastställd annorlunda än taxeringsnämnd bestämt, skall upptagas i särskild längd *(ändringslängd)*. En sådan längd föres för varje län, och skall i densamma uppläggas särskild avdelning för taxering till särskild skatt å förmögenhet. Vad i detta stycke stadgas skall icke gälla i fråga om sådana beslut rörande visst års taxering, som meddelas senare än den 30 juni året därpå.

Justering av protokollet skall för varje sammanträde verkställas inför

nämnden, innan sammanträdet upplöses, eller av nämndens ordförande senast inom åtta dagar efter sammanträdets avslutande. Justeringen bestyrkes i vartdera fallet genom ett av ordföranden å protokollet tecknat intyg, däri dagen för justeringen utsättes.

Vederbörande protokollförare — — — deras riktighet.

106 §.

1 mom. Den mellankommunala prövningsnämndens ändringslängder skola inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, översändas till vederbörande länsstyrelser. Det åligger längdförarna hos länsprövningsnämnderna att om den mellankommunala prövningsnämndens beslut verkställa enahanda anteckningar, som i 98 § äro föreskrivna beträffande beslut av länsprövningsnämnd.

3 mom. Innefattar sådant beslut rörande visst års taxering, som den mellankommunala prövningsnämnden meddelat senare än den 30 juni året därpå, att taxering höjts eller överflyttats å annan, skall protokollföraren översända utdrag av nämndens protokoll till vederbörande länsstyrelse, som har att vidtaga i 101 § omförmäld åtgärd för beslutets bringande till verkställighet.

107 §.

Länsstyrelsen har att vaka över att taxeringsarbetet ordnas och bedrives ändamålsenligt.

Det åligger taxeringsintendenten att med biträde av tjänstemän å landskontoret samt häradsskrivare, som länsstyrelsen i mån av behov därtill förordnar, lämna ordförandena i beskattningsnämnderna i första instans inom länet råd och upplysningar, på begäran av ordförande i sådan nämnd verkställa utredning i invecklade taxeringsärenden samt övervaka nämndernas arbete. Taxeringsintendenten liksom av honom därtill beordrad tjänsteman äger för den skull närvara vid sammanträde med beskattningsnämnd i första instans inom länet och därunder deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

109 §.

Beskattningsnämnderna skola — — — och rättvis.

Anser ordförande i beskattningsnämnd i första instans, att nämnden icke iakttager vad i första stycket stadgas, åligger det honom att sådant genast anmärka. Dylik anmärkning ävensom nämndens i anledning därav meddelade yttrande skola intagas i protokollet. Utdrag av protokollet skall genom ordförandens försorg ofördröjligen tillställas taxeringsintendenten.

110 §.

Sammanträde med beskattningsnämnd skall hållas inom slutna dörrar. Skattskyldig är dock berättigad att företräda inför beskattningsnämnd i första instans för att meddela upplysningar rörande taxeringen, i vad honom angår. Vidare äger skattskyldig samt, om annan än denne besvärat sig,

jämväl klaganden vara tillstädes inför fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd vid handläggning av mål eller ärende, som angår den skattskyldige, samt därvid utföra sin talan.

Där så kan ske utan hinder för taxeringsförrättningens fortgång, bör taxeringsnämnd på stället meddela skattskyldig begärd upplysning om nämndens beslut rörande hans taxering.

111 §.

1 mom. Ordförande eller — — — vid taxeringen.

Ordförande eller ledamot i fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd skall därjämte avträda, då fråga förekommer om taxering, i vars behandling inom annan beskattningsnämnd han tidigare deltagit.

Den som i annan befattning handlagt visst taxeringsärende må icke såsom landskamrerare eller taxeringsintendent taga befattning med samma ärende.

2 mom. Är ordförande i beskattningsnämnd i första instans på grund av vad i 1 mom. stadgats hindrad att i nämnden deltaga i behandling av visst taxeringsärende och finnes ej ställföreträdare för honom förordnad, utser nämnden inom sig viss ledamot att vid behandlingen av ärendet föra ordet. Förekommer av dylik anledning hinder för av länsstyrelse förordnad ledamot i fastighetstaxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd att deltaga i behandling av visst taxeringsärende, må hans utevaro icke hindra nämnden att i ärendet besluta.

Är landskamrerare på grund av vad i 1 mom. stadgas hindrad att i fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd deltaga i behandling av visst taxeringsärende, inträder i hans ställe den befattningshavare hos länsstyrelsen, som av länsstyrelsen förordnats att i denna del fullgöra landskamrerarens åligganden.

3 mom. Föreligger för ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd hinder, som i 1 mom. sägs, skall anteckning härom ske i nämndens protokoll.

112 §.

Uppstå skiljaktiga meningar inom beskattningsnämnd och måste till följd därav omröstning anställas, skall denna vara öppen och den mening bliva gällande, vilken flertalet biträtt, eller, om rösterna utfalla lika, den som länder till den skattskyldiges förmån. Kan denna grund ej tillämpas, gälle den mening, som biträdes av ordföranden.

113 §.

Kan av någon anledning taxeringsförrättning icke företagas eller fortgå, bör anmälan därom av vederbörande nämnds ordförande göras hos länsstyrelsen för vidtagande av den åtgärd förhållandet anses påkalla.

115 §.

Eftertaxering enligt vad därom i skatteförfattningarna är stadgat verkställes av taxeringsnämnder och prövningsnämnder. Om de vid dylik taxering

följda grunderna skall fullständig redogörelse intagas i nämndernas protokoll, varjämte till den skattskyldige skall avlåtas meddelande om eftertaxeringen i samma ordning, som gäller för meddelande till skattskyldig om avvikelse från deklaration.

117 §.

Över beslut av fastighetstaxeringsnämnd må besvär anföras hos fastighetsprövningsnämnden

av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt fastigheten rörer;

så ock av vederbörande kommun, municipalsamhälle och landsting.

Besvären skola, skriftligen avfattade, ingivas *i länen* till länsstyrelsen före klockan tolv på dagen den 15 maj och *i Stockholm* till överståthållarämbetet före klockan tolv på dagen den 10 augusti.

118 §.

Över beslut av taxeringsnämnd må besvär anföras

a) i fråga om taxering av fastighet:

av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt fastigheten rörer;

så ock av vederbörande kommun, municipalsamhälle och landsting;

b) i fråga om taxering för inkomst eller förmögenhet:

av skattskyldig, såvitt honom rörer;

av vederbörande kommun, municipalsamhälle och landsting, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt;

c) i fråga om taxering för avverkat virke:

av skattskyldig, såvitt honom rörer;

av vederbörande kommun;

så ock av vederbörande skogsvårdsstyrelse.

119 §.

Besvär enligt 118 § skola, skriftligen avfattade och ställda till den prövningsnämnd, som enligt 96 § har att granska och pröva taxeringen i fråga, ingivas till länsstyrelsen i det län, där den överklagade taxeringsåtgärden företagits, därest ej sådant fall föreligger som i andra stycket här nedan avses.

Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till två eller flera prövningsdistrikt, skola besvär enligt 118 §, för såvitt de avse den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet i den kommun, där han taxerats eller bort taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, eller i sådan annan kommun, dit förvärvskällan är att hänföra, skriftligen avfattade, ingivas till den mellankommunala prövningsnämnden.

Besvären skola ingivas före klockan tolv på dagen den 31 juli under taxeringsåret; dock att kommun, municipalsamhälle, landsting eller skogsvårds-

styrelse, som klagar, äger ingiva sina besvär före klockan tolv på dagen den 15 augusti samma år.

Hava besvär, som skolat ingivas till den mellankommunala prövningsnämnden, i stället före den stadgade besvärstidens utgång ingivits till länsstyrelsen i något av de län, inom vilka klaganden taxerats eller bort taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet eller dit av klaganden innehavd förvärvskälla är att hänföra, skall hinder icke på grund därav föreligga för besvärens upptagande till prövning. Länsstyrelsen har att omedelbart överlämna besvären till den mellankommunala prövningsnämnden.

121 §.

1 mom. Över beslut, som fastighetsprövningsnämnd meddelat, må besvär anföras hos kammarrätten av taxeringsintendenten. Enahanda rätt att anföra besvär tillkommer vederbörande kommun, municipalsamhälle och landsting.

Över beslut, som nu nämnts, må ock besvär anföras hos kammarrätten av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt angår taxering av fastigheten, i följande fall:

a) om han hos fastighetsprövningsnämnden inom föreskriven tid överklagat fastighetstaxeringsnämndens beslut och hans talan därstädes icke bifallits; samt

b) om fastighetsprövningsnämnden ändrat den av fastighetstaxeringsnämnden verkställda taxeringen, utan att sådan ändring påyrkats av klaganden.

I det under *a)* omnämnda fallet må besvären dock innefatta endast fullföljande helt eller delvis av yrkande, som klaganden framställt hos fastighetsprövningsnämnden.

I det under *b)* omförmälda fallet må talan icke innefatta längre gående yrkande än taxeringens bestämmande i enlighet med fastighetstaxeringsnämndens beslut.

2 mom. Över beslut, som prövningsnämnd meddelat, må besvär anföras hos kammarrätten av taxeringsintendenten. Enahanda rätt att anföra besvär tillkommer ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt angår taxering av fastigheten, annan skattskyldig, såvitt angår egen taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke, där han ej enligt 39 eller 49 § förlorat talan, så ock vederbörande kommun, municipalsamhälle, landsting och skogsvårdsstyrelse, i den mån de jämlikt 118 § äga föra talan mot taxeringsnämnds beslut.

Besvär må anföras i följande fall:

a) om inom föreskriven tid taxeringsintendenten framställt yrkande hos prövningsnämnden om påförande av eller ändring i taxering eller annan klagande där besvärat sig över taxeringsnämndens beslut men talan icke bifallits av prövningsnämnden; samt

b) om prövningsnämnden ändrat den av taxeringsnämnden verkställda taxeringen, utan att sådan ändring påyrkats av klaganden.

Vad i 1 mom. tredje och fjärde styckena stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande besvär, varom i föregående stycke förmäles.

122 §.

1 mom. Besvär enligt 121 § 1 mom. skola, skriftligen avfattade, före klockan tolv den 31 december under taxeringsåret ingivas till länsstyrelsen i det län, där den överklagade taxeringsåtgärden vidtagits.

Besvär enligt 121 § 2 mom. över beslut av länsprövningsnämnd skola, skriftligen avfattade, av skattskyldig ingivas till den länsstyrelse, som i första stycket sägs, före klockan tolv å sextionde dagen efter den, då han av beslutet erhållit del. Taxeringsintendent samt kommun, municipalsamhälle, landsting och skogsvårdsstyrelse skola till nämnda länsstyrelse ingiva sina besvär, skriftligen avfattade, taxeringsintendenten före klockan tolv å sextionde dagen samt annan klagande före samma tid å nittionde dagen efter den, då länsprövningsnämndens protokoll justerades.

I fråga om besvär enligt 121 § 2 mom. över beslut av den mellankommunala prövningsnämnden skall vad i föregående stycke sägs äga motsvarande tillämpning, dock att besvären skola ingivas till nämnden.

Försummas något av vad nu föreskrivits, varda besvären icke upptagna till prövning. Ej må dock den omständigheten, att besvären i stället för till vederbörande länsstyrelse, respektive den mellankommunala prövningsnämnden ingivits direkt till kammarrätten, utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, därest besvären till kammarrätten inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden; i sådant fall skall kammarrätten omedelbart överlämna besvären till vederbörande länsstyrelse, respektive den mellankommunala prövningsnämnden för vidare behandling enligt 2 mom. I fråga om besvär, som skolat ingivas till den mellankommunala prövningsnämnden, skola vidare bestämmelserna i 119 § sista stycket hava motsvarande tillämpning.

2 mom. Omedelbart efter taxeringsårets utgång har länsstyrelsen, respektive den mellankommunala prövningsnämnden att till kammarrätten insända förteckning å besvär, som före nämnda tidpunkt anförts enligt 121 §. I länsstyrelsens förteckning skola besvär över taxering av fastighet upptagas för sig utan sammanblandning med övriga besvär. Inkomma besvär efter taxeringsårets utgång, skall förteckning å sådana besvär omedelbart efter varje månads utgång insändas till kammarrätten.

Länsstyrelsen har att vid de besvär, som till länsstyrelsen inkommit, foga såväl utdrag av taxeringslängd och beskattningsnämndernas protokoll, såvitt den överklagade taxeringsfrågan angår, som ock de till nämnderna i frågan ingivna handlingarna ävensom, där fråga är om taxering av fastighet, utdrag av taxeringslängd beträffande närmast föregående taxering av fastigheten. Länsstyrelsen har därefter att infordra förklaringar och, där förklaringarna därtill föranleda, påminnelser från vederbörande samt, inom sex månader efter det att besvären inkommit till länsstyrelsen, överlämna handlingarna till kammarrätten. Angå besvären taxering av fastighet, böra hand-

lingarna vara till kammarrätten inkomna inom fyra månder efter det att besvären inkommit till länsstyrelsen.

Beträffande besvär, som inkommit till den mellankommunala prövningsnämnden, har nämnden att i tillämpliga delar förfara på enahanda sätt, som stadgas i andra stycket.

123 §.

1 mom. Har fastighet — — — för fastigheten,
eller har — — — som vederbort,
eller har — — — äga rum,
eller har under löpande taxeringsperiod genom beslut av taxeringsnämnd nytt taxeringsvärde åsatts fastighet eller jämlikt 8 § sista stycket kommunalskattelagen taxeringsvärde fördelats å olika i taxeringsenhet ingående fastigheter eller delar av fastigheter eller framställning om vidtagande av sådan taxeringsåtgärd avslagits, men ägare eller därmed likställd innehavare av fastigheten icke erhållit föreskriven underrättelse därom senast den 30 juni,
eller har — — — felaktigt taxerad,
må fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare uti den i 124 § angivna ordning häröver anföra besvär hos länsprövningsnämnden eller, därest taxeringen redan varit föremål för beslut, som efter särskild prövning meddelats av fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd, hos kammarrätten.

2 mom. Den som — — — skattepliktig förmögenhet,
den som — — — taxeringen skett,
den som — — — en ort,
den som — — — är skattskyldig,
den som — — — utgöra sådan skatt,
den som — — — till sådan skatt,
den som taxerats för inkomst eller förmögenhet å viss ort, ehuru skyldighet enligt stadgandena i 26 och 28 §§ icke för honom förelegat att till ledning för taxering å orten avgiva självdeklaration,
den som uti stadgad ordning avlämnat behörig självdeklaration och ej gjort sig skyldig till sådan underlåtenhet, som enligt 39 § 1 mom. andra punkten föranleder förlust av talan, men som blivit av taxeringsnämnd taxerad för inkomst eller förmögenhet med avvikelse från deklarationen och icke erhållit föreskriven underrättelse därom senast den 30 juni,
den som — — — nyss nämnts,
så ock — — — blivit felaktig,
må uti — — — hos kammarrätten.

Skall i fråga om stiftelse, för vilken uti stadgad ordning avlämnats behörig självdeklaration och för vilkens vidkommande ej sådan underlåtenhet förekommit, som enligt 39 § 1 mom. andra punkten föranleder förlust av talan, grundbelopp för den i statliga inkomst- och förmögenhetsskatten ingående bottenskatten enligt beslut av taxeringsnämnd beräknas enligt 18 § 2 mom. a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall be-

svärsrätt, som nyss sagts, såvitt angår denna taxeringsåtgärd, tillkomma stiftelsen för det fall att stiftelsen ej erhållit föreskriven underrättelse rörande taxeringsåtgärden senast den 30 juni.

3 mom. Den som — — — avgiva virkesdeklaration,

den som uti stadgad ordning avlämnat behörig virkesdeklaration men blivit av taxeringsnämnd taxerad för avverkat virke med avvikelse från deklarationen och icke erhållit föreskriven underrättelse därom senast den 30 juni,

den som — — — nyss nämnts,

så ock — — — blivit felaktig,

må uti den i 124 § angivna ordning häröver anföra besvär hos länsprövningsnämnden eller, därest taxeringen redan varit föremål för länsprövningsnämnds efter särskild prövning meddelade beslut, hos kammarrätten.

4 mom. Rätt till besvär enligt 1, 2 och 3 mom. i anledning av förelupen felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende tillkommer jämväl taxeringsintendenten så ock vederbörande kommun, municipalsamhälle, landsting och skogsvårdsstyrelse, i den mån de jämlikt 117 eller 118 § äga föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds eller taxeringsnämnds beslut.

124 §.

1 mom. Besvär enligt 123 § skola, skriftligen avfattade, ingivas till länsstyrelsen i det län, där den överklagade taxeringsåtgärden företagits, eller, i motsvarande fall som i 119 § andra stycket avses, till den mellankommunala prövningsnämnden. Besvären skola ingivas, av skattskyldig inom natt och år efter det utskylderna avfordrats honom och av annan klagande före utgången av kalenderåret näst efter taxeringsåret.

Försummas något av vad sålunda föreskrivits, varda besvären icke upptagna till prövning. Ej må dock den omständigheten, att besvär, som anföras hos kammarrätten, i stället för till vederbörande länsstyrelse, respektive den mellankommunala prövningsnämnden ingivits direkt till kammarrätten, utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, därest besvären till kammarrätten inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden; i sådant fall skall kammarrätten omedelbart överlämna besvären till vederbörande länsstyrelse, respektive den mellankommunala prövningsnämnden för vidare behandling enligt 2 mom. I fråga om besvär, som skolat ingivas till den mellankommunala prövningsnämnden, skola vidare bestämmelserna i 119 § sista stycket hava motsvarande tillämpning.

Avse besvären — — — senaste kravet.

2 mom. Länsstyrelsen har att vid de besvär, som till länsstyrelsen inkommit, foga såväl utdrag av taxeringslängd och beskattningsnämnds protokoll, såvitt den överklagade taxeringen angår, som ock övriga till ärendet hörande handlingar. Sedan därefter förklaringar över besvären och, där förklaringarna därtill föranleda, påminnelser infordrats från vederbörande, överlämnas handlingarna till länsprövningsnämnden i prövningsdistriktet eller, därest taxeringen redan varit föremål för länsprövningsnämnds efter särskild prövning meddelade beslut, till kammarrätten.

Beträffande besvär, som inkommit till den mellankommunala prövningsnämnden, har nämnden att i tillämpliga delar förfara på enahanda sätt, som stadgas i första stycket. Hava icke utdrag av inkomstlängd, förmögenhetslängd och taxeringsnämnds protokoll, såvitt den överklagade taxeringen angår, samt de till taxeringsnämnden i frågan ingivna handlingarna på grund av stadgandet i 92 § tidigare överlämnats till den mellankommunala prövningsnämnden, åligger det nämnden att översända besvären till vederbörande länsstyrelse, som har att därvid foga ifrågavarande utdrag och handlingar samt därefter skyndsamt återsända besvären med vidfogade handlingar till nämnden.

124 a §.

1 mom. Har skattskyldig vid taxering till kommunal inkomstskatt åtnjutit avdrag enligt 45 § kommunalskattelagen eller har förmögenhet vid skattskyldigs taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller till särskild skatt å förmögenhet beräknats med hänsyn till fastighets taxeringsvärde, och sker genom utslag av Kungl. Maj:t eller kammarrätten eller beslut jämlikt 123 § 1 eller 4 mom. eller 129 § av länsprövningsnämnd sådan ändring beträffande fastighetstaxeringen, att avdraget eller förmögenheten bör beräknas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen av inkomst eller förmögenhet anföras hos prövningsnämnden eller, om denna taxering redan varit föremål för beslut av kammarrätten, vilket ej överklagats, eller av Kungl. Maj:t, hos den som meddelat beslutet. Är sagda taxering i annan ordning föremål för prövning av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, skola besvären anföras hos kammarrätten eller Kungl. Maj:t för att prövas i sammanhang med prövning av målet i övrigt.

Rätt att anföra besvär som nu sagts tillkommer den skattskyldige, där han ej gjort sig skyldig till underlåtenhet som avses i 39 § 1 mom., ävensom taxeringsintendenten och, såvitt angår taxeringen till kommunal inkomstskatt, kommun.

Besvären skola, skriftligen avfattade, ingivas till länsstyrelsen i det län, där den överklagade taxeringsåtgärden företagits, eller, i motsvarande fall som i 119 § andra stycket avses, till den mellankommunala prövningsnämnden. Besvären skola ingivas, av skattskyldig eller kommun inom sex månader och av taxeringsintendent inom åtta månader från den dag, då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades.

Försummas något av vad sålunda föreskrivits, varda besvären icke upptagna till prövning. Ej må dock den omständigheten, att besvär, som anföras hos kammarrätten eller Kungl. Maj:t, i stället för till vederbörande länsstyrelse, respektive den mellankommunala prövningsnämnden ingivits direkt till kammarrätten eller Kungl. Maj:t, utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, därest besvären dit inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden; i sådant fall skola besvären omedelbart överlämnas till vederbörande länsstyrelse, respektive den mellankommunala prövningsnämnden för vidare behandling enligt 124 § 2 mom. I fråga om besvär, som

skolat ingivas till den mellankommunala prövningsnämnden, skola vidare bestämmelserna i 119 § sista stycket hava motsvarande tillämpning.

Besvär enligt — — — slutligen avgjort.

Vid besvär — — — motsvarande tillämpning.

2 mom. Besvär enligt denna paragraf böra ej, såvitt icke av skattskyldig eller kommun anförda besvär eller andra särskilda omständigheter därtill föranleda, anföras av taxeringsintendent, med mindre besvären avse rättelse av avsevärt missförhållande, förorsakat av den ändrade fastighetstaxeringen.

125 §.

I fråga om klagan över prövningsnämnds beslut i anledning av besvär enligt 123 § skola stadgandena i 121 § 2 mom., 122 § 1 mom. andra, tredje och fjärde styckena samt 122 § 2 mom. andra och tredje styckena hava motsvarande tillämpning.

127 §.

Den som icke åtnöjes med kammarrättens utslag i taxeringsmål äger att, utom i fall som i andra stycket här nedan stadgas, däri hos Kungl. Maj:t söka ändring genom besvär, vilka, vid påföljd att besvären eljest icke varda upptagna till prövning, skola före klockan tolv å sextionde dagen efter den, då klaganden av utslaget erhållit del, ingivas till finansdepartementet tillika med bevis om dagen för utslagets delfående.

Över utslag — — — icke föras.

128 §.

2 mom. Vid prövningsnämnds prövning av besvär enligt 123 § skola bestämmelserna i 1 mom. hava motsvarande tillämpning å prövningsnämnden; dock skall, därest under länsprövningsnämnds handläggning av besvär enligt 123 § fråga uppkommer om vidtagande av här ovan omförmäld åtgärd beträffande taxering inom annat prövningsdistrikt än det, som besvären angå, ärendet i hela dess vidd överlämnas till avgörande av den mellankommunala prövningsnämnden.

129 §.

Därest efter taxeringsårets utgång fastighets taxeringsvärde i anledning av anförda besvär ändras eller taxeringsvärde åsättes fastighet, som icke blivit taxerad, har länsprövningsnämnden i det prövningsdistrikt, där fastigheten är belägen, att efter anmälan av taxeringsintendenten vidtaga däremot svarande åtgärd för efterföljande år under taxeringsperioden, där ej beträffande fastigheten sådant förhållande inträffat, som jämlikt 12 § 2 mom. kommunalskattelagen bör föranleda åsättande av nytt taxeringsvärde.

Sådan anmälan hos länsprövningsnämnden må ock göras av fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare eller, om besvären anförts av annan än ägaren eller innehavaren, av denne.

134 §.

Ordförande i beskattningsnämnd i första instans är skyldig att, då sådant av vederbörande myndighet påfordras, avgiva förklaring över besvär angående taxering. Vid förfall för ordföranden må förklaringsskyldigheten åläggas någon av nämndens ledamöter. Beskattningsnämnd må icke åläggas förklaringsskyldighet.

Av prövningsnämnd behandlad taxeringsfråga må återförvisas till nämnden för förnyad behandling.

135 §.

Har genom — — — för verkställighet.

Utslag av kammarrätten eller Kungl. Maj:t beträffande fastighetstaxering skall, därest utslaget innefattar ändring av länsprövningsnämndens beslut, för kännedom tillställas, förutom klaganden, den skattskyldige och, om annan än den skattskyldige ägde fastigheten vid den tidpunkt till vilken skattskyldigheten hänför sig, jämväl denne, den kommun, där fastigheten är belägen, taxeringsintendenten i det län, där fastigheten är belägen, så ock, där den skattskyldige eller fastighetens ägare vid berörda tidpunkt hade sin hemortskommun i annat län, taxeringsintendenten i det länet.

139 §.

Den som blivit utsedd till medlem i prövningsnämnd eller fastighetsprövningsnämnd eller blivit inkallad i stället för ordinarie ledamot och utan vederbörligen anmält laga förfall utebliver från nämndens sammanträde skall, därest nämnden till följd av hans utevaro icke varder beslutför, böta tjugufem kronor.

140 §.

Den som bryter mot vad i 57 § är stadgat vare, där han ej för sin förseelse är underkastad ansvar för tjänstefel, straffad med dagsböter.

Vad som med stöd av bestämmelserna i denna förordning inhämtats vid granskning av handelsbok eller annan räkenskapshandling må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med granskningen avsedda ändamålet. Bryter någon häremot straffes, där han ej för sin förseelse är underkastad ansvar för tjänstefel, med dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

141 §.

5 mom. Vad i denna paragraf stadgas äger icke tillämpning, därest den försumlige för sin underlåtenhet är underkastad ansvar för tjänstefel. Straff för förseelse, som i 2 mom. eller 4 mom. andra punkten omförmäles, inträder icke, där den försumlige visar giltig ursäkt för sin underlåtenhet.

143 §.

2 mom. Finner ordförande i taxeringsnämnd anledning antaga, att oriktig uppgift, om vilken ordföranden vid taxeringsarbetet erhållit kännedom, kan medföra ansvar enligt skattestrafflagen, skall ordföranden göra anmälan därom till taxeringsintendenten. Sådan anmälan skall göras senast vid den tid, då taxeringsnämndens arbete för året avslutas.

Därest taxeringsintendent på grund av anmälan från ordförande i taxeringsnämnd eller eljest finner, att någon gjort sig skyldig till brott, som avses i skattestrafflagen, skall taxeringsintendenten göra anmälan därom till vederbörande åklagare.

144 §.

2 mom. Där, i andra fall än i 143 § eller 1 mom. denna paragraf avses, till följd av uraktlåtet fullgörande av de i denna förordning meddelade föreskrifter eller av annan orsak fråga uppstår om tillämpning av stadgat bötesansvar eller förelagt vite, skall av vederbörande taxeringsintendent, ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd i första instans eller annan behörig person anmälan därom göras hos länsstyrelsen, som har att, efter prövning av härvid förekommande förhållanden, förordna om uttagande av de böter eller viten, vartill någon finnes hava gjort sig förfallen, samt vidtaga de åtgärder, som anmäld försummelse eller utebliven verkställighet av vad i denna förordning stadgas för övrigt kan påkalla.

3 mom. Den som icke åtnöjes med av länsstyrelse givet beslut, varigenom han på grund av ovan meddelade stadganden blivit fälld till böter eller utgivande av vite, äger att, med iakttagande av vad i allmänhet är stadgat angående dylika besluts överklagande, över beslutet anföra besvär hos kammarrätten. Besvären skola före klockan tolv å trettionde dagen efter den, då klaganden av beslutet erhållit del, ingivas till länsstyrelsen vid påföljd, om den tid försittes, att besvären icke varda upptagna till prövning; dock må icke den omständigheten, att besvären i stället för till sistnämnda myndighet ingivits till kammarrätten, utgöra hinder för deras upptagande till prövning, därest besvären till kammarrätten inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skola besvären omedelbart överlämnas till länsstyrelsen.

Sedan besvären inkommit till länsstyrelsen, har länsstyrelsen att infordra förklaringar och, där förklaringarna därtill föranleda, påminnelser från vederbörande samt skyndsamligen överlämna handlingarna till kammarrätten med det yttrande, vartill omständigheterna giva anledning.

Om klagan — — — å virkestaxering.

Vid prövning — — — under bedömande.

145 §.

1 mom. Av statsmedel bestridas:

1) ersättning åt ordförandena i beredningsnämnderna, fastighetstaxeringsnämnderna och taxeringsnämnderna, åt de av länsstyrelsen förordnade leda-

möterna i fastighetstaxeringsnämnderna, åt kronoombuden i taxeringsnämnderna samt åt taxeringskonsulenterna;

2) bidrag till kostnader, som kommun åtagit sig för särskilda anstalter för taxeringsarbetet genom tillhandahållande av tjänstemän enligt 15 § 1 mom. eller annorledes, därest Kungl. Maj:t finner dessa anstalter äga särskilt värde för det allmänna;

3) gottgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän;

4) ersättning för det i samband med taxeringsförrättningarna jämlikt 107 § lämnade biträde av häradsskrivare; samt

5) kostnader för taxeringen, vilka omförmälas i 5 och 6 samt 8—12 mom. här nedan.

2 mom. Det åligger länsstyrelsen att de år, då allmän fastighetstaxering äger rum, senast den 1 maj, i Stockholm senast den 20 juli, till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande angående den ersättning, som för bestyr med nyssnämnda taxering inom länet bör tillkomma envar av de personer, vilka enligt bestämmelserna i 1 mom. 1), 3) och 4) äro därtill berättigade, och skola därvid angivas de grunder, som varit bestämmande vid ersättningarnas beräknande.

Motsvarande yttrande — — — under taxeringsåret.

Yttrande enligt — — — taxeringsnämndernas beslut.

3 mom. Kommun, som vill framställa anspråk på särskild ersättning enligt 1 mom. 2), har att, såvitt angår allmän fastighetstaxering i länen, senast den 10 april under taxeringsåret och, såvitt angår allmän fastighetstaxering i Stockholm eller årlig taxering såväl i Stockholm som i länen, senast den 1 juli under taxeringsåret till länsstyrelsen inkomma med framställning därom med angivande av grunderna för ersättningsbeloppets beräknande.

Länsstyrelsen har — — — andra styckena.

4 mom. Efter prövning — — — kommun utanordnas.

Därvid må vad som ställes till länsstyrelsernas förfogande för ersättning åt ordförandena i beredningS- och fastighetstaxeringsnämnderna samt åt de av länsstyrelserna förordnade ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnderna ävensom för det i samband med allmän fastighetstaxering lämnade biträde jämlikt 107 § av häradsskrivare och jämlikt 15 § 2 mom. av städernas tjänstemän jämte vad som utanordnas till kommuner utgöra sammanlagt högst ett belopp, motsvarande två hundradels procent av taxeringsvärdet å samtliga fastigheter i riket, sådant detta värde beräknats enligt fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

Vad som ställes till länsstyrelsernas förfogande för ersättning åt ordförandena och kronoombuden i taxeringsnämnderna samt åt taxeringskonsulenterna ävensom för det i samband med den årliga taxeringen lämnade biträde jämlikt 107 § av häradsskrivare och jämlikt 15 § 2 mom. av städernas tjänstemän jämte vad som utanordnas till kommuner må sammanlagt utgöra högst ett belopp, motsvarande tre procent av grundbeloppet för hela riket av den i den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten ingående bottenskatten, sådant grundbeloppet beräknats enligt taxeringsnämndernas beslut.

Vid fördelningen — — — av länsstyrelsen.

5 mom. Till gäldande av de av Stockholms stads prövningsnämnds arbeten föranledda utgifter, såsom gottgörelse åt tjänsteman, som förordnats att för vissa fall fullgöra taxeringsintendentens åligganden, ersättning för biträde åt taxeringsintendenten vid förberedande göromål, arvode för protokoll- och längdföringen, nödiga tryckningskostnader samt gottgörelse för uppassning hos nämnden, må överståthållarämbetet, såvitt ej nedan annorlunda stadgas, använda erforderligt belopp. Kungl. Maj:t äger utfärda särskilda föreskrifter rörande dispositionen av medel för ändamål, som nu sagts.

7 mom. Uppgift rörande de jämlikt 4, 5 och 6 mom. till olika personer utbetalda ersättningsbeloppen, avseende sistförflutna budgetår, skall årligen före juli månads utgång av länsstyrelsen insändas till finansdepartementet.

8 mom. De personer, — — — rörande taxeringsarbetet,

de personer, — — — myndighets medgivande,

de ordförande — — — i 59 § 1 mom.,

de ordförande och ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd i stad, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, varom förmäles i 59 § 2 mom., ävensom

de ordförande och ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig före eller under fastighetsprövningsnämnds eller prövningsnämnds sammanträde för meddelande av upplysningar,

äga att — — — allmänna resereglementet.

Ersättning efter ovannämnda grunder tillkommer jämväl sakkunnig, som biträtt i taxeringsfrågor.

11 mom. Sådan i 126 § 2 mom. omförmäld ledamot av kammarrätten ävensom sådan ledamot i fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd, som icke är befattningshavare i statens tjänst, äger för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, åtnjuta arvode med tjugufyra kronor om dagen, om han är bosatt å sammanträdesorten, och med trettiotvå kronor om dagen, om han är bosatt utom sammanträdesorten. Är sådan ledamot befattningshavare i statens tjänst, skall han för tjänstgöringen åtnjuta, jämte ersättning för avlöningsförmåner, som han får avstå under tjänstledighet för ifrågavarande uppdrag, arvode med belopp, som bestämmes av Kungl. Maj:t. Därjämte skall ledamot i förekommande fall för resedagar ånjuta rese- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet.

146 §.

1 mom. Av kommun valda ledamöter i beredningsnämnd och i fastighetstaxeringsnämnd ävensom av kommun jämlikt 8 § 3 mom. valda ledamöter i lokal taxeringsnämnd äga, därest sådant beslutas av vederbörande kommun, att av kommunens medel åtnjuta dels traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med högst tio kronor om dagen, dels ock, då de icke äro bosatta å förrättningsorten, övrig resekostnadsersättning med högst vad som på grund av allmänna resereglementet utgår till nämndeman.

Ersättning efter enahanda grunder må av kommunens medel utgå jämväl till ordningsman i lappby för inställelse vid sammanträde enligt 83 § 2 mom.

De av — — — om dagen.

Av landstings förvaltningsutskott och stadsfullmäktige valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd äga att för deltagande i nämndens sammanträden åtnjuta ersättning enligt de i 145 § 8 mom. angivna grunderna. Ersättningen gäldas beträffande ledamöter, valda av landstings förvaltningsutskott, av landstinget och beträffande ledamöter, utsedda av stadsfullmäktige, av stadens medel.

3 mom. Skogsvårdsombud åtnjuter ersättning, som vederbörande skogsvårdsstyrelse anvisar av till dess förfogande stående skogsvårdsmedel.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1944; dock skola förordningens bestämmelser om åtgärder, vilka för verkställande av taxering skola enligt förordningen vidtagas före taxeringsårets ingång, träda i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Genom denna förordning upphäves förordningen den 30 juni 1943 (nr 489) angående tillämpning av vissa särskilda bestämmelser rörande taxeringsförfarandet år 1942 i fråga om taxeringsförfarandet år 1944.

I samband med denna förordnings ikraftträdande skall följande iakttagas:

1) Ledamöter och suppleanter i prövningsnämnd skola enligt denna förordning utses första gången för tiden den 1 januari 1944—den 30 juni 1947.

2) I fråga om besvär över 1943 och tidigare års taxeringar skola äldre bestämmelser fortfarande gälla; dock att efter förordningens ikraftträdande landskamrerares åligganden skola fullgöras av taxeringsintendent samt på särskild prövningsnämnd ankommande uppgifter skola fullgöras av prövningsnämnd.

3) Vad i taxeringsförordningen i dess hittills gällande lydelse finnes stadgat angående vägstyrelse skall, såvitt angår 1942 eller tidigare års taxering, alltjämt äga tillämpning; dock att på vägstyrelsen ankommande uppgifter från och med den 1 januari 1944 fullgöras av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

4) Uppgift rörande ersättningsbelopp, utbetalda jämlikt 145 § 4, 5 och 6 mom. och avseende tiden den 1 december 1943—den 30 juni 1944, skall av länsstyrelsen före utgången av juli månad 1944 insändas till finansdepartementet.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 3 och 62 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 3 och 62 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

3 §.

Med *taxeringsår* förstås i denna lag det kalenderår, under vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes, och med *beskattningsår* det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret, eller, där räkenskapsår icke sammanfaller med kalenderår, det räkenskapsår, som gått till ända närmast före den 1 mars under taxeringsåret.

(Se vidare anvisningarna.)

62 §.

Har skattskyldig — — — undgått taxering.

Eftertaxering må icke ske senare än fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort av beskattningsnämnd i första instans verkställas. Har den skattskyldige avlidit, åsättes taxeringen hans dödsbo; dock att sådan taxering icke må ske senare än två år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckning efter honom blivit ingiven för registrering.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1944.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 21 § förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Härigenom förordnas, att 21 § förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

21 §.

Har skattskyldig — — — undandragits statsverket.

Eftertaxering må icke ske senare än fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort av beskattningsnämnd i första instans verkställas. Har den skattskyldige avlidit, åsättes taxeringen hans dödsbo, dock att sådan taxering icke

må ske senare än två år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckning efter honom blivit ingiven för registrering.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1944.

Förslag

till

förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet.

Härigenom förordnas, att 1, 4, 5, 8—10 och 13 §§ förordningen den 14 juni 1933 om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet[1] skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

Har å fastighet ny-, till- eller ombyggnad verkställts efter den tidpunkt, som det för fastigheten senast fastställda taxeringsvärdet avsett, må i den ordning nedan stadgas fastigheten av fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd åsättas särskilt uppskattningsvärde för fastighetsbelåning (preliminärt taxeringsvärde) att gälla intill dess nytt taxeringsvärde, avseende tidpunkt efter ny-, till- eller ombyggnaden, varder fastställt för fastigheten.

Har fastighet nybildats genom avstyckning enligt 19 kap. lagen om delning av jord å landet eller 5 kap. lagen om fastighetsbildning i stad eller genom sammanläggning enligt lagen om sammanläggning av fastigheter å landet eller genom att tomt blivit rättsligen bestående, och finnes ej särskilt taxeringsvärde fastställt för det område fastigheten omfattar, må ock sådan fastighet av fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd åsättas preliminärt taxeringsvärde att gälla intill dess nytt taxeringsvärde, avseende tidpunkt efter nybildningen, varder fastställt för fastigheten eller för område, vari den ingår.

Med länsprövningsnämnd avses i denna förordning jämväl Stockholms stads prövningsnämnd.

4 §.

Framställning om åsättande av preliminärt taxeringsvärde å fastighet skall, skriftligen avfattad och ställd till fastighetsprövningsnämnden eller länsprövningsnämnden, ingivas beträffande fastighet i Stockholm till överståthållarämbetet och beträffande annorstädes belägen fastighet till länsstyrelsen i

[1] Senaste lydelse av 13 § se 1934: 296.

länet. Framställning må ock på sökandens eget äventyr i betalt brev med allmänna posten insändas till nu nämnd myndighet.

I framställningen — — — för uppskattningen.

Framställningen skall — — — ej mottagas.

5 §.

Då framställning, som i 4 § sägs, inkommit till där omförmäld myndighet, skola vid framställningen fogas dels utdrag av senast upprättade fastighetslängd i vad fastigheten angår dels ock den rörande fastigheten senast avlämnade fastighetsdeklarationen, där denna är för myndigheten tillgänglig. Har det fastigheten senast åsatta taxeringsvärdet ändrats efter besvär över fastighetsprövningsnämndens eller länsprövningsnämndens beslut, skall jämväl avskrift av det i anledning av besvären meddelade utslaget biläggas framställningen. Handlingarna skola därefter ofördröjligen överlämnas till ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, där fastigheten är belägen, eller, om denna nämnd avslutat sin verksamhet, till ordföranden i vederbörande lokala taxeringsnämnd; och åligger det ordföranden att skyndsamt ombesörja den utredning, som för framställningens prövning anses erforderlig.

8 §.

Efter utgången av den enligt 7 § förelagda tid skall ärendet överlämnas till fastighetsprövningsnämnden eller, om nämnden avslutat sitt arbete, till länsprövningsnämnden; och har nämnden att utan dröjsmål företaga ärendet till slutligt avgörande.

Innan ärendet avgöres, skall taxeringsintendenten giva nämnden sin mening tillkänna.

Nämndens beslut intages i nämndens protokoll.

Över nämndens beslut må klagan icke föras.

9 §.

Fastighetsprövningsnämndens eller länsprövningsnämndens beslut meddelas sökanden genom utdrag av protokollet.

Överstiger det — — — 275

Protokollsutdrag, som — — — tillsändas sökanden.

Protokollsutdrag, som — — — stämpelavgiften utmätas.

10 §.

Överståthållarämbetet och länsstyrelserna skola föra särskilda liggare över meddelade beslut om åsättande av preliminärt taxeringsvärde. Anteckning i liggaren skall verkställas inom tre dagar efter det fastighetsprövningsnämndens eller länsprövningsnämndens protokoll justerats och till riktigheten bestyrkas av protokollföraren hos nämnden.

Beslutet skall, — — — finnes infört.

Underrättelse om gällande preliminära taxeringsvärden skall tillika, utom

såvitt angår Stockholm, årligen av länsstyrelsen lämnas ordförandena i fastighetstaxeringsnämnderna eller de lokala taxeringsnämnderna, envar såvitt angår fastigheter inom nämndens distrikt. Sådan underrättelse skall avsändas, de år då allmän fastighetstaxering äger rum, före januari månads utgång och övriga år senast den 15 februari.

13 §.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd eller i lokal taxeringsnämnd så ock av överståthållarämbetet eller länsstyrelse förordnad ledamot i sådan nämnd må för på honom ankommande göromål enligt denna förordning, där så finnes skäligt, åtnjuta särskild ersättning av statsmedel med belopp, som efter förslag av överståthållarämbetet eller länsstyrelsen bestämmes av fastighetsprövningsnämnden eller länsprövningsnämnden under iakttagande av de särskilda föreskrifter rörande disposition av medel för ändamålet, Kungl. Maj:t må finna nödigt meddela. Om ersättning till sakkunnig, som biträtt vid uppskattningen, gäller vad i 145 § 6 och 8 mom. taxeringsförordningen sägs. Av landsting eller kommun vald ledamot i beskattningsnämnd, som deltagit i sammanträde enligt 6 §, må uppbära ersättning efter vad i 146 § taxeringsförordningen är stadgat.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1944.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet.

Härigenom förordnas, att 67 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet[1] skall erhålla följande ändrade lydelse.

67 §.

Kommuns medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom uttaxering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekronor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen vid senaste taxering påförts de till kommunen skattskyldiga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1944.

---

[1] Senaste lydelse se 1938: 379.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad.

Härigenom förordnas, att 62 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad[1] skall erhålla följande ändrade lydelse.

62 §.

Stads medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom uttaxering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekronor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen vid senaste taxering påförts de till kommunen skattskyldiga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1944.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm.

Härigenom förordnas, att 54 § lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm[2] skall erhålla följande ändrade lydelse.

54 §.

Stadens medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom uttaxering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekronor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen vid senaste taxering påförts de till kommunen skattskyldiga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1944.

---

[1] Senaste lydelse se 1938: 380.
[2] Senaste lydelse se 1938: 381.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 46 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting.

Härigenom förordnas, att 46 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 om landsting[1] skall erhålla följande ändrade lydelse.

46 §.

1 mom. Där i lag eller författning icke finnes stadgat, att skatt eller avgift till täckande av landstingets utgifter skall utgå efter annan grund, skola sådana utgifter täckas med landstingsskatt. Skyldighet att erlägga landstingsskatt skall, med den inskränkning, som må föranledas av stadgandet i 2 mom., åligga en var, som jämlikt senaste taxering är inom landstingsområdet skattskyldig till allmän kommunalskatt. Landstingsskatt utgöres av en var skattskyldig i förhållande till det antal skattekronor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen påförts honom på grund av skattskyldighet inom landstingsområdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1944.

Förslag

till

förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt.

Härigenom förordnas, att 6 §, 9 § 3 mom., 10 och 13 §§ samt 15 § 1 och 2 mom. förordningen den 12 februari 1943 om kupongskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

6 §.

Därest uppgifter om aktieutdelning inkomma till aktiebolag efter det bolaget inbetalt kupongskatt enligt 5 § andra stycket, skall bolagets styrelse senast å femtonde dagen efter utgången av det kalenderår under vilket de

[1] Senaste lydelse se 1928: 392.

inkommit överlämna dem till kupongskattekontoret, och skall efter beslut av kupongskattenämnden till bolaget återbetalas kupongskatt belöpande å sådana utdelningar, vid vilkas utbetalande kupongskatt ej bort innehållas och för vilka uppgifter redovisas.

9 §.

3 mom. Aktiebolag är skyldigt att, efter anmaning från taxeringsintendenten i det län där bolagets styrelse har sitt säte, för kontroll å kupongskatten tillhandahålla kupongskattekontoret eller av taxeringsintendenten utsedd person sina handelsböcker med därtill hörande handlingar.

Underlåter bolags — — — motsvarande tillämpning.

10 §.

Senast den 31 januari varje år skola de till kupongskattekontoret inkomna uppgifter om aktieutdelningar, som avse det årets taxering, tillställas vederbörande länsstyrelser för att tjäna till ledning vid taxeringen.

13 §.

Taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet äger, om skäl därtill äro, anmana den som uppburit utdelning utan att kupongskatt innehållits att inom viss förelagd tid inkomma med en på heder och samvete avgiven försäkran att han ej varit sådan bulvan för annan som i 1 § andra stycket avses.

Hörsammas ej — — — finnes stadgat.

15 §.

1 mom. Över beslut av kupongskattenämnden må besvär anföras hos kammarrätten av

den som — — — vederbörande aktiebolag,

så ock taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet.

Besvären skola, — — — delar gälla.

2 mom. Över beslut av länsstyrelse enligt denna förordning må besvär anföras av

vederbörande bolag

så ock taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet

samt, där — — — honom rörer.

I fråga — — — motsvarande tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1944.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 oktober 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Inledning.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 24 har bevillningsutskottet vid 1941 års riksdag behandlat vissa frågor angående taxeringsväsendets organisation samt därvid framhållit angelägenheten av att en förbättring av förhållandena på ifrågavarande område komme till stånd. Utskottet syftade därvid närmast på en snabbare process och ökade garantier för beskattningsmålens riktiga avgörande. I utlåtande över vissa i ämnet väckta motioner hade kammarrätten upplyst att planer förelåge på en utredning inom ämbetsverket rörande omorganisation av detta. Utskottet förutsatte, att denna utredning skulle igångsättas snarast möjligt. Därest det, på sätt kammarrätten antytt, under utredningens gång skulle visa sig erforderligt för att åstadkomma en snabbare handläggning av besvärsmålen, att jämväl beskattningsnämndernas verksamhet upptoges till omprövning, funne utskottet lämpligt att utredningen gåves en sådan vidgad omfattning.

Med anledning härav bemyndigade Kungl. Maj:t den 19 september 1941 chefen för finansdepartementet att tillkalla högst sex sakkunniga för utredning av frågan om beskattningsmyndigheternas organisation m. m. Med stöd av nämnda bemyndigande tillkallade jag den 25 september 1941 såsom sakkunniga presidenten N. J. E. Quensel, ordförande, ledamoten av riksdagens första kammare G. I. Anderson i Arboga, kammarrättsrådet S. Norrman, landskamreraren A. T. Rietz, ledamoten av riksdagens första kammare, t. f. underståthållaren K. G. A. Sandström samt ingenjören S. Wallin, Norrviken. Ingenjör Wallin avled den 3 juni 1942. I hans ställe förordnades icke annan sakkunnig.

De sakkunniga, vilka antogo benämningen beskattningsorganisationssakkunniga, avgåvo den 11 november 1941 förslag till vissa provisoriska åtgärder i syfte att under år 1942 stärka det för den årliga taxeringen grundläggande arbete, som utfördes inom taxeringsnämnderna. Förslaget, vilket i pro-

positionerna nr 350 och 351 underställdes 1941 års riksdag under dess höstsession, bifölls i huvudsak av riksdagen (skr. nr 524 och 517).

Med skrivelse den 16 mars 1942 avgåvo de sakkunniga första delen av sitt betänkande, innefattande förslag till ändrad organisation av kammarrätten (SOU 1942: 18). Nämnda förslag förelades i propositionerna nr 289 och 290 1942 års riksdag samt bifölls i huvudsakliga delar av densamma (skr. nr 462 och 436).

Därjämte avgåvo de sakkunniga den 28 september 1942 förslag om ytterligare vissa provisoriska åtgärder i ändamål att under innevarande år åstadkomma en förbättrad taxering i taxeringsnämnderna. Sistnämnda förslag har varit föremål för remissbehandling men i övrigt icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

De sakkunniga ha sedermera slutfört sitt uppdrag och med skrivelse den 25 november 1942 avlämnat andra delen av sitt betänkande, innefattande *förslag till ändrad organisation av beskattningsnämnderna och förstärkning av landskontorens arbetskraft m. m.* (SOU 1942: 49). Betänkandet innefattar åtskilliga författningsförslag, vilka — med uteslutning av de förslag, som avse författningar vilkas utfärdande bör ske i administrativ ordning — torde få såsom *Bilaga A* fogas vid statsrådsprotokollet för innevarande dag.

Över betänkandet ha efter remiss *yttranden* avgivits av kammarrätten, statskontoret, riksräkenskapsverket, lantbruksstyrelsen (med överlämnande av yttranden från Sveriges lantbruksförbund och svenska lantmännens riksförbund, förening u. p. a.), kommerskollegium (med överlämnande av yttranden från Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg, Skånes handelskammare, handelskammaren i Gävle, Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening, kooperativa förbundet och Sveriges köpmannaförbund), överståthållarämbetet (med överlämnande av yttranden från stadsfullmäktige i Stockholm, taxeringsintendenten, uppbördsintendenten och mantalsintendenten vid överståthållarämbetet samt föreningen taxeringsnämndsordförande i Stockholm), länsstyrelserna i samtliga län (med överlämnande av yttranden från vederbörande landstings förvaltningsutskott samt ett flertal magistrater, stadsfullmäktige och kommunalfullmäktige, kommunalborgmästare, drätselkammare, kronouppbördstjänstemän och taxeringsnämndsordförande ävensom, beträffande vissa län, från vederbörande länsförening av taxeringsnämndsordförande), allmänna lönenämnden, centrala omsättningsskattenämnden, mellankommunala prövningsnämnden, 1942 års omsättningsskattesakkunniga, svenska stadsförbundet, svenska landskommunernas förbund, svenska landstingsförbundet, svenska arbetsgivareföreningen, svenska lantarbetsgivareföreningen, landsorganisationen i Sverige, Sveriges häradsskrivareförening, taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (med överlämnande av yttranden från ett flertal länsföreningar), föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän, Sveriges stadskamerala förening, föreningen Sveriges länsassessorer, länsnotarier och länsbokhållare, föreningen Sveriges taxeringsrevisorer samt föreningen Sveriges landskanslister och landskontorister. Därjämte ha inkommit yttranden från föreningen kvinnor i statens tjänst samt yrkesbokförares och revisorers förbund.

De sakkunnigas förslag.

För att avhjälpa de brister i fråga om fasthet och effektivitet, som de sakkunniga funnit vidlåda den nuvarande taxeringsorganisationen, samt för att åstadkomma en snabbare taxeringsprocess och ökade garantier för ett riktigt avgörande av beskattningsmålen anse de sakkunniga åtgärder i olika hänseenden erforderliga.

De sakkunniga föreslå sålunda beträffande den årliga taxeringen, *att* särskilda taxeringsnämnder tillskapas för att handha taxeringen av vissa grupper skattskyldiga, vilkas deklarationer för sin behandling erfordra speciell sakkunskap, *att* längre tid beredes för arbetet i taxeringsnämnderna, *att* vissa arbetsuppgifter avlastas från ordförandena i taxeringsnämnderna och i stället åläggas vederbörande häradsskrivare eller tjänsteman i stad, *att* ledningen och övervakningen av arbetet i taxeringsnämnderna från länsstyrelsens sida förstärkes *samt att* arvodena till ordförande och kronoombud höjas. Beträffande prövningsnämnderna föreslå de sakkunniga en fastare organisation och längre arbetsperiod i syfte att därigenom vinna en allsidigare behandling av målen och som följd därav en minskning av antalet besvär till skattedomstolarna.

Vad den allmänna fastighetstaxeringen angår föreslå de sakkunniga förstärkning av ledningen av arbetet i beredningsnämnderna samt, såsom följd av den ändrade organisationen av prövningsnämnderna vid den årliga taxeringen, viss ändring i organisationen av fastighetsprövningsnämnderna. Därjämte föreslås en mindre förlängning av fastighetstaxeringsnämndernas och fastighetsprövningsnämndernas arbetsperiod.

För att länsstyrelserna skola kunna bemästra de ledande och övervakande uppgifter, som avses skola ankomma på länsstyrelserna, föreslås deras personal förstärkt. En särskild taxeringsavdelning föreslås skola inrättas å varje landskontor.

I ändamål att främja en likformig taxering i skilda län föreslå de sakkunniga inrättande av ett centralt organ, riksskattenämnden, med uppgift att verka för enhetlighet i rättstillämpningen.

Slutligen föreslå de sakkunniga viss utvidgad uppgiftsskyldighet vid taxering, närmast för att förbättra kontrollen beträffande jordbrukares deklarationer.

Den årliga kostnadsökning (bortsett från kostnadsökning, sammanhängande med allmän fastighetstaxering), som ett genomförande av de sakkunnigas förslag skulle medföra, beräknas av de sakkunniga till 1,724,430 kronor.

I *yttrandena* över de sakkunnigas förslag uttalas i övervägande antalet fall, att förslaget syntes ägnat att i väsentlig mån avhjälpa nuvarande brister i taxeringsorganisationen samt åstadkomma en mera effektiv, likformig och rättvis taxering, varför förslaget i huvudsak borde kunna genomföras. Yttranden

i denna riktning ha avgivits av *riksräkenskapsverket, kommerskollegium, lantbruksstyrelsen, flertalet länsstyrelser, flertalet kommunala myndigheter, Sveriges lantbruksförbund, svenska lantmännens riksförbund, Sveriges industriförbund, Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg, Skånes handelskammare, svenska stadsförbundet, landsorganisationen i Sverige, föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän, Sveriges stadskamerala förening* och *åtskilliga länsföreningar av taxeringsnämndsordförande.*

I några yttranden uttalas däremot betänkligheter i olika avseenden mot ett genomförande av de sakkunnigas förslag.

Sålunda uttalar *statskontoret,* att statskontoret visserligen funne behovet av en förstärkning och effektivisering av den nuvarande beskattningsorganisationen vara av den förebragta utredningen klart ådagalagt. Vid bedömande av vilka åtgärder, som borde vidtagas i syfte att åstadkomma en bättre ordning, vore man emellertid nödsakad hålla i minnet, *dels* att förhållandena på beskattningsområdet till följd av krisläget för närvarande vore exceptionella, *dels* att mera vittutseende och kostnadskrävande organisationsändringar såvitt möjligt borde undvikas med hänsyn till den statsfinansiella situationen och statsmakternas strävanden i pris- och lönestabiliserande syfte. Det syntes statskontoret uppenbart, att frågan om beskattningsorganisationens omfattning och närmare utformning måste bliva nära beroende av den skattelagstiftning, som efter krigets slut kunde komma att ersätta de nuvarande mer eller mindre provisoriska skatteförordningarna. Försiktigheten syntes därför bjuda, att man icke nu bunde sig för en organisation, som måhända i ljuset av senare vunnen erfarenhet kunde visa sig vara onödigt stor och dyrbar.

Några kommunala myndigheter och *häradsskrivare* anföra, att förslagets genomförande skulle medföra en förlängning av taxeringsproceduren och att som följd därav tiden mellan inkomstförvärvet och skattebetalningen komme att ökas; en sådan konsekvens vore icke förenlig med de krav på förkortande av nämnda tid, som under senare år ofta framställts.

Vidare uttala *vissa andra kommunala myndigheter* betänkligheter mot förslagets tendens att minska lekmannainflytandet i beskattningsnämnderna.

Sveriges redareförening ifrågasätter lämpligheten av att under nu rådande förhållanden genomföra så omfattande reformer, som de sakkunniga föreslagit, och måhända binda statsverket för stora ökade årliga kostnader för framtiden. Behovet av förbättrade förhållanden på detta område vore givetvis stort. Enligt föreningens mening vore orsaken till att organisationsfrågan kommit i sitt nuvarande läge den, att vår skattelagstiftning blivit invecklad och svåröverskådlig samt ofta visat sig vara mycket svår att tillämpa. Föreningen ifrågasatte, huruvida man icke borde taga under övervägande att först söka åstadkomma en förenkling av vår skattelagstiftning och därefter anpassa den nya organisation, som kunde befinnas erforderlig. Man torde nämligen med stor sannolikhet kunna förutsäga att, därest lagstiftningen förbättrades och förenklades, taxeringsorganisationen skulle kunna ordnas på ett fullt rationellt sätt för en mindre kostnad än som beräknades enligt de sakkunnigas förslag.

Departementschefen.

Såsom de sakkunniga framhållit och flertalet av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna jämväl vitsordat, är den nuvarande beskattningsorganisationen i olika hänseenden behäftad med brister. Det torde icke kunna förnekas att dessa brister, vilka särskilt framträda i fråga om beskattningsnämnderna vid den årliga taxeringen samt beträffande landskontoren, innebära en fara för att avgörandena i taxeringsärenden icke bliva riktiga och rättvisa ävensom för att taxeringsarbetet icke bedrives med tillräcklig effektivitet. Ifrågavarande organisatoriska brister kunna även motverka önskvärd snabbhet i taxeringsförfarandet därigenom att ärendena dragas inför högre instans i större utsträckning än vad eljest skulle vara fallet.

De åtgärder som de sakkunniga föreslagit för att avhjälpa de förefintliga bristerna finner jag, i likhet med flertalet av de över förslaget hörda myndigheterna och sammanslutningarna, i det stora hela vara välbetänkta samt ägnade att medföra den förstärkning av taxeringsväsendet, varav behov utan tvivel föreligger. Denna förstärkning synes mig kunna ske utan att lekmannainflytandet vid taxeringen otillbörligen minskas. Jag har därför ansett mig böra i huvudsak tillstyrka de sakkunnigas förslag, dock att jag endast delvis biträder förslaget om inrättande av särskilda taxeringsnämnder, varjämte jag funnit mig böra för närvarande avstå från att framlägga förslag om inrättande av en särskild riksskattenämnd med uppgift att verka för enhetlighet i rättstillämpningen på taxeringsväsendets område.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att de sakkunnigas förslag om längre arbetsperiod för prövningsnämnderna i vissa fall kan medföra, att utskylderna komma att erläggas senare än vad för närvarande är fallet. Detta gäller emellertid endast i de fall, då prövningsnämnden höjer taxeringen genom beslut, som meddelas så sent att beslutet icke hinner iakttagas vid den ordinarie debiteringen, och endast beträffande det belopp varmed taxeringen sålunda höjes. Nackdelarna härav torde dock vara obetydliga jämförda med de fördelar, som förverkligandet av de sakkunnigas förslag i övrigt kommer att medföra.

De sakkunnigas förslag har underkastats en närmare granskning och överarbetning inom finansdepartementet. Denna överarbetning, vilken skett med beaktande av i remissyttrandena framställda erinringar, har lett till upprättandet av förslag till

1) förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379),

2) lag om ändrad lydelse av 3 och 62 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),

3) förordning angående ändrad lydelse av 21 § förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt,

4) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet,

5) lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet,

6) lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad,

7) lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm,

8) lag angående ändrad lydelse av 46 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting, samt

9) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt.

Allmän motivering till departementsförslaget.

I. Taxering för inkomst eller förmögenhet samt virkestaxering.

A. Taxeringsnämnderna.

1. Inrättande av särskilda taxeringsnämnder.

De sakkunniga anföra angående taxeringsnämndernas arbete:

Som regel hava dessa nämnder att verkställa taxering av alla skattskyldiga inom sina respektive taxeringsdistrikt. Vanligen innebär detta, att en och samma taxeringsnämnd har att verkställa taxering dels av ett flertal skattskyldiga, där taxeringsarbetet erbjuder mindre svårigheter, och dels av ett mindre antal andra skattskyldiga, för vilkas riktiga taxering förutsättas alldeles särskilda kvalifikationer. Resultatet härav lärer ej sällan bliva, att medan de enkla normalfallen bliva noggrant granskade och taxerade, sker en mindre noggrann sådan åtgärd beträffande de besvärligare fallen; inom nämnderna saknas nämligen ofta erforderlig kunskap för denna sistnämnda taxering, exempelvis då fråga är om taxering av en större rörelseidkare eller ett aktiebolag, varvid bl. a. måste förutsättas kunskap i bokföring för ett riktigt fullgörande av uppgiften i fråga. Då dylika taxeringsfall därjämte i flertalet nämnder, såsom nyss erinrats, äro enstaka företeelser, erhålla dessa nämnder ej heller erforderligt jämförelsematerial för vinnande av den rutin, som är en oundgänglig förutsättning för arbetets rätta bedrivande.

Om en särskild grupp deklarationer torde i än högre grad gälla, att desamma icke bliva — och icke kunna bliva — föremål för tillfredsställande behandling av taxeringsnämnderna. Detta gäller de särskilda självdeklarationer, vilka sedermera skola överlämnas till mellankommunala prövningsnämnden, alltså särskilda självdeklarationer från rörelseidkare, som driva denna sin verksamhet från fast driftställe inom flera län. I dessa fall sakna de taxeringsnämnder, till vilka de särskilda självdeklarationerna överlämnas, så gott som varje möjlighet att kontrollera deklarationerna. Större möjlighet härtill har naturligtvis den taxeringsnämnd, till vilken i dylika fall vederbörandes allmänna självdeklaration avgivits. Även härvidlag lärer dock gälla, att den egentliga granskningen i många fall överlämnas åt mellankommunala prövningsnämnden, medan taxeringsnämnden inskränker sig till att i inkomstlängden införa det belopp deklarationen utvisar.

Efter att ha erinrat om att behovet av tillgång å mera kvalificerade krafter i taxeringsarbetet sedan länge varit föremål för beaktande — därvid diskussionen emellertid närmast gällt huruvida taxeringen alltjämt borde verkställas av lekmannaelement eller om man i stället borde övergå till ett taxeringsförfarande, som helt skulle ankomma å för ändamålet anställda tjänstemän — anföra de sakkunniga vidare:

Det är givet, att om all taxering anförtroddes åt särskilt utbildade taxeringstjänstemän, behovet av speciell sakkunskap skulle synnerligen effektivt tillgodoses. Å andra sidan skulle man härigenom helt och hållet bryta med en månghundraårig tradition inom vårt land och man skulle säkerligen därigenom framkalla misstro och ovilja mot taxeringsmyndigheterna. Bortsett härifrån möta emellertid så stora praktiska och ekonomiska svårigheter för en dylik omläggning att redan på denna grund tanken på en övergång till fullständig tjänstemannataxering måste uppgivas.

Även om man i likhet med de sakkunniga intager nu sist angivna ståndpunkt, följer emellertid därav icke, att ej tjänstemän skulle kunna i viss utsträckning användas såsom biträden åt beskattningsnämnderna. Härigenom göres intet intrång i lekmannaelementets avgörande inflytande å taxeringen; snarare borde väl därigenom lekmännens möjligheter att få en klar överblick av det relevanta materialet komma att underlättas. För övrigt må erinras om att under långliga tider en tjänsteman biträtt beskattningsnämnderna, nämligen kronofogden å landet samt särskild utsedd tjänsteman i stad. Det nuvarande kronoombudet i taxeringsnämnden har ock uppenbarligen varit tänkt att ersätta denne tjänsteman och fullgöra hans uppgifter, ehuruväl detta syfte icke förverkligats.

Det senast förda resonemanget leder närmast fram till önskemålet att varje taxeringsnämnd erhölle biträde av en särskild tjänsteman, lämpligen kanske fungerande såsom kronoombud, vilken tjänsteman skulle i största möjliga utsträckning biträda med utredningar av olika slag och med framställande av förslag till taxering.

Fördelarna av en dylik lösning lära ock enligt de sakkunnigas mening vara uppenbara. Emellertid möta fortfarande så betydande ekonomiska och praktiska svårigheter för en dylik ordnings genomförande, att tanken härå måste uppgivas. Här må endast erinras om, att i landet finnas mera än 2,000 taxeringsnämnder, vilka arbeta omkring tre månader under första hälften av året. Redan kostnaderna för den erforderliga tjänstemannastaben skulle uppgå till för våra förhållanden oerhörda belopp. Därjämte skulle i största utsträckning möjlighet saknas att sysselsätta de ifrågavarande tjänstemännen under den tid, taxeringsarbetet icke påginge. Slutligen torde det icke vara möjligt att i erforderlig utsträckning ställa kompetenta personer till disposition för ändamålet.

Då de nu antydda vägarna uppenbarligen icke äro framkomliga, återstår att söka finna en annan sådan, som åtminstone på de viktigaste punkterna skulle leda till en förbättrad och effektivare taxering. De sakkunnigas uppfattning om den tänkbara lösningen av denna fråga har redan antytts i skrivelser, av de sakkunniga avlåtna till statsrådet och chefen för finansdepartementet dels den 11 november 1941 med förslag till provisoriska åtgärder vid 1942 års taxering, avseende överförande av taxeringen av juridiska personer till särskilda taxeringsnämnder, och dels den 28 september 1942 med förslag till provisoriska åtgärder vid 1943 års taxering, innebärande att taxeringen av vissa rörelseidkare skulle anförtros åt dylika nämnder.

De sakkunniga hava härvid ansett sig kunna utgå ifrån, att taxeringen av normalfallen — den stora grupp, som i huvudsak endast uppbär inkomst av tjänst och som utgör omkring 70 procent av alla skattskyldiga, samt den grupp, som i huvudsak endast uppbär inkomst av jordbruk och som torde uppgå till omkring 10 procent av samtliga skattskyldiga — fortfarande med fördel kan handhavas av lekmän utan särskilt tjänstemannabiträde. Givetvis förutsätta de sakkunniga härvid, att ledamöterna i vederbörande taxeringsnämnder fortfarande utses på sådant sätt, att den i varje nämnd erforderliga särskilda sakkunskapen och ortskännedomen där äro representerade.

De områden, inom vilka däremot ett markerat behov av speciellt sakkunnig hjälp åt taxeringsnämnderna framträder, bliva, såsom av det nyss anförda framgår, till omfånget relativt begränsade. Främst komma här i fråga aktiebolag och andra juridiska personer, men än vidare gäller detsamma för rörelseidkare och utövare av de s. k. fria yrkena. Härutöver kunna naturligtvis även eljest förekomma deklarationer av mera vidlyftig och svårartad beskaffenhet, som påkalla tillgång till speciell sakkunskap.

Vad först angår taxeringen av aktiebolag och andra juridiska personer — dock icke oskifta dödsbon och familjestiftelser — föreslå de sakkunniga en föreskrift av innehåll att denna taxering skulle länsvis anförtros åt en eller flera, av indelningen i lokala taxeringsdistrikt obundna, *särskilda taxeringsnämnder*. Så syntes utan större olägenhet kunna ske beträffande nu berörda skattskyldiga, enär person- och ortskännedomen inom nämnden i fråga om dessas taxering icke hade samma betydelse som eljest. Till vinnande av klarare terminologi föresloges i samband härmed, att övriga taxeringsnämnder — motsvarande de nu i 3 § 2 mom. första stycket taxeringsförordningen omförmälda — skulle benämnas *lokala taxeringsnämnder*. Ordförande och kronoombud i särskild taxeringsnämnd föresloges skola utses av länsstyrelsen, medan övriga ledamöter skulle väljas av landstingets förvaltningsutskott (i Kalmar län av de båda landstingens förvaltningsutskott); till ordförande och ledamöter borde tydligtvis utses personer med speciell sakkunskap i hithörande frågor. Vad särskilt anginge kronoombudet borde därtill förordnas en tjänsteman vid landskontoret, vilken tydligtvis borde vara väl förtrogen med hithörande taxeringsfrågor. Till kronoombud borde emellertid även kunna utses en för ändamålet väl kvalificerad häradsskrivare eller, om sådan ej funnes att tillgå, annan väl kvalificerad person. I fråga om antalet valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd hade de sakkunniga i sin förut berörda skrivelse den 11 november 1941 närmast ansett detta böra bestämmas till åtta motsvarande det högsta antal, vilket för närvarande som regel kunde utses i taxeringsnämnd. Lägre antal valda ledamöter hade icke synts böra ifrågakomma med hänsyn till att inom nämnden borde förefinnas kännedom om länets olika delar. Då emellertid på denna punkt en avvikelse skett från de sakkunnigas förslag till särskilda bestämmelser rörande taxeringsförfarandet år 1942, i det att ledamotsantalet därvid bestämts till minst fem, högst åtta, hade de sakkunniga ansett sig numera böra ansluta sitt förslag till denna bestämmelse. I stad, som ej deltoge i landsting, eller som enligt av länsstyrelsen fastställd arbetsfördelning ensam skulle utgöra verksamhetsområde för en eller flera särskilda taxeringsnämnder, skulle enligt de sakkunnigas förslag andra ledamöter i särskild taxeringsnämnd än kronoombudet väljas av stadsfullmäktige; antalet sådana ledamöter borde utgöra minst tre, högst åtta. I fråga om besvär över val av ledamöter i särskild taxeringsnämnd borde gälla i stort sett enahanda regler som beträffande besvär över val av ledamöter i lokal taxeringsnämnd.

Rörande fördelarna av att taxeringen av aktiebolag och andra juridiska personer — med förut angivna undantag — hänfördes till särskilda taxeringsnämnder anföra de sakkunniga följande:

De sakkunniga förbise icke, att de s. k. taxeringsrevisorer, som nu äro anställda vid samtliga länsstyrelser, redan fullgöra en viktig uppgift vid här ifrågavarande taxering genom granskningen av bl. a. aktiebolagens deklarationer och bokföring. Denna granskning kan dock av naturliga skäl icke år från år avse hela det föreliggande materialet, varemot en fortlöpande mera ingående granskning — ehuru visserligen icke av samma karaktär — kan vinnas genom den föreslagna åtgärden. Genom en sammanföring av nu berörda skattskyldiga på här angivet sätt vinnes även en bättre översikt av hela det ifrågakommande materialet, vilket bör underlätta taxeringsrevisorernas arbete. Likaså vinnas härigenom bättre förutsättningar för en rationell tillämpning av författningarna angående utskiftningsskatt och ersättningsskatt.

Särskilt stora fördelar äro därjämte enligt de sakkunnigas uppfattning att vinna beträffande taxeringen av ekonomiska föreningar, ideella föreningar och stiftelser, därest nu föreslagen ordning genomföres. För närvarande, då dessas taxeringar äro utspridda å en mångfald taxeringsnämnder inom länet, finnes praktiskt taget ingen möjlighet att kontrollera, att verkligen alla sist berörda skattskyldiga bliva taxerade, än mindre att deras taxering sker efter enhetliga grunder. Sammanföras desamma till en eller flera nämnder, ökas däremot kontrollmöjligheterna i väsentlig grad. Beträffande ekonomiska föreningar kan kontroll över att samtliga bliva taxerade vinnas vid jämförelse med det föreningsregister, som föres å länsstyrelserna, och beträffande stiftelserna kan i stor utsträckning motsvarande kontroll vinnas med ledning av förteckningarna hos länsstyrelserna över anmälda stiftelser. Slutligen beredes möjlighet att med ledning av olika uppslagsböcker, av redogörelser i dagspressen m. m. kunna tillse, att de ideella föreningarna i fall, där så bör ske, bliva vederbörligen taxerade.

Till belysande av det nu sagda må här anmärkas, att, när en dylik omläggning från och med 1937 års ingång genomfördes i Stockholm, voro därstädes taxerade allenast 3,772 andra juridiska personer än aktiebolag. Något år därefter hade antalet stigit till 5,246, och denna ökning hänför sig huvudsakligen till ideella föreningar och stiftelser.

Vad härefter angår frågan om sammanförande av vissa andra grupper skattskyldiga till särskilda taxeringsnämnder, uttala *de sakkunniga* till en början, att härutinnan olika uppfattningar kunde göra sig gällande. De sakkunniga forsätta:

Framför allt är det behovet av tillgång till den speciella ortskännedomen, som är representerad inom de nuvarande lokala taxeringsnämnderna, som härvidlag framkallar tvekan. Å andra sidan är uppenbart, att ett sammanförande av exempelvis rörelseidkare till särskilda taxeringsnämnder länsvis skulle vara ägnat att i hög grad främja likformigheten i taxeringen, varjämte därmed sysselsatta organ skulle vinna väsentligt ökad rutin samt landskamrerare och prövningsnämnd erhålla förbättrad översikt av taxeringen i denna del. Under för närvarande rådande förhållanden böra även bemärkas de betydande svårigheter, som mött att genomföra taxeringen till omsättningsskatt. Denna taxering är ju nu som regel fördelad å samtliga taxeringsnämnder. De ofta mycket svåra spörsmål, som här uppkomma, kunna knappast på tillfredsställande sätt lösas av de olika taxeringsnämndsordförandena, särskilt som dessa vid sidan därav alltjämt hava att förrätta den årliga taxeringen. Ett sammanförande av rörelseidkarna till särskilda nämnder skulle uppenbarligen i fråga om omsättningsskatten medföra, att taxeringen till sådan skatt anförtroddes ett mindre antal nämnder inom varje län, vilka nämnder då lätt kunde utrustas med erforderlig personalförstärkning för denna speciella taxering.

Emellertid kan icke helt förbises betydelsen av orts- och personkännedom även vid taxeringen av rörelseidkare. Detta behov gör sig särskilt starkt gällande beträffande mindre rörelseidkare, varemot beträffande de större företagen förhållandena äro ungefär desamma som beträffande juridiska personer. En godtagbar lösning vore därför tänkbar, om man kunde skilja ut de större rörelseidkarna till en särskild grupp och anförtro dessas taxering åt särskilda nämnder, medan övriga rörelseidkare alltjämt taxerades i de lokala taxeringsnämnderna. En rationell dylik uppdelning möter emellertid betydande svårigheter. Visserligen vore tänkbart att uppräkna vissa olika former av rörelse och bestämma att utövarna av dylik rörelse skulle taxeras i särskilda nämnder. En dylik uppräkning, som ur den angivna synpunkten vore någorlunda tillfredsställande, skulle emellertid vara mycket svår att åstadkomma; för övrigt komme den att i hög grad betunga författningstexten.

Vid angivna förhållanden ha de sakkunniga funnit lämpligast att anknyta till en visserligen mera schematisk men därför också lättare genomförbar uppdelningsgrund. De sakkunniga föreslå sålunda, att till särskild nämnd skola hänföras sådana i avdelning A av inkomstlängden upptagna rörelseidkare, vilka ha ordnad bokföring, som avslutas medelst vinst- och förlustkonto i huvudbok, d. v. s. sådana rörelseidkare, vilka använda formulär 8 såsom bilaga till deklarationen. Härmed torde man till de särskilda nämnderna komma att hänföra alla större rörelseidkare; att därvid även en del mindre medtoges torde icke kunna undvikas. En fördel av den föreslagna uppdelningen vunnes även beträffande taxeringen till omsättningsskatt. Förhållandet vore ju det, att i de fall, då formulär 8 använts som bilaga till deklarationen, denna taxering genomgående vore av besvärligare art, varemot, då formulär 7 nyttjats, densamma vore väsentligt enklare. Det syntes därför vara försvarbart att i sistnämnda fall låta taxeringen till omsättningsskatt fortfarande ankomma å de lokala taxeringsnämnderna. En anmärkning mot den föreslagna uppdelningen av rörelseidkare vore givetvis, att indelningsgrunden icke vore fast; vederbörande skattskyldige kunde övergå från att använda formulär 8 till att i stället använda formulär 7 och tvärtom. Anmärkningen vore riktig såvitt fråga vore om mindre rörelseidkare; för de större torde det vara nödvändigt att hava sådan ordnad bokföring, vilken förutsatte användandet av formulär 8. I och för sig funne de sakkunniga det vara av föga betydelse, att vissa mindre rörelseidkare på detta sätt så att säga själva kunde bestämma av vilken nämnd de skulle taxeras. Emellertid föresloge de sakkunniga för att i vart fall som regel förebygga detta, att rörelse, som en gång upptagits till taxering av särskild nämnd, alltjämt skulle taxeras i sådan nämnd. Även beträffande nu föreslagna särskilda nämnder förutsattes val av ledamöter skola ske av landstingens förvaltningsutskott, respektive av stadsfullmäktige i stad, som ej deltoge i landsting eller som enligt av länsstyrelsen fastställd arbetsfördelning ensam skulle utgöra verksamhetsområde för en eller flera sådana nämnder. Jämväl i dylika särskilda nämnder borde tjänstemän från landskontoren vara kronoombud, varjämte även häradsskrivarna syntes kunna därtill anlitas. Framför allt i den mån dylika särskilda nämnder inrättades för olika lokala områden inom ett och samma län ville det synas, som om sistnämnda utväg skulle

vara värd att övervägas. Skulle för uppdraget lämpad häradsskrivare icke vara att tillgå, borde annan härför kvalificerad person kunna komma i fråga. Antalet valda ledamöter i här omförmälda särskilda taxeringsnämnder borde vara detsamma som i de tidigare berörda. För att tillgodose det behov av speciell ortskännedom, som för särskild taxeringsnämnd åtminstone i vissa mål kunde uppkomma, syntes lämpligen böra bestämmas, att ordföranden i nämnden ägde infordra yttrande från taxeringsnämndsordföranden i det lokala distrikt inom den särskilda nämndens verksamhetsområde, där ifrågavarande rörelse eller verksamhet dreves.

Med ledning av införskaffade uppgifter ha de sakkunniga uppgjort en tablå (se sid. 64) utvisande *dels* antalet vid 1941 års taxering i avdelningarna B och C av inkomstlängden upptagna, till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattskyldiga personer, *dels* antalet i avdelning A av inkomstlängden upptagna skattskyldiga, vilka driva rörelse och använda formulär 8 såsom bilaga till deklarationen, *dels ock* det antal särskilda taxeringsnämnder, som beräknades bliva erforderligt för taxering av berörda kategorier skattskyldiga. I tablån har i kolumnen för »Antal särskilda taxeringsnämnder» angivits jämväl det antal, som beräknades bliva erforderligt, därest till dylik nämnd hänfördes *endast* de i avdelningarna B och C av inkomstlängden upptagna skattskyldiga; antalet har angivits inom parentes.

De sakkunniga anföra i anslutning till tablån, att antalet erforderliga särskilda taxeringsnämnder inom riket i dess helhet — bortsett från Stockholm — kunde uppskattas till 71, därest även rörelseidkare, vilka använde formulär 8, hänfördes till dylika nämnder, men eljest till 32. Vid beräknandet av antalet erforderliga dylika nämnder hade ansetts, att omkring 1,500 rörelseidkare borde tilldelas varje nämnd. I fråga om aktiebolag hade antalet ansetts böra som regel vara lägre.

I detta sammanhang erinra de sakkunniga vidare om att den nu ifrågasatta differentieringen av taxeringsnämnderna med hänsyn till de skattskyldigas art icke innebure någon fullständig nyhet. Vid 1928 års lagstiftning infördes i 4 § taxeringsförordningen en bestämmelse av innehåll, att länsstyrelserna i särskilda fall finge vid uppdelning av kommun i flera taxeringsdistrikt förordna att vid taxering för inkomst eller förmögenhet beträffande viss grupp eller vissa grupper skattskyldiga eller vid särskild fastighetstaxering eller vid virkestaxering annan indelning skulle tillämpas än som föreskreves för taxeringen i övrigt. Den sålunda beredda möjligheten till en differentiering av vissa skattskyldigas taxering hade även i större eller mindre utsträckning utnyttjats inom Stockholm och Göteborg med flera städer. Detta i 4 § taxeringsförordningen lämnade medgivande vore emellertid begränsat till skattskyldiga inom en och samma kommun. De sakkunnigas förslag innebure en utvidgning härav att gälla samtliga skattskyldiga inom länet.

Genom ett sammanförande på nu angivet sätt av vissa grupper skattskyldiga till särskild taxeringsnämnd syntes enligt de sakkunnigas mening, utöver vad förut anförts, ytterligare en fördel vara att ernå, vilken dock i första hand vore till gagn för vissa skattskyldiga. De sakkunniga yttra härom:

Län	B-längd					C-längd	A-längd Rörelse idkare, form. 8	Antal särskilda taxeringsnämnder
	Svenska aktiebolag	Svenska ekon. föreningar	Svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag	Sparbanker	Utländska juridiska personer, som icke äro oskifta dödsbon eller familjestiftelser			
Stockholm	299	204	—	2	—	603	3,379	4 (1)
Uppsala	287	275	—	4	—	805	1,358	2 (1)
Södermanland	405	385	—	13	—	437	1,611	2 (1)
Östergötland	[1] 509	160	1	35	—	734	3,827	4 (1)
Jönköping	507	307	1	28	—	458	3,296	3 (1)
Kronoberg	142	129	2	26	—	143	1,356	2 (1)
Kalmar	342	218	—	37	—	183	2,120	3 (1)
Gotland	73	43	—	24	—	28	671	1 (1)
Blekinge	151	157	—	24	—	140	1,442	2 (1)
Kristianstad	299	452	1	83	1	348	2,249	3 (1)
Malmöhus	2,122	812	24	61	7	820	6,709	8 (3)
Halland	245	273	—	12	—	236	1,375	2 (1)
Göteborg och Bohus	2,422	2,814	9	10	1	854	[2] 3,396	8 (6)
Älvsborg	756	403	3	12	—	447	3,489	4 (2)
Skaraborg	307	175	2	8	—	326	2,439	3 (1)
Värmland	274	142	—	8	—	126	2,890	3 (1)
Örebro	439	198	2	16	1	331	2,497	3 (1)
Västmanland	278	226	—	7	—	492	1,648	2 (1)
Kopparberg	322	195	—	13	—	345	2,694	3 (1)
Gävleborg	489	281	6	10	—	267	2,619	3 (1)
Västernorrland	417	385	2	5	—	229	2,227	3 (1)
Jämtland	125	128	—	2	—	102	908	1 (1)
Västerbotten	132	129	—	2	—	74	1,360	1 (1)
Norrbotten	107	106	—	10	—	108	1,054	1 (1)
Summa	**11,449**	**8,597**	**53**	**452**	**10**	**8,636**	**56,614**	**71 (32)**
Stockholms stad	6,800	2,900	49	3	4	1,292	[3] —	[4] 32 (7)
Totalsumma	**18,249**	**11,497**	**102**	**455**	**14**	**9,928**	—	**103 (39)**

Förutom den allmänna självdeklarationen hava vissa skattskyldiga att avlämna särskild självdeklaration i varje annan kommun än hemortskommunen och, för visst fall, i varje administrativt område, där vederbörande är skattskyldig till kommunal inkomstskatt. Dylik särskild självdeklaration skall sålunda bl. a. avgivas av varje skattskyldig, som utövar rörelse från fast driftställe i annan kommun (administrativt område) än hemortskommunen. Särskilt för rörelseidkare med många avdelningskontor inom olika kommuner kan antalet särskilda självdeklarationer komma att bliva högst betydande och måste i åtskilliga fall räknas i hundratal. Genom den föreslagna åtgärden med särskilda taxeringsnämnder bör föreskriften om avgivandet av sär-

[1] Endast aktiebolag, för vilka beskattningsbart belopp utförts i längden, hava medräknats

[2] Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har i sitt yttrande över beskattningsorganisationssakkunnigas förslag anmärkt att i ovanstående uppställning antalet i A-längd upptagna rörelseidkare, som deklarera å form. 8, och särskilda taxeringsnämnder för länet rätteligen skulle utgöra 7,000 respektive 19 (6).

[3] Uppgift har icke kunnat lämnas.

[4] Nuvarande antalet särskilda nämnder. Till särskild nämnd hänföras i Stockholm samtliga rörelseidkare.

skild självdeklaration beträffande ifrågakommande skattskyldiga kunna mildras väsentligt. Som huvudregel bör kunna gälla, att dylik skattskyldig endast behöver avgiva allmän självdeklaration inom det län, där hemortskommunen är belägen, samt därutöver en särskild självdeklaration i varje annat län, där rörelse bedrives från fast driftställe. Emellertid bör rätt föreligga att avfordra den skattskyldige flera särskilda självdeklarationer, där så påkallas; skäl härtill kan förefinnas, därest en och samma skattskyldig undantagsvis taxeras inom flera särskilda taxeringsnämnder i samma län. Förslaget överensstämmer i denna del med vad som provisoriskt gällde vid 1942 års taxering.

De sakkunniga ha övervägt att föreslå inrättande av mellankommunala taxeringsnämnder för taxering av sådana skattskyldiga, vilka för närvarande i andra instans taxeras av mellankommunala prövningsnämnden. Härutinnan anföra *de sakkunniga*:

Tidigare har anmärkts, att för närvarande taxeringen av sådana skattskyldiga, vilkas deklarationer sedermera skola överlämnas till mellankommunala prövningsnämnden, i allmänhet torde bliva föremål för föga ingående behandling inom taxeringsnämnderna. Säkerligen kommer även härvidlag en bättre ordning att inträda genom de föreslagna särskilda taxeringsnämnderna. De sakkunniga hava emellertid övervägt, om icke ännu en åtgärd borde vidtagas för vinnande av ytterligare förbättring härutinnan. De företag, varom här är fråga, tillhöra i allmänhet de största i riket. Deras deklarationer kräva väsentligt mera ingående behandling än andra och deras verksamhet sträcker sig ofta över stora delar av riket.

En konsekvent tillämpning av den princip de sakkunniga sökt genomföra kunde synas leda till, att samtliga deklarationer från ifrågavarande skattskyldiga redan från början utskildes från dem, vilka behandlas av länens taxeringsnämnder, och i stället hänfördes till särskilda mellankommunala taxeringsnämnder, gemensamma för riket i dess helhet. Då antalet deklarationer, som nu handläggas av mellankommunala prövningsnämnden, uppgår till i runt tal 3,000, skulle å taxeringsnämndsstadiet för nu berörda arbete troligen krävas tre mellankommunala taxeringsnämnder.

Ett inrättande av dylika mellankommunala taxeringsnämnder skulle säkerligen medföra en mera konsekvent och effektiv behandling av hithörande skattskyldigas deklarationer å taxeringsnämndsstadiet och därjämte även betyda en viss, ehuru föga betydande lättnad för de särskilda taxeringsnämnderna i länen, då ju dessa befriades från arbetet med omkring 3,000 skattskyldiga. Som exempel må anföras att i Stockholms stad, varest i runt tal 7,000 aktiebolag äro taxerade, omkring 500 sådana skulle överföras till mellankommunal taxeringsnämnd.

Den nu ifrågasatta åtgärden skulle härutöver medföra en arbetslindring för landskontoren under slutet av juni och början av juli månad, då för närvarande en särskild arbetsanhopning förekommer där på grund av inkommande besvär över taxeringsnämndernas beslut. Enligt föreskrift i 92 § 1 mom. taxeringsförordningen har ju landskamreraren att senast den 10 juli översända deklarationer och andra handlingar rörande vederbörande skattskyldiga till mellankommunala prövningsnämnden. Detta medför för landskontorens vidkommande ett rätt forcerat och tidskrävande arbete under en, som nyss erinrats, redan arbetsfylld period. Med den ifrågasatta omläggningen skulle denna arbetsuppgift för länsstyrelserna bortfalla. Därjämte skulle taxeringsnämndsordförandena kunna befrias från den i 21 § 1 mom. kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet stadgade skyldigheten att kommunvis uppgöra en förteckning

över alla inom deras distrikt förekommande skattskyldiga av ifrågavarande art.

Mot den sist föreslagna omläggningen av taxeringsnämndsarbetet torde emellertid två vägande anmärkningar vara att framställa. För det första kan sägas, såsom redan antytts, att de lokala taxeringsnämnder, till vilka i nu förevarande fall den allmänna självdeklarationen för närvarande ingives, liksom även i viss mån de eventuellt nyinrättade särskilda taxeringsnämnderna, med hänsyn till sin lokalkännedom böra äga bättre förutsättningar än de här ifrågasatta för att bedöma deklarationens riktighet, åtminstone såvitt angår de mindre rörelseidkarna. Denna lokalkännedom måste antagas saknas eller åtminstone endast i ringa grad vara företrädd i en mellankommunal taxeringsnämnd. De största olägenheterna av nuvarande förhållande borde ju dessutom bliva avhjälpta genom inrättandet av särskilda taxeringsnämnder länsvis.

Än vidare skulle, om de mellankommunala taxeringsnämnderna liksom mellankommunala prövningsnämnden lokaliserades till Stockholm, kommunikationen mellan flertalet skattskyldiga och vederbörande taxeringsnämnd bliva besvärlig, i motsats mot vad nu är fallet, då ju regelrätt den allmänna självdeklarationen finnes hos taxeringsnämnden i den ort eller i residensstaden i det län, där vederbörande företag har sitt hemvist.

De sakkunniga ha vid övervägande av de olika skäl, som kunna anföras för eller emot den ifrågasatta omläggningen, för sin del stannat vid att anse nackdelarna böra tillmätas avgörande betydelse och anse sig för den skull icke böra framlägga förslag om inrättandet av särskilda mellankommunala taxeringsnämnder för nyss angivna uppgifter.

I *remissyttrandena* betonas i ett flertal fall vikten och den grundläggande betydelsen av taxeringsarbetet i första instans. Med hänsyn härtill uttalas, att mera genomgripande förändringar borde vidtagas än vad de sakkunniga föreslagit.

Länsstyrelsen i Stockholms län yttrar sålunda:

Om taxeringsnämnderna icke kunna bemästra sina viktiga arbetsuppgifter på ett tillfredsställande sätt, föreligger risk för taxeringsarbetets effektivitet överhuvud, enär fel eller misstag, som begås av taxeringsnämnd, endast i ringa omfattning kunna upptäckas och rättas i högre instans. Denna olägenhet är särskilt i nuvarande statsfinansiella läge allvarlig och påkallar snara åtgärder i syfte att åstadkomma ändrade förhållanden. Länsstyrelsen har i yttranden över en del under senare tid avgivna reformförslag, som beröra uppbörds- och i viss mån även taxeringsväsendet, gjort gällande, att uppbörds- och taxeringsväsendets organisationsfrågor borde lösas gemensamt under hänsynstagande till förhållandena inom hela det sammanhängande arbetsområdet. En särskilt framträdande brist i taxeringsnämndernas organisation vore, enligt vad länsstyrelsen vidare framhållit, att länsstyrelserna praktiskt taget saknade möjlighet att övervaka taxeringsarbetet i första instans. Det vore också nödvändigt att i största utsträckning ställa statsavlönad personal till taxeringsnämndernas förfogande för tekniskt taxeringsarbete och för biträde med ärenden av mer invecklad natur. Den statliga tillsynen över taxeringsarbetet i första instans kunde — har länsstyrelsen påpekat — på ett naturligt sätt anknytas till häradsskrivarnas verksamhet, särskilt som det icke torde möta några svårigheter att i framtiden avlyfta debiteringsarbetet från häradsskrivarna för att i stället centralisera detta arbete till länsstyrelserna.

Länsstyrelsen anser fortfarande att en lokal organisation för taxeringsväsendet, grundad å de nuvarande häradsskrivarkontoren, skulle inneburit den bästa lösningen av ifrågavarande organisationsspörsmål och skulle med tillfredsställelse hava sett, att dessa synpunkter nu kunnat beaktas i större utsträckning än som skett. Av betänkandet synes framgå, att de sakkunniga själva icke varit främmande för tanken att lösa organisationsfrågan efter de angivna linjerna, ehuru de för närvarande funnit hinder möta härför. De reformförslag, som de sakkunniga framlägga beträffande taxeringsnämndernas organisation, utesluta emellertid icke att organisationsfrågan i sinom tid, då uppbördsproblemen slutligen skola avgöras, löses på angivet sätt.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har funnit det önskvärt, att en genomgripande förbättring av taxeringsnämndernas kvalifikationer genomfördes, då de mest påtagliga bristerna i beskattningsnämndernas organisation torde vara för handen i lägsta instansen. Vad som härutinnan föresloges vore delvis av omtvistligt värde och delvis svårt att i praktiken genomföra. Även om förslaget förverkligades i de delar, där så lämpligen kunde ske, bleve dock icke allt väl beställt med taxeringsnämnderna, ehuru en viss förbättring av arbetsresultaten obestridligen torde vara att emotse.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län anför:

Länsstyrelsen har i tidigare utlåtanden rörande omorganisationen av uppbördsförfarandet hävdat, att landskontorens periodiska arbete med mantalsskrivning, taxering, debitering, uppbörd och indrivning intimt hör samman och att ett slutligt ordnande av dessa bestyr ej låter sig göra utan ett ställningstagande till de grunder, efter vilka den lokala länsförvaltningen bör uppbyggas. Landsfiskalernas ställning och uppgifter äro numera fastställda, men frågan om häradsskrivareinstitutionen är fortfarande svävande, vilket torde ha inverkat på förslagen i betänkandet angående anordningen med taxeringsnämndernas organisation, arbete och övervakning.

Innan frågan om den lokala länsförvaltningens organisation till fullo löses, bör en grundlig undersökning verkställas rörande möjligheterna att hänföra uppdraget som taxeringsnämndsordförande till ett med viss tjänst inom lokalförvaltningen förenat uppdrag. Erfarenheterna av den nya landsfiskalsorganisationen gör det måhända önskvärt att också söka åstadkomma viss jämkning av landsfiskalernas arbetsåligganden, ty det synes olämpligt, att å landsfiskalskontoren sammanföra så olikartade arbetsuppgifter som medelsförvaltning och restindrivning å ena sidan med åklagare- och polisgöromål å den andra. Givetvis bör vid en utredning även undersökas möjligheterna, i vad mån en centralisering hos länsstyrelsen lämpligen kan ske av vissa göromål, som nu äro förlagda till lokalförvaltningen.

Även *länsstyrelserna i Örebro* och *Västmanlands län* ha funnit, att mera ingripande reformer av taxeringsarbetet i första instans bort föreslås.

Från några håll framhålles, att större effektivitet i taxeringen skulle ernås om tjänstemannataxering i större eller mindre utsträckning infördes.

Magistraten i Laholm yttrar sålunda:

Med fog torde nog kunna sägas att, så som taxeringsarbetet utvecklat sig, detsamma växt nuvarande organisation över huvudet. Hela utvecklingen av taxeringsarbetet genom tiderna visar på en gång från en skälighetsprövning — då lekmannainslaget var ofrånkomligt — till en strävan till fakticitet på

basis av löne- och andra uppgifter, vilken senare procedur helt kan och lämpligast bör undvara lekmän. Med en dylik utveckling för ögonen torde därför den enda rationella lösningen av hithörande problem vara att den årliga taxeringen anförtros åt en särskild avdelning inom varje länsstyrelse. Då kunde en uppdelning av deklarationerna i svårhetsgrad lätt göras och de mera invecklade fallen vinna verklig sakkunnig behandling. Då kunde även en bedömning ske efter enhetliga linjer.

Mantalsdirektören i Göteborg — i vars yttrande *magistraten i staden* instämmer — anför, att i de större städerna, där personkännedom inom taxeringsnämnderna i stort sett saknades, det övervägande antalet skattskyldiga utgjordes av rena löntagare. Granskningen av dessa skattskyldigas deklarationer borde kunna anförtros åt en noggrann, rutinerad och omdömesgill tjänsteman, vilken borde ha att i alla de fall, där deklarationen uppenbarligen icke kunde föranleda avvikelse, granska densamma och fatta beslut. Genom ett sådant förfarande skulle man i storstäderna kunna frigöra taxeringsnämndsordförandena från ett mycket tidsödande och i stort sett onödigt arbete och därigenom bereda dem tillfälle att under den begränsade tid, som stode till buds för taxeringsarbetet, mera ingående syssla med granskningen av det övriga deklarationsmaterialet.

Stadsfullmäktige i Jönköping ifrågasätta, huruvida icke i större utsträckning en övergång borde ske till ett taxeringsförfarande, där det egentliga arbetet utfördes av för ändamålet anställda tjänstemän.

De sakkunnigas förslag att till särskilda taxeringsnämnder hänföra taxeringen av aktiebolag och andra juridiska personer, med undantag av oskifta dödsbon och familjestiftelser, tillstyrkes eller lämnas utan erinran av *samtliga* hörda myndigheter och sammanslutningar med undantag av *taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* och *ett par kommunala myndigheter*. Dessa senare uttala, att de ifrågavarande skattskyldiga — liksom även de rörelseidkare, som vore fysiska personer — alltjämt borde taxeras av lokal nämnd då endast därigenom tillgång till erforderlig lokalkännedom erhölles. Behovet av mera kvalificerad arbetskraft borde tillgodoses på så sätt, att sakkunnig hjälp ställdes till nämndens förfogande. Kvalificerade kronoombud borde förordnas, vilka envar för visst område av ett län skulle biträda nämnderna med granskning och utredning beträffande ifrågavarande skattskyldigas deklarationer samt därefter föredraga ärendena inför vederbörande nämnd. Dessa kronoombud skulle kunna biträda även med utredning av andra mera invecklade taxeringsfrågor.

Förslaget att till särskilda taxeringsnämnder överföra taxeringen av sådana i avdelning A av inkomstlängden upptagna rörelseidkare, vilka ha ordnad bokföring som avslutas medelst vinst- och förlustkonto i huvudbok, d. v. s. sådana rörelseidkare, vilka använda formulär 8 såsom bilaga till deklarationen, tillstyrkes eller lämnas utan erinran av flertalet av

de hörda myndigheterna och sammanslutningarna. Yttranden av sådant innehåll ha avgivits av *kammarrätten, statskontoret, kommerskollegium, flertalet länsstyrelser, åtskilliga kommunala myndigheter, handelskamrarna i Göteborg och Gävle, Sveriges köpmannaförbund, svenska landstingsförbundet, föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän* och *åtskilliga länsföreningar av taxeringsnämndsordförande.* I flera av yttrandena betonas, att livlig kommunikation måste äga rum mellan särskild och lokal nämnd för att ersätta den brist på lokalkännedom, som komme att förefinnas i den särskilda nämnden.

I åtskilliga yttranden uttalas däremot tvekan om lämpligheten att genomföra de sakkunnigas förslag i denna del med hänsyn till att lokalkännedom synnerligen ofta komme att saknas i den särskilda nämnden; detta vore betänkligt eftersom den föreslagna grunden för uppdelning av rörelseidkare mellan lokal och särskild taxeringsnämnd icke garanterade, att blott större sådana komme att hänföras till den särskilda nämnden. Yttranden i denna riktning ha avgivits av *länsstyrelserna i Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus, Hallands, Västerbottens* och *Norrbottens län, några kommunala myndigheter* och *svenska lantarbetsgivareföreningen.*

Från vissa håll uttalas, att samtliga rörelseidkare, som vore fysiska personer, allt fortfarande borde taxeras i de lokala taxeringsnämnderna, där icke fråga vore om rörelseidkare i städer och andra större samhällen. Såsom skäl härför anföres, att med den föreslagna uppdelningsgrunden de särskilda taxeringsnämnderna ofta komme att sakna erforderlig lokalkännedom och att, därest alla rörelseidkare inom ett taxeringsdistrikt taxerades i samma nämnd, nämnden erhölle större jämförelsematerial, varjämte tekniska svårigheter beträffande längdföringen undvekes. Yttranden av sådan innebörd ha avgivits av *länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus* samt *Örebro län, några kommunala myndigheter, svenska landskommunernas förbund, Sveriges häradsskrivareförening, kooperativa förbundet* och *några länsföreningar av taxeringsnämndsordförande.* I några av dessa yttranden förordas även, i syfte att möjliggöra en bättre taxering i den lokala taxeringsnämnden av ifrågavarande skattskyldiga, att personal från landskontorets taxeringsavdelning eller andra sakkunniga personer, exempelvis häradsskrivare, skola biträda nämnden med deklarationsgranskning och utredning.

I några yttranden uttalas, att till särskild taxeringsnämnd borde hänföras även andra skattskyldiga än de sakkunniga föreslagit. Sålunda anför *riksräkenskapsverket,* att till dylik nämnd borde kunna överföras, efter beslut av landskamreraren på hemställan av ordförande i taxeringsnämnd, även andra rörelseidkare än sådana, vilka ha ordnad bokföring som avslutas medelst vinst- och förlustkonto. *Svenska stadsförbundet* ifrågasätter, huruvida icke till särskild taxeringsnämnd kunde överföras även utövare av de fria yrkena, restaurangpersonal, handelsresande m. fl. *Sveriges köpmannaförbund* föreslår, att till sådan nämnd hänskjutes taxeringen jämväl av rörelseidkare med en årlig omsättning av viss storlek,

förslagsvis minst 40,000 kronor, även om de såsom bilaga till deklarationen använda formulär 7.

Vissa av de hörda myndigheterna gå än längre och förorda, att till särskild taxeringsnämnd skola hänföras samtliga rörelseidkare, som äro fysiska personer. Därvid framhålles i några yttranden, att nämnden därigenom skulle erhålla större jämförelsematerial för taxeringen, varigenom denna skulle bliva mera likformig. Vidare uttalas, att genom en sådan anordning taxeringen till omsättningsskatt skulle flyttas från de lokala taxeringsnämnderna, vilka ofta visat sig ha svårighet att bemästra denna taxering. I de ifrågavarande remissyttrandena uttalas vidare, att erforderlig lokalkännedom skulle kunna vinnas genom den av de sakkunniga föreslagna kommunikationen mellan särskild och lokal taxeringsnämnd eller därigenom, att representanter för lokal nämnd vore närvarande vid den särskilda nämndens sammanträden eller att de berörda kommunerna invalde ledamöter i den särskilda nämnden. Yttranden i denna riktning ha avgivits av *överståthållarämbetet, länsstyrelsen i Västmanlands län, några kommunala myndigheter* samt *mellankommunala prövningsnämnden.*

Vad angår antalet skattskyldiga, som bör hänföras till envar särskild taxeringsnämnd, uttalar ett flertal myndigheter och sammanslutningar, att detta av de sakkunniga beräknats för högt. Berörda antal borde i fråga om nämnd, som skulle taxera endast rörelseidkare som vore fysiska personer, icke sättas högre än till 800—1,000 dylika skattskyldiga; i nämnd, som enbart hade att taxera aktiebolag, borde antalet vara ännu lägre.

Inrättande av mellankommunala taxeringsnämnder för taxering av skattskyldiga, vilkas taxering i andra instans nu handhaves av mellankommunala prövningsnämnden, förordas av *kammarrätten* och *Sveriges köpmannaförbund.* Kammarrätten uttalar därvid, att såvitt anginge flertalet skattskyldiga riktigheten av de argument, som av de sakkunniga anförts mot inrättande av dylika nämnder, väl kunde medgivas men att kammarrätten likväl ansåge frågan böra ytterligare övervägas beträffande vissa grupper av skattskyldiga, vilkas deklarationer enligt nu gällande ordning i andra hand granskades av mellankommunala prövningsnämnden. Kammarrätten anför vidare:

Påtagligt är, att beträffande exempelvis detaljhandelsföretag med fasta driftställen i åtskilliga län, banker med ett vitt utgrenat nät av avdelningskontor ävensom andra företag med rörelse inom stora delar av riket det skulle vara särdeles lämpligt, att taxeringen handlades av endast *en* taxeringsnämnd. Därigenom skulle vinnas en verklig och ingående förstahandsgranskning av ingivna deklarationshandlingar och därmed även en fastare grund för beräkning av kommunernas skatteunderlag. Vidare skulle ernås en icke oväsentlig lättnad i arbetsbördan för riksskattenämnden (mellankommunala prövningsnämnden). Härtill skulle komma åtskilliga fördelar för de skattskyldiga, som bland annat skulle behöva avgiva endast en deklaration. Ovanberörda av de sakkunniga anförda skäl mot en reform av ifrågavarande slag äga tydligtvis ingen eller i varje fall ringa giltighet vidkommande nu åsyftade skattskyldiga.

Det kan givetvis invändas, att en rationell grund för uppdelning av de skattskyldiga å de olika slagen av taxeringsnämnder är svår att utfinna. En sådan invändning, torde dock i förhållande till de fördelar, som uppenbarligen stå att vinna, icke vara alltför tungt vägande. Det skulle kunna tänkas, att Kungl. Maj:t på förslag av riksskattenämnden (mellankommunala prövningsnämnden) förordnade, att taxeringen för vissa skattskyldiga eller grupper av skattskyldiga verkställdes av mellankommunal taxeringsnämnd. Till sådan taxeringsnämnd skulle möjligen även kunna hänvisas taxeringar, vilka enligt nu gällande ordning i andra hand handläggas av länsprövningsnämnd men som på grund av sin natur äro särskilt lämpade för behandling i en med speciell sakkunskap utrustad taxeringsnämnd.

I några yttranden förordas, att den föreslagna riksskattenämnden eller ock prövningsnämnd skulle såsom första instans omhänderha taxeringen av dels sådana skattskyldiga, vilkas deklarationer för närvarande efter behandlingen i taxeringsnämnderna överlämnas till mellankommunala prövningsnämnden, dels ock vissa andra större rörelseidkare. Härvid skulle berörda skattskyldigas deklarationer granskas av tjänstemän vid riksskattenämndens kansli, respektive å taxeringsavdelning i länen, varefter förslag till taxering skulle upprättas. Därest detta avveke från den skattskyldiges deklaration, skulle denne beredas tillfälle att yttra sig över förslaget. Därefter skulle riksskattenämnden, respektive prövningsnämnd åsätta taxering. Yttranden i denna riktning ha avgivits av *Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg, Sveriges industriförbund* och *Sveriges redareförening.*

Departementschefen.

Skattelagstiftningen har undan för undan blivit alltmera komplicerad, varför stora krav kommit att ställas på beskattningsmyndigheternas förmåga att riktigt tillämpa densamma för åvägabringande av en så likformig och rättvis taxering som möjligt. I och med att skatterna stiga framträder vikten av en riktig lagtillämpning så mycket tydligare. Särskilt angeläget är det — med hänsyn till den grundläggande betydelse, som taxeringen i första instans har — att taxeringsnämnderna äga tillräckliga kvalifikationer för de uppgifter, som av dem handhavas. Det nu sagda gäller redan med avseende å normala tider. Under rådande krisförhållanden ha kraven på beskattningsmyndigheterna än ytterligare skärpts.

Då det gäller att bättre tillgodose taxeringsorganisationens i första instans behov av kvalificerade arbetskrafter, kunna olika möjligheter komma i fråga. Såsom de sakkunniga anfört vore det en tänkbar utväg, att taxeringen i sin helhet anförtroddes åt härför utbildade tjänstemän. I likhet med de sakkunniga och på av dem anförda skäl finner jag mig emellertid icke kunna tillstyrka en dylik lösning. En annan utväg vore att till varje taxeringsnämnd knyta en sakkunnig tjänsteman med uppgift att biträda nämnden med utredningar av olika slag och för densamma framlägga förslag till taxering. Denna lösning avvisas dock av de sakkunniga under hänvisning till de betydande ekonomiska och praktiska svårigheter den skulle medföra. Även jag anser att en sådan anordning icke bör ifrågakomma. Den lösning av frågan, som de sakkunniga för sin del förorda, innebär att särskilda taxeringsnämn-

der skulle tillskapas för att handha taxeringen av sådana skattskyldiga, beträffande vilka behovet av sakkunnig hjälp vid taxeringen är mest framträdande. Dessa skattskyldiga äro enligt de sakkunnigas mening aktiebolag och andra juridiska personer — med undantag av oskifta dödsbon och familjestiftelser — samt fysiska personer som idka rörelse. Med hänsyn till lokalkännedomens betydelse vid taxeringen anse de sakkunniga emellertid, att till särskild taxeringsnämnd böra överföras endast aktiebolag och andra juridiska personer — med nyss berörda undantag — samt fysiska personer som idka rörelse av större omfattning; till den senare kategorien skulle enligt de sakkunniga hänföras rörelseidkare, vilka ha ordnad bokföring som avslutas medelst vinst- och förlustkonto, d. v. s. sådana rörelseidkare som använda formulär 8 såsom bilaga till deklarationen.

Jag är ense med de sakkunniga om önskvärdheten av att de nämnda kategorierna skattskyldiga bliva föremål för en mera noggrann och effektiv taxering än som i allmänhet kan åvägabringas i de nuvarande taxeringsnämnderna. Vad angår vissa — som regel större — städer har detta önskemål redan i viss utsträckning tillgodosetts. I de nu åsyftade städerna ha nämligen, med stöd av bestämmelsen i 4 § taxeringsförordningen, aktiebolag och andra juridiska personer ävensom fysiska personer, som äro rörelseidkare, sammanförts till en eller flera nämnder, varigenom vunnits dels att taxeringen kunnat läggas i händerna på särskilt kvalificerade personer, dels ock att jämförelse kunnat ske mellan olika näringsidkare i staden inom samma bransch. Det är givet, att härigenom en bättre taxering kunnat komma till stånd än om berörda skattskyldiga varit fördelade på de vanliga nämnderna.

Vidare må erinras, att beträffande 1942 och 1943 års taxeringar provisoriska bestämmelser utfärdats, enligt vilka taxeringen av aktiebolag och andra juridiska personer, med undantag av oskifta dödsbon och familjestiftelser, skulle verkställas av sådana särskilda taxeringsnämnder som de sakkunniga föreslagit. Såvitt av remissyttrandena framgår, har denna anordning utfallit väl. Jag anser mig därför böra tillstyrka de sakkunnigas förslag att taxeringen av nyssnämnda grupper av skattskyldiga nu definitivt skall överföras till särskilda taxeringsnämnder.

I anledning av vad i vissa remissyttranden i denna del förekommit vill jag uttala, att jag förutsätter att länsstyrelserna vid bestämmande av de särskilda taxeringsnämndernas distrikt tillse, att dessa bliva av den storlek, som är lämplig med hänsyn till att nämnderna skola på tillfredsställande sätt och inom fastställd tid kunna utföra sitt arbete. Till en och samma taxeringsnämnd synas mig som regel högst 1,000 skattskyldiga böra sammanföras.

Vad angår frågan om lämpligheten att överföra jämväl fysiska personer, som äro rörelseidkare, samt eventuellt vissa andra grupper av skattskyldiga till särskild taxeringsnämnd, vars distrikt omfattar ett helt län eller visst antal kommuner, ha delade meningar kommit till uttryck i de avgivna yttrandena. Även om de sakkunnigas förslag tillstyrkes av flertalet myndigheter och sammanslutningar, uttalas likväl i ett stort antal yttranden att den föreslagna grunden för överförande av vissa rörelseidkare till särskild nämnd

vore otillfredsställande. Det göres i vissa yttranden gällande, antingen att alla rörelseidkare fortfarande borde taxeras i lokal taxeringsnämnd eller att alla rörelseidkare — och sålunda ej blott de större — borde överflyttas till särskild taxeringsnämnd; i vartdera fallet åberopas, att härigenom större jämförelsematerial skulle erhållas för åstadkommande av en mera likformig taxering. Allmänt betonas även lokalkännedomens betydelse.

För egen del är jag synnerligen tveksam om lämpligheten att genomföra de sakkunnigas förslag i nu förevarande del. De sakkunnigas åsikt att för taxeringen av de större rörelseidkarna i allmänhet icke erfordras lokalkännedom i högre grad än för taxeringen av juridiska personer kan jag visserligen i och för sig biträda. Emellertid torde med den av de sakkunniga föreslagna uppdelningsgrunden ett mycket stort antal mindre rörelseidkare komma att hänföras till särskild nämnd; i stor utsträckning använda nämligen dessa formulär 8 som bilaga till deklarationen. Lokalkännedomen skulle vid sådant förhållande komma att saknas i många fall, där den borde ha förefunnits. Den av de sakkunniga föreslagna kommunikationen mellan ordförandena i särskild och lokal nämnd synes mig icke kunna ersätta den bristande lokalkännedomen i den särskilda nämnden. För att så skulle ske, borde en verklig behandling av det från den särskilda nämnden hänskjutna fallet förekomma i den lokala nämnden; detta skulle dock medföra ett alltför betungande och dyrbart dubbelarbete.

Med hänsyn till det nyss anförda synes den av de sakkunniga föreslagna uppdelningsgrunden knappast böra godtagas. Det återstår emellertid att undersöka om annan lämpligare grund för uppdelningen kan erbjuda sig. De sakkunniga ha antytt en tänkbar uppdelningsgrund, nämligen att utövare av vissa angivna slag av rörelse skulle hänföras till särskild nämnd. De sakkunniga ha emellertid själva avvisat denna tanke. Ej heller jag finner denna uppdelningsgrund tillfredsställande. Lika otillfredställande torde det vara att verkställa gränsdragningen med hänsyn till om bokföringsskyldighet föreligger eller icke. En uppdelning efter omsättningens storlek kunde i och för sig synas vara bättre; ej heller denna uppdelningsgrund lärer dock böra godtagas, bland annat med hänsyn till att omsättningens storlek är en alltför variabel faktor för att läggas till grund för uppdelningen.

Då sålunda en tillfredsställande uppdelning av rörelseidkarna i förevarande hänseende svårligen torde kunna ske, synas mig *samtliga* böra hänföras antingen till lokal taxeringsnämnd eller till särskild sådan. Vid valet mellan dessa båda alternativ har jag stannat vid att i denna del icke föreslå någon ändring i gällande regler. Jag förordar alltså att fysiska personer, som äro rörelseidkare, alltfort skola taxeras i lokala nämnder. Härigenom bevaras tillgången till erforderlig lokalkännedom, varjämte vinnes fördelen av större jämförelsematerial vid taxeringen i de lokala nämnderna. Dessutom undvikas de icke ringa tekniska svårigheter vid uppläggandet av taxeringslängderna, som uppkomma då viss grupp skattskyldiga skall utbrytas ur avdelning A av inkomstlängden.

Jag vill tillägga att den ståndpunkt, åt vilken jag nyss givit uttryck,

icke innebär att jag föreslår avskaffande av den i vissa städer nu tillämpade ordningen att till en eller flera taxeringsnämnder *inom kommunen* sammanföra samtliga rörelseidkare, som äro fysiska personer. Tvärtom finner jag det önskvärt att dylika skattskyldiga, i så stor utsträckning som lämpligen kan ske, sammanföras till en eller flera taxeringsnämnder inom vederbörande stad, i vilka ordförande och kronoombud samt övriga ledamöter äro väl kvalificerade för att handha taxeringen av rörelseidkare.

Godtages mitt förslag att taxeringen av rörelseidkare alltjämt skall ske i de lokala nämnderna, torde det — dock ej i fråga om de nyssberörda nämnderna i vissa städer — bliva nödvändigt med någon förstärkning av de lokala nämnderna. Denna förstärkning torde lämpligen kunna åvägabringas på så sätt att nämnderna i viss utsträckning beredes biträde av sakkunniga personer. Jag förordar sålunda att länsstyrelsen skall äga förordna lämplig person, förslagsvis benämnd taxeringskonsulent, att inom visst område av länet, omfattande ett antal taxeringsdistrikt, granska och inför vederbörande taxeringsnämnd föredraga deklarationer och andra uppgifter, vilka avgivits av sådana rörelseidkare som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser. Taxeringsnämnden bör äga att till taxeringskonsulenten för granskning och föredragning överlämna jämväl andra deklarationer än nyss sagts, därest de äro av mera invecklad beskaffenhet. Taxeringskonsulent bör i fråga om sådana deklarationer, vilka han föredragit i nämnden, äga rätt att deltaga i nämndens överläggningar men icke i dess beslut. Till taxeringskonsulent bör utses en för detta uppdrag väl kvalificerad tjänsteman vid landskontor eller en häradsskrivare. Finnes ej sådan person att tillgå, lärer såsom taxeringskonsulent kunna komma i fråga jämväl annan väl kvalificerad person. Uppdraget såsom taxeringskonsulent torde i regel få fullgöras som bisyssla. Utses härtill tjänsteman å sådan taxeringsavdelning vid landskontor, som jag i det följande kommer att föreslå, synes emellertid uppdraget, åtminstone i vissa fall, kunna utföras såsom huvudsyssla. Då länsstyrelsen fastställer verksamhetsområde för taxeringskonsulent bör iakttagas, att som regel på denne ankomma granskning och föredragning av högst 1,000 rörelseidkardeklarationer. För att granskning och utredning må kunna av taxeringskonsulenten bedrivas utan omgång, bör denne beträffande de deklarationer, som skola beredas av honom, äga samma rätt till anmaning som ordförande i taxeringsnämnd.

I den mån så erfordras för vinnande av likformighet i taxeringen av juridiska personer och sådana rörelseidkare, som äro fysiska personer, bör taxeringskonsulent samråda med ordföranden eller kronoombudet i vederbörande särskilda taxeringsnämnd.

Ersättning till taxeringskonsulent bör, efter förslag av länsstyrelsen, bestämmas av Kungl. Maj:t i samband med övriga ersättningar för taxeringsarbetet.

Förordnandet av de ifrågavarande taxeringskonsulenterna torde icke behöva föranleda någon större kostnadsökning för statsverket, eftersom arvodena till konsulenterna delvis komma att motsvaras av minskade ersättningar till ordförandena och kronoombuden i taxeringsnämnderna. Med nuvarande

ersättningsgrunder skulle en taxeringskonsulent, som hade att granska 1,000 rörelseidkardeklarationer, äga uppbära ersättning med cirka 1,400 kronor. Emellertid kan det bliva nödvändigt att något höja ersättningen till taxeringskonsulenterna. Räknar man med ungefär 150 taxeringskonsulenter för hela landet, synes den årliga kostnadsökningen, inklusive resekostnader, dock icke böra beräknas till mera än cirka 50,000 kronor.

Med den förstärkning av taxeringsorganisationen i första instans, som jag nu föreslagit, synes det mig icke erforderligt att inrätta särskilda mellankommunala taxeringsnämnder. För övrigt torde inrättandet av dylika nämnder, såsom de sakkunniga framhållit, vara förenat med vissa direkta nackdelar.

Att såsom i några yttranden förordats låta prövningsnämnd som första instans handha taxeringen av vissa rörelseidkare synes föga ändamålsenligt. Det bör även framhållas, att prövningsnämnd endast med svårighet torde inom den tid, som är anslagen för ett års taxering, kunna medhinna detta ytterligare arbete.

2. Åtgärder för beredande av lättnad i taxeringsnämndsordförandenas arbete.

Beträffande de arbetsuppgifter, som åvila ordförande i taxeringsnämnd, yttra *de sakkunniga:*

Det egentliga arbetet inom taxeringsnämnden åvilar givetvis dess ordförande. Men det arbete, som på honom ankommer, inskränker sig icke till själva taxeringsförfarandet. Han har därutöver att verkställa en mångfald åtgärder av mer eller mindre enkel men dock tidskrävande art, vilka åtgärder följaktligen ej oväsentligen inkräkta å den redan därförut korta tid, som står till förfogande för taxeringen i första instans. Sålunda har ordföranden att sortera alla inkommande självdeklarationer samt uppgifter om utdelningar och löner m. m. Arbetet härmed torde i en medelstor taxeringsnämnd redan i och för sig kräva tiden från den 15 februari och till nämnda månads utgång. Men härtill kommer, att den egentliga finsorteringen av deklarationer m. m. icke kan ske förrän ordföranden erhållit årets mantalslängd, vilket i regel blir fallet först i slutet av februari månad, vadan sorteringsarbetet fortsätter in i mars månad. Ordföranden har vidare att upplägga och föra vederbörliga längder; i städerna erhålles dock enligt 15 § 2 mom. taxeringsförordningen biträde härvid. Än vidare har ordföranden att ombestyra en i regel omfattande skriftväxling såväl med de skattskyldiga som med andra taxeringsnämnder.

De sakkunniga uttala vidare, att det torde vara oomtvistligt att ett starkt behov förelåge av ökat biträde åt taxeringsnämndsordförandena i syfte att bereda dessa ökad tid för det egentliga taxeringsarbetet. I korthet sammanfattat vore det önskvärt, *att* deklarationerna samt uppgifterna till ledning vid annans taxering kunde insamlas centralt hos länsstyrelserna, där sorteras och ordnas för att sedan tillställas ordförandena, *att* stommar till längderna upprättades på landet av häradsskrivare och i stad av vederbörande tjänsteman samt tillställdes ordförandena ävensom *att* dessa erhölle kostnadsfri skrivhjälp vid längdföringen och möjligen även vid utskrivandet av anmaningar och meddelanden.

En koncentrering av deklarationsmaterialet på sätt nyss nämnts i och för sortering och ordnande anse *de sakkunniga* emellertid för närvarande icke vara genomförbar och anföra härom:

Länsstyrelserna sakna såväl härför erforderlig personal som ock behövliga lokalutrymmen, vartill kommer, att en betydande omgång med försändelser åt olika håll skulle uppkomma, enär allmänheten tydligtvis måste bibehållas vid sin i 37 § 1 mom. taxeringsförordningen givna rätt att avlämna handlingarna i fråga till där angivna lokala myndigheter, varifrån handlingarna sedan måste sändas till länsstyrelserna för att därifrån i sinom tid åter expedieras till taxeringsnämndsordförandena. Det återstår då endast att överväga, om det särskilt i större taxeringsdistrikt betungande sorteringsarbetet skall kunna på annat sätt underlättas, eventuellt delvis förläggas till tid, då den egentliga taxeringen ännu icke börjat.

De sakkunniga hava härvidlag till en början haft under övervägande, huruvida de nu gällande tidsfristerna för avlämnande av självdeklaration skulle kunna förkortas. För närvarande äro ju två sådana tidsfrister fastställda. Senast den 31 mars skall självdeklaration avgivas av staten, landsting, kommun och annan dylik menighet ävensom av sådana skattskyldiga, vilka varit bokföringspliktiga. Senast den 15 februari skall självdeklaration avgivas utav övriga skattskyldiga. Anstånd utöver de sålunda fastställda tiderna kan dock medgivas av landskamreraren, ett medgivande som enligt bestämmelsernas avfattning endast undantagsvis borde ifrågakomma. Såvitt de sakkunniga hava sig bekant, har emellertid praxis utvecklat sig därhän, att på sina håll dylikt anstånd beviljas i synnerligen vidsträckt omfattning.

De självdeklarationer, vilka avgivas av bokföringspliktiga skattskyldiga, äro ju av naturliga skäl de besvärligaste att granska. Det medför för den skull för taxeringsnämnderna uppenbara olägenheter att dessa deklarationer icke behöva ingivas förrän senast den 31 mars; även i sådana fall, säkerligen ej sällan förekommande, då deklarationsskyldigheten kunnat tidigare fullgöras, utnyttjar vederbörande skattskyldige ändock gärna det medgivna anståndet. Lämnas därutöver av landskamreraren ytterligare anstånd med dylika deklarationers avgivande, begränsas ännu mera den knappa tid, som står till taxeringsnämndens förfogande för vederbörlig granskning därav; denna granskning skall ju, bortsett från Stockholm, vara avslutad den 15 maj.

I de yttranden, vilka avgåvos över de sakkunnigas förslag angående särskilda föreskrifter beträffande 1942 års taxering, framhöllo några länsstyrelser, att det borde övervägas, huruvida icke tidpunkten för självdeklarations avgivande borde bestämmas till senast den 31 januari i fråga om andra fysiska personer än rörelseidkare. En länsstyrelse uttalade, att den kommuner och menigheter medgivna rätten att åtnjuta anstånd med avlämnande av deklaration till den 31 mars kunde bortfalla samt rätten till dylikt anstånd för bolag och andra bokföringsskyldiga inskränkas till förslagsvis den 15 mars.

Frågan om fastställande av mera begränsad deklarationstid än den nu gällande har tidigare varit under övervägande, såvitt fråga är om andra fysiska personer än rörelseidkare. I proposition till 1927 års riksdag (prop. 210, sid. 235) framhölls som skäl häremot, att det för en del statens verk men även för enskilda arbetsgivare vore förenat med stora svårigheter att hinna färdigställa löneuppgifter inom januari månads utgång samt att det icke torde vara lämpligt att framtvinga löntagarnas egna deklarationer tidigare än löneuppgifterna. Departementschefen framhöll därjämte, att en avknappning av deklarationstiden ej heller skulle tjäna något ändamål, så länge det icke var möjligt att färdigställa mantalslängden tidigare än vad fallet var.

Båda dessa erinringar torde alltjämt äga giltighet. Visserligen vill det synas

som om arbetsgivarna borde kunna till den 31 januari färdigställa löneuppgifterna. Emellertid behöva de skattskyldiga någon tid därutöver för att — såsom numera blivit allt vanligare — med ledning av dessa uppgifter iordningställa deklarationen, och det synes med hänsyn härtill icke görligt att låta deklarationstiden utgå den 31 januari; att i stället söka fixera någon dag mellan sistnämnda datum och den 15 februari torde icke förtjäna allvarligare övervägande. Då vidare mantalslängden icke lärer kunna färdigställas tidigare än till slutet av februari månad, skulle alltjämt föga vara vunnet, om deklarationstiden förkortades på föreslaget sätt; visserligen kunde en preliminär sortering av deklarationerna — på sätt nedan föreslås beträffande löneuppgifterna — ske med ledning av föregående års mantalslängd, men härigenom vore föga vunnet i betraktande av förstberörda svårighet.

Annorlunda ställer sig frågan beträffande den andra tidsfristen för självdeklarations avgivande, nämligen den, som gäller för stat och kommun samt bokföringspliktiga skattskyldiga, vilka ju för närvarande åtnjuta anstånd till den 31 mars. Intet av de nyss anförda skälen kan åberopas mot en förkortning av denna tidsfrist. Det skäl, som föranlett bestämmelsens införande, är givetvis hänsynen till arbetet med boksluts upprättande; förrän detta skett kan ju icke deklarationen upprättas. Någon tvekan lärer emellertid icke råda därom, att ett stort antal av ifrågavarande skattskyldiga har sina bokslut upprättade å sådan tid, att de väl skulle kunna vid en tidigare tidpunkt än den 31 mars avgiva självdeklaration. Vilken tidigare tidpunkt man härvidlag bör fastslå kan vara föremål för tvekan. Till förebyggande av alltför talrika framställningar om ytterligare anstånd hava de sakkunniga stannat vid att föreslå, att deklarationstiden för nu berörda skattskyldiga skall så begränsas, att densamma utgår senast den 15 mars.

De nu i 36 § 1 mom. taxeringsförordningen givna bestämmelserna angående anstånd utöver de legala tidsfristerna med deklarations avgivande hava ju avsiktligt formulerats så, att dylikt anstånd endast undantagsvis borde ifrågakomma; såsom nyss påpekats hava emellertid dessa bestämmelser kommit att tillämpas i en väsentligt större omfattning än avsikten varit. De sakkunniga föreslå därför en ändrad avfattning av bestämmelserna i fråga i syfte att klart utmärka, att endast i särskilda undantagsfall, och då efter en föregående omsorgsfull prövning, ytterligare något kortare anstånd bör medgivas.

I fråga om nu gällande skyldighet för deklarant att anmäla, att han ville begagna sig av legalt anstånd med avgivande av självdeklaration, anföra *de sakkunniga:*

För närvarande gäller att enskild skattskyldig, som vill begagna sig av det legala anståndet till den 31 mars, senast den 15 februari skall härom göra skriftlig anmälan hos ordföranden i taxeringsnämnden. Redan 1923 års taxeringssakkunniga föreslogo, att denna anmälningsskyldighet skulle bortfalla och departementschefen biträdde detta förslag i propositionerna till 1927 och 1928 års riksdagar. Särskilda utskottet vid 1928 års riksdag bibehöll emellertid föreskriften i fråga med motivering att det otvivelaktigt var av intresse för taxeringsnämndens ordförande att på ett tidigt stadium känna, vilka skattskyldiga som ämnade begagna sig av dylikt anstånd. Vidare infördes i 141 § taxeringsförordningen ett ordningsstraff i fall av underlåtenhet att avgiva dylik anmälan, bestämt till 10 kronors böter.

Sist berörda anmälningsskyldighet har medfört en mångfald skrivelser till taxeringsmyndigheterna, vilka till synes icke äro av någon som helst praktisk betydelse. Taxeringsnämndsordföranden vet därförutan vilka skattskyldiga som äro hänförliga till nu ifrågavarande grupp, och han lärer jämväl av er-

farenhet veta, att dessa skattskyldiga genomgående utnyttja anståndsrätten. Den givna straffbestämmelsen torde knappast någonsin tillämpas vid underlåtet fullgörande av anmälningsskyldigheten.

Med hänsyn till vad sålunda anförts föreslå de sakkunniga i detta sammanhang, att anmälningsskyldigheten i fråga skall upphävas och att i samband därmed straffsanktionen i 141 § taxeringsförordningen skall utgå.

I detta sammanhang torde böra nämnas, att *Smålands och Blekinge handelskammare* i skrivelse den 7 oktober 1942 hemställt om sådan ändring av 36 § 1 mom. tredje stycket taxeringsförordningen, att sista punkten, vilken innehåller stadgande om nyssnämnda anmälningsskyldighet, utginge. Till stöd för sin hemställan anför handelskammaren i huvudsak, att den i berörda författningsrum medgivna anståndsmöjligheten för bokföringspliktiga skattskyldiga enligt uppgift utnyttjades av praktiskt taget alla som vore berättigade till sådant anstånd. På grund av anmälningsskyldigheten förorsakades nämnda kategori skattskyldiga ett arbete, som visserligen icke vore av någon större betydelse i varje särskilt fall men som likväl för ett flertal skattskyldiga, särskilt mindre företagare och dylika, icke gjordes utan besvär. Flertalet av ifrågavarande skattskyldiga torde icke ha några som helst möjligheter att före den 15 februari kunna verkställa inventering, upprätta bokslut och avgiva självdeklaration, varför nämnda tidpunkt numera icke alls kunde sägas vara fixerad med tillbörlig hänsyn till rådande förhållanden inom näringslivet. Med den alltmer ökade omsorg, som nedlades på bokföring och bokslut, tenderade tidsintervallen mellan den 15 februari och tidpunkten, då företag i allmänhet hade sina bokslut färdiga och kunde avgiva självdeklaration, att bliva allt större, varför tidpunkten den 15 februari numera i vad avsåge flertalet bokföringsskyldiga icke hade någon praktisk betydelse. För taxeringsnämndernas ordförande orsakade anmälningarna om anstånds begagnande ett icke oväsentligt extraarbete därigenom, att alla inkomna anmälningar skulle sorteras och sedermera inläggas i de inkommande deklarationerna. Då nästan undantagslöst alla deklarationsskyldiga, som hade rätt till anstånd, begagnade sig därav och i regel icke inkomme med deklarationerna förrän sista dagen eller någon av de sista dagarna före anståndstidens utgång, kunde granskningen av deklarationerna icke påbörjas i nämnvärd omfattning förrän efter den 31 mars. Enligt handelskammarens uppfattning skulle en förenkling av förfaringssättet kunna åvägabringas, om för ifrågavarande skattskyldiga såsom tidpunkt för deklarationernas avlämnande fastställdes den 31 mars i stället för såsom nu vore fallet den 15 februari. Härigenom skulle för såväl de deklarationsskyldiga som taxeringsnämndernas ordförande arbetet och besväret med anmälningarna elimineras.

De sakkunniga ha, såsom förut nämnts, icke ansett lämpligt att sluttiden för avgivande av självdeklaration i allmänhet fastställdes till tidigare datum än den 15 februari. Däremot ha de funnit en begränsning möjlig i fråga om tiden för avgivande av de uppgifter, som skola lämnas av arbetsgivare med flera till ledning vid annans taxering. Härom anföra *de sakkunniga:*

Dessa uppgifter skola nu i likhet med deklarationerna avlämnas senast den 15 februari. På sätt de sakkunniga redan framhållit i sin åberopade skrivelse av den 11 november 1941 framkallas härigenom åtskilliga olägenheter. Uppgifterna avlämnas i regel icke förrän dagarna närmast före den 15 februari, ej sällan för övrigt vida senare. Då självdeklarationerna avgivas vid samma tidpunkt, medför detta, att taxeringsnämndsordförandena i bästa fall få under tiden närmast efter den 15 februari arbeta med sorteringen av både deklarationerna och nyssberörda uppgifter. Ofta avlämnas emellertid uppgifterna till taxeringsnämndsordförandena vid en senare tidpunkt, och därigenom förryckes dessas arbete med taxeringen. Det är nämligen föga mening med att behandla en deklaration, innan nyssberörda uppgifter kommit ordföranden tillhanda, enär i sådana fall ej sällan taxeringen måste göras om, sedan uppgifterna i fråga inkommit.

En annan olägenhet med den nu gällande tidsfristen är, att de, som skola avgiva uppgifterna till ledning för annans taxering, ej sällan, åtminstone då fråga är om mindre arbetsgivare, avgiva desamma liggande inne i sina deklarationer, så att uppgifterna icke anträffas förrän vid det senare stadium, då en realbehandling av deklarationerna äger rum.

Slutligen råder en rätt allmän missuppfattning bland dem, som erhålla anstånd med avgivande av deklaration, i det att dessa hålla före, att medgivet anstånd med deklarations avgivande även medför, att ifrågavarande särskilda uppgifter icke heller behöva avgivas förrän vid den senare tidpunkt, då deklarationen skall inlämnas. Så är emellertid icke förhållandet utom för visst fall beträffande uppgifter enligt 34 § taxeringsförordningen.

Det synes de sakkunniga som om en icke oväsentlig förbättring i nu berörda avseenden skulle ernås, därest tidpunkten för avlämnande av uppgifterna till ledning för annans taxering sattes till senast den 31 januari. Härvid torde en dylik åtgärd dock kunna begränsas till uppgifter enligt 33 § och 42 § 3 mom. taxeringsförordningen, i vad de avse utdelning; uppgifter enligt 42 § 1 mom. torde numera sakna praktisk betydelse. Vid sådant förhållande bör föreskrivas, att avskrifterna av nästföregående års taxeringslängder skola tillställas taxeringsnämndernas ordförande senast den 31 januari. Med en sådan ändring torde samtliga nyssberörda olägenheter kunna effektivt undanröjas och taxeringsnämndsordförandena även kunna preliminärt sortera dessa uppgifter, innan mängden av deklarationer inkommer. Därjämte skulle tid vinnas för erforderlig kontroll å att arbetsgivarna verkligen avgiva uppgifterna i fråga.

Mot den föreslagna åtgärden skulle kunna anmärkas, att arbetsgivarna, framför allt de större sådana, måhända icke kunna medhinna att under den sålunda förkortade tiden utskriva uppgifterna i fråga. Enligt de sakkunnigas förmenande synes emellertid större avseende icke böra fästas vid en dylik erinran. Enligt vad erfarenheten från Stockholm givit vid handen, har där under de senaste åren genom frivilligt tillmötesgående från de större arbetsgivarna kunnat genomföras, att berörda uppgifter ingivas väsentligt tidigare, än vad i författningen föreskrives, och några större svårigheter för arbetsgivarna att tillmötesgå ett sådant önskemål hava icke yppat sig.

Därest avskrifterna av nästföregående års taxeringslängder skola tillställas taxeringsnämndens ordförande redan den 31 januari, kan detta i städerna komma att verka hindrande på debiteringsarbetet, vilket sker med ledning av berörda avskrifter och som regel icke är avslutat vid nämnda tidpunkt. Det torde därför vara nödvändigt att för städerna göra ytterligare en avskrift av fastighetslängder och inkomstlängd. Dessutom bör en avskrift verkställas av skogsvårdsavgiftslängden både för landet och stad, vilken avskrift den 31 januari påföljande år överlämnas till taxeringsnämndens ordförande i stället för, såsom nu sker, huvudskriften. Den senare bör nämligen

kvarbliva hos häradsskrivare eller vederbörande tjänsteman i stad under hela den tid, prövningsnämndens arbete pågår; enligt de sakkunnigas förslag till ändrad organisation av prövningsnämnden skall nämndens arbete med avseende å ett års taxering fortgå till och med den 30 juni året därpå. Kostnaden för ovannämnda ytterligare avskrifter synes beträffande stad, där magistrat finnes, böra åvila staden. I fråga om fögderistad torde ersättning böra utgå till häradsskrivare för dylika avskrifters verkställande enligt de grunder, som finnas angivna i cirkuläret den 26 maj 1939 (Svensk författningssamling nr 199) angående ersättning till häradsskrivare för avskrifter av taxeringslängder m. m.

Den sammanlagda kostnaden för statsverket för häradsskrivarnas verkställande av nyssnämnda avskrifter beräknas av de sakkunniga till cirka 10,000 kronor för år.

De sakkunniga ha även undersökt, i vad mån en förlängning kunde ske av den tid, inom vilken taxeringsnämndernas arbete skall vara avslutat. *De sakkunniga* anföra härom:

De sakkunniga erinra om att i förordningen med särskilda bestämmelser rörande taxeringsförfarandet år 1942 bl. a. föreskrivits att länsstyrelse må på framställning av ordföranden i särskild taxeringsnämnd medgiva utsträckning av den tid, inom vilken nämndens arbete skall vara avslutat, dock ej till senare tidpunkt än den 31 maj. Därvid får jämväl förordnas om utsträckning av tiden för insändande till länsstyrelsen av deklarationer och andra handlingar, dock längst till den 15 juni. — En motsvarande bestämmelse kan givetvis även i fortsättningen meddelas. Fråga är emellertid om icke en generell föreskrift kunde meddelas rörande förlängning av tiden för taxeringsnämndernas arbete. På sätt i annat sammanhang framhållits medhinna åtskilliga taxeringsnämndsordförande för närvarande icke att avsluta sitt arbete förrän med maj månads utgång och på sina håll fortgår arbetet fram till mitten av juni. I 88 § taxeringsförordningen given föreskrift om arbetets avslutande senast den 15 maj har sålunda visat sig i praktiken icke kunna upprätthållas; som en följd därav har man ej heller kunnat följa bestämmelsen i 22 § 1 mom. kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet om att taxeringslängderna, med undantag av skogsaccislängden, skola avlämnas senast den 20 maj. — — — Betonas må att det är av utomordentlig vikt, att taxeringsnämnderna erhålla tillräcklig tid att utföra sitt betydelsefulla arbete. Utföres icke arbetet i första instans tillfredsställande, återverkar detta på överinstanserna sålunda, att dessas arbetsbörda ökas genom förhöjt antal besvär. Men vad värre är, ett mindre väl utfört arbete i första instans kan ofta vara omöjligt att senare förbättra.

På grund av det anförda föreslå de sakkunniga, att den i 88 § taxeringsförordningen givna bestämmelsen, att taxeringsnämnderna i länen skola ha avslutat sina arbeten, såvitt angår annan taxering än virkestaxering, senast den 15 maj, ändras sålunda, att som slutdag sättes den 31 maj. Därjämte föreslå de sakkunniga, att länsstyrelse må på framställning av ordförande i särskild taxeringsnämnd medgiva ytterligare utsträckning av tiden, dock ej till senare tidpunkt än den 15 juni. Samtidigt föreslås sådan ändring av 91 § 1 mom. taxeringsförordningen, att den tidpunkt, då deklarationer och andra handlingar senast skola insändas till länsstyrelsen, fastställes till senast den 15 juni. Har länsstyrelsen medgivit utsträckning av den tid, inom vilken särskild taxeringsnämnds arbete skall vara avslutat, föreslås läns-

styrelsen jämväl äga förordna om utsträckning av tiden för avlämnande av deklarationer och andra handlingar, dock längst till den 30 juni. Med hänsyn härtill och då häradsskrivarna enligt de sakkunnigas förslag skola från taxeringsnämndsordförandena övertaga en del av längdföringen, föreslå de sakkunniga vidare, att den tidpunkt, vid vilken avskrifter av taxeringslängderna senast skola av häradsskrivarna avlämnas till länsstyrelsen och de kommunala myndigheterna på landet och i fögderistad, av Kungl. Maj:t fastställes till den 15 juli.

De sakkunniga framhålla, att vid ett genomförande av denna ordning måste förutsättas, att taxeringslängderna av vederbörande ordförande så snart ske kunde avlämnades till häradsskrivaren, respektive vederbörande tjänsteman i stad, så att på dessa ankommande arbete kunde snarast möjligt igångsättas. Härvid torde i mindre distrikt längderna kunna överlämnas i slutet av april (möjligen ännu tidigare) eller i början av maj månad. I större distrikt borde längderna avlämnas successivt i lämpliga delar. Bestämmelser härom torde böra meddelas av Kungl. Maj:t i enahanda ordning som de nu i kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet innehållna.

I samband härmed föreslå de sakkunniga, att den i 22 § förenämnda kungörelse den 28 september 1928 intagna bestämmelsen om att taxeringslängderna skola offentligen framläggas skall upphävas. Såsom skäl härför anföres:

Vid upprepade tillfällen har framhållits, att detta framläggande av längderna till granskning numera saknar praktisk betydelse. De skattskyldiga, från vilkas deklarationer avvikelse skett, skola ju erhålla skriftligt meddelande härom; längdernas framläggande tjänar sålunda ej längre syftet att bereda de skattskyldiga underrättelse i angivna avseende. Något gagn ur kontrollsynpunkt torde ej heller denna framläggning av längderna medföra, ehuruväl så stundom gjorts gällande (jfr SOU 1937: 42, sid. 264). Slutligen må erinras om, att något dylikt framläggande av taxeringslängderna aldrig förekommit i Stockholm och att därstädes inga som helst olägenheter härav uppkommit men väl den fördelen vunnits, att taxeringsarbetet kunnat fortgå till den 15 juni.

För att från taxeringsnämndsordförandena avlasta en del arbetsuppgifter av enklare slag föreslå *de sakkunniga,* att häradsskrivarna och vederbörande tjänsteman i stad skola upprätta och tillhandahålla ordförandena stommar till avdelning A av inkomstlängden, grundade på mantalslängden och upptagande samtliga personer inom taxeringsdistriktet, vilka kunna antagas bliva föremål för taxering. Härutinnan anföres:

Med avseende å de för taxeringen erforderliga längderna skola stommar till fastighetslängd vid särskild fastighetstaxering jämlikt 18 § 2 mom. förenämnda kungörelse den 28 september 1928 i tjänsten upprättas av häradsskrivare och vederbörande tjänsteman i stad, där magistrat finnes, utom Stockholm. Härutöver förekommer redan nu flerstädes på landet och som regel i stad, att stommar till inkomstlängdens avdelning A uppläggas av häradsskrivare och ovannämnde tjänsteman; härför erlägga som regel ordfö-

randena på landet viss ersättning, som måste utgå ur deras knappt tillmätta arvode.

De sakkunniga föreslå uttrycklig föreskrift därom, att häradsskrivare och vederbörande tjänsteman i stad skola tillhandahålla samtliga taxeringsnämndsordförande inom fögderiet, respektive staden, stommar till avdelning A av inkomstlängden, upptagande tillika uppgift om skattskyldigs civilstånd och antal barn, för vilka enligt mantalslängden familjeavdrag äger rum, samt att ersättning härför skall av statsmedel utgå till häradsskrivare; magistratsstäderna torde själva böra vidkännas kostnaden för upprättande av ifrågavarande stommar. Denna ersättning synes böra inom riket i dess helhet beräknas efter enhetliga grunder.

Vidare föreslå de sakkunniga, att på landet viss längdföring skall överflyttas från taxeringsnämndsordförandena till häradsskrivarna. Härom yttra de sakkunniga:

En för taxeringsnämndsordförandena i landsdistrikten synnerligen betungande uppgift är för närvarande förandet av inkomstlängden; anmärkas bör att sagda längdföring endast på landsbygden verkställes av vederbörande ordförande, medan densamma i städerna utföres av särskilda tjänstemän, vilka av vederbörande stad ställas till ordförandens förfogande. Redan tidigare har övervägts huruvida icke denna uppgift skulle kunna överflyttas å häradsskrivarna. Departementschefen berörde jämväl denna fråga i proposition nr 148 till 1935 års riksdag men ansåg sig icke för det dåvarande böra föreslå åtgärder av detta slag, enär frågan lämpligen borde lösas i samband med den allmänna omprövning av häradsskrivarnas ställning, som då sedan en tid stått på dagordningen. Frågan om ändrad organisation av häradsskrivartjänsterna har ännu icke vunnit sin lösning och synes ej heller inom den närmaste tiden komma att göra detta. De sakkunniga hava vid sådant förhållande ansett sig icke kunna underlåta att till förnyat övervägande upptaga spörsmålet, huruvida på landsbygden taxeringsnämndsordförandena kunna erhålla hjälp vid längdföringen genom häradsskrivarnas försorg. Det torde måhända böra anmärkas, att det härvidlag ej blott är fråga om att bereda ordförandena en väl behövlig avlastning i fråga om det manuella arbetet utan att det jämväl gäller att vinna en mera betryggande form för det primära längdmaterialets förande; vid upprepade tillfällen har ju visat sig, att i övrigt lämpliga och skickliga taxeringsnämndsordförande icke kunnat på fullt tillfredsställande sätt föra längderna i fråga, med påföljd, att taxeringsfel uppkommit och omfattande kontrollåtgärder måst vidtagas.

De sakkunniga anse sig, framför allt med hänsyn till nödvändigheten av att icke ålägga häradsskrivarna alltför stora nya arbetsuppgifter, icke kunna föreslå, att häradsskrivarna skulle övertaga längdföringen i dess helhet. Däremot vilja de sakkunniga föreslå, att taxeringsnämndsordförandenas befattning med förandet av inkomstlängden A skall begränsas till införande av de uppgifter, som krävas för att uträkna taxerad inkomst eller taxerat belopp, jämte angivande av denna inkomst eller detta belopp ävensom granskning av uppgift, införd av häradsskrivare, rörande skattskyldigs civilstånd och antal barn, för vilka familjeavdrag äger rum, medan å häradsskrivarna skulle ankomma att införa ortsavdrag samt verkställa uträkningen av den beskattningsbara inkomsten eller det beskattningsbara beloppet ävensom summera längden i dess helhet. Härigenom skulle framför allt det besvärliga arbetet med den s. k. bankningen komma att överflyttas från taxeringsnämndsordförandena till häradsskrivarna. I den mån särskilt avdrag för s. k. ömmande omständigheter eller halvt familjeavdrag för barn ifrågakom-

mer, skulle givetvis taxeringsnämndsordförandena hava att härom göra anteckning i anmärkningskolumnen, medan uträkningen skulle ankomma å häradsskrivarna.

De sakkunniga hava verkställt vissa undersökningar angående möjligheten av en dylik utökning av häradsskrivarnas arbetsbörda. Enligt vad som därvid framkommit skulle förslaget vara genomförbart; dess genomförande förutsätter emellertid, att särskilt A-längden avlämnas till häradsskrivaren snarast möjligt. Ersättning bör givetvis beredas häradsskrivarna för denna nya arbetsuppgift, då ju dessa själva skola hava att bekosta erforderlig biträdeshjälp för uppgiftens lösande. Ersättningsbeloppet har synts de sakkunniga skäligen böra bestämmas till 8 öre per skattskyldig, vilket torde vara i överensstämmelse med eljest tillämpade grunder för ersättning åt häradsskrivarna. Häri synes då även böra ingå erforderlig ersättning för upprättandet av stommar till inkomstlängder.

De sakkunniga beräkna kostnaderna för häradsskrivarnas upprättande av stommar samt för deras arbete med längdföring till 145,600 kronor för år.

Slutligen uttala de sakkunniga, att någon möjlighet att, utöver vad sålunda föreslagits, bereda taxeringsnämndsordförandena ytterligare hjälp i fråga om det egentliga skrivarbetet icke syntes föreligga. Visserligen vore tänkbart, att vid bestämmande av ordförandenas arvoden däri även inräknades visst belopp såsom ersättning för skrivgöromål. Det vore dock uppenbart, att ett sådant system lede av en given svaghet, i det att man tydligtvis icke kunde kräva och än mindre kontrollera att vederbörande ordförande verkligen anlitade skrivhjälp och icke själv utförde skrivarbetet. De sakkunniga hade icke funnit anledning att framlägga något förslag i denna riktning.

I *remissyttrandena* har i åtskilliga fall ifrågasatts huruvida icke en förkortning kunde ske av den nuvarande deklarationstiden, såvitt anginge skattskyldiga som icke vore bokföringspliktiga. Därvid har såsom lämplig tidsgräns angivits den 31 januari. I sådan riktning uttala sig *taxeringsintendenten vid överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Östergötlands, Örebro, Västernorrlands* och *Västerbottens län* samt *åtskilliga kommunala myndigheter, häradsskrivare* och *taxeringsnämndsordförande.*

Förslaget om förkortande av tiden för anstånd med avgivande av självdeklaration av staten m. fl. samt bokföringspliktiga skattskyldiga tillstyrkes eller lämnas utan erinran *i flertalet yttranden.* Emellertid avstyrkes förslaget av *de kommunala myndigheterna i åtskilliga städer* samt *Sveriges stadskamerala förening* ävensom *Sveriges lantbruksförbund, svenska lantmännens riksförbund, Stockholms handelskammare, handelskamrarna i Göteborg* och *Gävle, svenska lantarbetsgivareföreningen, Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening* och *kooperativa förbundet.* Betänkligheter mot förslagets genomförande uttalas även av *svenska stadsförbundet.* Härvid anföres från stadskommunalt håll, att enligt 59 § lagen om kommunalstyrelse i stad räkenskaperna för stad skulle vara upprättade senast den 31 mars och att som regel räkenskaperna icke kunde vara färdiga tidigare än att anstånd med

självdeklarations avgivande erfordrades till nämnda dag. Såsom representativt för de uttalanden, som göras av näringslivets organisationer, må återgivas Sveriges lantbruksförbunds yttrande. Förbundet anför:

Förbundet anser i likhet med de sakkunniga det vara av stor vikt, att beskattningsnämnderna beredas tillräcklig tid för fullgörande av taxeringsarbetet. Alltför stark forcering måste ha en menlig inverkan på detta område, men det kan å andra sidan icke nog understrykas, hur betydelsefullt det är för en riktig beskattning, att även de skattskyldiga beredas tillräcklig tid att utarbeta sina självdeklarationer och besvärsskrivelser. Ett av den skattskyldige omsorgsfullt utarbetat och överskådligt uppställt deklarationsmaterial torde alltjämt vara den säkraste grunden för en riktig beskattning. Inom förbundets verksamhetsområde visar erfarenheten, att den tid, som för närvarande står de skattskyldiga till buds i dessa hänseenden, varit i knappaste laget. Vad de sakkunniga anfört, att någon tvekan icke lär råda därom att ett stort antal av bokföringspliktiga skattskyldiga ha sina bokslut upprättade å sådan tid, att de väl skulle kunna avgiva deklaration vid en tidigare tidpunkt än den 31 mars, anser förbundet icke motsvaras av verkligheten. Tvärtom är det endast med största svårighet flertalet av dessa företag lyckas att genom forcerat arbete av företagsledningen färdigställa sina deklarationer inom nu föreskriven tidsperiod. Vad särskilt de ekonomiska föreningarna inom jordbruket angår, spelar även den omständigheten in, att de olika företagen inom samma branschorganisation äro beroende av varandra vid upprättande av bokslut på samma sätt som moder- och dotterbolag. Såsom de sakkunniga framhållit, ha de bokföringspliktiga hittills i stor utsträckning varit nödsakade anhålla om anstånd med avgivande av deklaration utöver den 31 mars. Detta är helt naturligt, då en riktig deklaration ofta förutsätter ingående kännedom om de invecklade, ofta ändrade skatteförfattningarna samt om svårtillgängliga rättsfall, uttalanden i förarbeten till författningar m. m. Härför måste anlitas speciell sakkunskap, och då tillgången på sådan är begränsad, måste anstånd begäras. Självklart innebär det ingen fördel för beskattningsnämnderna att något tidigare erhålla deklarationer, om dessa till följd därav bli ofullständigt genomarbetade och först efter infordrandet av ytterligare material kunna kontrolleras. Förbundet får därför bestämt avstyrka, att den legala tidsfristen för avgivande av självdeklaration för bokföringspliktiga skattskyldiga inskränkes till den 15 mars, liksom att den hittills föreliggande möjligheten att erhålla anstånd med deklarationens avgivande beskäres.

Genom de föreslagna åtgärderna i syfte att underlätta taxeringsnämndernas och särskilt ordförandenas arbete samt genom en mera rationell fördelning av arbetet på olika tidsperioder — de särskilda taxeringsnämnderna torde dock redan den 15 februari tillhandahållas ett ej obetydligt arbetsmaterial bl. a. från företag, vars räkenskaper utgå före den 1 november under beskattningsåret — synes det med hänsyn till ovan anförda nackdelar ej heller vara erforderligt att deklarationerna framtvingas tidigare än som nu är fallet.

Här må vidare påpekas, att företagsledarna stå personligen ansvariga för de uppgifter, som lämnas. Då det givetvis icke alltid är möjligt för dessa att i detalj genomgå primärmaterialet, äro de nödsakade att i stor utsträckning lita på egen personal och anlita sakkunniga. Under sådana förhållanden skulle det te sig obilligt, om deklarationsmaterialet skulle framtvingas inom allt för kort tid. Än mer obilligt skulle detta framstå om, såsom för kort tid sedan föreslagits, straffskärpning införes för oriktig deklaration ända därhän, att oaktsamhetsbrott beläggas med frihetsstraff.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund yttrar, att anståndstiden för ifrågavarande kategorier skattskyldiga lämpligen kunde förkortas till den 1 mars, varvid dock landskamreraren i fall av behov skulle äga medgiva ytterligare anstånd.

Den föreslagna skärpningen av villkoren för ytterligare anstånd med självdeklarations avgivande tillstyrkes eller lämnas utan erinran av *flertalet av de hörda myndigheterna. Skånes handelskammare* uttalar betänkligheter mot förslaget i denna del. Förslaget avstyrkes av de tidigare nämnda *sammanslutningar inom näringslivet,* som avstyrkt förslaget om begränsad anståndstid i fråga om avgivande av självdeklaration. Som motivering åberopas i huvudsak vad som av nämnda sammanslutningar anförts vid avstyrkande av förslaget i sistnämnda del. Förslaget avstyrkes jämväl av *kammarrätten,* som därvid anför:

Deklarationsskyldig, vilken anser sig vara i behov av anstånd med avgivande av deklaration efter ordinarie tid, kan jämlikt bestämmelserna i 36 § 1 mom. 4 stycket taxeringsförordningen erhålla uppskov. Emellertid har föreslagits ändrad avfattning av författningsrummet i syfte att — enligt vad de sakkunniga uttala — klart utmärka, att endast i särskilt undantagsfall, och då efter föregången omsorgsfull prövning, ytterligare något kortare anstånd bör medgivas. Ifrågasättas kan, om de sakkunniga i detta avseende tagit behörig hänsyn till de deklarationsskyldigas berättigade intresse att erhålla erforderlig tid för upprättande av deklarationer. Det kan väl anses odisputabelt, att för åtskilliga skattskyldiga fullgörandet av deklarationsskyldigheten innefattar en väsentlig belastning. Särskilt torde böra beaktas, att genom de senare årens upprepade ändringar i skattelagstiftningen fullgörandet av deklarationsskyldigheten blivit allt mera krävande, varför ökat behov uppstått av särskild expertis vid deklarationernas upprättande. Detta lärer otvivelaktigt i sin ordning motivera ökad deklarationstid för åtskilliga skattskyldiga. Det torde vara så, att det allmännas krav på fullständiga och riktiga deklarationer icke kan uppfyllas utan att de skattskyldigas intresse i nyssnämnda avseende skäligen tillgodoses. Vad de sakkunniga anfört därom att ett mindre väl utfört arbete i första instans ofta kan vara omöjligt att senare förbättra, torde i än högre grad äga motsvarande tillämpning beträffande de skattskyldigas deklarationer, som ju utgöra primärmaterialet för taxeringsarbetet. Den här föreslagna ändringen har enligt de sakkunniga föranletts därav, att i praxis särskilt anstånd med deklarations avgivande på sina håll beviljats i synnerligen vidsträckt omfattning. Det kan emellertid ifrågasättas, om icke de föreslagna bestämmelserna kunna komma att medföra en alltför snäv tillämpning av stadgandet. Då en sådan konsekvens enligt kammarrättens åsikt icke kan vara önskvärd, anser sig kammarrätten icke kunna förorda den föreslagna ändringen av 36 § 1 mom. 4 stycket taxeringsförordningen i annan mån än som föranledes av rent redaktionella synpunkter. Av stadgandet i dess nuvarande form lärer ock framgå, att anstånd bör medgivas endast undantagsvis och då särskilda förhållanden därtill föranleda och synes vid sådant förhållande en ändring i den icke avsedda tillämpning av stadgandet, som de sakkunniga funnit förefinnas, icke omöjlig att åvägabringa även utan författningsändring.

Förslaget om avskaffande av anmälan av bokföringspliktig skattskyldig om begagnande av anstånd med avläm-

nande av självdeklaration — vilket förslag först framlades i den av Smålands och Blekinge handelskammare ingivna skrivelsen den 7 oktober 1942 — har vid remissbehandlingen av nämnda skrivelse tillstyrkts av *kammarrätten* och *överståthållarämbetet*. Kammarrätten åberopar härvid att, enligt vad kammarrätten hade sig bekant, beskattningsorganisationssakkunniga i sitt betänkande komme att föreslå, att berörda anmälningsskyldighet skulle utgå. Överståthållarämbetet hänvisar till ett av taxeringsintendenten vid ämbetet avgivet yttrande, i vilket intendenten uttalar att nämnda anmälningsskyldighet för taxeringsmyndigheterna medförde ett icke oväsentligt merarbete till mycket ringa eller ingen nytta, varför anmälningsskyldigheten borde kunna avskaffas. *Länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Örebro* och *Västmanlands län* avstyrka däremot framställningen. Därvid anföres huvudsakligen såsom skäl, att ett bifall till framställningen sannolikt skulle medföra att självdeklarationerna från ifrågavarande kategori skattskyldiga komme att avgivas först de sista dagarna i mars månad, vilket skulle vara till nackdel för taxeringsarbetet och försvåra dess slutförande inom fastställd tid. *Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* har ansett sig böra avgiva yttrande i saken först sedan förbundet erhållit tillfälle att taga del av beskattningsorganisationssakkunnigas förslag.

Vid remissbehandlingen av de sakkunnigas betänkande har deras förslag i nu förevarande del tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *samtliga hörda myndigheter* och *sammanslutningar* med undantag av *länsstyrelsen i Stockholms län, myndigheterna i ett par kommuner* samt *några taxeringsnämndsordförande*. I de avstyrkande yttrandena anföres, att avskaffandet av ifrågavarande anmälan skulle medföra en allmän försening beträffande avlämnandet av berörda deklarationer. Det vore därjämte för taxeringsnämndsordföranden av betydelse att genom anmälningarna få veta vilka skattskyldiga som begagnade sig av anstånd, med hänsyn till att ordföranden på ett tidigt stadium borde anmana försumliga deklaranter att inkomma med vederbörlig deklaration.

Förslaget om tidigare avlämnande av uppgifter beträffande lön och utdelning tillstyrkes eller lämnas utan erinran i de avgivna yttrandena. *Några kommunala myndigheter* samt *ett par länsföreningar av taxeringsnämndsordförande* avstyrka dock förslaget. Därvid anföres, att det ej vore av stort intresse att erhålla ifrågavarande uppgifter tidigare än deklarationerna, då sorteringen av uppgifter och deklarationer bäst skedde samtidigt och för övrigt lämpligen icke kunde äga rum, förrän mantalslängden omkring den 1 mars erhölles. Vidare borde beaktas, att en del arbetsgivare hade svårt att hinna avlämna löneuppgifter till den 31 januari. *Sveriges redareförening* uttalar, att det vore omöjligt för rederierna att senast den 31 januari avlämna uppgift om löner, utbetalda till anställda å fartyg i transocean fart.

De sakkunnigas förslag om förlängd tid för taxeringsarbetet möter *i övervägande antalet yttranden* ej erinran. Ett flertal myndig-

heter och sammanslutningar anmärka dock, att taxeringsarbetet borde kunna avslutas vid samma tidpunkt som för närvarande. Detta gällde i varje fall beträffande de lokala taxeringsnämnderna, då dessa enligt förslaget bereddes lättnad i arbetet därigenom, att taxeringen av vissa skattskyldiga överflyttades till särskilda taxeringsnämnder samt häradsskrivarna och vederbörande tjänstemän i stad övertoge vissa arbetsuppgifter från ordförandena i de lokala nämnderna. I denna riktning uttala sig *länsstyrelserna i Uppsala, Östergötlands, Gävleborgs, Jämtlands* och *Norrbottens län, myndigheterna i några städer, åtskilliga häradsskrivare* samt *ett par länsföreningar av taxeringsnämndsordförande. Åtskilliga häradsskrivare* och *kronouppbördskassörer* framhålla därjämte, att ett framflyttande av tidpunkten för taxeringslängdernas avlämnande skulle inkräkta på den tid, som vore nödvändig för dessa tjänstemän för att de inom föreslagen tid skulle kunna fullgöra på dem ankommande arbetsuppgifter. *Ett par häradsskrivare* anse, att arbetet i de lokala taxeringsnämnderna skulle kunna avslutas de första dagarna i maj månad. *Sveriges häradsskrivareförening* uttalar, att taxeringsarbetet borde avslutas så tidigt, att taxeringslängderna kunde till häradsskrivare avlämnas av lokal taxeringsnämnd senast den 20 maj — liksom för närvarande är fallet — eller hellre den 15 maj, samt av särskild taxeringsnämnd senast den 1 juni. I samband härmed anför föreningen:

Ifråga om tiden för taxeringsnämndernas arbete synes man hava godtagit som ett oföränderligt faktum, att åtskilliga taxeringsnämnder för närvarande icke hålla den stipulerade tiden utan i betydande grad överskrida densamma. Det förefaller emellertid, som om man härvid förbisett grundorsakerna till detta missförhållande. Dessa äro, enligt föreningens mening, dels ojämnheten i taxeringsdistriktens storlek, sammanhängande med svårigheten att erhålla kvalificerade ordförande, och dels framförallt den bristande kontrollen av nämndernas arbete. Det förekommer ofta, att samma ordförande är förordnad i ett flertal distrikt med ett betydande antal skattskyldiga, medan å andra sidan en ordförande, som kanske har ett mycket litet distrikt, icke påbörjar sitt arbete förrän i april eller maj. Det är föreningens bestämda uppfattning, att en reglering av taxeringsdistriktens storlek och en effektiv övervakning av arbetets bedrivande skall råda bot på det missförhållande, som nu är rådande. Då det vidare är de sakkunnigas mening, att det mest tidsödande tekniska arbetet skall avlyftas från taxeringsnämnderna, hade det enligt föreningens uppfattning varit konsekventare att minska tiden för taxeringsnämndernas arbete i stället för att öka den. Detta torde också vara nödvändigt för den händelse häradsskrivarna skola övertaga det tekniska arbetet.

Förslaget att i större taxeringsdistrikt längderna borde avlämnas successivt i lämpliga delar har från några håll mött erinran, därvid man anfört att därigenom stundom skulle förhindras, att i taxeringsnämnden vidtoges sådan ändring i taxering, som kunde föranledas av senare inkommen uppgift. Sådana uttalanden ha gjorts av *länsstyrelsen i Norrbottens län* samt *några taxeringsnämndsordförande.*

Riksräkenskapsverket framhåller, att den föreslagna utsträckningen av tiden för taxeringsarbetets avslutande komme att medföra, att det material,

som låge till grund för kontrollräkningen av taxeringsutfallet i maj månad, bleve mindre omfattande än nu.

Mot förslaget om upphävande av nu gällande bestämmelse om taxeringslängdernas offentliga framläggande göres erinran blott av *ett par taxeringsnämndsordförande,* vilka framhålla att nämnda framläggande fortfarande hade viss betydelse, då därigenom i många fall kontroll kunde ske av att skattskyldig deklarerade samtliga sina inkomster.

Skånes handelskammare anför beträffande förslaget i denna del:

Med detta förslag, varemot handelskammaren i och för sig intet har att erinra, torde få anses konstaterat, att offentliggörandet av dessa längder saknar betydelse ur beskattningssynpunkt samt att några legitima skäl för deras publicering överhuvud ej längre förefinnas. Såsom ofta framhållits, innebär detta offentliggörande ett med samhällsordningen och allmänna ekonomiska principer föga förenligt tillvägagångssätt, vilket därjämte ur näringslivets synpunkt är ägnat att medföra olägenheter. I detta avseende intar Sverige en fullständigt unik ställning bland moderna kulturländer. Handelskammaren anser sig därför böra hemställa, att i samband med förslagets genomförande sådan ändring vidtages i lagen om inskränkning i rätten att utbekomma allmänna handlingar, att sekretess beredes även för resultaten av de till inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda taxeringarna.

De sakkunnigas förslag, att häradsskrivare eller vederbörande tjänsteman i stad skall upprätta och tillhandahålla taxeringsnämndsordföranden stomme till inkomstlängd lämnas i de avgivna yttrandena utan annan erinran än att *ett par taxeringsnämndsordförande* betona svårigheten för ifrågavarande tjänstemän att exakt veta, vilka personer som skola medtagas i längden.

Förslaget att överflytta viss längdföring från taxeringsnämndsordförandena till häradsskrivarna tillstyrkes eller lämnas utan erinran i övervägande antalet yttranden.

Tvekan eller betänkligheter i fråga om möjligheterna för häradsskrivarna att övertaga ifrågavarande del av längdföringen uttalas av *länsstyrelserna i Uppsala, Östergötlands* och *Jönköpings län* samt *några häradsskrivare;* därvid betonas svårigheten för häradsskrivarna att anskaffa för ändamålet tillräcklig, kvalificerad personal. Länsstyrelsen i Jönköpings län uppställer i samband härmed frågan, huruvida häradsskrivarnas befattning med berörda del av längdföringen vore att anse såsom taxering eller såsom debitering. I sistnämnda fall skulle den granskning av taxeringslängderna i avseende å ortsavdrag, beskattningsbar inkomst och beskattningsbart belopp, som hittills skett å landskontoren, icke vidare behöva ifrågakomma, vilket innebure en lättnad i arbetet för länsstyrelsen och även möjliggjorde, att arbetskraften kunde i större utsträckning anlitas för annan taxeringskontroll. Ett förtydligande på denna punkt vore därför önskvärt även med hänsyn till bestämmelsen i 136 § taxeringsförordningen.

Sveriges häradsskrivareförening yttrar, att det i fråga om utförandet av här berörda del av längdföringen funnes tre alternativ att välja emellan: att

låta längdföringen ankomma på särskilda längdförare, på landskontorens taxeringsavdelningar eller på häradsskrivarna. Föreningen anför vidare:

I magistratsstäderna ombesörjes redan nu längdföringen i taxeringsnämnderna av särskild tjänsteman, som ställts till förfogande av magistraten. Även åtskilliga av landsbygdens taxeringsordförande torde på egen bekostnad anlita särskild längdförare. Fördelen med denna anordning i förhållande till den av de sakkunniga föreslagna är särskilt den, att ordföranden kan få betydande hjälp även med annat arbete, än det som nu föreslås skola läggas på häradsskrivarna, kontrollsummering av deklarationer, utskrivande av anmaningar, avvikelser och andra skrivelser m. m. Särskild längdförare bör givetvis förordnas av länsstyrelsen och ersättning för arbetet utbetalas direkt till densamme. Anordningen underlättas genom reglering av taxeringsdistriktens storlek och kostnaden torde icke bliva större än enligt de sakkunnigas förslag.

Det tekniska arbetet torde även kunna ombesörjas av landskontoren och särskilt deras taxeringsavdelningar, vilkas mindre kvalificerade personal vid den tid, då ifrågavarande arbete skall verkställas, icke torde vara i högre grad engagerad i taxeringsarbetet. Härtill kommer, att landskontoren med sin betydligt större personal och större lätthet att erhålla extra hjälp betydligt smidigare kan bemästra denna uppgift än häradsskrivarna. Det bör även framhållas, att deklarationerna insändas direkt till länsstyrelsen och att dessa därför äro lätt tillgängliga i de säkerligen många fall, då taxeringsnämndens anteckningar visa sig vara ofullständiga eller direkt felaktiga.

Det förutsättes beträffande de båda nu behandlade alternativen, att häradsskrivarna skola i enlighet med de sakkunnigas förslag tillhandahålla stommar till inkomstlängderna.

Då de sakkunniga nu stannat vid att såsom de lämpligaste för denna uppgift föreslå häradsskrivarna, innebär detta givetvis en uppskattning, som kåren med tacksamhet noterar. Det bör heller icke råda något tvivel om att kårens medlemmar skola lojalt och efter bästa förmåga söka fullgöra även denna nya uppgift liksom de redan tillfredsställande löst de många andra arbetsuppgifter, som de sista årtiondena pålagts dem. Men föreningen önskar dock framlägga de betänkligheter, som sakkunnigeförslaget i denna del väckt till liv hos åtskilliga av kårens medlemmar.

I motsats till de kvalificerade beskattningsuppgifter, som föreslås skola tilldelas häradsskrivarna, är uppgiften med det tekniska arbetet närmast en biträdesfråga. Det kan icke vara rimligt, och de sakkunniga synas ej heller ifrågasätta detta, att häradsskrivaren själv skall sysselsätta sig med ifrågavarande arbete annat än som övervakare och arbetsledare. Dock torde icke vilken tillfällig hjälp som helst kunna anlitas, utan synes närmast den ordinarie personalen å häradsskrivarekontoren böra anförtros uppgiften. Denna är emellertid vid denna tidpunkt strängt sysselsatt med andra uppgifter av delvis kvalificerad art. Sålunda skall fullgöras: uppläggande av pensionsavgiftsförteckningar, uppläggande av uppbördsbok, upprättande av röstlängder, upprättande av skogsvårdsavgiftslängder, uträkning och debitering av pensionsavgifter, uträkning och debitering av inkomstskatt, uträkning och debitering av värnskatt, uträkning och debitering av skogsvårdsavgifter, debitering i uppbördsbok av avdikningslån m. m., avskrift av inkomst- och fastighetslängder, utskrift av debetsedlar, samt en hel del övriga löpande göromål.

Den anhopning av häradsskrivarnas arbetsuppgifter till mitten av kalenderåret, som skett de sista 10-tal åren, har visat sig i hög grad besvärande och någon ändring synes härutinnan icke vara att vänta. Det kan erinras om, att

tillbakaflyttandet av värnskattedebiteringen i hög grad bidragit till detta tillstånd och att häradsskrivareföreningens styrelse bestämt avstyrkt denna åtgärd. Skall nu även det tekniska arbetet med taxeringslängderna förläggas till denna tid, sker en belastning, som inom många fögderier kommer att bliva utomordentligt svår att bemästra. Svårigheten att skaffa biträden och särskilt tillfälliga sådana gör sig allt mera kännbar. På vissa håll lär det vara så gott som omöjligt att erhålla tillfällig arbetskraft. Och arbetsanhopningen gör sig mest gällande vid en tidpunkt, då biträdena rätteligen i likhet med andra anställda böra kunna påräkna semester. Häradsskrivarna själva kunna givetvis icke tänkas få någon ledighet förrän i slutet av augusti månad.

Slutligen uttalar föreningen, att den icke ville motsätta sig att det tekniska arbetet överfördes på häradsskrivarna, därest detta befunnes nödvändigt för ett rationellt taxeringsförfarande. För arbetets underlättande föreslår föreningen dock vissa ändringar i de sakkunnigas förslag, vilka ovillkorligen borde vidtagas för att häradsskrivarna på ett tillfredsställande sätt skulle kunna fullgöra ifrågavarande uppgift. Berörda ändringar avse dels tekniska detaljer beträffande längdföringen, dels tiden för längdernas avlämnande till häradsskrivare samt för stommars avlämnande till taxeringsnämndsordförande, dels ock tiden för färdigställande av röstlängderna. Beträffande sistnämnda längder anför föreningen, att de uppgifter om hinder för rösträtt, som nu skulle lämnas senast den 10 juni, borde lämnas senast den 10 april, så att röstlängderna kunde färdigställas under april månad. Detta arbete komme eljest att infalla under den brådaste tiden med taxeringslängdernas färdigställande. Det torde emellertid härvid vara nödvändigt med tilläggsuppgifter, avseende de ändringar, som till och med den 10 juni inträffat i fråga om dessa hinder, vare sig nya sådana uppstått eller tidigare anmälda bortfallit.

Några kommunala myndigheter, häradsskrivare och *taxeringsnämndsordförande* avstyrka de sakkunnigas förslag i nu förevarande del. I ett par av dessa yttranden uttalas, att taxeringsnämndsordförandena fortfarande borde omhänderha längdföringen men att de borde erhålla särskild ersättning för biträdeshjälp. Från häradsskrivarhåll framhållas svårigheterna att erhålla biträden för längdföringen; ett par häradsskrivare anse, att längdföringen lämpligen kunde överflyttas till landskontoren.

I ett par yttranden av *kommunala myndigheter* uttalas, att ordföranden — utöver den lättnad i arbetsbördan, som föreslagits av de sakkunniga — borde beredas ytterligare hjälp med sorterings- och skrivarbete. *Sveriges köpmannaförbund* anser, att all längdföring borde överflytttas å häradsskrivarna, varigenom en viss kontroll å taxeringsnämndernas arbete skulle vinnas.

I fråga om den av de sakkunniga föreslagna ersättningen åt häradsskrivarna för upprättande av stommar och verkställande av viss längdföring, 8 öre för skattskyldig, framhåller *Sveriges häradsskrivareförening,* att ersättningen vore för låg. Vid dess bestämmande borde nämligen hänsyn tagas icke blott till löner åt biträden utan även till åtskilliga andra kostnader, såsom slitage av maskiner, andel i kontorskostnader m. m.; nå-

gon ersättning borde dessutom beräknas för häradsskrivarens övervakning av arbetet. En ersättning av 10 öre för skattskyldig torde icke kunna anses oskälig.

Vad angår de sakkunnigas förslag, att magistratsstäderna själva skulle vidkännas kostnaderna för ytterligare längdavskrifter samt för stommar till inkomstlängd, uttala *åtskilliga myndigheter* i dylika städer, att berörda kostnader borde bäras av statsverket.

Departementschefen.

De åtgärder, som de sakkunniga föreslagit i syfte att bereda taxeringsnämndsordförandena längre tid för deras arbete och ökat biträde vid dettas utförande, synas mig i stort sett ägnade att medföra fördelar för taxeringsarbetet.

Vad först angår frågan om den tidpunkt, då sådana skattskyldiga som icke äro bokföringspliktiga senast skola avgiva självdeklaration, ha de sakkunniga övervägt huruvida nämnda tidpunkt skulle kunna tillbakaflyttas från den 15 februari till den 31 januari. De sakkunniga ha dock på anförda skäl funnit sig icke kunna förorda en förkortning av den nu stadgade deklarationstiden. Frågan har ånyo tagits upp i en del remissyttranden. Ehuru en förkortning av deklarationstiden för ifrågavarande skattskyldiga i och för sig synes önskvärd, har jag emellertid, med hänsyn till vad de sakkunniga anfört, ansett mig icke böra framlägga förslag därom.

Med hänsyn till stadgandet i 59 § lagen om kommunalstyrelse i stad — enligt vilket stadgande räkenskaperna för visst kalenderår skola avlämnas före den 1 april påföljande år — torde någon förkortning av den i 36 § 1 mom. andra stycket taxeringsförordningen föreskrivna anståndstiden icke böra ifrågakomma, såvitt angår stadskommunerna. För likformighetens skull synes sådan ej heller böra ske beträffande landskommunerna och övriga i sistnämnda författningsrum angivna skattskyldiga. För övrigt torde en förkortning av deklarationstiden i fråga om dessa skattskyldiga vara av ringa betydelse för taxeringsarbetet, då antalet deklarationer från sådana skattskyldiga är relativt litet.

Vad angår bokföringspliktiga skattskyldiga torde flertalet kunna avlämna självdeklaration före den 31 mars. Anståndstiden för nämnda skattskyldiga synes därför kunna förkortas på sätt de sakkunniga föreslagit eller till den 15 mars. Skulle skattskyldig, varom här är fråga, icke medhinna att avlämna självdeklaration till sistnämnda dag, har han möjlighet att erhålla ytterligare anstånd jämlikt bestämmelserna i 36 § 1 mom. fjärde stycket taxeringsförordningen. Någon skärpning av de i nämnda författningsrum angivna villkoren för erhållande av ytterligare anstånd med avgivande av deklaration anser jag icke påkallad.

Den nu gällande anmälningsskyldigheten för bokföringspliktiga skattskyldiga, som vilja begagna sig av anstånd med avgivande av självdeklaration, förorsakar besvär både för de skattskyldiga och för taxeringsmyndigheterna. Då anmälningsskyldigheten har ringa praktisk betydelse, torde den kunna avskaffas. De från vissa håll uttalade farhågorna, att anmälningsskyldighe-

tens borttagande skulle medföra att deklarationerna avgåves senare än vad nu är fallet, synas mig knappast befogade.

De sakkunnigas förslag om förkortande av tiden för avlämnande av uppgifter beträffande lön och utdelning från den 15 februari till den 31 januari synes ägnat att medföra vissa fördelar. Då erfarenheterna från Stockholm torde giva vid handen, att en dylik förkortning av tiden för uppgifternas lämnande kan genomföras utan att arbetsgivarna åsamkas några större svårigheter, tillstyrker jag de sakkunnigas förslag i denna del. Såsom de sakkunniga yttrat, torde i samband med den nu föreslagna ändringen böra föreskrivas, att avskrifterna av nästföregående års taxeringslängder skola tillställas taxeringsnämndernas ordförande senast den 31 januari. Däremot torde det icke vara erforderligt att i samband med en dylik bestämmelse föreskriva, att för stad skall verkställas en ytterligare avskrift av fastighetslängder och inkomstlängd. Den 31 januari torde nämligen debiteringsarbetet i stad hava fortskridit så långt, att vederbörande kommunala myndighet icke vidare behöver äga tillgång till den kommunala avskriften av taxeringslängderna.

Vad beträffar tiden för avslutande av taxeringsnämndernas arbete i länen, förordar jag genomförande av de sakkunnigas förslag, såvitt rör de särskilda taxeringsnämnderna. Arbetsperioden för dessa nämnder torde sålunda böra utsträckas till den 31 maj med rätt för länsstyrelsen att medgiva ytterligare utsträckning, dock längst till den 15 juni. Med hänsyn till den lättnad i arbetet, som beredes ordförandena i de lokala taxeringsnämnderna dels genom de föreslagna taxeringskonsulenterna dels ock genom de ytterligare åtgärder jag i det följande kommer att föreslå, torde däremot de lokala taxeringsnämnderna även i fortsättningen kunna avsluta sitt arbete vid den tidpunkt som för närvarande är stadgad, d. v. s. den 15 maj eller, såvitt angår virkestaxering, den 31 maj. Emellertid kan för lokal taxeringsnämnd, som har att verkställa taxering av ett stort antal rörelseidkare, vilka äro fysiska personer, i vissa fall uppkomma behov av att få fortsätta arbetet under tid efter den 15 maj. Jag finner därför, att länsstyrelsen bör äga rätt att, efter framställning av ordföranden i nämnden, medgiva liknande utsträckning av tiden för taxeringsarbetet, som jag förordat i fråga om särskild taxeringsnämnd, d. v. s. till den 15 juni. Sådant medgivande torde dock icke böra lämnas i annat fall än då så finnes oundgängligen nödvändigt. Det i några remissyttranden framförda förslaget om förkortning av tiden för taxeringsarbetet kan jag däremot icke tillstyrka, då detta skulle motverka syftet att bereda taxeringsnämndsordförandena mera tid för taxeringsarbetet.

Det bör åligga länsstyrelsen att vaka över att taxeringslängderna så snart ske kan och senast inom fastställd tid avlämnas till häradsskrivare och vederbörande tjänsteman i stad. I större distrikt böra längderna avlämnas successivt i lämpliga delar. I övrigt torde jag emellertid i den speciella motiveringen få återkomma till frågan om tidpunkten för längdernas avlämnande ävensom till frågan om tidpunkten för deklarationernas och längdavskrifternas insändande till länsstyrelsen.

Det offentliga framläggandet av de taxeringslängder, som föras vid den årliga taxeringen, torde numera sakna praktisk betydelse. Med hänsyn härtill

och då häradsskrivare och vederbörande tjänsteman i stad skulle beredas mera tid för arbetet med längdavskrifternas färdigställande, därest bestämmelsen om längdernas offentliga framläggande upphävdes, tillstyrker jag de sakkunnigas förslag härom. Något hinder för den, som vill taga del av taxeringslängderna, att göra detta hos vederbörande myndighet föreligger icke. Det synes icke finnas anledning att, såsom i ett remissyttrande föreslagits, föreskriva inskränkning i denna rätt.

Jag finner mig böra tillstyrka de sakkunnigas förslag, att häradsskrivare och vederbörande tjänsteman i stad skola dels upprätta och tillhandahålla taxeringsnämndsordförandena stommar till avdelning A av inkomstlängden, dels ock verkställa den avskrift av skogsvårdsavgiftslängden, som på sätt de sakkunniga anfört blir erforderlig.

De sakkunniga ha framlagt förslag om att arbetet med längdföringen skall i viss utsträckning överflyttas från ordförandena i taxeringsnämnderna till häradsskrivarna. Beträffande denna fråga torde jag till en början få erinra om mitt yttrande till statsrådsprotokollet över finansärenden, fogat vid proposition nr 148 till 1935 års riksdag, i anledning av ett av länsstyrelsen i Örebro län framställt förslag i ämnet. Jag anförde därvid, att länsstyrelsen påtalat att taxeringsnämndsordförandena och kronoombuden alltför mycket toges i anspråk för arbete av rent teknisk art, framförallt längdföringen, varför länsstyrelsen föreslagit att förandet av taxeringslängderna överflyttades från taxeringsnämnderna till häradsskrivarna; hos taxeringsnämnderna skulle i så fall endast göras vederbörliga anteckningar om meddelade beslut å deklarationerna eller andra handlingar, vilka därefter skulle överlämnas till häradsskrivarkontoren för längdföring. Jag anförde vidare, att jag för egen del vore benägen tro, att utvecklingen på taxeringsväsendets område måste gå i den riktningen, att åtskilliga av de uppgifter, som nu handhades såsom bisysslor av tjänstemän eller andra, pålades tjänstemän att i tjänsten fullgöras. Särskilt gällde naturligtvis detta i fråga om de mera tekniska uppgifterna. Berörda förslag angående längdföringen ginge därför enligt min mening i rätt riktning. Att jag dock icke för det dåvarande kunde föreslå åtgärder av detta slag berodde närmast därpå, att frågan så ingripande berörde häradsskrivarnas ställning att den lämpligen torde kunna lösas endast i samband med den allmänna omprövning härav, som sedan en lång tid stått på dagordningen. Det förefölle mig för egen del sannolikt, anförde jag vidare, att lösningen av dessa frågor snarast komme att sökas efter de linjer, som 1924 års uppbördssakkunniga angivit, d. v. s. häradsskrivareuppgifternas inflyttning till särskilda uppbördsavdelningar i länsstyrelserna. Detta spörsmål sammanhängde emellertid också med föreliggande reformfrågor beträffande mantalsskrivningsväsendet och åklagarväsendet.

Då frågan om överflyttning av vissa arbetsuppgifter till häradsskrivarna nu på nytt blivit aktuell, ligger saken så till vida annorlunda till att förslaget endast gäller arbetsuppgifter av relativt begränsad omfattning. Med hänsyn härtill torde en överflyttning kunna ske utan att ståndpunkt tages till frågan om häradsskrivarnas ställning i allmänhet.

De sakkunnigas uttalande om önskvärdheten av att avlasta en del av arbetet med längdföringen från ordförandena i taxeringsnämnderna torde icke kunna jävas. Frågan kommer då närmast att gälla, huruvida arbetet skall överflyttas å häradsskrivarna eller om längdföringen skall handhavas av särskilda längdförare eller av landskontoren. Vid valet mellan dessa alternativ förordar jag, liksom de sakkunniga, att de ifrågavarande arbetsuppgifterna anförtros åt häradsskrivarna. Jag är dock medveten om att vissa svårigheter kunna uppstå för häradsskrivarna att inom fastställd tid slutföra arbetet.

Den del av arbetet med längdföringen, som nu föreslås skola övertagas av häradsskrivarna, är att anse såsom ett led i taxeringen. Då nämnda arbete utföres å häradsskrivarkontoren under övervakning av vederbörande häradsskrivare, synes emellertid särskild granskning härav å landskontoren icke vara erforderlig.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare föreskrifter rörande upplåggande av stommar samt längdföring.

Utöver den hjälp, som taxeringsnämndsordförandena skulle erhålla genom den föreslagna överflyttningen å häradsskrivarna av viss del av arbetet med längdföringen, kan åt ordförandena redan nu beredas ytterligare hjälp. Jag vill härutinnan erinra om bestämmelserna i 15 § 1 mom. och 108 § taxeringsförordningen, enligt vilka bestämmelser i stad magistrat eller drätselkammare samt i köping eller landskommun kommunalstämma eller kommunalfullmäktige äga till förfogande för beskattningsnämnderna i första instans ställa kommunala tjänstemän med uppgift att biträda ordförandena vid mottagandet och ordnandet av deklarationer och andra taxeringsuppgifter, vid granskningen av nämnda handlingar samt, i den mån så erfordras, även vid fullgörandet av ordförandenas övriga åligganden. Denna möjlighet att förskaffa ordförandena hjälp vid utförandet av de enklare delarna av taxeringsarbetet, varigenom ordförandena beredes tillfälle att mera ägna sig åt det egentliga taxeringsarbetet, synes i kommunernas eget intresse böra utnyttjas i största möjliga utsträckning.

Särskild skrivhjälp åt taxeringsnämndsordförandena anser jag mig icke böra föreslå.

Häradsskrivarna böra erhålla ersättning av statsmedel för arbetet med längdföringen ävensom för arbetet med upplåggande av stommar. Även för verkställandet av den förut omnämnda avskriften av skogsvårdsavgiftslängden bör särskild ersättning utgå. Ersättningen för förstnämnda arbetsuppgifter torde med hänsyn till uppgifternas omfattning skäligen böra utgå med 10 öre per skattskyldig. För ombesörjandet av omförmälda avskrift bör ersättning utgå enligt motsvarande grunder som de, vilka tillämpas beträffande de avskrifter av taxeringslängderna häradsskrivarna nu ha att verkställa.

Vad angår frågan om bestridande av kostnaderna i magistratsstad för ifrågavarande längdavskrift samt för stommar till inkomstlängd vill jag erinra om att magistratsstäderna bekosta den avskrift av taxeringslängderna, som nu verkställes. Enligt min mening bör magistratsstad svara jämväl för kostnaden för den föreslagna avskriften av skogsvårdsavgiftslängden. Kost-

naden för upprättande av berörda stommar synes däremot böra gäldas av statsmedel. Jämlikt 145 § 1 mom. taxeringsförordningen, jämfört med 15 § 2 mom. samma förordning, gäldas nämligen för närvarande sådan gottgörelse för det biträde, som lämnas av städernas tjänstemän bland annat vid uppläggandet av taxeringslängderna; häri ingår tydligen även uppläggandet av stommar till längderna. Ersättningen för upprättandet av stommarna torde skäligen böra utgå med 2 öre per skattskyldig.

Statsverkets årliga kostnad för häradsskrivarnas verkställande av omförmälda längdavskrift torde kunna beräknas till 2,000 kronor. Vid de sakkunnigas beräkning av kostnaderna för häradsskrivarnas upprättande av stommar samt för deras arbete med längdföring lärer hänsyn icke hava tagits till de å fögderistäderna belöpande kostnaderna. Det av de sakkunniga beräknade kostnadsbeloppet, 145,600 kronor, torde av denna anledning böra uppräknas till 160,000 kronor. Med den av mig föreslagna förhöjda ersättningen bör kostnaden ökas med ytterligare 40,000 kronor eller till 200,000 kronor. Vad slutligen angår ersättningen till magistratsstäderna för upprättande av stommar torde nämnda ersättning böra beräknas till 10,000 kronor för år.

3. Kronoombudets uppgifter vid taxeringen.

De sakkunniga anföra beträffande kronoombudets uppgifter vid taxeringen:

Kronoombudet skulle, såsom redan benämningen angiver, bevaka kronans intresse vid taxeringen. Han har därjämte enligt 80 § taxeringsförordningen att, oavsett taxeringsnämndsordförandens granskningsskyldighet, granska alla inkommande självdeklarationer, andra uppgifter och upplysningar; jämlikt 78 § d) och 80 § a) taxeringsförordningen må dock länsstyrelsen förordna, att deklarationer av enkel beskaffenhet må granskas endast av kronoombudet eller endast av ordföranden. Vidare har kronoombudet att, i den mån sådant må vara erforderligt och av ordföranden påkallas, biträda denne under taxeringsarbetet och verkställa den längdföring, som förekommer vid taxeringsnämndens sammanträden.

Envar av dessa uppgifter är betydelsefull och krävande. Tyvärr måste dock konstateras, att dessa uppgifters åläggande i stor utsträckning stannat vid en tom föreskrift i författningen, som icke äger motsvarighet i verkliga förhållandet. I mycket stor omfattning torde förhållandet vara, att kronoombudet ingalunda genomgår alla självdeklarationer, utan att endast ordföranden gör detta — ett förhållande, som är så mycket mera anmärkningsvärt, som kronoombudet är den ende nämndsledamoten, vilken äger ovillkorlig rätt till deklarationsgranskning. Ofta saknar kanske kronoombudet förutsättningarna för en verklig dylik granskning, men även där sådana förutsättningar finnas, torde den honom åliggande fullständiga granskningsskyldigheten i stor utsträckning eftersättas. — Kronoombudets uppgift att särskilt bevaka de fiskaliska intressena torde näppeligen klart framstå för den stora mängden kronoombud. — Vad slutligen angår kronoombudets skyldighet att biträda ordföranden, bl. a. med längdföringen under sammanträdena, torde väl, såvitt fråga är om längdföringen, denna skyldighet tämligen ofta även fullgöras. Ej sällan sker emellertid icke heller detta.

Ett resultat av hittills berörda förhållanden har givetvis blivit, att det avgörande inflytandet i taxeringsnämnden tillkommer ordföranden, vilken därvid faktiskt får söka tillvarataga även kronans intressen; kronoombudets funktioner med avseende härå fullgöras ju som regel icke. För ordförandens

vidkommande medför detta obestridligen en föga tilltalande dualism — han skall på en gång vara den som verkställer utredningen i ärendena och den som har att bedöma utredningens värde, han skall samtidigt vara representant för det allmännas intresse samt en oväldig och opartisk domare.

De sakkunniga anföra vidare:

Förut har påtalats, hurusom de viktiga funktioner, som enligt taxeringsförordningen åvila kronoombudet i taxeringsnämnd, i stor utsträckning icke bliva och icke kunna bliva av kronoombudet fullgjorda. Skälen härför hava varit mångahanda, främst naturligtvis svårigheten att i varje taxeringsdistrikt kunna finna en för dessa uppgifters fullgörande lämplig person. Därjämte har emellertid medverkat den ytterst ringa ersättning, som utgår till kronoombuden. Det är givetvis i hög grad önskvärt att kunna ernå sådan ändring, att kronoombuden i taxeringsnämnd verkligen bliva vad de enligt författningen äro avsedda att vara.

Vad angår de föreslagna särskilda taxeringsnämnderna bör detta syftemål utan vidare kunna uppnås, då ju de sakkunniga förutsatt att som regel tjänstemän skola vara kronoombud i dessa nämnder. Beträffande övriga taxeringsnämnder skulle emellertid de nu rådande olägenheterna alltjämt kvarstå. Att här verkställa en allmän och i så fall avsevärd förhöjning av kronoombudens ersättningar skulle båta föga, då ju bristen på lämpliga personer därigenom näppeligen avhjälpes. De ekonomiska konsekvenserna skulle för övrigt bliva alltför tyngande.

Emellertid är att märka, att de taxeringsfall, där kronoombudens ingripande är särskilt påkallat, genom den föreslagna omläggningen flyttats bort från de lokala taxeringsnämnderna samt att därför kraven å dessas kronoombud icke bliva av lika stor omfattning som hittills.

I övrigt synes önskvärt, att vederbörande länsstyrelser erinra samtliga kronoombud om dem författningsenligt åvilande uppgifter.

I vissa *remissyttranden* framhålles såsom önskvärt, att arvodena till kronoombuden höjas. Uttalanden i sådan riktning göras av *åtskilliga taxeringsnämndsordförande*.

Riksräkenskapsverket och *taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* anse, att kronoombudens uppgifter borde tydligare och närmare angivas.

Länsstyrelsen i Stockholms län uttalar, att värdet av att stärka kronoombudens ställning icke borde överskattas. Största effektivitet torde uppnås, om granskningsarbetet väsentligen anförtroddes åt väl avlönade ordförande med biträde i svårare frågor av särskilt utbildade tjänstemän.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län yttrar, att om ordförandeskapet i taxeringsnämnd fullgjordes av statliga befattningshavare som ett med deras tjänst förenat uppdrag, vilket organisatoriskt sett vore det lämpligaste, torde särskilda kronoombud i nämnderna icke vara erforderliga.

Föreningen Stockholms läns taxeringsnämndsordförande anför, att man av de sakkunnigas uttalanden möjligen frestades ifrågasätta, huruvida icke i de lokala taxeringsnämnderna kronoombudens åligganden helt kunde överflyttas å taxeringsnämndsordförandena, vilka därigenom formellt skulle ha att söka tillvarataga även kronans intressen. Föreningen fortsätter:

Ett vägande skäl för bibehållande av kronoombudsinstitutionen jämväl i de lokala taxeringsnämnderna torde emellertid vara — förutom det av de sakkunniga påpekade förhållandet med den för ordförandens vidkommande

föga tilltalande dualismen att »samtidigt vara representant för det allmännas intresse samt en oväldig och opartisk domare» — att tjänstgöring såsom kronoombud ger en så värdefull praktisk inblick i taxeringsförfarandet, att densamma bör ingå som ett led i utbildningen för blivande taxeringsnämndsordförande.

Departementschefen.

Kronoombudets uppgifter torde i praktiken ofta ha inskränkts till att avse granskning av endast ett fåtal deklarationer; på sina håll torde kronoombudet överhuvud icke granska några deklarationer utan är hans arbete inskränkt till att avse endast deltagande i taxeringsnämndens sammanträden. Med hänsyn härtill och då jag tidigare förordat, dels att i de särskilda taxeringsnämnderna skola ingå för uppgiften väl kvalificerade kronoombud dels ock att de lokala nämnderna skola vid taxeringen av rörelseidkare biträdas av taxeringskonsulenter, kunde det synas som om kronoombuden skulle kunna avskaffas utom i vad anginge de särskilda nämnderna. Emellertid torde detta likväl innebära en försvagning av organisationen, särskilt beträffande sådana distrikt där jordbrukardeklarationer i större omfattning förekomma. Ur organisatorisk synpunkt synes det ej heller tillfredsställande, att ordföranden direkt skulle bevaka de fiskaliska intressena; jag bortser härvid från att redan enligt nu gällande bestämmelser deklarationer av enkel beskaffenhet, avseende huvudsakligen inkomst av tjänst, under vissa förutsättningar må granskas allenast av ordföranden. Slutligen bör framhållas, att tjänstgöringen såsom kronoombud ur utbildningssynpunkt är värdefull för blivande taxeringsnämndsordförande. Jag biträder därför de sakkunnigas mening, att någon ändring icke nu bör genomföras i fråga om kronoombudsinstitutionen.

Däremot bör tillses, att kronoombuden verkligen fullgöra de uppgifter, som enligt taxeringsförordningen åvila dem. Därest det förslag om inrättande av taxeringsavdelningar vid landskontoren, som jag i det följande kommer att framlägga, vinner bifall, torde tillsynen över kronoombuden böra utövas av vederbörande taxeringsavdelning. Det bör framhållas att kronoombuden — frånsett de kronoombud som förordnas i de särskilda taxeringsnämnderna och i vissa nämnder i städerna — i fortsättningen komma att erhålla mindre omfattande uppgifter än för närvarande. Nämnda förhållande bör beaktas vid bestämmandet av ersättningen till kronoombuden. Till frågan om ersättning för taxeringsuppdrag torde jag emellertid få återkomma i det följande.

4. Valperiod för ledamöter i taxeringsnämnd.

De sakkunniga erinra om att mandattiden för närvarande vore ett år såväl för de av länsstyrelsen förordnade ledamöterna i taxeringsnämnd, d. v. s. ordföranden och kronoombudet, som för de valda ledamöterna. Vidare anföra de sakkunniga:

Vad till en början angår dessa sistnämnda ledamöter, har den korta mandattiden visat sig medföra olägenheter, enär alltför snabba personskiften

därav främjas. För att arbetet inom en nämnd skall löpa kontinuerligt och friktionsfritt måste tillses, att icke nya och oerfarna medlemmar ersätta gamla och rutinerade sådana alltför ofta eller i alltför stor omfattning. Ehuruväl dessa synpunkter i regel beaktas av de väljande organen, synas, till förebyggande av stundom framträdande tendenser i motsatt riktning, särskilda bestämmelser böra meddelas. Ett ytterligare skäl härtill kan måhända vara, att särskilt i större stadskommuner de årligen återkommande valen av en fullständig uppsättning ledamöter i taxeringsnämnd vålla viss onödig omgång; det kan ju här röra sig om ett årligt val av, såsom i Stockholm, upptill 320 ordinarie ledamöter och lika många suppleanter, där beträffande var och en undersökning måste ske att icke valbarhetshinder föreligger å den i 12 § 1 mom. andra stycket taxeringsförordningen angivna grund.

I överensstämmelse med vad numera är regel i fråga om andra nämndsledamöters mandattid föreslås densamma för valda ledamöter och suppleanter i taxeringsnämnd till fyra år. Därjämte föreslås, till förebyggande av alltför genomgripande omplaceringar vid mandattidens utgång, att halva antalet ledamöter väljes vartannat år. En följd härav bliver, att vid de första gången förrättade valen halva antalet ledamöter får väljas för två år (eller, om antalet ledamöter icke är jämnt, det antal, som är närmast under hälften).

De sakkunniga föreslå däremot icke någon ändring i den nuvarande mandattiden för ordförande och kronoombud. Såsom skäl härför anföres:

Beträffande ordförande och kronoombud tala icke samma skäl för en förlängning av den nuvarande mandatperioden. Snarare lärer beträffande nytillträdande ordförande kunna vara önskvärt, att dessa endast böra förordnas för ett år; frågan om förlängning av deras förordnande måste ju bliva beroende på deras ådagalagda lämplighet eller olämplighet för uppdraget i fråga. Även för kronoombuden bör ju samma regel gälla.

I övervägande antalet *remissyttranden* lämnas förslaget i denna del utan erinran.

Överståthållarämbetet och *stadsfullmäktige i Stockholm* anse, att en förlängning av mandattiden för de valda ledamöterna i taxeringsnämnd till två år borde vara tillräcklig. En längre mandattid kunde medföra olägenheter i det avseendet, att personer, som av åldersskäl eller andra orsaker icke längre borde vara ledamöter, först efter relativt lång tid kunde avlägsnas ur nämnden.

Betänkligheter mot förslaget uttalas av *länsstyrelsen i Västerbottens län,* som anför att med nuvarande ordning möjlighet funnes att omvälja dugliga och lämpliga personer samt att redan efter ett år bortgallra sådana, som icke lämpade sig för uppdraget, samt av *svenska stadsförbundet,* som ifrågasätter huruvida längre valperiod vore påkallad, då erfarenheten snarast syntes visa att omval i allmänhet förekomme, där icke särskilda skäl föranledde ändring.

Förslaget avstyrkes av *taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* med motivering att några klagomål över den nuvarande ettåriga mandattiden icke avhörts; tvärtom hade betänkligheter framförts mot en förlängning, vil-

ken förmenades kunna medföra vissa nackdelar därigenom att en nämnd icke skulle kunna befrias från en olämplig ledamot förrän efter fyra år.

Drätselkammaren i Gävle och *handelskammaren därstädes* förorda, att även ordförande i taxeringsnämnd utses för en tid av tre eller fyra år. Länsstyrelsen borde givetvis äga rätt att upphäva förordnandet, om vederbörande visade sig olämplig för uppdraget.

Departementschefen.

De sakkunnigas förslag om längre valperiod torde främst åsyfta att bättre tillgodose kravet på rutin och erfarenhet hos ledamöterna i fråga om taxeringsarbetet. I praktiken torde emellertid dugliga ledamöter merendels omväljas år efter år. Härigenom minskas betänkligheterna mot ett bibehållande av den nuvarande ettåriga valperioden. Å andra sidan äro, såsom i remissyttrandena framhållits, åtskilliga olägenheter förenade med en längre valperiod. Jag har därför stannat vid att icke föreslå någon ändring i nu gällande bestämmelse om den tid för vilken ledamöter i taxeringsnämnd skola utses.

5. Övervakningen av taxeringsnämndernas arbete.

Rörande övervakningen av taxeringsarbetet anföra *de sakkunniga* följande:

Övervakningen av att taxeringsarbetet ordnas och bedrives ändamålsenligt ankommer enligt 107 § taxeringsförordningen å länsstyrelsen. Landskamreraren äger enligt samma paragraf att närvara vid sammanträde med beskattningsnämnd i första instans och därunder deltaga i överläggningarna, men ej i besluten. Den bakomliggande tanken i fråga om båda dessa bestämmelser har givetvis varit, att landskamreraren skulle oavbrutet följa arbetet inom taxeringsnämnderna. Han skulle, såsom 1923 års taxeringssakkunniga uttryckte detta, härigenom erhålla möjlighet att »på ort och ställe utan omgång förskaffa sig kännedom om vederbörandes sätt att ombesörja taxeringsarbetet och han skulle därvid meddela behövliga råd och anvisningar för arbetets rätta bedrivande». »Fördelarna härav», tillade de sakkunniga, »torde vara uppenbara.»

I enahanda syfte är bestämmelsen i 75 § taxeringsförordningen avsedd att verka, enligt vilket stadgande länsstyrelsen såsom förberedande åtgärd för taxeringsnämndernas verksamhet äger kalla ordföranden och högst två andra medlemmar i taxeringsnämnderna till överläggningar rörande taxeringsarbetet. Härjämte må erinras om att landskamrerarna årligen meddela detaljerade direktiv för taxeringsnämndernas verksamhet.

Den övervakning av taxeringsnämndernas verksamhet, som enligt det anförda skulle ankomma å landskamreraren, har emellertid, även den, blivit allenast en föreskrift på papperet. I verkligheten är det så gott som uteslutet för landskamrerarna, med deras mångahanda andra viktiga uppgifter, att följa och övervaka taxeringsnämndernas arbete. Det förhåller sig i stället i flertalet fall så, att, från det taxeringen börjar den 15 februari och till dess densamma skall vara slutförd i maj månad, landskamrerarna icke hava någon kännedom om vare sig hur långt taxeringsarbetet fortskridit eller på vad sätt detsamma verkställts. Klarhet i att arbetet verkligen fullgjorts vinnes först då detsamma skall vara slutfört. Någon kännedom om på vad sätt taxeringen verkställts kan ernås först vid den eftergranskning av taxeringarna, som författningsenligt bör ske av prövningsnämnden.

De sakkunniga anföra vidare i denna del:

Den kontroll, som kräves beträffande taxeringsnämndernas arbete, blir under nuvarande förhållanden närmast en kontroll å ordförandens förmåga att fullgöra sina arbetsuppgifter. En dylik kontroll måste vara tvåfaldig. Densamma skall avse att utröna dels huru snabbt taxeringsarbetet fortskrider och dels på vad sätt detsamma fullgöres. I förstnämnda hänseende skulle närmast erfordras, att taxeringsnämndens ordförande med vissa tidsmellanrum, exempelvis den första dagen i varje månad, till landskontoret insände uppgift å hela antalet till dem inkomna deklarationer och å huru många av dessa som av ordföranden slutbehandlats; å ett senare stadium borde givetvis tillkomma antalet av taxeringsnämnden slutbehandlade. Kontroll å det sätt, varå taxeringen verkställes, är däremot väsentligt svårare att anordna. Så kan nämligen icke gärna ske annorledes, än att tjänstemän vid landskontoret under taxeringsperioden besöka ordförandena och taga del av det av dem utförda arbetet ävensom äro närvarande vid taxeringsnämndernas sammanträden. Ett fullständigt dylikt kontrollsystem skulle emellertid förutsätta en högst betydande personalökning å landskontoren under en viss kortare tid av året. Alla de förut anförda skäl, som tala mot en sådan personalökning, göra sig här åter med styrka gällande. Ej heller synes lämpligt att ytterligare belasta samtliga taxeringsnämndsordförande med skyldighet att avlämna arbetsuppgifter av förut angivet slag.

I nu förevarande avseenden synes emellertid befogat att göra en skillnad mellan de särskilda taxeringsnämnderna och de lokala taxeringsnämnderna. Beträffande de särskilda taxeringsnämnderna synas kunna uppställas bestämda krav å att under pågående taxeringsperiod en kontroll utövas av det sätt, varå taxeringen bedrives. Beträffande de lokala nämnderna synes mera icke kunna krävas, än att viss personal skall finnas tillgänglig, som kan från länsstyrelsen utsändas för att åtminstone stickprovsvis granska taxeringsnämndernas arbete. Huru denna personalfråga skall ordnas sammanhänger med spörsmålet om landskontorens organisation och behandlas nedan i samband därmed; här må endast anmärkas, att häradsskrivarna torde kunna i stor utsträckning utnyttjas för denna arbetsuppgift. Till möjliggörande av den ifrågasatta kontrollen måste tydligtvis åligga taxeringsnämndsordförandena att i god tid anmäla till landskontoren, när nämndssammanträden skola hållas.

De sakkunniga föreslå i enlighet med vad ovan anförts, *att* fortlöpande saklig kontroll skall äga rum beträffande de särskilda taxeringsnämndernas arbete *samt att* till landskontoren hörande eller därunder sorterande personal skall i den utsträckning, som finnes erforderlig och möjlig, under taxeringsperioden besöka ordförandena i de lokala taxeringsnämnderna för en översyn av dessas arbetsresultat samt därvid deltaga i nämndernas sammanträden.

I *remissyttrandena* har de sakkunnigas förslag i nu förevarande del i allmänhet lämnats utan erinran.

Länsstyrelsen i Malmöhus län och *ett par taxeringsnämndsordförande* anmärka emellertid, att övervakning beträffande särskild taxeringsnämnd icke behövdes i större utsträckning än beträffande lokal nämnd. *En taxeringsnämndsordförande* anser, att övervakning av särskild taxeringsnämnds arbete icke alls erfordrades.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund ifrågasätter starkt den föreslagna kontrollens praktiska värde och finner den snarare ägnad att irritera

än att främja taxeringsarbetet. Värdet av ifrågavarande kontroll ifrågasättes jämväl av *stadsfullmäktige i Solna* och *Norrköping*.

Länsstyrelsen i Jämtlands län uttalar, att det med den personal, som föreslagits för taxeringsavdelningen, vore uteslutet att i nämnvärd grad övervaka taxeringsnämndernas arbete. *Skånes handelskammare* yttrar att, därest en effektivare kontroll av taxeringsarbetet skulle kunna åstadkommas, det torde vara nödvändigt att den föreslagna kvalificerade personalen å landskontoren ytterligare förstärktes.

Departementschefen.

Den föreslagna kontrollverksamheten innebär icke någon principiell nyhet utan endast en effektivisering av den övervakning, som länsstyrelsen redan nu har att utöva. Med hänsyn till den stora betydelse, som taxeringsarbetet i första instans har, bör naturligen tillses att detta arbete blir utfört på bästa möjliga sätt. Genom inrättandet av särskilda taxeringsnämnder med kvalificerade ordförande och kronoombud samt genom tillsättandet av taxeringskonsulenter skapas i fråga om vissa taxeringar bättre förutsättningar för ett riktigt och rättvist taxeringsresultat. Övervakning och, i viss omfattning, kontroll lärer dock icke kunna undvaras vare sig beträffande dessa taxeringar eller, än mindre, beträffande taxeringarna i övrigt. I vilken utsträckning övervakning och kontroll skola kunna utövas av länsstyrelsen är givetvis beroende på storleken av den personal, som för detta ändamål kan påräknas. Jag kommer att i det följande föreslå viss personalförstärkning för landskontoren. Genom en sådan personalförstärkning sättas landskontoren i stånd att bättre än vad för närvarande är fallet övervaka taxeringsarbetet i första instans. Övervakningen torde i så stor utsträckning som möjligt böra ske i den formen, att tjänstemän från landskontoren besöka taxeringsnämndsordförandena för översyn av arbetsresultatet samt deltaga i taxeringsnämndernas sammanträden. Med det föreslagna personalbeståndet torde annan kontroll än genom stickprov icke kunna äga rum vare sig beträffande de särskilda eller de lokala nämnderna. En dylik kontroll torde emellertid i allmänhet få anses vara tillräcklig.

6. Instruktionskurser för ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd.

De sakkunniga framhålla, att å ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd måste ställas relativt höga krav, särskilt i fråga om författningskunskap. Till de ifrågavarande posterna utsåges emellertid ofta personer, som icke tidigare sysslat med hithörande arbetsuppgifter. Resultatet hade blivit, att just på denna punkt allvarliga brister kommit till synes. De sakkunniga anföra vidare härom:

Det är givet, att den ordförande eller det kronoombud, som under några år tjänstgjort i sådan egenskap, därunder — förutsatt att han verkligen ägnar sig åt sitt arbete — så småningom vinner en tillfredsställande kunskap och erfarenhet. Denna blir emellertid ur det allmännas synpunkt ganska dyrköpt, enär av naturliga skäl taxeringsarbetet under lärotiden måste bliva i större eller mindre grad bristfälligt.

De sakkunniga hava förut såsom sin uppfattning uttalat, att nu berörda

svaghet i systemet icke kan på det sätt avhjälpas, att sakkunniga tjänstemän förordnas till biträden i samtliga eller ens flertalet taxeringsnämnder. Det återstår då att på annat sätt söka åtminstone nödtorftigt avhjälpa ifrågavarande brister.

Härvidlag böra uppmärksammas bestämmelserna i 75 § taxeringsförordningen. Enligt denna äger ju länsstyrelsen, innan taxeringsarbetet för året tager sin början, från varje taxeringsnämnd inom länet eller viss del därav kalla ordföranden och högst två andra ledamöter i taxeringsnämnd att sammanträda inför länsstyrelsen eller landskamreraren för överläggningar rörande taxeringsarbetet. Uppmärksammas böra även de skriftliga promemorior angående taxeringsarbetets bedrivande, som av landskamrerarna pläga årligen utsändas. Vad som kan förekomma vid sagda sammanträde blir emellertid med nödvändighet sådana ting, som kunna och böra tjäna till ledning för de mera erfarna ordförandena vid deras taxeringsarbete; detsamma gäller innehållet i nyss berörda promemorior.

Härutöver erfordras enligt de sakkunnigas uppfattning, att nytillträdande ordförande och kronoombud beredas tillfälle att såväl före taxeringsarbetets början som ock under detsammas fortgång erhålla kunskap om de elementära grunderna för taxeringsarbetets bedrivande och tillfälle att dryfta olika i samband därmed uppkommande frågor. Även för de mera erfarna ordförandena och kronoombuden skulle säkerligen vara till gagn, om åt dem i sistnämnda hänseende bereddes motsvarande möjlighet. Alldeles särskilt gäller detta i fråga om tillämpningen av nya skatteförfattningar eller ändrade sådana.

I nu angivna avseende synes lämpligt, att nytillträdande taxeringsnämndsordförande och kronoombud exempelvis fögderivis kallades till några sammanträden inför lämplig tjänsteman från landskontoret. Därunder borde av denne genomgås de viktigaste författningsbestämmelserna men därutöver även lämnas närmare direktiv för själva arbetets bedrivande. Synnerligen önskvärt vore, om en kortfattad handledning härutinnan utarbetades, som kunde läggas till grund för kurserna i fråga.

Den fortsatta vägledning i skatteförfattningarnas tillämpning, som bör komma ordförande och kronoombud till del, lärer lämpligen kunna kombineras med en kontrollverksamhet, varom förut varit tal.

I *remissyttrandena* lämnas förslaget om instruktionskurser genomgående utan erinran. Blott i tvenne yttranden —avgivna av *kommunalborgmästaren i Bollnäs* och *en taxeringsnämndsordförande* — uttalas att ifrågavarande kurser vore obehövliga, åminstone för ordförande och kronoombud i lokal taxeringsnämnd.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län anser, att även ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd borde beredas möjlighet att genomgå de mera omfattande kurser, som av de sakkunniga föresloges för taxeringstjänstemän (se sid. 201 o. f).

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund erinrar om den konsulterande verksamhet, som bedreves av förbundet och vilken erhållit stöd av det allmänna.

Departementschefen. De föreslagna instruktionskurserna för ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd torde vara av värde för taxeringsarbetet. Jag tillstyrker de sakkunnigas förslag i denna del.

7. Arvoden åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd.

De sakkunniga anföra:

Arvodet åt ordförandena och kronombuden i taxeringsnämnd står i viss proportion till deras redovisade arbete enligt särskilda, av Kungl. Maj:t fastställda grunder. För detta ändamål hava taxeringsnämndsordförandena att avlämna uppgifter angående omfattningen av det genomgångna arbetsmaterialet. Dessa uppgifter sammanställas länsvis, varvid för olika arbetsenheter beräknas ett fastställt pris, vilket framgår av följande sammanställning:

	kronor
Varje i inkomstlängd uppförd skattskyldig	0.25
» » skogsaccislängd uppförd skattskyldig	0.50
» » fastighetslängd upptagen taxeringsenhet	0.05
» självdeklaration av aktiebelag	2.00
» » » annan skattskyldig	0.20
» bilaga angående jordbruksfastighet	0.30
» » » annan fastighet	0.15
» bilaga angående rörelse enl. form. nr 7 a och b	0.75
» » » » » » » 8 a » 9	0.50
» » » » » » » 8 b	0.50
» annan taxeringsuppgift (löneuppgifter etc.)	0.05
» anmaning (att deklarera m. m.)	0.10
» underrättelse om avvikelse från deklaration m. m.	0.20
» i förmögenhetslängd upptagen skattskyldig	0.25
» eftertaxering	0.50.

Härjämte beräknas ett »tillägg» av 50 kronor för varje taxeringsdistrikt. På detta sätt erhålles ett beräknat gemensamt ersättningsbelopp för samtliga ordförande och kronoombud i länets taxeringsnämnder, vilket sedan underställes finansdepartementets prövning. Även om det begärda beloppet beviljas, betyder detta dock icke att varje ordförande och kronoombud erhåller just den summa, som efter en matematisk uträkning motsvarar hans på angivet sätt inregistrerade arbetsprestationer. En jämkning äger som regel rum, varför ock stöd finnes i 145 § 4 mom. sista stycket taxeringsförordningen, varest föreskrives, att vid fördelningen avseende skall fästas »på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga och därå nedlagda skicklighet, tid och arbete»; att även andra hänsyn måste tagas, är emellertid givet, och särskilt gäller detta de mindre taxeringsdistrikten. För att icke ordförande och kronoombud i dessa distrikt skola erhålla alltför obetydliga arvoden — med påföljd, att ingen vill åtaga sig uppdraget — måste arvodet åt dessa höjas på övriga ordförandes och kronoombuds bekostnad. Detta torde i allmänhet tillgå så att det särskilda tilläggsarvodet å 50 kronor åt ordförande och kronoombud i större distrikt ej kommer dessa tillgodo utan i stället användes för att förbättra övriga ordförandes och kronoombuds eljest alltför låga arvoden.

Ehuruväl relativt fasta grunder alltså finnas för beräknande av arvodet till ordförande och kronoombud har emellertid vid några tillfällen under senare år avvikelse därifrån skett, i samtliga fall på så sätt, att arvodesbeloppen nedsatts; så var händelsen år 1923, år 1932 och år 1940.

De sakkunniga hava icke ansett sig böra ingå på frågan, huruvida den nuvarande beräkningsgrunden för taxeringsarvodena bör bibehållas; att densamma är både besvärlig och tidskrävande, lärer dock vara tydligt. Däremot vilja de sakkunniga framhålla, att de arvoden, som för närvarande utgå

till ordförande och kronoombud i taxeringsnämnderna, äro alltför låga. Ju högre krav man vill ställa å dessa personer, desto angelägnare är det, att arvodesfrågan löses på ett tillfredsställande sätt.

Under framhållande av att det uppenbarligen borde tillses, att arvodesbeloppen tillmättes så att de stode i rimlig proportion till arbetets krävande art och möjliggjorde en god rekrytering av ordförande och kronoombud, föreslå de sakkunniga, att ersättningen för jordbruksbilaga höjes från 30 till 50 öre med hänsyn till denna bilagas relativt invecklade beskaffenhet och det arbete, som en ingående granskning av bilagan till följd därav krävde. De sakkunniga anmärka, att även denna ersättning torde vara i minsta laget. Vidare föreslå de sakkunniga, att den s. k. tilläggsersättningen höjes från 50 till 100 kronor per distrikt.

Kostnaderna för de sålunda föreslagna höjningarna beräknas av de sakkunniga, på grundval av uppgifter från 1941 års taxering, till 196,530 kronor. De sakkunniga tillägga, att dessa höjningar avvägts uteslutande med hänsyn till normala tidsförhållanden.

Emellertid hade de sakkunniga funnit det uppenbart, att viss hänsyn måste tagas även till den under rådande kristid inträdda allmänna förhöjningen av levnadskostnaderna. Härutinnan anföres:

Det synes näppeligen rimligt, att ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd icke skulle få åtnjuta härav påkallad tillfällig förbättring av arvodesförmånerna. Även med den föreslagna allmänna arvodesförhöjningen komma nämligen arvodena alltjämt att i många fall utgå med synnerligen blygsamma belopp. De härav framkallade svårigheterna att till uppdragen i fråga förvärva lämplig arbetskraft accentueras tydligen i den mån dessa arvoden vid jämförelse med den allmänna prisnivån faktiskt komma att ligga lägre än vad som under normala förhållanden skulle varit fallet. De sakkunniga vilja givetvis icke föreslå införandet av ett efter glidande skala utgående dyrtidstillägg men vilja förorda, att arvodena efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande justeras i huvudsaklig överensstämmelse med de för det s. k. ramavtalet gällande grunder. Med denna utgångspunkt synes för närvarande å de på angivet sätt beräknade arvodesbeloppen böra utgå ett dyrtidstillägg med 20 %.

Detta skulle, med utgångspunkt från 1941 års kostnader för ersättningar åt ordförande, kronoombud och vissa städers tjänstemän, innebära en ytterligare kostnadsökning å ungefärligen 470,000 kronor.

I *remissyttrandena* har förslaget om höjda arvoden åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd i övervägande antalet fall tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

I åtskilliga yttranden uttalas, att arvodena även med den föreslagna höjningen vore för låga i förhållande till det utförda arbetet. Yttranden av denna art ha avgivits av *länsstyrelserna i Kristianstads* och *Jämtlands län, vissa myndigheter i städer* samt *ett antal taxeringsnämndsordförande.*

Några *magistrater* och *taxeringsnämndsordförande* förorda, att särskild ersättning måtte utgå till ordförande för skrivhjälp.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län yttrar, att det nu icke vore möjligt att bereda de ordförande och kronoombud, vilka måste avhålla sammanträden å

annan ort än bostadsorten, full gottgörelse för därav förorsakade merkostnader. Sådan gottgörelse borde utgå i form av särskild resekostnads- och traktamentsersättning.

I åtskilliga yttranden uttalas önskvärdheten av att ersättningen för olika slags deklarationer och bilagor höjdes samt att tilläggsersättningen utginge med varierande belopp, allt efter distriktets storlek. Yttranden i denna riktning ha avgivits av *länsstyrelserna i Kalmar* och *Västmanlands län* samt *ett antal taxeringsnämndsordförande.*

I fråga om förslaget att å taxeringsarvodena skulle utgå dyrtidstillägg med 20 procent framhåller *allmänna lönenämnden,* att av levnadskostnadernas växlingar föranledda tillägg icke utginge å bisysslearvoden. Därest en arvodeshöjning funnes böra vidtagas, borde densamma därför icke betraktas såsom en dyrtidskompensation i vanlig mening utan bedömas efter andra grunder, sammanhängande med arbetets ökade omfattning, möjligheten att för dessa uppdrag förvärva väl kvalificerade personer och dylikt.

Statskontoret avstyrker förslaget om höjning av arvodena åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd och anför därvid:

De sakkunniga framhålla, att de arvoden, som för närvarande utgå, äro alltför låga, vilket medfört vissa svårigheter att för uppdragen i fråga förvärva lämplig arbetskraft. För att råda bot härför föreslås dels vissa jämkningar i de normala ersättningsgrunderna, dels beviljande av dyrtidstillägg å arvodena med 20 %. Ehuru statskontoret icke vill bestrida, att goda skäl kunna anföras för en arvodesreglering och att arvodena — särskilt efter de sänkningar, som ägde rum åren 1923, 1932 och 1940 — kunna synas väl knappa, lärer dock en allmän arvodeshöjning i nuvarande läge böra undvikas. Beträffande förslaget om dyrtidstillägg må dessutom erinras, att dylika tillägg enligt gällande avlöningsprinciper icke utgå å ersättningar för uppdrag av utpräglad bisysslekaraktär. Enligt statskontorets mening böra sålunda arvodena åt ordförande och kronoombud tillsvidare utgå efter i huvudsak oförändrade grunder, varigenom kostnaderna enligt förslaget skulle nedgå med omkring 666,000 kronor.

Sveriges häradsskrivareförening beklagar i sitt yttrande, att icke förslag framlagts till nya grunder för beräknande av taxeringsarvode. Den statistik, som taxeringsnämndens ordförande skulle lämna efter avslutat arbete, vore synnerligen tidsödande och besvärlig. Då denna statistik icke vore erforderlig för Stockholms del, borde den icke heller vara nödvändig för landet i övrigt.

Departementschefen.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget och de åtgärder, som genomförts i syfte att åstadkomma ett pris- och lönestopp, torde en allmän höjning av taxeringsarvodena icke kunna nu ifrågakomma. Däremot synes det rimligt att ersättningen för de arbetsenheter, för vilka ersättningen med hänsyn till arbetets beskaffenhet är alltför låg i förhållande till de för övriga arbetsenheter utgående ersättningarna, något höjes. I enlighet härmed anser jag mig böra tillstyrka de sakkunnigas förslag, att ersättningsbeloppet för jordbruksbilaga höjes från 30 till 50 öre. Härav skulle föranledas en kostnadsökning av cirka 80,000 kronor.

Då taxeringsuppdragen ha karaktären av bisysslor, torde dyrtidstillägg icke böra ifrågakomma å de för nämnda uppdrag utgående ersättningarna.

Sveriges häradsskrivareförening har ifrågasatt helt nya grunder för beräknande av taxeringsarvodena. Förslag i sådan riktning är jag emellertid icke beredd att nu framlägga. De nuvarande grunderna kunna visserligen förefalla invecklade. Därest ersättningen skall utmätas så rättvist som möjligt, torde dock detaljerade ersättningsregler icke kunna undvaras. I anledning av vad föreningen yttrat rörande förhållandena i Stockholm vill jag nämna, att även i Stockholm ordförandena lämna vissa uppgifter beträffande det genomgångna arbetsmaterialet till ledning för ersättningens bestämmande; dessa uppgifter äro dock i Stockholm mindre detaljerade än i landet i övrigt, beroende på för Stockholm säregna förhållanden.

I anledning av vad länsstyrelsen i Älvsborgs län anfört vill jag erinra om att vid fördelning av ersättningsbeloppen viss hänsyn för närvarande tages till resekostnader, som föranletts av taxeringsuppdragen. Någon ändring härvidlag torde icke nu böra ifrågakomma.

B. Prövningsnämnderna.

1. Prövningsnämndernas sammansättning m. m.

De sakkunniga anföra till en början i fråga om de brister, som de anse vidlåda prövningsnämnderna:

Den ordinarie prövningsnämnden har enligt 95 § taxeringsförordningen i huvudsak att »besluta över hos densamma anförda besvär eller gjorda framställningar, varjämte ordinarie prövningsnämnd granskar och prövar årets taxeringar i övrigt». Det är att märka, att enligt detta stadgande varje prövningsnämnd sålunda skall granska *samtliga* taxeringar, som verkställts av taxeringsnämnderna inom dess prövningsdistrikt. Ett av prövningsnämndens sista beslut under arbetsperioden skall ju också innehålla att nämnden fastställer *alla* de under året verkställda taxeringar, som icke i särskild ordning dragits under nämndens prövning.

Vilka mål, som bliva föremål för dylik egentlig behandling i prövningsnämnd, är emellertid helt och hållet beroende å initiativ av de skattskyldiga och av landskamreraren. Enligt 93 § taxeringsförordningen skall landskamreraren noggrant undersöka alla inom länet verkställda taxeringar och tillse, om dessa äro med skatteförfattningarna överensstämmande; han skall för sådant ändamål granska samtliga tillgängliga handlingar rörande alla skattskyldiga i länet. Enligt 94 § samma förordning må landskamreraren härvid åtnjuta biträde av till hans förfogande stående tjänstemän ävensom andra personer, som av honom tillkallas.

Det är uppenbart, att med den mängd skattskyldiga, som numera finnes i varje län, det är ogörligt för landskamreraren att ens tillnärmelsevis fullgöra denna uppgift. Uppgiften är nämligen av sådan omfattning, att därtill skulle krävas ej blott att landskamreraren finge disponera hela sin arbetstid under den tid, taxeringsarbetet pågår, utan även att han till sitt förfogande hade en betydande stab av väl kvalificerade tjänstemän såsom biträden.

I stället förhåller det sig så, att landskamrerarens och tjänstemännens ordinarie arbetstid helt upptages av andra uppgifter. Allenast under några korta sommarmånader få landskamreraren och hans biträden på övertid eller un-

der åtnjuten tjänstledighet från andra tjänsteåligganden tillfälle att syssla med översynen av taxeringen. Denna oerhört viktiga och betydelsefulla uppgift har sålunda huvudsakligen fått karaktären av ett säsongbetonat övertidsarbete, vilket då jämväl skall inbegripa behandlingen av anförda besvär över taxeringsnämndernas beslut; av naturliga skäl måste uppmärksamheten i första hand ägnas åt besvärsmålen, vadan eftergranskningen av övriga taxeringar än ytterligare skjutes i bakgrunden. Prövningsnämnden återigen, som på grundval av landskamrerarens arbete skall granska alla taxeringar inom länet, har för detta ändamål en arbetsperiod som sträcker sig från i regel slutet av augusti månad till den 10 oktober.

Med avseende å prövningsnämndens arbetsformer må anmärkas följande. Enligt bestämmelse i 9 § 2 mom. taxeringsförordningen är landshövdingen ordförande i länsprövningsnämnd (i Stockholm överståthållaren eller underståthållaren); enligt 97 § samma förordning är landskamreraren skyldig att övervara nämndens sammanträden och att i varje särskilt fall tillkännagiva sin uppfattning, dock utan rätt att deltaga i besluten.

Den som med ledning allenast av författningens kortfattade bestämmelser söker klargöra för sig, huru prövningsnämnden arbetar, måste tydligtvis komma till det resultat, att nämndens samtliga ledamöter sammanträda under landshövdingens ledning och ordförandeskap och att vid detta sammanträde landskamreraren redogör för samtliga taxeringsfall inom länet och i varje särskilt fall framställer sitt yrkande.

Även här är emellertid verkligheten vida skild från vad författningens ordalag giver vid handen. Landshövdingens ordförandeskap torde regelrätt bestå däri, att han öppnar prövningsnämndens första sammanträde och att han är närvarande vid ett slutsammanträde; med prövningsnämndens egentliga arbete tager han icke någon befattning och om någon processledning från hans sida under denna viktiga arbetsperiod kan således icke vara tal. I några län plägar landshövdingen icke ens taga nu berörda ytliga del i prövningsnämndens arbete. Det egentliga arbetet i nämnden återigen anordnas inom hela landet med undantag för Stockholms stad i allmänhet sålunda, att nämnden inom sig utser en eller flera delegationer, med var sin lekman som ordförande. Under dennes ledning och vanligen på dennes föredragning behandlas de besvärsmål och anmärkningsmål, som överlämnats till vederbörande delegation. Landskamrerarens yrkande föreligger i form av en påskrift på handlingarna och landskamreraren står till förfogande för lämnande av erforderliga upplysningar, varjämte han i regel tid efter annan besöker delegationerna. När delegationerna fattat sina beslut, består prövningsnämndens arbete vid sista sammanträdet, då landshövdingen åter som regel — men ingalunda alltid — tjänstgör som ordförande, så gott som uteslutande i ett snabbt klubbfästande av delegationernas beslut. I de fall, där ledamöterna av en delegation icke varit ense sinsemellan eller med landskamreraren eller fråga är om ärende av mera vidlyftig eller svårartad beskaffenhet, plägar dock sakdiskussion uppkomma i den samlade prövningsnämnden.

De protokoll, som föras i prövningsnämnden och av densamma justeras, torde regelrätt icke vara föremål för närmare granskning av ordföranden.

Vad angår den särskilda prövningsnämnden synes man där i stor utsträckning hava frångått att ens markera landshövdingens författningsenliga ordförandeskap; i icke ringa utsträckning lärer där nämligen en av de tre valda ledamöterna ständigt fungera såsom ordförande. Däremot torde landskamreraren städse vara närvarande vid sammanträde med särskild prövningsnämnd, ehuru föredragningen kan vara anförtrodd ordföranden eller annan ledamot i nämnden eller t. o. m. protokollföraren.

Utöver vad nu anförts rörande prövningsnämndens arbetsformer, torde ytterligare en sak vara att tillägga. Enlig 109 § taxeringsförordningen gäller även beträffande prövningsnämnd, att denna skall »ställa sig till ovillkorlig efterrättelse de föreskrifter skatte- och taxeringsförfattningarna innehålla». Icke desto mindre kan man på sina håll förmärka en tendens hos prövningsnämnderna att anse sig befogade att utan tillbörlig hänsyn till vad skatteförfattningarna innehålla besluta i å dem ankommande ärenden; särskilt gäller detta måhända de särskilda prövningsnämnderna. Om denna tendens får fortbestå och kanske vinna i styrka står man här inför faran, att ej blott de formella föreskrifterna i taxeringsförordningen, såsom nu är händelsen, i många fall bliva utan motsvarighet i verkligheten, utan att även de materiella beskattningsreglerna sättas ur kraft av beskattningsnämnderna.

I detta sammanhang bör även observeras, att de särskilda prövningsnämnderna, som i stor utsträckning hava att tillämpa formella rättsregler angående besvärskompetens, enligt vad erfarenheten givit vid handen ofta underlåta detta och i stället till prövning upptaga snart sagt alla inkommande framställningar ävensom tillåta sig att meddela beslut som sträcka sig utanför de framställda yrkandenas ram. Även här märkas tydligt spåren av en bristande processledning.

En av de viktigaste anmärkningarna mot den nuvarande organisationen av prövningsnämnderna är tydligtvis, att genom lösligheten i arbetsformerna dessa nämnder icke tillnärmelsevis fylla kraven å en instans i förvaltningsprocessen. Men skall en reform äga rum med avseende å denna process i skattemålen, är det främsta kravet, att de organ, som handlägga målen innan desamma fullföljas till beskattningsdomstolarna, äro av sådan art, att en allsidig och saklig prövning där kan ske. Alldeles särskilt gäller detta prövningsnämnderna, som ju utgöra — eller i vart fall äro avsedda att utgöra — en verklig instans i taxeringsprocessen.

Naturligtvis är önskvärt, att en dylik allsidig och saklig prövning ägt rum redan i taxeringsnämnderna. De förslag, de sakkunniga med avseende å dessa nämnder framlagt, torde jämväl enligt de sakkunnigas mening ej oväsentligt bidraga till främjande av detta önskemåls förverkligande. Då emellertid den föreslagna omläggningen av taxeringsnämndernas verksamhet av anförda skäl endast kunnat göras partiell och då övriga föreslagna åtgärder ingalunda kunna anses tillfyllestgörande för vinnande av angivna syfte, ligger så mycket större vikt därå, att prövningsnämnderna så utrustas, att vad som brustit vid taxeringsnämndernas handläggning verkligen varder i prövningsnämnden rättat.

Ett tillgodoseende härav kräver, att prövningsnämnderna fast organiseras såsom ett led i instansordningen med sådan sammansättning, att trygghet vinnes för att ärendena av dessa nämnder bliva behandlade på ett så tillfredsställande sätt som möjligt.

De sakkunniga framhålla, att vid en omorganisation av prövningsnämnderna i syfte att göra dem bättre skickade att fylla sin uppgift som ett led i instansordningen såsom första krav måste uppställas, att nämnderna erhölle en verklig fast processledning. De sakkunniga anföra härom:

Det ordförandeskap till namnet, som för närvarande tillkommer landshövdingen, synes böra avskaffas. Landshövdingarna äga ju som regel, naturligt nog, icke någon föregående erfarenhet av skattelagarnas bestämmelser och deras tillämpning, och de kunna därför icke utöva någon ledning av taxeringsprocessen vid prövningsnämnderna. Landshövdingarnas av andra göromål

upptagna tid lärer ej heller medgiva ett mera ingående deltagande i prövningsnämndsarbetet från deras sida. En ändring av angiven art vore för övrigt endast det sista ledet i en följdriktig utveckling. Allt ansvar för skatteväsendet i länen vilade en gång å landshövdingen. Därefter har undan för undan en förskjutning ägt rum i det att det närmaste ansvaret alltmera överflyttats å landskamreraren. Ännu fram till 1928 års skattelagstiftning kvarstod emellertid en bestämmelse av innehåll, att landshövdingen hade rätt att deltaga i överläggningarna inom *taxeringsnämnd* men icke i besluten. Denna bestämmelse avskaffades genom 1928 års taxeringsförordning, som i stället överflyttade berörda rätt å landskamreraren; såsom motivering för sitt förslag härom anförde 1923 års taxeringssakkunniga, att denna befogenhet för landshövdingen dåmera torde sakna betydelse. Av enahanda skäl anse sig beskattningsorganisationssakkunniga böra föreslå ett upphävande av nuvarande bestämmelse om att landshövdingen (överståthållaren eller underståthållaren) skall vara självskriven ordförande i prövningsnämnden.

Då det gäller, att i landshövdingens ställe finna lämplig ordförande i prövningsnämnden, må erinras om, att å denne ordförande måste ställas betydande krav. Han bör vara en i beskattningsförfattningarna väl kunnig och med deras tillämpning förtrogen man. Han bör därjämte äga den auktoritet, som är nödvändig för ett rätt utövande av den processledande verksamheten. Tänkbart vore tydligen att här gå samma väg, som beträtts i fråga om ordförandeskapet i mellankommunala prövningsnämnden, och således förbehålla åt Kungl. Maj:t att utse ordförande jämväl i övriga prövningsnämnder. Emellertid synes anledning härtill näppeligen föreligga. Med hänsyn till de speciella krav, som måste uppställas med avseende å prövningsnämndens ordförande, lärer inom flertalet län antalet tänkbara kandidater vara starkt begränsat. Den, som i vanliga fall bäst fyller dessa speciella krav, är tydligtvis landskamreraren, och närmast till hands är därför att bestämma, att landskamreraren skall vara ordförande i prövningsnämnden.

I syfte att stärka ordförandens ställning i prövningsnämnden synes, i motsats till vad nu gäller, böra föreskrivas, att ordföranden skall vara ledamot av prövningsnämnden och sålunda äga taga del i besluten därstädes.

En allvarlig anmärkning mot detta förslag kunde synas vara, att landskamreraren är den, som har att framställa yrkandena i prövningsnämnden emot de skattskyldiga och som har att i beskattningsdomstolarna anföra besvär över prövningsnämnds beslut. Dessa skäl hava tidigare anförts emot ett framlagt förslag, enligt vilket landskamreraren skulle göras till ledamot av prövningsnämnden. På sätt framgår av den följande framställningen rörande landskontorens organisation åsyfta emellertid de sakkunniga, att landskamreraren skall befrias från båda dessa åligganden och att dessa i stället skola överflyttas å annan befattningshavare, förslagsvis benämnd taxeringsintendent. Under sådan förutsättning förlora tydligtvis de anförda anmärkningarna sin giltighet.

I fråga om prövningsnämndens sammansättning i övrigt anföra de sakkunniga:

Det lärer emellertid icke vara tillfyllest, att man tillgodoser kravet att i prövningsnämnden erhålla en ordförande med en annan och starkare ställning än nu. Även mot prövningsnämndens sammansättning i övrigt kunna berättigade erinringar riktas. Ledamöterna av länsprövningsnämnden, vilka hava att taga ställning till landskamrerarens yrkanden, utses årligen av länsstyrelsen. Detta betyder sålunda, att prövningsnämndens ledamöter hava att taga ståndpunkt till yrkanden, framställda av den befattningshavare hos länsstyrelsen, som har att föredraga ärenden angående vilka personer som

år från år skola förordnas till ledamöter i nämnden. Nu berörda system för utseende av prövningsnämndens ledamöter synes icke lämpligen böra fortbestå. Än vidare synes mandattiden i fråga om prövningsnämndens ledamöter vara allt för kort, därest man vill tillgodose det viktiga kravet på kontinuitet i nämndens avgöranden.

Härjämte har ofta påtalats den nu i 9 § 1 mom. taxeringsförordningen givna föreskriften, att länsstyrelsen skall vid utseende av prövningsnämnden tillse, att minst hälften av dennas ledamöter utses bland dem, som taxeringsnämnderna i länen därtill bland sina medlemmar föreslagit. Då taxeringsnämnderna av naturliga skäl oftast härtill föreslå sina ordförande, har resultatet i regel blivit, att ungefärligen halva antalet ledamöter i varje prövningsnämnd utgöres av taxeringsnämndsordförande i länet. Detta har obestridligen framkallat en misstro mot prövningsnämndernas verksamhet, i det man på sina håll, för övrigt icke utan fog, gjort gällande, att skattemålen i andra instans i stor utsträckning behandlades av samma personer, som i första instans verkställt den överklagade taxeringen. Visserligen får vikten av denna anmärkning icke överskattas, men önskvärdheten av att undanröja allt, som bidrager att minska tilltron till prövningsnämndens opartiskhet, lärer med nödvändighet påkalla, att en omläggning härutinnan äger rum.

Slutligen kan icke bestridas, att prövningsnämnden för närvarande består av allt för många personer för att kunna på ett tillfredsställande sätt fungera såsom en instans i taxeringsprocessen. Anledningen till det relativt stora antalet ledamöter i prövningsnämnderna har ju varit, att man önskat, att kännedom om länets olika delar där skolat vara representerad. Detta önskemål är givetvis i och för sig synnerligen berättigat, ehuruväl man icke utan fog kan spörja, framför allt i fråga om större län, huruvida femton personer verkligen kunna äga kännedom om alla länets olika delar.

De sakkunniga framhöllo nyss, att det stora antalet ledamöter i prövningsnämnden måste göra dess arbete besvärligt. Riktigheten av denna uppfattning synes ock vara av rådande förhållanden bestyrkt. På sätt av tidigare lämnad redogörelse framgår, förekommer nästan aldrig — bortsett från Stockholms stad, där särskilda förhållanden råda — att prövningsnämnden in pleno upptager samtliga ärenden. I regel fördela sig prövningsnämndens ledamöter å subkommittéer, som var för sig behandla åt dem överlämnade ärenden. Antalet ledamöter i dessa subkommittéer synes i allmänhet växla från tre till fem, men där dessa ledamöter äro ense om beslutet, förekommer som regel ingen som helst sakbehandling i den samlade prövningsnämnden, såvida icke beslutet skiljer sig från landskamrerarens yrkande eller fråga är om ärende av mera vidlyftig eller svårartad beskaffenhet. De övriga av prövningsnämndens ledamöter godkänna subkommittéernas förslag utan att själva äga någon kännedom om de sålunda avgjorda målen.

Detta innebär ju i sak, att man i stället för en prövningsnämnd om elva[1] till femton ledamöter, som för närvarande till namnet finnes, i verkligheten har flera prövningsnämnder med ett ringa antal, vanligen tre till fem, ledamöter, vilka avgöra det övervägande antalet ärenden.

Det är givetvis icke tilltalande att på detta sätt författningens bestämmelser faktiskt blivit satta ur tillämpning. Detta har emellertid tydligtvis blivit resultatet av att de nuvarande bestämmelserna visat sig ohållbara. En ytterligare olägenhet av nu rådande system är, att svårigheter måste möta att upprätthålla enhetlighet i de avgöranden, som träffas av olika subkommittéer inom prövningsnämnden.

[1] Det i taxeringsförordningen föreskrivna minimiantalet, åtta stycken, har i samtliga län överskridits.

Vid övervägande av nu anförda omständigheter hava de sakkunniga för sin del funnit nödvändigt att föreslå en begränsning av antalet ledamöter i prövningsnämnden. Samtidigt förutsätta de sakkunniga givetvis, att samtliga ifrågakommande ärenden verkligen skola handläggas i den samlade prövningsnämnden.

Frågan om, huru långt denna begränsning skall sträcka sig, är beroende på i vad mån man ändock kan tillgodose kravet på kännedom inom nämnden rörande förhållanden i olika delar av länet. Än vidare måste härvid tagas hänsyn till, att olika mål kunna fordra, att sakkunskap av skilda slag skall vara inom prövningsnämnden representerad.

Med utgångspunkt från vad sålunda anförts föreslå de sakkunniga, att prövningsnämndens ledamöter skola efter förslag av länsstyrelsen förordnas av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år. Vidare föreslå de sakkunniga, att prövningsnämnden skall bestå av, förutom ordföranden, fyra ledamöter jämte suppleanter för dessa, en för varje ledamot.

De sakkunniga anföra härjämte:

För att tillgodose behovet av ortskunskap inom prövningsnämnden föreslås en utvidgad tillämpning av det nuvarande stadgandet i 94 § 2 mom. taxeringsförordningen så att ordförande eller annan medlem av taxeringsnämnd bör inkallas till prövningsnämndens sammanträde så snart antagas kan att detta är av betydelse vid handläggningen av förekommande mål. Taxeringsnämndsordförandens uppgift bliver dock tydligen endast att lämna erforderliga upplysningar. Han inträder icke som ledamot i prövningsnämnden.

Slutligen föreslå de sakkunniga, under hänvisning till bestämmelserna i 145 § 11 mom. taxeringsförordningen, att ersättningen till ledamot i prövningsnämnd höjes från nuvarande 12 kronor för dag, om vederbörande är bosatt å sammanträdesorten, och eljest 16 kronor för dag till 24 respektive 32 kronor för dag. Därjämte föreslås, att ledamot i förekommande fall skall för resedagar åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt rese- och traktamentsklass I B i allmänna resereglementet.

De sakkunniga beräkna den årliga kostnadsökning, som ett genomförande av förslaget till ändrad organisation av prövningsnämnden jämte höjning av ersättningen till ledamöterna skulle föranleda, till omkring 25,000 kronor.

I *remissyttrandena* uttalas i ett flertal fall, att den föreslagna organisationen av prövningsnämnden vore ägnad att avhjälpa nuvarande brister och befordra ett riktigare avgörande av ärendena; därjämte framhålles i åtskilliga yttranden, att den föreslagna organisationen torde åstadkomma att antalet besvär till högre instanser komme att minskas.

Sålunda yttrar *kammarrätten:*

De föreslagna bestämmelserna om ändrad organisation av länsprövningsnämnderna och deras arbetsformer synas vara ägnade att i förhållande till vad hittills varit fallet medföra en mera allsidig och saklig prövning av de frågor, som skola avgöras i dessa nämnder. De påtalade bristerna i länsprövningsnämndernas nuvarande organisation hava otvivelaktigt medfört en i viss mån ökad arbetsbelastning för kammarrätten, varför en minskning i besvärsfrekvensen i kammarrätten torde kunna räknas till de gynnsamma verkningar, vilka kunna förväntas uppkomma av de föreslagna reformerna.

Riksräkenskapsverket anför:

Den föreslagna omläggningen av formerna för prövningsnämndernas arbete synes riksräkenskapsverket ägnad att medföra garantier för att det taxeringsresultat, vartill prövningsnämnderna kommit, skall bliva betydligt hållbarare än för närvarande. Den förskjutning i tiden för arbetets avslutande, som förslaget innebär, är givetvis ur vissa synpunkter att beklaga, men med hänsyn till vad nyss sagts och till den minskning i antalet mål hos skattedomstolarna, som torde kunna förväntas, skulle ju i många fall ett snabbare slutligt avgörande än för närvarande likväl ernås.

Länsstyrelsen i Västerbottens län anser den föreslagna reformen nödvändig, om prövningsnämnderna i fortsättningen skola kunna effektivt fylla sin uppgift.

Svenska landskommunernas förbund uttalar:

De ändringar i prövningsnämndens organisation, som de sakkunniga föreslå, torde enligt förbundets förmenande komma att verksamt tjäna det avsedda syftet: att avgörandena i prövningsnämnd skola bliva i möjligaste grad tillförlitliga samt att till följd därav antalet besvärsmål till beskattningsdomstolarna skall kunna nedgå.

Stockholms handelskammare och *Sveriges industriförbund* yttra:

Vad särskilt angår prövningsnämnderna dela vi till alla delar de sakkunnigas uppfattning att dessa nämnder, icke minst på grund av den korta tid, varunder arbetet därstädes bedrives, icke tillnärmelsevis fylla kraven å en instans i förvaltningsprocessen. Genom att prövningsnämnderna givas en fast organisation, beredas tillräcklig tid för sitt arbete och erhålla sådan sammansättning, som möjliggör ärendenas tillfredsställande behandling i dessa nämnder, torde man kunna förvänta, att den här mycket framträdande bristen i den nuvarande taxeringsorganisationen blir avhjälpt.

I några yttranden ifrågasättes emellertid, huruvida de sakkunnigas förslag till ändrad organisation av prövningsnämnden komme att medföra fördelar. I sådan riktning uttala sig *länsstyrelsen i Uppsala län* samt *myndigheter i ett par städer och landskommuner.*

Förslaget i denna del avstyrkes av *taxeringsnämndsordförandenas riksförbund,* som anför:

De föreslagna genomgripande förändringarna i prövningsnämndens arbetssätt komma otvivelaktigt att skapa möjligheter för samtliga ledamöter av nämnden att grundligt sätta sig in i ärendena och för en mera omfattande genomgång av hela taxeringsmaterialet än för närvarande. Likväl måste förbundet avstyrka de sakkunnigas förslag, vilket innebär, att prövningsnämnden de facto organiseras såsom en skattedomstol. Enligt förbundets åsikt bör nämligen prövningsnämnden även i fortsättningen bibehålla sin karaktär av nämnd. Detta innebär, att prövningsnämnden, så långt görligt obunden av former, kan sträva efter att uppnå en materiellt riktig taxering. I stället för att beskära nämndens möjligheter härvidlag böra de vidgas i största möjliga omfattning.

De sakkunnigas förslag att landskamreraren skall vara ordförande i prövningsnämnden tillstyrkes eller lämnas utan erinran i övervägande antalet yttranden.

Emellertid uttalas i en del yttranden betänkligheter mot förslaget i denna del. Sålunda anför *länsstyrelsen i Hallands län,* att man icke torde kunna komma ifrån att landskamreraren, även med de ändrade funktioner han komme att få enligt de sakkunnigas förslag, hos allmänheten komme att framstå såsom representant för statens fiskaliska verksamhet och i denna sin egenskap av de klagande skattskyldiga betraktas såsom en motpart. Länsstyrelsen yttrar vidare:

Ur denna synpunkt må lämpligheten av landskamrerarens självskrivna ordförandeskap i prövningsnämnden ifrågasättas, och det synes böra övervägas om det icke trots allt funnes skäl att alltjämt bibehålla landshövdingen i hans hittillsvarande funktion, varvid landskamreraren bör fungera som föredragande och såsom landshövdingens ställföreträdare i hans frånvaro. Landshövdingens närvaro är ju alltid en viss good-will för en beslutande myndighet. Visserligen kan det icke förväntas, att landshövdingarna i allmänhet skola äga någon föregående erfarenhet av skattelagarnas bestämmelser och deras tillämpning. En del landshövdingar komma väl emellertid fortfarande att på grund av sin föregående verksamhet inneha högsta kompetens inom detta område och det synes knappast riktigt att beröva sådana landshövdingar möjligheten att göra denna erfarenhet gällande i prövningsnämndsarbetet. För varje landshövding måste det också synas egendomligt att helt ställas utanför en så utomordentligt viktig del av länsstyrelsens verksamhet som beskattningsväsendet.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län uttalar, att landshövdingens ordförandeskap i prövningsnämnden ökat nämndens anseende och för de klagande framstått som en garanti för oväld.

Stadsfullmäktige i Norrköping anföra:

Mot landshövdingens ordförandeskap kunna visserligen med fog vissa invändningar göras, bland annat påpekandet av hans starkt upptagna tid, men å andra sidan bör man icke underskatta den betydelse ur prestigesynpunkt, som landshövdingens medverkan otvivelaktigt har med sig. Givetvis finnes intet i och för sig att erinra mot landskamreraren såsom prövningsnämndens ordförande, men det kan ifrågasättas, om hans arbetskraft härigenom bäst tillvaratages. Ordförandeskapet torde för övrigt komma att bliva ett synnerligen betungande uppdrag, då ordföranden regelmässigt skall vara föredragande i nämnden. Visserligen skola landskamrerarens nuvarande funktioner i prövningsnämnden till stor del övertagas av taxeringsintendenten, men landskamrerarna äro för närvarande utan tvekan sina läns främste taxeringsmän, och det torde finnas anledning antaga, att det kommer att dröja åtskilliga år innan med de nuvarande landskamrerarna likvärdiga taxeringsintendenter fungera i alla län.

Kooperativa förbundet håller före, att landskamreraren icke borde fungera såsom ordförande i prövningsnämnden, då han fortfarande skulle vara chef för landskontoret och därmed ansvarig för taxeringsavdelningens resultat.

I några yttranden framhålles, att landskamreraren icke borde vara självskriven ordförande i prövningsnämnden utan att Kungl. Maj:t skulle äga utse annan person till ordförande, där så funnes lämpligt. *Sveriges industriförbund* och *Stockholms handelskammare* yttra sålunda:

Ordföranden i en enligt förslaget organiserad prövningsnämnd lärer emellertid ofta få ett dominerande inflytande vid ärendenas avgörande. Det ligger under sådana förhållanden vikt uppå, att ordföranden icke blott, såsom de sakkunniga framhållit, är en i beskattningsförfattningarna väl kunnig och med deras tillämpning förtrogen man, som tillika äger nödvändig auktoritet för ett rätt utövande av den processledande verksamheten, utan även att de skattskyldiga icke hava anledning sätta hans opartiskhet och objektivitet i fråga. Denna sistnämnda förutsättning måste befaras icke bliva uppfylld, om ordföranden i sin tidigare verksamhet ensidigt sökt tillgodose det fiskaliska intresset.

De sakkunniga anföra, att den som i vanliga fall tydligen bäst fyller de speciella krav, som måste ställas på ordföranden i en enligt förslaget organiserad prövningsnämnd, är landskamreraren. Vi dela de sakkunnigas uppfattning att landskamreraren säkerligen i allmänhet är bäst lämpad för fullgörande av denna betydelsefulla uppgift, men hålla före, att så icke alltid är fallet. Även de sakkunniga synas av den ovan återgivna antydningen att döma giva uttryck för samma mening.

Med hänsyn härtill och då, såsom jämväl i betänkandet understrykes, allt bör göras för att stärka förtroendet för prövningsnämndens vederhäftighet och opartiskhet, anse vi oss böra förorda, att den jämkningen i förslaget vidtages, att även om landskamreraren i regel skall vara ordförande i vederbörande prövningsnämnd, rätt likväl inrymmes åt Kungl. Maj:t att, där så finnes lämpligt, förordna annan person. Även om det ofta kan visa sig vanskligt att finna en för ett dylikt tidskrävande uppdrag kvalificerad person, som är villig att ställa sig till förfogande, synes dock särskilt vid övergången till den nya organisationen en bestämmelse av angivet innehåll böra gälla, så att en prövning av de ifrågavarande befattningshavarnas lämplighet för den nya uppgiften kommer till stånd. En sådan prövning torde framstå såsom desto mera angelägen som de nuvarande innehavarna av landskamrerarebefattningarna utsetts med tanke på att de skola fylla, icke den uppgift som enligt förslaget komme att åvila landskamreraren, utan i huvudsak de funktioner, som skola fullgöras av taxeringsintendenten. Det är jämväl önskvärt, att Kungl. Maj:t i samband med denna prövning erinrar de landskamrerare, som skola fungera såsom ordförande i prövningsnämnd, att de vid fullgörandet av denna uppgift icke äro representanter för det fiskaliska intresset utan domare med därav följande särskilda krav på objektivitet vid ärendenas behandling.

Yttranden av i stort sett liknande innehåll som det nyss återgivna ha avgivits av *Sveriges lantbruksförbund, svenska lantmännens riksförbund, kommerskollegium, Sveriges redareförening* och *svenska lantarbetsgivareföreningen.*

Överståthållarämbetet uttalar, att ämbetet funne det olämpligt att landskamreraren (skattedirektören i Stockholm) inginge såsom ledamot i prövningsnämnden och i sådan egenskap deltoge i beslut, som sedan skulle av taxeringsintendenten granskas för eventuellt överklagande. Med hänsyn till den sistnämndes ställning såsom underordnad i förhållande till den förre torde icke kunna undgås, att taxeringsintendenten i viss utsträckning kände sig bunden av prövningsnämndens avgöranden. Överståthållarämbetet ansåge därför att såsom ledamot, tillika ordförande, i prövningsnämnden borde tjänstgöra annan person än landskamreraren (skattedirektören) eller i varje

fall — om dennes sakkunskap funnes böra utnyttjas i prövningsnämndsarbetet — att han tjänstgjorde allenast såsom nämndens ordförande utan rätt att deltaga i besluten.

Länsstyrelsen i Örebro län anser, att landshövdingen fortfarande borde vara ordförande i prövningsnämnden; landskamreraren har dock anmält avvikande mening och instämt i de sakkunnigas förslag. Länsstyrelsen anför till utveckling av sin ståndpunkt:

Landskamreraren är och bör vara den mest sakkunnige i en länsstyrelse i beskattningsfrågor och bör därför också användas för den större och mera omfattande uppgiften att där vara kronans främsta ombud. För ordförandeskapet, som innebär en högst väsentligt mindre arbetsuppgift, bör annan kunna anlitas.

Länsstyrelsen är vidare av den uppfattningen att även om landskamrerarens funktion i avseende å prövningsnämnden skulle ändras enligt de sakkunnigas förslag så skulle han likväl med hänsyn till gammal tradition anses såsom den där inom länet främst företrädde kronans fiskaliska intressen. Det är ock att märka att även enligt de sakkunnigas förslag landskamreraren såsom chef för landskontoret alltjämt skulle leda det å landskontoret ankommande taxeringsarbetet. Det måste vara principiellt oriktigt att låta den, som har ansvaret för att underlydande tjänstemän tillgodose kronans fiskaliska intressen, döma över de yrkanden, som dessa i sådant avseende framställa.

Vad härefter beträffar landshövdings lämplighet som ordförande må framhållas att i hans ämbetsuppgift ingår att som ordförande ofta leda förhandlingar, där han saknar fackmannakunskap i de frågor det gäller. Bristen härutinnan uppväges av den opartiskhet ställningen medför. På detta skäl torde landshövdingen även när han icke är sakkunnig alltjämt vara att föredraga såsom ordförande framför landskamreraren. I de fall då landshövdingen av bristande tid eller annat skäl icke kan fullgöra ordförandeuppdraget, bör av Kungl. Maj:t till ordförande förordnas annan lämplig person. De sakkunniga hava själva övervägt den tanken. Rätt höga krav få givetvis därvid ställas, men om uppdraget, vilket efter höstsammanträdena icke torde bliva alltför arbetskrävande, förenades med ett skäligt årsarvode, torde det icke vara omöjligt att i varje län finna exempelvis en häradshövding, en magistratsledamot eller annan i allmänna värv förfaren person, som vore både kompetent för uppdraget och villig att åtaga sig detsamma.

I det av *mellankommunala prövningsnämnden* avgivna yttrandet uttalas liknande synpunkter som de av länsstyrelsen i Örebro län anförda.

Länsstyrelsen i Uppsala län anser, att landskamreraren fortfarande borde fullgöra sina nuvarande funktioner i prövningsnämnden. Ordförande i nämnden borde utses av Kungl. Maj:t och borde på Kungl. Maj:ts prövning bero, om landshövdingen eller annan person skulle förordnas därtill.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund yttrar att, såvitt det icke kunde anförtros åt prövningsnämnden att själv utse ordförande, Kungl. Maj:t borde utse en av ledamöterna till detta uppdrag.

I några yttranden uttalas att landshövdingen, även om han icke vidare skulle vara ordförande i prövningsnämnden, likväl icke borde betagas rätten att närvara vid nämndens sammanträden. I denna riktning uttala sig *läns-*

styrelserna i Kronobergs och *Kalmar län,* därvid de såsom motivering åberopa att vederbörande länsstyrelse hade att vaka över att taxeringsarbetet ordnades och bedreves ändamålsenligt. *Statskontoret* anser, att landshövdingen borde äga att deltaga i prövningsnämndens överläggningar för att vinna önskvärd inblick i länets ekonomiska förhållanden.

Förslaget att Kungl. Maj:t skall utse övriga ledamöter i prövningsnämnden har i några yttranden blivit föremål för erinringar.

Länsstyrelserna i Uppsala, Göteborgs och Bohus samt *Älvsborgs län* uttala sålunda, att länsstyrelsen fortfarande borde utse ledamöter i prövningsnämnden. Länsstyrelsen i Uppsala län anför därvid, att länsstyrelsen ägde den största möjligheten att på grund av sin personkännedom träffa ett riktigt val. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län yttrar att det skäl, som av de sakkunniga anförts mot att länsstyrelsen utsåge ledamöter, med landskamrerarens ändrade ställning i nämnden icke vidare torde kunna göras gällande.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund uttalar, att ledamöterna i prövningsnämnden borde utses av Kungl. Maj:t efter förslag av landstingets förvaltningsutskott, respektive stadsfullmäktige i stad, som ej deltoge i landsting. Över förslaget borde länsstyrelsen äga yttra sig.

Uppsala läns landstings förvaltningsutskott förordar, att prövningsnämndens ledamöter väljas av landstinget.

Kooperativa förbundet anser, att ledamöterna i prövningsnämnden till en del, exempelvis hälften, borde utses av landstinget eller dess förvaltningsutskott.

Mot förslaget att prövningsnämnden skall bestå av — förutom ordföranden — fyra ledamöter göras erinringar i ett stort antal yttranden.

Sålunda uttala *länsstyrelsen i Örebro län, mellankommunala prövningsnämnden, några kommunala myndigheter, Sveriges häradsskrivareförening* och *kooperativa förbundet* betänkligheter mot förslaget med hänsyn till att det innebure, att lokalkännedomen och lekmannainflytandet komme att minska.

Överståthållarämbetet och *länsstyrelsen i Malmöhus län* hålla före, att någon reducering av det nuvarande antalet ledamöter i prövningsnämnden icke borde äga rum. Överståthållarämbetet anför i detta avseende följande:

Regeln är för närvarande, att samtliga femton ledamöter i Stockholms stads prövningsnämnd kallas till nämndens sammanträden samt att, vid förfall för en eller flera ledamöter, suppleanter för dem inkallas. I alla de ärenden, som avses skola föredragas inför nämnden, genomgås handlingarna av åtminstone en av nämndens ledamöter. Med det stora antal ärenden, som under senare år handlagts i nämnden — under år 1942 var antalet ärenden angående taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å förmögenhet eller ersättningsskatt över 6,000 och antalet ärenden angående taxering till krigskonjunkturskatt inemot 2,000 — har uppdraget såsom ledamot visat sig i hög grad betungande. Utslaget på

fyra ledamöter, vilka förutsättas jämte ordföranden skola taga del av handlingarna i förekommande ärenden, bleve det förberedande arbetet säkerligen till den grad omfattande för varje särskild ledamot, att rättssäkerheten komme i fara. Därtill bleve det svårt, för att icke säga omöjligt, att för uppdragets fullgörande förvärva verkligt kompetenta personer. — — — — — — —

Genom en nedskärning av ledamöternas antal på sätt de sakkunniga föreslagit skulle det dessutom bliva praktiskt taget omöjligt att tillföra prövningsnämnden den mångsidiga sakkunskap och erfarenhet, som äro önskliga för att prövningsnämnden skall kunna på bästa sätt fullgöra sina funktioner, vilka ej böra förväxlas med en skattedomstols mera rättsliga bedömande av förekommande fall.

Med frågan om antalet nämndsledamöter sammanhänga intimt av de sakkunniga i övrigt föreslagna här ovan omförmälda förändringar. Prövningsnämnden i dess hittillsvarande utformning har i det väsentliga fyllt kraven på att vara en nämnd i verklig mening. I den mån antalet ledamöter nedskures till fem, av vilka en innehade uppdraget i kraft av sitt ämbete och de övriga fyra tillsattes av Kungl. Maj:t utan hänsyn till att majoriteten skall utgöras av sådana som tidigare valts till ledamöter i taxeringsnämnd, skulle prövningsnämnden få en helt annan karaktär än enligt nu gällande rätt. Den kan nu utan framställning från de skattskyldigas sida ändra redan ågångna taxeringar och jämväl åsätta dylika samt utgör således liksom taxeringsnämnden en exponent för svenska folkets grundlagsenliga rätt att sig självt beskatta. Genom den föreslagna omläggningen skulle nämnden allt mera få karaktär av en skattedomstol i samma mening som kammarrätten, något som den ej bör hava.

Länsstyrelsen i Malmöhus län yttrar, att mycket talade för den föreslagna begränsningen av antalet ledamöter men att mot densamma dock kunde anföras, att kravet på kännedom om ortsförhållandena praktiskt taget finge helt uppgivas. Det torde emellertid kunna ifrågasättas om nämndsinstitutionen hade berättigande ur annan synpunkt än just den att representera orts- och personkännedom. I länet vunna erfarenheter hade givit vid handen, att vid avgörande av beskattningsärenden kännedomen om de lokala förhållandena varit av mycket stor betydelse.

I ett flertal yttranden förordas, att antalet ledamöter bestämmes högre än det av de sakkunniga föreslagna, varigenom kraven å lokalkännedom, representation för olika grupper skattskyldiga samt tillbörligt lekmannainflytande i prövningsnämnden skulle bättre tillgodoses. *Länsstyrelserna i Uppsala, Jönköpings, Hallands, Skaraborgs* och *Kopparbergs län* samt *några kommunala myndigheter* och *taxeringsnämndsordförande* anse sålunda, att ledamöternas antal borde utgöra sex eller minst sex. *Kammarrätten* och *länsstyrelsen i Älvsborgs län* uttala, att prövningsnämnd borde bestå av minst fyra, högst sex ledamöter. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* ifrågasätter, om icke i de större länen ledamotsantalet borde ökas till sju, dock att nämnden borde vara beslutför därest minst fem ledamöter deltoge i beslutet. *Länsstyrelsen i Kalmar län* anser det önskvärt, att möjlighet bereddes att utöka antalet ledamöter till åtminstone fem. *Länsstyrelsen i Blekinge län* ifrågasätter, huruvida icke ledamotsantalet lämpligen borde fastställas för varje län, förslagsvis till minst sex, högst tio. *Länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus* samt *Värmlands län* anse, att antalet ledamöter borde bestämmas till åtta. *Stads-*

fullmäktige i Stockholm finna det icke tillrådligt att i Stockholm begränsa antalet ledamöter till färre än åtta. *Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* uttalar sig för åtta ledamöter. *Skånes handelskammare* anser ledamotsantalet böra bestämmas till minst fyra, högst åtta. *Sveriges köpmannaförbund* anser ledamöterna böra vara minst åtta. *Handelskammaren i Gävle* förordar ett ledamotsantal av minst fyra, högst sex; två ledamöter borde vara fullt förtrogna med näringslivets förhållanden.

Några myndigheter och sammanslutningar uttala, att prövningsnämnden borde arbeta på avdelningar för att underlätta och påskynda arbetet. Sålunda finner *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* det vara ofrånkomligt, därest man ville erhålla en mera funktionsduglig prövningsnämnd, att i Göteborgs och Bohus och kanske även i åtskilliga andra län prövningsnämnden så sammansattes, att den kunde arbeta å två av varandra oberoende och var för sig beslutande avdelningar. Detta vore ju vad som i realiteten, om än ej formellt, numera förekomme och det skulle sålunda gälla att legalisera denna arbetsform. Med en sådan uppdelning av prövningsnämnd å två avdelningar, vilka kunde sammanträda å olika tider, oberoende av varandra, kunde landskamreraren fungera som ordförande i båda. Arbetsbördan med föredragning i båda avdelningarna, vilka i Göteborgs och Bohus län kanske skulle behöva i genomsnitt en sammanträdesdag per vecka vardera, kunde möjligen för honom bliva alltför betungande, eftersom ju inläsning av ärenden till sådan föredragning endast utgjorde en del av landskamrerares uppgifter såsom avdelningschef och föredragande jämväl i andra ärenden å landskontoret. I så fall torde Kungl. Maj:t böra på särskild framställning av länsstyrelsen uppdraga åt länsassessor att i landskamrerares ställe fungera som ordförande och föredragande å avdelning i viss begränsad utsträckning; genom delegation av länsassessors föredragning i övrigt till annan befattningshavare å landskontoret behövde ersättningsfråga därav ej uppkomma.

Även *stadsfullmäktige i Stockholm, Sveriges häradsskrivareförening* och *kooperativa förbundet* uttala sig för lämpligheten av att prövningsnämnden arbetade på avdelningar.

För åvägabringande av ett rationellt bedrivet arbete förordas i några yttranden, att till ett vart sammanträde inkallas blott vissa av prövningsnämndens ledamöter. Sålunda uttalar *länsstyrelsen i Malmöhus län* att det med all sannolikhet bleve ytterligt svårt att finna personer, lämpliga såsom ledamöter, vilka kunde avstå all den tid, som skulle erfordras för ärendenas behandling i den ordning de sakkunniga föreslagit. Det kunde nämnas, att 1942 års prövningsnämnd i länet hade att handlägga inalles 4,381 ärenden. Med hänsyn härtill borde arbetet i prövningsnämnden så ordnas, att till olika sammanträden skulle kallas, utom ordföranden, endast visst antal, förslagsvis fyra, ledamöter, varvid nämnden skulle vara beslutför därest alla närvarande vore ense om beslutet. Inför den samlade prövningsnämnden skulle därefter behöva föredragas allenast ärenden av mera principiell natur samt sådana, vari enighet icke nåtts vid handläggning inom prövningsnämnd med begränsad sammansättning. Länsstyrelsen funne det omöjligt för en person

att under tiden till den 10 oktober, då besvärsmålen skulle vara avgjorda, på ett tillfredsställande sätt sätta sig in i alla dessa mål; vid 1942 års taxering uppginge besvärsmålen i länet till 2,651 stycken. I länet syntes därför biträdande landskamrerare böra förordnas, i varje fall under nämnda tid. Lika omöjligt torde det vara för en prövningsnämnd, bestående av allenast fem ledamöter, att inom samma tid fatta ett något så när övervägt avgörande i en sådan mängd av mål.

Länsstyrelsen i Värmlands län yttrar, att med ledning av tidigare erfarenheter antalet sammanträdesdagar för prövningsnämnden i länet kunde beräknas till trettio, sannolikt flera. För de utsedda ledamöterna torde sålunda uppdraget komma att taga avsevärd tid. Det kunde ifrågasättas, om det under angivna förhållanden bleve möjligt att härför finna lämpliga och villiga personer. Ett alternativ, som syntes böra övervägas, vore att exempelvis åtta ledamöter utsåges och att av dessa fyra tjänstgjorde vid varje sammanträde enligt den fördelning av tjänstgöringsskyldigheten, som bestämdes av ordföranden.

Liknande arbetssätt förordas jämväl av *Skånes handelskammare*.

Förslaget att prövningsnämndens ledamöter icke skola utses bland medlemmar i taxeringsnämnd har föranlett kritik i en del yttranden.

Kooperativa förbundet anser sålunda, att taxeringsnämndsledamöter alltjämt borde ingå i prövningsnämnden, dock att deras antal borde begränsas till högst en fjärdedel av hela antalet ledamöter för att därigenom garantier skulle vinnas för verkligt opartiska avgöranden.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund yttrar, att antalet taxeringsnämndsordförande i prövningsnämnden icke borde få överstiga halva antalet ledamöter. Om antalet ledamöter skulle utgöra blott fyra, borde förbud stadgas för den, som under året deltagit i taxeringsnämnds arbete, att vara ledamot av prövningsnämnden.

Länsstyrelsen i Jönköpings län uttalar, att visst antal av prövningsnämndens ledamöter borde utses bland taxeringsnämndsordförande, enär dessa i allmänhet vore de enda inom ett län som vore förfarna i taxeringsfrågor.

Länsstyrelsen i Stockholms län och *mellankommunala prövningsnämnden* anse, att ledamöter i prövningsnämnden alltjämt borde kunna utses bland medlemmar av taxeringsnämnd, då möjlighet eljest icke torde förefinnas att erhålla tillräckligt kvalificerade ledamöter i prövningsnämnden.

Överståthållarämbetet uttalar, att ett genomförande av förslaget i nu förevarande del skulle bidraga till att prövningsnämnden förlorade sin karaktär av beskattningsnämnd.

Länsstyrelsen i Västmanlands län betonar svårigheten att utanför kretsen av taxeringsnämndsmedlemmar erhålla personer, lämpliga såsom ledamöter i prövningsnämnden. Genom den föreslagna bestämmelsen 111 § taxeringsförordningen, enligt vilken bestämmelse ledamot i prövningsnämnd skulle avträda då fråga förekomme om taxering, i vars behandling inom annan be-

skattningsnämnd han tidigare deltagit, syntes vara sörjt för att misstankar icke uppkomme om att ledamot i prövningsnämnden, som tillika vore medlem av taxeringsnämnd, övade obehörigt inflytande å utgången av ärenden från den egna taxeringsnämnden. För att belysa svårigheten att erhålla taxeringskunniga ledamöter i prövningsnämnden ansåge länsstyrelsen sig böra omnämna, att prövningsnämnden i Västmanlands län måst rekryteras helt eller så gott som helt ur taxeringsmännens krets. Någon olägenhet härav hade länsstyrelsen icke försport.

Den föreslagna ersättningen åt prövningsnämndens ledamöter lämnas i yttrandena så gott som genomgående utan erinran. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* yttrar, att i betraktande av den uppoffring av tid och egna intressen, som de med korta mellanrum återkommande sammanträdena krävde av ledamöterna, ävensom med hänsyn till arbetets art de föreslagna dagarvodena innebure den lägsta ersättning, som kunde ifrågakomma. Den tilltänkta arbetsordningen komme jämväl att pålägga ledamöterna förberedande hemarbete i icke ringa omfattning; även härför borde utgå någon om ock ringa ersättning enligt grunder, som borde fastställas i taxeringsförordningen. *Länsstyrelsen i Uppsala län* anser den föreslagna ersättningen mycket ringa i förhållande till arbetets omfattning, svårighetsgrad och ansvar.

Länsstyrelsen i Hallands län föreslår, för att i någon mån nedbringa kostnaderna för prövningsnämnden, att dagarvodet bestämmes till 21 kronor om dagen för den, som är bosatt å sammanträdesorten, och till 28 kronor om dagen för den, som är bosatt utom sammanträdesorten, samt att resekostnads- och traktamentsersättning skall utgå enligt rese- och traktamentsklass II C.

Allmänna lönenämnden ifrågasätter, huruvida tillräckliga skäl förelåge att bestämma resekostnads- och traktamentsersättningen efter så hög klass som föreslagits.

Statskontoret avstyrker den föreslagna fördubblingen av ledamöternas arvoden och anför vidare:

Den åberopade jämförelsen med de i 126 § 2 mom. taxeringsförordningen omförmälda ledamöterna i kammarrätten synes knappast bärande, bland annat av den omständigheten, att ersättningen där avser ledamotskap i ett till Stockholm förlagt ämbetsverk. Därest någon jämkning av ersättningsgrunderna anses påkallad, förefaller det riktigare att i analogi med kommittékungörelsens bestämmelser höja arvodet för den, som är bosatt utom sammanträdesorten, från 16 till 18 kronor samt bevilja resekostnads- och traktamentsersättning enligt klass I B i allmänna resereglementet i stället för nu klass II D.

Departementschefen. En fastare organisation av prövningsnämnderna torde vara erforderlig i syfte att skapa ökade garantier för att ärendena bliva handlagda på ett tillfredsställande sätt. Vid prövning av frågan om en dylik omorganisation träda i huvudsak tvenne frågor i förgrunden, nämligen dels frågan om vem som

bör vara ordförande i prövningsnämnden, dels ock frågan om nämndens sammansättning i övrigt.

Då prövningsnämnden har att avgöra ärenden, som till stor del äro av rättslig karaktär och ofta av invecklad sådan, finner jag det naturligt att på ordföranden ställes det kravet, att han är väl förtrogen med de rättsregler som gälla på beskattningsväsendets område. Detta krav torde vara så mycket mera berättigat som ordföranden icke bör besitta lägre kvalifikationer på ifrågavarande område än den tjänsteman, som bevakar det allmännas rätt hos prövningsnämnden. Härtill kommer att endast en ordförande med nyss angivna kvalifikationer kan antagas vara i stånd att utöva den processledning, som är nödvändig för vinnande av riktiga avgöranden. Ordföranden bör vara ledamot av nämnden och således äga rätt att deltaga i dess beslut.

I likhet med de sakkunniga finner jag landshövdingen icke lämpligen böra ifrågakomma såsom prövningsnämndens ordförande, då han som regel icke besitter särskilda kunskaper och erfarenheter på beskattningsväsendets område. Den person, som bäst motsvarar de krav vilka med hänsyn till uppgiftens beskaffenhet böra ställas å ordföranden i prövningsnämnden, torde vara landskamreraren. Därest landskamreraren skall vara prövningsnämndens ordförande, måste han emellertid befrias från sina nuvarande, till stor del fiskaliska uppgifter i fråga om taxeringen, då dessa givetvis icke böra förenas med uppgiften att vara opartisk ordförande i prövningsnämnden.

Uppdraget såsom ordförande i prövningsnämnd torde taga i anspråk en mycket betydande del av vederbörandes arbetstid. Det vore därför svårt — bortsett från vad nyss sagts rörande erforderliga kvalifikationer — att finna någon, som hade möjlighet att med annan tjänst förena ordförandeskapet i prövningsnämnden. Att göra ordförandeskapet till en självständig befattning lärer å andra sidan icke komma i fråga. Även ur nu angivna synpunkter synes det lämpligt att med landskamrerarens åligganden såsom chef för landskontoret förena uppdraget såsom ordförande i prövningsnämnden, enär det med uppdraget förenade arbetet till sin kvantitet skulle ungefärligen motsvara de uppgifter i fråga om taxeringen, som för närvarande åvila landskamreraren.

Mot en anordning med landskamreraren såsom prövningsnämndens ordförande skulle, såsom skett i några yttranden, kunna riktas den anmärkningen, att det kunde befaras att de nuvarande landskamrerarna skulle intaga en alltför fiskalisk inställning till förekommande frågor. Gentemot en sådan invändning vill jag emellertid anföra, att landskamreraren redan nu har till uppgift icke blott att ensidigt bevaka kronans fiskaliska intresse utan även att tillse, att taxering åsättes i enlighet med skatteförfattningarna. Erfarenheten torde även ha visat, att landskamrerarna i regel fullgjort sina nuvarande taxeringsuppgifter på ett omdömesgillt och måttfullt sätt. Farhågorna för att landskamrerarna, därest de bleve ordförande i prövningsnämnderna, icke skulle handha sina nya uppgifter på ett opartiskt sätt torde därför knappast vara befogade. Det torde tvärtom kunna verka till skydd för de skattskyldigas intressen, att ordföranden i prövningsnämnden är en person med lika stor skatterättslig erfarenhet som den, tillvaratagaren av kronans fiskaliska intressen representerar.

I några yttranden uttalas, att landskamreraren i vart fall icke borde vara självskriven ordförande i prövningsnämnden utan att Kungl. Maj:t, där så funnes lämpligt, skulle äga utse annan person till ordförande. En sådan anordning skulle innebära, att i flertalet län landskamreraren vore prövningsnämndens ordförande och annan tjänsteman fullgjorde landskamrerarens nuvarande, till stor del fiskaliska uppgifter, medan i andra län landskamreraren fortfarande handhade sistnämnda uppgifter. En sådan bristande enhetlighet i organisationen synes mig icke böra ifrågakomma.

På grund av det nu anförda finner jag mig böra tillstyrka de sakkunnigas förslag, att landskamreraren skall vara ordförande i prövningsnämnden och tillika ledamot av densamma samt att en ny befattning (taxeringsintendent) skall inrättas å landskontoren för handläggning av landskamrerarens nuvarande taxeringsuppgifter. Då länsstyrelsen fortfarande skall ha att övervaka taxeringsarbetet, bör emellertid landshövdingen äga övervara prövningsnämndens sammanträden och deltaga i dess överläggningar men icke i besluten. Vad angår Stockholm bör ordförandeskapet i prövningsnämnden utövas av skattedirektören. Skattedirektörens nuvarande uppgifter beträffande taxeringen böra därvid övertagas av taxeringsintendenten vid överståthållarämbetet. Överståthållaren eller, vid förfall för honom, underståthållaren bör äga närvara vid prövningsnämndens sammanträden och deltaga i dess överläggningar men icke i besluten.

Vad angår prövningsnämndens sammansättning i övrigt synes mig det nuvarande antalet ledamöter alltför stort för att nämnden skall kunna fungera rationellt. Utvecklingen har också blivit den, att nämnden i flertalet län delat upp sig i ett antal mindre avdelningar, vilka i praktiken blivit beslutande, varje avdelning i de ärenden den haft att behandla. Anledningen till att antalet ledamöter bestämts så högt som skett torde närmast ha varit, att nämnden skulle äga tillgång till lokalkännedom beträffande olika delar av länet. Såsom de sakkunniga anfört, torde det emellertid kunna ifrågasättas, särskilt beträffande ett större län, huruvida femton ledamöter kunna äga en mera ingående kännedom om länets olika delar. För övrigt synes behovet av lokalkännedom i prövningsnämnden icke vara lika stort som vad fallet är beträffande taxeringsnämnderna. I de fall, då sådant behov föreligger, torde detsamma kunna tillgodoses genom att medlem av vederbörande taxeringsnämnd inkallas för att lämna erforderliga upplysningar.

Därest det nuvarande antalet ledamöter i prövningsnämnden likväl skulle bibehållas, kunde det tänkas, att nämnden gjordes mera funktionsduglig genom att antingen blott visst antal ledamöter inkallades till varje sammanträde eller nämnden — på sätt för närvarande mestadels sker — fördelade sig på ett antal mindre avdelningar. Mot båda dessa alternativ kan emellertid anmärkas, att de innebära att endast vissa ledamöter skulle komma att deltaga i prövningsnämndens beslut, varigenom dessa kunde befaras bliva mindre enhetliga. Det förra alternativet är mindre tillfredsställande jämväl i så måtto, att ledamöterna skulle komma att växla alltför mycket vid de olika sammanträdena.

Med hänsyn till det anförda synes frågan om prövningsnämndens sam-

mansättning lämpligen böra lösas i huvudsaklig överensstämmelse med de sakkunnigas förslag. Med en prövningsnämnd, bestående av ett relativt litet antal ledamöter inför vilka samtliga ärenden föredragas, bör vinnas såväl snabbhet i handläggningen av de särskilda taxeringsärendena, vilket är nödvändigt med hänsyn till det stora antalet ärenden, som enhetlighet i besluten. I likhet med åtskilliga av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna finner jag emellertid det av de sakkunniga föreslagna antalet ledmöter vara för litet för att möjliggöra, att olika kategorier skattskyldiga bliva på lämpligt sätt representerade i nämnden. Jag vill därför föreslå, att prövningsnämnden skall bestå av — förutom av ordföranden — minst fyra och högst åtta ledamöter jämte motsvarande antal suppleanter. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att för varje län bestämma det antal ledamöter, som skall ingå i prövningsnämnden. Därest denna består av blott fem medlemmar, böra samtliga dessa eller deras suppleanter vara närvarande för att nämnden skall vara beslutför. Utgöres nämnden av större antal medlemmar, torde för beslutförhet icke kunna krävas mera än att ordföranden och fyra ledamöter eller suppleanter äro tillstädes.

Det torde, på sätt de sakkunniga föreslagit, böra ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag av länsstyrelsen, utse ledamöter och suppleanter i prövningsnämnden. De böra i enlighet med de sakkunnigas förslag utses för en tid av fyra år.

Med den sammansättning av prövningsnämnden, som jag enligt vad nyss sagts förordar, kan framför allt i de största länen och Stockholms stad inträffa, att nämnden under vissa perioder, särskilt under tiden augusti—oktober, måste sammanträda så ofta, att svårighet uppkommer för ledamöterna att närvara vid alla sammanträden. Det synes mig därför icke kunna undvikas, att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att, efter framställning av prövningsnämnd, förordna att nämnden under viss tid äger arbeta på två avdelningar, vardera bestående av landskamreraren såsom ordförande och fyra ledamöter. Landskamrerarens ordförandeskap å båda avdelningarna torde härvid utgöra en garanti för att kravet på enhetlighet i avgörandena blir tillgodosett. För att avdelning skall vara beslutför torde böra krävas, att samtliga ledamöter eller suppleanter å avdelningen äro närvarande. Då fråga är om beslut av principiell innebörd eller då avdelning eljest finner så böra ske, bör ärende hänskjutas till avgörande av prövningsnämnden in pleno.

Med hänsyn till kravet på enhetlighet i avgörandena synes det mig icke lämpligt att, såsom två länsstyrelser föreslagit, annan befattningshavare å landskontor än landskamreraren förordnas att som ordförande i prövningsnämnden handlägga vissa grupper av ärenden. Skulle arbetsbördan för landskamreraren i de större länen bliva för stor, bör den lindras därigenom att föredragningen av vissa grupper av ärenden överlämnas åt tjänsteman å den taxeringsavdelning, som jag i det följande föreslår skola inrättas vid landskontoren.

Då prövningsnämnden, även efter genomförandet av nu föreslagna ändringar, är en beskattningsnämnd med uppgift bland annat att granska och

pröva årets taxeringar, synes något principiellt hinder icke föreligga att till ledamöter av prövningsnämnden utse personer, som samtidigt äro medlemmar i taxeringsnämnd. En förutsättning härför bör givetvis vara, att vederbörande icke äger taga befattning med ärende, i vars behandling inom taxeringsnämnd han tidigare deltagit. Det torde vara så mycket mera anledning att tillåta medlemmar av taxeringsnämnd att jämväl vara ledamöter i prövningsnämnd som det — efter vad i åtskilliga yttranden framhålles — kan ställa sig svårt att utanför de förstnämndas krets finna personer, kvalificerade för uppdraget att vara ledamot i prövningsnämnd. För att icke taxeringsnämndsmedlemmarna skola erhålla alltför stort inflytande i prövningsnämnden torde dock allenast viss del av prövningsnämndens ledamöter böra få utses bland taxeringsnämndsmedlemmar. Lämpligen torde högst hälften av hela antalet prövningsnämndsledamöter böra få utgöras av medlemmar i taxeringsnämnd.

Den av de sakkunniga förordade ersättningen åt ledamöterna i prövningsnämnden synes mig skälig med hänsyn till det ökade ansvar och det mera omfattande arbete, som enligt förslaget kommer att åvila ledamöterna. Det torde även böra framhållas, att enligt förslaget särskild ersättning icke utgår för det arbete utöver sammanträdesdagarna, som avses skola ankomma på ledamöterna.

Den årliga kostnadsökningen i anledning av den föreslagna ändrade organisationen av prövningsnämnderna torde, såsom de sakkunniga angivit, kunna beräknas till 25,000 kronor.

Då jag, såsom jag i det följande kommer att närmare utveckla, icke förordar de sakkunnigas förslag om inrättande av en riksskattenämnd — vilken nämnd enligt förslaget skulle övertaga den nuvarande mellankommunala prövningsnämndens uppgifter samt därutöver vara verksam såsom ett centralt organ för åstadkommande av enhetlighet i rättstillämpningen— finner jag någon ändring av mellankommunala prövningsnämndens sammansättning icke böra komma till stånd. Uppdelning av nämnden på avdelningar torde icke heller vara erforderlig. Däremot böra nämndens ledamöter, liksom ledamöter i länsprövningsnämnd, utses för en tid av fyra år. De torde böra erhålla samma ersättning som föreslagits för ledamöterna i länsprövningsnämnd.

2. Prövningsnämndernas arbetsformer m. m.

De sakkunniga anföra:

Vad särskilt angår föredragningen måste beaktas de svårigheter, som städse uppstå, då fråga är om föredragning inför lekmannaelement. För den, som icke äger långvarig vana att enbart å muntlig föredragning uppfatta det relevanta i ett mål och att uteslutande med ledning därav träffa sitt avgörande, erbjuder nämligen den muntliga föredragningen stora besvärligheter. Alldeles särskilt gäller kanske detta skattemålen med de invecklade beräkningsgrunder, varom däri ofta är fråga, och den myckenhet siffermaterial, som likaledes ofta måste däri överblickas. Även med en skicklig och rutinerad föredragande i prövningsnämnden måste resultatet för närvarande bliva, att prövningsnämndens ledamöter, eller åtminstone många av dem, komma att biträda förslag, om vilkas verkliga innebörd de sakna till-

räcklig kännedom. Under sådana förhållanden blir värdet av lekmannainslaget i prövningsnämnden ganska ringa; det blir här, som så ofta eljest i fråga om bestämmelserna rörande beskattningsnämnderna, en lagföreskrift, som inger föreställningar, vilka emellertid icke motsvaras av verkligheten.

Skall lekmannaelementet i prövningsnämnden verkligen kunna bliva av värde vid målens avgörande — och det är ju detta, som måste åsyftas, därest överhuvud taget lekmän skola vara där representerade — måste därför enligt de sakkunnigas uppfattning en fullständig omläggning ske av nuvarande arbetsformer. En verklig föredragning av varje mål, omfattande det relevanta däri, bör ske. Föredragningen föreslås skola handhavas av ordföranden i prövningsnämnden, där icke för vissa fall annan föredragande utses. Därjämte bör i god tid före varje prövningsnämndssammanträde utskrifter ske av föredragningspromemoriorna, vilka utskrifter därefter tillställas samtliga ledamöter av prövningsnämnden; promemoriorna böra vara så fullständiga, att därav erhålles en klar bild av vad målet avser, och givetvis även återgiva förekommande yrkanden. Härutöver bör åtminstone en ledamot av prövningsnämnden utöver ordföranden hava i förväg genomgått även handlingarna till målen; detta kan ju lämpligen ske sålunda, att målen fördelas mellan ledamöterna i och för handlingarnas granskning.

I ett par *remissyttranden* behandlas frågan om sättet för ärendenas föredragning inför prövningsnämnden.

Länsstyrelsen i Jämtlands län uttalar sålunda, att länsstyrelsen funne det tveksamt om det av de sakkunniga skisserade förslaget med fullständiga promemorior, verklig föredragning av varje mål och så vidare kunde visa sig praktiskt lämpligt även med den ifrågasatta koncentrerade nämnden och med utsträckning av tiden för prövningsnämndens handläggning av besvär och yrkanden. I ett i fråga om prövningsnämndsarbete medelstort län såsom Jämtlands måste en detaljerad föredragning av omkring 1,400 besvärsmål och 900 yrkanden om saklig ändring av taxering — siffrorna avsåge 1942 års prövningsnämnd i länet — taga en mycket avsevärd tid i anspråk. Även om ledamöterna delvis i förväg genomginge handlingarna till målen, åtginge motsvarande tid, arbete och kostnader utan att därigenom någon besparing vunnes vid de egentliga sammanträdena.

Länsstyrelsen i Västerbottens län uttalar, att det föreslagna förfarandet med ärendenas beredning och föredragning förefölle alltför omständligt och tidsödande. Då det gällde mera invecklade besvär, vore det givetvis nödvändigt att föredragningspromemorior upprättades, så att föredraganden snabbt kunde giva en klar bild av vad målet avsåge och ledamöterna i nämnden lättare uppfatta det relevanta i målet. Men en stor del av målen vore av så enkel beskaffenhet, att upprättandet av särskild promemoria och utsändande av avskrift därav till prövningsnämndsledamöterna måste anses som onödigt slöseri med tid och arbetskraft. Så t. ex. när det gällde felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende. Det borde därför läggas i föredragandens hand att avgöra, huruvida och i vilka fall dylika promemorior skulle upprättas och tillställas ledamöterna.

Magistraten i Hälsingborg ifrågasätter lämpligheten av att landskamreraren såsom ordförande i prövningsnämnden skulle föredraga alla ärenden. Taxeringsintendenten eller den person, som från början handlagt ett ärende,

vore ju den, som bäst kände till detsamma. Med hänsyn härtill och för undvikande av dubbelarbete syntes det böra tillkomma denne att föredraga ärendet inför prövningsnämnden.

Beträffande frågan om muntliga förhandlingar i prövningsnämnd anföra *de sakkunniga,* att en förutsättning för ernående av en fullständigare utredning och en klarare belysning av förekommade mål vore, att det nuvarande rena skriftväxlingsförfarandet kompletterades med muntlig förhandling inför prövningsnämnd. De sakkunniga anföra vidare härom:

En dylik muntlig förhandling är ofta av nöden ej blott i mål av mera invecklad beskaffenhet utan även beträffande i och för sig enkla besvärsmål. I sistnämnda mål möter man nämligen icke sällan hos den klagande en oförmåga att i skrift framlägga sina i och för sig kanske bärande skäl. Genom muntliga förhandlingar i dylika fall kunna säkerligen åtskilliga mål, som nu i onödan belasta beskattningsdomstolarna, redan å prövningsnämndsstadiet bliva på ett tillfredsställande sätt avgjorda. I mera vidlyftiga och invecklade mål återigen utvisar erfarenheten att ofta vid målens första handläggning i prövningsnämnd ytterligare utredning i olika avseenden kräves. För närvarande händer ej sällan, att tiden icke medgiver, att dylik utredning införskaffas, utan målet måste avgöras i bristfälligt skick. Även där emellertid ytterligare utredning hinner införskaffas gäller alltjämt, att densamma ofta icke är tillräckligt klarläggande. Även i dessa fall måste tydligen muntliga förhandlingar på ett helt annat sätt kunna gagna sakens utredning.

Enligt de sakkunnigas uppfattning böra när helst anledning därtill förekommer muntliga förhandlingar hållas i prövningsnämnd. Några särskilt vidlyftiga föreskrifter härom torde icke påkallas. I fråga om skattskyldigs information rörande dagen för handläggning av mål eller ärende synes vara tillräckligt föreskriva, att viss tid före prövningsnämndens sammanträde inom av nämnden disponerade lokaler en lista skall anslås, upptagande de mål och ärenden, som skola förekomma vid sammanträdet.

En dylik allmän föreskrift torde kunna leda till att vederbörande enskilda parter i eget intresse ofta komma tillstädes.

Härutöver synes emellertid prövningsnämnden böra tillerkännas rätt att kalla enskild part vid äventyr att målet eljest avgöres på förhandenvarande skäl.

Det är givetvis icke de sakkunnigas mening, att, utöver förslaget om införande av muntliga förhandlingar inför prövningsnämnden, någon ändring skall ske i nuvarande bestämmelse, att sammanträde med beskattningsnämnd skall hållas inom slutna dörrar.

I vissa *remissyttranden* anföras betänkligheter mot de sakkunnigas förslag om införande av muntliga förhandlingar. Sålunda yttrar *länsstyrelsen i Jämtlands län,* att med länets geografiska utsträckning avstånden och kommunikationssvårigheterna i många fall icke torde medgiva för de skattskyldiga att infinna sig personligen. Skattskyldig hade — redan enligt gällande bestämmelser — möjlighet att inför landskamreraren personligen framlägga sina synpunkter.

Stadsfullmäktige i Solna anföra, att den föreslagna skyldigheten för skattskyldig att efter kallelse inställa sig inför prövningsnämnden för att muntligen höras kunde vara alltför betungande. Med hänsyn härtill vore det av

synnerlig vikt, att taxeringen redan i första instans skedde med all omsorg och med iakttagande av de skattskyldigas rätt. Det förutsattes därför, att redan taxeringsnämndsordförandena införskaffade behövliga upplysningar och uppgifter, och detta torde, där muntliga upplysningar erfordrades, i all möjlig omfattning ske därigenom, att taxeringsnämndsordföranden å den skattskyldiges hemort eller i dess omedelbara närhet beredde den skattskyldige tillfälle att å för honom lämplig tid företräda inför ordföranden eller nämnden för att lämna sådana upplysningar.

Kommunalnämnden i Skön uttalar tveksamhet beträffande förslaget, att prövningsnämnden skulle ha rätt att kalla skattskyldig att muntligen höras inför nämnden vid äventyr att mål eller ärende avgjordes på förhandenvarande skäl. Detta kunde föranleda till att avlägset boende, mindre bemedlade personer eller andra, för vilka svårighet förelåge att inställa sig inför nämnden utan att laga hinder i vanlig mening mötte, genom sitt uteblivande komme i ogynnsam ställning vid ärendets behandling.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län samt *Sveriges köpmannaförbund* avstyrka förslaget i denna del. Länsstyrelsen anför därvid, att muntliga förhandlingar inför prövningsnämnden måste undvikas, enär sådana med nämndens stora arbetsbörda icke medhunnes. Dylika förhandlingar skedde sedan gammalt mellan skattskyldig och landskamrerare eller, i enklare fall, personalen å taxeringsavdelningen och resultatet delgåves sedan prövningsnämnden.

Sveriges köpmannaförbund anför för sin del:

Enligt de sakkunniga skulle muntlig förhandling inför prövningsnämnden utgöra en förutsättning för att prövningsnämndens avgöranden skulle bli mera tillförlitliga. De sakkunniga synas härvid ha låtit leda sig av sin önskan att göra prövningsnämnden till en domstol. I själva verket torde tanken vara verklighetsfrämmande och den bygger helt på storstadsförhållanden. För den övervägande delen av de skattskyldiga skulle det vara förenat med betydande kostnader att inställa sig hos prövningsnämnden eller att anlita ombud för inställelse. För en skattskyldig med liten inkomst, vilken kanske med orätt fått sin taxering höjd av taxeringsnämnden, skulle kostnaderna för anförande av besvär bli så stora, att han hellre avstode. Taxeringsmyndigheterna skulle under sådana förhållanden sannolikt allvarligt förlora i prestige. Någon utsträckning av den rätt, som nu medgives i 110 § taxeringsförordningen för skattskyldig att företräda inför beskattningsnämnd för meddelande av upplysningar rörande egen taxering, torde icke böra ske.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län, taxeringsnämndsordförandenas riksförbund, Skånes handelskammare och *Sveriges redareförening* uttala, att skattskyldig genom särskilt meddelande borde underrättas om dagen, då honom angående ärende skulle handläggas inför prövningsnämnden.

Överståthållarämbetet framhåller, att skattskyldig, som vore tillstädes vid prövningsnämnds handläggning av ärende, icke borde tillåtas närvara vid nämndens överläggningar. Mot ett dylikt förbud kunde icke med fog invändas att taxeringsintendenten finge vara tillstädes, ty denne vore icke den skattskyldiges motpart utan hade att tillse, förutom det allmännas in-

tresse att taxeringen icke bleve för låg, jämväl att densamma bleve i möjligaste mån rättvis.

I fråga om återförvisning av ärende till prövningsnämnd anföra *de sakkunniga,* att därest i övrigt föreslagna ändringar vidtoges beträffande prövningsnämnden anledning icke syntes föreligga att vidhålla det år 1835 tillkomna förbudet mot återförvisning av ärende till prövningsnämnd för förnyad handläggning (134 § taxeringsförordningen). Genom ett upphävande av detta förbud torde säkerligen bättre möjlighet vinnas att i förekommande fall införskaffa de ytterligare upplysningar, som kammarrätten funne erforderliga, exempelvis genom muntliga förhandlingar inför prövningsnämnden.

De sakkunnigas förslag avstyrkes i denna del av *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* med motivering, att prövningsnämndens arbetsbörda icke borde få tyngas genom en sådan anordning.

Departementschefen. De sakkunnigas förslag att föredragningen av mål och ärenden i princip skall ombesörjas av ordföranden i prövningsnämnden föranleder icke någon erinran från min sida. Emellertid bör — såsom även de sakkunniga förutsatt — föredragningen i viss omfattning få ombesörjas av tjänsteman å taxeringsavdelningen. I de större länen torde det vara nödvändigt att så sker, enär ordförandens arbetsbörda eljest skulle bliva för stor.

Mot förslaget om upprättande av föredragningspromemorior i samtliga mål samt utsändande av avskrifter därav till nämndens ledamöter har anmärkts, att förslaget innebure slöseri med tid och arbetskraft, såvitt anginge mål av enkel beskaffenhet. Denna anmärkning finner jag icke sakna fog. Jag förordar därför att skyldigheten att upprätta och utsända föredragningspromemorior icke göres ovillkorlig, utan att detta må underlåtas i sådana fall där det med hänsyn till målets beskaffenhet finnes onödigt. Självfallet böra promemoriorna i intet fall göras vidlyftigare än som erfordras för att giva en klar bild av vad ärendet gäller.

De sakkunnigas förslag att en ledamot av nämnden skall i förväg granska handlingarna i respektive mål torde i sin mån vara ägnat att befordra riktiga avgöranden i målen. Jag tillstyrker därför förslaget. Icke heller denna regel torde emellertid böra gälla undantagslöst. Det stora antalet mål i vissa län torde nämligen omöjliggöra för ledamöterna att förhandsgranska samtliga mål. Dylik granskning torde därför icke behöva förekomma beträffande mål och ärenden av enklare beskaffenhet.

Bestämmelser angående föredragningspromemorior och förhandsgranskning av handlingar torde få utfärdas i administrativ ordning.

Muntliga förhandlingar inför prövningsnämnden såsom komplement till den skriftliga processen äro av värde för att åvägabringa en så allsidig utredning av beskattningsmålen som möjligt. En relativt tillfredsställande utredning bör visserligen i allmänhet kunna ernås redan genom skriftliga förhandlingar i form av yttranden och påminnelser från taxeringsintendent och skattskyldig respektive annan klagande, men i vissa fall torde först förhandlingar i muntlig form åstadkomma en fullständig utredning i målet. Part bör

äga påkalla muntlig förhandling i vilket mål som helst. Det torde få ankomma på vederbörande att med ledning av s. k. uppropslista, anslagen inom de av nämnden disponerade lokalerna, själv taga reda på dagen då hans mål eller ärende förekommer till handläggning; upplysning härom kan givetvis även erhållas genom förfrågan hos länsstyrelsen. Med hänsyn till det stora antalet mål och ärenden — och då flertalet skattskyldiga icke lära akta nödigt att iakttaga personlig inställelse — torde däremot prövningsnämnden icke böra betungas med att ex officio tillställa vederbörande underrättelse i nämnda avseende. Såsom de sakkunniga föreslagit, bör prövningsnämnden vidare äga rätt att kalla enskild part att muntligen höras inför nämnden vid äventyr att mål eller ärende avgöres på förhandenvarande skäl. Jag förutsätter dock, att denna rätt användes med urskillning samt endast då sakens vikt, jämförd med de besvär och kostnader som vederbörande part måste underkasta sig för inställelsen, gör det motiverat. Parten bör äga rätt att nyttja biträde vid talans utförande eller att inställa sig genom ombud. Vid prövningsnämndens överläggning för besluts fattande bör skattskyldig icke äga närvara.

I likhet med de sakkunniga finner jag ett upphävande av nu gällande förbud mot återförvisning av ärende till prövningsnämnd för förnyad handläggning ägnat att bidraga till bättre utredning av beskattningsmålen, varför jag tillstyrker förslaget härom.

Därest muntliga förhandlingar komma att äga rum inför prövningsnämnderna och återförvisning av ärende dit för förnyad behandling blir möjlig, kommer givetvis prövningsnämndernas arbetsbörda att i viss omfattning öka. De muntliga förhandlingarna äro emellertid av sådan betydelse för taxeringsprocessen, att jag det oaktat anser mig böra förorda förslaget i nu förevarande delar.

Vad jag i det föregående anfört rörande prövningsnämndernas arbetsformer m. m. bör i tillämpliga delar gälla även beträffande den mellankommunala prövningsnämnden.

3. Prövningsnämndernas arbetsperiod.

De sakkunniga anföra:

Ej sällan förekommer nu, att besvär anföras i prövningsnämnd men att den skattskyldige, trots anmaningar, där icke förebringar vidare utredning. Först i kammarrätten framlägges sedan den utredning, som kanske, om densamma förebringats redan i prövningsnämnden, kunnat leda till ett tillfredsställande avgörande i denna instans. Härutöver förekomma åtskilliga mål, som aldrig passera prövningsnämnden utan där prövningen flyttas direkt från taxeringsnämnd till kammarrätten. Så är händelsen med mål, vari landskamrerare eller kommun anför besvär direkt hos kammarrätten utan att först hava besvärat sig i prövningsnämnden.

Båda nu berörda olägenheter sammanhänga med den korta arbetsperiod, som står prövningsnämnderna till buds. Det är ej alltid möjligt för en skattskyldig att under denna tid förebringa all erforderlig utredning och det är än mindre möjligt för landskamreraren och vederbörande kommuner att under denna tid taga ståndpunkt till riktigheten av *alla* under året verkställda taxeringar.

Man har då sökt på andra vägar minska dessa olägenheter, men resultatet härav har blivit en egendomlig förskjutning i instansordningen, vilken i sak kan uttryckas så, att kammarrätten de facto fått övertaga en del — och ingalunda någon ringa del — av vad som ursprungligen varit prövningsnämndens arbetsuppgifter.

Detta visar sig framför allt på två sätt.

Under tiden intill den 10 oktober, då prövningsnämnden ju slutar sitt arbete, hinner landskamreraren icke att granska och bearbeta någon större del av årets taxeringar. Den allmänna översyn av dessa, som skulle ankomma på prövningsnämnden, kan därför icke genomföras. För att i någon mån råda bot härpå har då landskamreraren — liksom kommunerna — erhållit rätt att före årsskiftet hos kammarrätten anföra besvär över taxeringsnämnds beslut, ehuru ingen talan förts i prövningsnämnden; att man sedan i formellt hänseende betecknar dessa besvär såsom avseende prövningsnämndens underlåtehet att ändra taxeringsnämndens beslut inverkar ej på det nu sagda.

Än vidare har landskamreraren — liksom kommunerna — erhållit rätt att i kammarrätten framställa vilka yrkanden som helst, obunden alltså av huru hans yrkanden eventuellt formulerats i prövningsnämnden.

I förstnämnda fall har i verkligheten kammarrätten trätt i prövningsnämndens ställe, dock utan dess möjligheter att taga hänsyn till praxis i vederbörande län beträffande årets taxering i dess helhet.

I sistnämnda fall kan kammarrätten också sägas fullgöra åligganden, som bort ankomma å prövningsnämnden, nämligen då först i kammarrätten den fullständiga utredning förebragts, som bort ligga till grund för yrkanden och avgöranden i prövningsnämnden.

Sett ur de skattskyldigas synpunkt innebär det nu sagda, att avgöranden i viktiga skattefrågor — ofta de allra viktigaste och besvärligaste — vilka borde hava av prövningsnämnden meddelats under taxeringsåret, i stället meddelas av kammarrätten kanske tre à fyra år därefter.

De sakkunniga uttala, att om man ville vinna en bättre tingens ordning och framför allt ernå en klarare gräns mellan instanserna i beskattningsmålen, nu berörda utveckling tydligtvis måste stäckas och förhållandena i görlig mån återföras till vad ursprungligen varit avsett. Detta skulle i anslutning till det anförda i sak betyda, att inga mål finge av taxeringsintendent (i stället för landskamrerare) eller kommun (lika litet som av skattskyldig) fullföljas direkt från taxeringsnämnd till kammarrätten utan att alla mål alltid därförinnan måste passera prövningsnämnd för verklig prövning och avgörande. Även taxeringsintendent och kommun skulle i kammarrätten vara bundna av de yrkanden, som i prövningsnämnden framställts, så att icke till kammarrättens prövning hänskötes längre gående yrkanden än som varit föremål för prövningsnämndens bedömande. Genom bestämmelser av här angiven art torde även reservationsbesvären till kammarrätten praktiskt taget förebyggas. Nu angivna önskemål kunde uppenbarligen icke ernås på annat sätt än att prövningsnämnden erhölle längre tid för fullgörandet av sina arbetsuppgifter och därmed även taxeringsintendenten och kommun längre tid för att framställa sina yrkanden i prövningsnämnden.

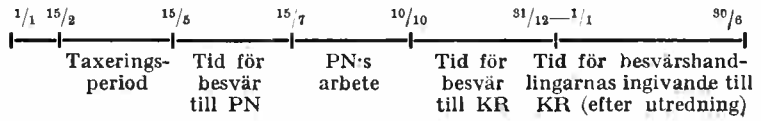
De sakkunniga framhålla, att den nuvarande begränsningen av prövningsnämndernas arbetsperiod nära sammanhängde med gällande regler för anförande av besvär över taxeringsnämnds och prövningsnämnds beslut.

De sakkunniga anföra vidare angående nu föreskrivna besvärstider:

Besvär över beslut av ett års taxeringsnämnd skola ingivas före kl. 12 på dagen den 15 juli (i Stockholm den 10 augusti) till vederbörande länsstyrelse. Då underrättelse om taxeringsnämndernas beslut väl i regel icke expedieras förr än under tiden 15 maj—15 juni (i Stockholm 15 juni—10 juli), hava de skattskyldiga här 1 à 2 månaders tid för besvärens avgivande; som regel inkomma dessa dock först mot besvärstidens utgång.

Besvär över prövningsnämnds beslut anföras senast kl. 12 på dagen den sista helgfria dagen i december månad. Prövningsnämndens arbete skall visserligen avslutas senast den 10 oktober (i Stockholm den 31 oktober) men protokollsutdragen behöva icke vara expedierade till de skattskyldiga förrän senast den 5 (20) november. Följaktligen lärer här en besvärstid av bortåt två månader stå till de skattskyldigas förfogande (i Stockholm omkring 6 veckor). Även här blir emellertid som regel en våldsam anhopning av besvärsskrifter fram emot besvärstidens utgång, i detta fall således fram emot årsskiftet. Enligt en under år 1941 utfärdad författning skola dessa besvär — med vederbörlig utredning och föreskrivna yttranden — före den 1 juli påföljande år hava ingivits till kammarrätten. För kammarrättens avgörande är ingen tid stadgad.

Schematiskt sett gestalta sig dessa tidsperioder, bortsett från Stockholm, sålunda:

De sakkunniga uttala i anslutning härtill, att det torde vara uppenbart att denna fastlåsning av arbetsuppgifterna till viss tidsperiod vore av ondo. Arbetet bleve under denna tid så forcerat och koncentrerat, att ett fullt tillfredsställande resultat omöjligen kunde ernås, även om länsstyrelsernas arbetskrafter mångdubblades. Ville man vinna en ändring härutinnan, torde detta näppeligen kunna ske på annat sätt än genom upphävande av de nuvarande till fixa slutdata anknutna besvärsperioderna. I första hand måste då undersökas, om en form kunde finnas, som möjliggjorde ett tidigare anförande av besvär över taxeringsnämnds beslut. De nuvarande reglerna ledde, som nämnts, till att underrättelser om taxeringsnämndernas beslut i regel utginge under tiden 15 maj—15 juni. Så länge detta vore fallet, kunde tiden för besvär till prövningsnämnd icke sättas nämnvärt kortare än nu och följaktligen ej heller prövningsnämndens arbete börja nämnvärt tidigare. En tänkbar väg att nå det angivna syftet kunde synas vara, att besked om taxeringsnämndernas beslut utsändes successivt under taxeringsperioden. Besvärstiden kunde därvid fastställas till trettio dagar efter det vederbörande erhållit del av beslutet. Därest en dylik ordning vore genomförbar, kunde besvär till prövningsnämnden börja inkomma kanske redan den 15 april och nämnden börja sitt arbete i slutet av maj för att fortsätta detsamma åtminstone lika länge som nu. Emellertid måste enligt de sakkunniga mot en sådan anordning anmärkas följande. Om taxeringsnämnderna meddelade definitiva beslut, innan deras arbete avslutades i maj månad, kunde de icke iakttaga de ändringar i taxeringen, som påkallades av upplysningar, vilka inkomme efter det besked utsänts om nämndernas beslut. Om vidare prövningsnämnden fattade beslut i

anledning av skattskyldigs besvär tidigare än vad nu vore fallet, kunde prövningsnämnden icke senare ändra taxeringen, även om landskamreraren — t. ex. efter bokföringsgranskning — funne, att densamma borde höjas å annan grund än som i besvären varit på tal. Den först nämnda olägenheten kunde måhända icke anses avgörande, enär i dylika fall ju rättelse kunde ske i prövningsnämnden. Betänkligare vore det andra fallet; i där angivna situation skulle landskamreraren tvingas att anföra besvär i kammarrätten i åtskilliga mål, där detta med nuvarande ordning icke behövde ske. Enda utvägen att undgå detta vore att giva prövningsnämnden befogenhet att, oaktat nämnden meddelat beslut i anledning av skattskyldigs besvär, ändock under året ändra taxeringen *å annan grund* efter yrkande av landskamreraren. En dylik bestämmelse skulle dock säkerligen framkalla stark irritation hos de skattskyldiga och måste därjämte sägas innebära ett alltför stort avsteg från eljest gällande rättsprinciper. De sakkunniga funne för sin del de anförda skälen mot en omläggning av angivet slag böra tillmätas avgörande betydelse och ansåge sig förty icke kunna framlägga förslag därom.

De sakkunniga, som finna att vid sådant förhållande allenast återstode att bibehålla en fixerad, för alla mål likartad besvärstid, anföra vidare:

Besvärstiden utgår för närvarande, såsom förut erinrats, i Stockholm den 10 augusti och inom landet i övrigt den 15 juli. Därest arbetsperioden för taxeringsnämnderna förlänges, på sätt de sakkunniga tidigare föreslagit, att pågå t. o. m. den 31 maj och beträffande särskilda taxeringsnämnder eventuellt t. o. m. den 15 juni, innebär detta med säkerhet att meddelanden om avvikelser från deklarationer icke expedieras förrän några dagar efter utgången av sagda tidsperioder. Därav skulle emellertid följa en förkortning av den nuvarande besvärstiden, bortsett från Stockholms stad, med fjorton dagar à en månad och besvärstidens längd kunna komma att nedgå under trettio dagar. Detta är emellertid ett tydligtvis icke godtagbart resultat. En följd av förlängningen av taxeringsnämndernas arbetsperiod måste därför bliva att besvärstidens utgång något framflyttas i nu förevarande fall. Det synes ej heller tilltalande med nu gällande särbestämmelser rörande i Stockholms stad skattskyldiga personer, särskilt som verkställd utredning ju visat, att även annorstädes än i Stockholm, exempelvis inom vissa taxeringsnämnder i Göteborg, arbetet faktiskt pågår lika länge som i Stockholm. Ehuru skattskyldiga annorstädes än i Stockholm sålunda kunna erhålla meddelande om verkställd avvikelse från deklarationen först ungefär samtidigt som i Stockholm skattskyldiga personer, ånjuta de förstnämnda icke den med tjugofem dagar förlängda besvärstid, som kommer de sistnämnda till del.

Med hänsyn till det anförda föreslå de sakkunniga, att besvärstiden bestämmes på enahanda sätt beträffande skattskyldiga i Stockholms stad och inom riket i övrigt samt att som slutdag i båda fallen sättes sista helgfria dagen i juli månad.

Då de sakkunniga funnit, att någon förlängning av prövningsnämndens arbetsperiod icke kunde vinnas genom att nämnden började sammanträda tidigare än nu, ha de undersökt, huruvida och i vad mån en ändring kunde ske av den tidpunkt då prövningsnämndens arbete skulle vara avslutat. De sakkunniga anföra härom:

Skälen till den bestämmelse, enligt vilken prövningsnämndernas arbete skall avslutas senast den 10 oktober, respektive den 31 oktober, hava till synes

varit tre. Dels har man ansett erforderligt, att prövningsnämndens beslut förelåge i så god tid, att desamma kunde iakttagas vid debetsedlarnas utskrivande; debetsedlarna återigen måste ju vara de skattskyldiga tillhanda, i städerna senast sju dagar före den 5 november och å landet senast sju dagar före den 10 november, å vilka dagar första kronouppbördsstämman, respektive kronouppbördsterminen börjar. Dels har man genom dessa bestämmelser velat bereda de skattskyldiga erforderlig besvärstid, vilken tid, såsom förut påpekats, kommer att bliva en och en halv à två månader eller från det utdrag av prövningsnämndens protokoll kommit den skattskyldige tillhanda eller han eljest fått kännedom om beslutet och till den 31 december. Dels har det slutligen ansetts önskvärt, att kommunerna erhålla besked om det genom prövningsnämndens beslut fastställda skatteunderlaget i god tid innan utgifts- och inkomststaterna fastställas.

Det förstnämnda skälet synes näppeligen böra tillmätas alltför stor vikt med hänsyn till det relativt ringa antal debetsedlar, varom här i varje län är fråga. I den mån prövningsnämndens beslut meddelas i tillräcklig tid före uppbördsstämman, respektive uppbördsterminen, i november månad, böra tydligtvis därav föranledda ändringar vidtagas i debiteringen och å debetsedlarna. Meddelas besluten senare, få debetsedlarna utskrivas med ledning av taxeringsnämndernas beslut och i förekommande fall — de torde icke bliva alltför många — restitution äga rum eller tilläggsdebetsedel utfärdas; detta är ju ej annat än vad som redan nu gäller, då kammarrätten eller regeringsrätten ändrar en taxering.

Vidkommande frågan om besvärstiden, synas här icke samma skäl föreligga som i fråga om taxeringsnämnderna för att bibehålla en fixerad slutdag för besvärs anförande. Ej heller synes nödvändigt med en besvärstid av sådan längd, som nu står till de skattskyldigas förfogande. Denna besvärstid synes utan olägenhet kunna nedsättas till 30 dagar. Besvärstiden bör då kunna fastställas till 30 dagar efter undfången del av prövningsnämndens beslut; postens bevis om delgivning bör gälla såsom fullt bevis härom, och återkommer en försändelse såsom obeställbar, få vederbörande myndigheter anlitas för delgivning. Då taxeringsintendenten klagar, bör för honom besvärstiden räknas från den dag, då prövningsnämndens protokoll justerats. En följd härav bliver emellertid, att även tiden för anförande av klagan över prövningsnämnds beslut i anledning av dit inkomna extraordinära besvär, vilken tid enligt 125 § taxeringsförordningen är bestämd till 60 dagar efter delfåendet, måste nedsättas till 30 dagar; något hinder härför synes emellertid icke förefinnas.

Då de därav berörda på sätt nu nämnts erhålla del av prövningsnämndens beslut, torde ändringslängdernas offentliga framläggande icke vara erforderligt. De sakkunniga föreslå därför, att nämnda längder, liksom taxeringslängderna, icke längre skola offentligen framläggas och att alltså bestämmelsen härom i 26 § 3 mom. kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet skall upphöra att gälla.

Genom en omläggning av nu omförmäld art vinnes bl. a. även den fördelen, att besvären till kammarrätten icke hopas omkring årsskiftet utan fördelas över en längre period samt att därmed även kammarrätten bör i åtskilliga fall erhålla besvärshandlingarna tidigare än nu. Härvidlag bör tydligtvis för besvärshandlingarnas ingivande till kammarrätten fixeras en tidsfrist av sex månader efter det besvären inkommit till länsstyrelsen.

Det sista skälet för den nuvarande tidsbegränsningen i fråga om prövningsnämndens arbete har varit kommunernas krav å att erhålla kunskap om det genom prövningsnämndens beslut bestämda skatteunderlagets storlek i god tid före fastställandet av utgifts- och inkomststaterna. De sakkunniga underskatta på intet sätt betydelsen härav. Rubbningar av det skatteunderlag,

som lagts till grund för kommunalskattens beräknande, kunna tydligtvis medföra allvarliga ekonomiska konsekvenser för mindre kommuner.

Emellertid bör bemärkas att skatteunderlaget ju på intet sätt är slutligen fixerat genom prövningsnämndens beslut. Ändring därutinnan kommer ju senare ofta till stånd genom kammarrättens och regeringsrättens beslut. I verkligheten förhåller det sig alltså så, att det skatteunderlag, som ligger till grund för den ett visst år beslutade kommunalskatten, är så att säga flytande i bortåt tre à fyra år, under vilken tid både nedsättningar och höjningar av detta skatteunderlag kunna äga rum. På grund härav måste ju regelrätt också kommunerna vid uppgörande av utgifts- och inkomststat såsom en särskilt utgiftspost räkna med restitutioner jämte ränta å restituerade medel. Detta innebär alltså i sak, att kommunerna redan nu äro nödsakade att årligen räkna med en viss reserv till täckande av uppkommande brister på grund av ändrade taxeringar. Det synes de sakkunniga, som om under dessa förhållanden det näppeligen kan anses oundgängligen erforderligt, att just de ändringar, som beslutas av prövningsnämnd, skola föreligga färdiga innan utgifts- och inkomststaten uppgöres. Till grund för kommunalskattens beräknande torde i stället kunna läggas det skatteunderlag, vilket framkommit som resultat av taxeringsnämndernas arbete. Osäkerhetsmarginalen blir måhända härigenom något större än vad för närvarande är händelsen, men dock icke i sådan utsträckning, att förhållandet kan anses innebära någon allvarligare olägenhet. Framför allt gäller detta, när man häremot har att väga den betydande fördel icke minst för kommunerna, som måste ligga däri, att mål, vari för närvarande avgörande träffas först efter några års förlopp, böra kunna bliva föremål för utredning och definitivt avgörande redan i prövningsnämnden. Det är ock de sakkunnigas bestämda uppfattning, att med en utökad arbetsperiod för prövningsnämnden och därmed väsentligt vidgad möjlighet för undersökningar och utredningar rörande olika skattskyldiga skatteunderlaget måste i rätt betydande utsträckning öka — ett förhållande som givetvis i sin tur bör kompensera kommunerna för den med förslaget förenade nyssberörda olägenheten.

Givetvis bör emellertid även med en ordning, enligt vilken prövningsnämndens arbete avslutas senare än för närvarande, iakttagas att framför allt de skattskyldigas besvär, vilka ju främst kunna tänkas medföra en minskning av skatteunderlaget, böra snarast möjligt avgöras och, därest så ske kan, i sin helhet vara föremål för beslut inom den för närvarande gällande tidrymden, d. v. s. senast den 10 oktober (den 31 oktober).

Med hänsyn till vad de sakkunniga sålunda anfört, synas de skäl, som hittills åberopats till stöd för att prövningsnämnden skall avsluta sitt arbete så tidigt som för närvarande är fallet, icke böra vara av den avgörande betydelse, att de lägga hinder i vägen för att nämndens arbetsperiod avslutas vid en senare tidpunkt. Detta är, såsom ovan framhållits, nödvändigt, därest nämndens avgöranden verkligen skola bliva tillräckligt väl övervägda.

De sakkunniga föreslå därför, att frågor rörande ett års taxering må hos prövningsnämnden väckas till och med den 31 december under taxeringsåret samt att mål och ärenden, som därav beröras, skola vara avgjorda så snart ske kan och senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret. Därmed komme prövningsnämnden att fungera under så gott som hela året.

I fråga om den förlängda arbetsperiodens inverkan på processföringen anföra de sakkunniga vidare:

Med de föreslagna tidsfristerna beträffande prövningsnämndens arbete följer ock möjlighet att för taxeringsintendenten och vederbörande kommu-

ner bibehålla nuvarande rätt för landskamrerare och kommun att framställa yrkanden rörande påförande av eller ändring i taxering, respektive anföra besvär över taxeringsnämnds beslut intill utgången av taxeringsåret, samtidigt som man tillser, att dessa besvär icke gå direkt till kammarrätten utan därförinnan upptagas i prövningsnämnd. De skäl, som tidigare åberopats till stöd för att dessa parter skola hava längre besvärstid till sitt förfogande, lära ju alltjämt äga giltighet.

Om man vid ovan föreslagen ändring bibehåller den nuvarande bestämmelsen, att prövningsnämnd skall granska och pröva alla taxeringar, bör även denna nämndens självständiga granskning och prövning av årets taxeringar kunna pågå till årsskiftet; därefter får prövningsnämnden till avgörande upptaga endast tidigare gjorda framställningar.

Prövningsnämndens granskningsrätt innebär även, att prövningsnämnden, ehuru de skattskyldigas besvärsrätt utgår sista helgfria dagen i juli månad under taxeringsåret, är skyldig att taga hänsyn jämväl till därefter inkommande besvärsskrivelser. För att så skall ske, skola emellertid besvären vara inkomna senast den 31 december under taxeringsåret.

Ovan har framhållits, att reservationsbesvären till kammarrätten böra praktiskt taget upphöra i och med det att taxeringsintendenten dels icke får fullfölja mål direkt från taxeringsnämnd till kammarrätten och dels blir bunden vid sina i prövningsnämnden gjorda yrkanden. Detta kan synas innebära en minskning av den tid, som nu i besvärsmål står landskamreraren till buds, innan talan behöver fixeras. Dock är att märka, att genom nuvarande bestämmelse om besvärens insändande till kammarrätten senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret en viss begränsning redan bör hava inträtt av den tid, varunder yrkandets fixering kan uppskjutas. Än vidare synas hinder icke böra möta för att de reservationsbesvär, som nu ingivas till kammarrätten, i stället ingivas till prövningsnämnden. För bestämmandet av talan i dessa mål står då till förfogande tiden till och med den 30 juni året näst efter taxeringsåret.

Med nu föreslagna anordning synas de tidigare berörda olägenheterna i fråga om processföringen vid prövningsnämnden kunna undanröjas eller åtminstone förminskas.

Då prövningsnämnden arbetar under så gott som hela året, vinnes den väsentliga fördelen, att alla ärenden, vari taxeringsintendent eller kommun önskar ändring i taxeringsnämnds beslut, kunna bliva föremål för verklig sakbehandling i prövningsnämnden. Man undgår därigenom ovan berörda besvärsmål i kammarrätten, i vilka prövningsnämnden faktiskt icke inträtt såsom mellaninstans. Med förlängningen av prövningsnämndens arbetsperiod följer också möjligheten att kräva, att vederbörande part där förebringar all erforderlig utredning.

I samband med att de sakkunniga föreslå att prövningsnämnden skall fungera under hela året föreslås avskaffande av den särskilda prövningsnämnd, vilken för närvarande under tid, då ordinarie prövningsnämnd icke sammanträder, fungerar med uppgift att besluta över hos densamma anförda besvär och gjorda framställningar av visst slag. Såsom motivering härför anföra de sakkunniga:

Då prövningsnämnden föreslås skola fungera under så gott som hela året för prövning och avgörande av ordinära mål och ärenden, synes näppeligen anledning förefinnas att för de extra ordinära besvär och särskilda framställningar, vilka inkomma under årets första sju månader, bibehålla den rätt egendomliga institution, som kallas särskild prövningsnämnd. Tillskapar man

en verklig andra instans i skattemålen, måste det synas rätt svårförklarligt, att denna instans endast skall avgöra det visserligen övervägande antal mål, som inkommer under sista halvåret, men icke de mål, som inkomma under årets första hälft. Såsom förut erinrats, ställa dessa sistsagda mål alldeles särskilda krav å den formella processledningen. Åtskilliga av dem kräva därjämte samma lokalkännedom inom nämnden som de egentliga besvärsmålen. Några sakligt bärande skäl att för dessa mål reservera en mera styvmoderlig behandling synas de sakkunniga icke kunna förebringas. Härtill kommer, att med den föreslagna begränsningen av antalet ledamöter i prövningsnämnden varje anledning lärer saknas att därutöver hava en särskild prövningsnämnd med samma eller ungefär samma antal ledamöter.

I *remissyttrandena* lämnas förslaget om förlängning av prövningsnämndernas arbetsperiod i allmänhet utan erinran.

I några yttranden betonas vikten av att i varje fall den väsentliga delen av besvärsmålen avgjordes så tidigt, att besluten kunde påverka debiteringen av kronoutskylder under taxeringsåret. I sådan riktning uttala sig *kammarrätten, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Västmanlands* och *Norrbottens län, mellankommunala prövningsnämnden* samt *ett par kommunala myndigheter.*

Några kommunala myndigheter och *svenska stadsförbundet* framhålla de olägenheter, som skulle vållas av att kommunernas utgifts- och inkomststater, om förslaget genomfördes, måste uppgöras på grundval av taxeringsnämndernas beslut. I några yttranden, såsom i de av *svenska landskommunernas förbund* och *Sveriges stadskamerala förening* avgivna, uttalas som önskvärt att ärenden, i vilka besluten kunde beräknas medföra betydande sänkning av skatteunderlaget, avgjordes före den tidpunkt, då utgifts- och inkomststaterna fastställdes.

Länsstyrelserna i Östergötlands och *Jämtlands län* framhålla den ökade arbetsbörda för landskontoren i form av större antal uppdebiteringar, avkortningar och restitutioner, som en förlängning av prövningsnämndens arbetsperiod skulle medföra.

Magistraten och *mantalsdirektören i Göteborg* uttala, att prövningsnämnden borde ha fattat beslut i fråga om taxering av skattskyldig för visst år, innan taxeringsnämnden påföljande år beslutade i fråga om samma skattskyldigs taxering för sistnämnda år. Det torde till och med böra ifrågasättas, huruvida icke prövningsnämnden borde tillförbindas att fatta beslut i taxeringsfrågan så tidigt påföljande år, att den skattskyldige redan vid deklarationens upprättande sistnämnda år kunde äga kännedom om prövningsnämndens beslut beträffande föregående års taxering.

Länsstyrelsen i Hallands län anser, att den föreslagna tidsfristen intill utgången av taxeringsåret, inom vilken taxeringsintendent, kommun och medlem av prövningsnämnd kunde väcka fråga rörande samma års taxering, borde åtminstone för taxeringsintendentens och prövningsnämndens del utsträckas till den 1 april året näst efter taxeringsåret. Härigenom skulle vinnas en välbehövlig tid för granskning av det vidlyftiga taxeringsmaterialet.

Länsstyrelsen i Värmlands län uttalar, att någon olägenhet av att den tid,

inom vilken taxeringsintendenten hade att väcka fråga rörande ett års taxering, bestämdes exempelvis till sista dagen i februari månad året näst efter taxeringsåret icke syntes uppkomma. I stället torde vinnas mindre hets i arbetet och bättre taxeringsresultat.

Riksräkenskapsverket anför, att den föreslagna utsträckningen av prövningsnämndens arbetsperiod medförde, att någon uppgift om taxeringsresultatet efter prövningsnämndens ändringar icke komme att föreligga vid beräkningen av inkomst- och förmögenhetsskattens utfall, vare sig vid novemberberäkningen eller vid kontrollräkningen i maj. Novemberberäkningen finge alltså byggas på de av taxeringsnämnderna åsatta taxeringarna. Detta medförde såtillvida en fördel som uppgifter om dessa taxeringar kunde göras tillgängliga för riksräkenskapsverket tidigare på hösten än det nuvarande taxeringsmaterialet — innefattande jämväl prövningsnämndernas ändringar — plägat föreligga färdigt.

I fråga om tiden för anförande av besvär över taxeringsnämnds beslut uttalar *länsstyrelsen i Malmöhus län,* att besvärstiden icke borde förlängas, då detta skulle innebära en motsvarande förkortning av den redan alltför knappa tid, som stode till prövningsnämndens förfogande för besvärsmålens avgörande.

Sveriges köpmannaförbund och *svenska lantarbetsgivareföreningen* anse, att besvärstiden borde bibehållas oförändrad.

Kammarrätten yttrar att, med hänsyn till att de sakkunniga föreslagit en förlängning av tiden för taxeringsarbetet i första instans, besvärstiden för stora grupper skattskyldiga skulle bliva kortare än vad nu vore fallet. Några skäl för en dylik förkortning av besvärstiden förelåge icke. Kammarrätten funne därför, att som slutdag för besvärs anförande av skattskyldig borde bestämmas den 10 augusti, vilket icke torde medföra några mera avsevärda olägenheter.

Stockholms handelskammare, Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening och *kooperativa förbundet* anföra, att då under juli månad allmänt förekomme semesterledighet besvärstiden för skattskyldig syntes böra utsträckas till den 10 augusti. *Sveriges lantbruksförbund* och *svenska lantmännens riksförbund* anse, att besvärstiden med hänsyn till semesterledigheterna borde utsträckas i vart fall till den 15 augusti.

Vad angår tiden för anförande av besvär över prövningsnämnds beslut uttalar *Sveriges köpmannaförbund,* att besvärstiden borde, för att bereda de skattskyldiga nödig tid att iordningställa sina besvär, bibehållas oförändrad.

Kammarrätten anför i nu förevarande hänseende:

I fråga om besvärstiden anföra de sakkunniga utan angivande av närmare skäl, att det ej synes nödvändigt med en besvärstid av sådan längd, som nu står till de skattskyldigas förfogande. Enligt kammarrättens uppfattning kräver emellertid hänsynen till de skattskyldiga, att besvärstiden om möjligt i icke alltför hög grad inskränkes. Det må nämligen betänkas, att åtskilliga

klagande, av vilka många äro bosatta i avlägset belägna bygder, anse sig i behov av biträde med uppsättande av besvärsskrift till kammarrätten. Den tidsutdräkt, som härav följer, i förening med en icke sällan långsam postgång synes i icke ringa omfattning kunna medföra svårigheter för de skattskyldiga. Om såsom avsett är prövningsnämnderna avgöra det stora flertalet besvär av de skattskyldiga senast under oktober månad under taxeringsåret, skulle de skattskyldiga i regel erhålla del av prövningsnämndens beslut senast i början av därpå följande november månad. Med en besvärstid av trettio dagar skulle besvären till kammarrätten inkomma till vederbörande myndighet senast i början av december månad. Då såsom ovan framhållits rätten att föra talan för annan klagande än skattskyldig icke tillländagår förrän med utgången av taxeringsåret, kunna målen icke omedelbart bringas i sådant skick, att de äro färdiga till avgörande. Visshet huruvida besvär anförts av annan klagande än den skattskyldige kan vid sådant förhållande icke vinnas förrän ett stycke in på det nästföljande året. Enligt kammarrättens uppfattning skulle en förlängning av den föreslagna besvärstiden till sextio dagar för samtliga klagande i stort sett icke försena avgörandet av besvärsmålen i kammarrätten. Däremot skulle vinnas en enhetlig tid av sextio dagar för anförande av besvär över prövningsnämnds beslut och över kammarrättens utslag. Under åberopande av vad nu anförts får kammarrätten framlägga förslag, att tiden för anförande av besvär över prövningsnämnds beslut bestämmes till sextio dagar efter dagen för delgivning respektive protokollets justering.

Även *Sveriges lantbruksförbund, svenska lantmännens riksförbund, svenska lantarbetsgivareföreningen, Stockholms handelskammare, Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening, kooperativa förbundet* och *handelskammaren i Gävle* anse, att besvärstiden för de skattskyldiga borde bestämmas till 60 dagar efter delfåendet för att dessa skulle ha erforderlig tid till sitt förfogande för att avfatta och styrka sina besvär; härigenom skulle samma besvärstid komma att gälla vid klagan över prövningsnämnds och kammarrättens beslut, vilket skulle innebära en fördel.

Beträffande besvär av kommun, municipalsamhälle, landsting eller skogsvårdsstyrelse anför *kammarrätten,* att de sakkunnigas förslag innebure, att då prövningsnämnds beslut i fråga om skattskyldigs taxering som regel icke delgåves nämnda samfälligheter och styrelser dessa skulle bibehållas vid sin besvärsrätt praktiskt taget huru länge som helst i fråga om taxeringar, däri prövningsnämnd medgivit nedsättning. Enligt kammarrättens uppfattning torde det föreslagna stadgandet böra kompletteras med en bestämmelse av innehåll, att besvär av angivna kategori klagande såvitt anginge annans taxering i varje fall måste ingivas senast viss tid, förslagsvis sex månader, efter den dag då länsprövningsnämnds protokoll justerats.

Stockholms handelskammare och *Sveriges industriförbund* uttala, att fullföljdsbestämmelserna borde kompletteras med en föreskrift, att besvär, som anfördes av kommun, municipalsamhälle, landsting eller skogsvårdsstyrelse, icke finge ingivas senare än inom viss tid efter det att prövningsnämndens beslut meddelats, förslagsvis före utgången av kalenderåret näst efter taxe-

ringsåret. Jämväl 127 § taxeringsförordningen syntes böra kompletteras med en bestämmelse av motsvarande innehåll.

Kammarrätten framhåller slutligen, att de föreslagna bestämmelserna enligt kammarrättens mening skulle medföra åtskilliga svårlösta problem. Kammarrätten anför härom:

Beträffande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse, landsting eller skogsvårdsstyrelse föreligger besvärsrätt till utgången av taxeringsåret. Av sådan menighet anförda besvär måste, såvitt kammarrätten kan finna, av prövningsnämnden upptagas till prövning, oaktat denna eventuellt redan avgjort besvär angående samma taxering på besvär av den skattskyldige. En dylik ordning kan givetvis icke anses tillfredsställande.

Angående taxeringsintendenten är förhållandet ett annat. För denne finnes enligt förslaget ingen annan begränsning angiven i tiden för framställande av yrkanden i länsprövningsnämnden än som följer av den föreslagna 97 a § taxeringsförordningen, däri stadgas, att efter taxeringsårets utgång må ej hos länsprövningsnämnd fråga väckas, som avser samma års taxering. Dock angivas vissa särskilda undantag, från vilka lärer kunna bortses i detta sammanhang. I betänkandet har diskuterats möjligheten att giva prövningsnämnden befogenhet att, oaktat prövningsnämnden meddelat beslut i anledning av skattskyldigs besvär, ändock ändra taxeringen å annan grund efter yrkande av taxeringsintendenten. Samtidigt framhålles emellertid, att en dylik bestämmelse säkerligen skulle framkalla stark irritation hos de skattskyldiga och därjämte måste sägas innebära ett alltför stort avsteg från eljest gällande rättsprinciper. I enlighet härmed har förslag i ämnet icke framlagts av de sakkunniga. Genom taxerings upptagande till särskild behandling i prövningsnämnd åstadkommes alltså, att taxeringsintendentens rätt att framställa yrkande i prövningsnämnden elimineras. Ej heller kan han genom anförande av besvär i kammarrätten vinna rättelse, då därför kräves, att han framställt yrkandet redan i prövningsnämnden, och därtill har han ju genom prövningsnämndens tidigare behandling av taxeringsfrågan blivit förhindrad. Även denna konsekvens, som är ägnad att i en del fall antingen såsom tidigare antytts medföra försening av prövningsnämndsarbetet eller ock framkalla en viss motsättning mellan prövningsnämnden och taxeringsintendenten, synes otillfredsställande.

Av skäl som nu anförts torde en översyn av de föreslagna bestämmelserna böra vidtagas. I sådant avseende vill kammarrätten föreslå följande:

1:o. För taxeringsintendent fastställes samma besvärstid som för kommun, d. v. s. att det skall åligga taxeringsintendent att inkomma med besvär eller framställa yrkande före klockan tolv å sista helgfria dagen i december månad under taxeringsåret.

2:o. Föreskrift meddelas att, därest besvär i rätt tid anföres i fråga om taxering, som redan varit föremål för prövningsnämnds efter särskild prövning meddelade beslut, desamma skola upptagas till prövning av kammarrätten.

Genom den under 2:o föreslagna föreskriften skulle man återkomma till den av de sakkunniga påpekade egendomliga förskjutning i instansordningen, som för närvarande kan äga rum, då landskamreraren eller kommun anför besvär i kammarrätten. Liksom hittills skulle nämligen kammarrätten få övertaga vissa uppgifter, som egentligen skulle tillkommit prövningsnämnd. Detta betyder alltså, att kammarrätten får till prövning upptaga frå-

gor, som aldrig handlagts av prövningsnämnd. Det må dock framhållas, att antalet sådana besvärsmål antagligen skulle bliva ganska ringa och betydligt mindre än nu är fallet. Ehuru kammarrätten tillfullo instämmer i vad de sakkunniga anfört på detta område, har kammarrätten ansett denna anordning vara mera lämplig än de två övriga alternativ, som enligt kammarrättens mening stå till buds, nämligen *antingen* de sakkunnigas förslag *eller* införande av en för samtliga klagande gemensam besvärstid, efter vars utgång prövningsnämndsarbetet kunde taga sin början.

Den under 1:o föreslagna besvärstiden lärer utgöra en förutsättning för införande av den under 2:o upptagna bestämmelsen.

Departementschefen. En utsträckning av prövningsnämndernas arbetsperiod på sätt de sakkunniga föreslagit torde vara erforderlig för vinnande av en allsidigare prövning av förekommande ärenden och därigenom en nedgång av antalet besvärsmål till skattedomstolarna. En del olägenheter äro visserligen förknippade med förlängningen av arbetsperioden, men dessa synas icke vara av den storleksordning att de böra hindra förslagets genomförande. Jag vill emellertid understryka vikten av att, såvitt möjligt, samtliga av skattskyldiga anhängiggjorda besvärsmål avgöras i så god tid, att besluten kunna påverka debiteringen av kronoutskylder under taxeringsåret.

De sakkunniga ha föreslagit, att för de skattskyldiga tiden för anförande av besvär över taxeringsnämnds beslut skall utgå sista helgfria dagen i juli månad. Med hänsyn till de skattskyldigas intressen torde någon förkortning icke böra ske av den sålunda föreslagna besvärstiden. Å andra sidan torde icke heller någon förlängning av tiden kunna ske, då prövningsnämnderna i sådant fall skulle få alltför kort tid på sig för avgörande av inkomna besvärsmål. Emellertid torde den ändringen böra vidtagas i de sakkunnigas förslag att såsom slutdag för besvärs anförande angives den 31 juli; därest denna dag är söndag, kommer enligt lagen om beräkning av lagstadgad tid besvärstiden att utgå först nästa söckendag.

Då beträffande beslut av taxeringsnämnd besvärstiden för skattskyldig sålunda bör utgå den 31 juli, kan besvärstiden för kommun, municipalsamhälle, landsting och skogsvårdsstyrelse icke lämpligen utgå först å sista dagen i december månad. En sådan ordning skulle, såsom kammarrätten anmärkt, innebära att av sistnämnda klagande anförda besvär rörande viss taxering finge av prövningsnämnden upptagas till prövning, oaktat nämnden redan angående samma taxering avgjort besvär, som anförts av den skattskyldige. Så lång besvärstid som den av de sakkunniga föreslagna synes icke heller vara erforderlig för de relativt få fall, varom här är fråga. Då kommunerna erhålla avskrift av årets fastighetslängder och inkomstlängder senast den 15 juli, torde för ifrågavarande klagande såsom slutdag för besvärs anförande kunna fastställas den 15 augusti. Med en sålunda bestämd besvärstid torde prövningsnämndens arbete med handläggning av de skattskyldigas besvär icke i nämnvärd grad fördröjas. Därjämte undgår man att behöva tillgripa den av kammarrätten föreslagna utvägen att fortfarande

låta vissa besvär över taxeringsnämnds beslut med förbigående av prövningsnämnden anföras direkt hos kammarrätten.

De sakkunnigas förslag om de tidsfrister, inom vilka frågor rörande ett års taxering må av taxeringsintendenten eller medlem av prövningsnämnden väckas, föranleder icke någon erinran från min sida. Vad angår de av kammarrätten anmärkta olägenheterna av att taxeringsintendenten skulle ha rätt att hos prövningsnämnden väcka fråga rörande ett års taxering intill taxeringsårets utgång, under det att skattskyldigs rätt att till prövningsnämnden anföra besvär skulle utgå den 31 juli, torde dessa olägenheter i praktiken sakna egentlig betydelse. Taxeringsintendenten skall nämligen yttra sig över samtliga besvär. Finner han därvid anledning att, å annan grund än varom i besvären är fråga, yrka ändring i taxeringen, bör han givetvis icke framlägga ärendet för prövningsnämnden, förrän han har sitt yrkande färdigt; hinner han icke detta före taxeringsårets utgång, har han att senast den 31 december hos nämnden framställa ett icke specificerat yrkande om ändring i taxeringen samt att därefter, så snart ske kan, närmare angiva omfattningen av sitt yrkande. Den skattskyldiges besvär och taxeringsintendentens ifrågavarande yrkande komma därigenom att behandlas i ett sammanhang. Skulle taxeringsintendenten underlåta att anmäla sitt yrkande innan prövningsnämnden meddelat beslut i anledning av den skattskyldiges besvär, kan intendenten däremot icke framställa yrkandet vare sig hos prövningsnämnden eller kammarrätten. Vad här sagts om taxeringsintendenten i fråga om rätt att yrka ändring beträffande taxeringen i besvärsärende gäller även i fråga om medlem av prövningsnämnden.

Vad angår tiden för anförande av besvär över prövningsnämnds beslut, finner jag, med anledning av vad kammarrätten och åtskilliga av näringslivets organisationer anmärkt, denna böra för skattskyldig fastställas till sextio dagar från det vederbörande erhållit del av beslutet. I detta fall föreligger, i motsats till vad förhållandet är beträffande besvär över taxeringsnämnds beslut, intet hinder för den längre besvärstiden i vederbörande myndighets arbetsförhållanden. För taxeringsintendenten torde besvärstiden böra utgå 60 dagar efter det prövningsnämndens protokoll justerats. Då kommun, municipalsamhälle, landsting och skogsvårdsstyrelse som regel icke delgives prövningsnämndens beslut rörande skattskyldigs taxering, bör även för nämnda klagande besvärstiden bestämmas till viss tid efter den dag, då prövningsnämndens protokoll justerats. Vid sådant förhållande böra dessa klagande åtnjuta något längre besvärstid än de skattskyldiga; lämpligen synes besvärstiden för dem kunna fastställas till 90 dagar efter nyssberörda dag.

Besvärshandlingarnas överlämnande till kammarrätten torde, i enlighet med de sakkunnigas förslag, böra ske inom sex månader efter det besvären inkommit till länsstyrelsen.

Jag biträder de sakkunnigas förslag att ändringslängderna icke vidare skola offentligen framläggas.

Om den ordinarie prövningsnämndens arbetsperiod förlänges på föresla-

get sätt, torde anledning icke finnas att bibehålla den särskilda prövningsnämnden.

Vad jag tidigare anfört i fråga om prövningsnämndernas arbetsperiod bör i tillämpliga delar gälla även beträffande den mellankommunala prövningsnämnden.

II. Fastighetstaxering.

A. Allmän fastighetstaxering.

1. Beskattningsnämnderna i första instans.

De sakkunniga erinra om att den allmänna fastighetstaxeringen i första instans handhaves på landet av beredningsnämnder, som uppgöra förslag till taxering, och fastighetstaxeringsnämnder, som besluta om taxering, samt i städerna av fastighetstaxeringsnämnder, som verkställa taxering. Fastighetsprövningsnämnden granskar och prövar fastighetstaxeringarna inom sitt distrikt samt beslutar över anförda besvär och gjorda framställningar i anledning av fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

I fråga om bristerna i organisationen av den allmänna fastighetstaxeringen anföra de sakkunniga:

Denna sedan år 1922 tillämpade organisation har säkerligen medfört, att taxeringsresultatet blivit mera tillfredsställande än förut. Emellertid hava vissa erinringar ändock framställts mot det härigenom vunna arbetsresultatet. Sålunda har framhållits, att erforderlig ledning av arbetet i länen icke hittills kunnat åstadkommas på tillräckligt tidigt stadium; detta gäller då särskilt beredningnämndernas arbete.

Enligt nu gällande ordning inledes fastighetstaxeringen genom sammanträde enligt 59 § taxeringsförordningen inför länsstyrelsen eller landskamreraren, därvid överläggningar hållas och anvisningar lämnas rörande de allmänna grunderna för den förestående fastighetstaxeringen; sålunda fastställes hjälptabell till ledning för taxeringen av skogsmark och växande skog och föreslås vissa enhetsvärden till ledning för taxeringen av jordbruksfastighet. Därefter, och innan beredningsnämnderna börja sitt egentliga arbete, hålles vanligen sammanträde inför ordföranden i vederbörande fastighetstaxeringsnämnd, varvid överlägges angående åtgärder för befordrandet av likformig taxering inom fastighetstaxeringsdistriktets olika delar. Härefter fungera emellertid beredningsnämnderna självständigt och utan ledning eller översyn, vadan i stort sett möjlighet saknas att kontrollera deras arbete och tillse, att de ställa sig givna anvisningar till efterrättelse. Visserligen äger landskamreraren närvara vid beredningsnämndernas sammanträden, men det är givet, att landskamreraren icke härigenom har möjlighet att utöva den kontroll, som är nödvändig.

När därefter fastighetstaxeringsnämnderna hava att taga ställning till beredningsnämndernas förslag, är den till förfogande stående tiden synnerligen begränsad, och möjligheterna till mera ingående justeringar bliva därför små. Detta förhållande är så mycket allvarligare som det tid efter annan vid granskning av beredningsnämndernas taxeringar kunnat konstateras, att — trots lämnade anvisningar — taxeringen i en kommun avviker från taxe-

ringen i andra kommuner inom fastighetstaxeringsdistriktet på sätt som icke är motiverat av lokala hänsyn eller andra skäl. Ett ingripande i dylika fall från fastighetstaxeringsnämndens sida måste då närmast få formen av en omtaxering av samtliga fastigheter inom kommunen i fråga. Denna besvärliga och omfattande procedur vidtages dock av naturliga skäl endast, när avvikelsen från det normala taxeringsresultatet är mera framträdande. Som regel får därvid omtaxeringen karaktären av en generell procentuell ändring av taxeringsvärdena; att dylika schematiska rättelser icke kunna anses helt tillfredsställande är tydligt. I sådana fall återigen, då avvikelsen från normalt taxeringsresultat icke är av så framträdande art, torde regelrätt den förelupna felbedömningen få kvarstå oförändrad.

De sakkunniga ha för sin del funnit obestridligt, att visst fog funnes för sålunda framförda anmärkningar. Fastighetstaxeringsnämnderna hade icke möjlighet att verkställa en ingående prövning av taxeringen av varje inom distriktet förekommande fastighet. De saknade den härför erforderliga lokalkännedomen och den tid, som stode till deras förfogande, vore alldeles för kort. Ett avgörande inflytande å den slutliga taxeringen utövades därför av beredningsnämnderna. Det syntes uppenbart, att ökad kontroll över och förbättrad ledning av dessa nämnders verksamhet vore nödvändig.

I syfte att avhjälpa de olägenheter, vilka hade sin grund i bristande ledning av den allmänna fastighetstaxeringen i första instans och den korta tid, som stode fastighetstaxeringsnämnderna till buds för utförande av deras arbete, ha de sakkunniga övervägt, huruvida för landsbygdens vidkommande en övergång kunde ske till motsvarande system som i städerna, d. v. s. att fastighetstaxeringen i första instans bleve anförtrodd åt en enda nämnd, vars arbete då kunde pågå från hösten före det år, under vilket allmän fastighetstaxering ägde rum, till in i februari månad sistnämnda år, varefter fastighetsprövningsnämndens arbete skulle begynna. De sakkunniga anföra härutinnan:

De nämnder, vilka vid sådant förhållande i första instans skulle handhava fastighetstaxeringen, måste dock tydligtvis erhålla väsentligt mindre distrikt än nuvarande fastighetstaxeringsnämnder; närmast komme deras arbetsområden att motsvara beredningsnämndernas. För att därvid tillgodose kravet på likformighet, effektivitet och ändamålsenlighet vid taxeringen och för att möjliggöra för länsstyrelsen — närmast landskamreraren — att på ett tidigt stadium ingripa ledande i taxeringsförfarandet skulle erfordras särskilda av länsstyrelsen förordnade sakkunniga, vilka under landskamrerarens ledning skulle utöva konsulterande och övervakande verksamhet vid det fortlöpande taxeringsarbetet. Varje sådan sakkunnig skulle svara för ett visst antal fastighetstaxeringsdistrikt, i huvudsak tillhopa motsvarande nuvarande fastighetstaxeringsdistrikt; man skulle härigenom bibehålla de fördelar, som otvivelaktigt nu vunnits genom sammanförandet av flera kommuner till jämförelsevis stora fastighetstaxeringsdistrikt, samtidigt som man bättre skulle kunna utnyttja den till buds stående tiden för taxeringsarbetet.

De sakkunniga hålla före, att en organisation av sålunda skisserad art säkerligen skulle medföra åtskilliga fördelar. Emellertid skulle till en början svårigheter säkerligen uppstå att inom de olika länen finna erforderligt antal tillräckligt kvalificerade personer att som sakkunniga utöva nämnda kon-

sulterande och övervakande verksamhet; det är ju att märka, att envar av dessa måste besitta erforderlig sakkunskap för taxering av jordbruk, skogsbruk, annan fastighet, vattenfall m. m., medan för närvarande sakkunskapen i dessa olika hänseenden representeras av skilda personer inom fastighetstaxeringsnämnderna.

Framför allt hava emellertid de sakkunniga ansett avgörande betydelse böra tillmätas det förhållandet, att beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna å landsbygden företräda olika intressen.

Taxering av fast egendom bygger i särskild grad på kännedom om de lokala förhållandena. Särskilt vad angår landsbygden är det för ernående av en riktig fastighetstaxering av synnerlig vikt, att en allsidig och grundlig kännedom om jordens, skogens och bebyggelsens beskaffenhet å den fasta egendomen finnes inom den nämnd, som har att åsätta taxeringsvärden. Den främsta sakkunskapen för erhållande av en riktig värderelation fastigheterna emellan inom kommunen företrädes nu av de kommunvalda ledamöterna i beredningsnämnderna. Detta krav å ortskännedom kommer än ytterligare att ökas, därest värdering av skog vid taxering av fastighet kommer att ske i enlighet med ett domänstyrelsens förslag till nya värderingsgrunder, vilket förutsätter ingående kännedom om varje skog, dess sortimentssammansättning m. m. Organisationen med beredningsnämnd, som uppgör förslag till taxering, har, enligt vad de sakkunniga inhämtat, ur nu berörda synpunkt väl fyllt sin uppgift.

Fastighetstaxeringsnämnden har bland annat till uppgift att motverka de lokala intressen, som företrädas av beredningsnämnderna. Genom sin sammansättning har den möjlighet att avgöra huruvida taxeringen inom olika delar av taxeringsdistriktet rätt verkställts samt att, där ändringar behöva vidtagas, verkställa en prövning i sådant syfte. Den likformighet i fastighetstaxeringen, som åsyftas, skulle enligt de sakkunnigas uppfattning icke kunna ernås, därest icke konstaterade felaktigheter och ojämnheter i taxeringen kunde i görlig mån undanröjas före prövningsnämndsstadiet. Genom den bearbetning av deklarationsmaterialet, som vid fastighetstaxeringsnämndens granskning av beredningsnämndernas förslag till taxering verkställes, erhålles en grundval för den ytterligare granskningen i fastighetsprövningsnämnden av taxeringsutfallet. Det har gjorts gällande, att fastighetstaxeringsnämndernas nuvarande arbete skulle bestå enbart i ett godtagande av beredningsnämndernas förslag. Även om så å vissa håll skulle vara fallet, torde detta enligt upplysningar, som de sakkunniga inhämtat, icke få anses såsom ett mera allmänt rådande förhållande. Det må exempelvis omnämnas, att vid 1938 års allmänna fastighetstaxering i ett län, där omkring 38,000 taxeringsenheter å länets landsbygd (därav omkring 16,200 jordbruksfastigheter) voro föremål för taxering, beredningsnämndernas förslag ändrades av fastighetstaxeringsnämnderna i omkring 7,000 fall, de flesta avseende jordbruksfastighet.

Med hänsyn till vad sålunda anförts anse därför de sakkunniga, att både beredningsnämnd och fastighetstaxeringsnämnd böra bibehållas i fastighetstaxeringsorganisationen.

De sakkunniga anföra vidare:

Den ovan framförda erinringen, att ledningen av taxeringsarbetet icke kan på ett tidigt stadium ingripa för att rätta felaktigheter, torde emellertid för den skull icke sakna berättigande. En förbättring av taxeringsresultatet skulle säkerligen vinnas, därest arbetet i beredningsnämnderna kunde ytterligare kontrolleras. Genom den å landskontoret inrättade taxeringsavdelningen blir visserligen landskamreraren i tillfälle att lämna beredningsnämnder-

na råd och upplysningar. Taxeringsintendenten och övrig personal å taxeringsavdelningen skola därjämte övervaka, att för fastighetstaxeringen lämnade anvisningar av beredningsnämnderna efterföljas, samt biträda dessa nämnder med införskaffande i vissa fall av erforderlig utredning. Därutöver är det emellertid önskvärt, att ytterligare mera kontinuerlig övervakning av arbetet i dessa nämnder kommer till stånd. Då de sakkunniga, såsom ovan anförts, funnit sig icke kunna föreslå anställandet av särskilda fastighetstaxeringskonsulenter, återstår att söka på annat sätt tillgodose det avsedda syftet.

I sådant hänseende vill det synas, som om sistnämnda övervakning lämpligen kunde läggas å ordföranden i vederbörande fastighetstaxeringsnämnd. Denne äger ju enligt gällande bestämmelser, *innan* arbetet i beredningsnämnderna igångsättes, hålla sammanträde för överläggning angående detta arbete och skall, *efter* det att beredningsnämnderna avslutat sitt arbete och innan fastighetstaxeringsnämnderna börja sitt egentliga arbete, hålla sammanträde (66 § taxeringsförordningen) för undersökning, huru taxeringen i beredningsnämnderna verkställts. Med hänsyn härtill synes lämpligt att fastighetstaxeringsnämndsordföranden även *under* beredningsnämndernas arbete erhåller rättighet att övervaka dessas arbete och framställa förslag i fråga om taxeringen. Då dessa nämnder endast uppgöra förslag till taxering, kan härigenom något obehörigt intrång i deras rättigheter icke anses ske. Ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden bör således enligt de sakkunnigas mening äga rätt att deltaga i beredningsnämnds inom fastighetstaxeringsdistriktet överläggningar men icke i besluten. Vid de sammanträden, vari denne sålunda deltager, bör vinnas ett värdefullt arbetsresultat genom att medelvärden för olika ägoslag åker, äng etc. samt för skogsmark och växande skog för vissa byar i ett beredningsdistrikt jämföras med motsvarande värden för liknande byar inom annat beredningsdistrikt; detta är ju egentligen vad som nu sker i fastighetstaxeringsnämnden, sedan arbetet i beredningsnämnderna avslutats. För angivna ändamål borde inom fastighetstaxeringsdistriktets olika socknar utväljas byar, vilka i fråga om jordens godhetsgrad och byggnadsbestånd ävensom skogsmarkens och den växande skogens beskaffenhet lämpligen kunde jämföras, och dessa först preliminärt taxeras. Därefter skulle med ledning av framkomna medelvärden i olika socknar undersökning ske, huruvida och i vilka avseenden korrigering ansåges böra äga rum. Jämväl i fråga om annan fastighet än jordbruksfastighet borde, i den mån så lämpligen kunde ske, liknande jämförelse äga rum mellan olika fastigheter eller grupper av fastigheter. Då fastighetstaxeringsnämndsordföranden självfallet icke kan närvara vid alla beredningsnämndernas sammanträden, böra beredningsnämnderna tid efter annan tillställa nämnde ordförande rapport i två exemplar angående taxeringsarbetet, av vilka det ena exemplaret bör insändas till landskamreraren.

Genom närvaro vid beredningsnämndernas sammanträden och genom fortlöpande meddelanden om taxeringsresultatet bör fastighetstaxeringsnämndens ordförande sålunda erhålla möjlighet att följa arbetet i beredningsnämnderna och tillse, att taxeringen sker enligt givna direktiv samt blir likformig och rättvis. Genom rapporter och upplysningar från fastighetstaxeringsnämndens ordförande får även landskamreraren kännedom om gången av taxeringsarbetet och därvid framkomna resultat. Uppkommer vid taxeringsarbetet i första instans spörsmål, som kan anses hava betydelse för taxeringen inom länet i dess helhet, böra givetvis beredningsnämnds- och fastighetstaxeringsnämndsordförandena på lämpligt sätt bringa detta till landskamrerarens kännedom. De sakkunniga förutsätta, att samarbetet emellan fastighetstaxeringsnämndsordföranden och beredningsnämnden ordnas

på ett enkelt och friktionsfritt sätt, så att arbetet i nämnden icke fördröjes.

Därest ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden skulle erhålla ovan angivna övervakande uppgift följer härav, att han icke bör förordnas jämväl som ordförande i beredningsnämnd.

För att fastighetstaxeringsnämnderna i länen skola erhålla längre tid för sitt arbete föreslå de sakkunniga vidare, att denna skall utsträckas från den 15 till den 31 mars. Den tidpunkt, då fastighetslängderna senast skulle avlämnas till häradsskrivare och vederbörande tjänsteman i stad, borde då bestämmas till den 5 april. Vid sådant förhållande kunde häradsskrivare och vederbörande tjänsteman i stad icke hinna färdigställa utdrag ur fastighetslängderna jämte avskrifter tidigare än den 30 april. Däremot syntes tiden för längdavskrifternas offentliga framläggande — vilken anordning borde bibehållas med hänsyn till att särskild underrättelse angående vid allmän fastighetstaxering åsatt taxeringsvärde icke meddelades den för fastigheten skattskyldige — kunna reduceras till tio dagar (jfr bestämmelserna i 64 § taxeringsförordningen). Någon ändring av tiden för anförande av besvär till fastighetsprövningsnämnden, senast den 15 maj i länen, borde då enligt de sakkunnigas mening icke behöva ske.

De sakkunniga förutsätta, att arvodena till fastighetstaxeringsnämndernas ordförande skola höjas på grund av de ökade arbetsuppgifter, som enligt förslaget skola åvila dem, samt beräkna statsverkets merkostnader i anledning härav till omkring 50,000 kronor. De sakkunniga anse vidare skäligt att — utöver nämnda arvodesförhöjning — åt ordförande i beredningsnämnd samt ordförande och av länsstyrelse förordnad ledamot i fastighetstaxeringsnämnd beredes en liknande förstärkning av arvodet, som föreslagits för ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd. Någon beräkning av härav föranledd kostnadsökning för statsverket ha de sakkunniga icke verkställt.

För att göra de officiella uppgifterna om fastigheternas arealer lättare tillgängliga för beskattningsnämnderna ifrågasätta de sakkunniga, huruvida icke vid en kommande allmän fastighetstaxering en fullständig, ny avskrift av jordregistret för varje socken, i stället för kompletterade äldre jordregisterutdrag, borde tillställas beredningsnämnderna. Vidare framhålla de sakkunniga, att det skulle vara till stort gagn för taxeringsarbetet, därest jordregistret ändrades på så sätt, att stamfastighets areal alltid kunde erhållas direkt ur jordregistret och icke först sedan arealen å verkställda avsöndringar frånräknats.

I fråga om fastighetslängderna vid den allmänna fastighetstaxeringen föreslå de sakkunniga, att för erhållande av en överskådligare längduppställning *på landet* jordbruksfastighet och annan fastighet, för vilken fastighetsskatt utgöres, skola sammanföras i en gemensam längd, vari jämväl upptagas de uppgifter som innehållas i den nuvarande s. k. kontrollängden. I den föreslagna längden borde, enligt de sakkunnigas mening, införas uppgift även om markvärde per kvadratmeter dels för bebyggt och dels

för obebyggt område samt om byggnadsvärde per kubikmeter. Vidare föreslå de sakkunniga, att anteckning i fastighetslängderna skall av fastighetstaxeringsnämnden verkställas endast, då denna vidtager ändring i de av beredningsnämnden införda uppgifterna; godkände fastighetstaxeringsnämnden av beredningsnämnden föreslagna värden, skulle dessa alltså icke, såsom för närvarande skedde, av fastighetstaxeringsnämnden ånyo införas i längden. Sedan fastighetstaxeringsnämnden avslutat sitt arbete, skulle häradsskrivare ur den upprättade längden över fastighet, för vilken fastighetsskatt utgjordes, göra utdrag, upptagande i huvudsak blott fastigheter, ägarnas namn och beslutade taxeringsvärden, ävensom verkställa avskrifter av nämnda utdrag.

Beträffande sådan fastighet *i stad*, för vilken fastighetsskatt utgöres, föreslå de sakkunniga, med hänsyn till det i regel ringa antalet jordbruksfastigheter därstädes i förhållande till antalet fastigheter av annat slag, att två fastighetslängder skola föras, en för jordbruksfastighet och en för annan fastighet. Vardera längden skulle innehålla samtliga de uppgifter, som i den för landet föreslagna gemensamma längden skulle upptagas för motsvarande kategori av fastigheter; i fråga om annan fastighet föreslås i längden skola införas uppgift jämväl om fastighetens årliga bruttoavkastning (bruttohyror) och om den kapitaliseringsprocent, som det åsatta taxeringsvärdet motsvarade. Vederbörande tjänsteman i stad (eller häradsskrivare) skulle, sedan fastighetstaxeringsnämnden avslutat sitt arbete, ur längden över fastighet, för vilken fastighetsskatt utgjordes, upprätta utdrag, upptagande samma uppgifter som motsvarande av häradsskrivare för landet upprättade utdrag, ävensom verkställa vederbörliga avskrifter.

De sakkunniga föreslå vidare, att Kungl. Maj:t skall äga förordna att i köping eller municipalsamhälle med ringa antal jordbruksfastigheter särskilda fastighetslängder skola föras för jordbruksfastighet och annan fastighet.

I fråga om taxeringslängd över fastighet, för vilken fastighetsskatt icke utgöres, föreslå de sakkunniga icke någon ändring.

Såsom ersättning åt häradsskrivare för upprättande av omförmälda utdrag ur originalfastighetslängderna föreslås 1 krona 25 öre för varje fyrtiotal fastigheter. Den sammanlagda ersättningen beräknas härvid uppgå till omkring 40,000 kronor. De sakkunniga uttala, att magistratsstäderna själva borde vidkännas kostnaden för verkställande av berörda utdrag.

I flertalet *remissyttranden* har de sakkunnigas förslag beträffande den allmänna fastighetstaxeringen tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

I några yttranden uttalas emellertid, att de föreslagna åtgärderna ej syntes vara tillräckliga för att undanröja nuvarande brister i den allmänna fastighetstaxeringen. Sålunda anför *riksräkenskapsverket:*

De åtgärder, som av de sakkunniga föreslagits för att vinna en förbättring av de allmänna fastighetstaxeringarna, hava erhållit en betydligt mindre konkret utformning än vad som föreslagits i avseende på beskattningsnämnderna för årlig taxering. Riksräkenskapsverket har i yttrande den 11 januari 1943 över ett av 1941 års sakkunniga för värdestegringsskatt framlagt förslag till

förordning om värdestegringsskatt å fastighet starkt understrukit behovet av åtgärder till ernående av en effektivare och mera likformig fastighetstaxering än för närvarande. Mot de allmänt hållna förslag, som nu framlagts, har ämbetsverket intet att erinra, men längre gående åtgärder synas erforderliga. Ur de synpunkter, som riksräkenskapsverket anlagt i förenämnda yttrande, vore det sålunda enligt ämbetsverkets mening naturligt, att åt den föreslagna riksskattenämnden anförtroddes uppgiften att verka för en effektiv och likformig fastighetstaxering och att i sådant syfte dels följa de årliga fastighetstaxeringarna, dels förbereda arbetet på de allmänna fastighetstaxeringarna. För den uppgift, som sålunda skulle anförtros riksskattenämnden, är det av särskild vikt, att till nämndens förfogande ställas fortlöpande statistiska utredningar till tjänst för fastighetstaxeringsarbetet, bland annat utredningar som belysa förhållandet mellan fastighetstaxeringsvärden och saluvärden inom olika landsdelar, för skilda slag av fastigheter och vid olika former av överlåtelser (fria försäljningar, släktöverlåtelser, exekutiva försäljningar m. m.). Vid nämndens organiserande bör hänsyn tagas till de uppgifter för effektivisering av fastighetstaxeringen som sålunda skulle anförtros nämnden.

Stadsfullmäktige i Malmö yttra:

Vad angår allmänna fastighetstaxeringen, så förefalla de föreslagna ändringarna i organisationen vara av endast ringa betydelse. Det synes ej finnas anledning att antaga, att de komma att nämnvärt undanröja de bristfälligheter, som nu vidlåda fastighetstaxeringen åtminstone i städerna. Vid fastighetstaxeringens ordnande har det tydligen ansetts viktigast att sträva efter jämnhet i stort sett i värderingarna inom närliggande kommuner, under det att avvägningen av värdet de olika fastigheterna emellan tillmätts mindre betydelse. Detta torde bero på fastighetsskattens karaktär av objektskatt, som uttages oberoende av fastighetens aktuella avkastningsvärde och därför måste bliva mera ungefärlig. Det torde likväl få anses önskvärt redan med hänsyn till rätt fördelning av kommunalskatten, att vid taxeringsvärdenas fastställande ett noggrannare beaktande än vad som nu är fallet skänkes vissa faktorer, som påverka stadsfastigheternas värde. Därmed åsyftas, dels att stadsplane- och byggnadsbestämmelser inverka på ett hittills ej tillräckligt beaktat sätt på de skilda fastigheternas markvärden, och dels att särskilt tomternas värden i många fall högst betydligt påverkas av frågan, huruvida på tomtmarken vilar skyldighet att bekosta gatumark och gatas anläggning jämte avloppsledningar.

Taxeringsvärdena ligga vidare till grund för förmögenhetsbeskattningen, men för denna torde de påtalade bristerna hava relativt liten betydelse. Viktigare synes emellertid vara, att taxeringarna såsom verkställda av allmänna organ tillmätas en icke ringa betydelse vid markexpropriationer, fastighetsköp och fastighetsbelåning samt att oriktiga taxeringar därför kunna framkalla många missförhållanden t. ex. vid exploatering av tillgänglig byggnadsmark inom städerna.

För att fastigheternas taxering skall kunna bliva så långt möjligt tillfredsställande ur nu angivna synpunkter torde erfordras, att denna taxering noggrant förberedes genom därtill väl skickade taxeringsmedhjälpare, vilka, åtminstone i de större städerna, få ägna sig åt detta arbete under hela taxeringsperioden.

I liknande riktning uttalar sig *Sveriges stadskamerala förening.*

Svenska stadsförbundet understryker vikten av att de materiella reglerna för fastighetstaxeringen ägnades översyn. Därvid borde, utöver strävandena

att uppnå jämnhet i taxeringen i fråga om närliggande kommuner, avvägningen av värdet de olika fastigheterna emellan ägnas mera uppmärksamhet än nu med beaktande av alla de faktorer, som påverkade stadsfastigheternas värden.

Beträffande frågan, huruvida den allmänna fastighetstaxeringen på landet borde i första instans handhavas av en eller två nämnder, anför *länsstyrelsen i Blekinge län,* att länsstyrelsen, visserligen efter tvekan, biträdde de sakkunnigas förslag om bibehållande av de två nuvarande nämnderna. Därvid borde emellertid den föredragningsskyldighet, som för närvarande åvilade beredningsnämndsordförande i fastighetstaxeringsnämnd, överflyttas på ordföranden i sistberörda nämnd; härigenom torde fastighetstaxeringsnämnden beredas möjlighet att i större utsträckning än hittills skett självständigt pröva beredningsnämndernas förslag. För att ernå större likformighet vid fastighetstaxeringen olika kommuner emellan ansåge länsstyrelsen, att fastighetstaxeringsnämnderna borde förstärkas på så sätt, att till deras biträde ställdes minst en fastighetstaxeringskonsulent för varje län; denne, jämte ytterligare en dylik konsulent, borde biträda även fastighetsprövningsnämnden.

Några av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna yttra, att en bättre organisation av den allmänna fastighetstaxeringen skulle erhållas, därest denna även på landet i första instans omhänderhades av blott *en* nämnd med längre arbetsperiod. I sådan riktning uttala sig *länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands* och*Skaraborgs län, taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* samt *ett par taxeringsnämndsordförande. Länsstyrelsen i Skaraborgs län* anför därvid, att fastighetstaxeringsnämndernas arbete gåve alltför ringa resultat i förhållande till arbetets omfattning och de därmed förenade kostnaderna. Genom lämplig förberedande statistisk bearbetning av tillgängligt taxeringsmaterial och erforderlig, med biträde av sakkunniga verkställd översyn å landskontoret av beredningsnämndernas taxeringsresultat torde kunna förväntas tillfredsställande fastighetstaxeringar även efter indragning av fastighetstaxeringsnämnderna. *Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* anser, att nödigt antal konsulenter borde ställas till beredningsnämndernas förfogande. *En taxeringsnämndsordförande* yttrar, att likformighet i taxeringen kunde tillgodoses därigenom, att länsstyrelsen förordnade kronoombud, vart och ett för visst antal taxeringsdistrikt, vilka hade att övervaka taxeringen och därjämte biträda fastighetstaxeringsnämndens ordförande med utredningsarbete.

Sveriges häradsskrivareförening uttalar betänkligheter mot den alltför korta tid, som till följd av förslaget om framflyttande av den tidpunkt, då fastighetstaxeringsnämnderna skulle ha avslutat sitt arbete, stode till häradsskrivarnas förfogande för upprättande av utdrag ur fastighetslängderna jämte avskrifter av utdragen eller tiden den 5—30 april. Härom anför föreningen:

Denna tid utgör, då påskhögtiden vanligen infaller därunder, i verkligheten endast 17 à 18 arbetsdagar, vilket uppenbarligen är alldeles för kort tillmätt.

Då häradsskrivaren emellertid på grund av andra honom åliggande arbeten icke är behjälpt med ett medgivande om senare avlämnande av längderna, vilket även av andra skäl är olämpligt, måste tydligen fastighetstaxeringslängderna avlämnas tidigare eller vid samma tid som förut varit fallet, vilket väl icke bör vara omöjligt med hänsyn till att taxeringsnämnderna nu skola helt slippa längdföring utom vad angår anteckning om eventuellt ändrade taxeringsvärden.

Mot den föreslagna förstärkningen av nu utgående ersättning till ordförande i beredningsnämnd samt ordförande och av länsstyrelsen förordnad ledamot i fastighetstaxeringsnämnd gör *statskontoret* samma erinringar, som tidigare riktats mot förslaget om höjning av ersättningen åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd. Statskontoret motsätter sig dock icke, att ordförandena i fastighetstaxeringsnämnderna bereddes en mot deras nya övervakande uppgifter med avseende å beredningsnämnderna lämpligt avpassad arvodesförhöjning.

Mot förslaget beträffande arealuppgifter och fastighetslängder göres i yttrandena, med ett par undantag, icke någon mera väsentlig erinran. Däremot framställas i fråga om längderna vissa detaljanmärkningar.

Departementschefen. De åtgärder, som av de sakkunniga föreslås för vinnande av större effektivitet och likformighet vid den allmänna fastighetstaxeringen, avse i huvudsak arbetet i första instans. Med hänsyn till den grundläggande betydelsen av detta arbete är det även enligt min åsikt här som en förstärkning framför allt bör eftersträvas.

De sakkunniga anse, att någon ändring av den nuvarande organisationen med både beredningsnämnd och fastighetstaxeringsnämd på landet icke bör ske. I de avgivna yttrandena har förslaget i denna del i allmänhet icke föranlett någon erinran. Därest den allmänna fastighetstaxeringen på landet skulle verkställas av blott ett slag av nämnder, fastighetstaxeringsnämnder, skulle erfordras att ett antal på fastighetstaxeringens område mångsidigt utbildade och praktiskt förfarna personer ställdes till dessa nämnders förfogande; i annat fall torde ett försämrat taxeringsutfall bliva följden. Det torde emellertid bliva synnerligen svårt att för den begränsade tid, under vilken ifrågavarande taxering pågår, uppbringa erforderligt antal sådana personer. Bland annat med hänsyn till vad sålunda anförts finner jag mig böra förorda, att den nuvarande organisationen med tvenne beskattningsnämnder i första instans på landet fortfarande bibehålles.

Förslaget att fastighetstaxeringsnämndens ordförande skall leda och övervaka arbetet i beredningsnämnderna inom fastighetstaxeringsdistriktet synes ägnat att bidraga till en förbättrad fastighetstaxering. Härtill bör även bidraga den förstärkning av landskontorens taxeringspersonal, som jag i det följande kommer att föreslå. Denna personal avses skola inom länet i dess

helhet ledande och övervakande följa taxeringsarbetet samt i svårare fall biträda beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna med utredningar. Jag vill understryka betydelsen av att vid ledningen och övervakningen av fastighetstaxeringen ett intimt samarbete mellan fastighetstaxeringsnämndens ordförande och landskontoret kommer till stånd.

De sakkunnigas förslag om förlängning av fastighetstaxeringsnämndens arbetsperiod finner jag mig endast såtillvida böra tillstyrka, att tidpunkten för avslutandet av nämndens arbete bör bestämmas till den 25 mars under taxeringsåret; den nu gällande bestämmelsen om skyldighet för nämndens ordförande att senast den 31 mars överlämna fastighetslängderna till vederbörande häradsskrivare eller tjänsteman i stad torde vid sådant förhållande kunna bibehållas oförändrad. Senare tidpunkt än den 25 mars för avslutande av fastighetstaxeringsnämndens arbete bör icke komma i fråga med hänsyn till att häradsskrivare och vederbörande tjänsteman i stad böra erhålla tillräcklig tid för verkställande av avskrifter av fastighetslängderna.

Jag är icke beredd att för närvarande taga ställning till de sakkunnigas förslag i fråga om arealuppgifter och fastighetslängder vid den allmänna fastighetstaxeringen. Frågan om ändring av fastighetslängderna torde framdeles få upptagas till prövning i samband med andra frågor, som röra nästkommande allmänna fastighetstaxering.

Då jag sålunda icke nu förordar någon ändring i fråga om fastighetslängderna eller beträffande den tid, inom vilken dessa skola överlämnas till häradsskrivare eller vederbörande tjänsteman i stad, torde ändring icke heller behöva vidtagas beträffande den tid inom vilken häradsskrivare eller vederbörande tjänsteman i stad skall färdigställa avskrifter av fastighetslängderna. Vid sådant förhållande torde även bestämmelsen om fastighetslängdernas offentliga framläggande under minst 14 dagar kunna bibehållas oförändrad.

Någon allmän höjning av arvodena åt de av länsstyrelsen utsedda medlemmarna i beredningsnämnd och fastighetstaxeringsnämnd kan jag, av samma skäl som jag tidigare anfört beträffande frågan om höjning av arvodena vid den årliga taxeringen, icke tillstyrka. Däremot bör skäligt merarvode utgå åt fastighetstaxeringsnämndernas ordförande för den övervakande uppgift beträffande beredningsnämndernas arbete, som jag föreslår skola ankomma på dem.

De sakkunnigas beräkning av det belopp, vartill merarvodena åt fastighetstaxeringsnämndsordförandena komma att uppgå, 50,000 kronor, föranleder icke någon erinran från min sida.

I anslutning till vad riksräkenskapsverket anfört vill jag till slut framhålla, att skäl utan tvivel kunna anföras till stöd för den meningen att längre gående åtgärder i fråga om fastighetstaxeringen än dem jag nu förordat vore av behovet påkallade. Emellertid är jag icke för närvarande beredd att framlägga förslag till dylika åtgärder.

2. Fastighetsprövningsnämnderna.

De sakkunniga erinra om att enligt 7 § taxeringsförordningen fastighetsprövningsnämnd i län skall bestå av minst tolv, högst tjugufyra ledamöter, vilka utses av länsstyrelsen till hälften bland dem, som deltagit i fastighetstaxeringsnämndernas arbete efter förordnande av länsstyrelsen eller val av landsting, till en fjärdedel bland dem, som deltagit i samma arbete efter val av kommun, samt till en fjärdedel bland personer inom länet, vilka icke deltagit i nämnda arbete men genom sin verksamhet kunna antagas besitta sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering.

Härefter uttala de sakkunniga, att de skäl, som föranlett dem att föreslå ändrad sammansättning av länsprövningsnämnden, icke på samma sätt gjorde sig gällande i fråga om den överinstans, som hade att granska och pröva fastighetstaxeringarna. De sakkunniga anföra vidare:

Fastighetstaxeringen, som omfattar jordbruk, skog, bostadshus och industrianläggningar, kräver speciell sakkunskap, som bör hava inflytande å värderingen. Den för den årliga taxeringen avsedda prövningsnämnden är för detta ändamål icke tillräcklig. Å andra sidan synas skäl tala för att ledamöterna i denna nämnd ingå som ledamöter i fastighetsprövningsnämnden. De vid allmän fastighetstaxering bestämda värdena skola visserligen bestå under taxeringsperioden. Men vid den årliga taxeringen under denna period är ofta fråga om omtaxering av fastighet ävensom om åsättande av preliminärt taxeringsvärde. Det är därför en fördel, att ledamöterna i länsprövningsnämnden äga kännedom om och äro förtrogna med de värderingsfaktorer, som varit bestämmande vid den allmänna fastighetstaxeringen.

För tillgodoseende av krav på tillräcklig sakkunskap och ortskännedom föreslå de sakkunniga, att fastighetsprövningsnämnden skall bestå av fjorton ledamöter, varav — utöver länsprövningsnämndens fem medlemmar — nio ledamöter skola till lika antal utses ur envar av följande grupper personer, nämligen sådana, som deltagit i fastighetstaxeringsnämndernas arbete efter förordnande av länsstyrelsen eller val av landsting, sådana, som deltagit i samma arbete efter val av kommun, samt sådana inom länet, som icke deltagit i nämnda arbete men genom sin verksamhet kunna antagas besitta sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering. Liksom i länsprövningsnämnden skall landskamreraren vara ordförande i fastighetsprövningsnämnden.

Då de sakkunniga, såsom tidigare framhållits, föreslagit att tiden för anförande av besvär till länsprövningsnämnden skulle utsträckas till den 31 juli, varigenom det egentliga prövningsnämndsarbetet icke kunde påbörjas förrän i början av augusti månad, syntes dem fastighetsprövningsnämndens arbete — som enligt gällande regler skall vara avslutat den 20 juni — kunna pågå något längre. De sakkunniga föreslå därför, att fastighetsprövningsnämndens arbete må pågå till den 30 juni. Härav bleve en följd, att den nuvarande tidpunkten för avlämnande av fastighetsprövningsnämndens ändringslängder till häradsskrivare, magistrat och kommunal myndighet, den 15 juli, måste framflyttas till den 25 juli.

Någon ändring i besvärsreglerna vid den allmänna fastighetstaxeringen

föreslås icke. Däremot borde enligt de sakkunnigas mening, i likhet med vad som föreslagits beträffande länsprövningsnämnden, muntliga förhandlingar kunna äga rum inför fastighetsprövningsnämnden.

Ledamot i fastighetsprövningsnämnd föreslås av de sakkunniga skola erhålla samma förhöjning av arvode samt resekostnads- och traktamentsersättning, som föreslagits i fråga om ledamot i länsprövningsnämnd. Härav föranledd kostnadsökning vid den allmänna fastighetstaxeringen uppskatta de sakkunniga till omkring 20,000 kronor.

Den föreslagna organisationen av fastighetsprövningsnämnderna möter i en del *remissyttranden* erinringar i olika avseenden.

Beträffande frågan om vem som skall vara ordförande i fastighetsprövningsnämnden anför sålunda *länsstyrelsen i Östergötlands län:*

Om viss tveksamhet kan råda i fråga om lämpligheten av förslaget att låta landshövdingarnas ordförandeskap i de årliga prövningsnämnderna upphöra, gäller detta i än högre grad beträffande ordförandeskapet i fastighetsprövningsnämnderna med hänsyn därtill, att dessa hava att handlägga frågor av synnerligen stort allmänt intresse. Som allmän fastighetstaxering förekommer endast vart femte år, skulle ett bibehållande av landshövdingarnas ordförandeskap i fastighetsprövningsnämnderna — i motsats mot vad fallet kunde vara vid de årliga prövningsnämnderna— icke göra något permanent intrång i deras arbetstid. Med en sådan anordning kunde jämväl den fördelen vinnas, att landskamreraren kunde övertaga en del av det eljest på taxeringsintendenten ankommande arbetet med fastighetstaxeringen enligt av länsstyrelsen fastställd uppdelning, vilket med hänsyn till materialets omfattning och den knappt tillmätta tiden säkerligen skulle vara till båtnad för resultatet och stå i god överensstämmelse med den samverkan i övrigt av landskamrerare och taxeringsintendent, som de sakkunniga beträffande fastighetstaxeringen åsyftat.

Länsstyrelsen i Blekinge län föreslår bibehållande av landshövdingens ordförandeskap i fastighetsprövningsnämnden, då dennes göromål icke borde utgöra hinder för hans deltagande i nämndens arbete och tillräckliga skäl för den av de sakkunniga föreslagna förändringen i fråga om orförandeskapet icke heller eljest kunde anses föreligga.

Rörande antalet ledamöter i fastighetsprövningsnämnden uttalar *länsstyrelsen i Älvsborgs län*, att arbetet med en så stor nämnd som den av de sakkunniga föreslagna bleve ganska tungrott, varför länsstyrelsen föresloge att nämnden skulle bestå av, förutom medlemmarna i länsprövningsnämnden, ytterligare sex eller nio ledamöter, beroende på vederbörande läns storlek.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län anser, att fastighetsprövningsnämnden borde bestå av — förutom medlemmarna i länsprövningsnämnden, vilkas antal länsstyrelsen föreslagit till sju — ytterligare sju ledamöter.

Stadsfullmäktige i Östersund yttra, att antalet ledamöter i fastighetsprövningsnämnden syntes kunna sänkas till elva, varvid blott sex ledamöter skulle utses av länsstyrelsen.

I fråga om fastighetsprövningsnämndens arbetsperiod ifrågasätter *länsstyrelsen i Hallands län*, huruvida icke denna borde utsträckas till den 10 juli, enär den av de sakkunniga föreslagna utökningen av tiden med tio dagar i verkligheten icke bleve så lång, då midsommarhelgen infölle därunder.

Sveriges häradsskrivareförening uttalar, att frågan om framflyttande av tidpunkten för avlämnandet av fastighetsprövningsnämndens ändringslängder från den 15 till den 25 juli borde tagas under förnyat övervägande. Det vore nämligen av mycket stor vikt, för att debiteringsarbetet skulle medhinnas i behörig tid, att en sådan framflyttning icke komme till stånd om den icke vore absolut nödvändig.

Mot den föreslagna förhöjningen av ersättningen till ledamot i fastighetsprövningsnämnd anför *statskontoret* samma erinringar, som riktats mot förslaget om höjning av ersättningen åt ledamot i länsprövningsnämnd.

Departementschefen. Vad angår fastighetsprövningsnämndens organisation synes mig lämpligt, att denna nämnd i länen utgöres av länsprövningsnämnden, förstärkt med nio beträffande fastighetstaxering kunniga personer, utsedda på sätt de sakkunniga föreslagit. Landskamreraren bör då vara ordförande jämväl i fastighetsprövningsnämnden. Fastighetstaxeringen är visserligen av i viss mån annan karaktär än inkomsttaxeringen, men detta torde likväl icke utgöra tillräcklig anledning att beträffande ordförandeskapet i prövningsnämnden avvika från den ordning, som befunnits lämplig i fråga om den årliga taxeringen. Därtill kommer, att det torde vara av principiella och praktiska skäl olämpligt, att landskamreraren vid fastighetstaxeringen skulle handhava taxeringsintendentens funktioner.

I Stockholm torde, liksom för närvarande, den prövningsnämnd som fungerar vid den årliga taxeringen kunna tjänstgöra även såsom fastighetsprövningsnämnd.

I likhet med vad som föreslagits beträffande länsprövningsnämnd torde — för att sätta fastighetsprövningsnämnd i stånd att vid större anhopning av ärenden medhinna arbetet inom fastställd tid — Kungl. Maj:t böra erhålla bemyndigande att efter framställning av fastighetsprövningsnämnd förordna, att nämnden skall arbeta på två avdelningar, vardera bestående av landskamreraren såsom ordförande samt halva antalet ledamöter. Är antalet ledamöter i nämnden icke jämnt, torde den ena avdelningen få bestå av en ledamot mera än den andra; även om vissa invändningar kunna riktas mot en sådan anordning, torde några praktiska olägenheter knappast vara förenade därmed. Om fråga av principiell innebörd uppkommer eller avdelning eljest så finner lämpligt, bör ärende hänskjutas till avgörande av fastighetsprövningsnämnden in pleno.

Jag anser mig böra tillstyrka en förlängning av fastighetsprövningsnämndens arbetsperiod till och med den 30 juni under taxeringsåret. Någon ytterligare förlängning torde däremot icke böra komma i fråga. Även om arbets-

perioden förlänges på angivet sätt torde ändringslängderna likväl kunna avlämnas å nu föreskriven tid eller senast den 15 juli. Därest ändringslängderna avlämnas å senare tidpunkt lära svårigheter uppstå för häradsskrivarna att medhinna debiteringsarbetet i behörig tid.

Vad de sakkunniga uttalat rörande besvärsregler, muntliga förhandlingar och ersättning till ledamot av fastighetsprövningsnämnd giver icke anledning till erinran från min sida.

De sakkunnigas kostnadsberäkning torde böra godtagas.

3. Central granskning av länsanvisningar för den allmänna fastighetstaxeringen.

För vinnande av en mera likformig taxering föreslå *de sakkunniga,* att länsanvisningarna för den allmänna fastighetstaxeringen skola granskas centralt. Härom yttra de sakkunniga:

Såsom förut framhållits skall enligt 59 § 1 mom. taxeringsförordningen sammanträde hållas för överläggningar rörande de allmänna grunderna vid den förestående fastighetstaxeringen. Vid sammanträdet skall till ledning för taxering av jordbruksfastigheter föreslås vissa värden för ytenhet mark av olika ägoslag, godhetsklasser och brukningsförhållanden under förutsättning av normalt byggnadsbestånd. Till ledning för värdesättning av skogsmark och växande skog skola fastställas hjälptabell ävensom de särskilda anvisningar, som kunna finnas erforderliga. Åtskilliga av de anvisningar, som sålunda länsvis meddelas, framkomma genom överläggningar, som pläga hållas med rikets landskamrerare och av länsstyrelserna förordnade skogssakkunniga. Detta är emellertid i regel icke fallet i fråga om de s. k. enhetsvärdena för taxering av jordbruksfastighet. Vid den undersökning av särskilt tillkallade sakkunniga beträffande taxeringsutfallet, som plägar ske efter varje allmän fastighetstaxering, har i vissa fall konstaterats, att anvisningar och värdesättningar förekommit, mot vilka erinran kunnat framställas. Det synes därför lämpligt, att för vinnande av en i största möjliga utsträckning likformig taxering samtliga länsanvisningar för fastighetstaxeringen, innan de vinna tillämpning, underkastas granskning, vilket lämpligen bör ske av den i annat sammanhang föreslagna riksskattenämnden, förstärkt med nödig sakkunskap.

Departementschefen.

Såsom jag redan anmärkt, tillstyrker jag icke inrättande av den av de sakkunniga föreslagna riksskattenämnden. Vid sådant förhållande förfaller jämväl de sakkunnigas förslag om granskning genom nämndens försorg av länsanvisningarna för den allmänna fastighetstaxeringen. Emellertid torde vid det landskamreraremöte, som bör hållas innan den allmänna fastighetstaxeringen tager sin början, frågor av betydelse för den kommande taxeringen böra behandlas; härigenom skapas förutsättningar för att de länsanvisningar för taxeringen, som därefter komma att utfärdas, bliva i erforderlig grad enhetliga.

B. Särskild fastighetstaxering.

De sakkunniga uttala, att enligt vad som från vissa håll gjorts gällande, den årliga fastighetstaxering, som på grund av stadgandet i 12 § 2 mom. kommunalskattelagen i större eller mindre utsträckning ägde rum, flerstädes icke givit ett tillfredsställande resultat. Denna årliga fastighetstaxering vore ju anförtrodd åt de vanliga taxeringsnämnderna, vilka icke sammansatts med hänsyn tagen till denna speciella arbetsuppgift och som därför ofta saknade härför erforderlig särskild sakkunskap. Då ledamöterna i dessa nämnder stundom ej heller deltagit i någon allmän fastighetstaxering, saknade de även kunskap om därvid tillämpade grunder — vilka dock skulle äga sin giltighet även vid den årliga fastighetstaxeringen — och resultatet bleve att ofrånkomliga ojämnheter i fastighetstaxeringen uppstode.

De sakkunniga ha funnit det obestridligt, att den årliga fastighetstaxeringen icke alltid skedde på tillfredsställande sätt och dessutom stundom med icke tillräckligt beaktande av de i författningen givna föreskrifterna. De sakkunniga framhålla vidare, att det mötte väsentligt större svårigheter att avhjälpa förefintliga brister vid den särskilda fastighetstaxeringen än vid den allmänna fastighetstaxeringen. De anföra härom:

De framställda anmärkningarna sammanhänga nämligen närmast med själva principerna för nuvarande fastighetstaxering och kunna näppeligen undanröjas annat än i samband med en översyn av hela detta område, alltså ej blott de formella utan även de materiella reglerna för fastighetstaxeringen — något som dock faller utom ramen för de sakkunnigas uppdrag.

Anmärkas må dock, att inom större kommuner, enkannerligen inom stadskommuner, ett enhetligare förfarande kan vinnas genom att med tillämpning av 4 § andra stycket taxeringsförordningen utse en särskild fastighetstaxeringsnämnd för kommunen i dess helhet med särskilt kvalificerade ledamöter och avsedd att fungera under tiden mellan de allmänna fastighetstaxeringarna. Däremot kan icke tillrådas att exempelvis länsvis upprätta dylika nämnder för nu angivna mellanperiod, enär därigenom den speciella ortskännedomen skulle gå förlorad. Visserligen vore tänkbart att beträffande fastighetstaxeringen under mellanperioderna låta de vanliga taxeringsnämnderna fungera som beredningsnämnder samt mellan dem och länsprövningsnämnden inrätta särskilda fastighetstaxeringsnämnder. Detta vill dock synas vara en alltför stor apparat för det mindretal fastighetstaxeringar, som under mellanperioderna förekomma, och det avsedda syftet torde måhända i huvudsak ernås genom att, på sätt nedan föreslås, länsprövningsnämndens ledamöter vinna erfarenhet i fastighetstaxering. I övrigt torde ingen annan åtgärd kunna övervägas än att samma personer så långt möjligt förordnas som ordförande både i taxeringsnämnd och i beredningsnämnd eller fastighetstaxeringsnämnd.

I *remissyttrandena* har förevarande spörsmål i allmänhet icke särskilt berörts. Emellertid uttala *några kommunala myndigheter,* att i städer och större kommuner den särskilda fastighetstaxeringen borde anförtros åt en särskild taxeringsnämnd med för denna uppgift särskilt kvalificerade ledamöter.

Det torde vara lämpligt, att länsstyrelserna vid uppdelning av kommun i flera taxeringsdistrikt — så ofta förhållandena det medgiva — förordna att den särskilda fastighetstaxeringen skall handhavas av en eller flera lokala taxeringsnämnder med för denna uppgift kvalificerade ledamöter. Länsstyrelserna böra vidare i så stor utsträckning som möjligt förordna samma personer såsom medlemmar både av lokal taxeringsnämnd och av beredningsnämnd eller fastighetstaxeringsnämnd. Ett tillfredsställande resultat av den särskilda fastighetstaxeringen skulle ytterligare främjas, därest kommun vid utseende av ledamöter i beskattningsnämnd förfore på liknande sätt. *Departementschefen.*

III. Landskontoren.

A. Förstärkning av personalen å landskontoren i syfte att åstadkomma ett förbättrat taxeringsarbete.

I fråga om den nuvarande organisationen av landskontoren och bristerna däri anföra *de sakkunniga:*

Landskontorens befattning med taxeringsarbetet är av jämförelsevis nytt datum. Då genom 1812 års bevillningsförordning en prövningskommitté (sedermera prövningsnämnd) tillskapades såsom närmaste instans över taxeringskommittéerna (sedermera taxeringsnämnderna), bestämdes jämväl, att landskamreraren skulle vara närvarande vid prövningskommittés sammanträde. Det blev även landskamreraren, som hade att förbereda ärendena till prövningskommittén och att där framställa yrkanden.

Denna arbetsuppgift, som med dåtida skattelagstiftning var relativt ringa betungande, har sedermera vuxit i allt högre grad och samtidigt blivit alltmera krävande. Några åtgärder av verkligt genomgripande art i syfte att bereda landskontoren erforderlig personal till bemästrande av denna ständigt stegrade arbetsuppgift kunna emellertid icke sägas hava under de gångna 130 åren vidtagits. Man har i stället, här liksom eljest då fråga varit om taxeringsväsendet, oavbrutet fortsatt på provisoriernas väg och sålunda i huvudsak anpassat landskontorens arbetskrafter efter de övriga arbetsuppgifter, vilka förutom taxeringsarbetet åvilade dessa avdelningar av länsstyrelserna. Taxeringsarbetet blev sålunda en uppgift, som först i andra hand fick sitt behov av arbetskraft beaktat. Behovet av erforderlig arbetskraft tillgodosågs därvid genom att landskontorens personal på övertid mot särskild ersättning fick sysselsättas härmed. I den mån ej heller på detta sätt arbetsuppgifterna kunde nödtorftigt bemästras, tillgrepos andra provisoriska åtgärder, främst den att bevilja ifrågakommande befattningshavare, i första hand landskamreraren, partiell tjänstledighet för arbetet till prövningsnämnden. Så småningom lämnades i 16 § taxeringsförordningen medgivande åt länsstyrelserna att efter Kungl. Maj:ts beslut förordna biträdande landskamrerare vid länsstyrelsen. Den sålunda medgivna möjligheten till dubblering av landskamrerartjänsten innebär emellertid som regel allenast, att en befattningshavare å landskontoret, i vanliga fall länsassessorn, befrias från övriga göromål för att under sommaren och hösten biträda med taxeringsarbetet för prövningsnämnden. Vidare hava länsstyrelserna erhållit rätt att under tiden för prövningsnämndernas arbete mot ersättning anlita utomstående personer såsom

biträden. Omfattningen av dessa provisoriska åtgärder för taxeringsarbetets bedrivande belyses måhända bäst därav, att kostnaderna härför under år 1941 uppgingo till i runt tal 245,000 kronor. En hjälp av mera betydelsefull art har emellertid sedan år 1935 beretts länsstyrelserna genom att dessa till biträde kunnat erhålla s. k. taxeringsrevisorer, dock endast avsedda för det i och för sig maktpåliggande arbetet med bokföringsgranskningar. Jämväl beträffande taxeringsrevisorerna har man dock behållit provisoriets karaktär genom att dessa endast förordnas för ett år i taget, stundom för del av året, och sålunda hava en i högsta grad otrygg ställning; en given följd härav har blivit, att det i stigande grad yppats svårigheter att finna personer, som velat ägna sig åt uppgiften i fråga.

När man i ett sammanhang överväger å ena sidan den oerhörda betydelsen, ej minst ur statsfinansiell synpunkt, av taxeringsarbetets rätta bedrivande och å andra sidan omöjligheten för landskontoren att med till buds stående arbetskraft bemästra denna uppgift, framstår det såsom föga förståeligt, att nu angivna system kunnat få i årtionden fortbestå. En medverkande orsak härtill har givetvis varit en allmän obenägenhet att utan tvingande skäl tillskapa nya tjänster; erinras må dock, att, bland andra, statsrevisorerna vid flera tillfällen påtalat förhållandena. En annan orsak har säkerligen varit, att man under lång tid icke haft blicken öppen för de faror, det rådande systemet innebar för taxeringsarbetets eftersättande och deklarationsmoralens förflackande, och än mindre insett, vilka betydande värden som här årligen sattes på spel.

De sakkunniga finna det uppenbart att, därest man överhuvud taget ville ernå en förbättrad organisation av taxeringsväsendet, det rådande provisoriesystemet helt och hållet måste avskaffas. Uppsikten över och ledningen av taxeringsarbetet vore icke en andrarangsuppgift, vars utförande vore mer eller mindre likgiltigt, det vore i stället den viktigaste och mest arbetskrävande uppgift, som anförtrotts åt landskontoren. Taxeringsarbetet vore ej heller för landskontorens del en säsonguppgift, som kunde lösas under några månader av året, det vore tvärtom en uppgift, som krävde arbetskraft, och ej obetydlig sådan, under året i dess helhet; detta förhållande torde bliva än tydligare, i den mån prövningsnämndens arbete, på sätt tidigare föreslagits, komme att fortgå under hela året. Såsom en ofrånkomlig förutsättning för en bättre ordnings vinnande måste de sakkunniga därför uppställa, att till landskontorens förfogande ställdes arbetskraft i erforderlig utsträckning, vilken arbetskraft kunde under hela året disponeras för uppgiften i fråga. Än vidare måste denna arbetskraft placeras i sådan lönesättning och erhålla sådana anställningsvillkor, att man verkligen hade möjlighet att förvärva på området skickliga och kunniga personer.

De sakkunniga erinra om att vid landskontoren regelmässigt vissa tjänstemän avdelats för handhavande av huvudsakligen en särskild grupp eller särskilda grupper av arbetsuppgifter. Sålunda funnes vid de flesta landskontor en uppbördsavdelning, en omsättningsskatteavdelning etc. I analogi härmed föreslå de sakkunniga, att å landskontoren skall finnas en särskild *taxeringsavdelning* — vid några länsstyrelser är taxeringsavdelning, om ock av mindre omfattning, redan inrättad — vars personal alltså helt skall dispo-

neras för taxeringsarbetet. Å andra sidan förutsätta de sakkunniga härvid, att de nu utgående ersättningarna för prövningsnämndsarbetet skola väsentligt begränsas.

Innan de sakkunniga närmare ingå på frågan om taxeringsavdelningens organisation, beröra de landskamrerarens ställning till taxeringsarbetet enligt den ifrågasatta nya organisationen och anföra i detta avseende:

De sakkunniga hava tidigare uttalat, att i den såväl med avseende å arbetsperiod som sammansättning förändrade länsprövningsnämnden, liksom även i den till sin sammansättning ändrade fastighetsprövningsnämnden, landskamreraren bör vara ordförande. På ordföranden i prövningsnämnden kommer ju att vila det egentliga ansvaret för taxeringsarbetets rätta bedrivande och på honom måste ställas alldeles särskilda krav i fråga om författningskunskap och rutin; såsom i det föregående framhållits lära dessa krav som regel icke kunna fyllas av annan än landskamreraren. I prövningsnämnden skall landskamreraren utöva en verkligt processledade verksamhet, vilket framför allt kommer till uttryck vid muntliga förhandlingar. Det ankommer på honom att tillse, att utredningen är tillfyllest för att däråa grunda ett riktigt avgörande. Landskamreraren erhåller sålunda en vidgad och större uppgift i taxeringsväsendet. Med den tilltänkta ansvarsfulla och viktiga posten såsom opartisk ledare av prövningsnämndens arbete kunna emellertid icke förenas uppgifterna att fiskaliskt tillvarataga det allmännas intresse gent emot de skattskyldiga eller att i högre instans föra talan över prövningsnämndens beslut. Dessa uppgifter måste därför överflyttas från landskamreraren å annan befattningshavare.

Det är de sakkunniga angeläget att uttala, att härigenom icke åsyftas någon ändring av landskamrerarens ledande ställning i fråga om taxeringsarbetet. Tvärtom åsyfta de sakkunniga en konsolidering och förstärkning därav men anse, att de insikter och den erfarenhet, som en befattningshavare i landskamrerares ställning bör hava vunnit, väsentligt bättre utnyttjas å den viktiga posten såsom ordförande i prövningsnämnden än såsom kronans ombud vid samma nämnd. Även här gäller den väl allmänt erkända regeln, att hur stora krav man än — och med rätta — ställer å en åklagare, så måste än högre krav ställas å domaren; eljest löper kravet å opartisk rättvisa fara att åsidosättas till förmån för åklagarens partsbetonade inställning.

Ur allmänhetens synpunkt vinnes därjämte, att vid varje länsstyrelse finnes en opartisk, i skatteförfattningarna kunnig man, till vilken allmänheten kan framföra sina speciella synpunkter. Naturligtvis är väl numera regel, att landskamreraren icke ensidigt söker tillvarataga det allmännas intresse, men för allmänheten står detta icke klart, så länge landskamreraren är den, som för talan gent emot allmänheten. Genom en omläggning, sådan som här föreslagits, blir däremot landskamrerarens ställning även utåt en annan än nu.

Jämte sin uppgift att vara ordförande i fastighetsprövningsnämnden och länsprövningsnämnden skall landskamreraren vara föredragande i dessa nämnder, där icke för vissa fall föredragningen uppdrages åt annan. Föredragningen torde väsentligt underlättas genom de referat av mål och ärenden, som föreslås skola utsändas före sammanträdena. Därjämte skall landskamreraren fortfarande såsom föredragande taga befattning med de ärenden rörande taxeringsväsendet, i vilka beslutanderätten ankommer på länsstyrelsen, dock med undantag för ärenden, som angå den omedelbara övervak-

ningen av taxeringsarbetet (107 § taxeringsförordningen). De i 59 § 1 och 2 mom. och 75 § taxeringsförordningen föreskrivna sammanträdena för överläggning rörande taxeringsarbetet i fråga om allmän fastighetstaxering och årlig taxering böra emellertid hädanefter hållas inför landskamreraren och icke inför länsstyrelsen. Beträffande den allmänna fastighetstaxeringen bör landskamreraren bibehållas vid de uppgifter, som jämlikt 58 § 2 mom., 59 § 3 mom. och 66 § 2 mom. taxeringsförordningen nu åligga honom. Anvisningar för den årliga taxeringen böra, med ledning jämväl av vad som förekommit vid det enligt 75 § hållna sammanträdet, föreslås av landskamreraren och, sedan de granskats av riksskattenämnden, fastställas av länsprövningsnämnden, under vars bedömande de sedermera komma i samband med prövning av inför nämnden dragna mål och ärenden.

De sakkunniga redogöra härefter för sitt förslag till organisation av taxeringsavdelningen och behandla därvid till en början frågan om de arbetsuppgifter, som skola åvila chefen för taxeringsavdelningen. Härom yttra de sakkunniga:

De uppgifter, som från landskamreraren skulle överflyttas å annan befattningshavare — nämligen landskamrerarens fiskaliska uppgifter enligt taxeringsförordningen: att som föredragande vid länsstyrelsen, med biträde av taxeringsavdelningens personal, övervaka taxeringsarbetet (genom att övervara taxeringsnämndernas sammanträden samt granska, helt eller delvis, det av nämnderna behandlade materialet), att infordra deklarationer och andra taxeringsuppgifter samt skattskyldigs räkenskaper för granskning ävensom att föra talan hos prövningsnämnden och högre instanser — äro tydligtvis av sådan natur, att desamma böra åläggas den tjänsteman, som bliver föreståndare för taxeringsavdelningen. Såsom ytterligare uppgifter skulle tillkomma denne befattningshavare, med ovannämnda biträde, att handhava utbildningen av nyutsedda ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, att meddela råd och upplysningar, framför allt åt taxeringsnämndsordförande, samt att åt taxeringsnämnderna verkställa utredning i tidskrävande och svårbedömbara taxeringsärenden. Vidare skulle han närmast under landskamreraren vara chef för taxeringsavdelningen. Slutligen skulle han närvara vid landskamrerarens föredragning inför länsstyrelsen dels av ärenden, som angå personalen å taxeringsavdelningen, och dels av ärenden enligt skatte- och taxeringsförfattningarna, med undantag av sådana, som avse länsstyrelsens utseende av ledamöter och suppleanter i fastighetsprövningsnämnden samt uttagande av böter eller viten ävensom vidtagande av de åtgärder, som anmäld försummelse eller utebliven verkställighet av vad i författning stadgas för övrigt kan påkalla; därjämte skulle han närvara vid länsstyrelsens avgörande av visst ärende, då länsstyrelsen så bestämde. Härvid skulle han äga rätt att uttala sin mening och, därest beslutet bleve därifrån avvikande, låta anteckna densamma till protokollet.

Såsom benämning å föreståndaren för taxeringsavdelningen föreslå de sakkunniga titeln *taxeringsintendent,* vilken vunnit burskap vid överståthållarämbetet.

Även med avseende å taxeringsintendenten gäller, att synnerligen höga krav måste ställas å hans insikter, skicklighet och erfarenhet. Då de uppgifter, som skulle ankomma på honom, hittills ansetts kunna anförtros allenast den högste tjänstemannen vid landskontoret, kan givetvis icke ifrågakomma, att vid en omläggning minska berörda krav genom att anförtro uppgifternas

fullgörande åt lägre befattningshavare. Visserligen komma landskamrerarens insikter och erfarenhet att fortfarande utnyttjas i prövningsnämnden — och enligt de sakkunnigas mening bättre än hittills — men detta hindrar icke, att det alltjämt måste fordras, att den tjänsteman, som leder de förberedande utredningarna och utför talan vid prövningsnämnden och beskattningsdomstolarna, besitter särskilda kvalifikationer härför. Är så icke fallet, försvåras i hög grad för landskamreraren och prövningsnämnden att genomföra den viktiga uppgiften att i fråga om taxeringen tillse, att densamma varder likformig och rättvis.

Som ovan nämnts, böra höga krav ställas på taxeringsintendenten. Denne bör vara en person, som utöver sin juridiska examen vid tjänstgöring å länsstyrelse visat sig väl skickad att handhava denna del av taxeringsarbetet. Med hänsyn till den ansvarsfulla ställning, taxeringsintendenten skall intaga inom taxeringsväsendet, föreslå de sakkunniga, att han placeras i lönegrad A 30; i Gotlands län hör han dock icke placeras i högre lönegrad än A 27.

Den ytterligare arbetskraft, som erfordras å taxeringsavdelningen, bör enligt de sakkunnigas mening utgöras av dels befattningshavare med länsbokhållares kompetens, d. v. s. jurister, dels mindre kvalificerad personal i landskontorists och biträdes tjänsteställning, dels ock taxeringsrevisorer och biträden åt dessa, förslagsvis benämnda taxeringsassistenter.

De sakkunniga ha inhämtat uppgifter om i vilken utsträckning den nuvarande personalen å landskontoren utför taxeringsarbete å tjänstetid. En sammanställning av nämnda uppgifter torde få såsom *Bilaga B* fogas till statsrådsprotokollet i förevarande ärende. De sakkunniga uttala i anslutning till berörda uppgifter, att då befattningshavare helt eller till övervägande delen användes för taxeringsarbete han givetvis borde överföras till den nya taxeringsavdelningen. De befattningshavare, som kunde överföras till taxeringsavdelningen, vore i första hand taxeringsrevisorerna samt de under år 1942[1] provisoriskt anställda bokföringsgranskarna, vilka helt ägnade sig åt taxeringsarbete. Dessutom sysselsattes åtskilliga landskontorister och biträden helt eller till större delen med dylikt arbete; även dessa borde överflyttas till nämnda avdelning. Av juristerna — här bortsåges från de befattningshavare, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut under år 1942[1] provisoriskt avdelats för taxeringsarbete — sysslade under normala tider de extra ordinarie länsassessorerna i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län till ungefär hälften av sin tjänstetid med taxeringsarbete. För närvarande vore extra ordinarie länsassessorn i Stockholms län helt avdelad för taxering; motsvarande befattningshavare i Göteborgs och Bohus län ägnade, med hänsyn till anhopningen av kristidsarbete, blott en fjärdedel av sin tjänstetid åt arbete med taxering. Av övriga jurister å länsstyrelserna sysselsattes, med undantag för en länsbokhållare av andra klass i Kalmar län, ingen till någon betydande del med taxeringsarbete. Något överflyttande av jurister till taxeringsavdelningen vore sålunda som regel icke möjligt.

De sakkunniga framhålla, att utöver den personal, som från det övriga landskontoret kunde överföras till taxeringsavdelningen, ytterligare befatt-

[1] Bestämmelser om provisorisk förstärkning meddelade jämväl för år 1943.

ningshavare erfordrades för att denna avdelning skulle kunna fylla sin uppgift i fråga om taxeringsväsendet. Befattningshavarna å taxeringsavdelningen skulle, som tidigare berörts, biträda taxeringsintendenten med de arbetsuppgifter, som åvilade denne. Med avseende å dessa uppgifter vore att märka, att de till sin natur vore sådana, att snart sagt hur stor personal som helst skulle kunna utnyttjas därvid. De sakkunniga hade emellertid för sin del av naturliga skäl ansett sig böra begränsa den föreslagna personalökningen till så snäva mått som vore möjligt utan att därmed äventyra de praktiska resultaten av arbetet.

På grundval av sin kännedom om några landskontor, från länsstyrelserna införskaffade uppgifter om personalbehov m. m. samt förefintligt statistiskt material, företrädesvis beträffande antal av i inkomstlängd upptagna skattskyldiga, jordbruksbilagor och rörelsebilagor samt besvär till prövningsnämnd och kammarrätten, ha de sakkunniga beräknat det antal befattningshavare av olika slag, som de anse vara erforderligt å de föreslagna taxeringsavdelningarna, ävensom det antal nya befattningshavare som utöver de tjänstemän, som kunna överföras från det övriga landskontoret, i följd därav skulle behövas. Dessa uppgifter ha av de sakkunniga sammanställts i två tablåer, vilka torde få såsom *Bilagor C och D* fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende. Den senare av de båda tablåerna visar även, vilka befattningar å landskontoren som i samband med inrättandet av taxeringsavdelningarna föreslås till indragning samt vilka jämkningar i anslagsberäkningen för icke-ordinarie personal, som därvid anses böra vidtagas. De sakkunniga framhålla, att de, såsom nyss berörts, icke beräknat personalbehovet efter den toppbelastning av arbete, vilken exempelvis vid särskilt ingående granskning av taxeringsmaterialet kunde inträffa under höstmånaderna, då samtidigt besvären över taxeringsnämndernas beslut behandlades, utan att nämnda behov givetvis måst så begränsas, att personalen å taxeringsavdelningen hade jämn sysselsättning året om. Därest sådan särskild anhopning av arbete skulle inträffa, att den stadigvarande anställda personalen icke vore tillräcklig för att inom anslagen tid utföra detsamma, måste därför tillfällig personal kunna få anställas för ändamålet.

Såsom av tablåerna framgår föreslå de sakkunniga, att utöver befattningen som taxeringsintendent i regel en ny juristtjänst tillskapas å taxeringsavdelningen i varje län. Innehavaren av nämnda tjänst, vilken föreslås skola benämnas *taxeringsinspektör* — även denna titel vore hämtad från överståthållarämbetet — skulle biträda taxeringsintendenten med de uppgifter, som förut nämnts. Taxeringsinspektörerna motsvarade de biträdande landskamrerare, som tidigare förordnats i de flesta län under tiden för prövningsnämndsarbetet, samt de befattningshavare, vilka under år 1942[1] provisoriskt avdelats för taxeringsarbete.

[1] Bestämmelser om provisorisk förstärkning meddelade jämväl för år 1943.

De sakkunniga erinra i detta sammanhang om att Kungl. Maj:t i anledning av de sakkunnigas förslag i skrivelse den 11 november 1941 medgivit länsstyrelserna att under förra halvåret 1942 anställa som regel en extra länsbokhållare för att bliva i stånd att avdela en befattningshavare, i de flesta fall i länsbokhållares tjänsteställning, att uteslutande ägna sig åt taxeringsarbete. Motsvarande medgivande hade lämnats beträffande senare halvåret 1942.[1] Vilka befattningshavare som sålunda avdelats för taxeringsarbete framginge av sammanställningen å bilaga B. Under taxeringsperioden på våren hade den för dylikt arbete avdelade befattningshavaren att under landskamrerarens överinseende och efter hans direktiv lämna taxeringsnämnderna erforderliga råd och upplysningar, åt dessa nämnder verkställa utredningar i tidskrävande och mera svårbedömbara taxeringsfall samt biträda vid övervakning av nämndernas arbete och vid förfall för landskamreraren närvara vid dessas sammanträden. Därjämte skulle sagda befattningshavare, i den mån hans övriga arbetsuppgifter det medgåve, biträda landskamreraren vid avgivande av yttranden i besvärsmål till kammarrätten. Under senare halvåret skulle ifrågavarande befattningshavare helt ägna sig åt arbetet för prövningsnämnden.

Den provisoriska förstärkning av taxeringsorganisationen, som sålunda kommit till stånd, hade enligt de sakkunnigas mening varit till stort gagn för arbetet. Kommunikationen mellan taxeringsnämnder och landskontor hade blivit bättre än förut: taxeringsnämnderna hade erhållit hjälp från landskontoret i många fall, där sådan varit påkallad, och landskontoret hade fått större möjlighet att övervaka nämndernas arbete. Vidare hade prövningsnämndsarbetet tillförts en välbehövlig förstärkning. Då de sålunda för taxeringsarbete avdelade befattningshavarna visat sig fylla ett verkligt behov, hade de sakkunniga, såsom framgår av vad nyss anförts, ansett desamma böra ersättas med stadigvarande arbetskrafter. Taxeringsintendenten kunde som regel icke ensam medhinna alla de uppgifter, som åvilade honom, utan måste till sitt biträde hava ifrågavarande taxeringsinspektör. Denne skulle därjämte — i likhet med vad fallet för närvarande vore beträffande biträdande landskamrerare — efter länsstyrelsens förordnande kunna få på eget ansvar övertaga en del av det förberedande arbetet till prövningsnämnden: avgivande av yttranden i besvärsmål samt granskning av taxeringsmaterialet och, i förekommande fall, framställande av yrkanden till nämnden. I vissa län, Kronobergs, Gotlands, Blekinge och Jämtlands, förelåge emellertid enligt de sakkunnigas mening icke något behov av taxeringsinspektör. Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län föresloges däremot med hänsyn till länens storlek skola erhålla vartdera två taxeringsinspektörer.

De sakkunniga föreslå, att taxeringsinspektörerna placeras i lönegrad A 24 eller i samma lönegrad som länsbokhållare av första klass. I de mindre länen, Uppsala, Södermanlands, Hallands, Västmanlands, Västerbottens och Norrbottens, där arbetet icke torde bliva så betungande och krävande, syntes nämnda befattningshavare kunna placeras i lönegrad A 21 eller i samma löne-

grad som länsbokhållare av andra klass. De Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län tilldelade ytterligare taxeringsinspektörerna ha ansetts likaledes böra placeras i lönegrad A 21.

De sakkunniga uttala, att trots den förstärkning av den kvalificerade arbetskraften, som skedde genom inrättande av taxeringsinspektörstjänster i vissa län, kunde i dessa — och även i övriga län — tillfälligtvis uppkomma behov av särskild sådan förstärkning under prövningsnämndsarbetet. Möjlighet borde därför fortfarande förefinnas för länsstyrelsen att efter medgivande av Kungl. Maj:t förordna befattningshavare med länsbokhållares kompetens att beträffande vissa taxeringsärenden eller vissa grupper av sådana ärenden fullgöra de åligganden, som åvilade taxeringsintendent.

Övrig erforderlig personal å taxeringsavdelningen föreslås av de sakkunniga skola utgöras av — förutom taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter — landskontorister, icke-ordinarie landskontorister, kanslibiträden, kontorsbiträden samt icke-ordinarie kontorsbiträden.

Ordinarie landskontorist skulle hava till uppgift att verkställa utrednings- och granskningsarbete ävensom i övrigt biträda med de uppgifter, som av taxeringsintendenten anförtroddes åt honom. Därjämte skulle denne befattningshavare eller, där flera än en sådan funnes, den av dessa, som länsstyrelsen därtill utsåge, övervaka det löpande expeditionella arbetet å taxeringsavdelningen. I de större länen föreslås skola vara anställda två ordinarie landskontorister, i de minde en (se tablån Bilaga C).

Ordinarie landskontorist är för närvarande placerad i lönegrad A 15. De sakkunniga erinra om att vid åtskilliga tidigare tillfällen länsstyrelser och sakkunniga föreslagit, att landskontorister eller vissa av dem skulle placeras i 17 eller 18 lönegraderna. 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga hade i sitt den 21 maj 1941 avgivna betänkande (SOU 1941: 17 sid. 90, 91) föreslagit inrättande vid landskontoren av förste kanslisttjänster i lönegrad A 17, vilka skulle ersätta de landskontoristtjänster, med vilka vore förenade de mest kvalificerade arbetsuppgifterna. Sistnämnda sakkunniga hade därjämte föreslagit, att kontoristbefattningar i lönegrad A 9 och kansliskrivarbefattningar i lönegrad A 11 skulle inrättas; därvid hade berörda sakkunniga förutsatt, att jämsides därmed en minskning av antalet landskontoristtjänster vidtoges.

Beskattningsorganisationssakkunniga anföra vidare i denna del:

Chefen för finansdepartementet har i 1942 års statsverksproposition under rubriken för flera huvudtitlar gemensamma frågor vid behandling av frågan om revision av den vid civila avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen anfört, att tjänsteförteckningssakkunnigas förslag rörande länsstyrelserna ansetts icke böra för närvarande upptagas till prövning utan skulle vila i avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande åtgärder för uppnående av största möjliga enhetlighet och rationalisering i fråga om länsstyrelsernas verksamhet och arbetssätt. Enligt statsrådsprotokollet den 10 april 1942, fogat vid proposition nr 220 till 1942 års riksdag, har chefen för socialdepartementet anslutit sig till vad chefen för finansdepartementet sålunda anfört.

De uppgifter, som enligt vad ovan anförts skulle tillkomma ordinarie landskontorist, motivera enligt de sakkunnigas mening väl, att dessa befattningshavare placeras i 17 lönegraden. Emellertid anse de sakkunniga sig icke för berörda befattningshavare kunna föreslå placering i högre lönegrad än den nuvarande med hänsyn till ovannämnda uttalanden av cheferna för social- och finansdepartementen samt även till det förhållandet, att uppflyttning i lönegrad av sådan befattning, som förekommer icke blott å taxeringsavdelningen utan även å andra avdelningar å landskontoret, bör ske först efter prövning av behovet av sådan uppflyttning för landskontoret i dess helhet.

Icke-ordinarie landskontorist skulle enligt beskattningsorganisationssakkunnigas förslag ha att verkställa enklare utrednings- och granskningsarbete ävensom i övrigt biträda med de uppgifter, som av taxeringsintendenten anförtroddes åt honom. I Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Älvsborgs län föreslås skola finnas två befattningshavare av ifrågavarande slag, i övriga län en sådan. I Gotlands län har dock dylik befattningshavare icke ansetts erforderlig. (Jfr tablån Bilaga C.)

Befattningshavare, som antagits till extra landskontorist, åtnjuter för närvarande lön under första tjänsteåret högst enligt 4 lönegraden i den i civila icke-ordinarie reglementet den 15 juni 1939 intagna löneplanen för extra tjänstemän, under påföljande två år högst enligt 7 lönegraden och under därefter följande tre år högst enligt 11 lönegraden i samma löneplan. Därefter må befattningshavaren av länsstyrelsen antagas till extra ordinarie landskontorist med placering högst i 14 lönegraden i den i samma reglemente intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän. Någon ändring i denna lönegradsplacering föreslå icke de sakkunniga.

Vad angår frågan om inrättande av kansliskrivar- och kontoristbefattningar samt i samband därmed motsvarande minskning av antalet landskontoristtjänster hålla beskattningsorganisationssakkunniga före, att de relativt kvalificerade uppgifter, som skulle tillkomma landskontorist å taxeringsavdelningen, icke kunde överflyttas å lägre befattningshavare. Å andra sidan torde kanslibiträdesbefattning (i vissa län kontorsbiträdesbefattning) vara en tillräckligt hög tjänst för den kvinnliga befattningshavare å taxeringsavdelningen, som utförde det mest kvalificerade arbetet.

I detta sammanhang må nämnas, att sakkunniga för utredning rörande lönegradsplaceringen för landskanslister och landskontorister i sitt den 25 februari 1943 avgivna betänkande i fråga om landskontoren föreslagit, att ordinarie landskontorist skulle placeras i lönegrad A 17. Denna lönegradsplacering motiverades med att nämnda befattningshavare kommit att fullgöra alltmera kvalificerade arbetsuppgifter, att deras tjänster numera finge betraktas såsom sluttjänster samt att befattningshavarna till följd av de sakkunnigas förslag om inrättande av arbetsdetaljer inom landskontoren med en ordinarie landskontorist som föreståndare komme att åläggas ännu mera ansvarsfulla och kvalificerade göromål än hittills. Härvid förutsattes, dels att inga andra

ordinarie landskontorister skulle finnas än sådana, som vore föreståndare för en arbetsdetalj, och dels att det vore möjligt att ersätta en del av de nuvarande landskontoristerna med ordinarie kansliskrivare i lönegrad A 11 och ordinarie kontorister i lönegrad A 9. Berörda sakkunniga ha ansett sådan jämkning böra vidtagas i beskattningsorganisationssakkunnigas förslag, att icke mera än en ordinarie landskontoristbefattning skulle finnas å samma taxeringsavdelning utom vid envar av de tre största länsstyrelserna, där med hänsyn till speciella förhållanden två dylika tjänster beräknats erforderliga. Vid övriga länsstyrelser, där beskattningsorganisationssakkunniga föreslagit två ordinarie landskontorister, ha här berörda sakkunniga upptagit den ene såsom extra ordinarie.

Sakkunniga för utredning rörande lönegradsplaceringen för landskanslister och landskontorister föreslå vidare, att icke-ordinarie landskontorist skulle erhålla slutlön enligt lönegrad Eo 15 med hänsyn till att befordringsutsikterna för denna kategori befattningshavare skulle bliva försämrade vid ett genomförande av de sakkunnigas förslag.

De sakkunnigas ovannämnda förslag har utan ändring genom proposition nr 301 förelagts innevarande års riksdag. Propositionen har i förevarande delar bifallits av riksdagen (skriv. nr 409).

Kanslibiträde skulle handhava registratorsgöromål, d. v. s. mottagande, diarieföring och expediering av handlingar samt därmed sammanhängande uppgifter, såsom utfärdande av diariebevis, bestyrkande av avskrifter av handlingar, arkivering av koncept, protokoll m. m. (jfr 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas betänkande, sid. 53 ff.). Sådan befattningshavare föreslås av beskattningsorganisationssakkunniga skola finnas i de större länen (jfr tablån Bilaga C), där registratorsgöromålen torde giva denna full sysselsättning. Kanslibiträde borde, liksom för närvarande vore fallet, vara placerat i lönegrad A 7.

Kontorsbiträden och *icke-ordinarie kontorsbiträden* föreslås av de sakkunniga skola ingå i taxeringsavdelningen tillhopa till ett antal av mellan två och fem vid de olika länsstyrelserna, beroende på länets storlek ur taxeringssynpunkt. Av hela antalet biträden (kansli- och kontorsbiträden) föreslås minst hälften skola vara ordinarie (jfr tablån Bilaga C).

I de län, där kanslibiträde icke föreslås skola tilldelas taxeringsavdelningen (Uppsala, Södermanlands, Kronobergs, Gotlands, Blekinge, Hallands, Västmanlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län), skulle ordinarie kontorsbiträde utföra förekommande registratorsgöromål. Härmed syntes enligt de sakkunnigas mening befattningshavaren knappast bliva fullt sysselsatt utan torde vederbörande dessutom komma att syssla med andra mindre kvalificerade arbetsuppgifter i likhet med övriga kontorsbiträden. De sakkuniga ha därför ansett, att i nämnda län högre befattning än som kontorsbiträde icke borde vara erforderlig för registratorsuppgifternas fullgörande. De kontorsbiträden, som icke toge befattning med registratorsgöromål, skulle utföra skrivarbete och handräckningsarbete (framtagande och återin-

läggande av deklarationer, sorteringsarbete m. m.) samt kontrollräkning och dylikt.

De sakkunniga uttala, att det skulle vara ändamålsenligt, därest allt utskriftsarbete å landskontoret kunde förläggas till en gemensam skrivcentral, ty därigenom vunnes ökad effektivitet i arbetet och ett bättre utnyttjande av arbetskraften. Vid åtskilliga landskontor torde detta icke kunna genomföras, då taxeringsavdelningen med hänsyn till rådande lokalbrist måste inhysas i lokaler, skilda från det övriga landskontorets.

Ordinarie kontorsbiträde är för närvarande placerat i lönegrad A 4. Befattningshavare, som antagits till extra kontorsbiträde, åtnjuter lön under första tjänsteåret högst enligt 2 lönegraden och under påföljande tre år högst enligt 4 lönegraden i löneplanen för extra tjänstemän. Därefter må befattningshavaren av länsstyrelsen antagas till extra ordinarie kontorsbiträde med placering högst i 4 lönegraden i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän. De sakkunniga föreslå icke någon ändring i denna lönegradsplacering.

De sakkunniga yttra vidare, att utöver den stadigvarande personalen å taxeringsavdelningen länsstyrelsen vid behov borde kunna få anlita tillfällig personal; ersättningen till denna borde utgå på samma sätt som till övrig tillfällig personal å landskontoret.

Beträffande vissa frågor rörande förhållandet mellan personalen å taxeringsavdelningen och personalen å det övriga landskontoret anföra de sakkunniga:

För närvarande är åtskilliga befattningshavares tjänstetid delad mellan taxeringsarbete och annat landskontorsarbete. Då det gällt att taga ställning till huruvida dessa befattningshavares tjänster skola överflyttas till den nya taxeringsavdelningen eller kvarbliva å det övriga landskontoret, hava de sakkunniga förfarit så, att ifrågavarande tjänster föreslagits skola överföras till taxeringsavdelningen, såvida befattningshavarna till mera än hälften av tjänsteliden varit sysselsatta med taxeringsarbete; i annat fall hava de fått kvarstå å det övriga landskontoret, och en ny tjänst av motsvarande tjänstegrad har tillskapats å taxeringsavdelningen. I förstnämnda fall har tydligen det övriga landskontoret gått miste om arbetskraft, i sistnämnda fall har detsamma fått för stor sådan. Utgör den del av ifrågavarande befattningshavares löner, vilken belöper på arbetstid, som sålunda frångår eller tillföres det övriga landskontoret, tillhopa ett belopp av minst 1,800 kronor — eller vad som kan anses såsom skäligt minimiarvode för år till extra befattningshavare med något års tjänstetid — bör enligt de sakkunnigas mening landskontorets anslag till icke-ordinarie personal ökas, respektive minskas med sådant belopp. De sakkunniga utgå ifrån att därvid viss omplacering av arbetskrafterna å det övriga landskontoret äger rum och att i samband därmed icke-ordinarie personal anställes, respektive entledigas till det antal, som är erforderligt med hänsyn till det ökade eller minskade anslaget. Uppgår ovannämnda del av ifrågavarande befattningshavares löner tillhopa till lägre belopp, än ovan sagts, hava de sakkunniga icke ansett sig böra föreslå någon ökning eller minskning i anslaget till icke-ordinarie personal. Även i detta fall gäller dock, att vederbörande länsstyrelse bör ordna arbetet på mest rationella sätt och göra de besparingar i anslaget, som äro möjliga. Erfordras ytterligare anslag, har länsstyrelsen att begära sådant i vanlig ordning. Det förutsättes vidare, att, därest föreliggande förslag kommer att genomföras, ytterligare reglering

av dessa förhållanden, med hänsyn tagen jämväl till remissyttrandena, sker vid tilldelandet av anslag till landskontoren.

De sakkunnigas förslag om ökning eller minskning i ovan omförmälda avseende av anslaget till icke-ordinarie personal framgår av tablån bilaga D.

Som framgår av tablån hava de sakkunniga — bortsett från personal för utskriftsarbete — sökt undvika en anordning med arbetskraft, gemensam för taxeringsavdelningen och det övriga landskontoret. Detta har sin grund icke blott i de sakkunnigas åsikt, att ordning och effektivitet i arbetet härigenom i allmänhet befordras, utan även i det särskilda förhållandet, att taxeringsavdelningens personal, såsom ovan nämnts, i åtskilliga län torde komma att inrymmas i lokaler, som äro skilda från det övriga landskontorets. Emellertid bör givetvis härigenom hinder icke möta att vid särskilda tillfällen, då stor arbetsbelastning råder å taxeringsavdelningen och personal kan lösgöras från det övriga landskontoret, använda denna personal å berörda avdelning; likaså bör, under motsvarande förutsättning, personal å taxeringsavdelningen kunna utnyttjas å det övriga landskontoret.

Till taxeringsavdelningen skola enligt de sakkunnigas förslag höra även *taxeringsrevisorerna,* vilka ha till uppgift att året om verkställa utredningsarbete för taxering. Antalet taxeringsrevisorer i de olika länen samt de arvoden, som dessa åtnjuta, framgå av tablån bilaga B. Taxeringsrevisorerna äro för närvarande anställda för budgetår eller del därav. Såsom villkor för anställningen gäller bland annat, att taxeringsrevisorerna under anställningstiden icke äga inneha annat av stat eller kommun avlönat uppdrag eller, utan länsstyrelsens medgivande, avlönat uppdrag av annat slag, ej heller äga åtaga sig att mot ersättning tillhandagå annan med hjälp i bokförings- eller skattefrågor.

Beträffande taxeringsrevisorerna ha de sakkunniga inhämtat följande uppgifter, avseende förhållandena den 1 januari 1942.

	Mindre än 1	1–2	2–3	3–4	4–5	5–6	6–7	7–8	8–9	Mer än 9	S:a
1. *Anställningstid* (år)											
a) Taxeringsrevisor	7	3	3	2	3	8	—	—	—	—	26
b) Tidigare anställning med samma arbetsuppgifter hos överståthållarämbetet, länsstyrelse eller kommun	6	5	3	2	—	1	—	—	—	—	17
c) Sammanlagd anställningstid som bokföringsgranskare för taxering	3	4	3	1	3	7	2	1	1	1	26
d) D:o i taxeringsarbete	2	1	4	2	2	5	5	—	1	4	26

	under 30	30—35	35—40	40—45	över 45	S:a
2. *Levnadsålder*						
Antal	8	7	6	3	2	26

Under år 1942[1] ha, utöver taxeringsrevisorerna, anställts särskilda bokföringsgranskare i syfte att åstadkomma förstärkning av deklarationskontrollen beträffande rörelseidkare och utövare av fria yrken. Tablån bilaga B utvisar för de olika länen antalet dylika bokföringsgranskare och de arvoden, som utgå till dessa.

Angående behovet av särskilda bokföringsgranskare anföra de sakkunniga:

[1] Motsvarande gäller beträffande år 1943.

Den hjälp i fråga om bokföringsgranskningen, som förut stått landskamrerarna till buds, har icke varit till fyllest. Den nu beslutade utökningen av arbetspersonalen måste därför anses synnerligen välmotiverad. Resultatet av denna har ännu icke kunnat helt fastslås, men av rapporter från länsstyrelserna framgår, att bokföringsgranskarna, vilka av de sakkunniga föreslås skola benämnas *taxeringsassistenter,* hava väl fyllt sin uppgift. Särskilt med hänsyn till den kontroll, som måste utövas i fråga om omsättningsskatten, är det nödvändigt, att tillräcklig, sakkunnig personal ställes till länsstyrelsernas förfogande.

Den förstärkning av personalen, som sålunda ägt rum, har närmast tillkommit som ett provisorium under kristid, men de sakkunniga äro fullt övertygade om att den även i en taxeringsorganisation, som åsyftar förhållanden under fredliga tider, fyller ett behov. Det är här icke endast fråga om att skapa möjligheter för att bevaka statens skatteintresse. Det är även till fördel för de skattskyldiga att genom bokföringsgranskning få fastslaget, huruvida och i så fall för vilket belopp skattskyldighet föreligger. I vissa fall hava nämligen beskattningsnämnderna, i saknad av uppgifter om de verkliga förhållandena, påfört taxeringar, som på grund av en efterföljande bokföringsgranskning måste justeras. De sakkunniga anse därför, att redan för inkomsttaxeringen i de flesta län, utöver taxeringsrevisorn, en eller flera bokföringsgranskare böra anställas. Med hänsyn tagen jämväl till taxeringen till omsättningsskatt är det enligt de sakkunnigas mening ofrånkomligt, att det nuvarande antalet bokföringsgranskare bibehålles, därest icke statsmakterna åsyfta att i fråga om denna skatt vidtaga andra kontrollåtgärder. Någon utökning av detta antal synes för närvarande icke böra ske i vidare mån, än att Östergötlands, Kristianstads och Älvsborgs län med hänsyn till antalet till omsättningsskatt skattskyldiga — se den vid statsrådsprotokollet såsom *Bilaga E* fogade tablån — böra erhålla ett vart ytterligare en bokföringsgranskare. Skulle förhållandena visa, att för någon länsstyrelse oundgängligt behov föreligger av ytterligare personal av ifrågavarande slag, lär vederbörande länsstyrelse hava att härom göra framställning i samma ordning som beträffande övrig utökning av personalen.

De sakkunniga hålla före, att det skulle vara fördelaktigt, därest, utöver de vid länsstyrelserna anställda taxeringsrevisorerna och taxeringsassistenterna, anställdes i bokföring sakkunniga personer, vilka skulle stå till samtliga länsstyrelsers förfogande. Genom specialutbildning för vissa branscher skulle sistnämnda sakkunniga vara bättre skickade att verkställa granskning av räkenskaper, förda av skattskyldiga, tillhörande dessa branscher, inom olika län. Härigenom skulle vinnas ytterligare erfarenhet att delgivas de lokala bokföringsgranskarna och större möjligheter att åstadkomma likformighet i taxeringarna. Detta gäller särskilt i fråga om omsättningsskatten, där behov av enhetlig granskning gjort sig särskilt starkt gällande. Här avsedda taxeringsrevisorer borde lämpligast hava sin tjänstgöring förlagd till riksskattenämnden. Emellertid torde med tillskapande av dessa centrala taxeringsrevisorer lämpligen böra anstå, till dess resultatet av den utbyggnad av organisationen, som nyligen skett, blivit mera uppenbart.

De sakkunniga anföra vidare i detta sammanhang:

I fråga om taxeringsrevisorernas löneställning har styrelsen för föreningen Sveriges taxeringsrevisorer i skrivelse den 17 april 1941 till chefen för finansdepartementet, under åberopande av att taxeringsrevisorsinstitutionen fortbestått under mera än fem år och visat sig fylla ett stadigvarande behov, hemställt, att taxeringsrevisorstjänsterna måtte göras till ordinarie eller extra ordinarie eller, om denna hemställan ej för det dåvarande kunde bifallas, att

taxeringsrevisorernas avlöningsförmåner höjdes sålunda, att framför allt kompensation för dyrtiden bereddes dem.

Vidare har styrelsen för föreningen Sveriges landskamrerare i en den 17 november 1941 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ingiven framställning angående taxeringsrevisorernas m. fl. tjänsteställning, vilken framställning överlämnats till de sakkunniga, föreslagit, att samtliga taxeringsrevisorer placerades som extra ordinarie befattningshavare i 27 lönegraden. Styrelsen uttalade därvid, att visserligen goda skäl kunde anföras för att uppföra berörda taxeringstjänstemän på ordinarie stat men att styrelsen likväl under rådande förhållanden stannat för att för desamma föreslå extra ordinarie anställning. En dylik anställning tillförsäkrade ju befattningshavarna i allt väsentligt, om man bortsåge från själva den kontanta lönen, liknande förmåner, som tillkomme de ordinarie statstjänstemännen i motsvarande lönegrad. Vid valet av lönegrad hade styrelsen tagit hänsyn såväl till tjänstgöringens krävande och grannlaga natur som till att enligt styrelsens förmenande dessa befattningshavare icke skulle vara berättigade att mottaga avlönat arbete i taxeringsnämnd eller att uppbära ersättning för övertidsarbete med taxeringsuppgifter. Hänsyn hade även tagits till storleken av de arbetsförtjänster, som personer med samma utbildning som taxeringsrevisorerna kunde bereda sig antingen som egna yrkesutövare eller hos kommunala eller enskilda arbetsgivare. En differentiering av lönegradsplaceringen med hänsyn till olika svårighetsgrad, kvalitativt och kvantitativt, av arbetet inom olika län hade varit på tal, men styrelsen hade icke ansett sig böra förorda en sådan, då ifrågavarande befattningshavares arbetsuppgifter hänförde sig till ett för samtliga likartat, strängt begränsat område och arbetsbördan kunde och borde regleras genom anställning av lämpligt antal assistenter.

För de biträdande befattningshavarna vid taxeringsrevisionen, av styrelsen förslagsvis benämnda taxeringsassistenter, föreslog styrelsen anställning på enahanda villkor, som enligt kungl. brev till länsstyrelserna den 12 november 1937 gälla för befattningshavare, som antages till extra länsbokhållare. Med hänsyn till att förstnämnda befattningshavare i förhållande till de unga juristerna hade mycket starkt begränsade befordringsmöjligheter samt till att även för dem ansåges böra gälla samma inskränkningar i fråga om rätten till extra arbetsförtjänster som beträffande taxeringsrevisorerna, föreslog emellertid styrelsen sådan påbyggnad å de för extra länsbokhållare gällande lönevillkoren, att uppflyttning finge äga rum för taxeringsassistenter till 21, 23 och 24 lönegraden, sedan ytterligare två, två, respektive ett år förflutit, efter det att befattningshavaren placerats i 19 lönegraden i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän.

Redan anställda taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter föreslogos skola äga rätt att för placering i löneklass, respektive lönegrad tillgodoräkna sig tid, under vilken de med goda vitsord beklätt då innehavd eller liknande anställning eller eljest utfört motsvarande arbete i statens tjänst. Utmärkt vä' vitsordad tjänstgöring såsom kommunal taxeringsassistent syntes böra medföra samma rätt.

Som kompetenskrav för att vinna anställning som taxeringsrevisor eller taxeringsassistent föreslog styrelsen avgångsexamen från handelshögskola. Redan anställda revisorer och assistenter, vilka vitsordades hava väl fyllt sina uppgifter, skulle i förekommande fall erhålla dispens från berörda kompetensfordran.

Slutligen uttalade styrelsen, att dåvarande innehavare av taxeringsrevisors- eller assistentbefattningar borde tillerkännas rätt att bliva antagen till motsvarande befattning inom den nya organisaionen, därest icke i vederbörlig ordning beslutades, att viss tjänst skulle ledigförklaras.

De sakkunniga uttala för egen del i fråga om taxeringsrevisorers och taxeringsassistenters anställningsform och löneställning, att taxeringsrevisorsinstitutionen, som tillskapades år 1935, visat sig fylla ett behov, som av allt att döma komme att bestå för framtiden. I en taxeringsorganisation kunde tillgång till sakkunskap i fråga om bokföring och balansteknik för landskontoren och beskattningsnämnderna icke undvaras. De sakkunniga erinra om att statsmakterna nyligen i fråga om kammarrätten beviljat anslag för anlitande av bokföringssakkunniga. Skäl syntes därför föreligga, att åt taxeringsrevisorerna bereddes en emot deras arbete svarande tryggad ställning, och de sakkunniga ansåge för sin del motiverat, att taxeringsrevisorerna uppfördes på ordinarie stat. Härvid borde dock uppställas det villkoret, att taxeringsrevisor borde ha en tjänstgöring av minst fem år å länsstyrelse eller hos överståthållarämbetet eller som taxeringsassistent hos länsstyrelse eller kommun, innan befordran till ordinarie tjänst ägde rum. I fråga om lönegradsplaceringen för taxeringsrevisorerna framhålla de sakkunniga, att dessa tjänstemäns möjlighet att åtaga sig uppdrag utanför tjänsten vore starkt begränsad samt att de därför måste erhålla en relativt hög löneställning för att icke bliva i ekonomiskt avseende alltför dåligt ställda i förhållande till i enskild tjänst varande revisorer. I annat fall torde förhållandet bliva detsamma, som under gångna år inträtt, nämligen att av länsstyrelserna anställda taxeringsrevisorer efter några års förlopp överginge till ekonomiskt mera lockande enskild tjänst. De sakkunniga föresloge därför, att taxeringsrevisorerna placerades i lönegrad A 27. De taxeringsrevisorer, vilka hade kortare tjänstgöringstid än förut sagts, borde erhålla avlöning såsom extra ordinarie befattningshavare i lönegrad Eo 27. De sakkunniga hade övervägt, huruvida icke för taxeringsrevisorerna vid vissa större länsstyrelser något högre lönesättning borde äga rum. Emellertid hade de sakkunniga i likhet med styrelsen för föreningen Sveriges landskamrerare kommit till det resultatet, att samma lönegradsplacering borde tillämpas för alla taxeringsrevisorer och att arbetsbördan lämpligen borde regleras genom anställandet av erforderligt antal taxeringsassistenter. Av taxeringsassistenterna borde några placeras å icke-ordinarie stat, under det att flertalet borde åtnjuta arvode. Ehuru de sakkunniga vore övertygade om att även det nuvarande antalet provisoriskt anställda taxeringsassistenter icke vore för högt tilltaget, torde det likväl vara skäl att, i avbidan på verkningarna av den föreslagna taxeringsreformen samt de ändrade kontrollåtgärder beträffande omsättningsskatten, som kunde komma att genomföras, icke giva samtliga dessa placering å stat. I län, där nuvarande antalet taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter tillhopa överstege två, borde å icke-ordinarie stat uppföras en taxeringsassistent, dock att i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län två taxeringsassistenter borde sålunda uppföras. Ifrågavarande taxeringsassistenter borde placeras i lönegrad i enlighet med vad som gällde för icke-ordinarie länsbokhållare, dock med rätt till ytterligare uppflyttning till 21, 23 och 24 lönegraden sedan två, fyra, respektive fem år förflutit efter det att befattningshavaren placerats i lönegrad Eo 19. Övriga taxeringsassistenter borde vid anställandet erhålla arvode motsvarande avlöning enligt lönegrad Ex 14.

De sakkunnigas förslag beträffande taxeringsrevisorers och taxeringsassistenters avlöningsförhållanden framgår av en vid detta protokoll såsom *Bilaga F* fogad tablå.

Då de nu anställda bokföringsgranskarna åtnjuta årsarvoden, vilka variera mellan 6,000 och 8,400 kronor[1] samt sålunda äro högre än de löner, som skulle utgå därest nämnda befattningshavare för närvarande placerades i lönegrad, finna de sakkunniga de bokföringsgranskare, som enligt förslaget skulle placeras i lönegrad, fortfarande böra erhålla avlöning i form av arvode, intill dess att tjänstetiden berättigade dem att erhålla mot detta svarande avlöning enligt tidigare angivna lönegradsplacering.

I fråga om rätt att vid lönegradsplacering räkna sig tillgodo tidigare tjänstgöring skulle enligt de sakkunnigas mening tillämpas härom givna bestämmelser i gällande avlöningsreglementen.

Såsom kompetensvillkor för taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter föreslå de sakkunniga — i likhet med styrelsen för föreningen Sveriges landskamrerare — avlagd avgångsexamen från handelshögskola. Liksom nämnda styrelse uttala sig de sakkunniga för att nu anställda taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter, vilka vitsordades ha väl fyllt sina uppgifter, i förekommande fall erhölle dispens från sålunda uppställd kompetensfordran.

Innehavare av befattning såsom taxeringsrevisor eller taxeringsassistent anses av de sakkunniga, i överensstämmelse med vad styrelsen för föreningen Sveriges landskamrerare uttalat, böra äga rätt att utan särskild ansökan, där sådan eljest vore erforderlig, erhålla motsvarande tjänst inom den föreslagna organisationen, där icke i vederbörlig ordning beslutades, att sådan tjänst skulle ledigförklaras.

Beträffande övriga å landskontoret anställda tjänstemäns befattning med taxeringen anföra de sakkunniga:

Om en särskild taxeringsavdelning inrättas på sätt de sakkunniga föreslagit, kunde landskontorets övriga befattningshavare synas icke behöva anlitas vid taxeringsarbetet. Emellertid torde, i synnerhet vid prövningsnämndsarbetet under höstmånaderna, då även med den nya ordningen en forcering av berörda arbete måste inträda, visa sig nödvändigt att kunna anlita även ifrågavarande befattningshavare för taxering. Bestämmelsen i 20 § landshövdinginstruktionen om att envar befattningshavare å landskontoret har skyldighet att, då han därtill anlitas, lämna landskamreraren erforderligt biträde vid fullgörande av hans uppgifter enligt taxeringsförordningen bör därför fortfarande gälla; därjämte bör det åligga nämnda befattningshavare att lämna dylikt biträde jämväl åt taxeringsintendenten, vilken ju föreslås skola övertaga landskamrerarens nuvarande uppgifter.

Härutöver vilja de sakkunniga emellertid föreslå, att protokollföringen vid prövningsnämndens sammanträden ålägges befattningshavare å det övriga landskontoret såsom tjänsteåliggande. Med de fiskaliska uppgifter, som skola åvila taxeringsintendenten, och för att undvika jäv bör denne icke lämpligen vikariera för landskamreraren i hans egenskap av ordförande i prövningsnämnden, såvida det icke rör sig om sådan längre ledighet, att frågan om denna jämte om vikarie under densamma skall hänskjutas till Kungl. Maj:ts

[1] Uppgifterna hänföra sig till juni 1942.

avgörande. Vid sådant förhållande bör skyldigheten att åtaga sig dylikt vikariat åvila länsassessorn. För att denne icke skall förlora kontakten med taxeringsväsendet bör han handhava ovannämnda protokollföring, därest icke länsstyrelsen annorlunda förordnar. Ett annat skäl till att befattningshavare i länsassessors tjänsteställning bör omhänderhava protokollföringen är, att det är synnerligen viktigt — med hänsyn icke blott till de skattskyldiga utan även, i de fall då besvär anföras, till skattedomstolarna — att protokollet avfattas på ett formellt och materiellt riktigt sätt. (I fråga om dessa länsassessors uppgifter att vid förfall för landskamreraren tjänstgöra såsom ordförande i prövningsnämnd och att föra nämndens protokoll må jämföras de uppgifter att vikariera för domare och att föra protokoll, vilka tillkomma vattenrättssekreterare och sekreterare i domsaga.) Protokollföringen är emellertid en uppgift av den omfattning, i synnerhet under höstmånaderna, att länsassessorn därvid i fall av behov måste äga anlita biträde av länsbokhållaren av första klass eller att delegation av vissa länsassessorns arbetsuppgifter måste ske till denne befattningshavare.

I Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län, där extra ordinarie länsassessor för närvarande finnes anställd, bör, där så erfordras, denne — och i fall av behov jämväl länsbokhållare — biträda vid protokollföringen eller övertaga handläggningen av vissa ärenden, vilka enligt arbetsordningen äro tilldelade den ordinarie länsassessorn.

I Gotlands län böra de uppgifter, som i andra län föreslås skola åvila länsassessorn, handhavas av länsbokhållaren av första klass.

Å taxeringsavdelningen skulle vara anställda, med länsbokhållares kompetens, taxeringsintendent och taxeringsinspektör. Å det övriga landskontoret finnas med samma kompetens anställda — bortsett från landskamreraren — länsassessor och länsbokhållare. Befordringsgången för dessa befattningshavare bör tydligen i normala fall bliva sådan, att den unge juristen börjar sin anställning som icke-ordinarie länsbokhållare, därefter befordras till ordinarie länsbokhållare eller taxeringsinspektör (i vissa län först till taxeringsinspektör och därefter till ordinarie länsbokhållare eller tvärtom), sedan till länsassessor, därefter till taxeringsintendent och slutligen till landskamrerare. Härigenom vinnes den allsidiga utbildning och erfarenhet i fråga om landskontorsgöromål, som en landskamrerare bör äga. I övrigt vilja de sakkunniga framhålla vikten av att till befattningshavare å taxeringsavdelningen endast utses personer, som visat sig särskilt lämpliga för taxeringsarbete.

De sakkunniga föreslå, att viss övertidsersättning för taxeringsarbete skall borttagas.

De sakkunniga framhålla sålunda, att den av dem föreslagna förstärkningen av den arbetskraft, som sysslade med taxering, borde medföra att övertidsarbete i den utsträckning, som för närvarande vore fallet, icke vidare behövde förekomma. De sakkunniga ansåge på grund härav, att den övertidsersättning, som enligt särskilda Kungl. Maj:ts föreskrifter utginge till befattningshavare i högre lönegrad än den 18:de, borde kunna bortfalla. Som tidigare omnämnts, hade vid olika tillfällen riksdagens revisorer riktat anmärkning mot denna övertidsersättning, som vore säregen för landskontoren. Ett ytterligare skäl att nu borttaga nämnda ersättning för befattningshavare i 19:de och högre lönegrader vore, att dessa befattningshavares utsikter till befordran i hög grad ökades, därest de sakkunnigas förslag om inrättande av nya tjänster komme att genomföras.

Utöver den tidigare nämnda personal, som avses skola sysselsättas med taxeringsarbete, föreslå de sakkunniga, att även häradsskrivare må kunna tagas i anspråk för taxeringsarbetet. De sakkunniga anföra härom:

Utöver det biträde som taxeringsintendenten äger i taxeringsavdelningens kvalificerade personal (vartill kommer, där så erfordras, biträde av sådan personal å det övriga landskontoret), torde för fullgörande av de uppgifter, som åvila denne, i många län stundom erfordras ytterligare kvalificerad personal. Under tid, taxeringsnämndernas arbete pågår, skola bl. a. råd och upplysningar lämnas samt utredning i invecklade taxeringsärenden verkställas åt dessa nämnder. Vidare skall i viss utsträckning granskning ske av det av nämnderna behandlade materialet. Dessa uppgifter äro av den omfattning, att den personal, som av de sakkunniga föreslagits skola tilldelas taxeringsavdelningen (jämte tillgänglig personal å det övriga landskontoret), vid vissa tillfällen kan visa sig vara otillräcklig för uppgifternas fullgörande. Ytterligare kvalificerad personal synes kunna erhållas sålunda, att i fall av behov länsstyrelserna förordna för ändamålet lämpliga *häradsskrivare* att biträda vid utförandet av här berörda uppgifter. En av de sakkunniga verkställd undersökning har visat, att vid 1941 års taxering 95 av landets 119 häradsskrivare innehade uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd. De allra flesta av häradsskrivarna hava således erfarenhet, i större eller mindre grad, av taxering; åtskilliga torde vara väl skickade för nu omförmälda uppgifter. Härtill kommer, att häradsskrivarna inom sina fögderier äga orts- och personkännedom, vilken i många fall är av stor betydelse vid taxeringsarbetet.

Tidigare hava de sakkunniga förordat, att häradsskrivare i vissa fall skulle kunna utses till kronoombud i särskild taxeringsnämnd. Intet bör hindra, att ett dylikt kronoombudskap förenas med ovannämnda uppdrag att biträda taxeringsintendenten, därest båda uppgifterna kunna medhinnas. Det är att märka, att under den tid, taxeringsnämndsarbetet pågår, arbetet å häradsskrivarekontoren är för häradsskrivarnas del relativt föga betungande. Detta framgår även därav, att häradsskrivarna å sina håll i mycket stor omfattning kunnat åtaga sig taxeringsuppdrag.

Förordnas häradsskrivare att på sätt ovan nämnts biträda taxeringsintendenten, torde viss ersättning böra utgå för uppdragets fullgörande. Ersättningen bör, efter förslag av länsstyrelsen, bestämmas av Kungl. Maj:t i samband med övriga ersättningar för taxeringsarbetet; den synes lämpligen böra utgå med visst belopp för timme, beräknat med hänsyn till kvalifikationen av det arbete, som utförts.

Häradsskrivare lämnat förordnande att biträda taxeringsintendenten bör kunna avse jämväl biträde vid granskningen av taxeringsmaterialet för prövningsnämnden, därest länsstyrelsen så finner lämpligt.

I så gott som samtliga avgivna *remissyttranden* har förslaget om förstärkning av den personal å landskontoren, som sysselsättes med taxeringsarbete, samt om inrättande av en särskild taxeringsavdelning tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Länsstyrelsen i Västerbottens län anför härvid, att inrättandet av särskilda taxeringsavdelningar vid landskontoren vore en praktisk anordning, som bleve nödvändig med den utvidgning och intensifiering av taxeringsarbetet, som

åsyftades. Rutinerad personal måste finnas, som helt kunde disponeras för detta arbete.

Länsstyrelsen i Jämtlands län yttrar, att vare sig de sakkunnigas förslag i fråga om beskattningsnämndernas och då särskilt prövningsnämndernas organisation, arbetssätt och arbetsperioder genomfördes eller man nöjde sig med mindre genomgripande åtgärder för att på huvudsaklig grundval av taxeringsförordningens nuvarande bestämmelser rörande beskattningsnämnderna och deras verksamhet uppnå ett bättre taxeringsresultat, en särskild taxeringsavdelning å landskontoren vore oundgängligen nödvändig för åstadkommande av bättre ledning av arbetet i första instans och bättre resultat av arbetet till och inom prövningsnämnden än som vore möjligt med nuvarande fåtaliga arbetskrafter och den arbetstid som nu stode dessa till buds.

I fråga om den föreslagna personalförstärkningen framhålla *länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Hallands, Värmlands, Örebro, Gävleborgs* och *Västerbottens län,* att denna utgjorde ett minimum. *Länsstyrelserna i Kronobergs, Blekinge, Malmöhus, Kopparbergs, Jämtlands* och *Norrbottens län* finna den av de sakkunniga föreslagna personalökningen för liten. *Skånes handelskammare* anser, att den kvalificerade personalen å taxeringsavdelningarna borde ytterligare förstärkas, därest landskontoren skulle kunna tillfredsställande fylla sina uppgifter.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län uttalar, att landskontorets omfattande kontroll-, granskning- och utredningsarbeten med tillgängliga arbetskrafter icke kunde verkställas i den utsträckning och med den grundlighet som vore nödvändig för ett fullt tillfredsställande arbetsresultat. De föreslagna arbetsförstärkningarna förordades därför, även om länsstyrelsen ställde sig tveksam mot arbetskraftens omedelbara utökning i hela den utsträckning förslaget innebure. Det syntes lämpligare, att arbetsförstärkningarna skedde efter hand, särskilt ur den synpunkten att taxeringsorganisationen icke kunde anses vara slutgiltigt utformad av de sakkunniga.

Riksräkenskapsverket anför, att den föreslagna förstärkningen av landskontorens organisation med hänsyn till de föreslagna lönegradsplaceringarna och anställningsformerna vore av stor räckvidd. Förslaget skulle i denna del med all sannolikhet i praktiken leda till en ganska allmän uppryckning i lönegrad på landskontoren och i betydande utsträckning även till befordran till ordinarie tjänster. Bortsett från det i många fall kanske ur andra synpunkter motiverade häruti syntes detta ej låta sig väl förenas med vad chefen för finansdepartementet i yttrande till protokollet över finansärenden den 4 januari 1943 framhållit i avseende på behandlingen av de civila statsutgifterna i det senast framlagda riksstatsförslaget. Att en särskild taxeringsavdelning tillskapades inom landskontoren funne riksräkenskapsverket vara rationellt. Emellertid syntes starka skäl tala för att vid utbyggandet av denna avdelning iakttaga en viss försiktighet. De sakkunniga hade själva framhållit, att erfarenheten givit vid handen, att varje, låt vara obetydlig, förbättring av taxeringsorganisationen följts av en väsentlig förbättring av taxeringsresultatet.

Statskontoret finner sig i princip icke ha något att erinra mot att lands-

kontoren förstärktes med en särskild taxeringsavdelning, vars personal helt skulle disponeras för taxeringsarbete. Någon mera ingående prövning av antalet erforderliga befattningar av skilda slag å de nya taxeringsavdelningarna hade statskontoret av lätt insedda skäl icke kunnat verkställa. Ämbetsverket ville emellertid understryka vikten av att tillskapandet av nya tjänster i möjligaste mån begränsades samt att organisationen utbyggdes successivt på grundval av framdeles vunnen ytterligare erfarenhet rörande personalbehovet.

I fråga om ledningen av taxeringsarbetet uttalar *länsstyrelsen i Skaraborgs län,* att taxeringsavdelningen och revisionsavdelningen borde särskiljas med chefen för vardera avdelningen direkt underställd landskamreraren. Landskamreraren borde som avdelningschef icke avhändas några arbetsuppgifter, som betoge honom ledningen av taxeringsarbetet.

Länsstyrelsen i Uppsala län, som håller före att landskamreraren borde bibehållas vid sin nuvarande funktion, angiver som skäl härför att ledningen av taxeringsarbetet vore av den betydelse, att ledningen borde förbehållas landskamreraren. Den verkliga ledningen av nämnda arbete skulle vid ett genomförande av de sakkunnigas förslag övergå till taxeringsintendenten. Landskamrerarens dagliga arbete komme att förläggas till sysslandet med landskontorets medelsförvaltning, vilken ostridigt vore av mindre vikt än taxeringen. Landskamreraren komme därför så småningom att beträffande taxeringen övergå till en mindre sakkunnig och mera formellt arbetande funktionär. Länsstyrelsen ansåge att den lättnad i landskamrerarens arbetsbörda, som otvivelaktigt vore nödvändig, i stället borde ske genom att en befattningshavare i länsassessors ställning insattes såsom ledare under landskamreraren av medelsförvaltningen och att landskamreraren bibehölles såsom taxeringsarbetets verklige ledare. Under sådana förhållanden bleve inrättandet av befattningen som taxeringsintendent obehövlig. I stället föresloge länsstyrelsen, att en ny befattning i länsassessorsgraden och med benämning länsassessor inrättades. Denne befattningshavare skulle uteslutande ägna sig åt taxeringsarbete och få samma befogenheter, som nu tillkomme en biträdande landskamrerare. På honom skulle därjämte under landskamrerarens ledning ankomma vissa arbetsuppgifter, som av de sakkunniga föresloges skola fullgöras av taxeringsintendenten, nämligen att handhava utbildningen av nyutsedda taxeringsnämndsordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, att meddela råd och upplysningar samt att åt taxeringsnämnderna verkställa utredning i tidskrävande och svårbedömbara taxeringsärenden. Han skulle således bliva landskamrerarens närmaste man å taxeringsavdelningen.

Länsstyrelsen i Örebro län förordar likaledes, att landskamreraren fortfarande skall fullgöra sina nuvarande arbetsuppgifter. Länsstyrelsen uttalar vidare att, i vilken riktning beslutet om ordförandeskapet i prövningsnämnderna än komme att gå, antalet juristbefattningar å taxeringsavdelningen icke kunde sättas lägre än enligt förslaget med hänsyn till mängden av förekommande svårbedömda ärenden och uppgifter av olika slag. Landskamreraren måste för att kunna utöva den ledning av arbetet å landskontorets

övriga avdelningar, som ålåge honom men som hittills i oroväckande grad måst försummas, kunna överlåta största delen av taxeringsarbetet å honom underställda kvalificerade tjänstemän.

Länsstyrelsen i Kristianstads län anför, att det enligt länsstyrelsens mening ur rent principiell synpunkt möjligen kunde ifrågasättas, huruvida icke landskamreraren såsom opartisk ordförande i prövningsnämnden å ena sidan och taxeringsintendenten såsom part och tillvaratagare av de fiskaliska intressena å andra sidan borde intaga en i förhållande till varandra helt oberoende tjänsteställning. Ett nära samarbete mellan landskamreraren och taxeringsintendenten vore emellertid ofrånkomligt, bl. a. enär taxeringsavdelningen måste utföra vissa arbeten direkt åt prövningsnämnden, t. ex. längdföringen; då det vidare kunde förväntas bliva till gagn för taxeringsarbetet, att landskamrerarens kunskaper och erfarenhet toges i anspråk i rådgivande syfte med avseende å riktlinjerna för taxeringsintendentens verksamhet, torde fog finnas för att placera taxeringsintendenten som befattningshavare å landskontoret.

Föreningen Sveriges taxeringsrevisorer — som förordar, att examen från handelshögskola likställes med juris kandidatexamen såsom behörighet för att erhålla tjänst som taxeringsintendent — anser att befattningen såsom taxeringsintendent borde göras till sluttjänst. Under framhållande av att för en sådan anordning talade tungt vägande skäl yttrar föreningen, att det ej syntes vara lämpligt att landskamrerare skulle tillträda sin befattning såsom föredragande hos och opartisk ordförande i prövningsnämnden omedelbart efter en som regel mångårig tjänstgöring såsom taxeringsintendent. Denne hade ju närmast en åklagares ställning i förhållande till prövningsnämnden. Man torde kunna befara, att den till landskamrerare utnämnde taxeringsintendenten komme att få svårt att helt frigöra sig från sin tidigare inställning till taxeringsarbetet. Taxeringsintendenten torde ej heller få den självständiga ställning som avsetts, om den befattning han uppehölle bleve genomgångstjänst. Den enda invändning av vikt, som kunde riktas mot förslaget att göra befattningen som taxeringsintendent till sluttjänst, syntes vara den, att detta kunde befaras medföra att de dugande tjänstemännen skulle avskräckas från att söka lediga befattningar. Sådana farhågor syntes dock ej motiverade. Såväl befattningens förmånliga lönegradsplacering som möjligheten för skickliga taxeringsmän att relativt snabbt erhållla en självständig befattning torde locka kompetenta sökande bland juristpersonalen på länsstyrelserna. Härtill skulle man, om föreningens förslag beaktades, kunna räkna med de mest dugande taxeringsrevisorerna som sökande till taxeringsintendentbefattningarna.

Överståthållarämbetet framhåller, att någon befattningshavare, motsvarande länsassessor och kompetent att uppehålla skattedirektörens tjänst beträffande »ärenden, som enligt gällande skatte- och taxeringsförfattningar ankomme på skattedirektören», icke funnes vid skatteverket. Mantalsintendenten och uppbördsintendenten kunde icke anses äga dylik kompetens. Under ledighet för skattedirektören av nu antytt slag torde således vikarie

för honom få sökas utanför överståthållarämbetet, något som torde komma att vålla svårigheter jämväl med hänsyn därtill att skattedirektören avlönades av Stockholms stad enligt det kommunala löneregelementet. Överståthållarämbetet måste därför avstyrka förslaget i denna del, såvitt avsåge Stockholms stad.

Vidkommande behovet av de föreslagna tjänsterna, dessas placering i lönegrad och de med tjänsterna förenade arbetsuppgifterna uttalar *statskontoret,* att i avvaktan på närmare erfarenheter rörande den nya organisationen samtliga befattningar torde böra uppföras å icke-ordinarie stat.

Vad särskilt angår *taxeringsintendenten* yttrar *statskontoret,* att det vore principiellt felaktigt att hänföra denne till samma lönegrad som landskontorets chef. Det syntes ur skilda synpunkter riktigare och lämpligare att såsom föreståndare för taxeringsavdelningen förordna en befattningshavare i länsassessors löne- och tjänsteställning, sålunda i 27 lönegraden.

Riksräkenskapsverket anser den föreslagna lönegradsplaceringen för taxeringsintendenten alltför hög, delvis beroende på att avdelningen i övrigt icke synts böra givas den vidlyftiga organisation som föreslagits. Riksräkenskapsverket funne det naturligt, om en tjänsteman i länsassessors ställning gjordes till chef för taxeringsavdelningen.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län uttalar, att det, åtminstone icke för närvarande, syntes vara någon anledning att bryta mot den nuvarande befattningsgrupperingen å landskontoret genom anställande av nya befattningshavare i andra lönegrader och med andra tjänstebeteckningar än dem, som nu funnes. Länsstyrelsen föresloge, att den föreslagna befattningen såsom taxeringsintendent utbyttes mot en tjänst som länsassessor.

Länsstyrelsen i Östergötlands län anför:

Med hänsyn till de stora krav, som måste ställas på taxeringsintendenten, lärer hans placering i lönegrad A 30 i och för sig få anses motiverad. Vikariat för landskamreraren skulle i regel tillkomma länsassessorn, vilket länsstyrelsen finner välmotiverat. Under dylika vikariat skulle alltså en i lönegrad A 27 placerad tjänsteman utöva chefskap över en i lönegrad A 30 placerad sådan. För att i någon mån bryta udden av den kritik, som kan riktas mot en sådan anordning, kunde övervägas en placering jämväl av taxeringsintendenten i lönegrad A 27 med en löneförstärkning av förslagsvis 1,500 kronor såsom kompensation för uteblivna taxeringsuppdrag.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län yttrar:

För taxeringsintendenten har föreslagits lönegrad A 30. Länsstyrelsen förmenar emellertid att taxeringsavdelningen bör förestås av en ordinarie länsassessor i lönegrad A 27, vilken särskilt förordnas av Kungl. Maj:t tillsvidare för tre år framåt att vara allmänt ombud vid prövningsnämnd med rätt att i sådan egenskap åtnjuta särskilt arvode å 1,500 kronor för år. Fördel härmed vore dels att gradskillnad icke göres mellan de två eller flera länsassessorer, som å landskontoren komma att finnas, så att förordnandet kan lättare göras beroende av rent personlig lämplighet, arbets- och initiativförmåga, dels att personbyte kunde göras vid ny treårsperiod, om så kan visa

sig lämpligt, dels att kompensation beredes vederbörande för att tjänsten icke kan förenas med sådant uppdrag som ordförande i taxeringsnämnd, vilket eljest står länsassessor till buds.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län anför:

De sakkunniga hava tänkt sig den nya intendentsbefattningen såsom ett led i befordran från länsassessor till landskamrerare. De synas därför också mena, att under ledighet eller förfall för landskamreraren intendenten skall bestrida dennes tjänst. Därvid föreslås emellertid det viktiga undantaget, att under tider, då vikariatsförordnandet icke är meddelat av Kungl. Maj:t, intendenten icke skall fullgöra landskamrerarens åligganden i samband med förberedelserna till allmän fastighetstaxering och årlig taxering samt vid prövningsnämnd utan dessa åligganden fullgöras av länsassessorn. I praktiken kunna alltså under 3 månader av året landskamrerarens åligganden vara uppdelade på två ställföreträdare, av vilka den ene (länsassessorn) blir överordnad den andre (intendenten) i ärenden rörande taxeringsförberedelserna samt prövningsnämnden, medan den senare blir överordnad den förre beträffande tjänsten i övrigt. En sådan anordning är ägnad att leda till konflikter. Det kan icke heller vara lämpligt, att intendenten helt drages från sina fiskaliska huvudåligganden under långa tider av året. Då länsassessorn är självständig föredragande beträffande vissa grupper av ärenden samt har en för biträde med dessa ärenden avskild personal, för vars arbete länsassessorn svarar under avdelningschefen på samma sätt, som den föreslagna taxeringsintendenten skall göra det beträffande sin personal, bliva dessa båda souschefer jämställda inom organisationen. De böra såsom följd härav placeras i en och samma lönegrad. Skall emellertid intendenten uteslutas från uppdrag såsom taxeringsordförande, bör han tillerkännas kompensation i form av en särskild löneförstärkning med förslagsvis 2,000 kronor. Av förut nämnd anledning bör länsassessorn normalt inträda vid varje förfall för landskamreraren. Med denna anordning blir befordringsgången: taxeringsintendent—länsassessor—landskamrerare. Länsassessorstjänsten blir då, ehuru den icke medför ökade löneförmåner, eftersträvansvärd för taxeringsintendenten på grund av därmed följande vikariat för landskamreraren.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län uttalar, att med hänsyn till taxeringsintendentens ställning och arbetsuppgifter, vilka — förutom att intendenten hade att vara förste man och ledare för taxeringsavdelningen — ungefär motsvarade en biträdande landskamrerares, det icke vore motiverat eller påkallat, att han placerades i högre lönegrad än länsassessor. Länsstyrelsen ville för den skull föreslå, att taxeringsintendenten placerades i samma lönegrad som länsassessor. Detta ansåge länsstyrelsen så mycket mer motiverat, som ju länsassessorn vid förfall för landskamreraren skulle tjänstgöra såsom landskamrerare och chef för landskontoret samt såsom ordförande i prövningsnämnden. Som kompensation för att taxeringsintendenten icke finge förordnas till ordförande i taxeringsnämnd, vilket torde vara anledningen till den av de sakkunniga föreslagna placeringen, ville länsstyrelsen föreslå, att denne i stället tilldelades ett lämpligt avvägt extra lönetillägg.

Allmänna lönenämnden framhåller, att det givetvis vore av stor betydelse för en tillfredsställande rekrytering av de viktiga befattningarna såsom taxeringsintendent, att de bleve förenade med en god lönesställning. Löne-

nämnden hade dock icke kunnat undgå att finna den föreslagna lönegraden väl hög. Landskamrerarna, som vore landskontorens chefer, tillhörde 30 lönegraden; de åtnjöte visserligen härutöver viss avlöningsförstärkning, men denna vore icke pensionsgrundande. En inplacering av taxeringsintendenterna i 30 lönegraden skulle alltså medföra samma pensionsställning för dem som för landskamrerarna. Lönenämnden kunde fördenskull icke tillstyrka en högre löneställning än enligt 29 lönegraden för taxeringsintendenterna i allmänhet. Med utgångspunkt härifrån bleve en löneställning enligt 27 lönegraden för taxeringsintendenten i Gotlands län mera lämpligt avvägd. Lönenämnden ansåge sig böra tillägga, att det syntes böra förutsättas, att befordran till taxeringsintendent i allmänhet endast borde ifrågakomma för sådana tjänstemän, som kunde anses lämpliga för ytterligare befordran till landskamrerare, och att sålunda erhållande av taxeringsintendentstjänst icke borde betraktas såsom ett normalt led i befordringsgången inom landskontoren.

Föreningen Sveriges länsassessorer, länsnotarier och länsbokhållare anser det fullt motiverat, att taxeringsintendenten placerades i löngrad A 30. Föreningen framhåller härvid, att taxeringsintendenten i Stockholms stad vore placerad i 30 lönegraden samt därutöver uppbure avlöningsförstärkning med 1,500 kronor om året. Det funnes enligt föreningens mening även anledning att befara, att en placering av taxeringsintendenterna i lägre lönegrad än den föreslagna kunde ha till följd svårigheter att till dessa befattningar anknyta dem, som vore mest kompetenta att handhava desamma. I detta avseende vore att framhålla, att de nuvarande ordinarie och extra ordinarie länsassessorerna vid befordran till taxeringsintendenter skulle åsamkas inkomstminskning på grund av uteblivna taxeringsuppdrag.

I fråga om *taxeringsinspektörerna* uttalar *allmänna lönenämnden,* att nämnden icke hade något att erinra mot de sakkunnigas förslag.

Statskontoret finner behovet av ifrågavarande befattningshavare icke vara övertygande styrkt och föreslår därför, att med inrättandet av dessa tjänster finge tills vidare anstå.

Riksräkenskapsverket uttalar, att därest behov verkligen förelåge av att inrätta ifrågavarande befattningar verket i och för sig icke hade något att erinra mot den föreslagna lönegradsplaceringen. Enligt verkets mening borde man dock först pröva, vilken arbetslättnad för landskontoren som kunde följa av inrättandet av befattningar som taxeringsintendent, innan man på detta sätt mera fast utbyggde taxeringsavdelningarna.

Länsstyrelsen i Kronobergs län anser, att taxeringsinspektör borde anställas i samtliga län utom Gotlands län; i varje fall borde icke, på sätt de sakkunniga föreslagit, något undantag göras beträffande Kronobergs län. Vid taxeringsintendentens sida erfordrades nämligen en tjänsteman, som vore kompetent att övertaga en del av den förres arbete; även ur rekryteringssynpunkt och för vikariatstjänstgöring vore en dylik befattningshavare behövlig. Även *länsstyrelserna i Blekinge* och *Jämtlands län* hemställa, att befattning såsom taxeringsinspektör måtte inrättas i dessa län.

Länsstyrelserna i Uppsala, Södermanlands, Hallands, Västerbottens och *Norrbottens län* samt *föreningen Sveriges länsassessorer, länsnotarier och länsbokhållare* anse, att även taxeringsinspektörerna i de mindre länen borde placeras i lönegrad A 24.

Länsstyrelsen i Malmöhus län uttalar, att för länets vidkommande åtminstone ytterligare tre juristbefattningar torde erfordras, därest övertidsarbetet skulle kunna avskaffas eller i nämnvärd utsträckning begränsas.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län yttrar, att taxeringsinspektör borde likställas med landskontorens övriga jurister i länsbokhållares tjänsteställning och med dem alternera. Den som bäst lämpade sig för taxeringsarbete borde av länsstyrelsen kunna avdelas härför; visade det sig att den, som avdelats för sådant arbete, icke lämpade sig för detta, borde vederbörande kunna överflyttas till annat arbete. Anställning i viss tjänst skulle icke behöva utgöra hinder för sådan omflyttning.

Vidkommande *landskontorister och biträden* uttalar *riksräkenskapsverket,* att vad verket anfört i fråga om taxeringsinspektörerna i viss mån även gällde förstnämnda tjänster.

Länsstyrelsen i Gotlands län hemställer, att den för länet föreslagna tjänsten såsom icke-ordinarie kontorsbiträde måtte utbytas mot en befattning såsom icke-ordinarie landskontorist eller, om så icke kunde ske, mot en befattning såsom kanslibiträde.

Länsstyrelsen i Blekinge län finner önskvärt, att för länsstyrelsens del den föreslagna tjänsten i lönegrad A 4 utbyttes mot en tjänst i lönegrad A 7.

Länsstyrelsen i Malmöhus län yttrar, att för länsstyrelsens del åtminstone ytterligare två till tre kvinnliga skrivbiträdesbefattningar torde vara erforderliga, därest övertidsarbetet skulle kunna avskaffas eller i nämnvärd utsträckning begränsas.

Länsstyrelsen i Värmlands län förordar, att i organisationsplanen intoges en å taxeringsavdelningen tjänstgörande expeditionsvakt, vilken skulle ha till uppgift att för taxeringsändamål framtaga och åter inlägga deklarationer samt öva tillsyn över dessa; härigenom skulle mera kvalificerad personal kunna frigöras för andra uppgifter.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län anser behov föreligga för länsstyrelsen av ytterligare ett ordinarie eller extra ordinarie kontorsbiträde.

Länsstyrelsen i Norrbottens län uttalar, att ytterligare en icke-ordinarie kontorsbiträdesbefattning borde inrättas å taxeringsavdelningen i länet samt att en kontorsbiträdesbefattning borde utbytas mot en kanslibiträdesbefattning.

Länsstyrelsen i Örebro län hemställer, att i samband med personalförstärkningen för länets taxeringsavdelning personalen å det övriga landskontoret måtte förstärkas sålunda, att antalet ordinarie kontorsbiträden samt stadigvarande anställda icke-ordinarie landskontorister och kontorsbiträden komme att utgöra respektive tre, tre och två.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län finner det nödvändigt, att vid länsstyrelsen anställdes ett skogssakkunnigt biträde.

Allmänna lönenämnden yttrar, att det varit önskvärt, att frågan om införande i viss utsträckning av 17 lönegraden för landskontorister kunnat upptagas till prövning i förevarande sammanhang. Vidare framhåller lönenämnden, att den nuvarande befordringsgången för den icke juridiskt utbildade personalen å landskontoren syntes vara i behov av en översyn. Kontorist- och kansliskrivargraderna vore sålunda icke alls utnyttjade. Lönenämnden måste även ställa sig avvisande mot de sakkunnigas uttalande, att kanslibiträdesbefattning (i vissa län kontorsbiträdesbefattning) torde vara en tillräckligt hög tjänst för den kvinnliga befattningshavare å taxeringsavdelningen, som utförde det mest kvalificerade arbetet. En dylik värdering av det arbete, som kunde utföras av kvinnlig befattningshavare, vore föga överensstämmande med de grunder, på vilka det nuvarande lönesystemet vore uppbyggt. Enligt de sakkunnigas förslag skulle ordinarie kontorsbiträden i tio län utföra förekommande registratorsgöromål; vad som avsåges härmed framginge icke av betänkandet i annan mån än att dessa göromål av de sakkunniga inbegrepes under uttrycket »mindre kvalificerade arbetsuppgifter». Det anförda gåve enligt lönenämndens mening vid handen, att anledning torde föreligga att underkasta hela frågan om organisationen av icke-juristpersonalen å landskontoren ytterligare överväganden.

Föreningen Sveriges landskanslister och landskontorister finner, att det föreslagna antalet landskontoristtjänster för flertalet län borde utökas med ytterligare minst en ordinarie eller icke-ordinarie landskontorist. De ordinarie och icke-ordinarie landskontoristerna borde placeras i lönegrad A 18, respektive Eo 15. En lyckligare anordning vore emellertid enligt föreningens mening att inrätta en befattning såsom andre taxeringsinspektör (förslagsvis i lönegrad A 21) vid varje länsstyrelse och att hålla denna tjänst, som avsåges som sluttjänst, öppen för landskontorist, som visat sig särskilt dugande på taxeringsområdet. Ett obestridligt faktum vore nämligen, att flertalet länsstyrelser hyste någon landskontorist, som förvärvat sig sådana insikter och sådan skicklighet i fråga om taxering, att han gjorde skäl för benämningen »taxeringsexpert».

Föreningen kvinnor i statens tjänst åberopar i huvudsak allmänna lönenämndens yttrande.

Beträffande *taxeringsrevisorerna* anför *statskontoret:*

I fråga om lönegradsplaceringen för taxeringsrevisorerna hava de sakkunniga framhållit, att dessa tjänstemäns möjlighet att åtaga sig uppdrag utanför tjänsten vore starkt begränsad samt att de därför måste erhålla en relativt hög löneställning för att icke bliva i ekonomiskt avseende alltför dåligt ställda i förhållande till i enskild tjänst varande revisorer. De sakkunniga föreslå fördenskull, att taxeringsrevisorerna placeras i lönegrad A 27. Dylika normer för lönesättning av befattningar i statens tjänst måste, såsom helt främmande för vanliga löneregleringsprinciper, bestämt avvisas. Avgörande för löneställningen bör vara göromålens art och beskaffenhet, icke storleken av påräkneliga biförtjänster eller liknande ovidkommande synpunkter. Att placera taxeringsrevisorerna högre än exempelvis revisorerna i riksräkenskapsverket får enligt statskontorets mening anses uteslutet. Statskontoret föreslår därför att taxeringsrevisorerna hänföras till lönegrad Eo 21.

Riksräkenskapsverket yttrar:

Till taxeringsavdelningarna skulle även höra de nuvarande taxeringsrevisorerna samt övriga med bokföringsgranskning sysselsatta tjänstemän, vilka senare skulle benämnas taxeringsassistenter. Förslaget i denna del innebär, att befattningshavare med bokföringssakkunskap — garanterad genom avlagd avgångsexamen från handelshögskola — för framtiden skulle varaktigt anknytas till taxeringsavdelningarna. Riksräkenskapsverket, som vid upprepade tillfällen i annat sammanhang framhållit betydelsen av att landskontoren utrustas med dylik sakkunskap, anser en sådan ordning i och för sig mycket värdefull. Däremot finner ämbetsverket det icke kunna komma ifråga att placera taxeringsrevisorerna i 27 lönegraden och att utan vidare göra de taxeringsrevisorer, som hava minst fem års tjänstgöring bakom sig, till ordinarie tjänstemän och övriga revisorer till extra-ordinarie. Riksräkenskapsverket vill ej underskatta värdet av taxeringsrevisorernas arbete. Ämbetsverket vill dock framhålla, att de kvalifikationer i avseende på kunskaper och skolning i tjänsten, som här komma i fråga — även om de affärsmässigt sett äro aldrig så värdefulla — likväl äro av begränsat slag och icke utan vidare jämförbara med dem, som i allmänhet torde fordras av ämbetsmän i denna grad. Utan tvivel förhåller det sig så, att taxeringsrevisorernas arbete direkt kan tillföra statsverket avsevärda inkomster, vilket till stor del följer av verksamhetens art. Att anlägga några provisionssynpunkter på frågan om lönegradsplaceringen kan väl dock knappast komma ifråga.

Då taxeringsrevisor som tjänsteman i viss mån skulle intaga en chefsställning i fråga om sin verksamhet, finner riksräkenskapsverket emellertid en placering i 24 lönegraden motiverad. Vad beträffar anställningsformen anser riksräkenskapsverket extra-ordinarieformen kunna komma i fråga under de förutsättningar, som enligt förslaget skulle motivera ordinarie tjänst, medan i övrigt endast en lösare anställningsform bör tillämpas.

t. f. Taxeringsintendenten vid Överståthållarämbetet uttalar, att de föreslagna befattningarna såsom taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter bleve förmånligare än de tjänster, som nu funnes vid skatteverkets bokgranskningsavdelning och till vilkas innehavare utginge arvoden av statsmedel. Det vore därför att befara, att sistnämnda befattningshavare komme att söka sig till landskontoren. För att undvika en sådan följd borde vid skatteverket inrättas tjänster för bokföringsgranskare med sådan lönegradsplacering och till sådant antal, att i Stockholm en verkligt effektiv och omfattande bokgranskningsverksamhet kunde utföras.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser taxeringsrevisorernas verksamhet vara av den art, att anställning som extra ordinarie i 27 lönegraden borde beredas vederbörande först efter tre års arbete vid länsstyrelse samt att anledning icke för närvarande funnes att besluta om ordinarie tjänster för hithörande personal. Taxeringsrevisorernas uppgifter inom en mera stadgad taxeringsorganisation kunde ännu icke så säkert bedömas, att man nu hade anledning att låsa fast förhållandena.

Länsstyrelsen i Värmlands län ifrågasätter, huruvida icke taxeringsrevisor borde kunna tilldelas mera självständiga arbetsuppgifter, framför allt i fråga om infordrande av uppgifter från skattskyldiga o. dyl. under pågående granskningsarbete.

Länsstyrelsen i Västmanlands län ifrågasätter, om icke lämpligen taxeringsrevisor med dokumenterad skicklighet i taxeringsvärv skulle, för att undvika omgång i arbetet, kunna erhålla rätt att efter prövningsnämndens bestämmande i det särskilda fallet självständigt fullfölja förarbetet till nämnden i ett av honom i detalj förberett bokgranskningsmål. Taxeringsrevisor skulle vidare ha skyldighet att för taxeringsintendenten framlägga förslag till plan för ett kommande års taxeringskontroll inom länet samt övervaka taxeringsassistenternas arbete.

Allmänna lönenämnden anser, att samtliga taxeringsrevisorer tills vidare borde erhålla extra ordinarie anställning. Mot den föreslagna lönegradsplaceringen ville lönenämnden icke framställa annan erinran än att det syntes med fog kunna ifrågasättas, huruvida icke taxeringsrevisorn i Gotlands län, där taxeringsintendenten skulle tillhöra 27 lönegraden och där särskild taxeringsassistent icke skulle finnas anställd, borde inplaceras i lägre lönegrad än den 27:e.

Föreningen Sveriges taxeringsrevisorer framhåller, att taxeringsrevisorerna borde, med biträde av taxeringsassistenterna, handha icke blott den del av deklarationskontrollen, som utgjordes av bokföringsgranskning, utan även deklarationskontrollen i dess helhet. Ett förslag till plan för denna under nästkommande år borde uppgöras av taxeringsrevisorn och underställas taxeringsintendenten för fastställelse. Det borde åligga taxeringsrevisorn att i enlighet med planen och taxeringsintendentens direktiv bedriva arbetet med deklarationskontrollen under året. Härvid borde möjlighet beredas länsstyrelse att uppdraga åt taxeringsrevisor att beträffande vissa taxeringsärenden eller grupper av sådana ärenden fullgöra de åligganden, som enligt taxeringsförordningen åvilade taxeringsintendent. Föreningen anser en placering i lönegrad A 28 för taxeringsrevisor vara motiverad, därest befattningen skulle bliva sluttjänst. Vidare anhåller föreningen, att taxeringsrevisor vid övergången till den nya organisationen måtte för placering i löneklass få i viss utsträckning tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring. Härjämte hemställer föreningen att, därest de sakkunnigas förslag om inrättande av särskilda taxeringsavdelningar vid landskontoren ej skulle vinna beaktande eller i väsentliga delar frångås, taxeringsrevisorerna likväl måtte erhålla ordinarie anställning och därvid placeras i lönegrad i enlighet med vad nyss sagts. Vunna erfarenheter torde ha klart ådagalagt, att taxeringsrevisorernas tjänster under inga förhållanden kunde undvaras i taxeringsarbetet. Vidare framhåller föreningen såsom önskvärt, att skyndsam utredning verkställdes angående möjligheterna att vid skatteverket i Stockholm inrätta ordinarie och extra ordinarie befattningar, avsedda i första hand för de tjänstemän, vilka från början av år 1942 anställts vid skatteverket för förstärkande av deklarationskontrollen.

I fråga om *taxeringsassistenterna* finner sig *statskontoret* icke kunna tillstyrka den föreslagna löneställningen och anför härom:

Ovissheten rörande i vilken omfattning stadigvarande behov av dylik arbetskraft kan komma att föreligga sedan mera normala förhållanden på

beskattningsområdet åter inträtt talar enligt statskontorets mening starkt för att giva samtliga taxeringsassistenter ställningen av tillfälliga arvodestagare, varvid lämplig differentiering av ersättningarna i förhållande till arbetsuppgifter och kvalifikationer lättast åvägabringas. Därest emellertid övervägande skäl skulle befinnas tala för att bereda en viss grupp av assistenterna en fastare ställning, synas de med avseende å lönegradsplacering och befordringsgång böra följa sedvanlig lönetur för icke-ordinarie personal i amanuensställning inom de centrala ämbetsverken. De kunde då förslagsvis vid anställandet placeras i lönegrad Ex 14 med möjlighet att vinna befordran till e. o. assistentbefattning i lönegrad Eo 15 respektive Eo 18. Under alla förhållanden vill statskontoret bestämt avråda från att låta de irreguljära löneturs bestämmelserna för icke-ordinarie länsbokhållare i utsträckt omfattning gälla här avsedda befattningshavare.

Flertalet länsstyrelser anser, att samtliga taxeringsassistenter borde placeras på stat med den rätt till uppflyttning i lönegrad, som de sakkunniga föreslagit.

Länsstyrelserna i Östergötlands, Örebro och *Västmanlands län* uttala, att om de assistenter, som de sakkunniga föreslagit skola erhålla arvode, icke kunde i fråga om uppflyttning i lönegrad likställas med övriga assistenter, de likväl borde äga rätt till uppflyttning i lönegrad Ex 19. *Länsstyrelsen i Örebro län* anför härjämte, att de arvoden, som utginge till de för närvarande provisoriskt anställda bokföringsgranskarna, icke syntes ha bestämts efter enhetliga grunder; nämnda arvodesfråga borde därför upptagas till förnyad prövning. *Länsstyrelsen i Värmlands län* yttrar, att om en del assistenter icke kunde placeras å stat dessa borde erhålla arvode åtminstone motsvarande avlöning enligt lönegrad Ex 19. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* håller före att i samtliga län, utom Gotlands, en taxeringsassistent borde placeras å stat samt att därutöver erforderliga assistenter — bortsett från sådana i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län — borde anställas mot arvode.

Länsstyrelsen i Västerbottens län föreslår, att en av de två kontrollanter, som 1942 års omsättningsskattesakkunniga föreslagit för länet, utbytes mot en taxeringsassistent. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* hemställer, att i länet måtte inrättas två tjänster såsom taxeringsassistent. Skulle emellertid enligt de sakkunnigas förslag länet tilldelas blott en taxeringsassistent, anhåller länsstyrelsen, att denne måtte placeras på icke-ordinarie stat med rätt till uppflyttning i lönegrad på sätt de sakkunniga föreslagit.

Allmänna lönenämnden finner sig icke kunna biträda de sakkunnigas förslag beträffande taxeringsassistenternas löneförmåner och anför härutinnan:

Förutom att det synts lönenämnden tveksamt, huruvida tillräcklig anledning här föreligger att följa den för extra länsbokhållare stadgade befordringsgången i lönehänseende, kunna ur principiell synpunkt invändningar göras mot de föreslagna, automatiska lönegradsuppflyttningarna efter tillträdande av första extra ordinarie anställning. Lönenämnden kan för sin del — åtminstone tills vidare innan närmare erfarenhet vunnits — icke förorda högre löneställning för taxeringsassistenterna än enligt lönegraden Eo 21. Beträffande ersättningen till de assistenter, som enligt de sakkunnigas förslag skulle avlönas medelst arvode motsvarande avlöning enligt lönegrad Ex 14, d. v. s. enligt 11 löneklassen, får lönenämnden framhålla, att nämnda

ersättning synts lönenämnden väl låg och endast torde böra ifrågakomma såsom begynnelseavlöning under den första anställningstiden.

Föreningen Sveriges taxeringsrevisorer anser, att samtliga taxeringsassistenter borde uppföras på icke-ordinarie stat. Därest dessa finge på visst sätt tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring i egen verksamhet eller annan enskild befattning, föresloges att de såsom extra tjänstemän skulle kunna uppflyttas i 21 lönegraden, varefter de såsom extra ordinarie tjänstemän skulle vid uppflyttning i lönegrad följa de sakkunnigas förslag. Finge de däremot icke tillgodoräkna sig tjänstgöring av nämnda slag, borde de erhålla rätt till förmånligare lönegradsplacering än de sakkunniga föreslagit, sålunda att de efter placering i lönegrad Ex 14 uppflyttades i lönegrad Ex 20, Eo 20, Eo 22, Eo 23 och Eo 25 efter 1, 2, 2, 2, respektive 1 år. Därest icke samtliga taxeringsassistenter skulle kunna placeras på icke-ordinarie stat, borde de assistenter, som komme att åtnjuta arvode, efter ett års tjänstgöring erhålla dylikt, motsvarande avlöning antingen enligt lönegrad Ex 19, Ex 20 eller Ex 21, beroende på vederbörande assistents möjlighet att få tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring i egen verksamhet eller enskild tjänst, eller ock för samtliga enligt lönegrad Ex 20. Skulle de sakkunnigas förslag om inrättande av särskilda taxeringsavdelningar ej komma att genomföras eller genomföras endast delvis, borde enligt föreningens mening dock extra ordinarie taxeringsassistenttjänster inrättas till det antal och med den lönegradsplacering, föreningen här föreslagit.

I några yttranden göras erinringar mot de av de sakkunniga förordade benämningarna å vissa av de föreslagna tjänsterna.

Länsstyrelserna i Hallands och *Västernorrlands län* förorda sålunda, att taxeringsintendenten erhåller titeln landskamrerare. Den nuvarande landskamreraren borde då erhålla annan titel; länsstyrelsen i Hallands län föreslår därvid titeln länsråd.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser, att den föreslagne taxeringsinspektören, som borde likställas med övriga jurister i länsbokhållares tjänsteställning å landskontoret, borde ha samma benämning som dessa eller länsnotarie enligt tjänsteförteckningssakkunnigas förslag (SOU 1942: 46).

Länsstyrelsen i Älvsborgs län yttrar, att den befattningshavare i länsassessors lönegrad, som länsstyrelsen ansåge böra ersätta den föreslagne taxeringsintendenten, borde benämnas »länsassessor, tillika taxeringsintendent»; den föreslagne taxeringsinspektören borde benämnas »länsbokhållare, tillika taxeringsinspektör».

Länsstyrelsen i Skaraborgs län föreslår, att taxeringsinspektören benämnes länsbokhållare.

Länsstyrelsen i Värmlands län anser, att taxeringsassistent borde benämnas biträdande taxeringsrevisor.

Länsstyrelsen i Örebro län förordar, att taxeringsintendenten benämnes förste länsassessor och taxeringsinspektören länsbokhållare.

Länsstyrelserna i Hallands och *Älvsborgs län* anse, att den föreslagna taxe-

ringsavdelningen borde benämnas taxeringsbyrå, då med »avdelning» i landshövdinginstruktionen avsåges landskansliet, respektive landskontoret.

Slutligen framhåller *t. f. taxeringsintendenten vid överståthållarämbetet,* att beträffande de både vid överståthållarämbetet och landskontoren förekommande tjänster, vilkas innehavare benämndes (taxerings-)revisorer och taxeringsinspektörer, stor skillnad rådde i lönegradsplaceringen mellan tjänsterna vid överståthållarämbetet, å ena, och tjänsterna vid landskontoren, å andra sidan.

I fråga om behörighet för erhållande av befattning vid landskontor yttrar *länsstyrelsen i Västmanlands län,* att för möjliggörande av önskvärd utväxling av befattningshavare mellan landskontor och kammarrätten kompetensfordringarna icke borde sättas lägre beträffande landskontorstjänstemännen än beträffande jämförliga befattningshavare hos kammarrätten.

Rörande kompetenskrav för erhållande av tjänst såsom taxeringsintendent eller taxeringsinspektör uttalas i några yttranden, att juris kandidatexamen icke borde uppställas såsom ovillkorlig fordran i detta avseende utan att med nämnda examen borde vara likställd examen från handelshögskola. Härvid åberopas, att inga särskilda kompetensvillkor vore stadgade för rätt att söka och erhålla befattning hos skatteverket vid överståthållarämbetet. Uttalanden i sådan riktning ha gjorts av *handelskammaren i Göteborg, Sveriges köpmannaförbund* och *föreningen Sveriges taxeringsrevisorer;* nämnda förening yttrar därjämte, att dispens från kompetensfordringarna borde kunna lämnas taxeringstjänsteman, som genom vunnen praktisk erfarenhet och ådagalagd skicklighet befunnits lämplig för befordran till taxeringsintendent.

Länsstyrelsen i Jönköpings län yttrar, att juridisk eller därmed likställd examen icke borde uppställas såsom ovillkorlig kompetensfordran för erhållande av tjänst såsom taxeringsinspektör. I varje fall borde en befattningshavare, som visserligen icke hade länsbokhållares kompetens men vid övergången till den nya organisationen sedan längre tid tjänstgjorde å landskontor och besutte erforderliga kunskaper och praktisk erfarenhet i fråga om taxering, äga möjlighet att vinna befordran till taxeringsinspektör.

Sveriges häradsskrivareförening uttalar, att det vore synnerligen välbetänkt, om landskontorets tjänstemän med häradsskrivarekompetens — studentexamen och viss längre tids praktisk tjänstgöring — medgåves rätt att söka och erhålla befattning såsom taxeringsinspektör samt att komma i åtnjutande av förordnande å sådan tjänst. Därest vid befordran till häradsskrivare särskilt avseende fästes vid taxeringsmeriter, kunde man räkna med att sistnämnda tjänster bleve besatta med dugande taxeringsmän.

Beträffande protokollföringen hos prövningsnämnd anför *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län,* att denna icke borde ombesörjas av länsassessor såsom alltför kvalificerad för uppgiften i fråga utan av läns-

bokhållare. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* håller före, att länsassessor i de större länen icke torde medhinna protokollföringen hos prövningsnämnden.

I fråga om övertidsersättning uttalas i några yttranden, att sådan ersättning, åtminstone i begränsad omfattning, fortfarande borde kunna utgå till befattningshavare i högre lönegrad än den 18:e, då man även efter förslagets genomförande måste räkna med övertidsarbete för nämnda befattningshavare under höstmånaderna. I sådan riktning uttala sig *länsstyrelserna i Södermanlands, Älvsborgs, Jämtlands* och *Norrbottens län.*

I fråga om häradsskrivarnas utnyttjande i och för taxeringsarbetet uttala *Sveriges häradsskrivareförening, Sveriges lantbruksförbund* och *svenska lantmännens riksförbund,* att häradsskrivarna med deras erfarenhet i taxeringsfrågor borde tagas i anspråk för ifrågavarande uppgifter i större utsträckning än de sakkunniga föreslagit. De båda senare sammanslutningarna framhålla därvid, att häradsskrivarna borde tillhandagå de lokala taxeringsnämnderna med råd och upplysningar i taxeringsfrågor; det vore nämligen mera rationellt, att häradsskrivarnas sakkunskap på detta sätt ställdes till samtliga taxeringsnämnders förfogande än att de, såsom för närvarande i stor utsträckning vore fallet, såsom ordförande bundes vid en speciell taxeringsnämnd.

Statskontoret ifrågasätter huruvida icke uppgiften att biträda taxeringsintendenten vid ledningen och övervakandet av taxeringsarbetet borde kunna, åtminstone i viss utsträckning, inrymmas bland häradsskrivarnas ordinarie tjänsteåligganden, för vilka särskild ersättning utöver lönen normalt icke skulle utgå eller i varje fall utgå allenast med ett i jämförelse med de sakkunnigas förslag reducerat belopp.

I åtskilliga yttranden beröres frågan om lokaler för de föreslagna taxeringsavdelningarna.

Statskontoret yttrar, att lokalbehovet icke blivit tillfredsställande utrett, varför förslaget i denna del påkallade komplettering och närmare kostnadsberäkningar.

Länsstyrelsen i Östergötlands län framhåller, att ett förhyrande av lokaler icke kunde accepteras annat än som ett provisorium för ett eller annat år. Nybyggnader bleve därför i många residensstäder en ofrånkomlig följd av förslagets antagande; de därmed förenade engångskostnaderna kunde anslås till approximativt 1 à 2 miljoner kronor. Vid länsstyrelsen funnes icke lokaler tillgängliga för den föreslagna taxeringsavdelningen; möjlighet att förhyra lokaler i Linköping syntes utesluten med hänsyn till rådande förhållanden å hyresmarknaden. Medel vore anvisade till uppförande av en annexbyggnad, som bland annat kunde bereda nödiga utrymmen för en taxeringsavdelning, men byggnaden hade ännu ej kunnat påbörjas.

Länsstyrelserna i Stockholms, Jönköpings, Jämtlands och *Norrbottens län* upplysa, att i nämnda län lokaler för taxeringsavdelning måste förhyras.

Därest landskontoren skola kunna tillfredsställande fullgöra de ledande och övervakande uppgifter med avseende å taxeringsväsendet, vilka böra ankomma på dem, är det nödvändigt att personal i tillräcklig omfattning ställes till förfogande för ändamålet. Det torde vara lämpligt att, på sätt de sakkunniga föreslagit, denna personal sammanföres till en särskild avdelning inom landskontoret, taxeringsavdelningen. *Departementschefen.*

De sakkunnigas förslag rörande antalet befattningshavare å taxeringsavdelningarna har i huvudsak tillstyrkts av det övervägande antalet av de hörda myndigheterna. Då det gäller att fatta ståndpunkt till förslaget kan man självfallet icke undgå att beakta, att förslaget innebär en så betydande ansvällning av antalet tjänster vid länsstyrelserna, att det i och för sig är ägnat att ingiva vissa betänkligheter. Å andra sidan bör emellertid understrykas, att länsstyrelsernas nuvarande personal är otillräcklig för fullgörande av de uppgifter med avseende å taxeringsväsendet, som avses skola ankomma på länsstyrelserna, och att en tillfredsställande organisation icke lärer kunna vinnas utan en relativt betydande ökning av antalet befattningshavare. Jag vill även framhålla att, därest man nu går in för att avskaffa det provisorium som länge varit rådande i fråga om länsstyrelsernas taxeringsarbete, nyorganisationen bör givas sådan omfattning att man icke omedelbart måste bygga på densamma med nya provisorier. Ytterligare bör beaktas att de kostnader, som nedläggas i syfte att förbättra och effektivisera taxeringsorganisationen, kunna förväntas medföra betydande förbättringar av taxeringsresultaten. Med hänsyn till det sagda finner jag mig böra i huvudsak godtaga de sakkunnigas förslag i fråga om antalet tjänster. Däremot kan jag icke förorda att huvuddelen av de föreslagna nya befattningarna redan från början göres till ordinarie tjänster. Det torde vara lämpligt att under någon kortare tid pröva verkningarna av den nya personalorganisationen, innan befattningarna bliva ordinarie. Med hänsyn härtill förordar jag, att samtliga de nya befattningarna tills vidare uppföras såsom extra ordinarie.

Utöver de nya befattningar, som jag föreslår på grundval av beskattningsorganisationssakkunnigas förslag, torde vissa ytterligare befattningar böra inrättas hos länsstyrelserna i och för kontroll beträffande den allmänna omsättningsskatten. Vid anmälan senare denna dag av fråga om vissa ändringar i förordningen den 13 december 1940 om allmän omsättningsskatt kommer jag nämligen att förorda, dels att beslutanderätten i ärenden rörande allmän omsättningsskatt överflyttas från beskattningsnämnderna till länsstyrelserna, dels ock att en mera omfattande kontroll införes beträffande denna skatt. Härav föranledes behov av vissa nya tjänster, vilkas innehavare lämpligen böra placeras på taxeringsavdelningen.

De nya befattningar i olika lönegrader, som jag föreslår skola inrättas vid landskontoren för att tilldelas de föreslagna taxeringsavdelningarna, ävensom de befattningar, som jag föreslår skola i samband härmed indragas, framgå av en sammanställning, vilken såsom *Bilaga G* torde få fogas vid detta protokoll. En tablå, fogad vid protokollet såsom *Bilaga H,* utvisar det sammanlagda antalet befattningar av olika slag vid de föreslagna taxeringsav-

delningarna; nämnda befattningar utgöras dels av de nytillkomna tjänsterna och dels av de tjänster, som överflyttas från landskontoren i övrigt.

Vidkommande de föreslagna olika befattningshavarna må ytterligare följande anföras.

Vad först angår *taxeringsintendenten* avses denne skola övertaga landskamrerarens nuvarande uppgifter i fråga om taxeringen med de undantag, som de sakkunniga angivit; han skall därjämte fullgöra de ytterligare uppgifter, som de sakkunniga föreslå skola ankomma på honom. Han skall vara föreståndare för taxeringsavdelningen.

I anledning av vad i ett par remissyttranden anförts vill jag understryka, att taxeringsintendenten såsom föredragande vid länsstyrelsen har att närmast under landshövdingen tillse, att taxeringsarbetet ordnas och bedrives på ett ändamålsenligt sätt. Denna uppgift, som för närvarande åvilar landskamreraren, är icke av den art, att den bör förenas med uppdraget att vara opartisk ordförande i prövningsnämnden. Vid fullgörande av sina uppgifter beträffande taxeringsarbetet bör taxeringsintendenten intaga en fullt självständig ställning gentemot landskamreraren. Denne bör alltså icke i sådant avseende intaga någon chefsställning i förhållande till taxeringsintendenten.

Taxeringsintendent, som besitter erforderlig kompetens och är lämplig såsom landskamrerare, bör kunna befordras till sådan befattning. Med hänsyn till taxeringsintendentens ställning inom taxeringsväsendet bör emellertid vid kortare ledighet för landskamreraren taxeringsintendenten i regel icke vikariera för denne. Då jämlikt 44 § 2 mom. andra stycket gällande landshövdinginstruktion fråga om längre ledighet för landskamrerare hänskjutits till Kungl. Maj:ts avgörande, bör det ankomma på Kungl. Maj:t att pröva huruvida taxeringsintendent bör meddelas förordnande såsom vikarie för landskamreraren. I anledning av vad länsstyrelsen i Älvsborgs län anfört vill jag tillägga, att vikarieförordnande bör avse landskamrerartjänsten i dess helhet.

Vad Stockholms stad angår torde, då fråga om längre ledighet för skattedirektören enligt 71 § 2 mom. andra stycket gällande instruktion för överståthållarämbetet hänskjutits till Kungl. Maj:ts avgörande, Kungl. Maj:t böra pröva, huruvida taxeringsintendenten skall meddelas förordnande att uppehålla skattedirektörens tjänst. Vid kortare ledighet för skattedirektören bör taxeringsintendenten i regel icke meddelas sådant förordnande.

De uppgifter, som avses skola åvila taxeringsintendenten, äro av den art att han bör erhålla en jämförelsevis hög löneställning. De sakkunniga ha föreslagit, att taxeringsintendent skall placeras i lönegrad A 30. Med hänsyn till vad allmänna lönenämnden anfört och då landsfogden, som är länets högsta åklagarmyndighet, är placerad i lönegrad A 29 (i Gotlands län A 28), kan jag emellertid icke förorda, att taxeringsintendent placeras i högre lönegrad än den 29:de; i Gotlands län bör han, i likhet med vad de sakkunniga föreslagit, placeras i 27 lönegraden. Såsom jag förut nämnt böra befattningarna tills vidare vara extra ordinarie.

Vad härefter angår de föreslagna *taxeringsinspektörstjänsterna* vill jag nämna, att jag övervägt huruvida icke med inrättandet av dessa befattningar

kunde tills vidare anstå. Emellertid torde icke kunna bestridas, att i flertalet län behov föreligger av en kvalificerad befattningshavare, som kan biträda taxeringsintendenten vid fullgörande av denne åvilande arbetsuppgifter och som därutöver, efter länsstyrelsens förordnande, på eget ansvar kan utföra det förberedande arbetet till prövningsnämnden beträffande vissa taxeringsärenden eller vissa grupper av sådana ärenden. Jag vill även erinra om att för närvarande en sådan befattningshavare — länsassessor eller länsbokhållare — är provisoriskt avdelad att vid taxeringsarbetet biträda landskamreraren. Därest inrättandet av taxeringsinspektörstjänsterna sattes på framtiden samtidigt som de ifrågavarande provisoriska tjänsterna indroges, skulle reformen alltså i denna del innebära ett försvagande av organisationen. Detta torde icke böra komma i fråga. Jag förordar därför de sakkunnigas förslag om tillsättande av kvalificerade befattningshavare, taxeringsinspektörer, för att biträda taxeringsintendenten.

Med hänsyn till att ärenden angående den allmänna omsättningsskatten avses skola beredas å taxeringsavdelningen anser jag emellertid viss utökning böra ske av det antal taxeringsinspektörer, som de sakkunniga föreslagit; vid sådant förhållande böra däremot av omsättningsskattesakkunniga föreslagna skatteinspektörstjänster icke inrättas. Såsom framgår av bilaga G torde sålunda länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län böra tilldelas ytterligare en taxeringsinspektör utöver den eller de av beskattningsorganisationssakkunniga föreslagna; därjämte torde vid envar av länsstyrelserna i Kronobergs, Blekinge och Jämtlands län, där enligt beskattningsorganisationssakkunnigas förslag någon taxeringsinspektörstjänst icke skulle inrättas, en sådan tjänst böra inrättas. I Gotlands län torde däremot befattning såsom taxeringsinspektör icke vara erforderlig.

Innehavarna av de taxeringsinspektörstjänster, som enligt vad nyss sagts avses för handläggning av ärenden angående den allmänna omsättningsskatten, torde böra anställas mot arvode. Övriga taxeringsinspektörer torde böra lönegradplaceras i lönegraderna Eo 24 respektive Eo 21; av bilaga G framgår huru nämnda tjänster avses skola fördelas mellan de olika länen.

De taxeringsinspektörer, som anställas mot arvode, torde böra erhålla arvode motsvarande nettolön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Eo 21 i ortsgrupp E jämte rörligt tillägg och kristillägg eller, efter avrundning, 8,100 kronor för år. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser angående de ytterligare förmåner i form av semester m. m., som skola tillkomma ifrågavarande befattningshavare.

Utöver det biträde, som taxeringsinspektör lämnar taxeringsintendenten, kan såsom de sakkunniga framhållit tillfälligt behov uppstå av ytterligare kvalificerat biträde. Kungl. Maj:t torde därför fortfarande böra äga rätt medgiva att länsstyrelse må förordna personer med länsbokhållares — eller taxeringsrevisors — kompetens att beträffande vissa taxeringsärenden eller vissa grupper av sådana ärenden fullgöra de åligganden, som enligt taxerings-

förordningen åvila taxeringsintendenten. Efter omorganisationen böra dylika medgivanden emellertid icke lämnas annat än i särskilda fall och då så anses oundgängligen nödvändigt.

För fullgörande av mindre kvalificerade uppgifter av det slag, som de sakkunniga angivit för varje grupp av befattningshavare, torde extra ordinarie *landskontorister, kanslibiträden* samt *kontorsbiträden* böra tillsättas till det antal i de olika länen, som framgår av tablån å Bilaga G. Vad jag i denna del föreslår överensstämmer beträffande antalet befattningar i olika grupper med de sakkunnigas förslag, dock med den ändringen att Örebro län ansetts böra erhålla ytterligare ett icke-ordinarie biträde. I fråga om de olika befattningarnas placering i lönegrad förordar jag, såsom förut nämnts, att samtliga de nya befattningarna skola vara extra ordinarie. Härutöver föreslår jag — i överensstämmelse med riksdagens förenämnda beslut i anledning av proposition 1943: 301 — att fyra av de föreslagna nya landskontoristbefattningarna skola placeras i 17 lönegraden, dock såsom extra ordinarie, samt att övriga landskontoristtjänster skola vara extra ordinarie i 15 lönegraden. I de län, där kanslibiträdesbefattningar föreslås inrättade, samt därutöver i Stockholms och Västerbottens län torde en av de i sakkunnigförslaget upptagna kontorsbiträdestjänsterna böra utbytas mot en skrivbiträdestjänst i lönegrad Eo 2. Nu ifrågavarande skrivbiträden torde under de två första tjänsteåren böra erhålla lön enligt lönegrad Ex 2 samt därefter böra uppflyttas i lönegrad Eo 2.

Med hänsyn till att samtliga befattningar föreslås skola bliva extra ordinarie bör i Kopparbergs län indragas en tjänst såsom extra ordinarie kontorsbiträde i stället för, såsom de sakkunniga föreslagit, en motsvarande ordinarie befattning. I Jönköpings län, där jag icke föreslår inrättande av en ny landskontoristbefattning i 17 lönegraden, föreslår jag icke heller indragning av en sådan befattning i 15 lönegraden.

I anledning av vad allmänna lönenämnden uttalat vill jag framhålla, att å taxeringsavdelningen icke torde finnas arbetsuppgifter för de kvinnliga befattningshavarna av den art, att för desammas utförande erfordras befattningar i 9 eller 11 lönegraden. Samtidigt vill jag emellertid understryka, att hinder givetvis icke föreligger för kvalificerade kvinnliga befattningshavare att söka och erhålla landskontoristtjänst.

De föreslagna *taxeringsrevisorerna* böra ha som uppgift att biträda vederbörande taxeringsintendent med sådant utredningsarbete, för vars utförande revisorns sakkunskap beträffande bokföring gör honom särskilt lämpad. Hit hör i första hand bokföringsgranskning men härutöver även annat kvalificerat kontrollarbete, som finnes lämpligen böra tilldelas taxeringsrevisorn. I varje län bör finnas en taxeringsrevisor.

Med hänsyn till de kvalificerade uppgifter, som avses skola ankomma på taxeringsrevisorerna, torde dessa böra erhålla en relativt förmånlig löneställning. De sakkunniga ha föreslagit, att taxeringsrevisorerna skola placeras såsom ordinarie tjänstemän i 27 lönegraden. För egen del anser jag mig dock

icke kunna tillstyrka placering i högre lönegrad än den 25:e i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän, i synnerhet som jag, i olikhet mot de sakkunniga, icke förutsätter att befattning som taxeringsrevisor skall vara sluttjänst.

Taxeringsassistenterna, vilka föreslås skola ingå i taxeringsavdelningarna vid de olika länsstyrelserna till det antal bilaga H utvisar, böra biträda taxeringsrevisorerna vid fullgörande av deras arbete. I fråga om antalet taxeringsassistenter har jag följt de sakkunnigas förslag, dock att jag med hänsyn till den föreslagna förstärkningen av den personal, som är avsedd för kontrollen å omsättningsskattens utgörande, icke föreslår någon ökning av antalet taxeringsassistenter i Östergötlands, Kristianstads och Älvsborgs län.

Därest vid länsstyrelse skall finnas mera än en taxeringsassistent, bör en av dem — i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län dock två assistenter — placeras i lönegrad i likhet med vad som gäller för icke-ordinarie länsbokhållare, till vilken utgår begynnelselön enligt lönegrad Ex 14 och slutlön efter tre tjänsteår enligt lönegrad Eo 19. För åvägabringande av en lämplig befordringsgång torde dock de ifrågavarande assistenterna böra medgivas rätt till uppflyttning till lönegrad Eo 20, sedan vederbörande tillhört lönegrad Eo 19 under två år. Däremot anser jag mig icke böra förorda de sakkunnigas förslag om ytterligare uppflyttning.

Övriga taxeringsassistenter böra vid anställandet erhålla arvode, motsvarande lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 14 i ortsgrupp E jämte rörligt tillägg och kristillägg eller, efter avrundning, 5,100 kronor för år. Efter tre års tjänstgöring bör arvodet motsvara lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 19 i ortsgrupp E jämte nämnda tillägg eller, efter avrundning, 6,600 kronor för år. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser angående de ytterligare förmåner i form av semester m. m., som skola tillkomma ifrågavarande befattningshavare.

Åtnjuter taxeringsassistent för närvarande arvode, som är högre än det arvode han enligt nyssnämnda grunder skulle äga uppbära, torde han alltjämt böra äga tillgodonjuta det högre arvodet. Därest taxeringsrevisor eller taxeringsassistent, som skall placeras i lönegrad, åtnjuter arvode, som är högre än lön enligt lägsta löneklassen i vederbörlig lönegrad jämte rörligt tillägg och kristillägg, ankommer enligt gällande avlöningsbestämmelser på Kungl. Maj:t att medgiva, att vederbörande placeras i högre löneklass än den lägsta.

Likaledes beror å Kungl. Maj:ts prövning, huruvida taxeringsrevisor eller taxeringsassistent vid tillträde av tjänst, som ingår i den nu föreslagna organisationen, må placeras i högre löneklass inom vederbörlig lönegrad än den lägsta.

Kungl. Maj:t torde böra äga att efter framställning av vederbörande länsstyrelse medgiva länsstyrelsen rätt att utan föregående kungörelseförfarande tillsätta befattning såsom taxeringsrevisor med nuvarande innehavare av motsvarande tjänst, därest denne är lämplig därtill.

Å taxeringsavdelningen böra även placeras de *kontrollanter* beträffande

omsättningsskatten, vilkas tillsättande jag kommer att förorda vid anmälan av förut berörda fråga om ändringar i förordningen om allmän omsättningsskatt. Kontrollant bör vid anställandet erhålla arvode, motsvarande lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 14 i ortsgrupp E jämte rörligt tillägg och kristillägg eller, efter avrundning, 5,100 kronor för år. Efter tre års tjänstetid bör arvodet motsvara lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 17 i ortsgrupp E jämte nämnda tillägg eller, efter avrundning, 6,000 kronor för år. I län, där antalet kontrollanter överstiger två, bör en av dem erhålla högre arvode; arvodet för denne kontrollant bör sålunda motsvara efter en tjänstetid av ytterligare två år lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 19 samt efter ytterligare två år lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 20; härvid torde utöver lönen, som bör utgå efter ortsgrupp E, böra beräknas rörligt tillägg och kristillägg. Enligt nu angivna grunder skulle de förhöjda arvodena utgå med, efter avrundning, 6,600 respektive 6,900 kronor för år. I Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län böra två kontrollanter kunna erhålla på så sätt förhöjt arvode. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser angående de ytterligare förmåner i form av semester m. m., som skola tillkomma de föreslagna kontrollanterna. Av bilaga G framgår för olika län antalet kontrollanter i respektive arvodesgrupper.

Inrättandet av kontrollanttjänsterna torde icke böra föranleda någon minskning av antalet taxeringsassistenter, då dessa ändock äro erforderliga för taxeringen för inkomst och förmögenhet. Den bokföringsgranskning, som assistenterna verkställa, bör emellertid ske med avseende fäst även å omsättningsskatten. Kontrollanterna å sin sida böra även ägna uppmärksamhet åt nyssnämnda taxering.

Utöver den stadigvarande personal, som jag enligt vad nyss sagts föreslår skola anställas vid länsstyrelserna, bör länsstyrelse vid behov äga anlita *tillfällig personal* för taxeringsarbete.

Åtskilliga länsstyrelser ha i remissyttrandena hemställt, att ytterligare tjänster utöver dem, som de sakkunniga föreslagit, måtte inrättas eller att vissa av de föreslagna tjänsterna måtte utbytas mot andra i högre lönegrad. Jag har emellertid icke ansett mig böra avvika från de sakkunnigas förslag i vidare mån än vad av det förut anförda följer. Skulle i något län på grund av särskilda omständigheter uppkomma ökat behov av personal, torde frågan om tilldelande av ytterligare arbetskraft få prövas i vanlig ordning.

Jag torde i detta sammanhang få nämna, att jag ifrågasatt om icke de för närvarande i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län inrättade befattningarna såsom icke-ordinarie länsassessor borde indragas. Emellertid syssla de ifrågavarande befattningshavarna normalt under ungefär hälften av sin arbetstid med andra uppgifter än taxeringsuppgifter. Då härtill kommer att de i fortsättningen torde behöva anlitas att jämte vederbörande ordinarie länsassessor föra protokollet hos prövningsnämnden, synes indragning av tjänsterna icke böra komma i fråga.

På skäl som de sakkunniga anfört torde, därest föreliggande förslag om personalförstärkning genomföres, övertidsersättning för arbete med taxering icke vidare böra utgå till befattningshavare i högre lönegrad än den 18:de.

Föreskrifter rörande vederbörande befattningshavares huvudsakliga arbetsuppgifter torde böra av Kungl. Maj:t meddelas i landshövdinginstruktionen. Därutöver har länsstyrelse att i sin arbetsordning intaga de närmare bestämmelser rörande arbetsuppgifter m. m., som må visa sig erforderliga.

För behörighet att erhålla landskamrerare-, länsassessors- eller länsbokhållaretjänst fordras för närvarande att ha avlagt antingen examen, medförande behörighet till domarebefattning, eller statsvetenskaplig-juridisk examen. Såsom kompetens för att erhålla befattning som taxeringsintendent eller taxeringsinspektör bör gälla någon av förenämnda båda examensformer. Härjämte bör person med taxeringsrevisors kompetens, vilken i övrigt är härför lämpad, kunna utses till taxeringsinspektör eller taxeringsintendent.

Såsom de sakkunniga föreslagit bör för behörighet att erhålla befattning såsom taxeringsrevisor eller taxeringsassistent fordras examen från handelshögskola. Person, som utan att ha avlagt dylik examen vid den föreslagna organisationens genomförande är anställd vid länsstyrelse i befattning, som enligt den nya organisationen skall innehavas av taxeringsrevisor eller taxeringsassistent, bör emellertid, därest vederbörande i övrigt är härför lämpad, utan hinder av vad nyss sagts kunna utses till taxeringsrevisor eller taxeringsassistent.

Även annan befattningshavare å landskontoret än sådan, som tillhör taxeringsavdelningen, bör vara skyldig att, då han därtill anlitas, lämna landskamreraren och taxeringsintendenten erforderligt biträde vid fullgörande av deras uppgifter enligt taxeringsförordningen.

De sakkunnigas förslag, att för ändamålet lämpade häradsskrivare skola i fall av behov kunna av länsstyrelsen förordnas att biträda taxeringsintendenten vid övervakningen av taxeringsarbetet i första instans, finner jag ändamålsenligt, varför jag tillstyrker detsamma. Denna uppgift synes lämpligen kunna kombineras med förordnande för vederbörande häradsskrivare att vara taxeringskonsulent. För ifrågavarande uppgift böra häradsskrivarna erhålla ersättning, som efter förslag av länsstyrelsen torde böra bestämmas av Kungl. Maj:t i den i 145 § taxeringsförordningen stadgade ordningen.

Därest personalen vid landskontoren förstärkes på sätt jag tidigare förordat, måste i flertalet län anskaffas för den sålunda utökade personalen erforderliga lokaler. I några län är visserligen nybyggnad eller tillbyggnad till befintlig fastighet planerad för att tillgodose länsstyrelsens behov av större lokalutrymme. Härvid torde i vissa fall även lokaler för taxeringsavdelning kunna beredas genom utvidgning av byggnadsplanerna. Intill dess nybyggnad eller tillbyggnad kommit till stånd, måste lokaler förhyras, i den mån så kan ske. Kunna lokaler icke för närvarande anskaffas genom förhyrning, torde lokaler tills vidare få ordnas genom skyndsamma ändrings- eller inredningsarbeten, där tjänstelokaler genom sådana åtgärder kunna vinnas, eller genom

uppförande av barackbyggnad eller på annat sätt. Frågan om anvisande av härför erforderliga anslagsmedel torde komma att upptagas av chefen för kommunikationsdepartementet.

B. Förstärkning av viss personal hos skatteverket vid överståthållarämbetet.

Vid överståthållarämbetets bokgranskningskontor finnas för närvarande anställda en förste taxeringsassistent, en taxeringsassistent, åtta bokföringsgranskare samt två extra kontorsbiträden, vilka avlönas med statsmedel.

Därjämte äro vid överståthållarämbetets omsättningsskatteavdelning anställda en förste revisor — vilken även har andra arbetsuppgifter än dem som avse omsättningsskatten — en föredragande (notarie), sex bokföringsgranskare, tre exekutionsbiträden samt kvinnlig biträdespersonal. Till kostnaderna för nämnda befattningshavares avlönande utgår statsbidrag.

I skrivelse den 20 april 1943 har *överståthållarämbetet* hemställt att, därest frågan om förstärkning av landskontorens arbetskraft löstes enligt de av beskattningsorganisationssakkunniga uppdragna riktlinjerna, även den vid överståthållarämbetet anställda, med statsmedel avlönade personalen måtte förstärkas sålunda, att den sammanlagt komme att utgöras av två taxeringsrevisorer i lönegrad A 27, tre taxeringsassistenter i lönegrad A 24, tre taxeringsassistenter i lönegrad A 21, granskningsmän till ett antal, som kunde varieras allt efter behovet, tills vidare förslagsvis fem, samt tre extra kontorsbiträden. Det sålunda framlagda förslaget till förstärkning av personalen beräknades av överståthållarämbetet medföra en årlig kostadsökning för statsverket av cirka 78,000 kronor.

Departementschefen. Den personal hos skatteverket vid överståthållarämbetet, som avlönas med statsmedel, torde böra förstärkas på motsvarande sätt som föreslagits för landskontorens del. Förstärkningen bör, såsom jag vid anmälan senare denna dag av fråga rörande kontrollen över den allmänna omsättningsskatten kommer att närmare utveckla, avse även den personal, som tager befattning med nämnda skatt. Då skatteverket är upptaget å kommunens stat, böra emellertid de nya befattningarna upptagas såsom kommunala befattningar. Därvid torde ersättning böra utgå till Stockholms stad med belopp, som motsvarar avlöningskostnaden för motsvarande befattningar å landskontoren. Följande befattningar torde bliva erforderliga vid skatteverket, därvid ersättning för avlöningskostnaden bör utgå enligt den lönegradsplacering eller med det arvode, som härefter angives:

2 taxeringsrevisorer	Eo 25
3 taxeringsassistenter	Ex 14—Eo 20
7 »	Arvode, 5,100—6,600
2 kontorsbiträden	Eo 4
1 skrivbiträde	Eo 2

1 taxeringsinspektör ..... Arvode 8,100
3 kontrollanter ..... Arvode, 5,100—6,900
8 » ..... » 5,100—6,000

Av de nu nämnda befattningshavarna äro taxeringsinspektören och kontrollanterna avsedda att tagas i anspråk för arbetet med omsättningsskatten. De avses skola ersätta nuvarande föredragande och bokföringsgranskare.

C. Beräknade kostnader i anledning av den föreslagna personalförstärkningen vid landskontoren och överståthållarämbetet.

Vid beräkning av den årliga lönekostnaden i anledning av den förslagna omorganisationen av landskontoren ha de sakkunniga i fråga om befattningshavare, placerade i lönegrad, utgått från lägsta löneklassen inom respektive lönegrader. I fråga om icke-ordinarie landskontorist och icke-ordinarie kontorsbiträde har lönekostnaden beräknats med avseende å lägsta löneklassen inom 14, respektive 4 lönegraden i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän, i vilka lönegrader nämnda befattningshavare enligt de sakkunnigas förslag uppflyttas efter sex, respektive fyra tjänsteår. Lön har för ordinarie och extra ordinarie tjänstemän uträknats under förutsättning att vederbörliga pensionsavdrag verkställts. Rörligt tillägg har beräknats efter 15 procent och kristillägg efter 16 procent.

Med angivna beräkningsgrunder skulle den årliga lönekostnaden för de föreslagna nya befattningarna såsom taxeringsintendent, taxeringsinspektör, landskontorist, kanslibiträde och kontorsbiträde, efter avdrag för samma kostnad för de befattningar, som föreslås till indragning (se tablån bilaga D), uppgå till följande belopp: lön 666,396 kronor, rörligt tillägg 113,590 kronor och kristillägg 121,146 kronor.

För närvarande äro vid länsstyrelserna anställda icke-ordinarie länsbokhållare — i tre län icke-ordinarie landskontorister — i stället för befattningshavare, som provisoriskt avdelats för att enbart syssla med taxeringsarbete (jfr tablån bilaga B). Därest de sakkunnigas förslag genomföres, bortfaller lönekostnaden för förstnämnda befattningshavare. Dessa befattningshavare åtnjuta under budgetåret 1943/44 lön enligt 19, respektive 7 lönegraden i den i civila icke-ordinariereglementet intagna löneplanen för extra tjänstemän; den årliga lönekostnaden utgör härvid lön 124,524 kronor, rörligt tillägg 18,692 kronor och kristillägg 19,932 kronor. Den återstående lönekostnaden skulle sålunda uppgå till lön 541,872 kronor, rörligt tillägg 94,898 kronor och kristillägg 101,214 kronor.

Den föreslagna placeringen av taxeringsrevisorerna i lönegrad (se tablån bilaga F), skulle medföra beträffande lön en årlig kostnadsminskning å 12,888 kronor men beträffande rörligt tillägg och kristillägg en årlig kostnadsökning av 34,135, respektive 36,420 kronor.

Därest placering i lönegrad av de nuvarande bokföringsgranskarna (taxeringsassistenterna) skulle ske i den utsträckning, de sakkunniga föreslagit

(se tablån bilaga F), skulle detta innebära, att under budgetåret 1943/44 endast taxeringsassistenterna i Stockholms, Älvsborgs, Värmlands och Örebro län därigenom erhölle högre avlöningsförmåner än de arvoden, som för närvarande utgå. Härigenom skulle uppkomma beträffande lön en årlig kostnadsminskning å 3,560 kronor samt beträffande rörligt tillägg och kristillägg en årlig kostnadsökning å 3,096, respektive 3,304 kronor. — Den totala årliga avlöningskostnaden för de provisoriskt anställda bokföringsgranskarna utgjorde år 1942 309,600 kronor.

Den årliga kostnadsökningen skulle i enlighet med vad de sakkunniga sålunda anfört utgöra:

	Lön	Rörligt tillägg	Summa	Kristillägg	Totalsumma
Taxeringsintendenter m. fl.	541 872	94 898	636 770	101 214	737 984
Taxeringsrevisorer	÷ 12 888	34 135	21 247	36 420	57 667
Taxeringsassistenter	÷ 3 560	3 096	÷ 464	3 304	2 840
	525 424	**132 129**	**657 553**	**140 938**	**798 491**

Ytterligare tillkommer enligt de sakkunnigas beräkning kostnad för ersättning åt häradsskrivare, som förordnas att biträda taxeringsintendent. De sakkunniga uttala, att nämnda kostnad givetvis vore beroende på i vilken utsträckning sådana förordnanden komme att meddelas. Förordnades 35 à 40 häradsskrivare såsom biträden åt taxeringsintendent och beräknades för envar en årlig ersättning av 2,000 kronor, skulle den årliga kostnaden uppgå till cirka 75,000 kronor.

Under åren 1937—1941 har ersättningen jämlikt 145 § 5 mom. taxeringsförordningen för arbete åt ordinarie prövningsnämnd uppgått till i genomsnitt 256,500 kronor för år (se vid detta protokoll såsom *bilaga I* fogad tablå). Med den föreslagna personalförstärkningen beräkna de sakkunniga, att av detta belopp två tredjedelar eller 171,000 kronor skulle kunna inbesparas, medan den återstående tredjedelen eller 85,500 kronor torde bliva nödvändig för att täcka kostnad för extra personal.

Den *totala årliga nettokostnadsökningen* i anledning av den föreslagna organisationen skulle enligt den av de sakkunniga sålunda gjorda beräkningen bliva 702,491 kronor eller, i avrundat belopp, 702,500 kronor. Härtill komme emellertid kostnader för sjukvård, reseersättningar, expenser och publikationstryck. Beträffande sistnämnda kostnader ha de sakkunniga icke ansett det erforderligt att göra särskilda beräkningar, vilka för övrigt enligt deras mening skulle bliva synnerligen approximativa; de årliga reseersättningarna syntes dock kunna beräknas uppgå till cirka 25,000 kronor och för inköp av inventarier torde erfordras cirka 50,000 kronor.

Departementschefen. De av mig förordade ändringarna i de sakkunnigas förslag beträffande nya tjänster å landskontoren föranleda även ändring i den kostnadsberäkning, som de sakkunniga uppgjort. Jag har därför låtit verkställa erforderliga justeringar av nämnda kostnadsberäkning. Därjämte har jag låtit verkställa

beräkning av den kostnad, som ett genomförande av förslaget skulle medföra därest lön till de av mig föreslagna befattningshavare, som placerats i lönegrad, utginge enligt näst högsta löneklassen inom vederbörlig lönegrad, samt arvode utginge med högsta föreslagna belopp. I fråga om lönegradsplacerad taxeringsassistent, landskontorist, kontorsbiträde och skrivbiträde har kostnaden beräknats för lön dels enligt den lägsta löneklassen i lönegrad Ex 14, Ex 4, respektive Ex 2 och dels enligt den näst högsta löneklassen inom lönegrad Eo 20, Eo 15, Eo 4 respektive Eo 2. Kostnadsberäkningen har ansetts kunna verkställas med utgångspunkt från lönen å E-ort, då hälften av länsstyrelserna äro belägna å dylik eller lägre dyrort. I övrigt ha samma beräkningsgrunder använts som de vilka tillämpats av de sakkunniga. I fråga om besparingar beträffande avlöningar och arvoden till nuvarande befattningshavare å landskontoren har jag utgått från de sakkunnigas beräkning med de undantag, som föranledas av de av mig föreslagna ändringarna i de sakkunnigas förslag.

Enligt den av mig förordade personalorganisationen skulle den årliga avlöningskostnaden för de nyinrättade befattningarna såsom taxeringsintendent, taxeringsinspektör, landskontorist, kanslibiträde, kontorsbiträde, skrivbiträde, taxeringsrevisor, taxeringsassistent och kontrollant uppgå till följande belopp: lön 1,702,020 (1,986,429) kronor, rörligt tillägg 124,977 (174,821) kronor och kristillägg 133,294 (186,452) kronor; det förstnämnda beloppet betecknar kostnad, beräknad efter lön enligt den lägsta löneklassen, och det inom parentes upptagna beloppet kostnad, beräknad efter lön enligt den näst högsta löneklassen inom vederbörlig lönegrad. Beträffande taxeringsassistenterna, vilka avses skola ersätta de nu provisoriskt anställda bokföringsgranskarna har såsom minimikostnad räknats med nuvarande arvoden, vilka med vissa undantag överstiga lön enligt lägsta löneklassen i lönegrad Ex 14 jämte rörligt tillägg och kristillägg, respektive arvode motsvarande nämnda avlöningsförmåner.

Utöver förenämnda kostnader tillkommer kostnad för ersättning åt häradsskrivare, som förordnas att biträda taxeringsintendent vid ledningen och övervakandet av taxeringsarbetet. De sakkunniga ha beräknat denna kostnad till 75,000 kronor årligen. Mot de sakkunnigas beräkning härutinnan har jag icke någon erinran att göra.

Ytterligare tillkomma kostnader för sjukvård, reseersättningar, expenser och publikationstryck. Berörda kostnader torde kunna beräknas uppgå årligen till respektive 7,000, 100,000, 300,000 och 10,000 kronor. Utöver nyssnämnda expenskostnad, 300,000 kronor, torde under första budgetåret efter organisationens genomförande böra beräknas 100,000 kronor för inköp av inventarier. Kostnaderna för tjänstelokaler torde, vare sig fråga är om förhyrning eller om förläggning i statliga ny- eller tillbyggnader, böra approximativt uppskattas till minst 100,000 kronor årligen.

Från nyssnämnda kostnader böra avräknas dels summan av förenämnda besparingar beträffande avlöningar och arvoden till nuvarande befattningshavare å landskontoren, vilka besparingar beräknas uppgå till 60,000 kronor,

dels ock kostnaden för de nu provisoriskt anställda icke-ordinarie länsbokhållare och landskontorister, vilka ersätta de befattningshavare som avdelats för att helt ägna sig åt taxeringsarbete. Kostnaden för ifrågavarande provisoriskt anställda befattningshavare beräknas för år till lön 95,139 (160,836) kronor, rörligt tillägg 14,271 (25,660) kronor samt kristillägg 15,222 (27,371) kronor eller tillhopa 124,632 (213,867) kronor. Vidare skall från förstnämnda kostnader avräknas summan av de arvoden, som utgå till de nuvarande taxeringsrevisorerna, 234,000 kronor, och till de provisoriskt anställda bokföringsgranskarna, 320,400 kronor, eller tillhopa 554,400 kronor.

Såsom de sakkunniga beräknat synas av nu utgående ersättning för arbete åt ordinarie prövningsnämnd kunna inbesparas 171,000 kronor, medan 85,500 kronor torde beräknas åtgå till ersättning åt extra personal. Härjämte böra vissa kostnader, som för närvarande utgå för taxering till omsättningsskatt, kunna inbesparas. Med den förutsatta organisationen för uttagande av denna skatt torde dock icke böra räknas med någon besparing i fråga om kostnaderna för den nuvarande personalen å landskontoren. Däremot synes, såsom 1942 års omsättningsskattesakkunniga beräknat, besparing kunna göras med hälften av det belopp, 203,980 kronor, som under budgetåret 1942/43 utgått för taxeringsnämndernas befattning med omsättningsskatten, eller med i runt tal 100,000 kronor.

Följande sammanställning utvisar de *bruttokostnader, som den föreslagna personalförstärkningen skulle medföra:*

Avlöningar åt föreslagna nya befattningshavare	kronor	1,960,291	(2,347,702)
Ersättning åt häradsskrivare	»	75,000	(75,000)
Sjukvård	»	7,000	(7,000)
Reseersättningar	»	100,000	(100,000)
Expenser	»	300,000	(300,000)
Publikationstryck	»	10,000	(10,000)
Lokalhyror	»	100,000	(100,000)
Summa	kronor	2,552,291	(2,939,702).

Av följande sammanställning framgå de *kostnader, vilka vid ett genomförande av organisationen beräknas kunna inbesparas:*

Avlöningar åt befattningshavare, vilka provisoriskt anställts i stället för befattningshavare, som helt avdelats för taxeringsarbete	kronor	124,632	(213,867)
Avlöningar åt övriga innehavare av befattningar, som böra indragas	»	60,000	(60,000)
Arvoden åt nuvarande taxeringsrevisorer	»	234,000	(234,000)
Arvoden åt nuvarande provisoriskt anställda bokföringsgranskare	»	320,400	(320,400)
Del av nu utgående kostnad för prövningsnämndsarbete	»	171,000	(171,000)
Del av nu utgående kostnad för omsättningsskatten	»	100,000	(100,000)
Summa	kronor	1,010,032	(1,099,267).

Den årliga nettokostnaden för den föreslagna organisationen, såvitt *länen* angår, — bortsett från förut nämnda engångskostnad å 100,000 kronor för inköp av inventarier — skulle alltså enligt nu gjorda beräkning uppgå till 1,542,259 (1,840,435) kronor.

För *Stockholms* vidkommande skulle tillsättandet av de föreslagna befattningshavarna medföra en årlig kostnad för statsverket av 148,989 (192,144) kronor. Härifrån bör avgå kostnaden för nuvarande personal, svarande mot nämnda befattningshavare, eller 136,200 kronor. Den årliga nettokostnaden skulle således uppgå till 12,789 (55,944) kronor.

För hela riket skulle den *totala årliga nettokostnaden* i anledning av den föreslagna organisationen sålunda utgöra 1,555,048 (1,896,379) kronor. Det bör tilläggas, att av nämnda kostnad ungefär en tredjedel är direkt hänförlig till kontrollen över omsättningsskattens utgörande.

D. Särskild utbildning av taxeringstjänstemän.

De sakkunniga, som förordat särskilda utbildningskurser för nytillträdande ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, ha funnit det nödvändigt att till övervägande upptaga jämväl frågan om särskilda utbildningskurser för de blivande tjänstemännen å taxeringsavdelningarna, i första hand juristerna.

I fråga om den utbildning, som de unga juristerna borde undergå innan de vunne anställning å landskontor, yttra de sakkunniga:

För att vinna anställning vid landskontor såsom länsbokhållare kräves avlagd juris kandidatexamen eller statsvetenskaplig examen. I fråga om dem, som avlagt juris kandidatexamen, kräves icke med nödvändighet fullgjord tingstjänstgöring, ehuru sådan dock i praktiken som regel torde vara en förutsättning för anställnings vinnande. Enbart statsvetenskaplig examen torde väl endast undantagsvis medföra möjlighet till anställning vid länsstyrelse.

Juris kandidatexamen är givetvis av betydelse med hänsyn till landskontorens arbete, framför allt genom den allmänna överblick av de olika disciplinerna, som därigenom erhålles. Tingsutbildningen har likaså sitt bestående värde för den unge juristen därigenom, att han under densamma bibringas praktisk erfarenhet och undergår stilistisk skolning.

Emellertid synes uppenbart och lärer jämväl vara till fullo av erfarenheten bestyrkt, att nu berörda utbildning icke är tillräcklig för det speciella arbete, som taxeringen utgör. Den kunskap i skatteförfattningarna, som genom finansrättsstudiet vid universitet och högskolor kan vinnas, är relativt obetydlig och därjämte, såsom kursplanerna äro anordnade, i allmänhet förgäten vid den slutliga examens avläggande. Därtill kommer, att undervisning i bokföring icke ingår i kursplanerna.

Vad som i främsta rummet kräves av en taxeringstjänsteman är emellertid just ingående kunskap i de olika skatteförfattningarna och deras praktiska tillämpning samt likaledes ingående kunskap i bokföring. På dessa de viktigaste punkterna är sålunda den nuvarande utbildningen, då densamma betraktas uteslutande ur taxeringsarbetets synpunkt, synnerligen bristfällig. Att avhjälpa dessa brister genom en omläggning eller komplettering av kursplanerna för juris kandidatexamen eller statsvetenskaplig examen lärer väl knappast vara görligt; i vart fall ingår det icke i de sakkunnigas uppdrag att avgiva förslag i detta avseende.

De sakkunniga uttala härefter såsom sin uppfattning, att en förbättrad taxeringsorganisation icke torde kunna vinnas, utan att den ifrågakommande personalen på ett tidigt stadium erhölle en tillfyllestgörande utbildning å de två viktiga områden, som nyss berörts.

En sådan utbildning måste, för att giva önskvärt resultat, gälla såväl skatteförfattningarnas teori som deras praktiska tillämpning. I förstnämnda avseende krävdes en noggrann genomgång av de egentliga skatteförfattningarna under beaktande av förefintliga prejudikat. Än vidare krävdes en likaledes noggrann genomgång av de formella taxeringsbestämmelserna i taxeringsförordningen m. fl. författningar, därvid måhända särskilt besvärsreglerna tarvade ett ingående klarläggande; jämväl i nu förevarande avseende borde givetvis redogörelse lämnas för aktuella prejudikat men därjämte även bibringas kunskap om de lämpligaste formerna för deklarationsgranskning, upplysningars infordrande o. dyl. Slutligen måste också en grundlig genomgång av bokföringsmetoderna och principerna för bokföringsgranskning äga rum. Till denna teoretiska utbildning måste fogas en praktisk kurs, som till synes enklast skedde genom att vederbörande elev finge tjänstgöra såsom kronoombud vid lämplig taxeringsnämnd. Härunder borde eleven beredas tillfälle att under erforderlig ledning och överinseende verkställa enklare bokföringsgranskningar. Kursen i fråga borde avslutas med examen, och betyg utfärdas över de inhämtade färdigheterna.

Beträffande utbildningskurserna anföra de sakkunniga vidare:

En dylik kurs borde årligen anordnas, omfattande förslagsvis tolv elever. Såsom förutsättning för deltagande i kursen borde krävas, att vederbörande antagits till tjänsteman å landskontor eller vid överståthållarämbetets skatteavdelning eller eventuellt vid kammarrätten samt att han där tjänstgjort minst ett år. Kurserna borde förläggas till Stockholm. Desamma borde börja med teoretisk utbildning den 1 november ena året; denna utbildning borde fortgå fram emot jul och därefter fortsätta under januari månad. Från och med den 1 februari skulle den praktiska utbildningen begynna. Eleverna skulle därunder till en början deltaga i det allmänna förberedelsearbetet för taxeringen ävensom möjligen tjänstgöra å deklarationsbyråer för att under sakkunnig ledning biträda allmänheten vid deklarationers upprättande; sådana byråer pläga av ålder upprättas i Stockholm och åtskilliga andra städer under tiden 1—15 februari. Därefter skulle eleverna lämpligen tjänstgöra såsom kronoombud i en lokal taxeringsnämnd; eleverna böra givetvis vinna erfarenhet om taxeringsförhållandena såväl å landsbygden som i städerna. Denna praktiska tjänstgöring bör kunna förläggas antingen till överståthållarämbetet eller till länsstyrelse; härunder bör noggrann eftergranskning ske av deklarationerna, så att en klar uppfattning vinnes om elevens förmåga att praktiskt tillämpa skatteförfattningarna. Sedan detta arbete avslutats, borde examen äga rum och skriftliga vitsord meddelas.

Den teoretiska delen av utbildningen beräknas omfatta följande ämnen och antal timmar för varje ämne:

Handelsteknik	60	timmar
Balansräkning och aktievärdering	30	»
Granskningsteknik	30	»
Kommunalskattelagen	60	»

Förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt	20	timmar
Förordningen om arvsskatt och gåvoskatt	10	»
Speciella skatteförfattningar (författningar rörande ersättningsskatt, utskiftningsskatt, omsättningsskatt och krigskonjunkturskatt m. m.)	40	»
Taxeringsförordningen m. m. (med inbegripande av processen i kammarrätten och regeringsrätten)	40	»
Översikt av främmande skattelagstiftning (främst norsk, dansk och finsk)	5	»
Översikt av bestämmelserna angående mantalsskrivning, folkbokföring och uppbörd	5	»
Summa	300	timmar

För att icke deltagandet uti ifrågavarande kurser skall göras för ekonomiskt betungande föreslå de sakkunniga, att deltagare däri skall under kurstiden åtnjuta oavkortad lön å innehavd befattning samt, därest han är familjeförsörjare, tjänstgöringstraktamente med 9 kronor för dygn. Därjämte skall vederbörande för de av kursen föranledda resorna åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet.

De sakkunniga beräkna kostnaderna för ifrågavarande kurser till cirka 24,000 kronor för år. Skulle det under det första året eller de första åren bliva erforderligt att utöka antalet deltagare i kursen, måste givetvis anslaget höjas i förhållande härtill.

I *remissyttrandena* har förslaget i denna del i allmänhet tillstyrkts eller i allt fall lämnats utan erinran. I några yttranden föreslås emellertid, antingen att ifrågavarande kurser skola göras mera omfattande eller att antalet deltagare däri skall ökas. *Sveriges lantbruksförbund* och *svenska lantmännens riksförbund* förorda sålunda, att kurserna skola göras mera omfattande för att åt deltagarna skänka mera grundliga kunskaper på taxeringsväsendets område. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* anser, att tillfälle borde beredas även fungerande eller blivande ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd att genomgå kurserna i fråga. *Stockholms handelskammare, Sveriges industriförbund* och *Sveriges redareförening* hemställa, att kurserna måtte göras tillgängliga även för personer, som i enskild tjänst eller egen verksamhet syssla eller ämna syssla med taxeringsfrågor. Sveriges redareförening ifrågasätter därjämte, huruvida icke med hänsyn till kostnaderna ett större antal personer än de sakkunniga tänkt sig borde utbildas vid varje kurs.

Allmänna lönenämnden framställer erinran mot det föreslagna tjänstgöringstraktamentet till kursdeltagare och yttrar:

Enligt lönenämndens mening synas de genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 juni 1942 meddelade bestämmelserna angående ersättning under deltagande i vid statens polisskola anordnade förkortade polischefskurser för landsfiskalsaspiranter lämpligen böra givas motsvarande tillämpning å nu ifrågavarande utbildningskurser. Därest över huvud tillräckliga skäl anses föreligga att med avseende å tjänstgöringstraktamente i detta fall göra större åtskillnad mellan familjeförsörjare och andra än eljest är brukligt, synes därför det föreslagna traktamentet av 9 kronor för dygn böra nedsättas till 6 kronor 50 öre.

Kammarrätten avstyrker förslaget i denna del och anför därvid:

Med allt erkännande av angelägenheten att ifrågavarande tjänstemän erhålla en gedigen utbildning, ställer sig dock kammarrätten tveksam inför nödvändigheten av en så pass dyrbar anordning som den föreslagna. Det synes skäligen kunna påfordras, att tjänsteman på eget initiativ förvärvar insikter i bokföring, innan han erhåller en mera stadigvarande anställning å taxeringsavdelning. Erforderliga teoretiska kunskaper i övrigt torde i avsevärd omfattning kunna inhämtas jämsides med den praktiska tjänstgöringen å avdelningen under ledning av de kvalificerade befattningshavare, som enligt förslaget skola tillhöra densamma.

Departementschefen. De av de sakkunniga föreslagna utbildningskurserna synas värdefulla, särskilt med hänsyn till att obligatorisk undervisning i bokföring icke för närvarande ingår i juris kandidatexamen eller statsvetenskaplig-juridisk examen. Jag tillstyrker därför, att en kurs av föreslagen art anordnas. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser angående sådan kurs.

Jag har intet att erinra mot de sakkunnigas kostnadsberäkning.

E. Befattningshavares å landskontor uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd.

De sakkunniga ha övervägt, huruvida befattningshavare å taxeringsavdelning borde tillåtas inneha uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd. I samband härmed ha de sakkunniga upptagit frågan om lämpligheten av att annan personal vid länsstyrelse innehar dylika uppdrag.

De sakkunniga erinra om att statsmakterna vid upprepade tillfällen ägnat uppmärksamhet åt berörda spörsmål; därvid hade påtalats den stora utsträckning, i vilken bland andra landskontorens befattningshavare innehade bisysslor av ifrågavarande slag, och det olämpliga i att berörda befattningshavare, som hade att i tjänsten behandla taxeringsärenden, anförtroddes sådana uppdrag.

I fråga om de skäl, som åberopats till stöd för att förordnanden som ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd meddelas åt personal vid landskontoren, anföra de sakkunniga:

Nämnda personal måste genom dylika förordnanden beredas tillfälle att vinna ingående kännedom om taxeringsarbetet i första instans samt förvärva erforderlig kunskap i skatte- och taxeringsförfattningarnas tillämpning, vilket är av största betydelse för ett riktigt fullgörande av personalens tjänsteåligganden. Vidare möta svårigheter — i synnerhet i länen — att utanför landskontorstjänstemännens krets finna personer, som äro kompetenta och villiga att åtaga sig taxeringsuppdrag. Härtill hava även bidragit de låga arvoden, som utgått för sådana uppdrag.

Därest de sakkunnigas förslag om särskild taxeringsavdelning genomföres, skulle det första av de angivna skälen, såvitt angår befattningshavarna å taxeringsavdelningen, i viss mån förlora sin betydelse. Genom att året om

syssla med taxeringsarbete av olika slag torde dessa tjänstemän förvärva en betydande erfarenhet i fråga om taxering. Dock komma de genom innehav av uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd i närmare kontakt med taxeringsarbetet i första instans än de göra såsom tjänstemän å taxeringsavdelningen och förvärva därigenom en mera allsidig kunskap om taxeringsväsendet. Särskilt för juristerna, som kunna komma att befordras till landskamrerare och därigenom få tjänstgöra såsom ordförande i prövningsnämnd, är det en fördel att förvärva den erfarenhet, som ordförandeskapet i taxeringsnämnd utan tvivel skänker. För landskontorets övriga befattningshavare, av vilka åtskilliga förutsättas skola tidvis tjänstgöra å taxeringsavdelningen eller befordras till tjänst där, torde angivna skäl alltjämt äga så gott som full giltighet. I fråga om det andra av de relaterade skälen synas ifrågavarande svårigheter till viss grad avhjälpas vid genomförande av de sakkunnigas förslag om biträde åt taxeringsnämnderna av taxeringsavdelningens personal (jämte tillgänglig personal å det övriga landskontoret) samt häradsskrivare ävensom om höjning av arvodena åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd. De sakkunniga hålla dock för troligt, att nämnda svårigheter till stor del komma att kvarstå, då arvodena för taxeringsuppdragen även efter den föreslagna höjningen i allmänhet lära bliva relativt låga.

De sakkunniga uttala härefter, att med hänsyn till vad sålunda anförts — särskilt beträffande svårigheterna att utom landskontoret finna för ifrågavarande taxeringsuppdrag kompetenta personer — de ansåge att möjlighet att förordna befattningshavare å landskontor (och landskansli) såsom ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd alltjämt borde förefinnas. I enlighet härmed hade också de sakkunniga, såsom förut omnämnts, förordat att i första hand tjänsteman å landskontor förordnades till kronoombud i särskild taxeringsnämnd. Emellertid kunde ifrågasättas, huruvida detta borde gälla även befattningshavarna å taxeringsavdelningen, vilka hade att övervaka taxeringsarbetet i första instans. Det vore givet, att icke taxeringsintendenten — lika litet som landskamreraren — borde kunna inneha taxeringsuppdrag. Därest han förordnades såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd, skulle han enligt 111 § taxeringsförordningen bliva jävig att i egenskap av taxeringsintendent taga befattning med taxering, i vars behandling inom nämnden han tidigare deltagit. I likhet med vad nu vore fallet borde ej heller taxeringsrevisorerna tilldelas taxeringsuppdrag. Samma borde förhållandet vara med taxeringsassistenterna. För båda dessa grupper befattningshavare föresloges ju relativt hög löneställning just med hänsyn till att de icke skulle inneha bl. a. här ifrågavarande uppdrag. Övriga befattningshavare å taxeringsavdelningen endast biträdde taxeringsintendenten vid övervakningen; taxeringsinspektör kunde visserligen förordnas att i viss utsträckning fullgöra taxeringsintendentens åligganden. Nämnda förhållande borde dock icke hindra, att länsstyrelsen, där till följd av brist på andra kompetenta personer så funnes erforderligt, meddelade annan befattningshavare å taxeringsavdelningen än taxeringsintendenten, taxeringsrevisor och taxeringsassistent förordnande såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd. För närvarande biträdde befattningshavarna å landskontoret landskamreraren, vilkens nuvarande uppgifter i fråga om taxering föresloges skola över-

tagas av taxeringsintendenten, vid hans åligganden med avseende å dessa uppgifter; detta hade icke ansetts hindra, att nämnda befattningshavare tilldelades taxeringsuppdrag. Härtill komme ytterligare, att, därest befattningshavarna å taxeringsavdelningen skulle förbjudas inneha taxeringsuppdrag, under det att befattningshavarna å det övriga landskontoret skulle kunna tilldelas sådana uppdrag, de förra befattningshavarna skulle komma i en ekonomiskt sämre ställning än de senare och rekryteringen av dugliga tjänstemän till taxeringsavdelningen därigenom försvåras.

Slutligen erinra de sakkunniga om vad Kungl. Maj:t i skrivelse den 14 januari 1938 till samtliga länsstyrelser uttalat rörande befattningshavares vid länsstyrelse innehav av dylika taxeringsuppdrag, nämligen att länsstyrelserna vid utseende av ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd skulle iakttaga, att befattningshavare vid länsstyrelse icke härtill förordnades i andra fall än då så kunde ske utan eftersättande av befattningshavare åvilande tjänsteåligganden och sådant för vinnande av bästa möjliga resultat av taxeringsarbetet prövades lämpligt.

I det övervägande antalet *remissyttranden* lämnas de sakkunnigas uttalanden i denna del av förslaget utan erinran. Några av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna anse emellertid, att även vissa av de befattningshavare, vilka de sakkunniga ansett icke böra få inneha taxeringsuppdrag, borde kunna förordnas såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd dels för att vidga deras praktiska erfarenhet och dels för att i nämnderna utnyttja deras sakkunskap i taxeringsfrågor. Sålunda uttala *länsstyrelsen i Västmanlands län* och *föreningen Sveriges taxeringsrevisorer,* att taxeringsassistent borde kunna förordnas såsom kronoombud i taxeringsnämnd, varvid länsstyrelsen dock uttalar, att dylikt förordnande borde meddelas endast under en kortare period i början av vederbörandes tjänstgöring. *Länsstyrelsen i Värmlands län* anser, att taxeringsassistent borde kunna inneha uppdrag både såsom ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd. *Länsstyrelsen i Stockholms län* och *föreningen Sveriges länsassessorer, länsnotarier och länsbokhållare* uttala, att även taxeringsintendent borde medgivas att inneha taxeringsuppdrag; länsstyrelsen anser, att befarade olägenheter härav torde kunna förebyggas, därest det allmännas talan i sådana ärenden, som taxeringsintendenten själv handlagt i taxeringsnämnd, fördes av vederbörande taxeringsinspektör. *Länsstyrelserna i Hallands* och *Älvsborgs län* yttra, att även taxeringsintendent, taxeringsrevisor och taxeringsassistent borde kunna förordnas såsom ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd.

Handelskammaren i Gävle uttalar, att taxeringsuppdrag borde tilldelas endast härför kvalificerade personer; handelskammaren ifrågasätter därjämte, om icke även taxeringsinspektör borde förbjudas att inneha dylika uppdrag.

Allmänna lönenämnden anser, att i samband med nu ifrågavarande omorganisation borde övervägas, huruvida icke de föreskrifter, som meddelats i Kungl. Maj:ts skrivelse den 14 januari 1938 till samtliga länsstyrelser

rörande befattningshavares vid länsstyrelse innehav av taxeringsuppdrag, borde skärpas.

I likhet med de sakkunniga anser jag, att i princip hinder icke bör föreligga för befattningshavare vid länsstyrelse att inneha uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd; hinder bör heller icke resas mot att därför lämpad befattningshavare förordnas såsom taxeringskonsulent. Härvid måste emellertid undantag göras för landskamrerare och taxeringsintendenter, vilka med hänsyn till sin ställning icke böra inneha uppdrag av ifrågavarande slag. Däremot anser jag, i motsats till vad de sakkunniga uttalat, att något direkt hinder icke bör föreligga mot att taxeringsrevisor eller taxeringsassistent tilldelas uppdrag av ifrågavarande slag. *Departementschefen.*

Även om jag sålunda i princip icke har något att erinra mot att taxeringsuppdrag fortfarande tilldelas befattningshavare vid länsstyrelse, vill jag emellertid understryka, att vad Kungl. Maj:t i omförmälda skrivelse den 14 januari 1938 uttalat rörande befattningshavares vid länsstyrelse innehav av uppdrag i taxeringsnämnd alltjämt bör äga tillämpning.

F. Förbud för befattningshavare å landskontor att mot ersättning biträda skattskyldig med upprättande av deklarationer m. m.

De sakkunniga anföra:

Å sina håll lärer förekomma, att befattningshavare å landskontor mot ersättning lämna de skattskyldiga biträde med upprättande av deklarationer eller andra handlingar eller annat biträde i skatteärenden. Någon tvekan torde icke kunna råda därom, att det är synnerligen olämpligt, att tjänstemän hos en myndighet, som själv eller genom hos densamma anställda befattningshavare — landskamrerare och taxeringsintendent — har att sörja för en riktig taxering, på nämnda sätt biträda de skattskyldiga inom länet. De sakkunniga föreslå därför uttryckligt förbud för befattningshavare å landskontor att mot ersättning lämna skattskyldiga inom länet biträde av ifrågavarande slag. Vad angår överståthållarämbetet för skatteärenden har motsvarande förbud meddelats redan år 1936 och återfinnes nu i 40 § av den för överståthållarämbetet den 9 september 1938 utfärdade instruktionen.[1]

Endast i två *remissyttranden* göres erinran mot de sakkunnigas förslag.

Länsstyrelsen i Malmöhus län — som upplyser, att vid landskontoret i länet biträde åt skattskyldig vid upprättande av deklarationer m. m. förekomme endast i mycket ringa omfattning — anser att förbud att lämna dylikt biträde knappast vore fullt motiverat beträffande befattningshavare i lägre lönegrad än den 19:de. I allt fall borde sådant förbud icke gälla kommissionär, såvitt denne icke vore jurist.

Allmänna lönenämnden yttrar, att skäl syntes tala för att ifrågavarande förbud borde avse jämväl skattskyldiga utom länet.

[1] 33 § i instruktionen den 27 november 1942.

Departements-chefen. Jag anser, i likhet med de sakkunniga, att förbud bör införas för befattningshavare å landskontor att mot ersättning lämna skattskyldiga inom länet biträde med upprättande av deklarationer eller andra i skatteförfattningarna avsedda uppgifter eller annat biträde i skatteärenden. Bestämmelser härom torde böra utfärdas i administrativ ordning. Jag torde framdeles få förelägga Kungl. Maj:t förslag till sådana bestämmelser.

IV. Åtgärder för vinnande av enhetlighet i rättstillämpningen på taxeringsväsendets område.

De sakkunniga förutsätta, att ett genomförande av tidigare föreslagna åtgärder skulle, i vart fall sedan desammas verkningar efter någon tid börjat göra sig gällande, leda till att det i 109 § taxeringsförordningen uppställda målet för all taxering — »att densamma varder i möjligaste måtto likformig och rättvis» — i högre grad än hittills bleve främjat.

De sakkunniga anföra vidare:

Vad *likformigheten* i taxeringen beträffar, lära emellertid dessa åtgärder i huvudsak göra sin verkan gällande allenast inom respektive län. Någon garanti för att taxeringen jämväl varder, i största möjliga utsträckning, likformig de särskilda länen emellan föreligger däremot icke. Visserligen böra de avgöranden, som i särskilda fall träffas av högre instanser, i sista hand regeringsrätten, i viss utsträckning medverka härtill, men detta är dock en medverkan, som först på lång sikt har möjlighet att göra sig gällande och som därjämte blott gäller speciella rättsfrågor.

Vid sidan härav föreligga emellertid betydande områden, där faktiska avgöranden av stor räckvidd träffas utan att någon egentlig slutlig prövning av högre instans kommer till stånd. Så är fallet i den mångfald hänseenden, vari landskamrerarna nu årligen lämna direktiv till vederbörande taxeringsnämnder, exempelvis angående naturaförmåners värdering, angående grunderna för medgivande av avdrag för resekostnader och kostnad för facklitteratur, angående skattebefrielse för dödsbo m. m. I dessa och andra hithörande fall meddelar varje landskamrerare direktiv i enlighet med sin uppfattning, och dessa direktiv kunna förty ock inom skilda län bliva av olika innebörd. Visserligen äro taxeringsnämnderna icke bundna av direktiven i fråga, men självklart är, att taxeringsnämnderna ändock genomgående ställa sig desamma till efterrättelse.

Än vidare torde i olika län tillämpas skilda principer i fråga om landskamrerarens överklagande av prövningsnämndens och kammarrättens utslag. Stundom har förekommit, att även i mål av betydande ekonomiskt intresse viss prövningsnämnd friat från beskattning, ehuru så rätteligen icke bort ske, medan övriga prövningsnämnder åsatt sådan, och att det friande beslutet icke överklagats med påföljd vid det slutliga avgörandet, att endast skattskyldiga i vissa län beskattats, medan skattskyldiga i annat län, på grund av underlåtet överklagande, felaktigt blivit fritagna från beskattning.

Allt detta kan leda till, att även *rättvisan* i fråga om taxeringen kan visa sig väsentligt olika inom olika län — ett förhållande, som givetvis icke är ägnat att befästa förtroendet till taxeringsväsendet.

De landskamreraremöten, som under de senaste åren tämligen regelbundet hållits i Stockholm, hava uppenbarligen i nu berörda avseende en viktig upp-

gift. Det synes ock önskvärt, att dessa möten bliva en bestående institution; med den föreslagna ordningen måste desamma emellertid utsträckas att avse även taxeringsintendenterna. Säkerligen vore även lämpligt om åtminstone under någon del av dessa möten tillfälle bereddes att diskutera vissa i förväg tillkännagivna, speciella skattefrågor, och detta under medverkan jämväl av representanter för beskattningsdomstolarna.

Med allt det erkännande av landskamreraremötenas betydelse, som sålunda lämnats, måste dock konstateras, att dessa möten icke kunna lösa hela den ovan berörda uppgiften. Därför kräves ett under hela året fungerande organ, som under intim kontakt med landskontor och prövningsnämnder inom riket arbetar för främjande av likformigheten och rättvisan i taxeringen inom landet i dess helhet.

De sakkunniga redogöra härefter för de åtgärder, som i Danmark, Norge och Finland vidtagits för att ernå enhetlighet i taxeringen. Av denna redogörelse må här återgivas endast följande.

I *Danmark* finnas inrättade ett ligningsdirektorat och ett ligningsraad. Ligningsdirektoratet är inrättat som ett ämbetsverk med en direktör som chef. Denne är därjämte ordförande i ligningsraadet, vilket består av förutom ordföranden fjorton ledamöter. Ligningsdirektoratet har att hålla tillsyn över, att taxeringen av inkomst och förmögenhet och värderingen av fast egendom vid beskattningen sker på ett rättvist och likformigt sätt över hela landet. Ligningsdirektoratet har vidare att utarbeta vägledande anvisningar för taxeringsmyndigheterna, vilka i sin tur äro pliktiga att följa dessa anvisningar; anvisningarna skola emellertid först godkännas av ligningsraadet. Direktoratet skall vidare, i enlighet med av ligningsraadet godkända regler, undersöka riktigheten av verkställda värderingar i och för taxeringen. Ligningsraadet äger jämväl i vissa fall ändra dessa beräkningar ävensom bevilja nedsättning av skattepåföringen med hänsyn till ömmande omständigheter.

I *Norge* finnes ett särskilt riksskattestyre, som är sista instans i taxeringsmål. Riksskattestyret har att granska taxeringarna inom riket och kan därvid besluta om höjning eller nedsättning av taxering ävensom påbjuda omtaxering. Härutöver ha åtskilliga andra funktioner uppdragits åt riksskattestyret; sålunda har detta att i vissa fall besluta om fördelningen av beskattningsbar inkomst mellan olika kommuner samt att i olika avseenden utfärda anvisningar för taxeringen, stundom med och stundom utan bindande verkan.

I *Finland* har först under år 1942 inrättats ett centralt organ av här ifrågavarande slag. Detta har förlagts till finansdepartementet, vars avdelning för skatteärenden utvidgats till att omfatta tre byråer, nämligen allmänna byrån, som har till uppgift bland annat att handlägga ärenden angående skattelagstiftningen, allmänna föreskrifter och anvisningar, som skola utfärdas för beskattningen, samt ärenden angående de kostnader, vilka föranledas av beskattningen, undersökningsbyrån, som med fäst avseende på beskattningen skall utföra undersökningar bland annat över avkastningen av olika näringar och yrken samt över värdet av olika slag av förmögenhet jämte nödig beredning för fastställandet av de grunder, vilka skola iakttagas vid beskattningen av inkomster från lantbruksfastigheter samt vid fastställandet av värden för

värdepapper, jämte övriga grunder, vilka vid beskattningen skola iakttagas, samt granskningsbyrån, på vilken närmast ankommer övervakningen, rådgivningen och handledningen av lägre beskattningsmyndigheters verksamhet samt i de viktigaste enskilda fallen granskningen av de skattskyldigas bokföring och övriga beskattningsmaterial, så ock handläggningen av ärenden angående åtgärder för väckande av åtal.

De sakkunniga erinra vidare om att förslag tidigare framlagts om inrättande i vårt land av ett centralt organ, som skulle verka för enhetlighet i rättstillämpningen på beskattningsväsendets område. Dessa förslag hade emellertid icke föranlett någon åtgärd. Sålunda föreslog 1879 års skatteregleringskommitté tillskapande av en överskattenämnd, som skulle vara sista instans i besvärsmål, granska de lägre nämndernas taxeringar samt avgiva utlåtanden i till densamma hänskjutna frågor. Tanken på en dylik nämnd såsom sista instans i taxeringsmål återkom i 1923 års taxeringssakkunnigas betänkande, dock endast såvitt fråga var om fastighetstaxering. De sakkunniga föreslogo för sagda ändamål inrättandet av en särskild riksuppskattningsnämnd. Denna nämnds verksamhet var emellertid enligt förslaget begränsad till avgörandet av besvärsmål beträffande fastighetstaxering. Slutligen föreslogo skattekontrollsakkunniga år 1933 inrättande av en central taxeringsinspektion, vilken skulle utgöra en påbyggnad av kansliet hos mellankommunala prövningsnämnden. Allmänna ombudet hos denna nämnd skulle tillika fungera såsom skattedirektör och chef för taxeringsinspektionen. Inspektionens uppgift skulle vara att skapa fasthet i taxeringskontrollen samt att utföra särskilt krävande utredningsuppgifter, framför allt bokgranskningar hos koncerner och andra större företagare.

Beskattningsorganisationssakkunniga framhålla härefter, att för närvarande här i landet finnas organ, som i vissa avseenden verka för enhetlighet i taxering.

Den år 1928 inrättade mellankommunala prövningsnämnden har sålunda att i fall, då skattskyldig haft förvärvskälla som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till skilda prövningsdistrikt d. v. s. olika län, taga befattning med den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet i de kommuner, till vilka dylik förvärvskälla är att hänföra, samt, om han i annan kommun är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, i denna kommun. Är den skattskyldige gift och lever tillsammans med sin make, skall mellankommunala prövningsnämnden taga befattning jämväl med andra makens taxering för inkomst eller förmögenhet i nämnda kommuner. Föreligger i annat fall än nu nämnts tvist beträffande frågan, i vilket prövningsdistrikt skattskyldig skall taxeras till kommunal inkomstskatt för viss inkomst eller till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, tillkommer det likaledes mellankommunala prövningsnämnden att taga befattning med de taxeringar, tvisten avser.

Genom förordningen den 19 augusti 1940 om krigskonjunkturskatt för år 1940 tillskapades vidare en central krigskonjunkturskattenämnd, vars uppgift enligt 28 § i nämnda förordning var att dels i den utsträckning, som framginge av särskilda av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter, efter framställning

från landskamrerare eller allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden eller från prövningsnämnd avgiva yttranden i ärenden rörande taxering till krigskonjunkturskatt och dels, när anledning därtill uppkom, till Kungl. Maj:t avgiva förslag rörande tillämpning av krigskonjunkturskatteförordningen. I huvudsak motsvarande bestämmelser hade meddelats i förordningen den 30 maj 1941 om krigskonjunkturskatt för år 1941 samt förordningen den 19 juni 1942 om dylik skatt för år 1942.

Slutligen skall enligt förordningen den 13 december 1940 om allmän omsättningsskatt finnas en för hela riket gemensam nämnd, centrala omsättningsskattenämnden. Denna nämnd har dels befogenhet att meddela bindande förklaring beträffande frågan huruvida viss vara eller visst slag av varor i beskattningshänseende skall hänföras till butikshandelsvaror eller ej samt beträffande frågan huruvida viss vara är att hänföra till något av de i 2 § 1 mom. a) eller b) förordningen angivna varuslagen, dels att efter framställning från landskamrerare eller prövningsnämnd avgiva yttranden i ärenden rörande taxering till omsättningsskatt och dels att, när anledning därtill uppkommer, till Kungl. Maj:t avgiva förslag till föreskrifter rörande tillämpning av omsättningsskatteförordningen.

De sakkunniga uttala, att enligt deras uppfattning tillgodoseendet av önskemålet om en likformig och rättvis taxering med nödvändighet krävde, att ett särskilt organ tillskapades med uppgift att främja enhetligheten i taxeringen inom riket i dess helhet. De sakkunniga ha haft under övervägande olika möjligheter i fråga om konstruktionen av ett sådant organ. Härutinnan anföres:

Bland annat har diskuterats huruvida man kunde tänka sig inrättandet av en särskild »skattekansler» eller »skatteombudsman», som å beskattningsväsendets område skulle motsvara justitiekanslern eller justitieombudsmannen. Denna befattningshavare skulle då ha till uppgift att i viss utsträckning granska prövningsnämndernas protokoll, att infordra förklaringar i de fall, då besvär icke anförts över prövningsnämnds beslut, ehuru så till synes bort ske, att avgiva yttranden i skattefrågor, som till honom hänskötes, att lämna beskattningsmyndigheterna förklaringar och upplysningar såväl då detta av dem begärdes som då han själv eljest fann anledning därtill, att göra framställningar till Kungl. Maj:t angående brister i skattelagstiftningen m. m. Därest befattningen i fråga tänktes uppförd å riksdagens stat, borde därjämte befattningshavaren avgiva skriftlig berättelse till riksdagen, vilken berättelse emellertid borde granskas av bevillningsutskottet i stället för första lagutskottet. Härigenom skulle även bevillningsutskottet erhålla en mera direkt anknytning till det praktiska beskattningsarbetet.

Tvivelsutan skulle ett organ av nu angiven art komma att fylla en viktig uppgift. De sakkunniga hava emellertid icke ansett den antydda vägen för vinnande av likformig taxering inom riket för närvarande vara framkomlig. En dylik åtgärd måste till en början medföra avsevärda kostnader, då ju ifrågavarande befattningshavare måste erhålla ett icke obetydligt kansli för sitt biträde. Svårigheter måste också möta att till befattningen i fråga finna lämplig innehavare. Slutligen kan icke helt förbises, att en dylik institution måste i allmänhetens ögon få en rätt förhatlig prägel, vilket förhållande måste försvåra möjligheterna att fullgöra arbetsuppgiften.

De sakkunniga vilja därför i stället förorda en annan lösning, vilken har

den fördelen att vara tillförene prövad såväl inom vårt eget land å vissa speciella skatteområden som ock i Norge och Danmark. De sakkunniga föreslå sålunda inrättandet av en särskild *riksskattenämnd*. Denna nämnds huvudsakliga syfte skulle vara att främja likformigheten i taxeringen mellan de olika länen samt att därutöver utöva en rådgivande verksamhet för beskattningsmyndigheterna. Denna riksskattenämnd synes då emellertid även böra övertaga de uppgifter, som nu äro anförtrodda mellankommunala prövningsnämnden. Härigenom skulle även vinnas att det nuvarande provisoriet i fråga om mellankommunala prövningsnämndens kansli kunde bringas att upphöra. Med de utökade uppgifter, som skulle tillkomma den ifrågasatta riksskattenämnden, funnes uppenbarligen tillräckliga arbetsuppgifter året runt för den personal, som nu endast tjänstgör en del av året vid nämnda kansli.

I fråga om de uppgifter, som skulle tillkomma den föreslagna riksskattenämnden, yttra de sakkunniga, att till nämnden borde insändas samtliga de direktiv, som inom olika län avgivits rörande taxeringens bedrivande, samt att nämnden sedan direktiven granskats borde, där icke motiverade skiljaktigheter förelåge mellan länen, framställa förslag för vinnande av enhetliga bestämmelser. Eventuellt kunde härvid tänkas, att dessa frågor åtminstone till en början även borde diskuteras på möten med landskamrerarna och taxeringsintendenterna. Det syntes icke erforderligt att tillägga riksskattenämnden befogenhet att meddela för beskattningsmyndigheterna bindande föreskrifter. Även härförutan torde dess uttalanden med säkerhet komma att i det övervägande antalet fall vinna erforderligt beaktande. Skulle så icke ske i något mera betydelsefullt hänseende, hade riksskattenämnden alltid möjlighet att påkalla statsmakternas ingripande genom lagstiftning i frågan.

I övrigt borde riksskattenämnden, enligt de sakkunnigas förslag, ha att lämna övriga beskattningsnämnder anvisningar, att efter framställning från landskamrerare eller taxeringsintendent eller när anledning eljest därtill förelåge yttra sig i taxeringsfrågor, att avgiva utlåtanden i av Kungl. Maj:t till nämnden hänskjutna frågor samt att, när anledning därtill förelåge, hos Kungl. Maj:t göra framställning rörande ändringar eller förtydliganden i skatte- eller taxeringsförfattningarna.

Genom riksskattenämndens försorg borde även, liksom förhållandet vore vid motsvarande organ i Norge och Danmark, utsändas tryckta meddelanden rörande av nämnden meddelade beslut m. m. ävensom med de upplysningar i övrigt, som kunde vara till gagn för taxeringsarbetets bedrivande. Tillskapandet av en dylik officiell serie av meddelanden, som borde tillställas, bland andra, alla taxeringsnämndsordförande, skulle enligt de sakkunnigas mening vara till synnerligt gagn för främjandet av en riktig och likformig taxering. Offentliggörandet av nämndens uttalanden skulle även starkt bidraga till att dessa verkligen lände till allmän efterrättelse.

För vinnande av enhetlighet vid beskattningsmålens avgörande syntes jämväl befogenhet böra lämnas åt befattningshavare vid riksskattenämnden — och då närmast åt den befattningshavare, som skulle motsvara nuvarande allmänna ombudet vid mellankommunala prövningsnämnden och av de sakkunniga föresloges skola benämnas skatteintendent — att överklaga länspröv-

ningsnämndernas och fastighetsprövningsnämndernas samt i förekommande fall kammarrättens beslut. I sådant fall måste emellertid denna besvärsrätt vara obunden av de i prövningsnämnd av taxeringsintendenten framställda yrkandena, enär eljest syftet med denna utvidgade besvärsrätt skulle helt förfelas. Vid klagan över fastighetsprövningsnämnds beslut borde för skatteintendenten gälla samma besvärstid som för annan klagande eller tiden till sista helgfria dagen i december månad under taxeringsåret. Då det gällde skatteintendents besvär över beslut av länsprövningsnämnd, borde emellertid denne äga längre besvärstid än den normala (trettio dagar från delfående av beslutet); de sakkunniga föresloge, att besvärstiden för skatteintendent i sådant fall bestämdes till sextio dagar, räknade från den dag då länsprövningsnämndens protokoll justerats.

Därjämte borde såväl ordföranden som skatteintendenten äga att, efter anmälan till chefen för finansdepartementet, företaga resor för att hos olika länsprövningsnämnder och fastighetsprövningsnämnder göra sig underrättade om förhållanden, som berörde taxeringsväsendet, samt därvid meddela råd och anvisningar.

De sakkunniga erinra om att den nuvarande mellankommunala prövningsnämnden, vars arbetsuppgifter bland andra skulle av riksskattenämnden övertagas, bestode av ordförande och sju ledamöter, vilka årligen utsåges av Kungl. Maj:t. En av ledamöterna skulle förordnas till vice ordförande att vid förfall för ordföranden tjänstgöra i hans ställe. För varje ledamot utsåge Kungl. Maj:t en suppleant. Minst fyra av ledamöterna samt deras suppleanter skulle väljas bland personer, som därtill föreslagits av rikets länsstyrelser. Såvitt fråga vore om riksskattenämndens funktion såsom prövningsnämnd syntes anledning icke förefinnas att fastställa större antal ledamöter än för länsprövningsnämnderna eller sålunda tillhopa fem, ordföranden däri inbegripen. Någon anledning att i fråga om dessas utseende i viss utsträckning binda Kungl. Maj:t vid förslag från länsstyrelserna syntes ej heller vara för handen. Med avseende återigen på riksskattenämndens funktion i övrigt kunde tydligtvis synas som om det föreslagna antalet ledamöter vore för ringa. Vid fullgörandet av nu förevarande uppgifter fordrades ju ingående sakkunskap på olika områden och kunskap rörande förhållandena inom skilda delar av landet. Emellertid gällde härvidlag, att möjlighet näppeligen förefunnes, hur pass stort ledamöternas antal än bestämdes, att från början få all erforderlig kunskap representerad inom nämnden. Det torde därför vara lämpligast att begränsa ledamotsantalet på sätt nyss föreslagits. I de fall, då så erfordrades, hade ju nämnden möjlighet att tillkalla lämpliga sakkunniga för att med ledning av dessas uttalanden meddela beslut. Med hänsyn härtill föresloge de sakkunniga, att riksskattenämnden skulle bestå av ordförande och ytterligare fyra ledamöter jämte suppleanter för dessa. Ordföranden syntes böra förordnas för viss tid och övriga ledamöter för en tid av fyra år. En av ledamöterna borde förordnas till vice ordförande att vid förfall för ordföranden tjänstgöra i hans ställe. Samtliga förordnanden borde meddelas av Kungl. Maj:t.

Vidkommande ordförandeskapet i riksskattenämnden yttra de sakkunniga, att de på ordföranden ankommande arbetsuppgifterna bleve synnerligen omfattande och av väsentlig betydelse för rikets beskattningsväsende. De sakkunniga anföra vidare:

De sakkunniga hysa därför ingen tvekan om att för ändamålet kräves en person, som helt och odelat kan ägna sin tid häråt. Härjämte måste å befattningshavaren i fråga, med dennes centrala ställning inom beskattningsväsendet, ställas mycket höga krav beträffande insikter och arbetsförmåga. Till en början och innan arbetsuppgifterna kunna i detalj överblickas torde måhända ifrågavarande befattning kunna anordnas såsom en arvodestjänst. Den, som förordnas å berörda befattning, måste dock förutsättas för ändamålet erhålla ledighet från annan innehavd tjänst. I fråga om arvodesbeloppet hava de sakkunniga ansett sig böra föreslå enahanda belopp, som för närvarande utgår till ordföranden i mellankommunala prövningsnämnden eller 6,000[1] kronor för år räknat. Nämnda belopp bar visserligen endast utgått under senare år, då krigskonjunkturskattetaxering ingått bland nämndens uppgifter. Tidigare har ordförandens årliga arvode utgjort 2,500 kronor. Med hänsyn till de väsentligt utökade uppgifter, som nu föreslås skola tillkomma riksskattenämnden, synes emellertid ordförandens arvode icke böra bestämmas till lägre belopp än det ovan föreslagna. Vid resor i tjänsten bör han åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt rese- och traktamentsklass I A i allmänna resereglementet.

Beträffande ledamöterna i riksskattenämnden uttala de sakkunniga, att ersättning till dem — liksom till de föreslagna prövningsnämndsledamöterna — borde utgå enligt de i 145 § 11 mom. taxeringsförordningen angivna grunderna, d. v. s. arvode med 24 kronor om dagen, om ledamot är bosatt i Stockholm, och med 32 kronor om dagen, om han är bosatt utom Stockholm, jämte i förekommande fall resekostnads- och traktamentsersättning enligt rese- och traktamentsklass I B i allmänna resereglementet. Till vice ordföranden syntes härutöver böra utgå särskilt arvode, förslagsvis 1 000 kronor för år.

Den personal, som året om skulle stå till riksskattenämndens förfogande, skulle utgöras av de befattningshavare, som för närvarande i huvudsak blott under senare halvåret vore sysselsatta hos mellankommunala prövningsnämnden. Nämnda personal borde erhålla följande tjänstebenämningar och placeras i följande lönegrader: 1 skatteintendent A 30 jämte avlöningsförstärkning 3,500 kronor, 1 skatteassessor A 27, 2 skatteinspektörer A 24, 1 kanslist A 15 samt 2 kontorsbiträden A 4.

De sakkunniga beräkna den totala årliga kostnaden för riksskattenämndens verksamhet till cirka 110,800 kronor. Då den nuvarande årliga kostnaden för mellankommunala prövningsnämnden — bortsett från kostnad för krigskonjunkturskattetaxeringen — torde kunna uppskattas till ungefär 60,000 kronor, skulle den föreslagna organisationen medföra en årlig kostnadsökning av omkring 50,800 kronor.

I så gott som samtliga *remissyttranden* har de sakkunnigas förslag om inrättande av ett centralt organ med uppgift att verka för enhetlighet i taxe-

[1] Rätteligen 5,000 kronor.

ringen inom riket tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Därvid betonar ett stort antal myndigheter och sammanslutningar behovet av ett dylikt organ. Endast *kammarrätten, mellankommunala prövningsnämnden* och *statskontoret* anmäla betänkligheter mot förslaget i denna del.

Kammarrätten anför:

Kammarrätten ställer sig synnerligen betänksam inför den föreslagna organisationen, som i själva verket innebär tillskapandet av ett nytt ämbetsverk. Därmed vill dock kammarrätten ej hava sagt, att behov icke skulle föreligga av ett samordnande organ för främjande av likformig taxering i riket. Det torde emellertid i detta sammanhang böra framhållas, att beskattningsmyndigheterna i stor utsträckning kunna erhålla vägledning av de utslag, som meddelas av beskattningsdomstolarna. Jämväl landskamrerarmötena, som enligt de sakkunnigas åsikt böra bibehållas, äro ägnade att i hög grad främja det ifrågavarande syftet. Det förefaller kammarrätten, att vad härutöver erfordras i ifrågavarande avseende skulle kunna vinnas på ett enklare sätt än som föreslagits.

Mellankommunala prövningsnämnden uttalar, att ett visst behov av åtgärder i av de sakkunniga antydd riktning förelåge. Men fråga vore om utvägen att tillskapa ett centralt organ med befogenhet att ingripa i och dirigera samtliga länsprövningsnämnders verksamhet vore den lämpligaste. Med en dylik anordning följde gärna risk för att sådana olikartade förhållanden i de skilda länen, som rättvisligen borde tagas i betraktande vid vissa taxeringsfrågors bedömande, icke bleve tillbörligen beaktade.

Statskontoret finner sig icke kunna dela de sakkunnigas uppfattning, att tillgodoseendet av önskemålet om en likformig och rättvis beskattning med nödvändighet skulle kräva tillskapandet av ett särskilt organ med uppgift att främja enhetligheten i taxeringen inom riket i dess helhet. Statskontoret yttrar vidare:

De sakkunniga vilja för ändamålet ombilda mellankommunala prövningsnämnden till en med avseende å personaluppsättningen väsentligt utvidgad riksskattenämnd, som skulle draga en årlig kostnad, uppgående till över 110,000 kronor eller inemot 60,000 kronor mera än den normala årskostnaden för mellankommunala prövningsnämnden. Förutom övertagande av de uppgifter, som nu ankomma på denna prövningsnämnd, skulle riksskattenämndens huvudsakliga syfte vara »att främja likformigheten i taxeringen mellan de olika länen samt att därutöver utöva en rådgivande verksamhet för beskattningsnämnderna». Statskontoret finner dessa allmänna uttalanden utgöra en alltför vag motivering för inrättandet av en ny och dyrbar personalorganisation, vars behövlighet överhuvud taget icke blivit tillfredsställande styrkt. Enligt statskontorets mening skulle den avsedda likformigheten i taxeringen kunna lika väl och för betydligt mindre kostnad främjas genom överläggningar under fria former mellan de för taxeringsarbetet i de olika länen i främsta rummet ansvariga landskamrerarna. Statskontoret vill sålunda förorda, att man bygger vidare på den grund, som lagts med de under senare år tämligen regelbundet avhållna landskamrerarmötena, och bibehåller mellankommunala prövningsnämnden vid dess nuvarande uppgifter.

Åtskilliga av de börda myndigheterna och sammanslutningarna finna en sammankoppling av det föreslagna centrala organet med

mellankommunala prövningsnämnden olämplig. Sådan mening uttalas av *kammarrätten, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Uppsala, Östergötlands, Älvsborgs, Skaraborgs, Örebro* och *Jämtlands län* samt *taxeringsnämndsordförandenas riksförbund, föreningen Sveriges taxeringsrevisorer, Sveriges redareförening* och *kooperativa förbundet.* I ett flertal av dessa yttranden anföres, att då berörda nämnd vore en beskattningsnämnd, sidoordnad med prövningsnämnderna i länen, den icke borde anförtros uppgiften att lämna råd och anvisningar åt, bland andra, övriga prövningsnämnder.

De myndigheter och sammanslutningar, som avstyrka att mellankommunala prövningsnämnden skulle på föreslaget sätt verka för enhetlighet i rättstillämpningen, förorda som regel i stället att nämnda uppgift anförtros antingen åt ett särskilt fristående organ (central nämnd) eller åt en byrå i finansdepartementet.

Ett särskilt fristående organ för ifrågavarande uppgifter förordas av *länsstyrelserna i Östergötlands* och *Älvsborgs län, taxeringsnämndsordförandenas riksförbund, Sveriges redareförening* och *kooperativa förbundet. Länsstyrelsen i Östergötlands län* yttrar härvid, att såväl kammarrätten som landskamrerarna borde vara representerade i nämnda organ. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* uttalar, att kammarrätten och landskamrerarna borde äga utse var sin representant i berörda organ. Ordförande och övriga ledamöter — de senare förslagsvis högst tre — borde utses av Kungl. Maj:t. Härvid borde tillses, att bland ledamöterna funnes representanter för sakkunskap i fråga om skogstaxering och bokföring. Det centrala organets namn borde bliva »riksskatterådet». *Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* förordar en nämnd med uteslutande rådgivande karaktär, vilken borde bestå av representanter för de skattskyldiga, länsstyrelserna och taxeringsnämnderna. Denna nämnd kunde näppeligen utgöras av mindre antal ledamöter än femton, om den skulle få en tillräckligt allsidig sammansättning. *Sveriges redareförening* yttrar, att i den centrala nämnden borde såsom ledamöter ingå representanter för lantbruk, industri, handel, sjöfart och löntagare. Såsom ordförande borde i första hand ifrågakomma en ledamot av regeringsrätten eller en högt kvalificerad ledamot av kammarrätten. *Kooperativa förbundet* anser, att såväl skatteteknisk som juridisk sakkunskap och därjämte även erfarenhet från näringslivet borde vara företrädda i den centrala nämnden; denna syntes böra organiseras efter mönster av centrala krigskonjunkturskattenämnden, respektive omsättningsskattenämnden.

En byrå inom finansdepartementet för handhavande av berörda uppgift föreslås av *överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Uppsala, Skaraborgs, Örebro* och *Jämtlands län* samt *föreningen Sveriges taxeringsrevisorer. Länsstyrelserna i Örebro* och *Jämtlands län* samt *nämnda förening* förorda alternativt ett särskilt fristående organ.

Kammarrätten ifrågasätter, om icke en ganska naturlig uppdelning av vissa av de uppgifter, som enligt förslaget skulle tillkomma riksskattenämnden, kunde ske mellan landskamreraremötena, mellankommunala prövningsnämn-

dens kansli och en nyinrättad central skattenämnd. Därvid skulle på landskamrerarемötena huvudsakligen ankomma den del av verksamheten, som avsåge att lämna för riket gemensamma anvisningar i frågor rörande taxering. Den allmänna översynen av beskattningsväsendet åter skulle handhavas av den nyinrättade centrala skattenämnden, som bland annat skulle ha att avgiva utlåtande i av Kungl. Maj:t till nämnden hänskjutna frågor samt att hos Kungl. Maj:t göra framställning rörande ändringar eller förtydliganden i skatte- och taxeringsförfattningarna. Beredningen av ärenden, som skulle behandlas å landskamrerarемöte och i den centrala skattenämnden, skulle ske i mellankommunala prövningsnämndens kansli, som förutsattes skola i viss omfattning fungera under hela året.

I fråga om det centrala organets uppgifter göras i åtskilliga yttranden erinringar mot de sakkunnigas förslag. Särskilt vänder man sig härvid mot förslaget att skatteintendenten skulle äga överklaga länsprövningsnämndernas och fastighetsprövningsnämndernas beslut. *Kammarrätten* anför sålunda:

Beträffande det föreslagna stadgandet om rätt för skatteintendenten att anföra besvär över länsprövningsnämnds beslut vill kammarrätten — — — framhålla, att åtskilliga egendomliga förhållanden i processuellt avseende torde kunna uppkomma därigenom, att skatteintendenten och taxeringsintendent skulle äga besvärsrätt jämsides med varandra. Det kan bland annat tänkas, att skatteintendenten, vid vars besvärsrätt icke knutits villkor om föregående talan i prövningsnämnden, skulle komma att anföra besvär hos kammarrätten på begäran av taxeringsintendent i fall, då denne själv förlorat sin talerätt. Detta kan givetvis icke anses lämpligt, då skatteintendentens besvärsrätt väl närmast skulle avse principfrågor. En gränsdragning i ifrågavarande avseende torde emellertid vara svår att åstadkomma. Som särskilda bestämmelser om skatteintendentens besvärsrätt hos Kungl. Maj:t icke lämnats, torde få förutsättas, att skatteintendenten icke äger anföra besvär över kammarrättens utslag i andra fall än då han själv fört talan därstädes eller taxering ändrats av kammarrätten utan att han påyrkat sådan ändring.

Enligt 107 § taxeringsförordningen har länsstyrelsen att vaka över att taxeringsarbetet ordnas och bedrives ändamålsenligt. Härutinnan har ändring ej föreslagits. Då länsstyrelserna lyda direkt under Kungl. Maj:t, måste det vara förenat med svårigheter att samtidigt som länsstyrelsernas befogenheter i fråga om taxeringsarbetet bibehållas anordna en central ledning av detsamma i vissa avseenden. Såsom framgår av den föreslagna 135 a § taxeringsförordningen hava de sakkunniga löst frågan så, att det skulle tillkomma riksskattenämnden bland annat att lämna övriga beskattningsnämnder anvisningar och att efter framställning från landskamrerare eller taxeringsintendent eller när eljest anledning därtill förelåge yttra sig i taxeringsfrågor. Vidare skulle enligt vad sakkunniga föreslagit såväl ordföranden i riksskattenämnden som skatteintendenten vara berättigade företaga resor för att hos olika fastighetsprövningsnämnder och prövningsnämnder göra sig underrättade om förhållanden, som beröra taxeringsväsendet. Det är alltså beskattningsnämnderna, som skulle vara föremål för riksskattenämndens handledning, och icke befattningshavarna hos länsstyrelserna.

Ehuru såsom ovan framhållits riksskattenämndens handledande verksamhet rent formellt icke skulle hava avseende å landskamrerarna och taxeringsintendenterna, vilka i egenskap av befattningshavare hos länsstyrelserna icke lära kunna mottaga direktiv från central myndighet, torde dock i praktiken verksamheten närmast komma att beröra dessa. Man har därför svårt att frigöra sig från den uppfattningen, att förhållandet mellan riksskattenämnden och länsstyrelsernas befattningshavare skulle kunna giva anledning till misshälligheter. Alldeles särskilt torde den ordförande i riksskattenämnden och skatteintendenten medgivna rätten att genom besök å länsstyrelserna granska prövningsnämndernas arbete vara ägnad att framkalla friktioner, även om såsom väl får förutsättas ordföranden i nämnden och skatteintendenten komme att fullgöra sitt grannlaga värv med stor takt och urskillning. I den mån riksskattenämndens och dess ifrågavarande befattningshavares verksamhet skulle kunna anses innebära, att mer eller mindre bestämda direktiv gåves prövningsnämnderna i deras dömande verksamhet, måste enligt kammarrättens uppfattning en sådan inverkan anses obehörig och därjämte oförenlig med syftet att organisera prövningsnämnderna såsom en verklig instans i förvaltningsprocessen.

Kammarrätten har tidigare framhållit vissa praktiska olägenheter, som kunna tänkas uppkomma genom den besvärsrätt, som enligt förslaget tillagts skatteintendenten över länsprövningsnämndernas beslut. Ytterligare må nu endast anmärkas, att det synes principiellt oriktigt att åt två olika representanter för ett och samma intresse giva rätt att föra talan i kammarrätten och hos Kungl. Maj:t.

Överståthållarämbetet yttrar:

Överståthållarämbetet anser sig icke kunna biträda förslaget, i vad detsamma avser befogenhet för den nye befattningshavaren, skatteintendenten, att jämsides med taxeringsintendenterna hos kammarrätten och Kungl. Maj:t anföra besvär i fråga om ågångna taxeringar. Såsom ett väsentligt skäl mot en dylik anordning kan framhållas, att vid samtidiga besvär av flera det allmännas representanter yrkandena tilläventyrs icke sammanfalla, ett förhållande som väl kan vara försvarligt i fall då kommun eller annan samfällighet klagar jämsides med taxeringsintendent men som måste anses mindre lämpligt, då taxeringsintendent och skatteintendenten föra talan beträffande en och samma taxering. Ett annat icke oväsentligt skäl är, att då skatteintendenten skulle äga längre besvärstid än taxeringsintendenten skulle den förstnämndes befogenhet att anföra besvär i viss mån komma att innefatta en överprövningsrätt i förhållande till taxeringsintendentens åtgöranden, något som hans avsedda kompetens och ställning i övrigt icke motiverar och som jämväl av andra orsaker förefaller mindre lyckligt.

Vad överståthållarämbetet sålunda invänt torde erhålla än större betydelse för den händelse landskamrerarna och skattedirektören skulle bibehållas vid sin befogenhet att anföra besvär hos kammarrätten och Kungl. Maj:t.

Om läget skulle anses oundgängligen kräva, att åtgärder vidtagas för kontroll av att det allmännas rätt i vederbörlig utsträckning bevakas genom anförande av besvär hos skattedomstolarna — något som överståthållarämbetet icke vill med bestämdhet yttra sig om — förefaller det av de sakkunniga diskuterade systemet med en »skattekansler» riktigare än ovanberörda i betänkandet framlagda förslag. Överståthållarämbetet utgår emellertid ifrån att riksskattenämnden eller den institution som tilläventyrs skulle träda i dennas ställe endast skulle erhålla en allmänt rådgivande befogenhet.

I huvudsakligen samma riktning uttala sig *länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Älvsborgs, Örebro, Kopparbergs* och *Jämtlands län* samt *Sveriges redareförening. Sveriges redareförening* anser, att rätten att granska och överklaga prövningsnämndernas beslut borde tillkomma innehavaren av en återinrättad advokatfiskalsbefattning i kammarrätten.

Länsstyrelsen i Västmanlands län och *föreningen Sveriges taxeringsrevisorer* uttala, att ett centralt organ vore av stor betydelse för deklarationskontrollen.

Rörande de anvisningar för taxeringen, som det centrala organet skulle utfärda, uttalar *länsstyrelsen i Östergötlands län,* att anvisningarna borde begränsas till att avse frågor, som hade intresse för hela riket, och således icke inbegripa lokala värderingsfrågor. *Länsstyrelsen i Uppsala län* uttalar, att innan anvisningar för taxeringen utfärdades förslag i ämnet borde diskuteras vid landskamreraremöte.

Stadsfullmäktige i Norköping framhålla, att centrala anvisningar beträffande exempelvis värdet av naturaförmåner kunde befaras medföra, att taxeringsnämnderna komme att känna sig bundna av dessa normer, vilka sålunda komme att verka hämmande på önskvärda initiativ från nämndernas sida. Däremot hålla *länsstyrelserna i Kristianstads* och *Älvsborgs län* före, att anvisningar beträffande värdering av naturaförmåner borde lämnas av det föreslagna centrala organet. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* uttalar därjämte, att det skulle vara till synnerligen stor fördel, om dessa värden även kunde fastställas av riksorganet. Det borde ligga nära till hands att söka åstadkomma enhetliga sådana värdesättningar för alla kommuner inom riket, som tillhörde en och samma dyrortsgrupp.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser de sakkunnigas förslag, att riksskattenämnden skulle lämna anvisningar bland annat beträffande värdet av icke börsnoterade aktier och andra värdepapper, böra så tolkas, att värderingsgrunderna kunde bliva föremål för uttalande från nämndens sida, medan däremot värdet skulle bedömas av landskontorens personal, som kunde göra sig förtrogen med förhållandena i de speciella fallen.

I fråga om den betydelse, som komme att tillmätas riksskattenämndens anvisningar, yttrar *överståthållarämbetet:*

Mot anordningen med en riksskattenämnd eller annan liknande inrättning kan alltid anföras, att dess beslut eller anvisningar kunna komma att stå i strid med skattedomstolarnas rättstillämpning samt att tvivel därvid kunna uppkomma rörande den vikt, som skall tillmätas nämnden, vilken i sin dömande verksamhet är underställd skattedomstolarna. Förefintligheten av centrala nämnder för omsättningsskatteärenden och krigskonjunkturskatteärenden kan icke anses på ett avgörande sätt visa, att de farhågor, som i nämnt hänseende inställa sig, skulle vara ogrundade. Dessa nämnder äro verksamma allenast inom särskilda, speciellt avgränsade beskattningsområden, vartill kommer att tillräcklig erfarenhet ännu ej föreligger beträffande den betydelse, som i högsta instans tillmätts nämndernas i olika fall gjorda uttalanden.

I de yttranden, som avgivits av *Sveriges lantbruksförbund, svenska lantmännens riksförbund, kommerskollegium, Stockholms handelskammare, Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening* och *kooperativa förbundet,* framhålles önskvärdheten av att den föreslagna riksskattenämnden eller annat centralt organ på begäran av skattskyldig kunde meddela bindande förhandsuttalanden i tveksamma taxeringsfrågor. *Stockholms handelskammare* och *Sveriges industriförbund* anföra härom:

Från statsmakternas sida har vid olika tillfällen framhållits, att taxeringsmyndigheterna böra stå de skattskyldiga till tjänst med upplysningar i tveksamma fall. Vissa landskamrerare och måhända i den största utsträckningen allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden hava ock visat sig villiga att lämna besked om sin ståndpunkt till frågor, som blivit dem av de skattskyldiga underställda. Detta har utan tvivel varit till stort gagn även för det allmänna därigenom att en mängd tvistefrågor lösts i samförstånd och besvärsmål undvikits samt ett förtroendefullt samarbete mellan de skattskyldiga och taxeringsmyndigheterna främjats. I stor utsträckning hava dock landskamrerarna icke velat lämna dylika förhandsbesked, och en godtagbar lösning av frågan kan endast åstadkommas genom lagstiftning.

Det skulle innebära ett följdriktigt fullföljande av ett redan med framgång praktiserat förfarande, om de skattskyldiga berättigades att av riksskattenämnden erhålla förhandsuttalanden i tveksamma taxeringsfrågor. Att därvid göra åtskillnad på, å ena sidan, rättsfrågor och, å andra sidan, avskrivnings- och andra uppskattningsfrågor synes knappast vara nödvändigt. Beträffande de sistnämnda lärer emellertid i varje fall befogade invändningar mot en dylik anordning icke kunna framställas. För att förhindra att riksskattenämnden bleve överlupen av förfrågningar, synes det, om så skulle visa sig nödvändigt, kunna tagas under övervägande huruvida icke viss avgift, bestämd av nämnden inom särskilt angivna latituder med hänsyn till frågans svårighetsgrad och ekonomiska betydelse, borde uttagas av den skattskyldige. För erhållande av besked skulle givetvis förutsättas, att fullständig utredning företeddes av den skattskyldige. Jämväl borde nämnden äga möjlighet att visa från sig frågor i sådana fall, då saken syntes självklar eller den framställda frågan eljest framstode såsom obefogad.

Värdet av en dylik anordning skulle bliva ojämförligt mycket större, om det av riksskattenämnden givna förhandsuttalandet bleve för övriga beskattningsmyndigheter bindande. Beträffande skattedomstolarna lärer dock detta svårligen kunna ske, men ur praktiska synpunkter skulle i stort sett samma resultat vinnas, om det stadgades, att riksskattenämndens beslut skulle vara bindande för beskattningsnämnderna och att skatteintendenten skulle äga föreskriva, att klagan beträffande den skattskyldiges taxering, såvitt den av riksskattenämnden avgjorda frågan anginge, icke finge av vederbörande taxeringsintendent föras. Ett dylikt stadgande skulle stå i god överensstämmelse med den dominerande ställning inom taxeringsorganisationen, som enligt förslaget tillerkännes såväl riksskattenämnden som skatteintendenten. Mot ett stadgande av denna innebörd skulle kunna invändas, att klagorätt likväl beträffande den kommunala inkomstskatten skulle kvarstå för vederbörande kommuner och att det därför skulle kunna inträffa, att en skattskyldigs taxering bleve slutgiltigt bestämd enligt olika grunder vid den statliga och den kommunala taxeringen. Detta innebär utan tvivel en brist i den av oss ifrågasatta anordningen, men till ett dylikt resultat kunna även gällande bestämmelser leda och denna brist kan enligt vår mening icke till-

mätas sådan betydelse, att man av den anledningen bör avstå från att pröva anordningen, intill dess en bättre lösning tilläventyrs kan anvisas.

Frågan har mycket stor betydelse för produktionsmedlens rationella utnyttjande, vilket sammanhänger med omöjligheten att göra en affärsmässigt tillförlitlig kostnads- och vinstkalkyl vid nyanläggningar och andra affärstransaktioner utan kännedom om den avsevärda omkostnadspost, som representeras av de i samband med transaktionen utgående skatterna. De erfarenheter som vunnits vid tillämpning av den Kungl. Maj:t meddelade fullmakten att medgiva eftergift av krigskonjunkturskatt och fastställa särskild grund för utgörande av sådan skatt torde bekräfta, att detta vårt påstående icke är överdrivet. Någon risk för att de kommunala utskylderna efter av vederbörande kommun anförda besvär så avsevärt skulle komma att överstiga de utskylder, som med ledning av riksskattenämndens förhandsuttalande kunna beräknas, att en affärsmässigt tillfredsställande kalkyl av denna anledning skulle omöjliggöras, föreligger icke. Ovanberörda brist i den av oss förordade anordningen ligger således på det formella och teoretiska planet, någon praktisk betydelse av beskaffenhet att förringa värdet av reformen för de skattskyldiga och därmed även för vår produktion och försörjning har den icke.

Liknande anordningar ha även här i riket med framgång tillämpats å närliggande områden. Jämlikt förordningen den 22 juni 1911 äger var och en hos statskontoret erhålla upplysning i fråga om skyldighet att utgöra stämpelavgift och enligt förordningen om allmän omsättningsskatt åligger det centrala omsättningsskattenämnden att efter framställning från skattskyldig meddela bindande förklaring beträffande vissa vid tillämpning av sistnämnda förordning uppkommande frågor. Båda dessa anordningar hava visat sig vara av stort värde och fungerat tillfredsställande.

Sveriges redareförening anser, att varken skatteintendenten, taxeringsintendent eller kommun skulle äga överklaga det centrala organets förhandsuttalanden. Då det emellertid ur det allmännas synpunkt vore av vikt, att berörda uttalanden kunde underställas skattedomstolarnas prövning, borde en särskild tjänsteman — innehavare av den återinrättade advokatfiskalsbefattningen i kammarrätten — erhålla befogenhet att överklaga nämnda det centrala organets beslut. Givetvis skulle även skattskyldig äga sådan rätt.

Handelskammaren i Gävle påpekar angelägenheten av att skattskyldig hos taxeringsintendent eller, i förekommande fall, hos skatteintendenten kunde erhålla förhandsuttalanden av nyssnämnda slag.

I fråga om riksskattenämndens sammansättning m. m. uttala *Stockholms handelskammare* och *Sveriges industriförbund,* att till ordförande i nämnden borde utses den bästa och mest auktoritativa kraft, som stode till förfogande. Skulle till posten önskas en ledamot av regeringsrätten, borde detta kunna ordnas på samma sätt som då en ledamot av högsta domstolen förordnades såsom ordförande i arbetsdomstolen eller lagberedningen.

Kammarrätten ifrågasätter lämpligheten av föreskriften, att vice ordföranden skulle utses inom riksskattenämnden. Det torde nämligen möta svårigheter att såsom ledamot i nämnden erhålla en person, som vid förfall för

ordföranden skulle vara kompetent och även beredd att övertaga ordförandens arbetsuppgifter med däri ingående föredragningsskyldighet.

Vad angår riksskattenämndens sammansättning i övrigt anföra *lantbruksstyrelsen, Sveriges lantbruksförbund, svenska lantmännens riksförbund, Stockholms handelskammare* och *Sveriges industriförbund,* att vid fullgörande av uppgiften att verka för enhetlighet i taxeringen riksskattenämnden borde förstärkas med representanter för näringsorganisationer och löntagare. I de fyra sistberörda yttrandena framhålles därjämte, att även kammarrätten borde bliva representerad i nämnden, varigenom viss säkerhet kunde vinnas för att dess direktiv vunne godkännande av denna instans.

Beträffande ersättning åt ordförande och ledamöter i riksskattenämnden uttala *Stockholms handelskammare* och *Sveriges industriförbund,* att till ordföranden icke borde utgå lägre ersättning än den avlöning, som tillkomme ledamot av regeringsrätten.

Allmänna lönenämnden yttrar, att nämnden icke ville motsätta sig, att i avvaktan på närmare erfarenheters vinnande ersättning till ordföranden utginge i enlighet med de sakkunnigas förslag, men ville tillägga att skäl måhända kunde föreligga till övervägande av bestämt arvode i ett för allt. Med avseende å ersättningen till ledamöterna i riksskattenämnden ville lönenämnden framhålla, att en kombination av fast årligt arvode samt arvode för sammanträdesdag synts lönenämnden vara att föredraga framför den föreslagna anordningen med allenast dagarvoden. Mot de föreslagna rese- och traktamentsklasserna — I A för ordföranden och I B för ledamöterna — syntes intet vara att erinra.

Statskontoret anser, att de nuvarande grunderna för ersättning till mellankommunala prövningsnämndens ledamöter borde i stort sett bibehållas, dock med de jämkningar, som ämbetsverket tidigare föreslagit beträffande ersättning åt ledamöterna i länsprövningsnämnd.

Vidkommande personalen hos det centrala organet uttala *föreningen Sveriges taxeringsrevisorer* och *kooperativa förbundet* — vilka avstyrkt förslaget att sammankoppla nämnda organ med mellankommunala prövningsnämnden — att viss personal skulle kunna vara gemensam för båda dessa institutioner.

Mellankommunala prövningsnämnden uttalar, att i personaluppsättningen hos riksskattenämnden måste ingå två taxeringsrevisorer, placerade lägst i lönegrad A 27. Det vore svårt att bedöma, huruvida den föreslagna personalen i övrigt vore tillräcklig för de ifrågasatta arbetsuppgifterna.

Föreningen Sveriges taxeringsrevisorer hemställer, att hos såväl mellankommunala prövningsnämnden som det föreslagna centrala organet (eller hos den nämnd, som skulle fullgöra dessa båda institutioners uppgifter) inrättades ordinarie och eventuellt även extra ordinarie befattningar för personer med taxeringsrevisors kompetens till så stort antal, som erfordrades för att ifrågavarande institutioner skulle kunna bemästra de krävande uppgifter, som tilldelades dem.

Skånes handelskammare, som håller före att den föreslagna kvalificerade

personalen å landskontoren borde ytterligare förstärkas, anser att detta skulle kunna ske på så sätt att till riksskattenämnden knötes ett antal befattningshavare i taxeringsinspektörs eller taxeringsrevisors tjänstegrad, vilka vid behov kunde tjänstgöra å olika landskontor.

Allmänna lönenämnden förordar, att samtliga tjänster hos riksskattenämnden tills vidare upptagas allenast såsom extra ordinarie. Vidare funne lönenämnden det icke tillräckligt motiverat, att skatteintendenten erhölle särskild avlöningsförstärkning. Den föreslagne kanslisten syntes böra ersättas med en kansliskrivare i 11 lönegraden.

Statskontoret håller före, att nuvarande grunder för ersättning åt mellankommunala prövningsnämndens personal borde i stort sett bibehållas.

Rörande den kostnadsökning, som skulle föranledas av ett genomförande av de sakkunnigas förslag beträffande riksskattenämnden, anför *mellankommunala prövningsnämnden*, att kostnadsökningen torde komma att uppgå till högre belopp än de sakkunniga beräknat; dessa hade nämligen räknat med för låga expenskostnader och dessutom icke tagit hänsyn till särskild kostnad för anlitande av sakkunniga.

I detta sammanhang må nämnas att — efter det de sakkunnigas förslag avgivits — frågan om inrättande av ett centralt organ för åstadkommande av likformighet vid taxeringen behandlats i en av finansdepartementets skatteberedning utarbetad, den 18 februari 1943 dagtecknad promemoria. Den genom skatteberedningen verkställda utredningen föranleddes av riksdagens skrivelse (nr 350) i anledning av motionerna I: 94 och II: 133 till 1941 års riksdag; i nämnda motioner hemställdes att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning rörande möjlighet för skattskyldig att erhålla auktoritativa uttalanden av för ändamålet bildat organ rörande rätt till avdrag vid taxering för värdeminskning å i näringsverksamhet använda tillgångar för stadigvarande bruk, eventuellt ock i andra vid taxering uppkommande frågor. I bevillningsutskottets av riksdagen godkända betänkande nr 33 i anledning av motionerna anförde utskottet:

I likhet med motionärerna finner utskottet det vara av stort värde för rörelseidkare att vid nyanläggningar eller nyanskaffningar för industriellt ändamål erhålla bindande förhandsuttalanden i fråga om rätten att vid taxeringen verkställa avdrag för värdeminskning å den tilltänkta anläggningen. Utskottet anser emellertid denna fråga böra givas en större utsträckning än som avses i de föreliggande motionerna. Under de senare åren har utskottet haft anledning uppmärksamma, att skatteförfattningarna beträffande frågor av mera allmänt intresse för de skattskyldiga stundom tillämpats på olika sätt inom skilda delar av landet, samt att i följd härav taxeringarna de skattskyldiga emellan icke blivit likformiga. En sådan ordning är givetvis icke tillfredsställande samt förorsakar såväl de skattskyldiga som myndigheterna olägenheter och ökat arbete. Även i sistberörda fall skulle det vara av värde, därest ett auktoritativt organ funnes, som ägde befogenhet att lämna bindande utfästelser angående tillämpningen av skatteförfattningarna.

Utskottet är icke berett att taga bestämd ståndpunkt till sättet för denna frågas lösning. Emellertid vill utskottet framhålla att, därest ett auktorita-

tivt organ som förut nämnts kan tillskapas, utskottet anser detta böra hava större befogenhet än enligt motionärernas förslag. Skall nämligen en dylik anordning bliva av någon större praktisk betydelse, synes nödvändigt, att det särskilda organet erhåller sådan befogenhet att dess på förhand gjorda uttalanden bliva fullt bindande för alla parter. Huruvida det är möjligt att med bibehållande av den nuvarande instansordningen i beskattningsmål lösa frågan på nu antytt sätt, kan utskottet ej uttala sig om. Skulle det emellertid visa sig att en lösning efter denna riktlinje icke kan ske, anser utskottet det vara av icke ringa värde, om man åtminstone kunde tillskapa ett särskilt organ med befogenhet att lämna taxeringsmyndigheterna vägledning beträffande avskrivningsfrågor och andra skattefrågor av mera allmänt intresse för de skattskyldiga. Utskottet syftar därvid närmast på de landskamrerareméten, som de senare åren plägat hållas för dryftande av vissa särskilda beskattningsfrågor. Skola emellertid dessa möten givas en vidgad funktion böra de givetvis erhålla en fastare organisation än nu är fallet. Vid sagda möten borde icke blott rikets landskamrerare och ett lämpligt antal ledamöter från skattedomstolarna vara representerade utan även sakkunniga på näringslivets olika områden och måhända jämväl representanter för beskattningsnämnderna. En dylik institution skulle säkerligen med sina anvisningar kunna verkningsfullt bidraga till avlägsnande av de av utskottet i det föregående påtalade olägenheterna beträffande olikformig tillämpning av skatteförfattningarna ävensom måhända kunna fullgöra uppgiften att giva förhandsuttalanden beträffande tillämpningen av gällande avskrivningsregler m. m. Då utskottet finner det angeläget, att den nu berörda frågan tages under närmare omprövning, får utskottet förorda, att en utredning härutinnan snarast möjligt kommer till stånd.

I skatteberedningens promemoria uttalas bland annat, att förhandsuttalanden i taxeringsfrågor kunde avse speciella fall eller vara av allmän räckvidd. I båda avseendena kunde förekomma rättsfrågor och uppskattningsfrågor. Uttalandena kunde vara antingen bindande eller icke bindande men likväl auktoritativa.

Vad anginge förhandsuttalanden *i speciella fall* torde dessa röra någon detalj, som påverkade den totala taxeringen. Fråga vore, om det kunde vara lämpligt att ur sitt sammanhang utbryta detaljspörsmål och utan noggrann kännedom om detta sammanhang för dem bestämma bindande normer. Annorlunda ställde sig spörsmålet, där fråga icke vore om bindande besked utan om auktoritativa uttalanden. Skulle bindande förhandsuttalanden angående skatteförfattningarnas tillämpning göras i speciella fall, torde befogenhet att avgiva dylika, om nuvarande instansordning skulle upprätthållas, principiellt kunna tillkomma endast den myndighet, som utgjorde sista instans för det slag av ärenden, till vilket den föreliggande frågan vore att hänföra, d. v. s. regeringsrätten eller, i vissa fall, kammarrätten. Vore åter fråga om icke bindande uttalanden, torde det vara direkt olämpligt att överlämna befogenheten att avgiva sådana till nyssnämnda myndigheter. Dylik befogenhet syntes i stället böra tillkomma något organ med särskild kompetens rörande sådana frågor, som förhandsuttalandena i allmänhet kunde förväntas angå.

Vad åter anginge förhandsuttalanden *av mera allmän räckvidd,* vore väl endast de fullt bindande, som hade formen av författningar, utfärdade av Kungl. Maj:t och riksdag eller Kungl. Maj:t ensam. En särskilt hög grad

av auktoritet borde tillkomma uttalanden, som gjordes av de myndigheter, som utgjorde sista instans i beskattningsmål. En mindre grad av auktoritet, men dock av stor praktisk betydelse, finge anses tillkomma uttalanden rörande allmänna frågor, vilka gjordes av landskamrerare, exempelvis till ledning för taxeringsnämnderna, eller landskamreraremöte. Det torde icke vara lämpligt, att nyssnämnda allmänna uttalanden av beskattningsmyndighet i högre instans avgåves beträffande andra frågor än rättsfrågor. Dylika uttalanden rörande uppskattningsfrågor borde däremot lämpligen göras av landskamrerare eller landskamreraremöte.

Då det gällde att finna ett lämpligt organ, åt vilket kunde anförtros uppgiften att lämna förhandsuttalanden i speciella fall beträffande avskrivningsfrågor eller andra frågor — rättsfrågor dock som regel undantagna — beträffande vilka ifrågavarande organ kunde anses äga särskild sakkunskap, syntes närmast centrala krigskonjunkturskattenämnden kunna tagas till förebild. Genom den sakkunskap, som skulle representeras i en sådan central nämnd både på beskattningens och på näringslivets områden, kunde det förväntas, att nämndens uttalanden eller beslut bleve så auktoritativa, att de komme att efterföljas av övriga beskattningsmyndigheter, såvitt ej uppenbara fel eller nya omständigheter kunde påvisas. Såsom tidigare anförts, torde det vara olämpligt att i dylika fall meddela bindande besked. För de förhandsuttalanden, varom här vore fråga, syntes det däremot knappast möjligt att anlita landskamreraremötena, vilka vore en alltför vidlyftig apparat i detta avseende. Ett visst samarbete mellan den centrala nämndens ledamöter och landskamrerarna, bland annat vid landskamreraremötena, syntes emellertid kunna ifrågasättas. För att i möjligaste mån tillgodose behovet av likformighet borde även varje förhandsuttalande tillställas samtliga landskamrerare.

Tillskapandet av en dylik central nämnd innebure givetvis icke, att landskamreraremötena skulle vara utan betydelse i förevarande sammanhang. I fråga om fastställande av allmänna normer för taxeringsarbetet kunde dessa möten få avsevärd betydelse, särskilt med hänsyn till likformigheten. Utvecklingen hade gått därhän, att landskamreraremöten brukade äga rum någon gång om året. Det vore tänkbart, att större arbete kunde nedläggas på deras förberedande än som varit vanligt hittills, då mötena i huvudsak betraktats som en intern angelägenhet för landskamrerarna. Hinder mötte givetvis ej, att uttalanden, som landskamrerarna enhälligt antagit, i vissa fall offentliggjordes. Stundom torde detta vara att förorda. Det förefölle, som om bevillningsutskottets betänkande i denna sak borde föranleda, att särskild uppmärksamhet ägnades frågan om dessa möten och deras organiserande. Härvid syntes emellertid det framträdande behovet böra bliva utslagsgivande för beskaffenheten av de åtgärder, som skulle vidtagas. Någon åtgärd i lagstiftningsväg i detta avseende syntes icke erforderlig.

Vidkommande förhandsuttalanden rörande principiellt viktiga rättsfrågor, vilka uttalanden möjligen, såsom tidigare berörts, skulle kunna avgivas av regeringsrätten, respektive kammarrätten, syntes denna fråga ej kunna lösas utan särskild, ingående utredning. För övrigt syntes det knappast vara lämp-

ligt att under nuvarande förhållanden, då såväl regeringsrätten som kammarrätten kunde antagas komma att få bära en mycket tung arbetsbörda, ytterligare öka denna med nya arbetsuppgifter. För tillgodoseende av de syften, varom här vore fråga, torde den nu ifrågasatta anordningen få mera periferisk betydelse.

Sammanfattningsvis anföres i skatteberedningens promemoria:

På grund av det sagda förordar skatteberedningen tillsättande av en för hela riket gemensam nämnd, förslagsvis benämnd den centrala inkomstskattenämnden. Denna nämnd bör ha till uppgift att efter framställning från skattskyldig eller landskamrerare eller prövningsnämnd eller när anledning eljest anses föreligga i särskilda fall avgiva yttranden i uppskattningsfrågor rörande taxering enligt kommunalskattelagen samt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Som tidigare sagts bör såsom förebild för denna nämnd kunna tjäna den centrala krigskonjunkturskattenämnden. I enlighet härmed föreslår skatteberedningen, att nämnden skall bestå av en ordförande och nio ledamöter, därav en förordnas till vice ordförande att vid förfall för ordföranden tjänstgöra i hans ställe. För varje ledamot bör utses en suppleant. Ordföranden måste enligt sakens natur äga höga kvalifikationer och sakkunskap rörande beskattningsfrågor. Liknande kompetens bör krävas av vice ordföranden. Ytterligare en ledamot synes böra företräda den skattetekniska sakkunskapen. Övriga ledamöter böra däremot representera sakkunskap på olika områden, såsom affärslivets bokföring, handel och industri samt jordbruk och skogsbruk. Allt efter de föreliggande frågornas art bör bedömas om samtliga ledamöter behöva kallas till nämndens sammanträden. Då det ej är möjligt att i nämnden upptaga representanter för mer än ett fåtal näringsgrenar, torde det vara nödvändigt att låta nämnden i den utsträckning Kungl. Maj:t förordnar åtnjuta biträde av sakkunniga. Såsom föredragande i nämnden torde böra förordnas en person med fullgod kompetens. Sannolikt kommer arbetet inom nämnden icke att taga föredragandens hela arbetstid i anspråk, varför kostnaden för honom icke torde behöva beräknas såsom för heltidstjänst. Kostnaderna i övrigt för nämndens verksamhet äro svåra att bedöma, då dessa bliva beroende på omfattningen av det arbete nämnden kan få. Ett belopp av 25,000 kronor är synnerligen approximativt uppskattat.

Nämnden bör givetvis få rätt att begära kompletterande upplysningar, likaså rätt att vägra avgiva sakligt yttrande, därest omständigheterna skulle föranleda därtill. Anledningen till vägran bör i så fall angivas. Någon rätt till klagan över ett förhandsuttalande eller över att sådant vägrats kan givetvis ej ifrågakomma.

Med hänsyn till att nämnden skulle få karaktär av remissinstans synas några bestämmelser rörande densamma icke behöva inflyta i skattelagstiftningen. Om den kan anses ha en tillräckligt bärande uppgift att fylla, när nuvarande läge upphört, må erfarenheten utvisa.

Departementschefen. Det torde få betecknas som en brist i taxeringsorganisationen att intet centralt organ finnes, som har till uppgift att verka för enhetlighet i taxeringen genom en rådgivande, ledande och övervakande verksamhet. De sakkunnigas förslag avser att avhjälpa denna brist genom inrättande av en så kallad riksskattenämnd; utöver nyssnämnda uppgifter skulle riksskattenämnden även övertaga de arbetsuppgifter, som nu äro anförtrodda åt den mellankommunala prövningsnämnden.

Därest ett centralt organ skulle inrättas med uppgift att verka för enhetlighet vid taxeringen, torde det emellertid icke vara lämpligt att denna uppgift sammankopplades med de uppgifter, som för närvarande ankomma på mellankommunala prövningsnämnden. Om ett ständigt fungerande organ skulle handha uppgiften att främja enhetlighet vid taxeringen, synes detta böra vara antingen ett särskilt fristående organ, lämpligen en central nämnd, eller en byrå i finansdepartementet. Med hänsyn till att nämnda organ borde utöva även en rådgivande verksamhet — därvid även förhandsuttalanden på begäran av skattskyldig kunde komma i fråga — synes mig det förstnämnda av de båda alternativen mest ändamålsenligt.

För egen del är jag emellertid icke beredd att för närvarande tillstyrka inrättandet av en riksskattenämnd. Det synes befogat att, innan denna fråga upptages till slutlig prövning, avvakta erfarenheterna av de nu föreslagna reformerna. Jag vill i detta sammanhang tillägga dels att den i övrigt föreslagna utbyggnaden av taxeringsorganisationen otvivelaktigt är en angelägenhet av mera brådskande natur än frågan om inrättande av en riksskattenämnd, dels ock att sistnämnda fråga icke har något nödvändigt samband med frågan om organisationens utbyggnad i övrigt.

Godtages den av mig nu uttalade meningen, torde man tills vidare få lita till landskamreraremötena för vinnande i görligaste mån av enhetlighet i taxeringen. Vid dessa möten böra till behandling upptagas frågor, som dit hänskjutas av Kungl. Maj:t eller chefen för finansdepartementet eller som där väckas av deltagare i mötet. Förhandsuttalanden i speciella fall på begäran av skattskyldiga böra däremot icke komma i fråga. För att vid mötena gjorda enhälliga uttalanden av betydelse för taxeringen skola bliva i större utsträckning vägledande för taxeringsmyndigheterna och de skattskyldiga torde dylika uttalanden böra på lämpligt sätt offentliggöras. Därest den av mig tidigare föreslagna ändrade organisationen av landskontoren genomföres, böra till landskamreraremötena kallas — utom samtliga landskamrerare — även samtliga taxeringsintendenter. Jämväl ordföranden i och allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden böra kallas till dessa möten. Det torde såsom hittills böra ankomma på Kungl. Maj:t att besluta angående landskamreraremötena och att utfärda de föreskrifter, som i samband därmed må visa sig erforderliga.

V. Viss deklarationskontroll.

I en inom första kammaren vid 1942 års riksdag väckt *motion* (nr 133) har hemställts om sådan ändring i 35 och 55 §§ taxeringsförordningen att taxeringsnämndsordförande skulle erhålla samma rätt, som för närvarande enligt 35 § 2 mom. tillkomme landskamrerare, att anmana idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse att avlämna uppgift om belopp, som han utbetalt till namngiven annan näringsidkare, därest beloppet vore av beskaffenhet att i mottagarens hand utgöra intäkt av jordbruksfastighet eller av rörelse. Till

stöd för nämnda hemställan har i motionen anförts, bland annat, att erfarenheten från det praktiska taxeringsarbetet visat, att mycket ur skattekontrollsynpunkt skulle kunna vinnas, om omvägen över landskamreraren kunde undvikas. Några de skattskyldigas befogade intressen skulle näppeligen kunna anses bliva trädda för nära genom att även taxeringsnämndsordföranden erhölle sådan anmaningsrätt. En för sin uppgift intresserad taxeringsnämndsordförande syntes ej — om icke högst väsentliga olägenheter härigenom skulle uppstå — böra begränsas i sin verksamhet att åvägabringa rättvis taxering.

Bevillningsutskottet vid 1942 års riksdag, till vilket motionen hänvisats, har emottagit *yttranden över motionen* från fyra länsstyrelser samt från taxeringsnämndsordförandenas riksförbund. Enligt yttrandena äro meningarna delade rörande behovet av ändrade bestämmelser på förevarande område. I *ett par yttranden* har framhållits, att redan med stöd av gällande bestämmelser beskattningsnämnderna hade möjlighet att verkställa en relativt tillfredsställande kontroll av jordbrukarnas deklarerade inkomster. Att detta vore möjligt berodde emellertid därpå, att de större uppköparna av jordbruks- och skogsprodukter, såsom andelsföreningar och andra liknande företag eller sammanslutningar, visat tillmötesgående mot myndigheterna samt frivilligt tillhandahållit dem sådana uppgifter, som befunnits vara erforderliga för kontrollen av jordbrukarnas inkomster. *En länsstyrelse* har däremot ansett det nuvarande kontrollsystemet icke vara tillfredsställande. Det hade nämligen visat sig vara förenat med stora svårigheter att utöva en effektiv kontroll i sådana fall, då jordbrukare försålt sina produkter till privata uppköpare. Samma länsstyrelse har framhållit, att den nuvarande bestämmelsen i 35 § 2 mom., att anmaning endast kan avse uppgift om belopp, som utbetalts till *namngiven* näringsidkare, i hög grad hämmade en effektiv kontroll.

I yttrandena ha även gjorts vissa erinringar mot den föreslagna ändringen av gällande bestämmelser. Sålunda ha farhågor uttalats för att ett genomförande av förslaget kunde komma att verka oskäligt betungande för uppgiftslämnarna, då dessa måhända bleve anmodade att lämna uppgifter på begäran av såväl landskamreraren som taxeringsnämndsordföranden.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund har uttalat, att det icke komme att innebära någon nämnvärd ökning av bördan för de uppgiftspliktiga, om skyldigheten att efter anmaning av landskamreraren lämna uppgifter om namngiven näringsidkare utsträcktes till att avse alla skattskyldiga av viss kategori inom ett visst område. Enligt förbundets åsikt borde därför ordet »namngiven» utgå. Vidtoges denna ändring bleve det möjligt för landskamreraren att redan före taxeringsarbetets början införskaffa uppgifter av detta slag. Då kunde man också godtaga en utvidgning av anmaningsrätten i förevarande fall såtillvida, att taxeringsnämndens ordförande erhölle rätt att anmana den uppgiftspliktige att inkomma med uppgift rörande *namngiven* skattskyldig; denna ordförandens anmaningsrätt vore att anse såsom ett supplement till landskamrerarens motsvarande rätt och kunde användas för den

händelse någon genom landskamrerarens försorg införskaffad uppgift skulle visa sig ofullständig eller helt saknas.

Bevillningsutskottet har i sitt betänkande, nr 37, anfört:

I likhet med motionärerna finner utskottet det vara angeläget, att beskattningsnämnderna äga möjlighet att på ett tillfredsställande sätt kontrollera de skattskyldigas i deklarationerna lämnade uppgifter angående deras inkomster och utgifter. I sådant hänseende synas gällande bestämmelser beträffande jordbrukarna icke vara fullt ändamålsenliga, ett förhållande som i viss mån sammanhänger med att jordbrukarna icke äro bokföringspliktiga. Såsom i några av de avgivna yttrandena framhållits, torde det för närvarande icke vara möjligt att verkställa en fullt effektiv kontroll rörande sådana inkomstbelopp, som jordbrukare erhålla vid försäljning av produkter till andra uppköpare än andelsföreningar och andra liknande företag eller sammanslutningar. Även om omfattningen av den förra försäljningsverksamheten icke är av samma storleksordning som den senare, synes dock av vikt, att beskattningsnämnderna äga möjlighet att utan alltför stort besvär förskaffa sig kännedom om, vilka skattskyldiga som på nyss antytt sätt försålt sina produkter ävensom huru stor deras inkomst därav varit. Huru kontrollen i dylikt fall lämpligen bör ordnas, är utskottet emellertid icke berett att närmare angiva. Ej heller är det för utskottet möjligt att i frågans nuvarande läge bedöma, huruvida gällande bestämmelser i övrigt på detta område äro i behov av någon ändring. Utskottet får därför förorda, att en mera fullständig utredning av denna fråga verkställes än den som utskottet kunnat företaga. I detta sammanhang vill utskottet understryka nödvändigheten av att kontrollföreskrifterna böra vara så utformade, att de icke mera än som är nödvändigt för att ernå ett tillfredsställande resultat öka beskattningsnämndernas redan nu mycket stora arbetsbörda, att dubbelarbete för myndigheterna undvikes, samt att icke heller rörelseidkarna åläggas en alltför betungande uppgiftsskyldighet. En lämplig avvägning mellan dessa skilda önskemål kan givetvis vara svår att åstadkomma. Vid omprövning av den föreliggande frågan synes böra närmare övervägas vad taxeringsnämndsordförandenas riksförbund anfört i ämnet. Även andra utvägar att nå vad motionärerna åsyfta med sitt förslag böra givetvis göras till föremål för övervägande. Då den föreliggande frågan nära sammanhänger med spörsmålet om beskattningsnämndernas organisation och då detta spörsmål för närvarande är under utredning av särskilda sakkunniga, finner utskottet lämpligt, att ovanberörda fråga tages under övervägande i samband med nyssnämnda utredning. På grund härav finner sig utskottet icke böra förorda bifall till motionärernas förslag på annat sätt än att frågan bör göras till föremål för närmare utredning.

Riksdagen har i skrivelse, nr 434, under åberopande av bevillningsutskottets förenämnda betänkande, som av riksdagen godkänts, anhållit, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning angående förbättring av kontrollen i fråga om jordbrukares deklarationer och därvid beakta, vad i betänkandet anförts, samt för riksdagen framlägga de förslag, som av utredningen kunde föranledas.

På grund härav har Kungl. Maj:t uppdragit åt de sakkunniga att i samband med fullgörandet av deras uppdrag verkställa den av riksdagen begärda utredningen.

De sakkunniga erinra först om att frågan om förbättring av deklarationskontrollen i förevarande avseende tidigare varit föremål för uppmärksamhet.

På uppdrag av chefen för finansdepartementet hade t. f. underståthållaren K. G. A. Sandström år 1941 utarbetat en promemoria med förslag till åtgärder bl. a. i sådant hänseende. Däri förordades bland annat att, till förbättring av kontrollen över jordbrukares deklarationer, uppgifter skulle införskaffas från alla andelsmejerier, andelsslakterier, sockerfabriker m. fl. dylika företag rörande verkställda inköp. Enligt promemorian skulle inom varje län verkställas granskning av sådana företags räkenskaper samt göras anteckning rörande alla, som dit sålt jordbruksprodukter, oberoende av var säljaren hade sitt hemvist. Uppgifterna skulle därefter genom länsstyrelsens försorg tillställas vederbörande taxeringsnämnder, respektive andra länsstyrelser. Alternativt ifrågasattes i promemorian att ålägga uppköparna ovillkorlig uppgiftsplikt rörande alla transaktioner av angivet slag, varigenom länsstyrelserna skulle befrias från arbetet med uppgifternas insamlande hos uppköparna. Över promemorian hade landskamrerarna avgivit yttranden. Av dessa framginge, att möjligheten till infordrande av uppgifter enligt 35 § 2 mom. taxeringsförordningen begagnats i skiftande utsträckning i de olika länen. I yttrandena tillstyrktes allmänt åtgärder för utvidgning av kontrollmaterialet i denna del. Meningarna vore emellertid delade beträffande frågan, om erforderliga uppgifter borde insamlas genom granskning av uppköparnas räkenskaper eller om det borde åläggas uppköparna att själva avgiva uppgifterna. Insamlandet av uppgifter genom bokgranskning beräknades medföra en avsevärd ökning av landskontorens arbetsbörda. Å andra sidan uttalades i en del av yttrandena tvivel, om det lämpligen läte sig göra att betunga uppköparföretagen med åliggande att själva utarbeta och insända uppgifterna. De flesta yttrandena ginge emellertid i den riktningen, att dylik uppgiftsskyldighet kunde och borde åläggas företagen.

De sakkunniga uttala härefter, att de icke ville föreslå sådan utvidgning av uppgiftsskyldigheten enligt 35 § 2 mom., att denna gjordes obligatorisk. En dylik uppgiftsplikt skulle verka alltför betungande för ifrågavarande näringsidkare. En viss utökning av berörda uppgiftsskyldighet ansåge de sakkunniga emellertid böra äga rum. Såsom av de infordrade yttrandena över förenämnda motion framginge, förekomme redan i viss utsträckning, att uppköpare av jordbruks- och skogsprodukter efter anmaning tillhandahölle landskamrerare eller taxeringsnämndsordförande uppgifter i önskad omfattning för kontroll av jordbrukarnas inkomster, oberoende av huruvida jordbrukarna i anmaningen namngivits eller ej. I de fall, då näringsidkarna icke namngivits, skedde emellertid tillhandahållandet av uppgifterna helt frivilligt; vederbörande vore i sin fulla rätt att vägra att tillhandagå taxeringsmyndigheterna med uppgifter, därest han så funne för gott. Det förekomme också ofta, att i synnerhet mindre uppköpare av lantbruksprodukter vore obenägna att lämna uppgifter i större utsträckning än stadgandet i 35 § 2 mom. ålade dem. Detta vore givetvis icke tillfredsställande. De sakkunniga föresloge därför, att i nämnda författningsrum omförmälda näringsidkare skulle vara skyldiga att efter anmaning av taxeringsintendent avlämna uppgift om till andra näringsidkare utbetalade belopp av beskaf-

fenhet, som i författningsrummet omförmäldes, jämte mottagarnas namn och adress, utan att taxeringsintendenten skulle behöva i anmaningen namngiva sistnämnda näringsidkare; taxeringsintendenten skulle i följd härav kunna från uppköparen infordra uppgift antingen beträffande samtliga hans leverantörer i visst avseende eller beträffande sådana inom visst område.

Denna utökade rätt att infordra ifrågavarande uppgifter hade de sakkunniga ansett böra tillkomma endast taxeringsintendent för att erhålla garanti för att nämnda rätt icke användes i andra fall än då så vore erforderligt. Skulle även taxeringsnämndsordförande erhålla sådan rätt, kunde vidare befaras, att uppköpare avfordrades uppgift beträffande samma leverantör av både ordföranden och taxeringsintendenten. Ur arbetssynpunkt torde det även vara mest rationellt, att före taxeringsarbetets början taxeringsintendenten med biträde av personalen å taxeringsavdelningen för länet i dess helhet infordrade de kontrolluppgifter, som ansåges erforderliga. Vid det möte, som enligt 75 § taxeringsförordningen hölles inför landskamreraren med taxeringsnämndsordförandena i länet, hade dessa tillfälle att framställa önskemål rörande den omfattning, i vilken uppgifter borde införskaffas. Härutöver ansåge de sakkunniga, att taxeringsnämndsordförande borde erhålla anmaningsrätt uti ifrågavarande hänseende i så måtto, att han ägde infordra uppgift om utbetalda belopp men endast beträffande *namngiven* annan näringsidkare. Denna anmaningsrätt kunde, såsom taxeringsnämndsordförandenas riksförbund anmärkt, betraktas som ett supplement till den vidsträcktare, taxeringsintendenten tillerkända anmaningsrätten och borde komma till användning i fall, då beträffande viss näringsidkare genom taxeringsintendentens försorg införskaffad uppgift icke förelåge eller vore ofullständig. Det vore givet, att taxeringsintendent borde äga även sistnämnda mera inskränkta anmaningsrätt.

De sakkunnigas förslag i nu förevarande del tillstyrkes eller lämnas utan erinran i det övervägande antalet *remissyttranden*. Därvid anför *länsstyrelsen i Kristianstads län:*

Förslaget synes i denna del ha på sina håll väckt invändningar från näringsidkarna, vilka invändningar i sak torde innebära, att därest uppgifter önskas i den utsträckning, de sakkunniga här avsett, näringsidkaren endast borde vara skyldig ställa räkenskaperna till förfogande för att lämna taxeringsmyndigheterna tillfälle göra erforderliga anteckningar. Länsstyrelsen vill framhålla, att invändningarna, sådana de här refererats, beröra frågan om den personal, länsstyrelsen kan ställa till förfogande för ändamålet, och att länsstyrelsen för sin del icke anser den av de sakkunniga föreslagna utökningen av landskontorens personal vara tillräcklig för att kunna fullgöra bestyret med utarbetande av sådana uppgifter. Då det därjämte i detta avseende särskilt rör sig om de få till buds stående allmänna kontrollmöjligheterna vid taxering av idkare av jordbruk och skogsbruk, anser länsstyrelsen det vara av största vikt, att de sakkunnigas förslag i denna del vinner statsmakternas beaktande.

Länsstyrelsen i Jämtlands län yttrar, att i motsats till vad fallet varit under tidigare år uppköpare av jordbruksprodukter i länet innevarande år

vägrat lämna uppgifter till kontroll av jordbrukares inkomster i större utsträckning än stadgandet i 35 § 2 mom. taxeringsförordningen ålade dem. En utvidgad uppgiftsskyldighet för näringsidkare i enlighet med de sakkunnigas förslag måste därför anses vara av behovet påkallad.

Näringslivets organisationer uttala däremot starka betänkligheter mot förslaget i denna del eller direkt avstyrka detsamma med motivering, att den utökade uppgiftsskyldigheten komme att verka alltför betungande för näringsidkarna och stundom skulle vara så gott som omöjlig att fullgöra; den nuvarande möjligheten att genom granskning av vederbörande uppköpares räkenskaper erhålla erforderliga uppgifter syntes vara tillfyllest. *Sveriges lantbruksförbund* anför sålunda, med instämmande av *svenska lantmännens riksförbund:*

I 35 § 2 mom. 2 har föreskrivits, att taxeringsintendent äger anmana idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse att avlämna uppgift om till andra näringsidkare, som icke äro i anmaningen namngivna, utbetalda belopp, som äro att anse som intäkt av jordbruksfastighet eller rörelse, jämte mottagarnas namn och adress. Något hinder enligt författningsrummets ordalydelse föreligger alltså icke för att infordra uppgift rörande samtliga leverantörer, ehuru av motiveringen framgår, att bestämmelsen avses komma till användning för att infordra uppgift antingen beträffande samtliga köparens leverantörer i visst avseende eller beträffande sådana inom visst område. Enligt förbundets mening skulle en sådan utomordentligt vidsträckt uppgiftsskyldighet, även om den gives den något snävare omfattning, som antydes i motiveringen, bliva orimligt betungande för företagarna. För de jordbruksekonomiska föreningarna liksom jordbrukarna i gemen är detta särskilt fallet. Ofta omfatta nämligen föreningarnas leverantörsreskontror flera tiotusental konton. Det oerhörda arbete, som en dylik generell uppgiftsskyldighet skulle medföra för de enskilda, torde icke stå i rimlig proportion till värdet av den kontroll, som därigenom kan ernås. Vidare har man anledning misstänka, att ett så vidlyftigt material med svårighet skulle kunna utnyttjas av beskattningsmyndigheterna. Då det dessutom icke föreligger någon som helst garanti för att en dylik lagstadgad anmaningsrätt icke kommer att missbrukas, särskilt som den redan nu förefintliga begränsade anmaningsrätten icke alltid handhaves med den försiktighet, som torde vara förutsedd, får förbundet bestämt avstyrka densamma. Den kontroll, som behöver utövas, torde lämpligen böra ske i form av granskning av uppköparnas räkenskaper. Vad de sakkunniga anfört om att denna metod skulle öka det allmännas omkostnader, kan näppeligen åberopas som ett skäl häremot, då de sakkunnigas förslag skulle medföra väsentligt större kostnader och ofta av improduktivt slag.

Yttranden av i huvudsak samma innehåll ha avgivits av *kommerskollegium, Stockholms handelskammare, handelskamrarna i Göteborg* och *Gävle, Skånes handelskammare, Sveriges industriförbund, kooperativa förbundet* och *svenska lantarbetsgivareföreningen.* Även *lantbruksstyrelsen* och *kammarrätten* ha avgivit yttranden av liknande innehåll.

För att bereda garanti för att anmaningsrätten begagnas med omdöme och moderation anse *kammarrätten, Stockholms handelskammare* och *Sveriges industriförbund,* att denna i samtliga fall borde förbehållas taxeringsintendenten.

Svenska landskommunernas förbund samt *föreningen Kronobergs läns taxeringsnämndsordförande och kronoombud* ifrågasätta, om icke uppgiftsskyldigheten uti ifrågavarande avseende borde göras obligatorisk. Svenska landskommunernas förbund yttrar härvid:

Att taxeringsmyndigheterna erhålla möjligheter att kontrollera jordbrukarnas inkomster i så stor utsträckning som möjligt — på sätt länge för löntagare varit fallet — är enligt förbundets mening av utomordentligt stor betydelse för åstadkommande av en rättvis och likformig taxering. Att som nu är förhållandet lämnandet av dessa uppgifter skall vara beroende på vederborandes goda vilja kan under sådana förhållanden givetvis icke vara tillfredsställande. För sin del skulle förbundet helst se sådan utvidgning av uppgiftsskyldigheten, att denna göres obligatorisk. Härigenom skulle ingen skillnad i behandlingssätt uppstå vare sig mellan jordbrukarna å ena sidan och t. ex. löntagarna å andra sidan eller mellan olika grupper av jordbrukare, såsom enligt sakkunnigas förslag skulle bliva fallet, då uppgiftslämnande skulle bliva beroende på anmaning. Det skäl, som anförts av de sakkunniga mot obligatorisk uppgiftsskyldighet, eller att denna skulle verka alltför betungande för ifrågavarande näringsidkare, kan förbundet ej finna bärande; enligt förslaget *kan* taxeringsintendent infordra uppgifter om till samtliga leverantörer utbetalda belopp, och det blir alltså beroende på vederbörande tjänsteman, i vilken utsträckning uppgifter komma att införskaffas, och vederbörande uppgiftslämnare komma således att bliva betungade i mycket olika grad. Till sist får förbundet framhålla, att de farhågor, som uttalats för att ett utsträckande av anmaningsrätten även till taxeringsnämndsordförandena skulle komma att verka oskäligt betungande för uppgiftslämnarna av den grund, att dessa måhända bleve anmodade att lämna uppgifter av såväl vederbörande i länsstyrelsen som taxeringsnämndsordföranden, skulle bliva utan grund, om uppgiftsplikten göres obligatorisk.

Här torde få erinras om att riksdagens år 1942 församlade revisorer verkställt utredning om i vilken utsträckning olika länsstyrelser infordrat uppgifter till kontroll av jordbrukares deklarationer. Revisorerna uttala i sin berättelse, att stora skiljaktigheter förelåge mellan de olika länsstyrelsernas handhavande av taxeringskontrollen. Hos vissa länsstyrelser syntes ifrågavarande kontrollverkamhet ha varit av förhållandevis mycket ringa omfattning. Utan att ingå på frågan, vilka omständigheter som i de särskilda fallen kunde ha föranlett detta, ville revisorerna framhålla, att taxeringskontrollen — särskilt i nuvarande statsfinansiella läge — uppenbarligen måste ägnas allra största uppmärksamhet. Vid behandling av frågan om effektivisering av denna kontroll syntes även böra uppmärksammas, i vilken utsträckning kontrolluppgifter borde lämnas till taxeringsmyndigheterna från bland annat de olika krisorganen.

I detta sammanhang må vidare nämnas, att *föreningen fritt näringsliv* i skrivelse den 16 juni 1942 till chefen för finansdepartementet föreslagit, att i ändamål att åstadkomma en effektiv beskattning av de medel, som i form av återbäringar eller efterlikvider utdelades till eller gottskreves medlemmarna i jordbrukarnas ekonomiska föreningar, nämnda föreningar skulle åläggas att till beskattningsmyndigheterna lämna årliga uppgifter å beloppet av så-

dana medel. Berörda uppgifter borde lämpligen avlämnas i samma ordning, som föreskrivits beträffande uppgifter om utdelningar från aktiebolag.

Slutligen må erinras om att årets riksdag (skr. nr 434) i anledning av väckta motioner anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utrednig av frågan om åstadkommande av en förbättring av taxeringskontrollen över de fria yrkenas utövare ävensom för riksdagen framlägga de förslag, som kunde av utredningen föranledas. Riksdagens ifrågavarande skrivelse har föranlett igångsättandet av viss förberedande utredning i ämnet, vilken emellertid ännu icke är slutförd.

Departementschefen. Otvivelaktigt är det av vikt att taxeringsmyndigheterna ha möjlighet att kontrollera, att de belopp, som andelsföreningar och andra uppköpare utbetala till idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse vid inköp av produkter, i vederbörlig ordning deklareras. Den nu föreliggande möjligheten att med stöd av 35 § 2 mom. taxeringsförordningen begära uppgift om belopp, som sålunda utbetalas till viss namngiven näringsidkare, torde ur kontrollsynpunkt icke vara tillräcklig. För att tillfredsställande resultat i detta hänseende skall ernås torde erfordras, att uppgift skall kunna erhållas beträffande samtliga idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse, till vilka den uppgiftspliktige gjort utbetalning.

I likhet med de sakkunniga anser jag, att obligatorisk uppgiftsskyldighet i förevarande hänseende icke skäligen bör åläggas ifrågavarande näringsidkare, då en dylik skyldighet skulle verka i hög grad betungande. Man torde härvidlag icke böra gå längre än att möjlighet beredes beskattningsmyndighet att efter anmaning införskaffa uppgifter i önskad omfattning. Detta kan ske antingen sålunda, att vederbörande näringsidkare åläggas att — på sätt de sakkunniga föreslagit — själva iordningställa och insända uppgifterna, eller — såsom redan i viss utsträckning skett — att näringsidkaren tillhandahåller sina räkenskaper åt beskattningsmyndigheten, som därur inhämtar erforderliga uppgifter. Då förstnämnda metod ur beskattningsmyndigheternas synpunkt är att föredraga samt en uppgiftsskyldighet av föreslagen omfattning icke kan anses vara för företagarna oskäligt betungande, tillstyrker jag de sakkunnigas förslag. Den ifrågavarande anmaningsrätten bör tillkomma endast taxeringsintendent. Självfallet bör anmaningsrätten utövas med urskillning och omdöme. Det bör sålunda icke komma i fråga att varje år infordra uppgifter beträffande näringsidkarnas samtliga leverantörer. En dylik mera omfattande undersökning torde icke böra göras annat än då förhållandena därtill föranleda. I övrigt torde kontrollen böra utövas såsom en stickprovskontroll, lämpligen så att varje år uppgifter infordras rörande viss eller vissa grupper av skattskyldiga. Att uppgifter i intet fall böra infordras i större omfattning än som kan tillgodogöras vid taxeringsarbetet torde knappast behöva framhållas.

Den mera vidsträckta anmaningsrätt, som sålunda bör tillkomma taxeringsintendent, synes böra kompletteras med en rätt för vederbörande taxe-

ringsnämndsordförande att infordra uppgifter om belopp, som utbetalts till viss *namngiven* näringsidkare. Att taxeringsintendentens anmaningsrätt innefattar jämväl en sådan mera begränsad rätt är självfallet.

Vad slutligen angår frågan om åstadkommande av en förbättring av taxeringskontrollen över de fria yrkenas utövare torde jag få återkomma till denna fråga efter det den nu pågående ävensom ytterligare utredningar i ämnet blivit slutförda.

VI. Sammanfattning av kostnaderna för den föreslagna ändrade organisationen av taxeringsväsendet.

De sakkunniga beräkna den årliga kostnadsökning, som ett genomförande av deras förslag skulle medföra, till 1,724,430 kronor enligt följande sammanställning:

I. Ändrad organisation av beskattningsnämnderna för årlig taxering:				
Taxeringsnämnder (inklusive kostnad för mantalslängder och taxeringslängder)	kronor	814,130		
Länsprövningsnämnder	»	25,000	kronor	839,130
II. Ändrad organisation av landskontoren:				
Personalförstärkning m. m.	kronor	810,500		
Utbildningskurser	»	24,000	»	834,500
III. Inrättande av riksskattenämnden			»	50,800
			kronor	1,724,430.

I ovannämnda belopp ingå icke kostnaderna för nuvarande provisoriska åtgärder till förstärkning av den med taxering sysselsatta personalen å länsstyrelserna. Dessa kostnader uppgå till ett årligt belopp av 472,748 kronor.

De sakkunniga anföra i fråga om kostnadsökningens storlek:

Den angivna årliga kostnadsökningen, 1,724,430 kronor, är givetvis betydande. Dessa kostnader föranledas emellertid till största delen av nödvändigheten att genomföra en nyorganisation av taxeringsväsendet i syfte att övervinna den brist på fasthet och effektivitet, som, på sätt de sakkunniga tidigare framhållit, länge gjort sig kännbar på detta område.

Vid bedömande av det anförda kostnadsbeloppets storlek bör sålunda beaktas, att såsom en följd av nuvarande brister i taxeringsorganisationen säkerligen högst betydande skattebelopp årligen undandragas stat och kommun. Att bedöma storleken av dessa belopp är givetvis ogörligt, men man kan med säkerhet utgå från att den beräknade kostnadsökningen i jämförelse med dem är föga betydande. Erfarenheten lärer jämväl hava givit vid handen, att varje, låt vara obetydlig, förbättring av taxeringsorganisationen följts av en väsentlig förbättring av taxeringsresultatet.

Den kostnadsökning, som förslaget beträffande den allmänna fastighetstaxeringen skulle medföra, beräkna de sakkunniga sålunda:

Fastighetstaxeringsnämnder (inklusive kostnad för fastighetslängder)	kronor	90,000
Fastighetsprövningsnämnder	»	20,000
	kronor	110,000.

De sakkunniga framhålla, att i sistnämnda belopp icke vore inräknad kostnad för en allmän förstärkning av arvodet åt ordförande i beredningsnämnd samt ordförande och av länsstyrelsen förordnad ledamot i fastighetstaxeringsnämnd.

Departementschefen.

De ändringar av de sakkunnigas förslag, som jag i det föregående förordat, föranleda att den årliga kostnadsökningen vid ett genomförande av förslaget kan beräknas utgöra 1,946,048 (2,287,379) kronor[1] enligt följande uppställning:

I. Ändrad organisation av beskattningsnämnderna för årlig taxering:				
Taxeringsnämnder, inkl. kostnad för taxeringslängder (50,000 + 2,000 + 200,000 + 10,000 + 80,000)	kr.	342,000		
Länsprövningsnämnder	»	25,000	kr.	367,000
II. Ändrad organisation av landskontoren:				
Personalförstärkning m. m.	kr.	1,542,259 (1,840,435)		
Utbildningskurser	»	24,000	»	1,566,259 (1,864,435)
III. Förstärkning av personalen hos skatteverket vid överståthållarämbetet			»	12,789 (55,944)
			kr.	1,946,048 (2,287,379).

Då jag icke ansett mig kunna förorda någon allmän höjning av arvodena åt de av länsstyrelserna förordnade medlemmarna i beredningsnämnder och fastighetstaxeringsnämnder, kan den kostnadsökning, som föranledes av genomförandet av förslaget beträffande den allmänna fastighetstaxeringen, beräknas till (50,000 + 20,000 =) 70,000 kronor.

Ifrågavarande kostnadsökning är givetvis i och för sig mycket betydande. Emellertid måste beaktas, att omorganisationen syftar till att avhjälpa sedan länge förefintliga brister inom taxeringsorganisationen, vilka särskilt starkt framträda under nuvarande utomordentliga förhållanden. Säkerligen undan-

[1] Förstnämnda belopp utgör kostnad, beräknad efter lön enligt den lägsta löneklassen, och det inom parentes angivna beloppet kostnad, beräknad efter lön enligt den näst högsta löneklassen inom vederbörlig lönegrad.

hållas på grund härav betydande belopp från beskattning. Detta förhållande är otillfredsställande icke blott för staten och kommunerna, vilkas skatteinkomster sålunda minskas, utan även för alla lojala skattskyldiga, vilka därigenom komma att få bära en tyngre skattebörda än annars skulle ha blivit fallet. Ej heller må förbises de vådor med avseende å skattemoralen, som en otillräcklig kontroll framkallar.

Specialmotivering.

I. Förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

2 § 3 mom.

De sakkunniga anföra:

De i detta moment intagna sammanfattande beteckningarna föreslås utökade med *länsprövningsnämnd* och *taxeringsintendent* för att i förordningen undvika onödig upprepning av Stockholms stads prövningsnämnd, respektive skatteintendent och i 16 § omförmäld tjänsteman. Beteckningen *landskamrerare* föreslås nu enbart skola avse jämväl skattedirektören vid överståthållarämbetet för skatteärenden. Vidare har det ansetts lämpligt att använda beteckningen *prövningsnämnd* i de fall, då icke blott länsprövningsnämnd och Stockholms stads prövningsnämnd avses utan även rikskattenämnden.

Departementschefen. Såväl i denna som i övriga ifrågakommande paragrafer i departementsförslaget ha vidtagits de ändringar i förhållande till sakkunnigförslaget, som föranledas av att frågan om inrättande av en riksskattenämnd enligt departementsförslaget ställts på framtiden.

Då benämningen prövningsnämnd förekommer i författningstexten, åsyftas därmed, liksom för närvarande, såväl länsprövningsnämnd och Stockholms stads prövningsnämnd som den mellankommunala prövningsnämnden.

4 §.

De sakkunniga yttra:

De särskilda taxeringsnämnderna skola enligt 77 § 2 mom. verkställa taxering dels av juridiska personer, med undantag av oskifta dödsbon och familjestiftelser, och dels av vissa rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, där icke nämnda skattskyldiga på grund av stadgandet i 77 § 4 mom. skola taxeras av den för riket gemensamma taxeringsnämnden. Intet hindrar, att samma särskilda taxeringsnämnd, om länsstyrelsen så finner ändamålsenligt, anförtros taxeringen av båda nu omförmälda kategorier skattskyldiga. I de flesta län blir mera än en sådan nämnd erforderlig. Vid fördelningen av arbetsuppgifterna mellan flera särskilda taxeringsnämnder inom ett län eller inom en stad, som ensam utgör verksamhetsområde för en eller flera dylika nämnder, kan förfaras på olika sätt. Antingen kan nämnda fördelning ske efter lokal grund (skattskyldiga i olika delar av länet eller staden hänföras till olika särskilda taxeringsnämnder) eller efter saklig grund, d. v. s. de skattskyldigas art (aktiebolag taxeras exempelvis i en nämnd, ekonomiska föreningar i en annan, övriga juridiska personer, med undantag för oskifta dödsbon och familjestiftelser, i en tredje

samt rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, i en fjärde). Skattskyldiga juridiska personer, med nämnt undantag, synas böra uppdelas mellan olika särskilda nämnder företrädesvis efter de skattskyldigas art. Beträffande rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, torde som regel annan än lokal fördelningsgrund icke komma i fråga.

Beteckningen taxeringsdistrikt åsyftar även de särskilda taxeringsnämndernas verksamhetsområden.

Den i andra stycket intagna bestämmelsen, att länsstyrelsen i särskilda fall vid uppdelning av kommun i flera taxeringsdistrikt må förordna, att vid taxering för inkomst eller förmögenhet beträffande viss grupp eller vissa grupper skattskyldiga annan indelning skall tillämpas, än som föreskrives för taxeringen i övrigt, utgör ett komplement till stadgandet i 77 § 2 mom. I stad, som ensam skall utgöra verksamhetsområde för en eller flera särskilda taxeringsnämnder, kan sålunda länsstyrelsen förordna, att till den eller de särskilda taxeringsnämnder, som omhänderhava taxeringen av rörelseidkare, vilka äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser och hava ordnad bokföring, som avslutas medelst vinst- och förlustkonto i huvudbok, skola hänföras även dylika rörelseidkare, vilka icke hava så beskaffad bokföring. I stad, som ingår i distrikt, som omfattar jämväl annan del av länet eller länet i dess helhet, kan med stöd av 4 § förordnas, att sistnämnda rörelseidkare skola taxeras av en särskild taxeringsnämnd i staden.

Departementschefen.

Såsom av den allmänna motiveringen framgår, biträder jag icke de sakkunnigas förslag, att särskild taxeringsnämnd skall omhänderha taxeringen av sådana rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser och som ha ordnad bokföring avslutad medelst vinst- och förlustkonto i huvudbok. I städer av icke alltför ringa storlek böra emellertid samtliga rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, i den mån länsstyrelsen prövar en sådan anordning ändamålsenlig, med stöd av 4 § andra stycket sammanföras till en eller flera taxeringsnämnder inom staden. Sistberörda nämnder kunna handha taxeringen antingen av enbart dylika rörelseidkare eller jämväl av vissa andra grupper av skattskyldiga. Enligt den använda terminologien äro dessa nämnder att anse som lokala nämnder.

Aktiebolag och andra juridiska personer, med undantag av oskifta dödsbon och familjestiftelser, skola sålunda enligt departementsförslaget obligatoriskt hänföras till särskilda taxeringsnämnder, vilkas verksamhetsområden enligt länsstyrelsens bestämmande skola omfatta hela länet eller del därav (stad, som icke deltager i landsting, skall dock alltid ensam utgöra verksamhetsområde för sådan nämnd), medan på länsstyrelsens prövning avses skola bero, huruvida rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, skola inom viss kommun sammanföras till en eller flera lokala taxeringsnämnder.

5 § 2 mom.

Bestämmelsen om förlängning av besvärstiden i händelse att slutdagen infaller å en helgdag har — för att vinna överensstämmelse med motsvarande

stadgande i 119 § och då en dylik förlängning inträder redan på grund av bestämmelserna i lagen om beräkning av lagstadgad tid — ansetts böra utgå.

Hänvisningen till förordningen om kommunalstyrelse på landet har ändrats till att avse 1930 års lag i samma ämne.

6 § 1 mom.

De sakkunniga uttala i sin allmänna motivering att, därest ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden skulle övervaka arbetet i beredningsnämnderna inom fastighetstaxeringsdistriktet, han icke borde förordnas jämväl såsom ordförande i beredningsnämnd.

Departementschefen. Jag har tidigare förordat, att ordförande i fastighetstaxeringsnämnd erhåller ifrågavarande övervakande uppgift. Vid sådant förhållande bör ordförande i fastighetstaxeringsnämnd icke tillika förordnas såsom ordförande i beredningsnämnd inom fastighetstaxeringsdistriktet. Hinder bör däremot icke föreligga att ordförande i fastighetstaxeringsnämnd — t. ex. om brist på lämpliga personer skulle föreligga — förordnas såsom ordförande i beredningsnämnd utom fastighetstaxeringsdistriktet. Förevarande paragraf har i departementsförslaget utformats i enlighet med det nu sagda.

7 §.

De sakkunniga framhålla, att i 1 mom. orden »under året» tillagts i syfte att tydligare utmärka, att med uttrycket »fastighetstaxeringsnämndernas arbete» åsyftades dylikt arbete under löpande året.

8 §.

De sakkunniga uttala beträffande stadgandena i 3 mom.:

Valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd med större verksamhetsområde än stad kunna tydligen icke utses av primärkommunernas representationer. Mest konsekvent hade varit, att landstinget utsåge ifrågavarande ledamöter. Emellertid sammanträder landstinget till lagtima möte blott en gång om året, nämligen i början av september. För att landstinget då skulle kunna utse ledamöter i särskild taxeringsnämnd erfordrades, att länsstyrelsen redan fastställt distriktsindelningen för sådana nämnder i länet samt därvid bestämt, vilka grupper skattskyldiga som skulle taxeras av varje särskild nämnd. Lydelsen av 4 § torde icke lägga hinder i vägen för att länsstyrelsen så tidigt meddelar beslut i berörda hänseende; det synes dock icke lämpligt att redan i exempelvis augusti fatta dylikt beslut med avseende å nämnd, som först i februari nästkommande år skall börja sitt arbete. Det kan givetvis heller icke ifrågasättas, att landstinget skulle sammanträda till urtima möte endast för att välja ifrågavarande ledamöter. De sakkunniga hava därför föreslagit, att nämnda ledamöter skola utses av landstingets förvaltningsutskott, vilket överensstämmer med vad som provisoriskt gällt beträffande 1942 års taxering enligt förordningen den 30 december 1941 (nr 991) med särskilda bestämmelser rörande taxeringsförfarandet år 1942.

Frågan om utseende av ledamöter i särskild taxeringsnämnd har berörts i några *remissyttranden.*

Sålunda uttala *magistraten i Umeå* och *kommunalfullmäktige i Nederluleå socken,* att länsstyrelsen borde utse ledamöter i särskild taxeringsnämnd.

Svenska landstingsförbundet samt *Uppsala* och *Blekinge läns landstings förvaltningsutskott* ifrågasätta, huruvida det icke vore riktigare att landstinget, i stället för dess förvaltningsutskott, utsåge ledamöter i särskild taxeringsnämnd med större verksamhetsområde än stad. I flertalet fall, då landstingsinstitutionen tillerkänts rätt att utse vissa ledamöter i styrelser eller nämnder, vore det nämligen landstinget och icke förvaltningsutskottet, som fått sig denna uppgift anförtrodd.

Sveriges stadskamerala förening och *drätselkammaren i Kalmar* yttra, att länsstyrelsen såvitt möjligt borde låta stad bilda eget verksamhetsområde för särskild taxeringsnämnd. Där så icke kunde ske, borde vid val av ledamöter i sådan nämnd för område, till vilket hörde stad eller annan ort med ett relativt stort antal rörelseidkare, landstingets förvaltningsutskott tillse, att lämpligt antal personer från dylik stad eller ort bereddes plats i nämnden. Det kunde ifrågasättas, huruvida icke staden eller orten genom sin drätselkammare, kommunalnämnd etc. borde ha rätt att till förvaltningsutskottet avgiva förslag å personer, lämpliga att utses till ledamöter i nämnden.

Beträffande stadgandena i 5 mom. anföra *de sakkunniga:*

Då länsstyrelsen förordnar om nytt val av ledamöter och suppleanter i särskild taxeringsnämnd på grund därav, att vid valet icke iakttagits bestämmelsen i 12 § 1 mom. fjärde stycket första punkten om speciella kvalifikationer hos ledamöterna och suppleanterna, skall länsstyrelsen därvid alltid erinra om nämnda bestämmelse. Därutöver skall länsstyrelsen, såvitt möjligt, föreskriva, vilka slag av skattskyldiga som skola väljas och antalet av varje slag. Är fråga om ledamöter och suppleanter i en nämnd, som skall verkställa taxering av aktiebolag, ekonomiska föreningar eller rörelseidkare, vilka äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, kan länsstyrelsen föreskriva, att ett visst antal rörelseidkare, som bedriva inom distriktet allmänt förekommande verksamhet, skola väljas. Rör det sig däremot om ledamöter och suppleanter i en nämnd, som skall taxera enbart ideella föreningar, vissa stiftelser m. fl., torde det vara svårt eller till och med omöjligt för länsstyrelsen att meddela föreskrift om vilket slag av skattskyldiga, som skola väljas, och antalet av varje slag.

Departementschefen.

Såsom förut nämnts anser jag ändring icke böra ske av nu gällande bestämmelse, att de valda ledamöterna i taxeringsnämnd skola utses årligen.

Anledning synes icke föreligga att frångå de sakkunnigas förslag beträffande vilka myndigheter som skola utse ledamöter i särskild taxeringsnämnd. Därest i stad finnes tillräckligt antal skattskyldiga för att staden lämpligen skall bilda eget distrikt för särskild taxeringsnämnd, bör länsstyrelsen givetvis förordna därom. Då i annat fall stad eller annan kommun med ett relativt stort antal aktiebolag eller andra juridiska personer ingår såsom del av särskild taxeringsnämnds verksamhetsområde, bör ve-

derbörande landstings förvaltningsutskott vid val av ledamöter i nämnden tillse att, såvitt möjligt, någon representant för staden eller kommunen i fråga kommer att inträda i nämnden.

I 5 mom. sista stycket i de sakkunnigas förslag har gjorts ett tillägg, föranlett av det av mig föreslagna fjärde stycket i 12 § 1 mom.

Bestämmelserna i 6 mom. ha ändrats i anledning av att skogsvårdsavgift numera i intet fall ingår till domänstyrelsen.

9 §.

De sakkunniga anföra:

Ordförandeskapet i länsprövningsnämnd och, på grund av bestämmelsen i 7 § 2 mom., i fastighetsprövningsnämnd åvilar innehavaren av landskamreraretjänsten. Vid förfall för ordinarie landskamreraren inträder alltså som ordförande den, som är förordnad att uppehålla landskamrerarens befattning, i normala fall länsassessorn, såsom angives i den allmänna motiveringen beträffande landskontoren.

Länsstyrelse bör till Kungl. Maj:t avgiva förslag å personer, lämpliga att deltaga i länsprövningsnämndens arbete. Enligt bestämmelse i 16 § 2 mom. i de sakkunnigas förslag till ändring av kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet skall länsstyrelse senast den 30 april de år, då ledamöter och suppleanter i länsprövningsnämnd skola utses, avgiva förslag å åtta personer, lämpliga att såsom ledamöter och suppleanter deltaga i nämndens arbete.

I fråga om suppleanter för ledamöterna i prövningsnämnden yttrar *länsstyrelsen i Östergötlands län:*

Som prövningsnämnden principiellt bör vara fulltalig vid varje avgörande synes det mindre lämpligt att suppleant utses för varje ledamot personligen. De nya prövningsnämnderna måste säkerligen sammanträda ganska ofta, och det är icke uteslutet att såväl en ledamot som en speciellt för honom utsedd suppleant samtidigt kunna av sjukdom eller annat förfall vara hindrade att infinna sig. Ordningen för inkallande av suppleant torde i stället böra bero på länsstyrelsens prövning.

Departementschefen. Enligt förslaget skall prövningsnämnden bestå av minst fyra, högst åtta ledamöter. I administrativ ordning torde böra föreskrivas, att länsstyrelse skall avgiva förslag dels angående det antal personer, av vilket prövningsnämnden skall bestå, dels ock å personer, lämpliga att såsom ledamöter och suppleanter deltaga i nämndens arbete.

Då suppleant bör representera samma kategori av skattskyldiga som den ordinarie ledamoten, böra suppleanterna vara personliga. Skulle vid något tillfälle både ledamot och ledamotens suppleant vara förhindrade att närvara, torde sammanträdet få uppskjutas.

10 §.

De sakkunniga yttra, att den nuvarande bestämmelsen i 16 § 1 mom. borde överflyttas till 10 §, med vars innehåll den ägde närmare sammanhang.

Då mellankommunala prövningsnämnden enligt departementsförslaget icke skall, på sätt de sakkunniga föreslagit, fungera såsom riksskattenämnd, bör — såsom jag anfört redan i den allmänna motiveringen — någon ändring av nämndens sammansättning icke vidtagas. Medlemmarna i nämnden torde däremot, i likhet med vad som föreslås beträffande ledamöterna i länsprövningsnämnd, böra utses för en tid av fyra år. Allmänna ombudet hos nämnden bör förordnas för samma tid. Liksom för närvarande är fallet bör Kungl. Maj:t till allmänna ombudets förfogande ställa erforderligt antal biträden samt utse protokoll- och längdförare hos nämnden; berörda personer böra utses för tid, som finnes lämplig. Bestämmelser i nu angivna hänseenden torde böra upptagas i förevarande paragraf. *Departementschefen.*

I administrativ ordning torde böra föreskrivas, att varje länsstyrelse skall lämna förslag å en person, lämplig att deltaga i den mellankommunala prövningsnämndens arbete.

Den i 10 § andra stycket sista punkten nu upptagna bestämmelsen angående skyldighet för Kungl. Maj:t att utse visst antal ledamöter och suppleanter bland de av länsstyrelserna nämnda personerna torde kunna utgå.

12 §.

De sakkunniga anföra:

1 mom. De föreslagna ändringarna överensstämma i huvudsak med motsvarande bestämmelser i förordningen den 30 december 1941 (nr 991).

2 mom. De sakkunniga föreslå sådan ändring av bestämmelsen om rätt till avsägelse för den, som förut viss tid tjänstgjort såsom medlem i beskattningsnämnd i första instans, att stadgandet i fråga om nämnda tid bringas i överensstämmelse med motsvarande stadgande i kommunallagarna.

3 mom. I detta moment föreslå de sakkunniga införande av bestämmelse om fullgjord skattskyldighet som villkor för behörighet att utöva uppdrag som medlem i beskattningsnämnd. Samma villkor, som enligt 1 mom. gäller för valbarhet till beskattningsnämnd, skall sålunda vara uppfyllt under hela valperioden för att medlem skall äga rätt att utöva sitt uppdrag.

Av de i detta moment enligt dess nuvarande lydelse angivna förhållanden, vilka medföra obehörighet att vara medlem i beskattningsnämnd, hava för närvarande endast omyndighets- och konkurstillstånd sådan verkan. Momentet föreslås ändrat i överensstämmelse härmed.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län uttalar:

Taxeringsförordningens 12 § 3 mom. 2:dra st. i dess föreslagna ändrade skick förutsätter, att medlem i beskattningsnämnd under näst föregående kalenderår haft att utgöra allmän kommunalskatt till kommunen. Detta villkor passar icke för medlem av särskild taxeringsnämnd med större verksamhetsområde än en kommun och innebär i vad avser taxeringsnämnds ordförande och kronoombud en sådan begränsning av uppdraget till kommunens egna medlemmar, som knappast kan vara avsedd och i varje fall är omöjlig att genomföra. »Till kommunen» lärer därför böra utgå.

Vad i 1 mom. sista stycket första punkten i de sakkunnigas förslag sägs om särskilda kvalifikationer för medlemmar och suppleanter i särskild taxeringsnämnd bör gälla även i fråga om medlemmar och suppleanter i sådan *Departementschefen.*

lokal taxeringsnämnd, som inom taxeringsdistrikt, varom förmäles i 4 § andra stycket, har att verkställa där omnämnd taxering. En bestämmelse av dylikt innehåll har i departementsförslaget upptagits såsom ett nytt fjärde stycke i 1 mom.

Med hänsyn till vad länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anfört torde orden »till kommunen» böra utgå ur 1 mom. andra stycket och 3 mom. andra stycket.

Behörighetsbestämmelserna i 3 mom. äga motsvarande tillämpning beträffande de särskilda ledamöter av kammarrätten, varom i 126 § 2 mom. förmäles (se 126 § 2 mom. andra stycket). Den föreslagna skärpningen av behörighetsbestämmelserna kommer således att avse även nämnda ledamöter.

I 2 mom. har ett par ändringar i förtydligande och kompletterande syfte vidtagits.

13—16 §§.

De sakkunniga anföra:

13 § 1 mom. Det i andra stycket föreslagna tillägget om val, som föranledes av ändring i distriktsindelningen, är en konsekvens av att ledamöterna i taxeringsnämnd enligt de sakkunnigas förslag väljas för fyra år, under det att indelningen i taxeringsdistrikt verkställes årligen.

13 § 2 mom. Ändringen är av redaktionell natur.

14 § 1 mom. För närvarande gäller, att då fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd behöver åtnjuta biträde av sakkunnig, sådan, då fråga är om biträde åt fastighetsprövningsnämnd, länsprövningsnämnd eller Stockholms stads prövningsnämnd, förordnas av länsstyrelsen samt, då fråga är om biträde åt mellankommunala prövningsnämnden, utses av nämnden. Med den förändrade ställning, länsprövningsnämnden och fastighetsprövningsnämnden komma att intaga enligt förslaget, anse de sakkunniga, att, liksom mellankommunala prövningsnämnden för närvarande, även övriga beskattningsnämnder i andra instans böra äga rätt att själva utse sakkunnig.

15 § 2 mom. I fråga om de utökade uppgifter, som skola tillkomma vederbörande tjänstemän i stad, där magistrat finnes, samt häradsskrivare beträffande uppläggande och förande av inkomstlängd, hänvisas till den allmänna motiveringen och de sakkunnigas förslag till ändring av kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet.

16 §. De sakkunniga hänvisa till vad som anförts under 10 §.

Departementschefen. Enligt departementsförslaget skall taxeringsnämnd väljas årligen. I följd härav blir det av de sakkunniga föreslagna tillägget till 13 § 1 mom. obehövligt.

Tidigare har jag föreslagit, att bokföringssakkunniga personer skola såsom taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter stadigvarande knytas till länsstyrelserna. Emellertid torde det likväl stundom bliva erforderligt för länsstyrelsen att härutöver äga tillgång till personer, vilka i bokföringsfrågor kunna lämna biträde som i 14 § 1 mom. taxeringsförordningen sägs. Länsstyrelserna torde därför även i fortsättningen böra äga att, där så prövas erforderligt, träffa avtal med bokföringssakkunniga personer, som efter kallelse skola lämna biträde som nyss sagts.

Även person med taxeringsrevisors kompetens torde böra kunna förordnas att beträffande vissa ärenden eller grupper av ärenden fullgöra de åligganden, som åvila taxeringsintendenten.

I övrigt föranleder vad de sakkunniga anfört icke något uttalande från min sida.

20 § 1 mom.

De sakkunniga ha framlagt förslag om tidigare ingivande av uppgift enligt 18 §. Förslaget har föranletts av att det förberedande arbetet för den allmänna fastighetstaxeringen enligt 58 § föreslagits skola påbörjas en månad tidigare än vad nu är fallet.

Departementschefen.

Då jag, såsom i det följande under 58 § omnämnes, icke föreslår ändring av den tidpunkt, då det förberedande arbetet för den allmänna fastighetstaxeringen skall påbörjas, är ändring av nu förevarande paragraf icke erforderlig.

28 §.

De sakkunniga anföra beträffande 2 mom.:

En följd av den i första stycket föreslagna bestämmelsen skulle bliva, att deklarationerna från bostadsföreningar och bostadsaktiebolag behandlades centralt av särskild taxeringsnämnd, medan delägarnas deklarationer behandlades av lokal taxeringsnämnd. Emellertid tjäna de uppgifter, som enligt 40 a § skola innehållas i dylik förenings eller dylikt bolags deklaration, även till kontroll å delägarnas deklarationer. För att icke denna kontroll skall omöjliggöras eller i vart fall försvåras, föreslås, att bostadsförening och bostadsaktiebolag skola avgiva deklaration i två exemplar, varav det ena är avsett för vederbörande lokala taxeringsnämnd i den kommun, där föreningen eller bolaget taxeras till kommunal inkomstskatt.

Utöver vad som yttrats i den allmänna motiveringen är att tillägga, att — i motsats till vad som stadgas i förordningen den 30 december 1941 (nr 991) — rätt till anmaning enligt andra stycket bör tillkomma icke blott ordföranden i särskild taxeringsnämnd utan även taxeringsintendenten.

Länsstyrelsen i Jönköpings län yttrar:

I anslutning till den bestämmelse, som gällt vid 1942 års taxering och även gäller innevarande år, har till 28 § 2 mom. taxeringsförordningen föreslagits ett tillägg, innebärande skyldighet för bostadsförening och bostadsaktiebolag att avlämna duplettdeklaration avsedd för vederbörande taxeringsnämnd i den kommun, som är beskattningsort för föreningen eller bolaget. Ändamålet med ifrågavarande bestämmelse har varit, att den lokala taxeringsnämnden skall äga tillgång till de uppgifter, som föreningen eller bolaget har att avgiva jämlikt 1 mom. av 40 a § taxeringsförordningen. Med hänsyn härtill synes kunna ifrågasättas, om icke bestämmelsen bör överflyttas till sistnämnda paragraf och i jämkad form fogas till dess 2 moment. Till komplettering av i sistnämnda moment stadgad uppgiftsskyldighet torde kunna föreskrivas, att till taxeringsnämnden i det distrikt, där de i respektive fastighet boende skola taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall avlämnas avskrift av vid föreningens deklaration fogad bilaga, vari uppgifter enligt 1 mom. lämnats. Eventuellt torde kunna föreskrivas, att räkenskapsutdrag skola åtfölja jämväl sådan avskrift.

Departements-chefen. Med hänsyn till att den av de sakkunniga föreslagna bestämmelsen tillämpats både vid 1942 och 1943 års taxeringar utan att anmärkningar däremot försports, torde bestämmelsen böra i oförändrat skick intagas i taxeringsförordningen.

29 §.

De sakkunniga yttra:

1 mom. Den vidtagna ändringen i momentbeteckningen i det i tredje stycket angivna författningsrummet i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt har sin grund i den ändring i nämnda författningsrum, som skett genom förordningen den 29 maj 1942 (nr 275).

3 mom. Detta moment överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelse i förordningen den 30 december 1941 (nr 991).

Departements-chefen. Vad de sakkunniga yttrat föranleder icke någon erinran från min sida.

32 §.

Ändringarna i 2 mom. äro en följd av den anmaningsrätt, som enligt min mening bör tillkomma taxeringskonsulent och varom närmare stadgas i 55 § 1 mom.

I 3 mom. har anmaningsrätten angivits tillkomma taxeringsintendent i stället för landskamrerare.

33 §.

Med skrivelse den 24 maj 1943 har överståthållarämbetet till chefen för finansdepartementet överlämnat en från *ordföranden i 28:de särskilda taxeringsnämnden i Stockholm* inkommen skrivelse, vari framhålles önskvärdheten av sådan ändring av 33 § taxeringsförordningen, att annan arbetsgivare än statlig myndighet, vilken utbetalat särskild resekostnads- eller traktamentsersättning, bleve skyldig att utan anmaning lämna uppgift å beloppet av dylik ersättning jämte antalet dagar, för vilka densamma utgått. Till stöd för framställningen anför ifrågavarande taxeringsnämndsordförande bland annat, att taxeringsnämndernas arbete i hög grad försvårades på grund av att för närvarande annan arbetsgivare än statlig myndighet hade skyldighet att lämna upplysning allenast om huruvida särskild resekostnads- eller traktamentsersättning utgått men icke om ersättningens belopp. Någon kontroll erhölles därför icke, att den skattskyldige i sin deklaration upptoge riktiga belopp i förevarande hänseende. Visserligen kunde efter anmaning erforderliga uppgifter erhållas men härigenom förorsakades omgång och tidsförlust. Fiskaliskt vore denna fråga ingalunda betydelselös. Mycket vanligt vore, att deklaranten förbisåge, att förmånen av fri kost under resorna för honom vore en beskattningsbar förmån till den del densamma motsvarade normala vivrekostnader och att följaktligen traktamentsersättningen endast till den del densamma avsåge gottgörelse för merkostnader för vivre under resorna vore skattefri. Även om vissa arbetsgivare avsåge att ersätta endast rena merkostnader, torde det mellan arbetsgivarna inbördes råda olika uppfattning

om storleken av dylika kostnader för likartade fall. Övervägande skäl syntes därför tala för att bedömningen överlätes å taxeringsnämnderna, varigenom en mera jämlik bedömning torde kunna ernås.

Överståthållarämbetet har för egen del uttalat, att ämbetet funne vad taxeringsnämndsordföranden anfört synnerligen beaktansvärt.

Av skäl som anförts i förenämnda skrivelse torde det vara lämpligt, att annan arbetsgivare än statlig myndighet utan anmaning lämnar uppgift om beloppet av utbetald resekostnads- eller traktamentsersättning samt om antalet dagar, för vilka traktamentsersättning utgått. Förevarande paragraf har i departementsförslaget avfattats i enlighet härmed. *Departementschefen.*

34 §.

De sakkunniga anföra:

De sakkunniga hava ansett, att samma skäl, som föranlett den föreslagna bestämmelsen i 28 § 2 mom., att deklarationsskyldig, som taxeras av särskild taxeringsnämnd, i regel skall avgiva blott en självdeklaration i varje län, även böra medföra, att i denna paragraf omförmälda uppgifter för det fall, att delägare taxeras av särskild taxeringsnämnd, skola avgivas länsvis i stället för kommunvis.

Enligt departementsförslaget skola fysiska personer, som äro rörelseidkare, alltjämt taxeras av lokal taxeringsnämnd. Vid sådant förhållande — och då ändrade bestämmelser i förevarande hänseende icke kunna anses erforderliga beträffande de relativt fåtaliga fall, då juridisk person är delägare i handelsbolag eller rederi — torde ifrågavarande paragraf kunna bibehållas oförändrad, dock att den i första stycket under b) gjorda hänvisningen till 28 § tredje stycket hädanefter bör avse 28 § 3 mom. andra stycket. *Departementschefen.*

38 § 3 mom.

Stockholms handelskammare och *Sveriges industriförbund* anföra, att föreskriften i detta moment, att meddelat föreläggande skulle fullgöras inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter delfåendet, i stor utsträckning åsidosatts av taxeringsmyndigheterna. Avsikten torde hava varit att minimitiden endast borde komma i fråga vid infordrande av enklare uppgifter eller upplysningar. En tidsfrist av 5 à 8 dagar syntes emellertid i stor utsträckning regelmässigt tillämpas även då fråga vore om infordrande av tämligen omfattande självdeklarationer och utredningar. Ofta inträffade, att vidlyftiga utredningar infordrades till avlämnande inom så kort tid att de skattskyldiga, vilka på grund av kända skäl i allt större omfattning nödgades anlita taxeringssakkunniga biträden, icke med bästa vilja kunde avlämna utredningen förrän efter tidsfristens utgång. Den skattskyldige riskerade i dylikt fall jämlikt 39 § nämnda förordning förlust av rätten att hos kammarrätten eller Kungl. Maj:t överklaga taxeringen — han ansåges icke hava »hörsammat» anmaningen. Bestämmelsen att sådan påföljd icke skulle äga rum, om den skattskyldige förmådde att för underlåtenheten visa giltig

ursäkt, tillämpades så restriktivt, att den innebure ett tämligen ofullständigt rättsskydd.

Handelskammaren och industriförbundet hemställa på grund härav, att sådan ändring måtte vidtagas i förevarande moment, att föreläggandet skulle fullgöras inom viss, efter omständigheterna lämpad tid, minst åtta dagar efter delfåendet, då fråga vore om allenast enklare uppgifter eller upplysningar, men eljest minst fjorton dagar därefter.

Departementschefen. En ändring av ifrågavarande författningsrum i syfte att tillförsäkra de skattskyldiga nödig tid för avgivande av självdeklarationer eller andra uppgifter synes mig icke erforderlig, då härför lärer vara sörjt redan genom den nuvarande avfattningen. Jag understryker emellertid angelägenheten av att taxeringsmyndigheterna vid bestämmande av den tid, inom vilken deklarationer eller andra uppgifter efter anmaning skola avgivas, verkligen taga hänsyn till omfattningen av de uppgifter, vederbörande skattskyldiga ha att lämna.

Rörande de av mig föreslagna ändringarna i detta moment hänvisas till vad jag anfört i motsvarande del under 32 §.

41 §.

I en vid *1937 års lappmöte* väckt motion yrkades, att mötet skulle göra framställning om sådan ändring av 41 § taxeringsförordningen, att lappfogdens befattning med lapparnas taxering upphörde och lapparna även i detta hänseende bleve fullt jämställda med övriga svenska medborgare. Till stöd för yrkandet anfördes att, då det i varje socken funnes en officiell renlängd, där uppgifter rörande varje renägares reninnehav funnes angivna till ledning för taxeringsmyndigheterna, lappfogdens medverkan vid taxeringen vore alldeles överflödig. Lapparna ville icke ha lappfogden till förmyndare i sina privatekonomiska angelägenheter, och de särskilda bestämmelserna beträffande deras taxering vore fullständigt onödiga.

Mötet beslöt att på det kraftigaste instämma i motionen.

I yttranden över mötets beslut har denna fråga berörts av länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län samt lappfogdarna i sisnämnda län.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har ansett sig böra i lapparnas eget intresse avstyrka den ifrågasatta ändringen i taxeringsförordningen. Lappfogdens medverkan vid lapparnas taxering vore enligt länsstyrelsens mening av stor betydelse. I renlängden funnes visserligen uppgifter angående varje renägares reninnehav och genom ordningsmannen kunde upplysningar erhållas beträffande lapparna inom hans lappby. Men det kunde lätt tänkas, att ordningsmannen kände sig i viss mån beroende av lapparna och att hans uppgifter kunde påverkas därav. De mest tillförlitliga upplysningarna beträffande de olika renskötarnas förhållanden kunde säkerligen erhållas genom lappfogden. Denne hade överblick över ett större antal renägare, varigenom en jämnare och rättvisare taxering kunde åstadkommas icke blott inom visst

taxeringsdistrikt utan även mellan olika distrikt. Då mötet anslutit sig till motionärens uppfattning att ifrågavarande undantagslagstiftning för lapparna vore överflödig och hemställt att lapparna i taxeringshänseende måtte bliva helt jämställda med övriga medborgare, syntes mötet icke ha gjort klart för sig, vad ett bifall till detta yrkande skulle innebära. Därmed skulle emellertid följa att den förmån, som lapparna nu hade genom att få lämna särskilda uppgifter angående inkomst av renskötseln, komme att bortfalla och deklarationsplikt införas även med avseende å denna näring. Visserligen skulle väl en renskötande lapp kunna deklarera för den inkomst, han haft under nästföregående år, även om de nomadiserande lapparna till följd av sitt kringströvande liv möjligen skulle ha något större svårigheter än andra för uppsättande av en deklaration. Men vad som för lapparna själva sannolikt skulle bliva till större olägenhet vore, att underlåtenheten att avgiva deklaration inom föreskriven tid skulle medföra förlust av rätten att hos kammarrätten och Kungl. Maj:t överklaga taxeringen.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har ansett, att en felbedömning förelegat, då yrkande framställdes om ifrågavarande författningsändring. Ett bifall därtill skulle enligt länsstyrelsens förmenande med all sannolikhet komma att för lapparna medföra väsentliga olägenheter, som ingalunda skulle uppvägas av de förmenta fördelarna.

Lappfogdarna ha bland annat framhållit, att det varit till nytta för lapparna att vederbörande lappfogde deltagit i taxeringsarbetet. Lapparnas egna intressen hade därigenom ofta kunnat tillvaratagas.

Förevarande fråga har därefter behandlats av *generaldirektören Lennart Berglöf*, vilken av chefen för jordbruksdepartementet tillkallats för att såsom sakkunnig fullfölja överarbetning av 1930 års lapputrednings betänkande ävensom verkställa den utredning i övrigt rörande lappväsendet, som sammanhängde med i betänkandet omhandlade spörsmål. I betänkande angående åtgärder till stöd för de renskötande lapparna m. m. (SOU 1942: 41), avgivet den 30 september 1942, anför den sakkunnige i berörda fråga:

Utredningsmannen får för sin del framhålla, att av förarbetena till taxeringsförordningen framgår, att anledningen till att de renskötande lapparna befriats från deklarationsplikt för inkomst av renskötsel och förmögenhet, som nedlagts i sådan rörelse, varit, att de till följd av sitt kringströvande liv hade större svårighet än andra medborgare för uppsättande av en deklaration samt att underlåtenhet att avgiva sådan inom föreskriven tid vore förbunden med förlust av rätten att överklaga taxeringen. Det har ansetts obilligt, att en dylik underlåtenhet skulle för de renskötande lapparna medföra denna påföljd. Om lapparna så önska, kunna de emellertid redan nu i vanlig ordning till taxeringsmyndigheterna avgiva självdeklaration även för inkomst eller förmögenhet av angivet slag. Lapparna ha ock, såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår, den möjligheten att avgiva särskild uppgift om inkomst eller förmögenhet grundad å renskötseln. Dylik uppgift skall enligt 41 § taxeringsförordningen avlämnas antingen i samma ordning, som är föreskriven för självdeklaration, eller till ordningsmannen i lappbyn. I senare fallet skall uppgiften vidarebefordras till lappfogden, som har att efter granskning överlämna densamma till ordföranden i vederbörande taxe-

ringsnämnd. Vid taxeringsnämndernas behandling av frågor om lapparnas taxering skall vederbörande ordningsman vara närvarande, och där så kan ske, skall jämväl lappfogden vara tillstädes.

Det vill synas som om den av lappmötet framställda erinran rörande lappfogdens ställning till utredningen i samband med lapparnas taxering avser allenast hans befattning med nyssnämnda särskilda uppgifter omhandlade i 41 § taxeringsförordningen. Anmärkning har däremot ej gjorts mot föreskrifterna om lappfogdens skyldighet att deltaga i taxeringsnämndernas arbete med taxeringen, därvid han har att verkställa granskning av självdeklarationer och uppgifter samt närvara vid nämndernas sammanträden. De upplysningar lappfogdarna här vinna torde giva tillfälle till större överblick över vederbörande lapps hela ekonomi än den i 41 § föreskrivna granskningen av lapparnas ifrågavarande uppgifter.

Bestämmelserna om lappfogdens deltagande i taxeringsarbetet torde till en del sammanhänga med lapparnas befrielse från skyldighet att avlämna deklaration så vitt angår renskötseln. Denna befrielse från deklarationsplikt förutsätter, att i annan ordning säkra uppgifter kunna vinnas till grund för beskattningen. Men även om deklaration eller särskilda uppgifter avlämnas, är lappfogdens medverkan av betydelse. Beträffande andra personers taxering kan erinras om den kontroll de äro underkastade genom de uppgifter arbetsgivare skola lämna angående anställdas löneförmåner samt de upplysningar, som efter anmaning skola avgivas av penningförvaltande inrättningar rörande skattskyldigs ränteinkomster och innestående medel.

Samtidigt som lappfogden har att tillvarataga statens intresse att vinna fullständiga och riktiga upplysningar rörande de renägande lapparnas ekonomiska ställning har han att tillse, att även lapparnas rätt vederbörligen skyddas. Ej minst det sistnämnda är av betydelse, när det gäller en för taxeringsmyndigheterna så svåröverskådlig näring som renskötseln med dess ovissa ekonomiska utfall. Ordningsmannen lärer intaga en alltför ömtålig ställning för att ensamt å hans uttalanden skall kunna byggas ett bedömande av de olika lapparnas i byn förmögenhetsförhållanden med verkan att därav kan följa höjning eller nedsättning av taxeringen.

Törhända torde emellertid ej böra bortses från den betydelse lapparna synas fästa därvid, att lappfogdens fristående granskning enligt 41 § taxeringsförordningen av lapparnas särskilda uppgifter om deras å renskötsel grundade inkomst och förmögenhet upphör. Detta torde så mycket mindre böra möta hinder som denna granskning i viss grad synes innebära ett dubbelarbete för lappfogden, då han, såsom förut berörts, har att enligt 56 § nämnda förordning verkställa granskning av uppgifterna, sedan de inkommit till taxeringsnämndens ordförande, varjämte han har att närvara vid taxeringsnämndens sammanträden för lapparnas taxering för inkomst av renskötsel. Såvitt angår detta lappfogdens biträde åt taxeringsnämnden lärer invändning däremot ej kunna resas, då det överensstämmer med taxeringsnämndernas rätt att i vidaste utsträckning inhämta och mottaga upplysningar rörande andra skattskyldigas förmögenhetsförhållanden samt i övrigt ur statens intresse torde vara nödvändigt på grund av de säregna förhållanden, varom i förevarande fall är fråga.

Vidkommande det ordningsmännen enligt 41 § taxeringsförordningen tillkommande bestyr med lapparnas uppgifter synes detta böra bibehållas med hänsyn till dels den fördel, som därigenom beredes lapparna genom möjlighet för dem att till en lätt anträffbar person avlämna sina uppgifter, dels ock den lättnad de av ordningsmännen, eventuellt efter vederbörande lapps hörande, på förhand givna upplysningar kunna medföra för taxeringsarbetet.

I anslutning till vad den sakkunnige sålunda anfört har av honom upprättats förslag till författningsändring, vilket torde få såsom *Bilaga J* fogas vid detta protokoll.

Vid möte, som hölls i Arvidsjaur den 13—16 oktober 1942 inför den sakkunnige med representanter för lappbyarna i riket för att höra dessa över den sakkunniges förslag, tillstyrkte ett stort antal lappar bifall till förslaget om ändring av förevarande paragraf. Därjämte förklarade samtliga vid mötet närvarande, att sådan ändring borde vidtagas i taxeringsförordningen, att lapparna finge utse ledamöter i taxeringsnämnderna.

I de yttranden, som avgivits över den sakkunniges förslag, beröres frågan om lapparnas taxering av *kammarrätten, länsstyrelsen i Jämtlands län* och *lappfogden i samma län.*

Kammarrätten ifrågasätter, om icke nämnda, vid 1937 års lappmöte väckta motion haft till ändamål ej mindre sådan ändring i 41 § taxeringsförordningen, att däri stadgade bestämmelser om lappfogdes befattning med de särskilda uppgifterna enligt 26 § 3 mom. samma förordning upphävdes, än även upphävande av övriga nu gällande bestämmelser med avseende å lappfogdes befattning med lapparnas taxering. Sålunda skulle möjligen, ehuru detta icke i motionen blivit uttryckligen uttalat, ändring ha åsyftats även i 56 § 1 mom. och 83 § taxeringsförordningen. Kammarrätten anför vidare:

Det syftemål, som med omförmälda motion avsetts, må vara vilket som helst, för kammarrätten synes det i allt fall uppenbart, att den särskilda lagstiftning, som nu gällande bestämmelser innefatta med avseende å lappfogdes befattning med lappars taxering, är i dess helhet väl grundad. Utredningsmannen framhåller också med rätta, att de upplysningar, lappfogden erhåller under sin granskning av lapparnas självdeklarationer och uppgifter samt genom sin närvaro vid nämndernas sammanträden, giva tillfälle till större överblick över vederbörande lapps ekonomi än den i 41 § taxeringsförordningen föreskrivna granskningen av de särskilda uppgifterna enligt 26 § 3 mom. samma förordning.

Vad i betänkandet sålunda och i övrigt anförts beträffande lappfogdes betydelse för arbetet med lapparnas taxering lärer i själva verket snarare innefatta motivering för att lappfogde bibehålles vid ifrågavarande bestyr i den ordning och i den omfattning, nuvarande bestämmelser föreskriva. Om likväl ett bifall till föreliggande förslag skulle innebära ett av lappbefolkningen i allmänhet med intresse omfattat önskemål, får kammarrätten, i betraktande av att enligt förslaget lappfogdarnas åligganden jämlikt 56 och 83 §§ taxeringsförordningen skulle lämnas orubbade, och sålunda ett tillmötesgående av berörda önskemål icke lärer komma att medföra någon svårare olägenhet, förklara sig icke hava något att mot förslaget erinra.

Länsstyrelsen i Jämtlands län yttrar:

Utredningsmannens förslag till ändring i fråga om nu gällande förfarande vid lapparnas taxering synes sakna större praktisk betydelse. Då lappfogden icke med säkerhet kan antagas hinna närvara vid sammanträden med alla taxeringsnämnder, som handlägga ärenden rörande taxering för inkomst av renskötsel — i detta län 10 stycken taxeringsnämnder — och därvid taga del av inkomna deklarationer eller särskilda uppgifter enligt 41 § taxerings-

förordningen, synes lappfogdens förhandsgranskning av sistnämnda uppgifter fortfarande hava sitt berättigande. Lappfogdens och respektive ordningsmans befattning med lapparnas taxering för inkomst av renskötsel kan närmast jämställas med den särskilda granskning av virkesdeklarationer, som verkställes av skogsvårdsstyrelsens ombud och den kommunvalda ledamoten i taxeringsnämnd. Anordningen torde ha sin grund i näringens speciella natur och kan icke betraktas som någon yttring av förmyndarskap.

Såvitt länsstyrelsen kunnat finna, saknas anledning till antagande att ett materiellt riktigt resultat icke skulle vinnas vid lapparnas taxering av nämnder med nuvarande sammansättning. Bifall till det av lapparna vid mötet i Arvidsjaur den 13—16 oktober 1942 framställda yrkandet om rätt att få utse egen representant i taxeringsnämnd vid sidan av den rätt därtill, som de redan äga såsom röstberättigade medlemmar av vederbörande kommun, skulle giva lapparna en särställning i taxeringshänseende, som icke kan anses motiverad. Länsstyrelsen anser sålunda ändrade bestämmelser i fråga om lapparnas taxering icke vara av behovet påkallade.

Lappfogden i Jämtlands län anför:

Icke många renägare deklarera inkomst från renskötseln. De deklarationer, som upprättas, skola nu enligt § 41 taxeringsförordningen gå från ordningsmannen till lappfogde eller landsfiskal och sedan direkt till taxeringsnämnden. Den granskning, som enligt nämnda § skall verkställas av ordningsmannen, plägar här få utföras av lappfogden.

Utredningsmannens förslag innebär, att deklarationerna skola av ordningsmannen sändas till landsfiskal, där lapps taxering skall äga rum, för vidare befordran till taxeringsnämnden. Lappfogden skulle icke behöva taga befattning med dessa deklarationer, förrän de kommit taxeringsnämndsordföranden tillhanda. Förslaget tillstyrkes.

Departementschefen. Avskaffandet av den förhandsgranskning av särskild uppgift angående renskötsel, som lappfogde enligt förevarande paragraf har att verkställa, synes vara ett allmänt önskemål hos lappbefolkningen. Detta önskemål torde kunna tillgodoses utan egentliga olägenheter för taxeringen. Bestämmelserna i 56 § 1 mom. om rätt för lappfogde att verkställa granskning av deklaration och annan uppgift, som lapp avgivit till ledning vid taxeringen, och i 83 § 2 mom. om skyldighet för lappfogde att, där så ske kan, vara tillstädes vid taxeringsnämnds sammanträde, avses nämligen enligt den sakkunniges förslag skola bibehållas. Den granskning, som nu sker innan de särskilda uppgifterna överlämnats till taxeringsnämndens ordförande, kommer — vid bifall till den sakkunniges förslag — att i fortsättningen äga rum efter det att uppgifterna kommit ordföranden tillhanda. Härigenom skulle förfaringssättet komma att överensstämma med vad som nu gäller i fråga om skogsvårdsombuds granskning. För ett dylikt tillvägagångssätt talar även det förhållandet, att för närvarande endast de uppgifter angående renskötsel, som avlämnas till ordningsman i lappby, förhandsgranskas av lappfogden, under det att de uppgifter, som avlämnas i den i 37 § 1 mom. angivna ordningen, granskas av lappfogden först sedan uppgifterna kommit taxeringsnämndsordföranden tillhanda. Med hänsyn till vad sålunda anförts finner jag mig böra tillstyrka den sakkunniges förslag om avskaffande av den i 41 § föreskrivna förhandsgranskningen av ifrågavarande uppgifter.

Däremot kan jag icke förorda lappmötets förslag om rätt för lapparna att utse representant i taxeringsnämnd även i sådana fall, då dylik rätt icke tillkommer dem enligt eljest gällande regler. En sådan rätt skulle, såsom länsstyrelsen i Jämtlands län anmärkt, giva lapparna en särställning i taxeringshänseende, som icke kan anses motiverad.

42 §.

Viss jämkning av 3 mom. torde vara erforderlig med hänsyn till att enligt förordningen om kupongskatt uppgift om aktieutdelning förutsättes skola lämnas jämväl då utdelningen lyftes i utlandet.

46 §.

Ändringarna i denna paragraf äro en följd av den anmaningsrätt, som enligt min mening bör tillkomma taxeringskonsulent och varom närmare stadgas i 55 § 1 mom.

Motsvarande ändringar ha föreslagits i fråga om 32 § 2 mom.

51 §.

Hänvisningen i förevarande paragraf till 11 kap. 4 a § lagen om förmynderskap har borttagits. Sistnämnda lagrum är nämligen numera upphävt och ersatt av 11 kap. 4 § punkt 6 förmynderskapslagen.

52 §.

Anmaningsrätt enligt förevarande paragraf torde böra tillkomma, förutom ordförande i beskattningsnämnd i första instans och taxeringsintendent, jämväl taxeringskonsulent.

55 § 1 mom.

De sakkunniga anföra:

Då fråga är om anmaning, som avses i 55 § 1 mom. andra stycket i de sakkunnigas förslag, synes nuvarande begränsning i rätten att utfärda sådan medföra en onödig omgång. Såsom ytterligare skäl att upphäva denna begränsning tillkommer, att, då de sakkunniga föreslå, att prövningsnämndens arbete skall pågå icke blott under taxeringsåret utan även under tiden till och med den 30 juni året därpå, det kan inträffa, att vederbörande uppköpare byter mantalsskrivningsort under tiden för prövningsnämndsarbetet. Taxeringsintendenten i det län, där vederbörande under taxeringsåret varit mantalsskriven, bör då icke vara förhindrad att under påföljande år utfärda anmaning av här ifrågavarande slag.

Taxeringsintendents rätt till anmaning i fall, som ovan berörts, får givetvis endast avse leverantör inom det egna länet.

En utsträckning av anmaningsrätten i fall, som avses i momentets första stycke, bör icke ske, då ju vederbörande uppgiftsskyldige icke samtidigt kan tillhandahålla sina räkenskaper åt mera än en taxeringsintendent och taxeringsintendenten i det län, där den uppgiftsskyldige har sin hemortskommun, är den, som är bäst lämpad att omhänderhava räkenskapsgranskningen.

Departements-chefen.

Jämväl anmaningsrätt enligt 35 § 2 mom. andra stycket torde böra tillkomma endast taxeringsintendenten i det län, där den uppgiftsskyldiges hemortskommun är belägen, eller, om han saknar hemortskommun, taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet. I fråga om annan taxeringsintendent synes den i 35 § 2 mom. första stycket stadgade anmaningsrätten vara tillfyllest.

I 55 § 1 mom. andra stycket i departementsförslaget angives bland annat omfattningen av taxeringskonsulents anmaningsrätt. Såsom av det föreslagna stadgandet framgår, har jag icke funnit taxeringskonsulent böra tillerkännas rätt att anmana skattskyldig att avgiva deklaration; sådan rätt torde böra tillkomma — förutom taxeringsintendent — endast ordföranden i vederbörande taxeringsnämnd, som lämpligen i ett sammanhang bör anmana samtliga skattskyldiga, som icke avgivit deklaration, att inkomma med sådan. Däremot bör taxeringskonsulent äga rätt att i övrigt införskaffa sådana uppgifter och upplysningar, som äro erforderliga för fullgörande av hans åligganden.

56 § 1 mom.

I detta moment har infogats en bestämmelse om rätt för taxeringskonsulent att granska självdeklaration, varmed han har att taga befattning, samt att, i den mån så erfordras för fullgörande av honom åvilande granskningsskyldighet, jämväl taga del av annan deklaration.

I departementsförslaget har därjämte bestämmelsen om rätt för den kommunvalde ledamot, som taxeringsnämnden därtill utser, att granska självdeklarationer kompletterats med en motsvarande bestämmelse i fråga om landstingsvald ledamot i särskild taxeringsnämnd.

Slutligen har — med hänsyn till att vägstyrelserna upphöra att fungera från och med 1944 års ingång — stadgandet i tredje stycket om rätt för vägstyrelses ombud att taga del av vissa deklarationer utmönstrats.

58 § 1 mom.

De sakkunniga yttra:

Då landskamreraren föreslås skola vara ordförande i fastighetsprövningsnämnden, torde det vara lämpligast, att han i stället för länsstyrelsen ombesörjer upprättandet av förslag till enhetliga värden och anvisningar för fastighetstaxeringen. Därjämte bör landskamreraren avgiva förslag jämväl i de avseenden, i vilka bestämmelserna i 59 § 1 mom. enligt dess nuvarande lydelse förutsätta, att de vid det där omförmälda sammanträdet närvarande lämna förslag. I praktiken torde landskamreraren avgiva förslag jämväl i nämnda avseenden.

Då de sakkunniga föreslå, att landskamrerarens ovannämnda förslag skola granskas av riksskattenämnden, måste den tidpunkt, då de förberedande åtgärderna för beredningsnämndernas och fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet skola taga sin början, bestämmas tidigare än vad nu är fallet. Ovannämnda tidpunkt har ansetts böra fastställas till den 15 augusti året näst före taxeringsåret eller en månad tidigare än för närvarande, enär den tid, som måste stå till riksskattenämndens förfogande för dess granskning icke torde kunna understiga en månad. Lika lång tid har — i överensstämmelse med vad som nu i allmänhet torde vara händelsen — beräknats åtgå för landskamreraren att upprätta förslagen.

Då jag icke för närvarande förordar bifall till de sakkunnigas förslag om inrättande av en riksskattenämnd, finner jag annan ändring av förevarande paragraf icke nu böra vidtagas än att uppgiften att upprätta förslag till hjälptabell och anvisningar för skogstaxeringen överflyttas från länsstyrelsen till landskamreraren. *Departementschefen.*

59 §.

De sakkunniga uttala:

1 och *2 mom.* I den allmänna motiveringen har framhållits, att de i dessa moment omförmälda sammanträdena, med landskamrerarens ändrade ställning inom taxeringsväsendet, böra hållas inför honom och icke inför länsstyrelsen.

I fråga om den årliga taxeringen hava de sakkunniga föreslagit, att, sedan sammanträde enligt 75 § hållits inför landskamreraren, denne skall uppgöra förslag till anvisningar för årets taxering, vilka därefter, sedan de granskats av riksskattenämnden, skola prövas och fastställas av länsprövningsnämnden. Det kunde ifrågasättas, huruvida icke även fastighetsprövningsnämnden borde fastställa de av landskamreraren upprättade förslagen till enhetliga värden och anvisningar för fastighetstaxeringen. Viss olikhet råder emellertid mellan sammanträdena enligt 59 § 1 mom. — och i viss mån enligt 59 § 2 mom. — å ena, samt enligt 75 § å andra sidan. Sammanträde enligt 59 § 1 mom. skall ovillkorligen hållas, under det att sammanträde enligt 75 § hålles endast, då länsstyrelsen finner så böra ske. Därjämte hava de vid förstnämnda sammanträden närvarande mera inflytande å de vid sammanträde förekommande ärendenas behandling än de, som närvara vid sistnämnda sammanträde. Vid sammanträde enligt 59 § 1 mom. skola de närvarande till ledning för värdesättning av skogsmark och växande skog fastställa hjälptabell och erforderliga anvisningar ävensom överenskomma om enhetliga grunder för taxeringen i övrigt. I fråga om sammanträde enligt 59 § 2 mom. gäller i tillämpliga delar detsamma. Sammanträde enligt 75 § hålles däremot enbart för överläggningar rörande taxeringsarbetet; stundom kan emellertid förekomma, att verklig överenskommelse träffas om enhetliga normer för den förestående taxeringen. Med hänsyn till sammanträdenas enligt 59 § 1 och 2 mom. sålunda återgivna större betydelse vid fastställandet av anvisningar för taxeringsarbetet har det icke ansetts erforderligt, att därutöver fastighetsprövningsnämnden fastställer sådana anvisningar.

3 mom. Det sammanträde, som, enligt den nuvarande avfattningen av detta moment, å landet må av fastighetstaxeringsnämndens ordförande hållas med de av länsstyrelsen och landstinget utsedda ledamöterna i nämnden ävensom ordförandena i de till fastighetstaxeringsdistriktet hörande beredningsnämnderna, har av de sakkunniga ansetts vara av den vikt för åstadkommande av en likformig taxering inom fastighetstaxeringsdistriktet, att detsamma föreslagits skola bliva obligatoriskt.

4 mom. Beträffande innehållet i detta moment hänvisa de sakkunniga till den allmänna motiveringen.

Med hänsyn till den av mig föreslagna lydelsen av 58 § anser jag blott sådan ändring böra vidtagas i 1 mom. i förevarande paragraf, att där omförmälda sammanträde — till vilket kallelse alltjämt bör utfärdas av länsstyrelsen — angives skola hållas inför landskamreraren. Därjämte bör den i sista stycket av 1 mom. upptagna bestämmelsen att protokoll vid sammanträdet skall föras av person, som länsstyrelsen därtill utsett, utgå då proto- *Departementschefen.*

kollföringen bör fullgöras av befattningshavare å landskontoret såsom tjänsteåliggande.

I övrigt har jag icke annan erinran att framställa mot de sakkunnigas förslag och uttalanden rörande denna paragraf än att de bestämmelser, som av de sakkunniga upptagits såsom 4 mom. i förevarande paragraf, lämpligen torde böra upptagas i en särskild paragraf (64 a §) placerad i slutet av det avsnitt av förordningen, som handlar om beredningsnämndernas verksamhet.

62 §.

De sakkunniga anföra:

1 mom. Då ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden enligt 59 § 4 mom. har att övervaka arbetet i beredningsnämnderna inom fastighetstaxeringsdistriktet och därvid äger övervara beredningsnämndernas sammanträden, är det tydligt, att beredningsnämndens ordförande vid bestämmande av tid och plats för nämnda sammanträden måste samråda med ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden.

3 mom. Den i nuvarande 4 mom. omförmälda längden, den s. k. kontrollängden, föreslås skola avskaffas och de uppgifter, som däri upptagits, föreslås i stället skola införas i fastighetslängden över skattepliktiga fastigheter. Det sammandrag av kontrollängden, som för närvarande insändes till landskamreraren, kommer således enligt de sakkunnigas förslag att uppgöras med ledning av ovannämnda fastighetslängd.

I fråga om längdföringen hänvisas i övrigt till de sakkunnigas förslag till ändring i kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet.

Departementschefen. Såsom jag förut anfört ha de bestämmelser, som av de sakkunniga upptagits i 59 § 4 mom., i departementsförslaget införts i en särskild paragraf, betecknad 64 a §.

I den allmänna motiveringen har jag uttalat, att jag icke för närvarande vore beredd att taga ställning till de sakkunnigas förslag i fråga om fastighetslängder vid den allmänna fastighetstaxeringen. I följd härav erfordras icke för närvarande någon ändring av 3 och 4 mom. i förevarande paragraf.

64 a §.

Denna paragraf motsvaras, såsom förut anmärkts, av 59 § 4 mom. i de sakkunnigas förslag.

65 §.

Fastighetstaxeringsnämndens ordförande föreslås skola närmast under länsstyrelsen övervaka beredningsnämndernas arbete, bland annat genom att närvara vid deras sammanträden. Vid sådant förhållande torde det i allmänhet icke vara nödvändigt, att även befattningshavare hos landskontoret är närvarande vid sammanträdena. Övervakningen av fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet åvilar däremot omedelbart länsstyrelsen och för fullgörande av denna övervakning bör befattningshavare vid landskontoret i erforderlig utsträckning närvara vid fastighetstaxeringsnämndernas sammanträden. För att länsstyrelsen skall erhålla kännedom om tid och plats för sammanträdena bör underrättelse härom meddelas länsstyrelsen. Bestämmelse om dylik underrättelseskyldighet föreslås intagen i förevarande paragraf.

66 §.

Då jag icke för närvarande föreslår någon ändring i fråga om fastighetslängderna vid allmän fastighetstaxering, bör ändring av 66 § 3 mom. icke nu vidtagas.

68 §.

Den föreslagna ändringen av 68 § är föranledd av det tidigare omförmälda förslaget till ändring av 6 § 1 mom. andra stycket.

69 §.

De sakkunniga uttala:

1 och *2 mom.* Enligt vad som anförts i den allmänna motiveringen bör fastighetstaxeringsnämndens arbete kunna pågå till och med den 31 mars under taxeringsåret. Därvid synas de i 2 mom. omnämnda handlingarna kunna insändas till länsstyrelsen redan den 5 april. Ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden behöver ju icke hava tillgång till dessa handlingar för att med ledning därav expediera underrättelser om verkställd avvikelse från deklaration eller uppgift.

3 mom. Fastighetslängderna böra vara att tillgå icke blott för taxeringsintendenten, som föreslås skola övertaga landskamrerarens nuvarande uppgifter, och fastighetsprövningsnämnden utan även för landskamreraren.

Departementschefen.

Enligt vad jag anfört i den allmänna motiveringen bör fastighetstaxeringsnämndernas arbete på landet vara avslutat den 25 mars under taxeringsåret. Vid sådant förhållande och då i 2 mom. omförmälda handlingar torde kunna insändas till länsstyrelsen redan den 31 mars samma år lärer ändring av 2 mom. icke vara erforderlig.

I departementsförslaget har, såsom redan i den allmänna motiveringen anförts, bestämmelsen i 3 mom. om tiden för fastighetslängdernas offentliga framläggande bibehållits oförändrad.

70 §.

De sakkunniga anföra:

1 mom. Det har synts riktigast, att landskamreraren, som enligt förslaget icke intager partsställning, sörjer för införskaffandet av erforderliga yttranden från taxeringsintendenten och skattskyldig icke blott över av skattskyldig anförda besvär utan även över framställningar, gjorda av taxeringsintendenten eller skattskyldig. Därest yttrandena därtill föranleda, skola, för att vinna så fullständig utredning som möjligt i ärendet, påminnelser infordras från vederbörande. Det bör åligga taxeringsintendenten att åvägabringa för besvärens och framställningarnas prövning eljest erforderlig utredning; motsvarande uppgift åvilar för närvarande landskamreraren.

Vid granskningsarbetet äger taxeringsintendenten åtnjuta biträde av den personal, som föreslås skola tilldelas landskontoren för att å en särskild taxeringsavdelning stadigvarande sysselsättas med taxeringsarbete. Härutöver må han för nämnda arbetsuppgift anlita jämväl landskontorets övriga personal, i den mån den kan frigöras från sitt normala arbete, samt häradsskrivare, som av länsstyrelsen förordnats att biträda honom vid ledningen och övervakandet av taxeringsarbetet. Vid särskild arbetsbelastning bör han — liksom landskamreraren för närvarande — äga erhålla biträde jämväl av personer utom länsstyrelsen. Med hänsyn till de särskilda kostnader, som äro

förenade med anlitande av sistnämnda personer, bör han anmäla behovet av sådant biträde hos länsstyrelsen, som efter prövning ställer erforderlig arbetskraft till hans förfogande.

2 mom. Frågan om rätt att kalla ordförande eller ledamot i fastighetstaxeringsnämnd eller andra i fastighetsvärdering kunniga och erfarna personer att infinna sig vid sammanträde med fastighetsprövningsnämnden för att meddela upplysningar behandlas i 72 § 1 mom.

Nuvarande rätt för länsstyrelsen att inkalla ledamot av fastighetsprövningsnämnden före nämndens sammanträde för att meddela upplysningar åt landskamreraren (enligt förslaget taxeringsintendenten) under dennes granskningsarbete har icke ansetts böra bibehållas; ledamot av nämnden, som har att döma i av taxeringsintendenten behandlade mål och ärenden, bör nämligen icke biträda denne vid hans i allmänhet fiskaliska uppgifter.

Departementschefen. Vad de sakkunniga uttalat föranleder icke någon erinran från min sida.

För att redaktionellt bringa denna paragraf i närmare överensstämmelse med 93 § har i 1 mom. första punkten tillagts orden »med skatteförfattningarna överensstämmande».

72 §.

De sakkunniga yttra:

1 mom. Det föreslagna andra stycket utgöres till en del av en bestämmelse, som hit överflyttats från 70 § 2 mom., enär den berör fastighetsprövningsnämndens verksamhet. Ifrågavarande rätt att inkalla vissa personer bör med den ställning, fastighetsprövningsnämnden kommer att få enligt de sakkunnigas förslag, tillkomma nämnden samt dessutom ordföranden i denna. Sagda personer böra kunna kallas att infinna sig även inför ordföranden i nämnden, då denna icke sammanträder.

Genom återstående delen av andra stycket införes rätt för nämnden och dess ordförande att infordra deklarationer och andra uppgifter, varom i förordningen förmäles. Ifrågavarande rätt är en följd av den granskningsrätt, som tillkommer prövningsnämndens medlemmar och beträffande vilken de sakkunniga icke föreslå någon ändring. Berörda rätt är avsedd att komma till användning i sådana fall, då av någon anledning nämnden icke på annat sätt kan erhålla tillgång till erforderligt utredningsmaterial.

Det nya tredje stycket står i samband med de sakkunnigas förslag om införande av muntliga förhandlingar inför fastighetsprövningsnämnd och länsprövningsnämnd; beträffande denna fråga hänvisas till den allmänna motiveringen.

2 mom. I fråga om den föreslagna ändrade tidpunkten för avslutande av fastighetsprövningsnämndens arbete hänvisas till den allmänna motiveringen.

Med fastighetsprövningsnämndens ändrade ställning enligt de sakkunnigas förslag bör följa, att ordföranden i stället för länsstyrelsen kallar nämnden till sammanträde. Om ledamot är förhindrad att närvara vid sammanträde med nämnden, bör anmälan härom likaså göras hos ordföranden och icke hos länsstyrelsen, varefter ordföranden inkallar suppleant i hans ställe.

Då taxeringsintendenten skall hava att bevaka det allmännas rätt ligger häri, att han skall icke blott företräda kronans och kommuners m. fl. menigheters intressen utan även vaka över att taxeringen blir med skatteförfattningarna överensstämmande samt likformig och rättvis. Härvid må jämföras lydelsen av 70 § 1 mom. första punkten.

3 mom. Då Stockholms stads prövningsnämnd tjänstgör som fastighetsprövningsnämnd för staden och den förra nämndens arbete enligt de sakkunnigas förslag pågår hela året, har beträffande fastighetstaxeringen en särskild bestämmelse av här intaget innehåll blivit nödvändig.

De sakkunnigas förslag, att fastighetsprövningsnämnd eller dess ordförande skulle äga rätt att infordra deklarationer och andra uppgifter enligt taxeringsförordningen, synes ge åt nämnden en i viss mån fiskalisk karaktär, vilket icke är lämpligt. Med hänsyn härtill och då en dylik rätt icke lärer vara erforderlig för nämndens verksamhet, har jag ansett stadgandet böra utgå. I detta sammanhang må anmärkas, att prövningsnämnd icke för närvarande äger sådan anmaningsrätt varom här är fråga. Därest fastighetsprövningsnämnd anser behövligt att viss deklaration eller annan uppgift införskaffas, torde nämnden böra anmoda taxeringsintendenten att införskaffa handlingen i fråga. *Departementschefen.*

I fråga om de i 2 mom. tillagda andra, fjärde och femte styckena torde jag få hänvisa till den allmänna motiveringen.

I författningstexten torde böra angivas vilka uppgifter taxeringsintendenten har att fullgöra inför fastighetsprövningsnämnden. Ifrågavarande bestämmelser ha upptagits i 2 mom. tredje stycket.

73 §.

De sakkunniga anföra:

Det nuvarande andra stycket föreslås skola utgå, enär där omförmäld protokoll- och längdföring skall fullgöras såsom tjänsteåliggande av befattningshavare å landskontoret, protokollföringen av länsassessorn och längdföringen av den eller de tjänstemän, som därtill utses.

Därest fastighetsprövningsnämndens protokoll icke hinner justeras inför nämnden, innan ett sammanträde (vilket kan pågå en eller flera dagar) upplöses, torde det vara tillräckligt, att justeringen inom en tid, som synes kunna begränsas till åtta dagar efter sammanträdets avslutande, versktälles av ordföranden ensam.

Länsstyrelsen i Blekinge län uttalar, att med hänsyn till möjligheten av förekommande misstag från protokollförarens eller ordförandens sida det vore önskvärt, att jämte ordföranden ledamot av fastighetsprövningsnämnden ävensom taxeringsintendenten vore tillstädes vid protokolljusteringen.

Då prövningsnämnden icke är samlad, torde protokolljusteringen kunna ombesörjas av ordföranden ensam. Jag biträder sålunda de sakkunnigas förslag i denna del. *Departementschefen.*

75 §.

De sakkunniga uttala:

I likhet med sammanträdena enligt 59 § 1 och 2 mom. bör i denna paragraf omförmält sammanträde hållas inför landskamreraren.

Då länsprövningsnämnden på grundval av landskamrerarens förslag, vilka granskats av riksskattenämnden, fastställer anvisningar för taxeringen, vilka skola översändas till taxeringsnämndsordförandena, synes det var onödigt att dessa erhålla del jämväl av protokoll, som förts vid sammanträde enligt denna paragraf.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län och *föreningen Stockholms läns taxeringsnämndsordförande* föreslå, att anvisningarna till ledning för årets taxering skola färdigställas så tidigt, att de kunna vara taxeringsnämndsordföran-

dena tillhanda senast den 15 januari under taxeringsåret. Härigenom kunde nämnda anvisningar tjäna även de skattskyldiga till ledning vid upprättandet av deklaration.

Även *överståthållarämbetet* anser, att anvisningarna borde utfärdas tidigare än de sakkunniga föreslagit.

Departementschefen. Med hänsyn till vad jag förut anfört angående förslaget om inrättande av en riksskattenämnd, bör den ifrågasatta bestämmelsen om nämndens granskning av anvisningarna utgå.

Det synes lämpligt att, på sätt i nyssnämnda yttranden uttalats, anvisningarna tillställas taxeringsnämndsordförandena senast den 15 januari under taxeringsåret.

Det av de sakkunniga föreslagna andra stycket i 75 § synes kunna utgå, då protokollföringen bör fullgöras av befattningshavare å landskontoret såsom tjänsteåliggande.

76 §.

De sakkunniga framhålla att, då vissa uppgifter till ledning för taxeringen enligt förslaget skulle avgivas senast den 31 januari under taxeringsåret, de i första stycket omförmälda längdavskrifterna borde överlämnas inom samma tid.

Departementschefen. De sakkunnigas uttalande ger icke anledning till erinran från min sida.

77 §.

De sakkunniga yttra:

2 mom. Särskild taxeringsnämnd skall icke handhava fastighetstaxering och taxering till skogsaccis, enär nämnda taxeringar förutsätta särskild lokalkännedom. Sådan nämnd skall däremot verkställa taxering till omsättningsskatt; stadgande härom finnes intaget i de sakkunnigas förslag till ändring i förordningen den 13 december 1940 (nr 1000) om allmän omsättningsskatt.

Någon överflyttning av taxeringsärenden från den för riket gemensamma taxeringsnämnden till särskild nämnd är icke åsyftad, vilket även, för att undanröja all tvekan därom, kommit till uttryck i författningstexten.

I övrigt hänvisas till den allmänna motiveringen.

Departementschefen. Beträffande ändringen i de sakkunnigas förslag i fråga om taxeringen av rörelseidkare hänvisar jag till den allmänna motiveringen. Såsom jag där även omnämnt, har jag i annat sammanhang förordat att taxeringen till omsättningsskatt överflyttas från beskattningsnämnderna till länsstyrelsen.

Enligt departementsförslaget har i förevarande paragraf icke särskilt angivits, att taxering av aktiebolag till utskiftningsskatt ankommer på de särskilda taxeringsnämnderna. Detta torde nämligen följa redan av den i 9 § förordningen om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar upptagna bestämmelsen, att de i taxeringsförordningen rörande taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt givna bestämmelserna i tillämpliga delar skola lända till efterrättelse även med avseende å taxering till utskiftningsskatt.

78 §.

De sakkunniga anföra:

De under d) och i) föreslagna ändringarna beröras i den allmänna motiveringen.

Då särskilda taxeringsnämnder föreslås inrättade, kan stundom komma att inträffa, att deklaration eller annan uppgift, som skall överlämnas till ordföranden i särskild taxeringsnämnd, felaktigt kommer ordföranden i lokal taxeringsnämnd tillhanda. Denne har då, på grund av stadgandet under e), att översända uppgiften till ordföranden i den särskilda taxeringsnämnden.

Har person, som skall taxeras av särskild taxeringsnämnd, barn under aderton år, vilket under beskattningsåret haft minst 600 kronors inkomst och därför skall taxeras av lokal taxeringsnämnd, skall ordföranden i den senare nämnden, på grund av bestämmelsen under h), lämna ordföranden i den förra nämnden underrättelse härom, för att icke fadern skall beviljas familjeavdrag för barnet.

Jämväl i andra fall, än i tredje stycket sägs, skall, enligt bestämmelsen under h), kommunikation uppehållas mellan ordförandena i särskild och lokal taxeringsnämnd.

I fråga om under k) föreslagen ändring beträffande längdföringen hänvisas till den allmänna motiveringen och till de sakkunnigas förslag till ändring i kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet.

Stadsfullmäktige i Solna anse, att med hänsyn till svårigheten att i förväg bestämma tid för taxeringsnämndens sammanträden länsstyrelsen borde underrättas blott om tid och plats för nämndens första sammanträde. Ville befattningshavare hos länsstyrelsen närvara vid sammanträde med nämnden, borde denne i övrigt själv göra sig underrättad om tid och plats härför. Bestämmelsen att de skattskyldiga skulle lämnas underrättelse i berörda avseende saknade även varje som helst värde. Då skattskyldig behövde inställa sig vid nämndens sammanträde för att lämna upplysningar, underrättades han särskilt därom. Ville skattskyldig av eget initiativ meddela upplysningar rörande taxeringen, vände han sig till taxeringsnämndens ordförande, som där så vore nödigt gåve honom tillfälle att lämna dessa inför nämnden.

Departementschefen.

Även om vissa deklarationer skola underkastas en kvalificerad granskning av taxeringskonsulent, böra de likväl i erforderlig mån granskas jämväl av ordföranden.

Det är uppenbarligen av värde för länsstyrelsen med hänsyn till dess övervakande uppgift att erhålla underrättelse om tid och plats för taxeringsnämndens samtliga sammanträden. Likaså är det av intresse för de skattskyldiga, därest de vilja hänvända sig till nämnden, att erhålla dylik underrättelse. Jag finner mig därför böra godtaga den föreslagna avfattningen av bestämmelsen under i).

Enligt departementsförslaget skall särskild taxeringsnämnd icke handha taxeringen av rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser. De sakkunnigas uttalande i tredje stycket i motiveringen till förevarande paragraf äger emellertid motsvarande tillämpning i sådana fall, då i kommun en särskild lokal nämnd omhänderhar taxeringen av nyssberörda kategori skattskyldiga.

Det av de sakkunniga under d) föreslagna tilläggsstadgandet har i departementsförslaget upptagits såsom ett andra stycke i förevarande paragraf; stadgandet har samtidigt underkastats viss redaktionell jämkning.

80 §.

De sakkunniga yttra:

Den skyldighet att verkställa längdföring, som under angiven förutsättning åvilar kronoombudet, bör icke inskränka sig till sådan längdföring, som förekommer vid taxeringsnämndens sammanträden, utan avse all längdföring. För övrigt synes det de sakkunniga föga lämpligt, att tiden under sammanträdena upptages med längdföring; denna bör verkställas å annan tid.

Föreningen Södermanlands läns taxeringsnämndsordförande anser, att kronoombuden borde befrias från skyldighet att verkställa längdföring för att i större utsträckning kunna ägna sig åt granskning av deklarationer.

Departementschefen. Då vissa deklarationer skola underkastas kvalificerad granskning av taxeringskonsulent, bör det icke vara erforderligt att stadga skyldighet jämväl för kronoombudet att granska dessa deklarationer. Däremot bör kronoombudet äga rätt att granska desamma, i den mån han finner anledning därtill.

Såsom av den nuvarande lydelsen av 80 § framgår, skall kronoombudet endast i den mån sådant må vara erforderligt och av ordföranden påkallas verkställa längdföring. Kronoombudets huvudsakliga uppgift är att granska deklarationer och andra uppgifter samt därvid bevaka kronans intresse. Då taxeringsnämndsordföranden emellertid även fortsättningsvis bör kunna anlita kronoombudet för längdföring, i den mån så visar sig erforderligt, finner jag icke anledning att i förevarande hänseende frångå de sakkunnigas förslag.

86 §.

De sakkunniga anföra:

De särskilda taxeringsnämndernas distrikt kunna omfatta antingen hela länet eller del därav. Med hänsyn härtill böra de av sådan nämnd förda längderna upprättas på sätt föreslagits i andra stycket. I övrigt hänvisas beträffande längdföringen till de sakkunnigas förslag till ändring i kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet.

Departementschefen. Jag har icke något att erinra mot vad de sakkunniga uttalat.

I departementsförslaget ha — utöver de av de sakkunniga föreslagna ändringarna — vidtagits vissa ytterligare ändringar av 86 §, betingade av de förslag rörande en årlig inkomst- och verksamhetsstatistik som jag senare denna dag kommer att anmäla.

87 §.

De sakkunniga anföra, att det föreslagna stadgandet om minsta antalet närvarande medlemmar för beslutförhet i särskild taxeringsnämnd överensstämde med motsvarande bestämmelse i förordningen den 30 december 1941 (nr 991).

Departementschefen. De sakkunnigas förslag till bestämmelser rörande beslutförhet i särskild taxeringsnämnd föranleder ej erinran från min sida.

I förevarande paragraf torde böra upptagas en bestämmelse om skyldighet för taxeringskonsulent att, om hans mening avviker från av taxeringsnämnden fattat beslut, till protokollet anteckna sin särskilda mening.

89 §.

Denna paragraf föreslås upphävd. Det synes nämligen onödigt att taxeringsnämnderna avge förslag å lämpliga personer, då länsstyrelsen därförutan lärer kunna för Kungl. Maj:t framlägga förslag rörande vilka medlemmar av taxeringsnämnd, som eventuellt böra ingå såsom ledamöter i länsprövningsnämnden.

90 § 2 mom.

Länsstyrelsen i Södermanlands län yttrar att, då inkomstlängden och fastighetslängderna icke avsåges skola offentligen framläggas, taxeringsnämndsordförande borde åläggas skyldighet att meddela skattskyldig underrättelse om taxering, då sådan påförts utan att deklaration avgivits.

Departementschefen.

Då taxeringslängderna vid den årliga taxeringen föreslås icke vidare skola offentligen framläggas, bör i samtliga fall, då taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke påförts, underrättelse meddelas skattskyldig, som icke avgivit deklaration eller uppgift till ledning vid taxering och som icke heller därtill anmanats. Ifrågavarande författningsrum har ändrats i överensstämmelse härmed.

91 § 1 och 2 mom.

De sakkunniga anföra:

1 mom. De här angivna tidpunkterna för insändande av deklarationer, längdavskrifter och övriga handlingar till länsstyrelsen äro avhängiga av de i 88 § föreslagna tiderna för avslutandet av taxeringsarbetet.

2 mom. I fråga om dem, som skola hava tillgång till taxeringslängderna, motsvarar den föreslagna bestämmelsen stadgandet i 69 § 3 mom. Det nuvarande stadgandet om längdernas offentliga framläggande har på skäl, som angivits i den allmänna motiveringen, föreslagits skola utgå.

Departementschefen.

Enligt 91 § 1 mom. taxeringsförordningen i dess nu gällande lydelse skall ordförande i taxeringsnämnd insända deklarationer och längdavskrifter till länsstyrelsen senast den 5 juni. Emellertid torde ordföranden behöva äga tillgång till deklarationerna under ytterligare någon tid i och för utsändande av föreskrivna underrättelser om avvikelse från deklaration. Med hänsyn härtill och då sluttiden för de särskilda taxeringsnämndernas arbete föreslagits till den 31 maj, torde sluttiden för deklarationernas (liksom för längdavskrifternas) insändande till länsstyrelsen böra framflyttas till den 15 juni. Har länsstyrelsen medgivit utsträckning av tiden för taxeringsnämnds arbete, bör länsstyrelsen äga förordna om utsträckning jämväl av tiden för deklarationernas och längdavskrifternas insändande, dock längst till den 30 juni. Då de lokala taxeringsnämnderna normalt skola avsluta sitt arbete senast den 15 maj, böra emellertid dessa nämnder regelmässigt kunna insända ifrågavarande handlingar till länsstyrelsen redan i början av juni.

Någon framflyttning av tiden för längdernas avlämnande till häradsskri-

vare och vederbörande tjänsteman i stad torde — med hänsyn till att en allmän förlängning av tiden för de lokala taxeringsnämndernas arbete icke föreslås — icke vara erforderlig såvitt angår dessa nämnder; längderna torde sålunda alltjämt böra insändas senast den 20 maj eller, såvitt angår skogsaccislängd, senast den 5 juni. Vad åter angår de särskilda taxeringsnämnderna torde tiden för längdernas avlämnande böra bestämmas till den 5 juni. Har länsstyrelse medgivit utsträckning av tiden för taxeringsnämnds arbete, bör länsstyrelsen äga förordna om utsträckning jämväl av tiden för längdernas avlämnande, dock längst till den 20 juni. Erforderliga bestämmelser i nu förevarande hänseende torde, liksom hittills skett, få utfärdas i administrativ ordning.

92 §.

I fråga om 1 mom. uttala *de sakkunniga:*

Den föreslagna framflyttningen av tiderna för taxeringsarbetets avslutande samt deklarationers, längders och övriga handlingars insändande till länsstyrelsen medför, att även den tid, inom vilken deklarationer och andra handlingar enligt denna paragraf i dess nuvarande lydelse skola översändas till mellankommunala prövningsnämnden (enligt förslaget riksskattenämnden), måste framflyttas.

Departementschefen. Jag har icke annan erinran att göra mot de sakkunnigas uttalande än som följer av att enligt departementsförslaget den mellankommunala prövningsnämnden skall bibehållas oförändrad.

Departementsförslaget har utformats med hänsyn till bestämmelserna i 28 § 2 mom. första stycket.

93 och 94 §§.

De sakkunniga anföra:

93 §. Landskamreraren är för närvarande icke blott representant för kronans fiskaliska intressen, utan han har tillika, såsom representant för det allmännas intresse, att verka för att taxeringen blir med skatteförfattningarna överensstämmande samt likformig och rättvis. Han har därvid att, om anledning föreligger, yrka såväl höjning som sänkning av taxeringen. Taxeringsintendenten skall i dessa avseenden övertaga landskamrerarens åliggande. För att ytterligare framhäva taxeringsintendentens nyssnämnda uppgift hava de sakkunniga ansett det lämpligt att uttryckligen angiva, att han vid sin granskning av taxeringsmaterialet har att beakta jämväl synpunkten av likformighet och rättvisa i taxeringen. Visserligen skall länsprövningsnämnden jämlikt 109 § vid prövningen av taxeringen tillse, att densamma varder i möjligaste måtto likformig och rättvis. Under nämndens prövning kommer emellertid i huvudsak endast det material, som taxeringsintendenten förelägger densamma. Det är då så mycket viktigare, att redan denne har sin uppmärksamhet riktad på att taxeringen uppfyller nämnda fordringar.

I femte stycket föreslagen ändring motsvarar den, som föreslås vidtagen i 70 § 1 mom. andra och tredje punkterna.

94 § 1 mom. Beträffande den föreslagna ändrade lydelsen av detta moment hänvisas till vad som anförts under 70 § 1 mom. rörande motsvarande ändring med avseende å allmän fastighetstaxering.

94 § 2 mom. Frågan om rätt att kalla ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd att infinna sig vid sammanträde med prövningsnämnden (härmed avses alltså även rikskattenämnden) för att meddela upplysningar behandlas i 95 §.

I fråga om anledningen till att bestämmelsen angående rätt för länsstyrelsen att för enahanda ändamål inkalla ledamot av prövningsnämnden före nämndens sammanträde föreslagits skola utgå hänvisas till vad som anförts under 70 § 2 mom.

Vad de sakkunniga uttalat föranleder icke annan erinran från min sida än som följer av att enligt departementsförslaget riksskattenämnd icke för närvarande skall inrättas. *Departementschefen.*

95 §.

De sakkunniga yttra:

Det föreslagna andra stycket består delvis av en bestämmelse, som hit överflyttats från 94 § 2 mom., enär den berör prövningsnämndens verksamhet. Rörande innehållet i övrigt i detta stycke och i tredje stycket hänvisas till vad som anförts under 72 § 1 mom. i motsvarande delar i fråga om allmän fastighetstaxering. Utöver den rätt, som fastighetsprövningsnämnden eller dess ordförande har att infordra deklarationer och andra uppgifter, tillkommer för prövningsnämnden eller dess ordförande rätt att anmana skattskyldig att för granskning tillhandahålla nämnden eller ordföranden sina handelsböcker eller anteckningar om intäkter och utgifter i rörelsen, dock med samma begränsning, som i 55 § 1 mom. första stycket stadgas för taxeringsintendent.

Då den särskilda prövningsnämnden föreslås avskaffad, utgår paragrafens nuvarande andra stycke.

Departementsförslaget avviker från sakkunnigförslaget i fråga om prövningsnämndens befogenhet att infordra deklarationer m. m. Beträffande innebörden av den vidtagna ändringen torde få hänvisas till vad jag i motsvarande del anfört under 72 §. *Departementschefen.*

96 §.

Då mellankommunala prövningsnämnden enligt departementsförslaget bibehålles oförändrad, erfordras icke ändring av 96 § 2 mom.

97 §.

De sakkunniga anföra:

I likhet med vad som gäller i fråga om fastighetsprövningsnämnd erfordras för beslutförhet hos länsprövningsnämnd, att samtliga ledamöter eller suppleanter för dem äro närvarande.

Första och tredje styckena motsvara 72 § 2 mom. Vad ovan anförts med avseende därå gäller sålunda även här. Därutöver må hänvisas jämväl till motiveringen för 93 §.

Länsstyrelsen i Östergötlands län anser, att prövningsnämnd borde vara beslutmässig även om någon ledamot på grund av tillfälligt jäv jämlikt 111 § taxeringsförordningen måste avträda.

Överståthållarämbetet ifrågasätter om icke taxeringsintendenten, i likhet med vad nu vore fallet beträffande landskamreraren, borde åläggas skyldighet att i varje förekommande fall tillkännagiva sin uppfattning.

För beslutförhet bör, i enlighet med vad jag i den allmänna motiveringen anfört, fordras att — förutom ordföranden — minst fyra ledamöter eller suppleanter äro tillstädes. I de län, där prövningsnämnden består av ordfö- *Departementschefen.*

rande och fyra ledamöter, böra sålunda samtliga ledamöter (eller deras suppleanter) vara tillstädes för att nämnden skall vara beslutmässig.

I fråga om fjärde stycket må hänvisas till vad som anförts rörande motsvarande bestämmelser i 72 § 2 mom. tredje stycket. Med hänsyn till de i fjärde stycket av förevarande paragraf upptagna bestämmelserna torde det av överståthållarämbetet föreslagna tillägget till paragrafen icke vara erforderligt.

Vidkommande paragrafens innehåll i övrigt torde få hänvisas till de sakkunnigas uttalande och den allmänna motiveringen till departementsförslaget.

97 a §.

De sakkunniga anföra:

Innehållet i denna paragraf behandlas i den allmänna motiveringen.

Det är givet, att även efter taxeringsårets utgång fråga rörande samma års taxering måste kunna väckas och behandlas inför länsprövningsnämnden i fall, då det rör sig om extraordinära besvär och särskilda taxeringsåtgärder i samband med prövningen därav, ansökan om dödsbos befrielse från skattskyldighet i visst fall samt besvär över viss påföring av pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering.

Stockholms handelskammare och *Sveriges industriförbund* uttala att det missförhållandet, att landskamreraren enligt gällande bestämmelser reservationsvis kunde anföra besvär hos kammarrätten över alla de taxeringar som verkställts under året, väl genom de föreslagna fullföljdsreglerna komme att avhjälpas men att dessa icke syntes hindra taxeringsintendent eller kommun att före taxeringsårets utgång hos prövningsnämnden reservationsvis framställa ett dylikt omfattande yrkande; inga taxeringar inom länet eller vederbörande kommun skulle sålunda gentemot det allmänna vinna laga kraft vid årsskiftet. Det låge såväl i de skattskyldigas som i det allmännas intresse, att sådant missbruk av besvärsrätten förhindrades. I detta syfte syntes böra föreskrivas, att då besvär anfördes av annan än den skattskyldige, i besvärsskriften skulle angivas i mål angående taxering för inkomst och virkestaxering den skattskyldiges namn, taxeringsåret och beskattningsorten samt i mål angående fastighetstaxering fastighetens benämnning, taxeringsåret och beskattningsorten, allt vid äventyr att besvären icke upptoges till prövning.

I samma riktning uttalar sig *handelskammaren i Gävle.*

Skånes handelskammare hemställer, att prövningsnämnden måtte förpliktas att, då fråga om ändring i deklaration väckes, härom underrätta den skattskyldige snarast möjligt och i vart fall senast före taxeringsårets utgång.

Kammarrätten och *överståthållarämbetet* anse att i författningstexten borde utsättas, att besvärsmål som regel skulle vara avgjorda senast vid samma tidpunkt som för närvarande (i länen den 10 och i Stockholm den 31 oktober under taxeringsåret).

Departementschefen. Taxeringsintendent och kommun böra, därest de i enstaka fall nödgas reservationsvis framställa yrkande eller anföra besvär hos prövningsnämnden, angiva åtminstone den skattskyldige eller den fastighet, som därmed avses. Detta torde få anses ligga i sakens natur.

I departementsförslaget har i ett nytt andra stycke upptagits en bestämmelse att, om besvär jämlikt 118 § anförts rörande taxeringen av viss skattskyldig eller av viss fastighet, taxeringsintendenten eller medlem av länsprövningsnämnden icke må hos nämnden framställa yrkande rörande samma taxering efter det nämnden avgjort besvären. Jag torde beträffande det sålunda föreslagna stadgandet få hänvisa till den allmänna motiveringen.

I anledning av Skånes handelskammares hemställan må hänvisas till bestämmelserna i 93 § taxeringsförordningen, enligt vilka skattskyldig i regel skall beredas tillfälle att yttra sig, då fråga uppkommer om påförande av eller ändring i taxering, såvitt honom angår.

I sista stycket av förevarande paragraf har införts ett tillägg i enlighet med vad som föreslagits av kammarrätten och överståthållarämbetet.

98 §.

De sakkunniga yttra:

Då, utom taxeringsintendenten, även länsprövningsnämnd och dess ordförande jämlikt 95 § äga anmana skattskyldig att inkomma med uppgift eller upplysning, bör tydligen anteckning i protokollet ske jämväl då skattskyldig underlåtit att efter anmaning av nämnden eller ordföranden avgiva uppgift eller upplysning.

Tredje stycket föreslås skola utgå av samma skäl, som beträffande den allmänna fastighetstaxeringen föranlett motsvarande förslag i fråga om 73 §.

I fråga om den föreslagna ändringen i det nuvarande fjärde stycket hänvisas till vad som anförts rörande motsvarande ändring i 73 §. Den nu angivna tidpunkten, den 18 oktober, då protokollet senast skall vara justerat, är icke längre tillämplig, då prövningsnämnden enligt de sakkunnigas förslag skall arbeta under hela året.

För närvarande avslutas ett års ordinarie prövningsnämnds sammanträden så tidigt — i länen den 10 och i Stockholm den 31 oktober — att alla nämndens beslut rörande samma års taxering, vilka innebära, att taxering tillkommit eller ändrats, kunna iakttagas vid debiteringen i uppbördsbok samt kommunal debiterings- och uppbördslängd av samma års kronoutskylder, respektive kommunalutskylder. Taxering till följd av beslut, som i anledning av besvär enligt 123 § fattas av ordinarie prövningsnämnd efter taxeringsårets utgång eller av särskild prövningsnämnd, antecknas icke i nämnda längder, då densamma icke kan påverka debitering i uppbördsbok och som regel ej heller i kommunal debiterings- och uppbördslängd.

Genomföres de sakkunnigas förslag, enligt vilket mål rörande ordinära besvär och framställningar i vissa fall kunna avgöras så sent som den 30 juni året näst efter taxeringsåret, kunna blott beslut, som meddelats senast den 10 (i Stockholm den 31) oktober, påverka debitering i uppbördsbok och, i vanliga fall, i kommunal debiterings- och uppbördslängd. Det kunde därför ifrågasättas, huruvida icke anteckning i taxeringslängd och ändringslängd skulle ske blott av taxering, som tillkommit eller ändrats på grund av sistnämnda beslut. Beslut rörande årets taxering, som fattats senare, skulle uti ifrågavarande avseende likställas med beslut enligt 123 §. Emellertid hava de sakkunniga ansett, att tillkommen eller ändrad taxering på grund av samtliga beslut rörande ett års taxering, vilka av prövningsnämnd fattas senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, bör antecknas i taxeringslängd och ändringslängd. Det synes nämligen lämpligt, att även taxeringar till följd av beslut, som meddelas senare än den 10, respektive den 31 oktober, med hänsyn till det stora antal, det torde komma att röra sig om, sammanföras

i sådan gemensam förteckning, som ändringslängden utgör. Ändringslängd, upptagande sistnämnda taxeringar, skall — i likhet med vad förhållandet är beträffande ändringslängd, vilken upptager taxeringar på grund av beslut, vilka fattats senast den 10 (31) oktober — översändas till häradsskrivare och magistrat, som har att, då fråga är om tillkommen eller höjd taxering, verkställa erforderlig debitering av kronoutskylder. Är fråga om undanröjande av eller nedsättning i taxering, har länsstyrelsen att verkställa den restitution av kronoutskylder, som är en följd av beslutet. Därjämte skall avskrift av ändringslängd översändas till kommunalstämmans (kommunalfullmäktiges) ordförande samt kommunalborgmästare för vidtagande av motsvarande åtgärder beträffande kommunalutskylder.

Med ovan föreslagna ordning synes anteckning i taxeringslängd och ändringslängd böra ske även av tillkommen eller ändrad taxering på grund av beslut, som i anledning av besvär enligt 123 § fattas av prövningsnämnd rörande ett års taxering senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret.

De tillkomna eller ändrade taxeringar, vilka icke skola antecknas i taxeringslängd och ändringslängd, bliva alltså sådana, som äro en följd av beslut, som fattats av prövningsnämnden rörande ett års taxering senare än den 30 juni året därpå.

För övrigt hänvisas till de sakkunnigas förslag till ändring i kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet.

De sakkunniga tillägga, att ett annat skäl att i ändringslängd upptaga samtliga tillkomna eller ändrade taxeringar på grund av beslut, vilka rörande ett års taxering av prövningsnämnd fattas senast den 30 juni året därpå, är, att ett dylikt förfarande underlättar upprättandet av det sammandrag över ett års taxering, vilket enligt 33 § kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet skall insändas till statistiska centralbyrån.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län samt *magistraten* och *mantalsdirektören i Göteborg* uttala, att debitering av utskylder på grund av sådana beslut av prövningsnämnd, som fattats under tiden från och med oktober månad ett år till och med juni månad påföljande år, torde kunna verkställas efter protokollsutdrag och att anteckning i ändringslängd sålunda icke vore erforderlig.

Sveriges häradsskrivareförening anför:

I specialmotiveringen till denna paragraf förutsätta de sakkunniga, att blott beslut av prövningsnämnd, som meddelats senast den 10 oktober, skola påverka debiteringen i uppbördsbok. Då protokolljustering skall ske senast 8 dagar efter besluts meddelande och ändringslängd expedieras senast 8 dagar efter verkställd protokolljustering, skulle häradsskrivarna bliva skyldiga att iakttaga ändringar, varom de erhålla kännedom först den 27 eller 28 oktober. Detta måste styrelsen beteckna som orimligt. Antingen måste den hittills gällande tidpunkten — den 20 oktober — bliva gällande i fortsättningen eller ock är det nödvändigt, att debetsedlarna få avlämnas vid en senare tidpunkt, exempelvis den 10 november och uppbördstiden i motsvarande grad framflyttas.

Departementschefen. Då prövningsnämnden eller dess ordförande enligt departementsförslaget icke äger anmaningsrätt, har 98 § första stycket i de sakkunnigas förslag jämkats i enlighet härmed.

Även beslut, som prövningsnämnden meddelar under tiden efter den 10 (31) oktober ett år till och med den 30 juni året därpå, torde såsom de sakkunniga föreslagit böra upptagas i ändringslängd. Det torde även vara lämpligt, att ändringslängden eller avskrift därav översändes till debiteringsförrättarna för verkställighet.

Vad Sveriges häradsskrivareförening anfört torde böra beaktas vid utfärdande av tillämpningsföreskrifter till taxeringsförordningen.

99 §.

De sakkunniga anföra att — i överensstämmelse med vad de föreslagit i fråga om taxeringslängderna — ändringslängderna icke vidare borde offentligen framläggas.

Vad de sakkunniga yttrat föranleder ingen erinran från min sida. *Departementschefen.*

100 §.

Länsstyrelsen i Västerbottens län finner den tid, som enligt de sakkunnigas förslag bestämts för utsändande av utdrag av prövningsnämndens protokoll, vara för knappt tillmätt, särskilt då det gällde de första höstsammanträdena där ett relativt stort antal ärenden torde komma att behandlas. Enligt länsstyrelsens mening borde tiden utsträckas till åtminstone fjorton dagar.

Länsstyrelsen i Stockholms län uttalar, att kommunal myndighet borde delgivas prövningsnämndens samtliga beslut i ärenden från kommunen. Härigenom skulle undvikas, att frågan om en taxerings laga kraft onödigt länge hölles svävande; vidare skulle tillgodoses kommunens intresse av att erhålla uppgift å ärenden från kommunen, vilka behandlats av prövningsnämnden. Delgivning med kommun borde ske även av beslut, meddelade av kammarrätten och regeringsrätten.

Kommunalborgmästaren i Lidingö ifrågasätter, huruvida icke kommun borde erhålla underrättelse om besvär, som av skattskyldig eller annan kommun anförts över taxeringsnämnds och prövningsnämnds beslut.

Det torde vara lämpligt att, på sätt länsstyrelsen i Västerbottens län föreslagit, den tid inom vilken utdrag av prövningsnämndens protokoll skola tillställas skattskyldig och klagande utsträckes till fjorton dagar. *Departementschefen.*

Beträffande frågan om delgivning med kommun av prövningsnämnds beslut må hänvisas till de bestämmelser, som jag i det följande föreslår under 122 och 125 §§. Av dessa bestämmelser framgår, att tiden för anförande av besvär över prövningsnämnds beslut i nu förevarande fall avses skola räknas icke från dagen för delgivning av beslutet utan från den dag, då nämndens protokoll justerats. Någon delgivning av nämndens beslut i syfte att detta tidigare skall vinna laga kraft är således icke erforderlig; att det oaktat betunga länsstyrelserna med delgivning av prövningsnämnds beslut synes icke påkallat.

101—103 §§.

De sakkunniga anföra:

101 §. De sakkunniga hänvisa till vad ovan anförts under 98 § beträffande ändringslängd. Utdrag av prövningsnämndens protokoll skall med hän-

syn härtill uti ifrågavarande fall översändas endast, såvitt angår beslut, som rörande ett års taxering fattats senare än den 30 juni året därpå.

102 och 103 §§. Dessa paragrafer föreslås skola utgå, då samma bestämmelser skola gälla för Stockholms stads prövningsnämnd som för länsprövningsnämnd och med länsprövningsnämnd enligt 2 § 3 mom. förstås jämväl Stockholms stads prövningsnämnd.

Departementschefen. Vad de sakkunniga uttalat under förevarande paragrafer ger icke anledning till erinran från min sida.

104 §.

De sakkunniga yttra, att de av dem föreslagna ändringarna av 104 § motsvarade ändringarna i 97 § beträffande länsprövningsnämnden.

Departementschefen. Såsom jag tidigare nämnt, innebär departementsförslaget att ändring icke skall ske i fråga om den mellankommunala prövningsnämndens sammansättning. Det torde icke vara erforderligt, att nämnden arbetar på avdelningar. I likhet med vad som föreslagits beträffande länsprövningsnämnd torde i författningen böra intagas bestämmelse om att ordföranden är föredragande i mellankommunala prövningsnämnden. Detta innebär emellertid icke någon saklig ändring, eftersom ordföranden redan nu fungerar som föredragande i nämnden.

104 a §.

Bestämmelserna i denna paragraf motsvara vad som i 97 a § stadgats beträffande länsprövningsnämnd.

105 §.

I tillämpliga delar ha uttalandena under 98 § avseende jämväl å denna paragraf.

106 §.

De sakkunniga hänvisa i fråga om 3 mom. till vad de anfört under 101 §.

107 §.

Sveriges häradsskrivareförening anför, att enligt föreningens mening andra stycket andra punkten av förevarande paragraf rätteligen borde ha följande lydelse: »Taxeringsintendenten liksom av honom därtill beordrad tjänsteman ävensom av länsstyrelse förordnad häradsskrivare äger» etc.

Departementschefen. Då häradsskrivare förordnats att biträda taxeringsintendenten vid ledningen och övervakandet av taxeringsarbetet, står han vid fullgörandet av detta uppdrag under taxeringsintendentens förmanskap. Den av de sakkunniga föreslagna lydelsen torde därför kunna godtagas.

109 §.

De sakkunniga anföra:

Bestämmelsen i 113 § första stycket enligt dess nuvarande lydelse har med erforderlig redaktionell ändring ansetts böra överföras till denna paragraf. Taxeringsintendenten, respektive skatteintendenten, bör i fall, som i andra

stycket omförmäles, erhålla del av protokollet för att, om han så finner erforderligt, i vederbörlig ordning yrka ändring i beskattningsnämndens beslut.

Jag har icke ansett någon saklig ändring erforderlig i den från 113 § första stycket till 109 § andra stycket överflyttade bestämmelsen. Stadgandet bar, i överensstämmelse med de sakkunnigas förslag, kompletterats med en bestämmelse om att protokollsutdrag i nu förevarande fall ofördröjligen skall tillställas vederbörande taxeringsintendent. *Departementschefen.*

110 §.

De sakkunniga anföra, att ändringarna stode i samband med de sakkunnigas förslag om muntliga förhandlingar i fastighetsprövningsnämnd och prövningsnämnd, beträffande vilken fråga hänvisades till den allmänna motiveringen.

Till det av de sakkunniga föreslagna första stycket torde lämpligen böra göras ett tillägg för att tydligt utmärka, att skattskyldig eller klagande jämväl äger utföra talan inför fastighetsprövningsnämnd och prövningsnämnd. *Departementschefen.*

Viss ytterligare jämkning har vidtagits i fråga om avfattningen av första stycket.

111—113 §§.

De sakkunniga anföra:

111 §. 1 och *2 mom.* Medlem i fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd samt taxeringsintendent, som tidigare i annan egenskap handlagt taxeringsärende, få därvid anses hava fattat viss ståndpunkt i ärendet, vilket bör medföra, att vederbörande icke i sin förstnämnda egenskap därefter må taga befattning med samma ärende.

Är landskamrerare på grund av jäv förhindrad att i fastighetsprövningsnämnden eller länsprövningsnämnden deltaga i behandlingen av visst taxeringsärende, inträder såsom ordförande den befattningshavare, som länsstyrelsen förordnar att i denna del uppehålla landskamreraretjänsten (i normala fall länsassessorn å landskontoret). Är ordföranden i riksskattenämnden av dylik anledning hindrad att deltaga i handläggningen av visst ärende, utövas ordförandeskapet av vice ordföranden.

112 §. Sista punkten i paragrafens nuvarande lydelse bör ändras på föreslaget sätt, enär enligt de sakkunnigas förslag i samtliga beskattningsnämnder ordföranden äger deltaga i besluten.

113 §. Första stycket har enligt förslaget överflyttats till 109 §.

I 111 § torde böra uttryckligen angivas att, om landskamreraren på grund av jäv är förhindrad att i fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd deltaga i behandlingen av visst ärende, såsom ordförande inträder den befattningshavare hos länsstyrelsen, som länsstyrelsen förordnar att i denna del fullgöra landskamrerarens åligganden. *Departementschefen.*

Det sålunda föreslagna tillägget nödvändiggör en omarbetning av paragrafen i redaktionellt hänseende.

115 §.

De sakkunniga yttra:

Då särskild prövningsnämnd föreslås avskaffad, har uttrycket ordinarie prövningsnämnd utbytts mot prövningsnämnd.

Enligt 62 § andra stycket kommunalskattelagen och 21 § andra stycket förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt må eftertaxering icke ske senare än fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort äga rum. Enligt de sakkunnigas förslag kan taxering, avseende ett visst år, äga rum icke blott under detta år (taxeringsåret) utan även under tiden till och med den 30 juni året därpå. Dock måste i senare fallet fråga rörande taxeringen väckas före taxeringsårets utgång. Med hänsyn till lydelsen av ovan angivna författningsrum torde i fråga om eftertaxering med det år, då taxering rätteligen bort äga rum, böra förstås taxeringsåret. Skulle därmed förstås jämväl året näst efter taxeringsåret, skulle detta innebära, att den tid, under vilken eftertaxering kunde ske, utsträcktes till sex år efter taxeringsåret. Eftertaxering måste i följd härav, även med den föreslagna utsträckningen av prövningsnämndens arbetsperiod, vara åsatt senast den 31 december fem år efter det taxeringsår, då taxeringen rätteligen bort äga rum. Detta innebär i förhållande till nuvarande ordning, då eftertaxering icke kan åsättas av särskild prövningsnämnd, en utsträckning av den tid, under vilken eftertaxering kan ske, från den 10 oktober (beträffande mellankommunala prövningsnämnden den 5 oktober och beträffande Stockholms stads prövningsnämnd den 31 oktober) till och med den 31 december samma år. För sistnämnda utsträckning av tiden torde emellertid lydelsen av ovannämnda stadganden i kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt icke lägga hinder i vägen.

Kammarrätten anför, att det syntes vara en oegentlighet att beträffande eftertaxering för taxeringsår, som låge fem år tillbaka, tiden för framställande av yrkande om åsättande av eftertaxering utginge samtidigt med befogenheten för vederbörande nämnd att vidtaga sådan åtgärd.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund uttalar, att enligt förbundets mening den omfattning av rätten till eftertaxering, som kommit till uttryck i motiven, icke klart framginge av lagtexten.

Departementschefen. Den föreslagna förlängningen av prövningsnämndens arbetsperiod bör icke föranleda att den tid, under vilken eftertaxering må åsättas, förlänges i vidare mån än de sakkunniga angivit eller från den 10 (respektive den 5 eller den 31) oktober till och med den 31 december samma år.

Till undvikande av feltolkning torde 62 § andra stycket kommunalskattelagen och 21 § andra stycket förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt böra ändras så, att eftertaxering angives kunna äga rum senast fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort av beskattningsnämnd i första instans verkställas.

117 §.

Då vägstyrelserna upphöra att fungera från och med 1944 års ingång, bör stadgandet om vägstyrelses besvärsrätt utgå.

I enlighet med vad jag anfört i den allmänna motiveringen i samband med frågan om prövningsnämndernas arbetsperiod torde stadgandet om förlängning av besvärstiden i händelse denna utlöper å en helgdag böra utgå.

118 §.

Bestämmelserna om vägstyrelses besvärsrätt böra utgå.

Likaså bör bestämmelsen om överjägmästares besvärsrätt utmönstras, eftersom skogsvårdsavgift numera i intet fall ingår till domänstyrelsen.

119 §.

De sakkunniga anföra:

Besvär, som skola handläggas av riksskattenämnden, torde, för undvikande av onödig omgång, böra ingivas direkt till nämndens kansli. Hava besvären i sådant fall i stället ingivits eller insänts till länsstyrelse, bör gälla vad i fjärde stycket sägs.

I övrigt hänvisas till den allmänna motiveringen.

Beträffande den föreslagna ändringen i bestämmelsen om besvärstid för kommuner m. fl. hänvisas till den allmänna motiveringen. *Departementschefen.*

Stadgandet i de sakkunnigas förslag angående vägstyrelses besvär bör utgå.

Besvär, som skola handläggas av den mellankommunala prövningsnämnden, torde — i överensstämmelse med vad de sakkunniga föreslagit i fråga om riksskattenämnden och för undvikande av onödig omgång — böra ingivas direkt till den mellankommunala prövningsnämnden. Hava besvären i stället ingivits till vederbörande länsstyrelse, bör detta likväl icke medföra att besvären icke upptagas till prövning.

121 §.

De sakkunniga yttra:

Då besvär över fastighetsprövningsnämnds och prövningsnämnds beslut anföras i olika ordning, har paragrafen föreslagits uppdelad i två moment, av vilka 1 mom. innehåller bestämmelser angående förstnämnda och 2 mom. angående sistnämnda besvär.

I övrigt hänvisa de sakkunniga till den allmänna motiveringen.

De sakkunnigas uttalande ger icke anledning till erinran från min sida. *Departementschefen.*

122 §.

De sakkunniga anföra:

Besvär över beslut av riksskattenämnden böra, i likhet med besvär till nämnden, ingivas direkt till nämndens kansli.

I fråga om besvär, som inkommit till riksskattenämndens kansli, bör nämnden, och icke skatteintendenten, fullgöra de uppgifter enligt 2 mom., som beträffande till länsstyrelse inkomna besvär ankomma på länsstyrelsen.

De sakkunniga föreslå, att det nu i 2 mom. tredje stycket andra punkten förekommande uttrycket »med erforderliga upplysningar och erinringar» skall utgå, enär något särskilt yttrande från länsstyrelsen icke synes vara erforderligt. Det torde för övrigt icke heller för närvarande förekomma, att länsstyrelse avgiver sådant yttrande.

I övrigt hänvisas till den allmänna motiveringen.

Sveriges lantbruksförbund, svenska lantmännens riksförbund, Stockholms handelskammare och *Sveriges industriförbund* uttala, att i rättssäkerhetens intresse borde föreskrivas, att då i avgivna förklaringar invändningar fram-

ställts mot den skattskyldiges yrkanden det skulle åligga landskamreraren att låta tillställa den skattskyldige handlingarna för avgivande av påminnelser.

Departementschefen. Bestämmelserna i 2 mom. andra stycket i de sakkunnigas förslag torde böra ändras i överensstämmelse med vad i förenämnda yttranden uttalats.

123 §.

I departementsförslaget har stadgandet i 2 mom. första stycket sjunde ledet omarbetats med hänsyn till bestämmelserna i 28 § 2 mom. första stycket.

124 §.

De sakkunniga anföra, att vad de under 122 § yttrat rörande besvär, som inkommit till riksskattenämndens kansli, gällde även beträffande 2 mom. i förevarande paragraf.

Departementschefen. I fråga om det i departementsförslaget i 2 mom. första stycket gjorda tillägget rörande infordrande av påminnelser hänvisas till vad som anförts under 122 §.

127 §.

Bestämmelsen om förlängning av besvärstiden i händelse att slutdagen infaller å en helgdag har — för att vinna överensstämmelse med motsvarande stadgande i 119 § och då en dylik förlängning inträder redan på grund av bestämmelserna i lagen om beräkning av lagstadgad tid — ansetts böra utgå.

134 §.

De sakkunniga anföra, att det ansetts lämpligt att här uttryckligen angiva, att taxeringsintendenten vore skyldig att avgiva förklaring över besvär angående taxering. I övrigt hänvisa de sakkunniga till den allmänna motiveringen.

Departementschefen. Då det ingår i taxeringsintendents tjänsteåligganden att avgiva förklaring över besvär angående taxering, synes det icke erforderligt att här intaga föreskrift om sådan skyldighet.

135 a §.

Då departementsförslaget förutsätter att en riksskattenämnd för närvarande icke skall inrättas, utgår denna paragraf jämte tillhörande kapitelrubrik. Vid sådant förhållande erfordras icke ändring av nummerbeteckningen å nuvarande 6, 7 och 8 kap.

139 §.

Stadgandet i förevarande paragraf bör angivas gälla även medlem i fastighetsprövningsnämnd.

140 §.

I 140 § taxeringsförordningen torde — på motsvarande sätt som jag i annat sammanhang föreslår med avseende å förordningen om allmän omsättningsskatt — böra upptagas en bestämmelse om straff för den som obehörigen yppar vad han inhämtat vid sådan granskning av handelsbok eller annan

räkenskapshandling, som företagits med stöd av bestämmelserna i taxeringsförordningen. Straffet torde, där icke vederbörande för sin förseelse är underkastad ansvar för tjänstefel, böra utgöras av dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Bestämmelsen i nuvarande 140 § om skadeståndsskyldighet torde kunna utgå, då sådan skyldighet lärer åvila den brottslige redan enligt allmänna regler.

144 § 2 och 3 mom.

Den anmälningsskyldighet, som enligt 2 mom. nu åligger landskamreraren, torde hädanefter böra åvila taxeringsintendenten.

Till andra stycket av 3 mom. har — i likhet med vad som skett beträffande 122 § 2 mom. och 124 § 2 mom. — fogats ett tillägg angående infordrande av påminnelser i vissa fall.

Stadgandet angående förlängning av besvärstiden i händelse att slutdagen infaller å en helgdag har, liksom beträffande 127 §, ansetts böra utgå.

145 §.

De sakkunniga anföra:

3 mom. Tidpunkten, då kommun senast har att inkomma med framställning om ersättning enligt 1 mom. 2), såvitt angår allmän fastighetstaxering i länen, föreslås framflyttad till den 15 april, med hänsyn till att fastighetstaxeringsnämndens arbete i länen enligt förslaget kan pågå till och med den 31 mars.

5 mom. Det må erinras om vad som i den allmänna motiveringen anförts därom, att särskild ersättning för arbete för prövningsnämnden icke är avsedd att utgå till befattningshavare i högre lönegrad än den 18:e.

7 mom. Då prövningsnämnds arbete skall pågå under hela året, synes ifrågavarande uppgift lämpligen böra avse budgetår.

8—11 mom. Bestämmelsen om ersättning åt medlemmar i fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd, vilka efter kallelse inställt sig före vederbörande nämnds sammanträde för att meddela upplysningar, utgår, då de sakkunniga föreslagit, att rätt till sådan kallelse icke längre skall förefinnas (jfr motiveringen till 70 § 2 mom. och 94 § 2 mom.).

Ersättning åt ledamot i fastighetsprövningsnämnd och prövningsnämnd för deltagande i sammanträde med nämnden föreslås, såsom i den allmänna motiveringen omnämnes, skola utgå med samma belopp, som för närvarande tillkommer i 126 § 2 mom. omförmäld ledamot av kammarrätten för tjänstgöring där.

Särskild ersättning för protokollföring vid sammanträden enligt 59 § 1 eller 2 mom. eller 75 § avses icke vidare skola utgå, enär denna uppgift såsom tjänsteåliggande bör åvila den befattningshavare å landskontoret, som därtill utses.

Särskilt sammanträde med ledamöter av fastighetsprövningsnämnd och prövningsnämnd för protokolljustering skall enligt de sakkunnigas förslag icke vidare förekomma (jfr motiveringen till 73, 98 och 105 §§), vadan stadgandet om ersättning för närvaro vid dylikt sammanträde utgår.

Det nuvarande 10 mom. föreslås skola utgå, enär med den ändrade ställning, riksskattenämnden och till dess förfogande ställda befattningshavare enligt de sakkunnigas förslag komma att intaga, bestämmelser om ifrågavarande ersättningar icke synas böra intagas i taxeringsförordningen.

Bestämmelser om resekostnads- och traktamentsersättning åt ordförande och ledamöter i riksskattenämnden samt ledamöter i fastighetsprövningsnämnd och länsprövningsnämnd föreslås skola intagas i kungörelsen den 19 juni 1942 med tilläggsbestämmelser till allmänna resereglementet.

Departementschefen.

Även ersättning åt taxeringskonsulent torde böra bestridas av statsmedel. Det synes knappast erforderligt att ändra gällande bestämmelser angående de tider, inom vilka yttranden eller framställningar angående ersättning för taxeringsarbete enligt 2 och 3 mom. skola vara inkomna.

Bestämmelsen i 5 mom. rörande kostnader för fastighetsprövningsnämnds, länsprövningsnämnds och Stockholms stads prövningsnämnds arbeten torde hädanefter böra avse endast sistberörda prövningsnämnd, då för länens vidkommande kostnaderna böra gäldas ur länsstyrelsernas anslag för avlöningar och expenser.

Då enligt departementsförslaget någon riksskattenämnd icke för närvarande skall inrättas, erfordras icke någon ändring av de bestämmelser i paragrafen, som angå den mellankommunala prövningsnämnden. Den nuvarade nummerbeteckningen å 9—12 mom. förblir vid sådant förhållande oförändrad.

Förslag till bestämmelser om resekostnads- och traktamentsersättning åt ledamöter i fastighetsprövningsnämnd och prövningsnämnd torde jag senare få anmäla.

146 § 1 och 3 mom.

De sakkunniga anföra:

Både av landstings förvaltningsutskott och stadsfullmäktige valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd torde för deltagande i nämndens sammanträden böra åtnjuta ersättning enligt 145 § 8 mom. Enligt förordningen den 30 december 1941 (nr 991) äga blott ledamöter, valda av landstings förvaltningsutskott, rätt till sådan ersättning, medan av stadsfullmäktige valda ledamöter erhålla lägre ersättning. Någon anledning att göra skillnad härvidlag mellan dessa båda slag av ledamöter torde dock icke förefinnas, då båda slagen få anses hava lika kvalificerade arbetsuppgifter.

Stadsfullmäktige i Kristinehamn uttala att gällande bestämmelser borde så ändras, att möjlighet funnes för kommunal myndighet att bestämma arvodet till ledamöter i lokal taxeringsnämnd till högre belopp än tio kronor för dag samt att i samband därmed arvodet till ledamöter i särskild taxeringsnämnd höjdes.

Departementschefen.

De sakkunnigas förslag torde böra godtagas.

Bestämmelsen i 3 mom. angående skogsvårdsombud, som utsetts av överjägmästare, torde böra utgå, då dylika ombud numera icke förekomma.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

De sakkunniga anföra:

De sakkunniga hava funnit lämpligt föreslå, att förordningen skall träda i kraft den 1 juli 1943, med hänsyn till att prövningsnämndens arbetsår för

behandling av ordinära mål och ärenden rörande ett års taxering kan sägas sträcka sig från den 1 juli ett år till och med den 30 juni året därpå. Den första fyraårsperiod, för vilken ledamöter och suppleanter i prövningsnämnden föreslås skola väljas, räkna de sakkunniga också från den 1 juli 1943. Härtill kommer, att till följd av den anslagsökning, som ett genomförande av de sakkunnigas förslag förutsätter, det synes vara ändamålsenligt, att förslaget i sin helhet träder i kraft vid ett budgetårs början.

Departementschefen.

Med hänsyn till angelägenheten av att det föreliggande förslaget till ändrad organisation av taxeringsväsendet genomföres snarast möjligt förordar jag, att nu ifrågavarande författningsförslag — liksom de i det följande omnämnda författningsförslagen — träder i kraft den 1 januari 1944. Även personalorganisationen bör då genomföras, i den mån rekryterings- eller lokalförhållandena icke göra det omöjligt.

Då, såsom de sakkunniga framhållit, prövningsnämndens arbetsår för behandling av ordinära mål och ärenden får anses löpa från och med den 1 juli ett år till och med den 30 juni påföljande år, böra ledamöter och suppleanter i nämnden första gången utses för tiden den 1 januari 1944— den 30 juni 1947.

Såsom förut anmärkts upphöra vägstyrelserna att fungera från och med 1944 års ingång. Vad i taxeringsförordningen i dess hittills gällande lydelse finnes stadgat angående vägstyrelse torde emellertid, såvitt angår 1942 eller tidigare års taxering, alltjämt böra äga tillämpning, dock att de på vägstyrelsen ankommande uppgifterna skola fullgöras av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

II. Förslag till lag om ändrad lydelse av 3 och 62 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

De sakkunniga anföra:

Med den föreslagna utsträckningen av den tid, varunder prövningsnämnden handlägger ordinära mål och ärenden, till den 30 juni året näst efter taxeringsåret erfordras ändring i den i 3 § kommunalskattelagen intagna bestämmelsen om vad med taxeringsår förstås. Därmed bör, då prövningsnämndens arbetsperiod förlänges på sätt nyss sagts, förstås det kalenderår, under vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes.

Departementschefen.

Vad de sakkunniga anfört föranleder icke någon erinran från min sida.

Såsom jag vid 115 § taxeringsförordningen anmärkt, torde i 62 § andra stycket böra vidtagas den ändringen, att eftertaxering angives kunna äga rum senast fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort av beskattningsnämnd i första instans verkställas.

III. Förslag till förordning angående ändrad lydelse av 21 § förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Såsom förut anmärkts (vid 115 § taxeringsförordningen) torde i 21 § andra stycket böra vidtagas den ändringen, att eftertaxering angives kunna äga rum senast fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort av beskattningsnämnd i första instans verkställas.

IV. Förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet.

De föreslagna ändringarna äro av formell natur. De uppgifter, som enligt förordningen ankomma på taxeringsnämnd respektive ordinarie eller särskild prövningsnämnd, ha sålunda angivits skola ankomma på lokal taxeringsnämnd respektive prövningsnämnd. Vidare har uttrycket »prövningsnämnd» i förtydligande syfte utbytts mot uttrycket »fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd». Slutligen ha de uppgifter, som nu åvila landskamrerare respektive skattedirektören hos överståthållarämbetet, angivits skola ankomma på taxeringsintendent.

V. Förslag till lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet, förslag till lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad, förslag till lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm samt förslag till lag angående ändrad lydelse av 46 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting.

Länsstyrelsen i Värmlands län framhåller i det av länsstyrelsen avgivna remissyttrandet, att den nuvarande lydelsen av ifrågavarande lagrum bleve otillfredsställande, därest den tid, under vilken prövningsnämnden hade att handlägga ordinära mål och ärenden rörande ett års taxering, utsträcktes till och med den 30 juni året därpå.

Departementschefen. Ifrågavarande lagrum torde böra ändras så att bestämmelserna anknyta icke till »senast fastställda taxeringslängd» utan till »senaste taxering».

VI. Förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt.

Ändringarna äro huvudsakligen av formell natur. Vissa uppgifter, som enligt förordningen ankomma på landskamrerare respektive skattedirektören hos överståthållarämbetet, ha sålunda angivits skola ankomma på vederbörande taxeringsintendent. Därjämte har den tid — för närvarande den 15 februari — inom vilken kupongskattekontoret skall till vederbörande länsstyrelser överlämna föregående års uppgifter om aktieutdelningar, ändrats till den 31 januari; ändringen har vidtagits i syfte att vinna överensstämmelse med den föreslagna nya lydelsen av 42 § 4 mom. taxeringsförordningen. I samband härmed har en motsvarande jämkning skett i fråga om den tid, inom vilken aktiebolags styrelse skall till kupongskattekontoret överlämna sådana uppgifter om aktieutdelning, som till bolaget inkomma efter det bolaget inbetalt kupongskatt enligt 5 § andra stycket kupongskatteförordningen.

Departementschefens hemställan.

Föredraganden hemställer härefter — under anförande *att* de medel, som erfordrades för genomförande av den föreslagna personalförstärkningen vid länsstyrelserna komme att äskas i särskild ordning, *samt att* övriga med förslagets genomförande förenade kostnader, med undantag för hyreskostnader vilka borde belasta statens allmänna fastighetsfond, torde, därest riksdagen icke hade något att däremot erinra, få bestridas från det under VII huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till Kostnader för årlig taxering — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det nu framlagda förslaget till förstärkning av personalen vid länsstyrelserna och överståthållarämbetet,

dels ock antaga de inom finansdepartementet upprättade förslagen till

1) förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379);

2) lag om ändrad lydelse av 3 och 62 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

3) förordning angående ändrad lydelse av 21 § förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt;

4) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet;

5) lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet;

6) lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad;

7) lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm;

8) lag angående ändrad lydelse av 46 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting; samt

9) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Gabrielson.

Bilaga A.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 3 § 3 mom., 11 §, 39 § 4 mom., 49 § 4 mom., 62 § 4 mom., 89 §, 102 §, 103 § och 141 § 3 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 skola upphöra att gälla, att 2 § 3 mom., 3 § 2 mom., 4 §, 7 §, 8 § 3 och 5 mom., 9 §, 10 §, 12—14 §§, 15 § 2 mom., 16 §, 20 § 1 mom., 28 §, 29 §, 32 § 3 mom., 34 §, 35 § 2 och 3 mom., 36 § 1 och 3 mom., 42 § 4 mom., 52 §, 55 § 1 mom., 56 § 1 mom., 57—59 §§, 62 § 1 och 3 mom., 65 §, 66 § 2 och 3 mom., 67 § 3 mom., 69 § 1—3 mom., 70 §, 72 §, 73 §, 75—78 §§, 79 § 1 och 2 mom., 80 §, 85—88 §§, 91 § 1 och 2 mom., 92—101 §§, 104—107 §§, 109—113 §§, 115 §, 119 §, 121—124 §§, 124 a §, 125 §, 128 § 2 mom., 129 §, 134 §, 135 §, 141 § 5 mom., 144 § 1 och 2 mom., 145 § och 146 § 1 mom. nämnda förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, att i sagda förordning skola införas tre nya paragrafer, benämnda 97 a §, 104 a § och 135 a §, samt ny kapitelrubrik, under 6 kap., till 135 a § av nedan angiven lydelse ävensom att i förordningen nuvarande 6, 7 och 8 kap. skola betecknas såsom respektive 7, 8 och 9 kap.:

2 §.

3 mom. Där ej annat angives eller av sammanhanget framgår, förstås i denna förordning med *län* jämväl Stockholms stad, med *länsstyrelse* jämväl överståthållarämbetet, med *länsprövningsnämnd*, varom i 3 § 2 mom. förmäles, jämväl den i samma moment omnämnda Stockholms stads prövningsnämnd, med *landskamrerare* jämväl skattedirektören vid överståthållarämbetet för skatteärenden samt med *taxeringsintendent* jämväl skatteintendenten och i 16 § omförmäld tjänsteman. Med vederbörande länsstyrelse avses, försåvitt fråga är om riksskattenämnden, överståthållarämbetet.

Vad i denna förordning stadgas om *prövningsnämnd* skall, där ej annat av sammanhanget framgår, gälla jämväl beträffande den i 3 § 2 mom. omförmälda riksskattenämnden.

3 §.

2 mom. Beskattningsnämnder vid *årlig taxering* äro i första instans *taxeringsnämnder*. Taxeringsnämnderna äro dels *lokala*, var och en inom sitt lokala taxeringsdistrikt, och dels *särskilda*, de sistnämnda med uppgifter, som angivas i 77 § 2 mom. En lokal taxeringsnämnd i Stockholm förordnas årligen av överståthållarämbetet att, utöver nämnden eljest tillkommande göromål, såsom en för riket gemensamt taxeringsnämnd *(den gemensamma taxeringsnämnden)* handlägga ärenden, som avses i 77 § 4 mom.

Över dessa nämnder äro *prövningsnämnder*.

Varje län — — — *(Stockholms stads prövningsnämnd)*.

Därjämte utgör *riksskattenämnden* en för hela riket gemensam prövningsnämnd.

4 §.

Indelning i beredningsdistrikt och fastighetstaxeringsdistrikt verkställes av länsstyrelsen senast den 31 augusti året näst före taxeringsåret. Senast den 30 november förstnämnda år fastställer länsstyrelsen indelningen i lokala taxeringsdistrikt och antalet särskilda taxeringsnämnder i länet, därvid tillika skall angivas, ej mindre vilka grupper av skatteskyldiga som skola taxeras av varje särskild taxeringsnämnd än även huruvida distriktet för nämndens verksamhet skall utgöras av länet i dess helhet eller visst angivet område inom detsamma. För stad, som ej deltager i landsting, skall alltid utses minst en särskild taxeringsnämnd.

Åt distrikten skall givas den omfattning — — — uppdela kommun i två eller flera lokala distrikt eller förena två eller flera kommuner å landet till ett lokalt distrikt. Fastighetstaxeringsdistrikten å — — — i övrigt.

Innan länsstyrelsen — — — infordras.

7 §.

1 mom. Fastighetsprövningsnämnd i län skall utgöras av medlemmarna av den i 9 § omförmälda länsprövningsnämnden samt ytterligare nio ledamöter, vilka utses av länsstyrelsen senast den 15 april under taxeringsåret till lika antal ur envar av följande grupper personer, nämligen sådana, som deltagit i fastighetstaxeringsnämndernas arbete under året efter förordnande av länsstyrelsen eller val av landsting, sådana, som deltagit i samma arbete efter val av kommun, samt sådana inom länet, som icke deltagit i nämnda arbete men genom sin verksamhet kunna antagas besitta sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering.

Enligt samma grunder, som gälla för utseende av ovannämnda nio ledamöter, utser länsstyrelsen sex suppleanter för dessa.

2 mom. Ordföranden i länsprövningsnämnden skall vara fastighetsprövningsnämndens ordförande.

8 §.

3 mom. Därjämte skola ledamöter i taxeringsnämnden ävensom suppleanter, en för varje ledamot, väljas för fyra år, räknade från och med den 1 januari året efter det, då valet skedde, dock att val skall äga rum vart annat år, därvid för varje gång halva antalet ledamöter väljes. Valet förrättas i december månad. Här avsedda ledamöter och suppleanter i lokal taxeringsnämnd utses å landet av kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa samt i stad av stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige icke finnas, av allmän rådstuga. Motsvarande ledamöter och suppleanter i särskild taxeringsnämnd väljas i stad, som icke deltager i landsting eller som enligt av länsstyrelsen fastställd arbetsfördelning ensam skall utgöra verksamhetsområde för en eller flera särskilda taxeringsnämnder, av stadsfullmäktige samt eljest av vederbörande landstings förvaltningsutskott.

Antalet valda ledamöter i lokal taxeringsnämnd skall, om taxeringsdistriktet består av en kommun eller del av kommun, bestämmas i sammanhang med valet och utgöra minst tre, högst åtta. Består taxeringsdistriktet av två eller flera kommuner, bestämmes, antalet ledamöter från varje kommun av länsstyrelsen i samband med indelningen i taxeringsdistrikt under iakttagande att ledamöterna skola vara högst fem från varje kommun, dock sammanlagt högst tio.

Antalet valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd skall bestämmas i sammanhang med valet och utgöra minst fem, högst åtta, därest desamma utses av landstings förvaltningsutskott, men eljest minst tre och högst åta. I Kalmar län skall för de fall, att särskild taxeringsnämnd skall vara verksam

inom båda landstingsområdena, antalet av länsstyrelsen bestämmas till sex eller åtta, varefter vartdera landstingets förvaltningsutskott väljer halva antalet ledamöter och suppleanter.

5 mom. Om utgången — — — taxeringsnämnden.

Över kommuns val må besvär anföras — — — val.

I fråga om besvär över val, förrättat av landstings förvaltningsutskott, gäller vad i andra stycket sägs om besvär över kommuns val; dock att diariebevis över att klaganden besvärat sig skall ingivas till ordföranden i förvaltningsutskottet.

Finner länsstyrelsen anledning förordna om nytt val av ledamöter och suppleanter i särskild taxeringsnämnd på grund därav, att vid valet icke iakttagits bestämmelsen i 12 § 1 mom. fjärde stycket första punkten, har länsstyrelsen att därvid erinra om nämnda bestämmelse samt att, såvitt möjligt, föreskriva, vilka slag av skattskyldiga som skola väljas, och antalet av varje slag.

9 §.

Länsprövningsnämnderna skola bestå av landskamreraren såsom ordförande samt fyra ledamöter jämte suppleanter för dessa, en för varje ledamot. Ledamöter och suppleanter utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år bland personer, som äro valbara till ledamöter i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet.

10 §.

Riksskattenämnden utgöres av ordförande och fyra ledamöter, vilka utses av Kungl. Maj:t, ordföranden för viss tid och ledamöterna för en tid av fyra år. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande att vid förfall för ordföranden tjänstgöra i hans ställe. För varje ledamot utser Kungl. Maj:t en suppleant.

Skatteintendenten fullgör hos riksskattenämnden de åligganden, som hos länsprövningsnämnd ankomma på taxeringsintendenten.

12 §.

1 mom. Till medlemmar — — — verkställande.

Av kommun må till ledamot eller suppleant i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd utses allenast den, som är inom kommunen mantalsskriven, och av landsting må till ledamot eller suppleant i fastighetstaxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom fastighetstaxeringsdistriktet. Av landstings förvaltningsutskott må till ledamot eller suppleant i särskild taxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom nämndens verksamhetsområde; dock att i Kalmar län den, som av någotdera landstingets förvaltningsutskott väljes, skall vara mantalsskriven i kommun inom samma landstings område. Ej må annan väljas till ledamot eller suppleant än den som tillika under det år, då valet äger rum, haft att utgöra allmän kommunalskatt till kommunen eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet och jämväl, i den mån utskylderna vid tiden för valet varit förfallna, erlagt desamma.

Vid kommuns val av ledamöter i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller lokal taxeringsnämnd, så ock vid förordnande av ledamöter i fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd skall tillses, att om möjligt såväl ägare eller brukare av fastighet som rörelseidkare, vilka bedriva inom distriktet allmänt förekommande verksamhet, samt arbetare och andra inkomsttagare komma att tillhöra nämnden ävensom att, såvitt möjligt är, kännedom om distriktets olika delar kommer att förefinnas inom densamma.

Till medlemmar och suppleanter i särskild taxeringsnämnd skola utses personer, som kunna antagas besitta särskild insikt och erfarenhet i de taxeringsfrågor, som ankomma på dylik nämnds handläggning. Därjämte bör, såvitt möjligt, tillses, att inom sådan nämnd kännedom kommer att förefinnas om olika delar av nämndens verksamhetsområde.

2 mom. Ej må — — — distrikt;

den som under de fyra sist förflutna åren tjänstgjort såsom medlem i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd;

den som — — — ålder; samt

den som eljest uppgiver hinder, vilket beträffande den som förordnats av länsstyrelse godkännes av länsstyrelsen och beträffande annan godkännes av den kommun, det landsting eller det förvaltningsutskott, som förrättat valet.

3 mom. Medlem i beskattningsnämnd skall vara svensk medborgare.

Ej må sådant uppdrag utövas av den, som är omyndig eller försatt i konkurstillstånd, eller av den, som icke under näst föregående kalenderår haft att utgöra allmän kommunalskatt till kommunen eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, ej heller av den, som icke, i den mån utskylderna äro förfallna, erlagt densamma.

13 §.

1 mom. Av Kungl. Maj:t eller länsstyrelse meddelat förordnande såsom ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd kan när som helst återkallas.

Avgår medlem — — — avgångne. Sker under valperioden ändring i indelningen i taxeringsdistrikt, skall i vederbörlig ordning val av ledamöter och suppleanter, som därav föranledes, äga rum för den återstående tiden av valperioden.

2 mom. Utebliver vald ledamot i beredningsnämnd, i fastighetstaxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd från utlyst sammanträde — — — deltaga.

14 §.

1 mom. Beskattningsnämnd så — — — efter samråd med taxeringsintendenten, men, då fråga är om biträde åt fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd, utses av vederbörande nämnd. Finner taxeringsintendenten nödigt att — — — sådan.

2 mom. Länsstyrelsen skall, — — — sägs.

Taxeringsintendenten meddelar de sakkunniga nödiga anvisningar för fullgörande av deras uppdrag.

15 §.

2 mom. Ordförande i — — — drätselkammaren. I övriga städer och på landet skall biträde lämnas av vederbörande häradsskrivare i den utsträckning kungl. Maj:t föreskriver.

16 §.

Där så anses oundgängligen nödvändigt, må länsstyrelse, efter Kungl. Maj:ts medgivande, förordna person med länsbokhållares kompetens att beträffande vissa taxeringsärenden eller vissa grupper av sådana ärenden fullgöra de åligganden, som enligt denna förordning åvila taxeringsintendenten.

20 §.

1 mom. Allmän fastighetsdeklaration skall avlämnas senast den 15 september året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, och ingivas

Beträffande fastighet å landet: — — — kommunalborgmästaren i den stad eller länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen.

Uppgift enligt 18 § skall avlämnas senast den 15 augusti året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, och ingivas beträffande fastighet i Stockholm: — — — belägen.

28 §.

1 mom. Självdeklaration är dels *allmän självdeklaration,* dels *särskild självdeklaration.*

2 mom. Deklarationsskyldig, som taxeras av särskild taxeringsnämnd, skall avgiva *allmän självdeklaration* inom det län, där han är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet. Sådan deklarationsskyldig skall därjämte avgiva *särskild självdeklaration* i varje annat län, inom vilket han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt. Deklarationsskyldig, som icke är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, skall avgiva särskild självdeklaration i varje län, inom vilket han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt.

Särskild självdeklaration, skall dock i fall av behov efter anmaning avgivas jämväl inom det län, där allmän självdeklaration avgives, ävensom i flera exemplar.

Självdeklaration, som det åligger bostadsförening eller bostadsaktiebolag att avgiva, skall avlämnas i två exemplar, av vilka det ena är avsett för den särskilda taxeringsnämnd, som har att taxera föreningen eller bolaget, och det andra för vederbörande taxeringsnämnd i den kommun, som är beskattningsort för föreningen eller bolaget.

3 mom. Deklarationsskyldig, som icke faller under 2 mom. och som är skattskyldig till — — — (= nuvarande andra stycket) — — — inkomstskatt.

Finnes inom — — — (= nuvarande tredje stycket) — — — kommun.

29 §.

1 mom. Allmän självdeklaration — — — skulder.

Svenskt aktiebolag — — — jämlikt 7 § h) förordningen — — — belopp.

Inländsk försäkringsanstalt, — — — bortfalla.

2 mom. Särskild självdeklaration skall för den kommun eller, i fall som avses i 28 § 3 mom. andra stycket, det distrikt, — — — stadgat.

3 mom. Den, som skall taxeras av särskild taxeringsnämnd och som är skattskyldig till kommunal inkomstskatt i flera inom ett och samma län belägna kommuner eller andra administrativa områden, inom vilka menighet äger utöva beskattningsrätt, skall i den självdeklaration, som han jämlikt 28 § 2 mom. har att avgiva inom länet, för varje kommun eller område särskilt upptaga de uppgifter, som erfordras för taxeringen.

32 §.

3 mom. Skattskyldig, som — — — efter anmaning av taxeringsintendent, i den utsträckning — — — handlingar.

Vad nu — — — handlingar.

34 §.

Vanligt handelsbolag — — — nämligen

a) för varje — — — rederiet; samt

b) för varje — — — avses i 28 § 3 mom. andra stycket, för varje — — — belöper.

Äro bolagets — — — distriktet.

Skola bolagets eller rederiets delägare taxeras av särskild taxeringsnämnd, skall under *a)* omförmäld uppgift avlämnas inom varje län, där delägare är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, samt under *b)* omnämnd uppgift avlämnas inom varje län, dit någon av bolaget eller rederiet innehavd förvärvskälla är att hänföra. Äro bolagets eller rederiets samtliga delägare skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt inom samma län, skall dock uppgift, som under *b)* avses, icke lämnas för det länet.

Under *b)* omförmäld uppgift skall dock i fall av behov efter anmaning avgivas i flera exemplar.

Vid uppgift, — — — förmäles.

35 §.

2 mom. Efter anmaning är idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse skyldig avlämna uppgift om belopp, som han utbetalt till i anmaningen namngiven annan näringsidkare, därest beloppet är av beskaffenhet att i mottagarens hand utgöra intäkt av jordbruksfastighet eller av rörelse.

Efter anmaning av taxeringsintendent är idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse skyldig avlämna uppgift om till andra näringsidkare, som icke äro i anmaningen namngivna, utbetalda belopp av i första stycket angiven beskaffenhet jämte mottagarnas namn och adress.

3 mom. Utövare av — — — anmaning av taxeringsintendent, för kontroll — — — rörelsen.

Har rörelseidkare — — — avseende.

Angående den — — — sägs.

36 §.

1 mom. Självdeklaration, som — — —taxeringsåret.

Staten, landsting, kommun och annan dylik menighet må åtnjuta anstånd med självdeklarations avlämnande till den 15 mars.

Verk eller — — — näst före taxeringsåret.

På ansökan — — — förmögenhetsskatt, taxeringsintendenten i det län, — — — förmögenhetsskatt, taxeringsintendenten i det län, där den deklaration, ansökningen avser, skall avgivas, undantagsvis medgiva visst kortare anstånd med avlämnandet utöver vad ovan sagts.

Vad i — — — rederi.

3 mom. Uppgifter enligt 33 § skola vara avlämnade senast den 31 januari under taxeringsåret.

Uppgifter enligt 34 § skola vara avlämnade senast den 15 februari under taxeringsåret; dock må vanligt handelsbolag, kommanditbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg under enahanda villkor, som i 1 mom. tredje och fjärde styckena sägs, åtnjuta där omförmält anstånd med avlämnande av uppgift.

42 §.

4 mom. Enligt 3 mom. — — — senast den 31 januari nästföljande år — — — härom.

Enligt 3 mom. — — — förstöras.

Om ansvar — — — tillämpning.

52 §.

För taxering — — — första instans eller taxeringsintendent framställer — — — meddelas.

55 §.

1 mom. Rätt att utfärda anmaning, som i 32 § 3 mom. och 35 § 3 mom. sägs, tillkommer endast taxeringsintendenten i det län, där den uppgiftsskyldige under taxeringsåret har sin hemortskommun, eller, om han då saknar hemortskommun, taxeringsintendenten vid överståthållarämbetet för skatteärenden. Dock skall i fråga om skattskyldig, vilken taxering bragts under riksskattenämndens prövning, rätt till anmaning, som i 32 § 3 mom. avses, jämväl tillkomma skatteintendenten.

Avser anmaning fullgörande av i 35 § 2 mom. andra stycket föreskriven skyldighet, tillkommer rätt att utfärda anmaning taxeringsintendent.

Rätt att utfärda anmaning i andra fall än ovan sagts tillkommer taxeringsintendent samt ordföranden i vederbörande beskattningsnämnd i första instans.

56 §.

1 mom. Granskning av — — — prövningsnämnd samt av taxeringsintendent och vid granskningsarbete — — — självdeklarationer.

För innehållet — — — stadgandena i 83, 87, 98, 105 och 115 §§.

Självdeklaration skall — — — skattskyldige.

Då besvär — — — vederbörande.

Självdeklaration, som — — — erfordras.

I övrigt — — — bearbetning.

Efter taxeringsårets — — — överlämnats till rikskattenämnden, förvaras — — — föreskriver.

Vad ovan — — — medhjälpare.

57 §.

Ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd, taxeringsintendent eller annan, — — — innehåll.

Under överläggningarna — — — utspridas.

Om ansvar — — — 140 §.

58 §.

1 mom. När allmän — — — senast den 15 augusti året — — — förslag.

Sedan de i första stycket angivna handlingarna inkommit till länsstyrelsen, har landskamreraren att, med erforderligt biträde av sakkunnig person, på grundval av nämnda och eljest tillgängliga handlingar samt i mån av behov inhämtade upplysningar upprätta förslag — — — ske.

Därjämte har landskamreraren att på grundval av de uppgifter, som jämlikt 18 § avlämnats, och de upplysningar, som eljest kunna vinnas, verkställa undersökning rörande fastigheternas allmänna saluvärde å länets landsbygd. Med ledning därav skall landskamreraren för sådana trakter inom länet, där jordbruksfastigheterna kunna med avseende å ägoslag och jordens beskaffenhet anses vara väsentligen likartade, till ledning för taxeringen upprätta förslag, beträffande dylika fastigheter i skilda storleksgrupper, till vissa värden för ytenhet mark av olika ägoslag, godhetsklasser och brukningsförhållanden under förutsättning av normalt byggnadsbestånd. Därjämte skall landskamreraren, i den mån så finnes erforderligt, uppgöra förslag till särskilda anvisningar för taxeringen även i andra hänseenden, såsom angående redovisningen av olika ägoslag, värdesättning av övrig mark och bete å skogsmark med mera. Jämväl i fråga om annan fastighet bör landskamreraren, i den mån så anses erforderligt, upprätta förslag till enhetliga grunder för taxeringen. Prövas lämpligt uppgöras förslag och anvisningar för skilda delar av länet, må sådant ske.

Finner landskamreraren lämpligt, att förslag upprättas till enhetliga grunder och anvisningar för fastighetstaxeringen i stad, har han att uppgöra dylika förslag.

Länsstyrelsen äger inkalla lämpligt antal personer med ingående kännedom om fastighetsvärdena inom länet att tillhandagå landskamreraren med upplysningar vid fullgörande av hans ovan nämnda uppgifter.

2 mom. Senast den 15 september året näst före taxeringsåret har landskamreraren att till riksskattenämnden insända de i 1 mom. omförmälda förslagen till enhetliga värden och anvisningar för fastighetstaxeringen. Sedan riksskattenämnden granskat förslagen och, där oriktigheter eller, olika län emellan, skiljaktigheter föreligga, som böra undanröjas, framlagt förslag till sådana oriktigheters eller skiljaktigheters undanröjande, skall nämnden senast den 15 oktober förstnämnda år till landskamreraren översända ifrågavarande förslag. Landskamreraren har därefter att i de av honom upprättade förslagen verkställa de ändringar, som må föranledas av riksskattenämndens erinringar.

59 §.

1 mom. Senast den — — — sammanträda inför landskamreraren å en — — — skog.

Vid sådant sammanträde redogör landskamreraren för priserna vid försäljning av fastigheter inom länet eller ifrågakommande del därav under tiden efter senaste allmänna fastighetstaxering och för de slutsatser beträffande fastigheternas allmänna saluvärde, som enligt hans mening kunna dragas av dessa priser, så ock för övriga av honom kända förhållanden av beskaffenhet att inverka på nämnda värde. Därjämte skall landskamreraren framlägga av honom upprättade förslag till enhetliga värden och anvisningar för fastighetstaxeringen jämte, i förekommande fall, av riksskattenämnden gjorda erinringar däremot. De vid sammanträdet närvarande skola därefter, på grundval av de sålunda framlagda förslagen och erinringarna, fastställa hjälptabell samt erforderliga anvisningar till ledning för värdesättning av skogsmark och växande skog ävensom överenskomma om enhetliga grunder för taxeringen i övrigt.

Vid sammanträdet — — — protokollet.

2 mom. Skulle för — — — lämpligt, att sammanträde hålles inför landskamreraren med ordförande — — — tillämpning.

3 mom. Sedan sammanträde — — — arbetet, skall å landet — — — svårigheter.

Vid sammanträdet — — — protokollet.

4 mom. Det åligger fastighetstaxeringsnämndens ordförande att följa arbetet i beredningsnämnderna inom fastighetstaxeringsdistriktet för vinnande av jämnhet och likformighet i taxeringen samt därvid i erforderlig utsträckning lämna anvisningar för dess bedrivande. Han äger övervara beredningsnämndernas sammanträden samt därunder deltaga i överläggningarna men icke i besluten.

62 §.

1 mom. Beredningsnämndens sammanträden hållas å tid och plats, som ordföranden bestämmer efter samråd med ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden. Möter för — — — ordföranden.

Vid sammanträdena — — — ledamöter.

3 mom. Beredningsnämndens förslag — — — ledamöter.

Senast den 20 december skall ordföranden till landskamreraren i länet översända sammandrag av taxeringslängden över fastigheter, för vilka fastighetsskatt utgöres, såvitt angår jordbruksfastighet.

65 §.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd *å landet* åligger huvudsakligen:
a) att följa arbetet i beredningsnämnd inom fastighetstaxeringsdistriktet på sätt stadgas i 59 § 4 mom.;
b) att före — — — (= nuvarande *a*)) — — — beredningsdistrikt;
c) att vidtaga — — — (= nuvarande *b*)) — — — taxeringen;
d) att kalla — — — (= nuvarande *c*)) — — — ordet; samt
e) att ombesörja — — — (= nuvarande *d*)) — — — längder.
Ordförande i — — — beredningsnämnd.

66 §.

2 mom. Innan fastighetstaxeringsnämnd — — — sammanträdet inför landskamreraren eller eljest — — — fastighetstaxeringsdistriktet.
Avskrift av — — — ävensom de i 62 § 3 mom. angivna sammandragen.
3 mom. Sedan det — — — fastigheten.
Nämndens sålunda fattade beslut skola, där de skilja sig från beredningsnämndens beslut, antecknas i fastighetslängderna.
Fastighetslängderna underskrivas — — — ledamöter.

67 §.

3 mom. Fastighetstaxeringsnämnd i — — — stadgandena i 62 § 3 mom. första stycket hava motsvarande tillämpning.

69 §.

1 mom. Fastighetstaxeringsnämndens arbete — — — dessförinnan. Arbetet skall vara avslutat i länen senast den 31 mars och i Stockholm senast den 15 juni under taxeringsåret.
2 mom. Senast den 5 april skall fastighetstaxeringsnämndens — — — föreskriver.
3 mom. Fastighetslängderna, i — — — tillgå för landskamreraren, taxeringsintendenten och fastighetsprövningsnämnden — — — taxeringsåret.

70 §.

1 mom. Sedan fastighetslängderna med tillhörande handlingar blivit tillgängliga för taxeringsintendenten, skall — — — fastighetstaxering. Landskamreraren har att sörja för införskaffandet av erforderliga yttranden över hos fastighetsprövningsnämnden anförda besvär och gjorda framställningar; där yttrandena därtill föranleda, skola påminnelser infordras från vederbörande. Taxeringsintendenten har att åvägabringa för besvärens och framställningarnas prövning eljest erforderlig utredning.
Vid granskningsarbetet må taxeringsintendenten åtnjuta — — — personer, som av länsstyrelsen ställas till hans förfogande. Då i — — — bör taxeringsintendenten föranstalta därom.
2 mom. Länsstyrelsen äger, — — — att under taxeringsintendentens granskningsarbete infinna sig för upplysningars meddelande.

72 §.

1 mom. Fastighetsprövningsnämnd granskar — — — beslut.
Fastighetsprövningsnämnd eller dess ordförande äger, där så anses erforderligt, dels kalla ordförande eller ledamot i fastighetstaxeringsnämnd i länet eller andra i fastighetsvärdering kunniga och erfarna personer att infinna sig vid sammanträde med fastighetsprövningsnämnden eller hos dess

ordförande för att meddela upplysningar, dels ock infordra deklarationer och andra uppgifter, varom i denna förordning förmäles.

Skattskyldig part må i fall av behov kallas att muntligen höras inför fastighetsprövningsnämnden vid äventyr att mål eller ärende avgöres på förhandenvarande skäl.

2 mom. I län sammanträder fastighetsprövningsnämnd på ordförandens kallelse i — — — samlingsort å sådan tid, att nämndens arbeten må vara avslutade senast den 30 juni. Möter för — — — göras hos ordföranden, som inkallar suppleant i hans ställe.

Taxeringsintendenten har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att bevaka det allmännas rätt samt därvid framställa de yrkanden om påförande av eller ändring i taxering, vartill han kan finna anledning.

3 mom. Stockholms stads prövningsnämnd sammanträder för behandling av ärenden rörande allmän fastighetstaxering å tid, som ordföranden bestämmer sålunda, att nämndens sammanträden må vara avslutade senast den 31 oktober.

73 §.

Alla beslut — — — Kungl. Maj:t.

Justering av protokollet skall för varje sammanträde verkställas inför nämnden, innan sammanträdet upplöses, eller senast inom åtta dagar efter sammanträdets avslutande av nämndens ordförande. Justeringen bestyrkes i båda fallen genom ett av ordföranden å protokollet tecknat intyg, däri dagen för justeringen utsättes.

Vederbörande protokollförare — — — tillägg.

75 §.

Länsstyrelsen må, innan ett års taxeringsarbete tager sin början, — — — sammanträda inför landskamreraren för överläggningar — — — svårigheter.

Vid sådant — — — utsett.

Landskamreraren har därefter att, med ledning av vad som framkommit vid ovannämnda överläggningar, upprätta förslag till anvisningar för nästkommande års taxering samt senast den 20 december året näst före taxeringsåret till riksskattenämnden insända omförmälda förslag. Sedan riksskattenämnden granskat förslaget och, där oriktigheter eller, olika län emellan, skiljaktigheter föreligga, som böra undanröjas, framlagt förslag till sådana oriktigheters eller skiljaktigheters undanröjande, skall nämnden senast den 20 januari under taxeringsåret till landskamreraren översända ifrågavarande förslag. Landskamreraren skall därefter i det av honom upprättade förslaget verkställa de ändringar, som må föranledas av riksskattenämndens erinringar, samt förelägga länsprövningsnämnden omförmälda förslag och erinringar.

Länsprövningsnämnden har därpå att, på grundval av ifrågavarande förslag och erinringar, fastställa anvisningar för årets taxering, vilka före den 31 januari samma år skola tillställas ordförandena i taxeringsnämnderna.

76 §.

Senast den 31 januari skola — — — angår.

Inom samma — — — taxeringsdistriktet.

Efter anmälan — — — behov.

Erfordras för — — — förvaras hos riksskattenämnden, äger ordförande i taxeringsnämnd efter anmälan hos skatteintendenten utbekomma — — — återställas till riksskattenämnden.

77 §.

1 mom. Taxeringsnämnderna hava att, med i 85 § angivet undantag, verkställa taxering av de skattskyldiga.

2 mom. Särskild taxeringsnämnd verkställer, utom i fall, som i 4 mom. sägs, taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt särskild skatt å förmögenhet av skattskyldiga, som icke äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, ävensom till utskiftningsskatt av skattskyldiga, som äro aktiebolag. Sådan nämnd verkställer ock, med undantag som i 4 mom. sägs, taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt särskild skatt å förmögenhet av rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, därest de hava ordnad bokföring, som avslutas medelst vinst- och förlustkonto, i huvudbok, eller nästföregående år taxerats av sådan nämnd. Har rörelseidkare under beskattningsåret varit gift och är 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 19 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt tillämplig å makarnas taxering, skall särskild taxeringsnämnd taga befattnig jämväl med den andra makens taxering för inkomst eller förmögenhet.

3 mom. Lokal taxeringsnämnd verkställer taxering av de skattskyldiga inom nämndens taxeringsdistrikt, vilkas taxeringar icke, enligt vad i 2 mom. sägs, skola handhavas av särskild taxeringsnämnd.

4 mom. Den gemensamma taxeringsnämnden i Stockholm har att verkställa dels — — — (= nuvarande 2 mom. första stycket) — — — ändamål.

Taxering, som — — — (= nuvarande 2 mom. andra stycket) — — — taxeringsdistrikt.

78 §.

Taveringsnämndens ordförande åligger huvudsakligen:

a) att tillhandahålla — — — fullgörande;

b) att, då — — — underskrift;

c) att på — — — avlämnandet;

d) att ordna — — — tillförlitlig taxering, därvid ordförande i särskild taxeringsnämnd äger infordra yttrande från ordföranden i taxeringsnämnden i det taxeringsdistrikt inom den särskilda nämndens verksamhetsområde, där ifrågavarande rörelse eller verksamhet drives; dock att länsstyrelsen — — — kronoombudet;

e) att, då — — — förhållandet;

f) att, därest — — — taxeringsnämndsordförande;

g) att när — — — förhållandet;

h) att även — — — taxering i annat distrikt, lämna vederbörande taxeringsnämndsordförande underrättelse därom;

i) att kalla — — — god tid meddela länsstyrelsen och de skattskyldiga inom taxeringsdistriktet underrättelse;

j) att leda — — — ordet;

k) att ombesörja förandet av nämndens protokoll och, i den utsträckning, Kungl. Maj:t föreskriver, dess längder; samt

l) att, därest — — — behövligt.

79 §.

1 mom. Finner taxeringsnämndens — — — han att till taxeringsintendenten framställa — — — överlämnas.

På taxeringsintendenten ankommer — — — därtill av taxeringsintendenten för varje — — — återställes.
Vad i — — — bokföring.
2 mom. Anser taxeringsnämndens — — — vederbörande taxeringsintendent, vilken — — — skall taxeringsintendenten föranstalta — — — nämnd.

80 §.

Kronoombudet har — — — särskilt
a) att, oavsett — — — denne;
b) att vid — — — iakttaget; samt
c) att, i — — — och verkställa förekommande längdföring.
Med avseende — — — samt verkställa förekommande längdföring.

85 §.

Taxering till — — — anmälan hos taxeringsintendenten i länet, — — — prövning av riksskattenämnden, skall taxeringsintendenten skyndsamt — — — anmälan till skatteintendenten för den åtgärd, som enligt 93 § ankommer på denne, och samtidigt härom underrätta taxeringsintendenten i annat län, — — — inkomstskatt.

86 §.

För varje — — — omförmälas i 77 § 4 mom.
Hos särskild taxeringsnämnd skola föras inkomstlängd och förmögenhetslängd, vilka upprättas för varje fögderi samt för stad, där magistrat finnes.
De beslutade — — — namn.
I inkomstlängden — — — ovan.
I förmögenhetslängden — — — förmögenheten.
Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.
Taxeringslängderna underskrivas — — — ledamöter.

87 §.

Såvitt ej — — — fattas av lokal taxeringsnämnd, — — — kommunvalda ledamöter, eller, där taxeringsdistriktet omfattar två — — — tillstädes; ej heller av särskild taxeringsnämnd, därest icke närvarande äro ordföranden, kronoombudet eller minst tre eller, där fråga är om nämnd, till vilken ledamöter utsetts av stadsfullmäktige, minst två av de valda ledamöterna.
Ordföranden åligger — — — förmögenhet.

88 §.

Taxeringsnämnderna skola hava avslutat sina arbeten i länen senast den 31 maj och i Stockholm senast den 15 juni.
På framställning av ordföranden i särskild taxeringsnämnd må länsstyrelsen medgiva utsträckning av förstnämnda tid, dock ej till senare tidpunkt än den 15 juni.

91 §.

1 mom. Senast den 15 juni skall — — — handlingar. Har länsstyrelsen medgivit utsträckning av den tid, inom vilken särskild taxeringsnämnds arbete skall vara avslutat, må länsstyrelsen jämväl förordna om utsträckning av förstnämnda tid, dock längst till den 30 juni. De upprättade — — — föreskriver.
2 mom. Taxeringslängderna, i huvudskrift eller avskrift, skola vara att

tillgå för landskamreraren, taxeringsintendenten och länsprövningsnämnden samt i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, tillhandahållas dem, — — — utskylder.

92 §.

1 mom. Har skattskyldig — — — genom vederbörande taxeringsintendents försorg, — — — och senast den 31 juli, till riksskattenämnden översändas — — — förmögenhet avgivits inom länet. Har — — — skola till riksskattenämnden jämväl översändas — — — förmögenhet inom länet, därest — — — taxeringar.

2 mom. Föreligger beträffande — — — översändas till riksskattenämnden.

93 §.

Taxeringsintendenten har — — — huruvida dessa taxeringar äro med skatteförfattningarna överensstämmande samt likformiga och rättvisa, ävensom för sådant ändamål — — — kommunalskattelagen.

Finner taxeringsintendenten för — — — eller anser taxeringsintendenten anledning — — — bör taxeringsintendenten föranstalta — — — annan taxeringsintendent, bör — — — sägs.

Jämväl i — — — skall taxeringsintendenten föranstalta därom.

Finner taxeringsintendenten anledning — — — yttra sig, taxeringsintendenten hos — — — ordförande.

Landskamreraren har att sörja för införskaffandet av erforderliga yttranden över hos prövningsnämnden anförda besvär och gjorda framställningar; där yttrandena därtill föranleda, skola påminnelser infordras från vederbörande. Taxeringsintendenten har att åvägabringa för besvärens och framställningarnas prövning eljest erforderlig utredning.

I fråga — — — böra taxeringsintendenterna i de — — — taxering.

94 §.

1 mom. Vid fullgörande av vad i 93 § stadgas må taxeringsintendent åtnjuta — — — personer, som av länsstyrelsen ställas till hans förfogande.

2 mom. Länsstyrelsen äger, — — — att under taxeringsintendentens granskningsarbete infinna sig för meddelande av upplysningar i distriktet vidkommande taxeringsfrågor.

I fråga om riksskattenämnden äger ordföranden i nämnden såsom — — — länsstyrelsen.

95 §.

Prövningsnämnd beslutar över anförda besvär och gjorda framställningar samt granskar och prövar årets taxeringar i övrigt.

Prövningsnämnd eller dess ordförande äger, där så anses erforderligt, dels kalla ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet att infinna sig vid sammanträde med prövningsnämnden eller hos dess ordförande för att meddela upplysningar, dels ock infordra deklarationer, handelsböcker med därtill hörande handlingar eller anteckningar rörande intäkter och utgifter inom rörelsen jämte därtill hörande handlingar samt andra uppgifter, varom i denna förordning förmäles. I fråga om infordrande av handelsböcker med därtill hörande handlingar eller anteckningar rörande intäkter och utgifter inom rörelsen jämte därtill hörande handlingar skall stadgandet i 55 § 1 mom. första stycket hava motsvarande tillämpning å prövningsnämnd eller dess ordförande.

Skattskyldig part må i fall av behov kallas att muntligen höras inför prövningsnämnden vid äventyr att mål eller ärende avgöres på förhandenvarande skäl.

Om rätt — — — 129 §.

96 §.

1 mom. Länsprövningsnämnderna hava, — — — falla under riksskattenämndens handläggning.

2 mom. Har skattskyldig — — — prövningsdistrikt, skall riksskattenämnden taga befattning — — — gift, skall riksskattenämnden taga befattning — — — taxering.

Föreligger i — — — likaledes riksskattenämnden att taga befattning — — — avser.

97 §.

Länsprövningsnämnd sammanträder på ordförandens kallelse i — — — samlingsort å tid, som ordföranden bestämmer. Möter för — — — göras hos ordföranden, som inkallar suppleant i hans ställe.

I nämndens sammanträden skola deltaga ordföranden och samtliga ledamöter eller suppleanter för dem.

Taxeringsintendenten har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att bevaka det allmännas rätt samt därvid framställa de yrkanden om påförande av eller ändring i taxering, vartill han kan finna anledning.

97 a §.

Efter taxeringsårets utgång må ej hos länsprövningsnämnd fråga väckas, som avser samma års taxering, där ej fall föreligger, som avses i 123 §, 124 a §, 128 § 2 mom., 129 § eller 130 § denna förordning eller 75 § 1 och 2 mom. kommunalskattelagen, 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt 7 § förordningen om särskild skatt å förmögenhet eller 16 § andra stycket lagen om folkpensionering.

Mål och ärenden rörande ett års taxering skola vara avgjorda, så snart ske kan, och, där ej fall föreligger, som avses under något av de i första stycket omförmälda författningsrum, senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret

98 §.

Alla beslut — — — honom av landskamreraren, taxeringsintendenten eller länsprövningsnämnden avfordrad — — — ske.

Taxering, som till följd av länsprövningsnämndens beslut — — — Kungl. Maj:t.

Justering av — — — eller senast inom åtta dagar efter sammanträdets avslutande av nämndens ordförande. Justeringen bestyrkes genom ett av ordföranden å protokollet tecknat intyg, däri dagen för justeringen utsättes.

Vederbörande protokollförare — — — tillägg.

Vad i — — — beslut, som fattats av nämnden rörande ett års taxering senare än den 30 juni året därpå.

99 §.

1 mom. Länsprövningsnämndens ändringslängder, — — — föreskriver, tillhandahållas dem — — — utskylder.

2 mom. Stadgandet i 1 mom. har icke tillämpning beträffande Stockholm.

100 §.

1 mom. Det åligger protokollföraren hos länsprövningsnämnden att senast å tionde dagen efter den, då protokollet justerats, i rekommenderat brev, varå mottagningsbevis begäres, med allmänna posten — — — ortsavdragen.

Har i — — — klaganden.

Vad ovan är sagt om ägare — — — (= nuvarande 3 mom.) — — — fråga är.

2 mom. Å protokollsutdrag, som i 1 mom. omförmäles, — — — (= nuvarande 4 mom.) — — — beslutet.

3 mom. Återkommer utsänt protokollsutdrag utan att mottagningsbevis erhållits, skall utdraget skyndsamt delgivas vederbörande genom myndighets försorg.

101 §.

1 mom. Innefattar beslut, som länsprövningsnämnd meddelat rörande ett års taxering senare än den 30 juni året därpå, att taxering höjts — — — protokoll.

Har prövningsnämnd — — — sker enligt 100 § 1 mom., genom — — — län, taxeringsintendenten i det länet.

2 mom. Stadgandet i 1 mom. första stycket har icke tillämpning beträffande Stockholm.

104 §.

Riksskattenämnden sammanträder på ordförandens kallelse i Stockholm å tid, som ordföranden bestämmer; dock må, — — — inkallas.

I nämndens sammanträden skola deltaga ordföranden och samtliga ledamöter eller suppleanter för dem.

Skatteintendenten har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att bevaka det allmännas rätt samt därvid framställa de yrkanden om påförande av eller ändring i taxering, vartill han kan finna anledning.

104 a §.

Efter taxeringsårets utgång må ej hos riksskattenämnden fråga väckas, som avser samma års taxering, där ej fall föreligger, som avses i 123 §, 124 a §, 128 § 2 mom. eller 130 § denna förordning eller 75 § 1 och 2 mom. kommunalskattelagen, 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt 7 § förordningen om särskild skatt å förmögenhet eller 16 § andra stycket lagen om folkpensionering.

Mål och ärenden rörande ett års taxering skola vara avgjorda, så snart ske kan, och, där ej fall föreligger, som avses under något av de i första stycket omförmälda författningsrum, senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret.

105 §.

Alla beslut av riksskattenämnden skola, — — — honom av skatteintendenten, nämnden eller dess ordförande avfordrad — — — ske.

Taxering, som — — — beträffande beslut, som fattats rörande ett års taxering senare än den 30 juni året därpå.

Justering av protokollet skall för varje sammanträde verkställas inför nämnden, innan sammanträdet upplöses, eller senast inom åtta dagar efter sammanträdets avslutande av nämndens ordförande. Justeringen bestyrkes genom ett av ordföranden å protokollet tecknat intyg, däri dagen för justeringen utsättes.

Vederbörande protokollförare — — — riktighet.

106 §.

1 mom. Riksskattenämndens ändringslängder — — — hos länsprövningsnämnderna att om riksskattenämndens beslut verkställa enahanda anteckningar, som i 98 § äro föreskrivna beträffande beslut av länsprövningsnämnd.

2 mom. Utdrag av riksskattenämndens protokoll — — — 100 §.

3 mom. Innefattar beslut, som riksskattenämnden meddelat rörande ett års taxering senare än den 30 juni året därpå, att taxering höjts — — — utdrag av nämndens protokoll till — — — verkställighet.

107 §.

Länsstyrelsen har att vaka över att taxeringsarbetet ordnas och bedrives ändamålsenligt.

Det åligger taxeringsintendenten att med biträde av tjänstemän å landskontoret samt häradsskrivare, som länsstyrelsen, där så erfordras, därtill förordnar, lämna ordförandena i beskattningsnämnderna i första instans inom länet råd och upplysningar, på begäran av dessa verkställa utredning i invecklade taxeringsärenden samt övervaka deras arbete. Taxeringsintendenten liksom av honom därtill beordrad tjänsteman äger för den skull närvara vid sammanträde med beskattningsnämnd i första instans inom länet och därunder deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

109 §.

Beskattningsnämnderna skola — — — rättvis.

Skulle någon beskattningsnämnd härutinnan brista, åligger det ordföranden att därom göra anmärkning till nämndens protokoll. I protokollet skall jämväl intagas nämndens yttrande över sådan anmärkning. Utdrag av protokollet skall genom ordförandens försorg ofördröjligen tillställas taxeringsintendenten ävensom, då fråga är om fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd, skatteintendenten.

110 §.

Sammanträde med beskattningsnämnd skall hållas inom slutna dörrar; dock är skattskyldig berättigad att företräda inför nämnden för att meddela upplysningar rörande taxeringen, i vad honom angår. Inför fastighetsprövningsnämnd och prövningsnämnd äger skattskyldig eller, om annan än denne besvärat sig, jämväl klaganden vara tillstädes vid handläggning av mål eller ärende, som honom angår.

Såvitt utan hinder för taxeringsförrättningens fortgång sig göra låter, bör taxeringsnämnd på stället meddela skattskyldig begärd upplysning om nämndens beslut.

111 §.

1 mom. Ordförande eller — — — taxeringen.

Ordförande eller ledamot i fastighetsprövningsnämnd och prövningsnämnd skall därjämte avträda, då fråga förekommer om taxering, i vars behandling inom annan beskattningsnämnd han tidigare deltagit.

Är ordförande i beskattningsnämnd i första instans på grund av vad nu stadgats hindrad att i nämnden deltaga i behandling av visst taxeringsärende — — — besluta.

2 mom. Den som i annan befattning handlagt visst taxeringsärende må icke såsom landskamrerare eller taxeringsintendent taga befattning med samma ärende.

3 mom. Föreligger för ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd hinder, som i 1 eller 2 mom. sägs, skall anteckning härom ske i nämndens protokoll.

112 §.

Uppstå skiljaktiga — — — av ordföranden.

113 §.

Kan av — — — (= nuvarande andra stycket) — — — påkalla.

115 §.

Eftertaxering enligt vad därom i skatteförfattningarna är stadgat verkställes av taxeringsnämnder och prövningsnämnder. Om de — — — deklaration.

119 §.

Besvär enligt 118 § skola, skriftligen avfattade och ställda till den prövningsnämnd, som enligt 96 § har att granska och pröva taxeringen i fråga, ingivas till länsstyrelsen i det län, där den överklagade taxeringsåtgärden företagits, därest ej sådant fall föreligger, som i andra stycket här nedan avses.

Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till två eller flera prövningsdistrikt, skola besvär enligt 118 §, för såvitt de avse den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet i den kommun, där han taxerats eller bort taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, eller i sådan annan kommun, dit förvärvskällan är att hänföra, skriftligen avfattade, ingivas till riksskattenämndens kansli.

Besvären skola ingivas före klockan tolv å sista helgfria dagen i juli månad under taxeringsåret; dock att kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse, landsting eller skogsvårdsstyrelse, som klagar, äger ingiva sina besvär före klockan tolv å sista helgfria dagen i december månad samma år.

Hava besvär, som skolat ingivas till riksskattenämndens kansli, i stället före den stadgade besvärstidens utgång ingivits eller insänts till länsstyrelsen i något av de län, inom vilka klaganden taxerats eller bort taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet eller dit av klaganden innehavd förvärvskälla är att hänföra, skall på grund därav hinder icke föreligga för besvärens upptagande till prövning. Länsstyrelsen har att omedelbart överlämna besvären till riksskattenämndens kansli.

121 §.

1 mom. Över beslut, som fastighetsprövningsnämnd meddelat, må besvär anföras hos kammarrätten av taxeringsintendenten, så ock av skatteintendenten. Enahanda rätt att anföra besvär tillkommer vederbörande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse och landsting.

Över beslut, som nu nämnts, må ock besvär anföras hos kammarrätten av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt angår taxering av fastigheten, i följande fall:

a) om han hos fastighetsprövningsnämnden inom föreskriven tid överklagat fastighetstaxeringsnämndens beslut och hans talan därstädes icke bifallits; samt

b) om fastighetsprövningsnämnden ändrat den av fastighetstaxeringsnämden verkställda taxeringen, utan att sådan ändring påyrkats av klaganden.

I det under *a)* omnämnda fallet må besvären dock innefatta endast följande helt eller delvis av yrkande, som klaganden framställt hos fastighetsprövningsnämnden.

I det under *b)* omförmälda fallet må talan icke innefatta längre gående yrkande än taxeringens bestämmande i enlighet med fastighetstaxeringsnämndens beslut.

2 mom. Över beslut, som prövningsnämnd meddelat, må besvär anföras hos kammarrätten av taxeringsintendenten, ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt angå taxering av fastigheten, skattskyldig, såvitt angår egen taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke, där han ej enligt 39 eller 49 § förlorat talan, samt vederbörande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse, landsting och skogsvårdsstyrelse, i den mån de jämlikt 118 § äga föra talan mot taxeringsnämnds beslut.

Besvär må anföras i följande fall:

a) om inom föreskriven tid hos prövningsnämnden annan klagande än taxeringsintendenten besvärat sig över taxeringsnämndens beslut eller taxeringsintendenten framställt yrkande om påförande av eller ändring i taxering men talan därstädes icke bifallits; samt

b) om prövningsnämnden ändrat den av taxeringsnämnden verkställda taxeringen, utan att sådan ändring påyrkats av klaganden.

I det under *a)* omnämnda fallet må besvären dock innefatta endast följande helt eller delvis av yrkande, som klaganden framställt hos prövningsnämnden.

I det under *b)* omförmälda fallet må talan icke innefatta längre gående yrkande än taxeringens bestämmande i enlighet med taxeringsnämndens beslut.

Över beslut, som länsprövningsnämnd meddelat, må besvär anföras jämväl av skatteintendenten.

122 §.

1 mom. Besvär enligt 121 § över beslut av fastighetsprövningsnämnd skola, skriftligen avfattade, före klockan tolv å sista helgfria dagen i december månad under taxeringsåret ingivas till länsstyrelsen i det län, där den överklagade taxeringsåtgärden vidtagits.

Besvär enligt 121 § över beslut av länsprövningsnämnd skola ingivas till den länsstyrelse, som i första stycket sägs, av annan klagande än taxeringsintendent och skatteintendenten före klockan tolv å trettionde dagen efter den, då klaganden av beslutet erhållit del, eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag. Taxeringsintendent och skatteintendenten skola till nyssnämnda länsstyrelse ingiva sina besvär före samma tid å trettionde, respektive sextionde dagen efter den, då länsprövningsnämndens protokoll justerats, eller, om då är helgdag, före samma tid nästföljande söckendag.

Besvär enligt 121 § över beslut av riksskattenämnden skola ingivas till nämndens kansli av annan klagande än skatteintendenten före klockan tolv å trettionde dagen efter den, då klaganden av beslutet erhållit del, eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag. Skatteintendenten skall till nämndens kansli ingiva sina besvär inom samma tid, räknad från den dag, då nämndens protokoll justerats.

Försummas något av vad nu föreskrivits, varda besvären icke upptagna till prövning; dock må icke den omständigheten, att besvären i stället för till vederbörande länsstyrelse, respektive riksskattenämndens kansli ingivits eller insänts direkt till kammarrätten, utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, därest besvären till kammarrätten inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skall kammarrätten ome-

delbart överlämna besvären till vederbörande länsstyrelse, respektive riksskattenämndens kansli för vidare behandling enligt 2 mom.

I fråga om här nämnda besvär skall bestämmelsen i 119 § fjärde stycket hava motsvarande tillämpning.

2 mom. Omedelbart efter taxeringsårets utgång har länsstyrelsen, respektive riksskattenämnden att till kammarrätten insända förteckning å besvär, som före nämnda tidpunkt anförts enligt 121 §. I länstyrelsens förteckning skola besvär över taxering av fastighet upptagas för sig utan sammanblandnig med övriga besvär. Inkomma besvär efter taxeringsårets utgång, skall förteckning å sådana besvär omedelbart efter varje månads utgång insändas till kammarrätten.

Vid besvären har länsstyrelsen att foga såväl utdrag av taxeringslängd och beskattningsnämndernas protokoll, såvitt den överklagade taxeringsfrågan angår, som ock de till nämnderna i frågan ingivna handlingarna ävensom, där fråga är om taxering av fastighet, utdrag av taxeringslängd beträffande närmast föregående taxering av fastigheten. Länsstyrelsen har därefter att infordra förklaringar från vederbörande samt, inom sex månader efter det att besvären inkommit till länsstyrelsen, överlämna handlingarna till kammarrätten. Angå besvären taxering av fastighet, böra handlingarna vara till kammarrätten inkomna inom fyra månader efter det att besvären inkommit till länsstyrelsen.

Beträffande besvär, som inkommit till riksskattenämndens kansli, har riksskattenämnden att i tillämpliga delar förfara på enahanda sätt, som stadgas i andra stycket.

123 §.

1 mom. Har fastighet — — — fastigheten,
eller har — — — vederbort,
eller har — — — rum,
eller har under löpande taxeringsperiod genom beslut av taxeringsnämnd nytt taxeringsvärde — — — underrättelse därom senast den 30 juni,
eller har — — — taxerad,
må fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare uti den i 124 § angivna ordning häröver anföra besvär hos länsprövningsnämnden eller, därest taxeringen redan varit föremål för beslut, som efter särskild prövning meddelats av fastighetsprövningsnämnd eller länsprövningsnämnd, hos kammarrätten.

2 mom. Den som — — — förmögenhet,
den som — — — skett,
den som — — — ort,
den som — — — skattskyldig,
den som — — — skatt,
den som — — — skatt,
den som — — — självdeklaration,
den som — — — men som blivit av taxeringsnämnd taxerad för — — — underrättelse därom senast den 30 juni,
den som — — — nämnts,
så ock den, — — — felaktig,
må uti — — — kammarrätten.
Skall i — — — underrättelse rörande av taxeringsnämnd vidtagen taxeringsåtgärd senast den 30 juni.

3 mom. Den som — — — virkesdeklaration,
den som — — — men blivit av taxeringsnämnd taxerad — — — underrättelse därom senast den 30 juni,

den som — — — nämnts,
så ock den, — — — felaktig,
må uti den i 124 § angivna ordningen häröver anföra besvär hos länsprövningsnämnden eller, därest taxeringen redan varit föremål för länsprövningsnämdens efter särskild prövning meddelade beslut, hos kammarrätten.

4 mom. Rätt till — — — tillkommer jämväl taxeringsintendenten så ock — — — beslut.

124 §.

1 mom. Besvär enligt 123 § skola, skriftligen avfattade, med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 119 § första och andra styckena, ingivas till vederbörande länsstyrelse, respektive rikskattenämndens kansli, när det gäller besvär av skattskyldig, inom natt och år efter det utskylder avfordrats honom och, när det gäller besvär av annan, före utgången av kalenderåret näst efter taxeringsåret.

Försummas något av vad sålunda föreskrivits, varda besvären icke upptagna till prövning; dock må icke den omständigheten, att besvär, som anföras hos kammarrätten, i stället för till vederbörande länsstyrelse, respektive riksskattenämndens kansli ingivits eller insänts direkt till kammarrätten, utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, om besvären till kammarrätten inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skall kammarrätten omedelbart överlämna besvären till vederbörande länsstyrelse, respektive riksskattenämndens kansli för vidare behandling enligt 2 mom.

I fråga om här nämnda besvär skall bestämmelsen i 119 § fjärde stycket hava motsvarande tillämpning.

Avse besvären — — — (= nuvarande andra stycket) — — — kravet.

2 mom. Sedan besvären inkommit till länsstyrelsen, har denna att vid desamma foga såväl utdrag av taxeringslängd och beskattnnigsnämnds protokoll, såvitt den överklagade taxeringen angår, som ock övriga till ärendet hörande handlingar. Sedan därefter förklaringar över besvären infordrats från vederbörande och yttrande avgivits av taxeringsintendenten, överlämnas handlingarna till länsprövningsnämnden i prövningsdistriktet eller, därest taxeringen redan varit föremål för länsprövningsnämndens efter särskild prövning meddelade beslut, till kammarrätten.

Beträffande besvär, som inkommit till riksskattenämndens kansli, har riksskattenämnden att i tillämpliga delar förfara på enahanda sätt, som stadgas i första stycket. Hava icke utdrag av inkomstlängd, förmögenhetslängd och taxeringsnämnds protokoll, såvitt den överklagade taxeringen angår, samt de till taxeringsnämnden i frågan ingivna handlingarna på grund av stadgandet i 92 § tidigare överlämnats till riksskattenämnden, åligger det riksskattenämnden att översända besvären till vederbörande länsstyrelse, som har att därvid foga ifrågavarande utdrag och handlingar.

124 a §.

1 mom. Har skattskyldig — — — 129 § av länsprövningsnämnd sådan ändring — — — i övrigt

Rätt att — — — 39 § 1 mom., taxeringsintendenten och, såvitt — — — kommun.

Besvären skola skriftligen avfattade med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 119 § första och andra styckena, ingivas till vederbörande länsstyrelse, respektive riksskattenämndens kansli av skattskyldig eller kommun inom sex månader och av taxeringsintendent inom åtta månader från den dag, då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelats.

Försummas något av vad sålunda föreskrivits, varda besvären icke upptagna till prövning; dock må icke den omständigheten, att besvär, som anföras hos kammarrätten eller Kungl. Maj:t, i stället för till vederbörande länsstyrelse, respektive riksskattenämndens kansli ingivits eller insänts direkt till kammarrätten eller Kungl. Maj:t, utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, om bevären dit inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skola besvären omedelbart överlämnas till vederbörande länsstyrelse, respektive riksskattenämndens kansli för vidare behandling enligt 124 § 2 mom.

I fråga om här nämnda besvär skall bestämmelsen i 119 § fjärde stycket hava motsvarande tillämpning.

Besvär enligt — — — avgjort.

Vid besvär — — — tillämpning.

2 *mom.* Besvär enligt — — — anföras av taxeringsintendent, med mindre — — — fastighetstaxeringen.

125 §.

I fråga om klagan över prövningsnämnds beslut i anledning av besvär enligt 123 § skola stadgandena i 121 § 2 mom., 122 § 1 mom. andra, tredje, fjärde och femte styckena samt 122 § 2 mom. andra och tredje styckena hava motsvarande tillämpning.

128 §.

2 *mom.* Vid prövningsnämnds — — — å prövningsnämnden; dock skall, därest under länsprövningsnämnds handläggning — — — avgörande av riksskattenämnden.

129 §.

Därest efter — — — taxerad, har länsprövningsnämnden i det prövningsdistrikt, där fastigheten är belägen, att efter anmälan av taxeringsintendenten vidtaga — — — taxeringsvärde.

Sådan anmälan hos länsprövningsnämnden må ock — — — denne.

134 §.

Ordförande i beskattningsnämnd i första instans och taxeringsintendent äro skyldiga att, då sådant av vederbörande myndighet påfordras, avgiva förklaring över besvär angående taxering. Vid förfall för ordföranden må förklaringsskyldigheten åläggas någon av nämndens ledamöter. Beskattningsnämnd må icke åläggas förklaringsskyldighet. Ej heller må av beskattningsnämnd i första instans behandlad taxeringsfråga till nämnden återförvisas till förnyad behandling.

135 §.

Har genom — — — verkställighet.

Utslag av — — — ändring av länsprövningsnämndens beslut, för — — — kommun, där fastigheten är belägen, taxeringsintendenten i det län, — — — annat län, taxeringsintendenten i det länet.

6 KAP.

Om åtgärder för vinnande av enhetlighet i rättstillämpningen vid olika beskattningsnämnder.

135 a §.

Riksskattenämnden åligger att, utöver de uppgifter, som enligt 4 och 5 kap. tillkomma densamma, verka för en riktig och enhetlig tillämpning av skatteförfattningarna. I sådant syfte har nämnden att lämna övriga beskattningsnämnder anvisningar, att efter framställning från landskamrerare eller taxeringsintendent eller när anledning eljest därtill föreligger yttra sig i taxeringsfrågor, att avgiva utlåtanden i av Kungl. Maj:t till nämnden hänskjutna frågor samt att, när anledning därtill föreligger, hos Kungl. Maj:t göra framställning rörande ändringar eller förtydliganden i skatte- eller taxeringsförfattningarna.

Kungl. Maj:t äger meddela närmare föreskrifter rörande riksskattenämndens verksamhet i här angivna hänseende.

7 KAP.

Särskilda föreskrifter.

— —

8 KAP.

Ansvarsbestämmelser.

— —

141 §.

5 mom. Vad i — — — som i 4 mom. omförmäles, — — — underlåtenhet.

144 §.

1 mom. Förseelse, som — — — domstol.
Åtal jämlikt 141 § 1 eller 2 mom. eller — — — grund.
Förseelse, som — — — åtal.

2 mom. Där, i — — — skall av vederbörande landskamrerare, taxeringsintendent, ordförande — — — påkalla.

9 KAP.

Om kostnader för taxeringsarbetet.

145 §.

1 mom. Av statsmedel bestridas:
1) ersättning åt — — — taxeringsnämnderna;
2) bidrag till — — — (= nuvarande 3)) — — — allmänna;
3) ersättning för det i samband med taxeringsförrättningarna jämlikt 107 § lämnade biträde av häradsskrivare;

4) gottgörelse för — — — (= nuvarande 4)) — — — jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän; samt

5) kostnader för taxeringen, vilka omförmälas i 5 och 6 samt 8—11 mom. här nedan.

2 mom. Det åligger — — — enligt bestämmelserna i 1 mom. 1), 3) och 4) äro därtill — — — beräknande.

Motsvarande yttrande — — — senast den 15 augusti under taxeringsåret.

Yttrande enligt — — — beslut.

3 mom. Kommun, som — — — enligt 1 mom. 2) har att, såvitt angår allmän fastighetstaxering i länen, senast den 15 april under taxeringsåret — — — beräknande.

Länsstyrelsen har — — — styckena.

4 mom. Efter prövning — — — utanordnas.

Därvid må — — — ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnderna ävensom för det i samband med allmän fastighetstaxering lämnade biträde jämlikt 107 § av häradsskrivare och jämlikt 15 § 2 mom. av städernas tjänstemän jämte vad — — — fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

Vad som — — — taxeringsnämnderna samt för det i samband med taxeringsarbetet lämnade biträde jämlikt 107 § av häradsskrivare och jämlikt 15 § 2 mom. av städernas tjänstemän jämte vad — — — taxeringsnämndernas beslut.

Vid fördelningen — — — länsstyrelsen.

5 mom. Till gäldande av de av fastighetsprövningsnämnds eller länsprövningsnämnds arbeten föranledda utgifter, såsom gottgörelse åt tjänsteman, som jämlikt 16 § förordnats att för vissa fall fullgöra taxeringsintendentens åligganden, ersättning för biträde åt taxeringsintendent vid förberedande göromål och för biträde vid protokollföring samt för längdföring, nödiga — — — sagts.

6 mom. Sakkunnig erhåller — — — sakkunnige biträtt riksskattenämnden eller skatteintendenten, av Kungl. Maj:t.

7 mom. Uppgift rörande — — — avseende sistförflutna budgetår, skall årligen före juli månads utgång av länsstyrelsen insändas till finansdepartementet.

8 mom. De personer, — — — taxeringsarbetet,

de personer, — — — medgivande,

de ordförande — — — 59 § 1 mom.,

de ordförande — — — 59 § 2 mom., ävensom

de ordförande — — — fastighetsprövningsnämnds eller prövningsnämnds sammanträde för meddelande av upplysningar,

äga att — — — resereglementet.

Ersättning efter ovannämnda grunder tillkommer jämväl i denna förordning avsedd sakkunnig, som biträtt i taxeringsfrågor.

9 mom. I 126 § 2 mom. omförmäld ledamot av kammarrätten ävensom ledamot i fastighetsprövningsnämnd och prövningsnämnd, vilken icke är befattningshavare i statens tjänst, äger åtnjuta för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, arvode med tjugufyra kronor om dagen, om han är bosatt å sammanträdesorten, och med trettiotvå kronor om dagen, om han är bosatt utom sammanträdesorten. Är sådan ledamot befattningshavare i statens tjänst, skall han för tjänstgöringen åtnjuta, jämte ersättning för avlöningsförmåner, som han får avstå under tjänstledighet för ifrågavarande uppdrag, arvode med belopp, som bestämmes av Kungl. Maj:t. Därjämte skall ledamot i förekommande fall för resedagar åtnjuta rese- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet.

10 mom. Ersättning till — — — (= nuvarande 9 mom.) — — — reseregelementet.

11 mom. Angående gottgörelse — — — (= nuvarande 12 mom.) — — — Kungl. Maj:t.

146 §.

1 mom. Av kommun — — — jämlikt 8 § 3 mom. valda ledamöter i lokal taxeringsnämnd äga, — — — 83 § 2 mom.

De av — — — dagen.

Av landstings förvaltningsutskott och stadsfullmäktige valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd äga att för deltagande i nämndens sammanträden åtnjuta ersättning på sätt i 145 § 8 mom. stadgas. Ersättningen gäldas beträffande ledamöter, valda av landstings förvaltningsutskott, av landstinget och beträffande ledamöter, utsedda av stadsfullmäktige, av kommunens medel.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943; dock att dels ledamöter och suppleanter i prövningsnämnd enligt 2) här nedan skola utses dessförinnan, dels ock vid 1943 års taxering bestämmelsen i 89 § icke skall äga tillämpning.

I samband med förordningens ikraftträdande skall följande iakttagas:

1) Av det antal ledamöter och suppleanter i taxeringsnämnd, som skall väljas i december månad 1943, skall hälften, eller, om antalet icke är jämnt, det antal, som är närmast under hälften, utses för fyra år och återstående delen för två år.

2) Ledamöter och suppleanter i prövningsnämnd skola enligt denna förordning utses första gången för tiden den 1 juli 1943—den 30 juni 1947.

3) I fråga om taxeringslängders offentliga framläggande, översändande av självdeklarationer och andra handlingar till riksskattenämnden, besvär enligt 118 § över beslut av taxeringsnämnd, rätt att anföra besvär enligt 123 § i fall, då vederbörande icke inom föreskriven tid erhållit i nämnda paragraf omförmäld underrättelse om taxeringsnämnds beslut, samt kostnad för taxeringsnämnds verksamhet, skola, såvitt angår 1943 års taxering, äldre bestämmelser fortfarande gälla.

4) Uppgift rörande ersättningsbelopp, utbetalda jämlikt 145 § 4, 5 och 6 mom. och avseende tiden den 1 december 1942—den 30 juni 1943, skall av länsstyrelsen före utgången av juli månad 1943 insändas till finansdepartementet.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 3 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 3 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

3 §.

Med *taxeringsår* förstås i denna lag det kalenderår, under vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes, och med — — — taxeringsåret.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1943.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet.

Härigenom förordnas, att 5, 6, 8, 10 och 13 §§ förordningen den 14 juni 1933 om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

5 §.

Då framställning, — — — avslutat sin verksamhet, till ordföranden i den lokala taxeringsnämnden i orten; och åligger — — — erforderlig.

6 §.

Efter förberedande — — — avslutat sin verksamhet, hos den lokala taxeringsnämnden, som — — — fastigheten.
Nämndens beslut — — — protokollet.
Protokollet skall — — — länsstyrelsen.

8 §.

Efter utgången — — — avslutar sitt arbete, till prövningsnämnden; och har — — — avgörande.
Innan ärendet avgöres, skall taxeringsintendenten giva nämnden sin mening tillkänna.
Nämndens beslut — — — protokoll.
Över nämndens — — — föras.

10 §.

Överståthållarämbetet och — — — nämnden.
Beslutet skall, — — — infört.
Underrättelse om — — — ordförandena i fastighetstaxeringsnämnderna eller de lokala taxeringsnämnderna, envar — — — februari.

13 §.

Ordförande i fastighestaxeringsnämnd eller i lokal taxeringsnämnd så ock — — — stadgat.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 13 december 1940 (nr 1000) om allmän omsättningsskatt.

Härigenom förordnas, att 10 §, 14 § 2 mom., 15 §, 19 § och 29 § förordningen den 13 december 1940 om allmän omsättningsskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

10 §.

Taxering till — — — taxeringen.

Särskild taxeringsnämnd skall verkställa taxering till allmän omsättningsskatt av skattskyldiga, som icke äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser. Sådan nämnd skall ock verkställa taxering till dylik skatt av rörelseidkare, som äro fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, därest de hava ordnad bokföring, som avslutas medelst vinst- och förlustkonto i huvudbok, eller nästföregående år taxerats av sådan nämnd. Har rörelseidkare under beskattningsåret varit gift och är 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 19 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt tillämplig å makarnas taxering, skall särskild taxeringsnämnd taga befattning jämväl med den andra makens taxering till omsättningsskatt.

Länsstyreslen äger förordna, att i stad särskild taxeringsnämnd skall verkställa taxering till allmän omsättningsskatt jämväl av annan rörelseidkare än i andra stycket sägs.

Lokal taxeringsnämnd skall verkställa taxering till allmän omsättningsskatt av de skattskyldiga inom nämndens taxeringsdistrikt, vilkas taxeringar icke, enligt vad i andra och tredje styckena sägs, skola handhavas av särskild taxeringsnämnd.

Skattepliktig omsättning — — — förvärvskälla.

14 §.

2 mom. I fråga — — — 79 § 1 och 3 mom., 93 § andra stycket samt 95 § andra stycket taxeringsförordningen — — — omsättningsskatt.

15 §.

För varje — — — *(omsättningsskattelängd)*. Hos särskild taxeringsnämnd skall dylik längd upprättas för varje fögderi samt för stad, där magistrat finnes. Har någon — — — längden.

Omsättningsskattelängden föres — — — i länen senast den 5 juni och i Stockholm senast den 20 juni. Har länsstyrelsen medgivit utsträckning av den tid, inom vilken särskild taxeringsnämnds arbete skall vara avslutat, må länsstyrelsen jämväl förordna om utsträckning av förstnämnda tid, dock längst till den 20 juni.

19 §.

Kungl. Maj:t förordnar — — — uppgift att *dels*, efter — — — varuslagen,

dels, efter framställning från landskamrerare, taxeringsintendent eller prövningsnämnd, — — — omsättningsskatt,

dels ock, när — — — förordning.

Nämnden skall — — — suppleant.

Nämnden är — — — tillstädes.

Nämnden må, — — — sakkunniga.

Beträffande nämndens verksamhet skola de i 110 §, 111 § 1 och 2 mom. samt 112 § taxeringsförordningen meddelade bestämmelserna i tillämpliga delar gälla.

29 §.

I denna förordning förstås med *län* jämväl Stockholms stad, med *länsstyrelse* jämväl överståthållarämbetet, med *prövningsnämnd* jämväl riksskattenämnden, med *landskamrerare* jämväl skattedirektören vid överståthållarämbetets avdelning för skatteärenden samt med *taxeringsintendent* jämväl skatteintendenten.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

TABELLBILAGOR

Tablå, utvisande antal befattningshavare av olika slag å landskontoren

(Uppgifterna avse förhållandena i juni 1942. I några län har arbetet egentligen utförts av svara befattningshavare av angivet antal och slag. Med taxerings-

Län	Icke-ordinarie länsassessor Eo 27	Länsbokhållare A 21	Landskontorist A 15	Icke-ordinarie landskontorist Eo 14	Kanslibiträde A 7	Kontorsbiträde A 4	Icke-ordinarie kontorsbiträde Eo 4	Icke-ordinarie befattningshavare, som åtnjuter arvode	
								antal	årsarvode
Stockholm	—	—	1	—	1	1	1	1	1 500
Uppsala	—	—	1	—	1	—	—	1 1	3 600 1 600
Södermanland	—	—	1	—	—	1	—	1	2 400
Östergötland	—	—	[2] 1	1/2	—	[2] 1	1/2	1	1 500
Jönköping	—	—	1	2	—	—	1	—	—
Kronoberg	—	—	1	1/2	—	—	1	—	—
Kalmar.....	—	1	1 1/2	—	—	1	—	—	—
Gotland	—	—	—	1	—	—	1/2	—	—
Blekinge	—	—	—	1	—	—	—	2/3	2 400
Kristianstad	—	—	1	—	—	—	3	—	—
Malmöhus	1/2	—	—	1	—	1	1	3	7 440
Halland	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Göteborg och Bohus	1/4	—	2/3	—	—	1 3/4	—	3 1/3	5 140
Älvsborg	—	—	1	1	—	—	1/3	—	—
Skaraborg	—	—	—	—	—	—	1	1	1 878
Värmland.....	—	—	—	1	—	—	1	1	2 400
Örebro	—	—	1/2	1	—	—	1	1 1 1	3 000 2 400 1 500

[1] Har sedermera slutat sin tjänst. — [2] Egentligen sysselsättes denna befattningshavare till utom biträder en förste expeditionsvakt med vissa handräckningsarbeten under ungefär halva en förste expeditionsvakt under minst 8 månader årligen. — [5] Dessutom biträder en expesenare inkommen uppgift sysselsättas med taxeringsarbete — i stället för angivna 1/2 landskonlandskontorist och 1/2 icke-ordinarie kontorsbiträde.

Bilaga B.

(forts. å sid. 308—309)

(bortsett från landskamreraren), vilka utföra taxeringsarbete å tjänstetid.

flera personer, än som upptagas i tablån, men den använda arbetskraften har beräknats motarbete avses icke arbete med taxering till krigskonjunkturskatt.)

Taxeringsrevisor		Bokföringsgranskare, utöver antalet taxeringsrevisorer, anställda under år 1942		Summa antal befattningshavare	Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut för taxeringsarbete under år 1942 avdelad befattningshavare		Totala antalet befattningshavare
antal	årsarvode	antal	årsarvode		antal	slag och lönegrad	
[1] 1	12 000	1	6 000	10	1	e. o. Länsassessor Eo 27	11
1	7 200	1	6 000				
		1	6 600				
1	10 200	1	6 600	6	1	Länsbokhållare A 24	7
1	9 000	1	7 200	6	1	e. o. Länsbokhållare Eo 19	7
		1	7 200				
1	9 000	1	6 600	7	3/4	Länsbokhållare A 24	[2] 7 3/4
		1	7 200				
1	8 400	1	6 000	7	1	Länsbokhållare A 24	[3] 8
		1	6 600				
1	7 800	1	6 000	4 1/2	1	Länsassessor A 27	[4] 5 1/2
1	8 400	1	7 200	6 1/2	1	e. o. Länsbokhållare Eo 19	[5] 7 1/2
		1	7 200				
1	7 800	—	—	2 1/2	1	Landskontorist A 15	3 1/2
1	9 000	1	7 200	3 3/5	1	Landskontorist A 15	4 3/5
1	8 400	1	6 600	7	1	Länsbokhållare A 21	8
		1	6 600				
1	10 800	2	14 400	12 1/2	1	Länsbokhållare A 24	14 1/2
		2	12 000				
		1	6 600		1	e. o. Länsbokhållare Eo 19	
1	9 600	1	6 600	3	1	Länsassessor A 27	4
1	9 600	3	21 600	13	2	e. o. Länsbokhållare Eo 19	[6] 15
		3	19 800				
1	9 600	1	6 000	5 1/3	1	Länsbokhållare A 21	6 1/3
		1	6 000				
1	9 000	1	6 600	5	1	e. o. Länsbokhållare Eo 19	6
		1	6 000				
1	9 600	1	6 000	6	1	Landskontorist A 15	7
		1	6 000				
1	9 600	1	6 600	8 1/2	1	Länsbokhållare A 24	[7] 9 1/2
		1	6 000				

[1] 1/10 med arbete för taxering till krigskonjunkturskatt och annat landskontorsarbete. — [2] Dessutom biträder juristpersonal under tillhopa ungefär 2 månader samt [3] Dessutom biträder en expeditionsvakt under 3/4 av sin tjänstetid. — [4] Dessutom biträder en expeditionsvakt. — [5] Dessutom biträder [6] Enligt torist, 1 icke-ordinarie landskontorist och 1 icke-ordinarie kontorsbiträde — [7] 1/2 icke-ordinarie

Län	Icke-ordinarie länsassessor Eo 27	Länsbokhållare A 21	Landskontorist A 15	Icke-ordinarie landskontorist Eo 14	Kanslibiträde A 7	Kontorsbiträde A 4	Icke-ordinarie kontorsbiträde Eo 4	Icke-ordinarie befattningshavare, som åtnjuter arvode	
								antal	årsarvode
Västmanland	—	—	2/3	1/2	—	2/3	1/3	1	2 100
Kopparberg.....	—	—	1	1	1	—	—	1/2	900
Gävleborg	—	—	1	1	—	1/2	1	—	—
Västernorrland	1/2	—	1	1	—	—	1	1 1	2 700 1 920
Jämtland	—	—	1	1/2	—	1/2	1/2	—	—
Västerbotten	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Norrbotten	—	—	2/3	—	—	—	1	—	—

[1] Dessutom biträder en expeditionsvakt under 4 månader årligen. — [2] På grund av varingsarbete.

Taxeringsrevisor		Bokföringsgranskare, utöver antalet taxeringsrevisorer, anställda under år 1942		Summa antal befattningshavare	Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut för taxeringsarbete under år 1942 avdelad befattningshavare		Totala antalet befattningshavare
antal	årsarvode	antal	årsarvode		antal	slag och lönegrad	
1	9 600	1 1	7 800 6 000	6½	1	Länsbokhållare A 24	7½
1	8 400	1 1	7 200 6 600	6½	½	e. o. Länsbokhållare Eo 19	7
1	10 800	1 1	7 200 7 200	6½	1	Länsbokhållare A 21	[1] 7½
1	9 600	1 1	7 800 7 800	8½	1	Länsbokhållare A 21	9½
1	9 000	1	8 400	4½	1	e. o. Länsbokhållare Eo 19	5½
1	10 800	1	7 800	4	1	Länsbokhållare A 21	5
1	9 000	1	7 200	3⅔	—	—	[2] 3⅔

kanta juristbefattningar har ännu icke någon jurist kunnat provisoriskt avdelas för taxe-

Tablå, utvisande av de sakkunniga föreslaget antal befattnings-

Län	Taxeringsintendent A 30	Taxeringsintendent A 27	Taxeringsinspektör A 24	Taxeringsinspektör A 21
Stockholm	1	—	1	—
Uppsala	1	—	—	1
Södermanland	1	—	—	1
Östergötland	1	—	1	—
Jönköping	1	—	1	—
Kronoberg	1	—	—	—
Kalmar	1	—	1	—
Gotland	—	1	—	—
Blekinge	1	—	—	—
Kristianstad	1	—	1	—
Malmöhus	1	—	1	1
Halland	1	—	—	1
Göteborg och Bohus	1	—	1	1
Älvsborg	1	—	1	—
Skaraborg	1	—	1	—
Värmland	1	—	1	—
Örebro	1	—	1	—
Västmanland	1	—	—	1
Kopparberg	1	—	1	—
Gävleborg	1	—	1	—
Västernorrland	1	—	1	—
Jämtland	1	—	—	—
Västerbotten	1	—	—	1
Norrbotten	1	—	—	1
Summa	**23**	**1**	**14**	**8**

[1] Dessutom är en icke-ordinarie länsassesor (Eo 27) delvis sysselsatt med taxeringsarbete.

Bilaga C.

havare av olika slag å taxeringsavdelningen vid landskontoren.

Lands-kontorist A 15	Icke-ordinarie lands-kontorist Eo 14	Kanslibiträde A 7	Kontorsbiträde A 4	Icke-ordinarie kontorsbiträde Eo 4	Taxeringsrevisor	Taxeringsassistent	Summa antal befattningshavare
2	2	1	2	2	1	3	[1]15
1	1	—	2	1	1	1	9
1	1	—	2	1	1	2	10
2	1	1	2	2	1	3	14
2	1	1	1	2	1	2	12
1	1	—	1	1	1	1	7
2	1	1	1	1	1	2	11
1	—	—	1	1	1	—	5
1	1	—	1	1	1	1	7
2	1	1	1	2	1	3	13
2	2	1	2	3	1	5	[1]19
1	1	—	2	1	1	1	9
2	2	1	2	3	1	6	[1]20
2	2	1	2	2	1	3	15
2	1	1	1	2	1	2	12
2	1	1	1	2	1	2	12
2	1	1	1	1	1	2	11
1	1	—	2	1	1	2	10
2	1	1	1	2	1	2	12
2	1	1	1	2	1	2	12
2	1	1	2	2	1	2	[1]13
1	1	—	1	1	1	1	7
1	1	—	2	2	1	1	10
1	1	—	2	1	1	1	9
38	**27**	**14**	**36**	**39**	**24**	**50**	**274**

Tablå, utvisande av de sakkunniga föreslagna nya befattningar å landskontoren i till in-

Län	Föreslagna nya befattningar							
	Taxeringsintendent A 30	Taxeringsintendent A 27	Taxeringsinspektör A 24	Taxeringsinspektör A 21	Landskontorist A 15	Icke-ordinarie landskontorist Eo 14	Kanslibiträde A 7	Kontorsbiträde A 4
Stockholm	1	—	1	—	1	2	—	1
Uppsala	1	—	—	1	—	1	—	1
Södermanland....	1	—	—	1	—	1	—	1
Östergötland	1	—	1	—	1	1	1	1
Jönköping	1	—	1	—	1	—	1	1
Kronoberg	1	—	—	—	—	1	—	1
Kalmar.....	1	—	1	—	1	1	1	—
Gotland	—	1	—	—	—	—	—	1
Blekinge	1	—	—	—	1	—	—	1
Kristianstad.....	1	—	1	—	1	1	1	1
Malmöhus	1	—	1	1	2	1	1	1
Halland	1	—	—	1	—	1	—	2
Göteborg o. Bohus	1	—	1	1	1	2	1	—
Älvsborg.....	1	—	1	—	1	1	1	2
Skaraborg	1	—	1	—	2	1	1	1
Värmland.....	1	—	1	—	1	—	1	1
Örebro	1	—	1	—	2	—	1	1
Västmanland.....		—	—		—	1	—	1
Kopparberg	1	—	1	—	1	—	1	1
Gävleborg.....	1	—	1	—	1	—	1	1
Västernorrland ...	1	—	1	—	1	—	1	2
Jämtland	1	—	—	—	—	1	—	1
Västerbotten	1	—	—		—	1	—	2
Norrbotten.....	1	—	—	1	—	1	—	2
Summa	**23**	**1**	**14**	8	**18**	**18**	**13**	**27**

[1] En befintlig kanslibiträdesbefattning bör överföras till det övriga landskontoret i utbyte 1 900 kronor, motsvarande ungefär halva årslönen till en icke-ordinarie landskontorist. — halva årslönen till en landskontorist. Länsbokhållartjänsten av andra klass bör återgå till [4] Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie personal bör minskas med 2 400 kronor, motningar till icke-ordinarie personal bör minskas med 1 275 kronor, som använts att delvis avlöna höjas med dels 1 700 kronor, motsvarande ungefär 1/8 av årslönen till en landskontorist, dels 400 kronor, motsvarande årsarvode till en extra befattningshavare. — [7] Anslaget till avlöningar till en landskontorist. — [8] Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie personal bör minskas med En kanslibiträdesbefattning bör överföras till det övriga landskontoret, där en kontorsbiträdesmed 2 300 kronor, motsvarande ungefär halva årslönen till en icke-ordinarie landskontorist. svarande ungefär 1/8 av årslönen till en landskontorist.

Bilaga D.

anledning av taxeringsavdelnings inrättande samt befattningar, som där föreslås dragning.

		Befattningar, som föreslås till indragning						Nettoökning av antalet befattningshavare
Icke-ordinarie kontorsbiträde Eo 4	Summa	Icke-ordinarie länsbokhållare Eo 19	Icke-ordinarie landskontorist Eo 14	Kontorsbiträde A 4	Icke-ordinarie kontorsbiträde Eo 4	Icke-ordinarie befattningshavare, som åtnjuter arvode	Summa	
1	7	—	—	—	—	1 (1 500)	1	6
1	5	—	—	—	—	1 (3 600) 1 (1 600)	2	[1] 3
1	5	—	—	—	—	1 (2 400)	1	4
1	7	—	—	—	—	1 (1 500)	1	6
1	6	—	1	—	—	—	1	5
—	3	—	—	—	—	—	—	[2] 3
1	6	1	—	—	—	—	1	[3] 5
1	3	—	—	—	—	—	—	3
1	4	—	—	—	—	—	—	[4] 4
—	6	—	—	—	1	—	1	[5] 5
2	10	—	—	—	—	3 (7 440)	3	7
1	6	—	—	—	—	—	—	6
3	10	—	—	—	—	3 (4 740)	3	[6] 7
2	9	—	—	—	—	—	—	9
1	8	—	—	—	—	1 (1 878)	1	7
1	6	—	—	—	—	1 (2 400)	1	5
—	6	—	—	—	—	1 (1 500) 2 (5 400)	3	[7] 3
1	5	—	—	—	—	1 (2 100)	1	4
2	7	—	—	1	—	—	1	[8] 6
1	6	—	—	—	—	—	—	6
1	7	—	—	—	—	2 (4 620)	2	5
—	3	—	—	—	—	—	—	[9] 3
1	6	—	—	—	—	—	—	6
—	5	—	—	—	—	—	—	[10] 5
24	**146**	**1**	**1**	**1**	**1**	**19**	**23**	**123**

mot en kontorsbiträdesbefattning. — [2] Anslaget till icke-ordinarie personal bör minskas med [3] Anslaget till icke-ordinarie personal bör minskas med 2 300 kronor, motsvarande ungefär länsbokhållaravdelningen, där en icke-ordinarie länsbokhållartjänst (Eo 19) bör indragas. — svarande årsarvode till en extra befattningshavare under 8 månader. — [5] Anslaget till avlöett icke-ordinarie kontorsbiträde. — [6] Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie personal bör ock 800 kronor, motsvarande ungefär 1/4 av årslönen till ett kontorsbiträde, samt minskas med till icke-ordinarie personal bör minskas med 2 400 kronor, motsvarande ungefär halva årslönen 900 kronor, motsvarande årsarvode till en extra befattningshavare med halvtidstjänstgöring. befattning bör indragas. — [9] Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie personal bör minskas — [10] Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie personal bör höjas med 1 800 kronor, mot-

Bilaga E.

Tablå, utvisande vid 1942 års taxering antalet av taxeringsnämnd till allmän omsättningsskatt taxerade personer.

Län	Antal personer, som taxerats till allmän omsättningsskatt	Därav antal personer, som taxerats till skärpt allmän omsättningsskatt (SFS nr 252 år 1941)	Län	Antal personer, som taxerats till allmän omsättningsskatt	Därav antal personer, som taxerats till skärpt allmän omsättningsskatt (SFS nr 252 år 1941)
Stockholms stad ..	17 387	1 014	Göteborg o. Bohus	12 829	442
Stockholm	6 268	247	Älvsborg.....	7 479	329
Uppsala	3 219	147	Skaraborg	5 226	324
Södermanland	3 548	218	Värmland.....	5 791	287
Östergötland	7 440	317	Örebro	4 701	381
Jönköping	6 267	294	Västmanland.....	3 436	213
Kronoberg	3 760	127	Kopparberg.....	5 132	289
Kalmar	6 508	232	Gävleborg	5 737	218
Gotland	1 195	57	Västernorrland	5 836	254
Blekinge	3 501	207	Jämtland.....	2 850	117
Kristianstad.....	7 446	224	Västerbotten	3 793	339
Malmöhus	15 676	532	Norrbotten.....	3 168	223
Halland	4 586	148	Summa	**152 779**	**7 180**

Bilaga F.

Tablå, utvisande avlöningsförhållanden för av de sakkunniga föreslagna taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter.

Län	Taxeringsrevisor		Taxeringsassistent		Län	Taxeringsrevisor		Taxeringsassistent	
	A 27	Eo 27	Ex14–Eo 24	Arvode		A 27	Eo 27	Ex 14–Eo 24	Arvode
	antal	antal	antal	antal		antal	antal	antal	antal
Stockholm	1	—	1	2	Älvsborg	1	—	1	2
Uppsala	1	—	—	1	Skaraborg	—	1	1	1
Södermanland	1	—	1	1	Värmland	1	—	1	1
Östergötland	1	—	1	2	Örebro	—	1	1	1
Jönköping	—	1	1	1	Västmanland	1	—	1	1
Kronoberg	—	1	—	1	Kopparberg	1	—	1	1
Kalmar	—	1	1	1	Gävleborg	—	1	1	1
Gotland	—	1	—	—	Västernorrland	1	—	1	1
Blekinge	—	1	—	1	Jämtland	—	1	—	1
Kristianstad	—	1	1	2	Västerbotten	1	—	—	1
Malmöhus	1	—	2	3	Norrbotten	—	1	—	1
Halland	1	—	—	1	Summa	**12**	**12**	**18**	**32**
Göteborg o. Bohus	—	1	2	4					

Tablå, utvisande de nya befattningar å landskontoren, som enligt departements-befattningar, som

Län	Föreslagna nya befattningar							
	Taxeringsintendent Eo 29[1]	Taxeringsinspektör Eo 24	Taxeringsinspektör Eo 21	Taxeringsinspektör Arvode motsvar. Eo 21	Landskontorist Eo 17	Landskontorist Eo 15	Kanslibiträde Eo 7	Kontorsbiträde Eo 4
Stockholm	1	1	—	1	—	3	—	1
Uppsala	1	—	1	—	—	1	—	2
Södermanland	1	—	1	—	—	1	—	2
Östergötland	1	1	—	1	—	2	1	1
Jönköping	1	1	—	1	—	—	1	1
Kronoberg	1	—	—	1	—	1	—	1
Kalmar	1	1	—	1	—	2	1	—
Gotland	1	—	—	—	—	—	—	2
Blekinge	1	—	—	1	1	—	—	2
Kristianstad	1	1	—	1	—	2	1	—
Malmöhus	1	1	1	1	1	2	1	2
Halland	1	—	1	—	—	1	—	3
Göteborg o. Bohus	1	1	1	1	—	3	1	2
Älvsborg	1	1	—	1	—	2	1	3
Skaraborg	1	1	—	1	1	2	1	1
Värmland	1	1	—	1	—	1	1	1
Örebro	1	1	—	1	1	1	1	1
Västmanland	1	—	1	—	—	1	—	2
Kopparberg	1	1	—	1	—	1	1	2
Gävleborg	1	1	—	1	—	1	1	1
Västernorrland	1	1	—	1	—	1	1	2
Jämtland	1	—	—	1	—	1	—	1
Västerbotten	1	—	1	—	—	1	—	2
Norrbotten	1	—	1	—	—	1	—	2
Summa	**24**	**14**	**8**	**17**	**4**	**31**	**13**	**37**

[1] I Gotlands län Eo 27. — [2] Anslaget till icke-ordinarie personal bör icke, såsom de sakkunniga före-

Bilaga G.

förslaget skola inrättas i anledning av taxeringsavdelningarnas inrättande, samt de föreslås till indragning.

Kontrollant			Befattningar, som föreslås till indragning					
Skrivbiträde Eo 2	Arvode, motsvarande Ex 14—Ex 20	Arvode, motsvarande Ex 14—Ex 17	Summa	Länsbokhållare Eo 19	Kontorsbiträde Eo 4	Icke-ordinarie befattningshavare, som åtnjuter arvode	Summa	Nettoökning av antalet befattningshavare
1	1	3	12	—	—	1 (1 500)	1	11
—	—	2	7	—	—	1 (3 600) 1 (1 600)	2	5
—	—	2	7	—	—	1 (2 400)	1	6
1	1	3	12	—	—	1 (1 500)	1	11
1	1	3	10	—	—	—	—	10
—	—	2	6	—	—	—	—	6
1	1	3	11	1	—	—	1	10
—	—	1	4	—	—	—	—	4
—	—	2	7	—	—	—	—	7
1	1	3	11	—	1	—	1	10
1	2	8	21	—	—	3 (7 440)	3	18
—	1	2	9	—	—	—	—	9
1	2	7	20	—	—	3 (4 740)	3	17
1	1	3	14	—	—	—	—	14
1	1	3	13	—	—	1 (1 878)	1	12
1	1	3	11	—	—	1 (2 400)	1	10
1	1	3	12	—	—	1 (1 500) 2 (5 400)	3	[2] 9
—	—	2	7	—	—	1 (2 100)	1	6
1	1	3	12	—	1	—	1	11
1	1	3	11	—	—	—	—	11
1	1	4	13	—	—	2 (4 620)	2	11
—	—	2	6	—	—	—	—	6
1	1	2	9	—	—	—	—	9
—	1	2	8	—	—	—	—	8
15	**19**	**71**	**253**	**1**	**2**	**19**	**22**	**231**

[2] slagit, minskas med 2 400 kronor.

Tablå, utvisande det antal befattningshavare av olika slag som enligt departe-

Län	Taxeringsintendent Eo 29 [1]	Taxeringsinspektör Eo 24	Taxeringsinspektör Eo 21	Taxeringsinspektör Arvode motsvar. Eo 21	Landskontorist A 17 eller Eo 17
Stockholm	1	1	—	1	1
Uppsala	1	—	1	—	1
Södermanland	1	—	1	—	1
Östergötland	1	1	—	1	1
Jönköping	1	1	—	1	1
Kronoberg	1	—	—	1	1
Kalmar	1	1	—	1	1
Gotland	1	—	—	—	1
Blekinge	1	—	—	1	1
Kristianstad	1	1	—	1	1
Malmöhus	1	1	1	1	1
Halland	1	—	1	—	1
Göteborg och Bohus	1	1	1	1	1
Älvsborg	1	1	—	1	1
Skaraborg	1	1	—	1	1
Värmland	1	1	—	1	1
Örebro	1	1	—	1	1
Västmanland	1	—	1	—	1
Kopparberg	1	1	—	1	1
Gävleborg	1	1	—	1	1
Västernorrland	1	1	—	1	1
Jämtland	1	—	—	1	1
Västerbotten	1	—	1	—	1
Norrbotten	1	—	1	—	1
Summa	**24**	**14**	**8**	**17**	**24**

[1] I Gotlands län Eo 27. — [2] Dessutom är en icke-ordinarie länsassessor (Eo 27) delvis sys-

Bilaga H.

mentsförslaget skall finnas å taxeringsavdelningarna vid landskontoren.

Lands-kontorist Eo 15	Kanslibiträde A 7 eller Eo 7	Kontorsbiträde A 4 eller Eo 4	Skrivbiträde Eo 2	Taxeringsrevisor Eo 25	Taxeringsassistent		Kontrollant		Summa antal befattningshavare
					Ex 14—Eo 20	Arvode motsvarande Ex 14—Ex 19	Arvode motsvarande Ex 14—Ex 20	Arvode motsvarande Ex 14—Ex 17	
3	1	3	1	1	1	2	1	3	[3]20
1	—	3	—	1	—	1	—	2	11
1	—	3	—	1	1	1	—	2	12
2	1	3	1	1	1	1	1	3	18
2	1	2	1	1	1	1	1	3	17
1	—	2	—	1	—	1	—	2	10
2	1	1	1	1	1	1	1	3	16
—	—	2	—	1	—	—	—	1	6
1	—	2	—	1	—	1	—	2	10
2	1	2	1	1	1	1	1	3	17
3	1	4	1	1	2	3	2	8	30
1	—	3	—	1	—	1	1	2	12
3	1	4	1	1	2	4	2	7	30
3	1	3	1	1	1	1	1	3	19
2	1	2	1	1	1	1	1	3	17
2	1	2	1	1	1	1	1	3	17
2	1	1	1	1	1	1	1	3	16
1	—	3	—	1	1	1	—	2	12
2	1	2	1	1	1	1	1	3	17
2	1	2	1	1	1	1	1	3	17
2	1	3	1	1	1	1	1	4	19
1	—	2	—	1	—	1	—	2	10
1	—	3	1	1	—	1	1	2	13
1	—	3	—	1	—	1	1	2	12
41	**14**	**60**	**15**	**24**	**18**	**29**	**19**	**71**	**378**

[3] selsatt med taxeringsarbete.

Bilaga I.

Tablå, utvisande storleken av de ersättningar, som jämlikt 145 § 5 mom. taxeringsförordningen utgått för arbete åt ordinarie prövningsnämnd under åren 1937—1941.

Län	1937	1938	1939	1940	1941
Stockholm	23 400	22 900	22 000	17 970	22 420
Uppsala	11 100	9 900	9 100	8 660	9 100
Södermanland	6 100	7 000	7 400	6 120	5 450
Östergötland	8 000	9 200	12 300	7 250	7 080
Jönköping	8 900	8 900	10 700	8 530	10 250
Kronoberg	5 400	4 700	4 800	3 990	4 300
Kalmar	11 800	10 900	12 200	11 020	8 760
Gotland	2 300	2 500	2 000	1 470	1 470
Blekinge	7 600	9 200	9 800	9 750	9 640
Kristianstad	11 500	10 400	13 200	10 270	12 280
Malmöhus	20 900	20 400	15 500	15 870	16 810
Halland	8 800	7 200	9 200	7 410	7 300
Göteborg och Bohus	22 700	23 200	18 700	16 410	17 160
Älvsborg	14 600	15 500	15 100	12 650	12 220
Skaraborg	4 600	6 000	6 300	5 550	3 860
Värmland	12 900	14 600	12 800	8 980	13 040
Örebro	7 200	8 100	8 600	4 490	9 590
Västmanland	9 400	10 500	13 700	9 860	16 850
Kopparberg	10 000	10 100	13 400	13 720	11 040
Gävleborg	12 900	11 200	12 400	11 360	9 550
Västernorrland	13 000	13 600	17 000	10 800	14 750
Jämtland	8 700	9 400	8 300	5 220	7 320
Västerbotten	16 700	19 000	14 200	10 200	9 870
Norrbotten	7 200	6 000	7 400	7 250	5 500
Summa	**265 700**	**270 400**	**276 100**	**224 800**	**245 610**

Bilaga J.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 41 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 41 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 skall erhålla följande ändrade lydelse.

41 §.

Särskilt uppgift angående renskötsel, som avses i 26 § 3 mom., skall avfattas å blankett enligt formulär, som fastställes av Kungl. Maj:t i anslutning till de i 29 § 1 mom. meddelade föreskrifter. Sådan uppgift bör senast den 31 januari avlämnas antingen i den ordning, som i 37 § 1 mom sägs, eller ock till ordningsmannen i den lappby, uppgiftslämnaren tillhör.

Det åligger ordningsman i lappby att granska till honom avlämnade uppgifter samt å desamma anteckna ej mindre det antal egna renar och skötesrenar, som för den skattskyldige finnes upptaget i senast upprättade renlängd, än även de övriga upplysningar och erinringar, som han finner av omständigheterna påkallade. Uppgifterna skola därefter av ordningsmannen senast den 15 februari eller, om uppgift senare avlämnas, inom en vecka efter avlämnandet översändas till landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum, med åliggande för denne att ofördröjligen vidarebefordra dem till ordföranden i vederbörande taxeringsnämnd.

Denna förordning träder i kraft den

Innehållsförteckning.

	Sid.
Författningstext	2
Inledning	53
De sakkunnigas förslag	55
Allmän motivering till departementsförslaget	58
I. Taxering för inkomst eller förmögenhet samt virkestaxering	58
A. Taxeringsnämnderna	58
1. Inrättande av särskilda taxeringsnämnder	58
2. Åtgärder för beredande av lättnad i taxeringsnämndsordförandenas arbete	75
3. Kronoombudets uppgifter vid taxeringen	95
4. Valperiod för ledamöter i taxeringsnämnd	97
5. Övervakningen av taxeringsnämndernas arbete	99
6. Instruktionskurser för ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd	101
7. Arvoden åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd	103
B. Prövningsnämnderna	106
1. Prövningsnämndernas sammansättning m. m.	106
2. Prövningsnämndernas arbetsformer m. m.	124
3. Prövningsnämndernas arbetsperiod	129
II. Fastighetstaxering	142
A. Allmän fastighetstaxering	142
1. Beskattningsnämnderna i första instans	142
2. Fastighetsprövningsnämnderna	152
3. Central granskning av länsanvisningar för den allmänna fastighetstaxeringen	155
B. Särskild fastighetstaxering	156
III. Landskontoren	157
A. Förstärkning av personalen å landskontoren i syfte att åstadkomma ett förbättrat taxeringsarbete	157
B. Förstärkning av viss personal hos skatteverket vid överståthållarämbetet	196
C. Beräknade kostnader i anledning av den föreslagna personalförstärkningen vid landskontoren och överståthållarämbetet	197
D. Särskild utbildning av taxeringstjänstemän	201
E. Befattningshavares å landskontor uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd	204
F. Förbud för befattningshavare å landskontor att mot ersättning biträda skattskyldig med upprättande av deklarationer m. m.	207
IV. Åtgärder för vinnande av enhetlighet i rättstillämpningen på taxeringsväsendets område	208

Sid.
V. Viss deklarationskontroll 227
VI. Sammanfattning av kostnaderna för den föreslagna ändrade organisationen av taxeringsväsendet 235
Specialmotivering.
I. Förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379) 238
II. Förslag till lag om ändrad lydelse av 3 och 62 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) 277
III. Förslag till förordning angående ändrad lydelse av 21 § förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.. 278
IV. Förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet 278
V. Förslag till lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet, m. m. 278
VI. Förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt 279
Departementschefens hemställan 279

Bilagor.

A. De sakkunnigas författningsförslag 281
B. Tablå, utvisande antal befattningshavare av olika slag å landskontoren (bortsett från landskamreraren), vilka utföra taxeringsarbete å tjänstetid 310
C. Tablå, utvisande av de sakkunniga föreslaget antal befattningshavare av olika slag å taxeringsavdelningen vid landskontoren 314
D. Tablå, utvisande av de sakkunniga föreslagna nya befattningar å landskontoren i anledning av taxeringsavdelnings inrättande samt befattningar, som där föreslås till indragning 316
E. Tablå, utvisande vid 1942 års taxering antalet av taxeringsnämnd till allmän omsättningsskatt taxerade personer 318
F. Tablå, utvisande avlöningsförhållanden för av de sakkunniga föreslagna taxeringsrevisorer och taxeringsassistenter 319
G. Tablå, utvisande de nya befattningar å landskontoren, som enligt departementsförslaget skola inrättas i anledning av taxeringsavdelningarnas inrättande, samt de befattningar, som föreslås till indragning 320
H. Tablå, utvisande det antal befattningshavare av olika slag som enligt departementsförslaget skall finnas å taxeringsavdelningarna vid landskontoren 322
I. Tablå, utvisande storleken av de ersättningar, som jämlikt 145 § 5 mom. taxeringsförordningen utgått för arbete åt ordinarie prövningsnämnd under åren 1937—1941 324
J. Förslag till förordning om ändrad lydelse av 41 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379) 325